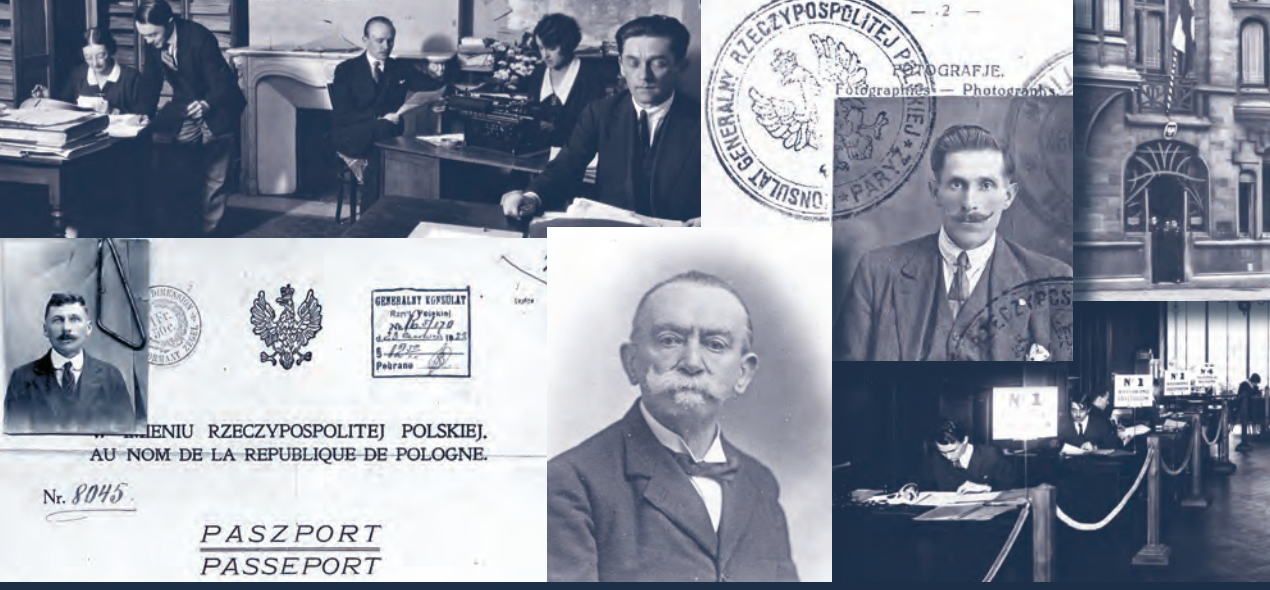

SERIA WYDAWNICZA: POLSKA SŁUŻBA ZAGRANICZNA 1918–1945
– materiały źródłowe

URZĘDY KONSULARNE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ 1918–1945

Informator archiwalny

Opracowanie
Paweł Ceranka
Krzysztof Szczepanik

ARCHIWA PAŃSTWOWE
NACZELNA DYREKCJA ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

URZĘDY KONSULARNE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ 1918–1945

Informator archiwalny

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych

URZĘDY KONSULARNE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ 1918–1945

Informator archiwalny

Opracowanie

Paweł Ceranka
Krzysztof Szczepanik

Warszawa 2020

CIP - Biblioteka Narodowa

Urzędy konsularne Rzeczypospolitej Polskiej 1918-1945 : informator archiwalny / opracowanie Paweł Ceranka, Krzysztof Szczepanik ; Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych. - Warszawa : Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych : Ministerstwo Spraw Zagranicznych, 2020. - (Polska Służba Zagraniczna 1918-1945 : materiały źródłowe)

Seria wydawnicza:
Polska służba zagraniczna 1918–1945
– materiały źródłowe

Recenzent: prof. Edward Kołodziej

Redaktor prowadzący: Dominika Pruszczyńska

Redakcja i korekta: Aleksandra Belerska

Ilustracje pochodzą ze zbiorów: Archiwum Akt Nowych w Warszawie, Archiwum Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie

Skład, łamanie i opracowanie graficzne: E-BIT Edyta Wojciechowska-Jadczak

© Copyright by Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych
© Copyright by Ministerstwo Spraw Zagranicznych

ISBN (wersja papierowa): 978-83-65681-93-5
ISBN (wersja MOBI) : 978-83-66739-05-5
ISBN (wersja PDF) : 978-83-66739-04-8
ISBN (wersja EPUB) : 978-83-66739-03-1

ARCHIWA PAŃSTWOWE
NACZELNA DYREKCJA ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych
02–517 Warszawa, ul. Rakowiecka 2D
Tel. (+48 22) 565 46 00
www.archiwa.gov.pl

Wstęp

W ramach prezentowanej serii wydawniczej „Polska służba zagraniczna 1918–1945 – materiały źródłowe" dwa tomy zostały poświęcone przedstawicielstwom dyplomatycznym i konsularnym Rzeczypospolitej Polskiej. Oddawany do rąk Czytelników tom obejmuje urzędy konsularne. W literaturze omawiającej tematykę polskiej służby zagranicznej ukazało się, szczególnie w ostatnich latach, wiele pozycji dotyczących poszczególnych placówek oraz wspomnień dyplomatów. Brakuje jednak podstawowych informacji zbiorczych, opartych na różnego rodzaju źródłach, głównie archiwalnych i częściowo na opracowaniach, a odnoszących się do podstawowych danych placówek konsularnych. Ukazała się, co prawda obszerna i bardzo rzetelna praca Wojciecha Skóry, poświęcona całej przedwojennej służbie konsularnej, ale inne były jej założenia i siłą rzeczy nie ma w niej szczegółowych informacji o każdej z placówek, ich adresach, kompetencjach terytorialnych oraz obsadzie kierowniczej[1]. Ważnym źródłem opisowym w ramach omawianej problematyki pozostają z pewnością dwa tomy *Historii dyplomacji polskiej*, wydane w 1995 oraz 1999 r.[2] Warto również pamiętać o publikacjach Edwarda Kołodzieja o roli placówek konsularnych podczas II wojny światowej[3], Edwarda Pałygi o stosunkach konsularnych II RP[4] czy informatorze o służbie dyplomatyczno-konsularnej rządu na wychodźstwie[5].

Punktem wyjścia dla wykonywanej kwerendy były dane zawarte w przygotowanym na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych w 2011 r. opracowaniu Krzysztofa Smolany *Placówki konsularne II Rzeczypospolitej Polskiej 1918–1945*. Spośród wykorzystanych w trakcie kwerendy publikacji urzędowych i archiwalnych należy wymienić: *Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Zagranicznych* (1920–1939) oraz *Rocznik Służby Zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej* (1932–1940). Zaczerpnięte z nich dane stanowiły początek pracy, kolejnymi krokami były konfrontacja informacji ze źródłami archiwalnymi oraz ustalenie nowych danych. Ważną pomoc w kwerendzie stanowił *Informator o zasobie archiwalnym,* wydany przez Archiwum Akt Nowych w Warszawie w opracowaniu Edwarda Kołodzieja[6]. Warto również wymienić *Informator o zasobie archiwalnym Instytutu Piłsudskiego w Ameryce* w opracowaniu Pawła Pietrzyka[7] oraz *Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce i jego zbiory,* opracowany przez Janusza Ciska[8]. Dodatkowe możliwości stwarzało w tym zakresie wyko-

---

[1] W. Skóra, *Służba konsularna Drugiej Rzeczypospolitej. Organizacja, kadry i działalność*, Toruń 2006.

[2] *Historia dyplomacji polskiej*, t. 4, *1918–1939*, red. P. Łossowski, Warszawa 1995; t. 5, *1939–1945*, red. W. Michowicz, Warszawa 1999.

[3] E. Kołodziej, *Rola placówek dyplomatycznych i konsularnych w latach 1939–1945*, [w:] *Władze RP na Obczyźnie podczas II wojny światowej 1939–1945*, red. Z. Błażyński, Londyn 1994, s. 774–820.

[4] E. Pałyga, *Stosunki konsularne Drugiej Rzeczypospolitej*, Warszawa 1970.

[5] *Polska służba zagraniczna po 1 września 1939 r.*, Londyn 1954.

[6] *Informator o zasobie archiwalnym* [Archiwum Akt Nowych], t. 1 i 2, oprac. E. Kołodziej, Warszawa 2009.

[7] *Informator o zasobie archiwalnym Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce*, oprac. P. Pietrzyk, Warszawa 2011.

[8] *Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce i jego zbiory*, oprac. J. Cisek, Warszawa 1997.

rzystanie zawartości strony internetowej www.szukajwarchiwach.pl. Przy tej sposobności przejrzano i odnotowano zbiory archiwalne znajdujące się nie tylko w zasobach archiwalnych Archiwum Akt Nowych w Warszawie, ale także Instytutu Hoovera, Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie czy Archiwum Państwowego w Poznaniu[9].

Ważną rolę w weryfikowaniu danych spełniały różnorodne inwentarze drukowane, opracowania i monografie[10]. Istotną wskazówką dla badaczy problematyki funkcjonowania konsulatów może być informacja, że sporo danych może znajdować się w prywatnych spuściznach i kolekcjach byłych pracowników służby konsularnej, rozsianych po świecie i zdeponowanych w różnych archiwach lub zbiorach prywatnych. Znajdują się w nich nierzadko kopie lub nawet oryginały oficjalnych dokumentów i korespondencji urzędowej. Sporządzenie w miarę wyczerpującej listy takich spuścizn przekraczało możliwości i zakres działania autorów Informatora.

Ideą, przyświecającą autorom publikacji, było przedstawienie rozbudowywanej po 1918 r. sieci placówek konsularnych, które razem odgrywały bardzo ważną rolę w momentach przełomowych naszej najnowszej historii. To właśnie wtedy placówki te służyły wielu tysiącom obywateli polskich, wcześniejszym poddanym mocarstw zaborczych oraz obywatelom innych państw, w odzyskaniu i uzyskaniu obywatelstwa polskiego, czyli zdobyciu możliwości pełnoprawnego uczestniczenia w życiu odradzającej się Polski. Po wybuchu wojny w 1939 r. placówki konsularne musiały zaś zadbać o przetrwanie i utrzymanie ciągłości państwowości polskiej oraz udzielanie pomocy rozproszonej po świecie polskiej diasporze. Takim przełomowym momentem było również wycofanie przez mocarstwa zwycięskie w II wojnie światowej uznania dla polskiego rządu w Londynie w lipcu 1945 r. Choć nadal po tym okresie funkcjonowały struktury polskiego rządu emigracyjnego i w różnej postaci realizowano nadal funkcje konsularne, to sprawa ta – z uwagi na specyfikę działania – wymaga odrębnej, pogłębionej kwerendy i nie została przedstawiona w prezentowanej publikacji.

Najważniejszy cel Informatora, to sporządzenie możliwie najbardziej kompletnej listy placówek konsularnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1918–1945 wraz z najważniejszymi danymi ich dotyczącymi. Zarys i koncepcja budowy polskiej służby konsularnej była przedmiotem szczególnego zainteresowania jeszcze w okresie działania organizacji

---

[9] Tam znajdują się wybrane akta ok. 30 konsulatów polskich z okresu międzywojennego. Są to kopie podobnego zestawu materiałów archiwalnych, które znajdują się w zbiorach Archiwum Akt Nowych w Warszawie (AAN).

[10] *Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Centrala i placówki w 1921 r.*, Warszawa 1921; M. Motas, *Kancelarie, registratury i archiwa Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz placówek zagranicznych RP w latach 1918–1939*, „Archeion" 1970, t. 53, s. 132–152; *Inwentarze akt konsulatów polskich w Niemczech 1918–1939*, oprac. E. Kołodziej, Opole 1983; *Inwentarz akt Ministerstwa Spraw Zagranicznych w Warszawie z lat [1915–1917] 1918–1939,* oprac. E. Kołodziej, Warszawa 2000.

niepodległościowych przed 1918 r. Po uzyskaniu niepodległości polska służba konsularna rodziła się jako część służby zagranicznej. Właśnie ten pierwszy okres był bardzo żywiołowy i skomplikowany, dotyczyło to zarówno aspektu organizacyjnego, jak i personalnego[11]. W Europie i Ameryce Północnej przede wszystkim tworzyły ją de facto biura prasowe Centralnej Agencji Polskiej w Lozannie[12], przedstawicielstwa Komitetu Narodowego Polskiego (KNP)[13] w Paryżu, powstające od 1916 r., a przejęte następnie przez powołane do życia uchwałą Rady Regencyjnej[14] z dnia 26 października 1918 r. Ministerstwo Spraw Zewnętrznych[15].

---

[11] Zob.: A. Wysocki, *Polskie placówki dyplomatyczne i konsularne za granicą*, [w:] *Dziesięciolecie Polski Odrodzonej,* Kraków–Warszawa 1928, s. 246.

[12] Centralna Agencja Polska w Lozannie powstała w 1915 r. w Vevey z połączenia polskich biur prasowych w Paryżu i Rzymie. Jej zadaniem była promocja polskich spraw w zachodniej Europie. Agencja wydawała biuletyny, broszury, gazety i publikacje mające na celu pozyskanie opinii publicznej i rządów państw zachodnich dla idei przywrócenia Polsce niepodległości. Agencja była organem Komitetu Narodowego Polskiego w Paryżu. Akta archiwalne znajdują się w zbiorach AAN, zesp. 38, Centralna Agencja Polska w Lozannie (614 j.a.).

[13] Komitet Narodowy Polski (KNP) powstał 15 sierpnia 1917 r., pretendował do roli reprezentacji narodu polskiego na emigracji i jesienią 1917 r. został uznany przez główne mocarstwa ententy. Dysponował rozbudowaną siecią placówek o charakterze dyplomatycznym, ulokowanych w państwach sprzymierzonych i neutralnych. Efektem jego działań było utworzenie Armii Polskiej we Francji. Po utworzeniu w Warszawie rządu Ignacego Paderewskiego, KNP współpracował z Ministerstwem Spraw Zagranicznych (MSZ) i nadal reprezentował interesy Polski na zewnątrz. Był też inspiratorem i pomysłodawcą rozwiązań organizacyjnych w zakresie budowy i funkcjonowania służby dyplomatycznej i konsularnej. W połowie 1919 r. nastąpiło samorozwiązanie KNP. Jego placówki zostały przekształcone w poselstwa MSZ i wspólnie z dawnymi delegacjami Rady Regencyjnej stworzyły sieć przedstawicielstw zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej. Akta archiwalne znajdują się w zbiorach AAN, zesp. 39, Komitet Narodowy Polski w Paryżu (2227 j.a.).

[14] Rada Regencyjna Królestwa Polskiego została powołana 12 września 1917 r. w Warszawie przez władze okupacyjne Niemiec i Austro-Węgier na podstawie aktu 5 listopada z 1916 r., przewidującego powstanie Królestwa Polskiego. Jej władza ograniczała się do administrowania głównie szkolnictwem i sądownictwem. Rada Regencyjna, stanowiąca zalążek władzy ustawodawczej, mimo braku możliwości samodzielnego działania, odegrała istotną rolę w procesie kształtowania struktur administracyjnych tworzącej się państwowości oraz przygotowania jej kadr urzędniczych. Poprzez tworzenie zagranicznych przedstawicielstw, a także poprzez powołanie dekretem z dnia 26 października 1918 r. Ministerstwa Spraw Zewnętrznych, przyczyniła się do odrodzenia polskiej służby dyplomatycznej i konsularnej. 7 października 1918 r. Rada Regencyjna oficjalnie proklamowała utworzenie niepodległego państwa polskiego. Akta archiwalne znajdują się w zbiorach AAN, zesp. 1, Tymczasowa Rada Stanu w Warszawie (150 j.a.); zesp. 2, Gabinet Cywilny Rady Regencyjnej Królestwa Polskiego w Warszawie (323 j.a.).

[15] AAN, Gabinet Cywilny Rady Regencyjnej, sygn. 242, s. 1–2. Należy zaznaczyć, że Przedstawicielstwo Rady Regencyjnej w Berlinie, powstałe na początku 1917 r., usiłowało koordynować działalność przeróżnych inicjatyw społecznych, realizowanych po podpisaniu aktu 5 listopada 1916 r., a których celem była opieka nad znajdującymi się na terenie Rzeszy Niemieckiej robotnikami pochodzącymi z Królestwa Polskiego, jeńcami wojennymi i uchodźcami. Zob.: *Inwentarze akt konsulatów polskich…*, s. 5.

Swoje placówki zagraniczne – przedstawicielstwa, agencje prasowe czy delegatury – tworzył także Naczelny Komitet Narodowy (NKN)[16], a potem również Rada Regencyjna[17], która przejęła placówki NKN i otwierała własne placówki zagraniczne. Dochodziło też do przypadków samorzutnego tworzenia konsulatów przez poszczególne środowiska polonijne. Wszystkie one zostały przejęte i włączone w struktury rodzącej się polskiej służby konsularnej. Pośród nich znajdowały się pierwotnie w latach 1917–1918 podmioty indywidualne lub zbiorowe o nieokreślonym statusie, zajmujące się jednak po części lub w całości sprawami konsularnymi. Byli nimi różnego typu przedstawiciele, delegaci lub kierownicy biur.

Przed odradzającą się w 1918 r. służbą konsularno-dyplomatyczną pojawiła się przede wszystkim konieczność przekształcenia tych pierwszych placówek, powstałych na bazie różnych tradycji zaborowych oraz różnych potrzeb organizacyjnych, w jednolitą, spójną i sprawnie funkcjonującą służbę, odpowiadającą interesom Polski tego okresu[18]. Zadanie było niełatwe, poświęcono temu niejedną naradę, poszukując racjonalnych rozwiązań. Przykładem może być projekt sieci konsularnej wypracowany 12 grudnia 1918 r., na wspólnej naradzie w Wydziale Konsularnym MSZ, w której uczestniczyli delegaci Wydziału Ekonomiczno-Handlowego Ministerstwa Przemysłu i Handlu[19]. W naradach ścierały się doświadczenia wyniesione przez Polaków, którzy zdobywali je w służbach konsularnych państw zaborczych (przede wszystkim austriacko-węgierskiej), reprezentujących różnorodne nurty polityczne zaangażowane w pracy na rzecz odbudowy Polski.

Przekształcenie przedstawicielstw KNP w misje konsularno-dyplomatyczne nastąpiło w początkach 1919 r. i zaowocowało powołaniem placówek konsularnych w prawie wszystkich krajach Europy i w najważniejszych ówcześnie, z polskiego punktu widzenia, krajach świata, jak np. Stany Zjednoczone AP czy Japonia. W innych państwach proces ten trwał znacznie dłużej, determinowany przede wszystkim możliwościami finansowymi odradzającego się państwa i sytuacją wewnętrzną państw, na terenie których miały być one ewentualnie tworzone. Często jako pierwsze i to przez kilka nawet lat istniały tylko konsulaty honorowe,

---

[16] Naczelny Komitet Narodowy (NKN) powstał w Krakowie 16 sierpnia 1914 r. Dążył do zjednoczenia ziem polskich zaborów austriackiego i rosyjskiego, w ramach projektowanej monarchii Austro-Węgiersko-Polskiej, pod berłem Habsburgów. Jej zagranicznymi ekspozyturami były prasowe agendy, będące substytutami placówek dyplomatycznych, działających pod kuratelą Austro-Węgier i Niemiec, w państwach centralnych i neutralnych, bez prawa zajmowania się sprawami politycznymi. Powstała w 1917 r. Rada Regencyjna Królestwa Polskiego w Warszawie przejęła agendy NKN. W l. 1914–1917 agendy te działały w kilkunastu miastach europejskich (Berlin, Berno, Budapeszt, Haga, Kopenhaga, Mediolan, Paryż, Raperswil, Sofia, Sztokholm, Wiedeń) oraz w Stanach Zjednoczonych AP (Chicago). Akta archiwalne znajdują się w zbiorach Archiwum Narodowego w Krakowie, zesp. 530 (948 j.a.).

[17] Rada Regencyjna tworzyła w Rosji placówki działające przy konsulatach niemieckich.

[18] Zob. ciekawy dokument w tej sprawie dot. m.in. konsulatów, przygotowany przez KNP w Londynie 24 lutego 1919 r. – AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1213, [2/503/0/8.5/1213], Organizacja urzędów dyplomatycznych i konsularnych polskich za granicą, m.in. konsulaty w Palestynie i Indiach (memoriały, protokół, instrukcje, noty, korespondencja, akt ustanawiający konsulat etatowy w Hajfie), 1919–1936, 1939, k. 1–4.

[19] Archiwum Instytutu Hoovera (IH), zesp. 33, Ambasada Polski w Wielkiej Brytanii, sygn. 1, [800/33/0/-/1], Projekt sieci konsularnej, 20.02.1919 r., skan 364–367.

a jeszcze gdzie indziej, jak np. w Meksyku w okresie pomiędzy 1924 a 1928 r., czynności konsularne wobec obywateli polskich zostały powierzone konsulatom francuskim.

Zadania z zakresu funkcji konsularnych definiowała ustawa z dnia 11 listopada 1924 r. o organizacji konsulatów i o czynnościach konsulów (Dz.U. 1924, nr 103, poz. 944), która stanowiła, że „zadaniem konsulów jest obrona interesów gospodarczych Rzeczypospolitej Polskiej, opieka nad obywatelami polskimi za granicą i czuwanie nad wykonaniem umów międzynarodowych". W ramach budowania stosunków konsularnych z innymi państwami wzorowano się siłą rzeczy na doświadczeniach innych państw. Punktem wyjścia – jak pisze Aleksander Wasilewski – były dwie konwencje: rosyjsko-grecka z 1911 r. oraz niemiecko-bułgarska z 1912 r.[20]

W dziejach służby konsularnej Rzeczypospolitej szczególną rolę odegrał przełom lat 20. i 30. XX w., kiedy to z jednej strony nadal rozbudowywana była profesjonalna służba konsularna, a z drugiej trwał wielki kryzys gospodarczy. W tym czasie wzmocniono sieć konsularną, przede wszystkim w krajach pobytu licznych imigrantów z Polski. Szczególnego znaczenia nabierały przy tej okazji konsulaty honorowe, które wypełniały ważne funkcje w wielu miejscach świata, nie wymagając asygnowania na nie znaczących środków finansowych[21].

W latach 1918–1939 Polska podpisała w sumie dziewięć konwencji konsularnych, które regulowały precyzyjnie zakres naszych stosunków konsularnych z wybranymi państwami. Związana z nimi była wspomniana ustawa o organizacji konsulatów i o czynnościach konsulów z dnia 11 listopada 1924 r., tak dobrze przygotowana, że obowiązywała także po 1945 r.

Zgodnie z ustawą, polskie konsulaty dzieliły się na etatowe i honorowe[22]. Etatowe zależne były od przedstawicielstwa dyplomatycznego w danym kraju, a honorowe od przedstawicielstwa dyplomatycznego bezpośrednio lub za pośrednictwem jednego z konsulatów etatowych. Konsulowie etatowi byli urzędnikami państwowymi, honorowi zaś nie. Ci ostatni nie pobierali wynagrodzenia (mogły być w tym zakresie specjalne wyjątki) i mogli wykorzystywać jedynie wpływy z opłat konsularnych (art. 3 i 4 ustawy). W skład służby konsularnej etatowej wchodzili: konsulowie generalni I i II klasy, konsulowie I i II klasy, wicekonsulowie I i II klasy. Mogli oni być kierownikami konsulatów generalnych, konsulatów, wicekonsulatów lub wydziałów konsularnych w przedstawicielstwach dyplomatycznych[23]. Konsulowie

---

[20] Szerzej zob.: A. Wasilewski, *Polska służba konsularna 1918–1939: (akty prawne, organizacja, działalność)*, Toruń 2004.

[21] W 1933 r. zostało wydane specjalne zarządzenie w sprawie wzmożenia działalności konsulatów honorowych oraz rozwoju sieci tychże konsulatów – Dz. Urz. MSZ, 1933, nr 3, s. 16–17. Chodziło m.in. o zwiększenie ich aktywności w dziedzinie handlowej i propagandowej. Przewidywano w tym zakresie możliwość wysyłania przez MSZ do konsulatów honorowych wykwalifikowanych urzędników kontraktowych.

[22] Ustawa z 1924 r. nie wymieniła takiej kategorii urzędu, jak agencja konsularna czy agencja konsularna honorowa, choć wiadomo, że takie funkcjonowały w praktyce (Algier, Batawia, Bejrut).

[23] Ciekawe, że art. 5 ustawy nie zalicza *attaché* konsularnych do etatowej służby konsularnej, mówi zaś o tym wprost art. 10 tej samej ustawy. Należy więc przyjąć, że *attaché* konsularny mógł być kierownikiem placówki konsularnej i tak się zdarzało w praktyce. Tak było w przypadku dr. Tadeusza Piszczkowskiego w konsulacie w Tel-Avivie w 1938 r. – Dz. Urz. MS, 1938, nr 2, s. 43.

etatowi mogli być przydzielani do pełnienia służby dyplomatycznej w przedstawicielstwach dyplomatycznych i wtedy mieli stopnie dyplomatyczne. Mieli je również ci, którzy byli wysyłani do pracy w wydziałach konsularnych poselstw i ambasad. W skład służby konsularnej honorowej wchodzili konsulowie i wicekonsulowie honorowi[24] (art. 5 ustawy). Personel konsulatu tworzyli również: *attaché* konsularni, praktykanci, urzędnicy kancelaryjni etatowi i kontraktowi, tłumacze i dragomani oraz niższa służba, czyli woźni, kawasi[25] itp. (art. 6 ustawy). Konsulat etatowy miał prawo powoływać w swoich okręgach do pomocy agentów konsularnych etatowych lub honorowych, a ich nominacja musiała być uzgodniona z ministrem spraw zagranicznych (art. 7 ustawy). Etatowi pracownicy konsularni byli powoływani przez ministra spraw zagranicznych. Kierownicy urzędów konsularnych przed podjęciem swoich funkcji otrzymywali listy komisyjne od Prezydenta RP[26]. Konsulowie honorowi byli powoływani przez ministra spraw zagranicznych na wniosek kierownika placówki dyplomatycznej lub konsularnej po uzyskaniu zgody państwa przyjmującego.

W okresie międzywojennym jednym z ważnych aspektów działalności sieci konsulatów były organizowane, z mocy urzędowej[27], zjazdy polskich konsulów. Miały być one organizowane w ośmiu grupach państw raz do roku[28]. Na podstawie zachowanych dokumentów w Archiwum Akt Nowych powstały interesujące opracowania archiwalne z poszczególnych obszarów, gdzie odbywały się takie zjazdy. Zawierają one teksty wystąpień, przemówień, referatów oraz różnego rodzaju pism związanych z danymi zjazdami. Seria wydawnicza została zrealizowana przez Wydział Politologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Naczelną Dyrekcję Archiwów Państwowych oraz Archiwum Akt Nowych[29].

---

[24] Ustawa nie wymienia konsula generalnego honorowego jako stopnia w służbie konsularnej, a tacy funkcjonowali po 1924 r. (np. Wacław Tadeusz Dobrzyński w Dublinie czy George Earp w Australii lub Georges Vaxelaire w Brukseli).

[25] Słowo to pochodzi z jęz. tureckiego i oznacza policjanta.

[26] Polska przyjęła zwyczaj międzynarodowy wystawiania władzom przyszłego państwa urzędowania tzw. listów komisyjnych kierownikowi danej placówki konsularnej, a warunkiem jej objęcia było uzyskanie zgody, czyli tzw. *exequatur*, które zezwalało na wykonywanie obowiązków konsularnych w określonym okręgu konsularnym. Dopiero na tej podstawie konkretny konsul, mający określoną w listach komisyjnych swoją klasę, zaszeregowanie oraz proponowaną siedzibę i kategorię urzędu, mógł formalnie występować już w charakterze urzędowego przedstawiciela Polski.

[27] Zob.: Okólnik nr 177 w sprawie zjazdów konsularnych z dnia 4 września 1922 r. – Dz. Urz. MSZ, 1922, nr 22, s. 285–287.

[28] I: Stany Zjednoczone i Kanada (organizował poseł w Waszyngtonie), II: Niemcy i Holandia (organizował poseł w Berlinie), III: Dania, Szwecja i Norwegia (organizował poseł w Kopenhadze), IV: Francja, Belgia i Anglia (organizował poseł w Paryżu), V: Włochy i Szwajcaria (organizował poseł przy Kwirynale – Rzym), VI: Austria, Węgry i Czechosłowacja (organizował poseł w Pradze), VII: Rumunia, Jugosławia, Bułgaria i Turcja (organizował poseł w Bukareszcie), VIII: Łotwa, Estonia, Finlandia i Kłajpeda (organizował poseł w Rydze) – Dz. Urz. MSZ, 1922, nr 22, s. 286–287.

[29] Zob. następujące tomy – *Zjazdy i konferencje konsulów polskich w Niemczech. Referaty 1929–1939*, oprac. H. Chałupczak, E. Kołodziej, Lublin 2001; *Zjazdy i konferencje konsulów polskich w USA i Kanadzie. Protokoły i referaty 1920–1938*, oprac. E. Kołodziej, T. Radzik, Lublin 2004; *Zjazdy i konferencje konsulów polskich we Francji. Protokoły i referaty 1931–1938*, Lublin 2009; *Zjazdy konsulów polskich w ZSRR. Protokoły i referaty 1927–1934*, oprac. E. Kołodziej, M. Mazur, T. Radzik, Lublin 2011; *Zjazdy i konferencje konsulów polskich w Rumunii w okresie międzywojennym*, oprac. H. Chałupczak,

Warto również zwrócić uwagę, że innym ważnym aspektem koordynacji, ale również i kontroli działalności polskiej służby konsularnej, były tzw. stanowiska inspektorów, które obejmowali niektórzy konsulowie. Uchwałą Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1925 r. statut organizacyjny MSZ[30] został uzupełniony wprowadzeniem stanowiska służbowego „Generalnego Inspektora podległych MSZ Urzędów". Do ich zadań należało wykonywanie kontroli w wyznaczonych konsulatach na obszarze kilku państw. Nie udało się precyzyjnie ustalić wielu szczegółów ich działalności, w tym pełnej listy takich inspektorów[31].

W okresie międzywojennym szczególną rolę w ramach służby konsularnej, jak już wspomniano, odgrywały konsulaty honorowe. Nie tylko wspierały one działania konsularne na obszarach, których nie pokrywały konsulaty etatowe, ale stanowiły także ważny element propagowania polskich interesów. Konsulaty honorowe dzieliły się na tzw. pełnoprawne, czyli etatyzowane, w których kierownikiem działu administracyjno-konsularnego był urzędnik etatowy polskiej służby zagranicznej, oraz na takie, które nie miały pełnych uprawnień[32]. W okresie międzywojennym stale wzrastała liczba konsulatów honorowych. W 1923 r. było ich 24, a w 1938 r. już 124[33].

W latach 1918–1945 występowały następujące rodzaje i rangi urzędów konsularnych. Poczynając od najwyższych, były to:

– konsulat generalny etatowy,
– konsulat etatowy,
– oddział lub wydział konsularny przy poselstwie lub ambasadzie,
– wicekonsulat etatowy,
– agencja konsularna,
– biuro agenta konsularnego,
– konsulat generalny honorowy,
– konsulat honorowy,
– wicekonsulat honorowy,
– agencja konsularna honorowa[34].

E. Kołodziej, M. Willaume, Lublin 2010. Odbywały się też zjazdy konsulów zwoływane ad hoc. Na przykład zjazd konsulów Morza Północnego dla spraw związanych z rybołówstwem odbył się w listopadzie 1935 r. Szerzej zob.: AAN, Konsulat Generalny w Nowym Jorku, sygn. 339, [2/493/0/-/339].

[30] „Monitor Polski", nr 158/24, poz. 491.

[31] Inspektorzy generalni podległych MSZ urzędów zagranicznych w początkach lat 20 XX w.: Karol Rościszewski, Inspektorat Generalny Południowy, -1.03.1923-, radca legacyjny I klasy, terytorium Rumunii, Węgier, Czechosłowacji, Austrii, Jugosławii, Bułgarii, Grecji, Albanii i Turcji z siedzibą w Belgradzie; Stanisław Srokowski, Inspektorat Generalny Północny, 14.03.1922 (1.03.1923-), konsul generalny w Hamburgu, terytorium Niemiec, Szwajcarii, Danii, Holandii, Belgii, Szwecji, Norwegii i Kłajpedy; Alfred Wysocki, Inspektorat Generalny Zachodni, 1.11.1922–22.10.1923, radca legacyjny I klasy, terytorium Francji, Anglii, Włoch, Hiszpanii i Portugalii z siedzibą w Paryżu.

[32] Szerzej o prawnym aspekcie ich organizacji i funkcjonowania, zob.: Dz. Urz. MSZ, 1923, nr 16, s. 298–301, oraz ibidem, 1936, nr 3, s 51–61.

[33] K. Szczepanik, *Organizacja polskiej służby zagranicznej 1918–2010*, Warszawa 2012, s. 436.

[34] Zaprezentowana hierarchia urzędów nie oznacza, że w zakresie organizacji służby konsularnej nie pojawiały się inne, efemeryczne formy, jak choćby przedstawiciel agenta konsularnego, tak np. było

Zakres merytorycznych zadań stawianych konsulatom zależał oczywiście od ich rangi, niemniej wszystkie miały za zadanie nie tylko opiekę nad obywatelami polskimi, ale uznano za równie ważne ich działania na polu gospodarczym i informacyjnym, i to dostosowanym do terytorialnego zakresu swej działalności[35]. Z tego też powodu już w grudniu 1918 r. stwierdzano, iż pracownicy konsulatów, w tym również i konsulowie honorowi, winni być przygotowani również w zakresie spraw gospodarczych i handlowych. Nie zawsze tworzono w tym celu odrębnie dedykowane etaty, choć często zadania w tym zakresie realizowano, opierając się na specjalnie tworzonych stanowiskach. W tym wypadku kandydatury na te stanowiska były konsultowane z Ministerstwem Przemysłu i Handlu.

Proces rozbudowy sieci konsularnej trwał nieprzerwanie do 1939 r.[36] Wybuch wojny całkowicie zmienił funkcjonowanie polskiej służby konsularnej. Zadania opieki konsularnej nad polskimi obywatelami, wypłacanie zasiłków, pośrednictwo w rekrutacji do wojska i wreszcie opieka nad dorobkiem narodowym stały się w tym czasie zadaniami wiodącymi. Na skutek działań wojennych niektóre placówki przestawały istnieć. Agresorzy zarówno III Rzesza, jak i Związek Radziecki uniemożliwili działanie wielu polskich placówek konsularno-dyplomatycznych i doszło do ich przyspieszonej likwidacji. Pozostałe urzędy w Europie starały się, jak najdłużej pełnić swoje funkcje, mimo narastających lawinowo problemów i braku kontaktu z centralą. Wskutek utraty archiwaliów wielu placówek, a także ich rozproszenia w efekcie działań wojennych, trudno dziś ustalić nieraz podstawowe dane, np. o działalności konsulatów honorowych. Trzeba pamiętać, że konsulowie honorowi byli obywatelami państw, na terytorium którego funkcjonowali. Niektórzy znaleźli się w związku z tym w bardzo trudnym położeniu. Jest to jednak temat do osobnego opracowania.

Działania wojenne w miarę ich rozwoju powodowały zmiany w pracach wszystkich konsulatów. Przystąpienie Włoch do wojny po stronie III Rzeszy spowodowało zamknięcie i ewakuację polskich placówek na Półwyspie Apenińskim. Upadek Francji w czerwcu 1940 r. i podział kraju na strefy okupacyjną i nieokupacyjną stworzyły na tym terenie zupełnie nową sytuację. Przestały istnieć placówki konsularne na terenach okupowanych, ale obszar administrowany przez rząd w Vichy wymagał nadzwyczajnych rozwiązań. Władze nieokupowanej Francji nie zgodziły się na dalsze funkcjonowanie na ich terenie polskich placówek konsularnych. Feliks Frankowski, pełniący w tym czasie funkcję *chargé d'affaires*

---

z placówką na terenie Francji w Agen, a także Perigueux, gdzie funkcjonowali w l. 1937–1939 agenci konsularni, w 1939 r. przekształcony w agencję konsularną. W okresie wojny polsko-bolszewickiej tworzono placówki wojskowo-konsularne, jak np. w Połtawie, gdzie działał wicekonsulat w 1919 r. Zob.: AAN, zesp. 339, Związek Legionistów Polskich, Komenda Naczelna w Warszawie, seria 2.3.4, sygn. 319, [2/339/0/2.3.4/319], s. 247.

[35] Zob. chociażby: AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.13, sygn. 2869, [2/474/0/8.13/2869], Organizacja urzędów dyplomatycznych i konsularnych polskich w Stanach Zjednoczonych. Instrukcja radcy handlowego Poselstwa RP w Waszyngtonie w sprawie podziału raportów ekonomicznych na poszczególne placówki konsularne w USA, 1920 r.

[36] Szerzej o ich działalności w kręgu najbliższego sąsiedztwa Polski w okresie międzywojennym, zob.: *Konsulaty na pograniczu polsko-niemieckim i polsko-czechosłowackim w latach 1918–1939*, R. Kaczmarek, M. Masnyk (red.), Katowice 2004.

polskiej ambasady we Francji, zdawał sobie sprawę, że liczna Polonia we Francji, powiększona o tysiące uchodźców i żołnierzy Wojska Polskiego, potrzebowała pomocy. Bazując na tym, że Vichy uznawało ciągłość istnienia państwa polskiego, czyli uznawało istnienie obywatelstwa polskiego, po rozmowach z vichistowskim ministerstwem spraw zagranicznych, doprowadził on do zawarcia układu. W efekcie miejsce konsulatów zajęły Biura Polskie (Polacy jako dyrektorzy), a następnie Biura Administracji Polaków, którymi kierowali wyznaczeni przez Vichy Francuzi, emerytowani konsulowie, ale mających polskich zastępców i polski personel. Na czele Biur Polskich stanął z funkcją głównego dyrektora Biur Polskich, formalnie sekretarz generalny Polskiego Czerwonego Krzyża we Francji, doświadczony dyplomata Stanisław Zabiełło[37]. Było to przedłużenie legalności działań podejmowanych przez Rząd RP wobec Vichy i stało się szczątkową formą utrzymywania stosunków politycznych w sposób tajny. Oczywiście można zadać pytanie, czy każde *Bureau d'Administration des Polonais* w ogóle było polską placówką, skoro polecenia służbowe przychodziły z Vichy i w korespondencji używano papieru listowego francuskiego MSZ. Należy przyjąć, że jeśli urząd zajmował się opieką nad Polakami, w placówce posługiwano się językiem polskim i pracowali tam polscy konsulowie, to była to ciągłość pracy polskiej służby konsularnej. Biura istniały do końca okupacji Francji i jej dominiów przez Niemców, by po uwolnieniu tych terenów przez wojska alianckie zmienić się ponownie w konsulaty RP.

W trakcie trwania wojny zaszła potrzeba organizowania nowych placówek konsularnych, których działalność uzasadniały liczne wojenne migracje Polaków i tworzenie się coraz to nowych skupisk polonijnych. Były one także ważnym atutem i argumentem w podkreślaniu istnienia i ciągłości polskiej państwowości.

Inaczej wyglądała organizacja służby konsularnej na terenie ZSRR[38], gdy zostały przywrócone relacje z Polską po wybuchu wojny niemiecko-radzieckiej w czerwcu 1941 r. Strona polska była specjalnie zainteresowana stworzeniem instytucji, które otoczyłyby opieką setki tysięcy obywateli polskich wywiezionych w głąb imperium radzieckiego. Rosjanie wyrazili zgodę na urzędowanie na terenie ZSRR ambasady i czasowe funkcjonowanie 20 delegatur ambasady, których zakres kompetencji został określony w statucie ramowym z dnia 25 grudnia 1941 r., dającym delegaturom możliwość wykonywania tylko części czynności przewidzianych konwencją konsularną. Najważniejszym zadaniem delegatów i mężów zaufania była rejestracja osób zgłaszających swe prawa do obywatelstwa polskiego. Pozbawienie przez Rosjan ludności polskiej wszelkich polskich dokumentów, a nawet wydanych przez nich zaświadczeń amnestyjnych, miało na celu zatarcie śladów wywiezienia ich z Polski. Rejestracja w polskich delegaturach i wydawanie nowych dokumentów miało odwrócić ten stan rzeczy i urzędowo potwierdzić obywatelstwo polskie. Kontaktowanie się z rzeszą Pola-

---

[37] W. Paruch, *Stosunki polsko-francuskie (czerwiec–październik 1940 r.). Problem polskiej reprezentacji we Francji po wyjeździe władz*, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska" [Lublin], vol. 46–47, 1991–1992, s. 513–532. Stanisław Zabiełło został aresztowany 2 grudnia 1942 r. i wysłany do obozu koncentracyjnego.

[38] Szerzej na temat ich funkcjonowania w okresie międzywojennym, zob.: A. Wasilewski, *Polskie konsulaty na Wschodzie 1918–1939*, Warszawa 2010.

ków rozproszonych po ogromnym terenie ZSRR miało także ułatwić rozdzielenie pomocy materialnej, rejestrację wojskową i akcję poszukiwania zaginionych[39].

Kolejną zmianę w zakresie funkcjonowania służby konsularnej przyniosło wyzwalanie Europy przez armie alianckie w 1944 r. Polska sieć konsularna była odtwarzana w miarę przesuwania się linii frontu. Placówki konsularne na terenie Francji miały przyznany budżet już od 16 września 1944 r., działalność rozpoczęły wtedy lub kilka tygodni wcześniej. Były to placówki w Paryżu, Lille, Marsylii, Lyonie, Strasburgu, Tuluzie oraz agencje konsularne (Alès, Amiens, Bordeaux, Limoges, Metz, Mézières, Montluçon, Périgueux, Rennes, Troyes). Jeszcze wcześniej ponownie zostały uruchomione placówki na terenie Włoch. W miarę przesuwania się frontu, na wyzwolonych terenach Belgii, Holandii i Luksemburga przywracane były kolejne polskie placówki konsularne, w Antwerpii, Brukseli, Amsterdamie, a także konsulat honorowy w Luksemburgu. Niepomyślne dla Polski wydarzenia polityczne, związane z zakończeniem działań wojennych na teatrze europejskim, dokonujący się podział Europy i wycofanie uznania dla Rządu RP na Uchodźstwie, doprowadziło do formalnej likwidacji polskiej sieci konsularnej, nadzorowanej przez Londyn. Tak stało się we Francji, gdzie 29 czerwca 1945 r. o godz. 15.30 minister spraw zagranicznych Francji Georges Bidault zakomunikował ambasadorowi Kajetanowi Morawskiemu, że rząd francuski postanowił uznać rząd Edwarda Osóbki-Morawskiego. Uzgodniono wstępnie, że zawieszenie urzędowania w ambasadzie i konsulatach nastąpi 30 czerwca po południu, zdanie zaś gmachów władzom francuskim za tydzień[40]. Na terenie Wielkiej Brytanii w miejsce konsulatów już w 1945 r. powstawały „agencje opieki" pod kuratelą ośrodków brytyjskich. W ogromnej większości akta likwidowanych placówek zostały przekazane instytucjom lub osobom zaufanym poza Wielką Brytanią bądź przekazane do rządu w Londynie, a następnie do takich instytucji, jak np.: Instytut Polski i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie, Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce, Biblioteka Polska w Paryżu czy Instytut Hoovera. Częściowo bieżące akta zostały zatrzymane przez przedstawicieli nieuznawanego już Rządu RP na Uchodźstwie, którzy nadal reprezentowali (najczęściej jednoosobowo), choć już nieoficjalnie, sprawy polskie. Proces likwidacji placówek konsularnych odbywał się w dłuższym czasie, gdyż wycofywanie uznania dla Rządu RP odbywało się przez kilka lat. Ostatnią taką placówką był prawdopodobnie Konsulat Honorowy RP w Hawanie, zlikwidowany wskutek rewolucji kubańskiej w 1959 r.[41]

Zagadnieniem, które bardzo komplikuje przedstawienie wiarygodnych danych statystycznych dotyczących rangi i liczby placówek konsularnych w danym okresie, są występu-

---

[39] Dzięki tym wysiłkom został sporządzony i powielony spis rodzin wojskowych wywiezionych do ZSRR. Został on zestawiony w Ministerstwie Obrony Narodowej RP w Londynie i opublikowany – *Spis rodzin wojskowych wywiezionych do ZSRR*, wstępem opatrzyła E. Kowalska, Warszawa–Kraków 2014. Zawiera prawie 60 tys. nazwisk.

[40] IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 436, Uznanie przez poszczególne rządy tzw. „Prowizorycznego Rządu Jedności Narodowej" w Warszawie, 1945 r., b.p.

[41] Szerzej o działalności i losach placówek konsularnych rządu emigracyjnego po 1945 r., zob.: K. Tarka, *Emigracyjna dyplomacja. Polityka zagraniczna Rządu RP na Uchodźstwie 1945–1990*, Warszawa 2003.

jące sprzeczności, nawet w poważnych opracowaniach, między nimi a formalnymi źródłami i dokumentami. Staraliśmy się odwoływać, zestawiać i powoływać na maksymalnie obszerny zestaw źródeł archiwalnych, co nie znaczy, że i tam nie występują błędy i rozbieżności[42].

Wszystko to znacznie utrudnia przedstawienie rzeczywistego stanu rzeczy. Pewnym usprawiedliwieniem dla danych obejmujących lata tuż po 1918 r. oraz po 1939 r. może być to, że służbie konsularnej przyszło działać w bardzo trudnych warunkach lokalowych, materialnych i prawnych. Wiele archiwów zostało zniszczonych lub było ewakuowanych w różne miejsca. Trzeba wreszcie pamiętać, że często konsulaty funkcjonowały w formie jednoosobowej. Były to najczęściej placówki geograficznie i politycznie peryferyjne, ale nie zawsze.

Skoncentrowaliśmy się na poszukiwaniach archiwalnych, mimo ich ogromnego rozproszenia, starając się zapoznać z zasobami takich instytucji, jak, by wymienić tylko najważniejsze: Archiwum Akt Nowych, Instytut Polski i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie, Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce w Nowym Jorku czy Archiwum Instytutu Hoovera w Stanford. Archiwów, w których poszukiwaliśmy informacji, było znacznie więcej, jeśli zatem udało się coś odnaleźć, to odnotowujemy to w odpowiednim miejscu opisu konkretnej placówki. Nie prowadziliśmy szerokiej kwerendy bibliotecznej i z tego powodu tylko wybiórczo odsyłaliśmy do materiałów wspomnieniowych lub historycznych, umieszczając odpowiednie adnotacje przy haśle.

Bardzo przydatne okazały się częściowe opracowania archiwalne z interesującego nas tematu, które wymieniamy we wstępie, a w przypadku bardziej szczegółowych opracowań czy publikacji umieszczaliśmy odpowiedni odnośnik zaraz pod hasłem dotyczącym danego konsulatu.

* * *

Prezentowane w Informatorze dane zostały usystematyzowane alfabetycznie według miast, gdzie funkcjonowały urzędy konsularne. Uwzględniono przy tym fakt przenoszenia placówki w inne miejsce, zmieniające się lub różnie stosowane nazwy miast, wszystkie zmiany rangi placówki oraz adresów wraz z podaniem okresu, w jakim ona funkcjonowała i zasięgu okręgu konsularnego, na ile udało się to oczywiście ustalić wobec faktu często zachodzących zmian. Adresy podawane są według oryginalnego, archiwalnego zapisu, gdzie to było możliwe – przytaczamy obecne brzmienie nazwy ulicy. Równie ważnym wydawała się konieczność podania informacji o tym, kto i w jakim okresie kierował daną placówką i w jakiej był randze. W odnalezieniu konkretnego urzędnika z pewnością pomoże zestawiony indeks osobowy. Należy przy tym pamiętać, że istotne daty związane z objęciem funkcji kierującego konsulatem były rozciągnięte w czasie z uwagi na stosowane procedury. Najpierw była nominacja, potem wystawienie listów komisyjnych, przesłanie listów komisyjnych na placówkę, przekazanie przez placówkę do miejscowego MSZ listów komisyjnych,

[42] Przykładem takich rozbieżności mogą być dane dot. rangi i liczby placówek konsularnych w połowie 1939 r. (zob.: *Rocznik Służby Zagranicznej, stan na 1 czerwca 1939 roku*; E. Kołodziej, *Rola placówek dyplomatycznych…*, s. 774; *Historia dyplomacji polskiej*, t. 4…, s. 55 i 56; *Historia dyplomacji polskiej*, t. 5…, s. 92).

uzyskanie przez zainteresowanego *exequatur* od władz miejscowych, co faktycznie oznaczało możliwość wykonywania już wszelkich funkcji konsularnych na danym obszarze. Data objęcia i odwołania z pełnionej funkcji, to ta, którą udało się ustalić na podstawie zachowanych dokumentów. Z założenia staraliśmy się – tam gdzie to było możliwe – podawać datę nominacji lub datę uzyskania *exequatur*. Warto też przy tej okazji wspomnieć, że sporo informacji biograficznych na temat polskich konsulów można znaleźć w *Polskim Słowniku Biograficznym*, *Słowniku biograficznym polskiej służby zagranicznej 1918–1945* w opracowaniu Krzysztofa Smolany oraz w *Rocznikach Służby Zagranicznej* za lata 1932–1939, a także tych publikowanych w trakcie wojny i po jej zakończeniu.

Przyjęta metodologia przygotowania każdego hasła Informatora została wyjaśniona na konkretnym przykładzie:

Hasło: DUBLIN

- podajemy potoczną, polską nazwę miejscowości
- tam, gdzie jest to konieczne, nazwa miejscowości pisana jest w jęz. oryginalnym lub podawane są także dodatkowe inne nazwy stosowane historycznie wcześniej i ew. w innym jęz. niż oryginalny

Państwo: Wielka Brytania

- podajemy potoczną nazwę państwa w jęz. polskim, w nielicznych przypadkach określiliśmy zmiany przynależności państwowej danego miasta

Ranga: 1.04.1929–1.07.1931: konsulat generalny; 1.07.1931–1941: konsulat honorowy; 1941–1945: konsulat generalny

- podajemy najpierw daty funkcjonowania placówki, potem rangę placówki w tym okresie
- dywiz/łącznik umieszczony na początku lub końcu daty oznacza, że dana placówka w określonej randze funkcjonowała wcześniej lub później, lecz nie udało się ustalić konkretnej daty
- opieraliśmy się przede wszystkim na aktach powołujących i likwidujących placówkę

Kompetencja terytorialna: Wolne Państwo Irlandia

- podajemy nazwę obszaru geograficznego lub administracyjnego zgodnie z wyznaczonym formalnie zakresem w listach komisyjnych lub nominacjach ministra spraw zagranicznych dla danego konsula
- w przypadku uzyskania pełnej informacji podajemy datę początkową i końcową sprawowania funkcji konsularnych na danym obszarze
- w przypadku informacji fragmentarycznej podajemy tylko jedną datę, co oznacza, że akurat w tym okresie ten zakres terytorialny obowiązywał

Adres: 1929: 33, Ailesbury Road; 1930: 45 Raglan Road; 1.07.1931–1932: 59, Penbroke Road; 1932: 44, Lansdowne Road; 1934–1939: 14, St. Kevin's Park; 1944–1945: 1, Fitzmillian Square

- podajemy najpierw datę lub daty potwierdzające funkcjonowanie placówki pod danym adresem
- adres został zapisany w jęz. miejscowym, zgodnie z porządkiem zapisu numerycznego obowiązującego w danym państwie, zgodnie z zapisem w źródłach archiwalnych
- dywiz/łącznik umieszczony na początku lub końcu daty oznacza, że dany adres placówki funkcjonował wcześniej lub później, lecz nie udało się ustalić dokładnej daty

Kierownik:

- 1.04.1929[43]–1.07.1931 – Wacław T. Dobrzyński, minister pełnomocny i konsul generalny
- 1.08.1931–5.07.1945 – Wacław T. Dobrzyński, konsul generalny honorowy tyt. minister pełnomocny (1.12.1940)

- w przypadku, gdy udało się to ustalić, podajemy dokładne daty objęcia i zakończenia misji, następnie imię i nazwisko konsula oraz rangę, w jakiej występował
- dywiz/łącznik umieszczony na początku lub końcu daty oznacza, że dany konsul funkcjonował wcześniej lub później, lecz nie udało się ustalić dokładnej daty
- staraliśmy się dotrzeć do oryginalnych dokumentów związanych z piastowaniem funkcji konsula-kierownika placówki. Przyjęliśmy zasadę, że podajemy przede wszystkim datę nominacji podpisanej przez ministra spraw zagranicznych, jeśli zdobyliśmy informacje o kolejnych etapach pracy konsula – umieściliśmy je w przypisach, a chodzi o daty: objęcia urzędu (na podstawie protokółu zdawczo-odbiorczego lub telegramu do zwierzchnika), podpisania listów komisyjnych (przez prezydenta, premiera i ministra spraw zagranicznych). Warto zaznaczyć, że listy były powtarzane przy każdej zmianie tytułu służbowego konsula lub wyznaczonej kompetencji terytorialnej
- przy konsulach honorowych podaliśmy daty, które udało się ustalić: nominacji ministra spraw zagranicznych, podpisania umowy z konsulem honorowym, notyfikacji w MSZ kraju urzędowania oraz otwarcia biura konsulatu. Praktyka pokazała, że proces ten rozciągał się w czasie niekiedy na wiele miesięcy
- zapis: 1.05.1926–1.11.1927 Stefan Rosicki, wicekonsul, konsul (1.01.1927) oznacza, że Stefan Rosicki 1.05.1926 został mianowany kierownikiem (Konsulatu RP w Buffalo) z tyt. wicekonsula, a z dniem 1.01.1927 otrzymał awans na konsula i w tym stopniu pracował do odwołania w dniu 1.11.1927
- wiele informacji poszerzających umieszczono w przypisach, szczególnie tych dotyczących II wojny światowej

[43] 16.08.1929 r. król Wielkiej Brytanii podpisał *exequatur.*

Podległość: konsulat generalny w Londynie

- podajemy tu nazwę placówki, która sprawowała zwierzchnictwo nad danym konsulatem, co jest też podpowiedzią, gdzie można ew. szukać dodatkowych materiałów archiwalnych (sprawozdania okresowe, raporty tematyczne, decyzje personalne)

Archiwum placówki:

- AAN, Konsulat Generalny RP w Dublinie, sygn. 2/776/0 (1 j.a., 1929–1930)
- IH, Konsulat Generalny w Irlandii, sygn. 800/37/0 (27 j.a., 1921–1957)

- podajemy tu miejsce zdeponowania archiwum danej placówki
- nie podawaliśmy zawartości jednostek archiwalnych tylko ich tytuły, po więcej informacji odsyłamy do pomocy ewidencyjnych elektronicznych lub papierowych w czytelniach naukowych

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 4204–4208, [2/322/0/-/4204-4208], Raporty prasowe Konsulatu Generalnego RP w Dublinie, inne sprawy konsulatu, 1930–1931, 1935–1936; ibidem, sygn. 7448, [2/322/0/-/7448], Raporty prasowe Konsulatu Generalnego RP w Dublinie, 1930;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, sygn. 1311 [2/503/0/8.5/1311], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze: konsulatów honorowych RP w Wielkiej Brytanii i Irlandii. Konsulaty w Dublinie […]. Sprawy dotyczące wszystkich konsulatów honorowych w Wielkiej Brytanii, okólnik, korespondencja, instrukcje, raporty, katalog wystawy, program koncertu, noty, budżety, wycinki prasowe, 1921, 1931–1937; ibidem, sygn. 1825, [2/503/0/9/1825], Projekt ewakuacji Konsulatu RP w Dublinie w razie zajęcia Irlandii przez Niemcy. Korespondencja, 1940; ibidem, sygn. 1315, [2/503/0/9.1/1315], Raporty konsulatów w Dublinie […], katalog wystawy, program koncertu, korespondencja, 1931–1935, 1939;
- IH, zesp. 33, Ambasada Polski w Wielkiej Brytanii, sygn. 70, [800/33/0/-/70], Budżet konsulatów honorowych RP w Wielkiej Brytanii według stanu na 1 maja 1940 r., k. 118;
- IPMS, A.11.E/705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu Generalnego RP w Dublinie na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 1–2 dokumentu;
- Dz. Urz. MSZ: 1929, nr 4, s. 82, nr 8, s. 164; 1929, nr 12, s. 259; 1930, nr 3, s. 68, nr 5, s. 68; nr 8, s. 220; 1931, nr 13, s. 205, nr 14, s. 215–216; 1932, nr 2 dodatek, s. 10; 1932, nr 19, s. 256; 1934, nr 9, s. 12;
- RSZ: 1932, s. 195, 249; 1933, s. 193, 211; 1934, s. 188, 208; 1935, s. 126–127; 1936, s. 127; 1937, s. 136; 1938, s. 150; 1939, s. 155.

- podajemy tu informacje o zachowanych archiwaliach dot. danej placówki, a pochodzące z różnych źródeł
- w pierwszej kolejności wymieniane jest Archiwum Akt Nowych w Warszawie, potem Instytut Hoovera, Instytut Polski i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie i ew. inne archiwa
- jeśli z jednego archiwum cytujemy więcej niż jeden zespół, to zapisy zostały ułożone rosnąco pod względem numeru, np. z AAN najpierw piszemy o Ministerstwie Spraw Zagranicznych (zesp. 322), niżej w nowym akapicie o materiałach z Ambasady RP w Londynie (zesp. 503)
- w ramach jednego zespołu (akapitu) kolejne sygnatury teczek i ich opisy ułożyliśmy od najniższej (np. AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1311, [2/503/0/8.5/1311]) do najwyższej (ibidem, seria 9.1, sygn. 1315, [2/503/0/9.1/1315])
- poza numerami stron (publikacje) i kart (materiały archiwalne), w niektórych przypadkach użyto określenia skan. Oznacza on zdigitalizowaną wersję karty dostępną online poprzez aplikację „Szukaj w archiwach". Na przykład kopia nominacji Sylwestra Gruszki na konsula w San Marino z siedzibą w Trieście fizycznie znajduje się w AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, teczka sygn. 73, karta 71. Zespół ten został już poddany cyfryzacji i w aplikacji „Szukaj w archiwach" ma następującą ścieżkę dostępu: [2/3/0/8.3/73], skan 75 (uwaga: numer skanu nie pokrywa się z numerem karty). W Informatorze będzie to zapisane w nastepujacy sposób: AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Sylwester Gruszka, skan 75[44]
- w opisach zastosowaliśmy opuszczenia oznaczone […] tam, gdzie skróciliśmy niekiedy długie listy nazw placówek, pozostawiając tylko miasto, o którym mowa w haśle
- na końcu znajdują się odniesienia do stron w dwóch podstawowych publikatorach urzędowych MSZ: Dziennika Urzędowego MSZ (Dz. Urz. MSZ) oraz Rocznika Służby Zagranicznej (RSZ).

Jednym z najważniejszych kryteriów, jakim kierowaliśmy się przy wydaniu Informatora, było skoncentrowanie się na jak najszerszym odniesieniu do źródeł archiwalnych, jako najbardziej wiarygodnych, i uwzględnienie tych informacji przy danym urzędzie. W publikacji wypisaliśmy tysiące sygnatur teczek archiwalnych – przejrzeliśmy tylko ich część. Staraliśmy się podawać informacje dotyczące ewentualnych opracowań i bibliografii, z których korzystaliśmy, stanu zachowania dokumentacji archiwalnej wytworzonej przez daną placówkę i miejscu jej przechowywania. W trakcie przygotowywania Informatora napotykaliśmy różnorodne problemy, które utrudniały przeprowadzanie kwerend.

[44] Numer jednostki w „Szukaj w archiwach" należy czytać następująco: 2 [to kod w systemie określający AAN], /503 [to numer zespołu w AAN,], /0/8.5/1311 [to kolejne oznaczenia sekcji i jednostek danego zespołu z cyfrą najważniejszą na końcu, czyli sygnaturą teczki – tu numer 1311].

Pierwszy, to z pewnością rozproszenie akt zarówno w wymiarze krajowym, jak i zagranicznym. Drugi, to nieliczny zespół autorów próbujący objąć badaniami ogromny zakres tematyczny pracy. Trzeci, to niezmiernie trudny proces rozbudowy archiwów cyfrowych przez poszczególne archiwa oraz próba ich syntezy w jednej witrynie www.szukajwarchiwach. Pozostają w tej sytuacji naturalne dysproporcje między tym, co już zostało opracowane i „wklejone" do takiej cytowanej bazy danych, a tym, co znajduje się faktycznie w danym archiwum. Oczywiście, katalogi elektroniczne są systematycznie rozbudowywane, co miesiąc pojawiają się nowe pozycje w ewidencji. Trzeba założyć, że z czasem coraz częściej będą cytowane materiały poddane cyfryzacji, niż te w postaci papierowej zdeponowane w archiwach.

Wykonana kwerenda archiwalna nie jest wyczerpująca. Zachęcamy Czytelników do konstruktywnej krytyki i poszerzania bazy danych o nowe opracowania szczegółowe. Mamy nadzieję, że publikacja pomoże w prowadzeniu badań naukowych nad historią polskiej służby zagranicznej i stanowić będzie również istotną pomoc informacyjną dla pracowników współczesnego MSZ oraz innych instytucji państwowych, w tym zajmujących się sprawami obywatelskimi.

Wykaz skrótów

AAN – Archiwum Akt Nowych w Warszawie
ASRR – Autonomiczna Socjalistyczna Republika Radziecka/Rad
b.d. – brak daty
b.p. – brak paginacji (szczególnie w materiałach IPMS)
Dz. U. – Dziennik Ustaw
Dz. Urz. MS – Dziennik Urzędowy Ministerstwa Sprawiedliwości
Dz. Urz. MSZ – Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Zagranicznych (1920–1939)
IH – Archiwum Instytutu Hoovera
IJP-NY – Instytut Józefa Piłsudskiego Ameryce z siedzibą w Nowym Jorku
IPMS – Instytut Polski i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie
j.a. – jednostka archiwalna
k. – karta (dokumentu, teczki lub sygnatury)
KCNP – Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa
KG – Konsulat Generalny
KNP – Komitet Narodowy Polski
LKSZ – Ludowy Komisariat Spraw Zagranicznych
LN – Liga Narodów
PRM – Prezydium Rady Ministrów
MSW – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
MSZ – Ministerstwo Spraw Zagranicznych
NIK – Najwyższa Izba Kontroli
NKN – Naczelny Komitet Narodowy
NKWD – ros. Narodnyj Komissariat Wnutriennych Dieł (Ludowy Komisariat Spraw Wewnętrznych ZSRR)
p.k. – pracownik kontraktowy
P.K.T. – Polski Komitet Transportowy
p.o. – pełniący obowiązki
min. – minister
RSZ – *Rocznik Służby Zagranicznej* (1932–1940)
SFRR – Socjalistyczna Federacyjna Republika Radziecka/Rad
SRR – Socjalistyczna Republika Radziecka/Rad
tyt. – tytularny
u.k. – urzędnik kontraktowy
UMCS – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
WMG – Wolne Miasto Gdańsk
z-ca – zastępca
ZSRR – Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich

AALBORG

Wpisano w Dyrekcji Dep. Politycznego
9 II 28/8/31 W.

SPRAWOZDANIE
STATYSTYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI

KONSULATU HONOROWEGO R.P. w Aalborgu (Dania)
(nazwa i miejsce urzędu honorowego niepełnomocnego)

za rok 1930/31

Państwo: Dania

Ranga: 1921–1.04.1925: wicekonsulat honorowy; 30.04.1925[45]–1940: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1921–1938 okręgi administracyjne: Aalborg z okręgiem, Hjørring, później Thisted (Północna Jutlandia); 1939: okręgi administracyjne: Aalborg, Hjørring, Thisted (Północna Jutlandia) oraz wyspa Læsø

Adres: 1923–1939: Jomfru Ane Gade 16

Kierownik:

- -1.09.1921–1.04.1925 – Michał Kugelund, wicekonsul honorowy
- 2.04.1925–14.04.1930 – Michał Kugelund, konsul honorowy
- 28.07.1930–1939- – Kaj Kragelund, konsul honorowy[46]

Podległość: wydział konsularny przedstawicielstwa dyplomatycznego w Kopenhadze

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 2;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 214; ibidem, sygn. 5746, [2/322/0/-/5746], Sprawozdanie statystyczne z działalności Konsulatu Honorowego RP w Aalborgu za rok 1930/1931, 4.07.1931 r., k. 23–24;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Aalborg, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 40, nr 6, s. 108; 1924, nr 12, s. 205; 1925, nr 12, s. 189; 1926, nr 5, s. 46, nr 12, s. 131, 171; 1927, nr 12, s. 173; 1928, nr 14, s. 260; 1929, nr 8, s. 153, nr 12, s. 255; 1930, nr 5, s. 113, nr 8, s. 216; 1932, nr 2 dodatek, s. 5; 1938, nr 2, s. 11, 24;
- RSZ: 1932, s. 172; 1933, s. 158, 207; 1934, s. 152, 203; 1935, s. 44; 1936, s. 44; 1937, s. 53; 1938, s. 58; 1939, s. 56.

---

[45] Komunikat MSZ z 5.06.1926 r. o podniesieniu wicekonsulatu do rangi konsulatu honorowego z dniem 30.04.1926 r. Zob.: Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 5, s. 46, a wg AAN, zesp. 8, PRM, część IV, Rektyfikaty […], nastąpiło to dopiero 19.02.1927 r.

[46] *Kalendarz almanach Wieczoru Warszawskiego na rok 1938. Księga rzeczy ciekawych i pożytecznych*, Warszawa 1938, s. 61.

ÅRHUS (Aarhus)

SPRAWOZDANIE
STATYSTYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI
KONSULATU HONOROWEGO R.P. w Aarhus
za rok 1930/31

Państwo: Dania

Ranga: 1921–1926: wicekonsulat honorowy; 1.08.1926–1939: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1921–1939: port Århus z okręgiem; później środkowa Jutlandia – okręgi administracyjne: Århus, Viborg, Randers, Ringkøbing wraz z wyspą Anholt

Adres: 01.1923–1929: Rosenkranzgade 23; 1930–1934: „Hafniahus" (obecnie Rømerhus); 1938–1939: Søndergade 76

Kierownik:

- -1.09.1921–30.06.1926 – S. Weiss Fogh, wicekonsul honorowy
- 10.08.1926–1.04.1937 – Johan Peter Schmith, konsul honorowy
- 12.04.1937–1940- – Henning Hasle, konsul honorowy

Podległość: wydział konsularny przedstawicielstwa dyplomatycznego w Kopenhadze

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 598, Konsulat Honorowy RP w Aarhus (2 j.a., 1938–1940)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 214; ibidem, sygn. 5746, [2/322/0/-/5746], Sprawozdanie statystyczne z działalności Konsulatu Honorowego RP w Aarhus za rok 1930/1931, 15.07.1931 r., k. 21–22;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Aarhus, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 40, nr 6, s. 108; 1924, nr 12, s. 205; 1925, nr 12, s. 190; 1926, nr 5, s. 46, nr 6, s. 69, nr 7, s. 86, nr 12, s. 174; 1927, nr 12, s. 174; 1928, nr 14, s. 260; 1929, nr 8, s. 153, nr 12, s. 255; 1930, nr 8, s. 216; 1932, nr 2 dodatek, s. 5; 1937, nr 3, s. 62, 65; 1938, nr 2, s. 25;
- RSZ: 1932, s. 172; 1933, s. 158, 207; 1934, s. 152, 203; 1935, s. 45; 1936, s. 45; 1937, s. 54; 1938, s. 59; 1939, s. 57.

ADDIS-ABEBA

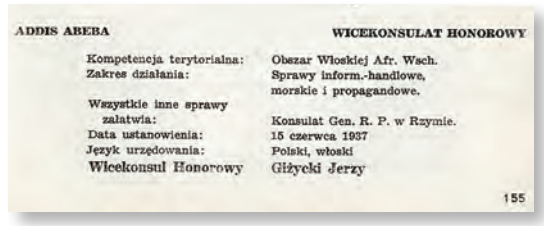
ADDIS ABEBA — WICEKONSULAT HONOROWY

Kompetencja terytorialna:	Obszar Włoskiej Afr. Wsch.
Zakres działania:	Sprawy inform.-handlowe, morskie i propagandowe.
Wszystkie inne sprawy załatwia:	Konsulat Gen. R. P. w Rzymie.
Data ustanowienia:	15 czerwca 1937
Język urzędowania:	Polski, włoski
Wicekonsul Honorowy	Giżycki Jerzy

155

Państwo: Abisynia, Włoska Afryka Wschodnia (obecnie Etiopia)

Ranga: 15.06.1937–1938: wicekonsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: obszar Abisynii, a po jej zajęciu przez Włochy funkcjonował pod nazwą: Włoska Afryka Wschodnia

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 15.06.1937–30.11.1938 – Jerzy Giżycki, konsul honorowy

Podległość: brak informacji

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 9749, [2/322/0/-/9749], Jerzy Giżycki – wicekonsul RP w Addis Abebie. Projekt utworzenia placówki konsularnej w Brytyjskiej Afryce Wschodniej. Raporty, notatki, korespondencja, 1938–1939;
- IPMS, zesp. A.61, Konsulat Generalny RP w Rzymie, sygn. 19a-c, Materiały Wicekonsulatu RP w Addis-Abebie złożone przez konsula J. Giżyckiego w Konsulacie Generalnym RP w Rzymie 27 września 1938 r., 1937–1938;
- Dz. Urz. MSZ: 1937, nr 4, s. 68, 77, nr 6, s. 131.

AGEN

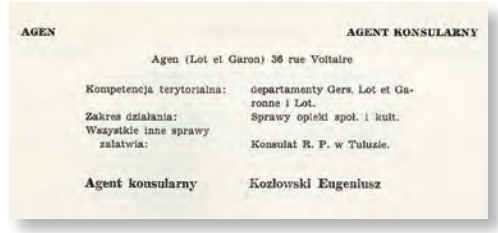
AGEN AGENT KONSULARNY

Agen (Lot et Garon) 36 rue Voltaire

Kompetencja terytorialna:	departamenty Gers, Lot et Garonne i Lot.
Zakres działania:	Sprawy opieki społ. i kult.
Wszystkie inne sprawy załatwia:	Konsulat R. P. w Tuluzie.

Agent konsularny Kozłowski Eugeniusz

Państwo: Francja

Ranga: 1937–1939: agencja konsularna

Kompetencja terytorialna: departamenty Gers, Lot i Garonna, Lot

Adres: 1937–1939: 36, rue Voltaire

Kierownik:

- 1937–1939 – Eugeniusz Kozłowski, agent konsularny
- 1939- – Stefan Grajnert, p.k., agent konsularny[47]

Podległość: konsulat w Tuluzie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 104;
- RSZ: 1937, s. 68, 268; 1938, s. 76; 1939, s. 74;
- *Annuaire Diplomatique et Consulaire de la République Française* (Paris) *pour*: 1938, s. 528; 1939, s. 532.

[47] Załatwiał tylko sprawy kulturalne.

AKMOLIŃSK (Astana, obecnie Nur-Sułtan)

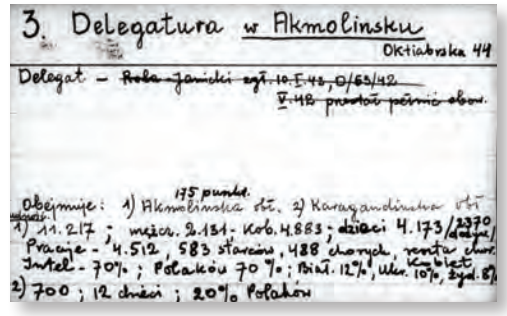
3. Delegatura w Akmolinsku
Oktiabrska 44
Delegat – ~~Rola-Janicki zgł. 10.I.43, 0/63/42~~
~~V.42 przedst. pełnic obow.~~
175 punkt.
Obejmuje: 1) Akmolińska obł., 2) Karagandińska obł.
1) 11.217 ; mężcz. 2.131 - Kob. 4.883 ; dzieci 4.173/2370 dzieci/
Pracuje - 4.512 , 583 starców , 488 chorych , rentar. chor.
Inteł - 70% ; Polaków 70 % ; Bież. 12%, Ukr. 10%, Żyd. 8%
2) 700 ; 12 dzieci ; 20% Polaków

Państwo: ZSRR, Kazachska SRR (obecnie Kazachstan)

Ranga: 02.–20.07.1942: delegatura

Kompetencja terytorialna: obwód akmoliński i obwód karagandyjski

Adres: ul. Oktiabrska 44

Kierownik:

- 7.12.1941–25.05.1942 – Kazimierz Rola-Janicki, *attaché* (15.01.1942), delegat[48]
- 05.–07.1942 – Erazm Tomaszewski[49]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kujbyszewie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 19, [800/35/0/-/19], Materiał informacyjny dotyczący cenzury, księgowania i rozliczeń Delegatur Ambasady w ZSRR za 1942 r., Delegatura w Akmolińsku, 31.12.1942 r., skan 885; ibidem, sygn. 32, [800/35/0/-/32], Akmolińska obłast, skan 916–1033; ibidem, sygn. 39, [800/35/0/-/39], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1944, Karta Delegatura w Akmolińsku, b.d., skan 12; ibidem, sygn. 44, [800/35/0/-/44], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1943, Sprawozdanie ogólne (Działu Opieki Społecznej) za okres od dnia 27 stycznia (1942 r.) do dnia 30 marca 1942 r., 8.04.1942 r., skan 37; ibidem, Stan sieci opiekuńczej Ambasady w terenie na dzień 22 lipca 1942 r., skan 69–71; ibidem, Sprawozdanie o stanie sieci terenowej Ambasady na dzień 14 VI 1942 r., 1942 r., skan 78;
- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 4: Delegatury Ambasady RP w ZSRR, 16 VI 1942 r., k. 51–53.

---

[48] Delegat został zgłoszony do Ludowego Komisariatu Spraw Zagranicznych (LKSZ) notą z 10.01.1942 r., placówkę objął 18.02.1942 r., koordynował pracą 5 mężów zaufania. W maju został aresztowany i oskarżony o działalność szpiegowską. Wypuszczony z aresztu został zmuszony do wyjazdu z ZSRR, granicę przekroczył 6.07.1942 r.

[49] Erazm Tomaszewski wcześniej był z-cą delegata (sprawy gospodarcze, kontakty z władzami sowieckimi), został aresztowany jako delegat w lipcu 1942 r. i przebywał w więzieniu do 28.10.1942 r. (data noty informującej o ich zwolnieniu). Pełnomocnikiem Delegatury na obwód karagandyjski była Helena Bojarska.

ALEKSANDRIA

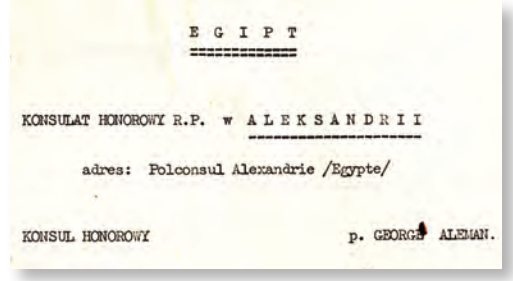
E G I P T

KONSULAT HONOROWY R.P. w A L E K S A N D R I I

adres: Poloonsul Alexandrie /Egypte/

KONSUL HONOROWY p. GEORGE ALEMAN.

Państwo: Egipt

Ranga: 19.01.1933[50]–1939-; -1.07.1944–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Gubernatorat Aleksandrii i Rosetty oraz prowincje Behara i Gharbieh

Adres: 1933–1936: 14, rue Nabi Daniel (Al Naby Danyal) 1938: 9, rue Stambul

Kierownik:

- 19.01.1933–31.01.1937 – Antoine G. Constantinidés, konsul honorowy
- 1.05.1937–1945- – George Alleman, konsul honorowy[51]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kairze

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 5775, [2/322/0/-/5775], Sprawozdanie Poselstwa RP w Kairze z działalności Konsulatu Honorowego RP w Aleksandrii, 27.08.1935 r., k. 3–10;
- AAN, zesp. 466, Poselstwo RP w Atenach, sygn. 367, [2/466/0/-/367], Sieć konsularna polska w Egipcie, Sudanie, Syrii, Palestynie – objęcie opieki konsularnej nad obywatelami polskimi w tych krajach przez Poselstwo RP w Atenach, projekty utworzenia w tych krajach konsulatów polskich, korespondencja, 1920–1927;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 13;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 324;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Aleksandrii, b.p.; ibidem, sygn. 705,

[50] Możliwość powołania placówki konsularnej honorowej w Aleksandrii była w centrali ministerstwa rozważana w roku 1921 i 1923 – zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1225, [2/503/0/8.5/1225], Projekty utworzenia nowych placówek: Egipt, Syria, Palestyna, Kanada, Peru, Ekwador, lrlandia, Wielka Brytania, teksty umów, listy komisyjne, raporty, instrukcje, korespondencje, 1920–1937, k. 22.

[51] Stan na 1.07.1944 r. 1 etat (Czesław Godymirski, p.k., tyt. sekretarz konsulatu) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Honorowego RP w Aleksandrii. Zakres działania: sprawy handlowo-morskie.

Sprawozdanie statystyczne Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Kairze na dzień 2 I 1944 r., 15.02.1944 r., b.p., s. 3 dokumentu;

- Dz. Urz. MSZ: 1933, nr 3, s. 20, nr 7, s. 54; 1937, nr 3, s. 62; 1938, nr 5, s. 80;
- RSZ: 1933, s. 159, 226; 1934, s. 153, 226; 1935, s. 48; 1936, s. 48; 1937, s. 57; 1938, s. 62; 1939, s. 60.

ALÈS

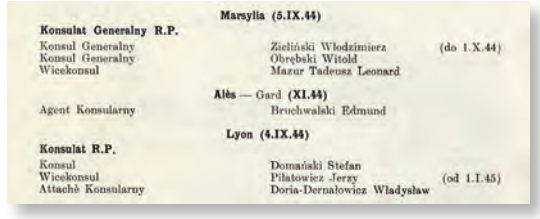
Marsylia (5.IX.44)

Konsulat Generalny R.P.

Konsul Generalny	Zieliński Włodzimierz	(do 1.X.44)
Konsul Generalny	Obrębski Witold	
Wicekonsul	Mazur Tadeusz Leonard	

Alès — Gard (XI.44)

Agent Konsularny	Bruchwalski Edmund

Lyon (4.IX.44)

Konsulat R.P.

Konsul	Domański Stefan	
Wicekonsul	Piłatowicz Jerzy	(od 1.I.45)
Attaché Konsularny	Doria-Dernałowicz Władysław	

Państwo: Francja

Ranga: 11.1944–1945: agencja konsularna

Kompetencja terytorialna: brak informacji

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 11.1944- – Edmund Bruchwalski, agent konsularny

Podległość: konsulat generalny w Marsylii

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- *Polska służba zagraniczna po 1 września 1939 r.*, Londyn 1954, s. 52.

ALGIER
(Alger)

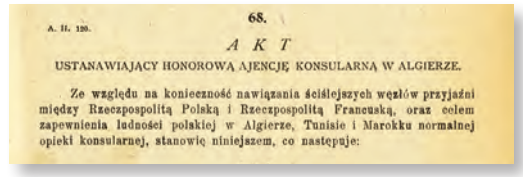
A. H. 129.

68.

A K T

USTANAWIAJĄCY HONOROWĄ AJENCJĘ KONSULARNĄ W ALGIERZE.

Ze względu na konieczność nawiązania ściślejszych węzłów przyjaźni między Rzeczpospolitą Polską i Rzeczpospolitą Francuską, oraz celem zapewnienia ludności polskiej w Algierze, Tunisie i Marokku normalnej opieki konsularnej, stanowię niniejszem, co następuje:

Państwo: Francja (obecnie Algieria)

Ranga: 18.03.1922–15.12.1924: honorowa agencja konsularna; 15.12.1924–31.05.1940: konsulat honorowy; 24.09.1940–11.02.1942: Biuro Polskie (*Office Polonais*); 11.02.–14.11.1942: Biuro Administracji Polaków (*Bureau d'Administration des Polonais*); 14.11.1942–1945-: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1923: Algier, Tunis, Maroko; departamenty: Algier, Constantine, Territoire du Sud; -1929: departamenty Algier, Oran, Constantine oraz Tunis, Maroko, z wyjątkiem strefy hiszpańskiej; 1931: Tunis, Algier i Maroko; 1932–1936-: Algier, Constantine, Territoire du Sud; 1945: Algier, Constantine, Territoire du Sud

Adres: 22.09.1923–1927: 8, rue Empereur Vespasien; 1928–1939: 24, Boulevárd Carnot; 13.11.1940–18.03.1942-: 29, rue Maréchal Soult; -1945-: 24, Boulevárd Carnot

Kierownik:

- 15.05.1922–31.07.1928 – Antoine Arsen Rozee (Rose, Rozèe, Rosèe), agent konsularny honorowy, konsul honorowy (1925)

- -1928–23.09.1940 – Léon Rigollet (Rigolet), konsul honorowy[52]
- 29.09.1940–11.02.1942 – Léon Rigollet, dyrektor Biura Polskiego[53]
- 11.02.–18.03.1942- – Léon Rigollet, dyrektor Biura Administracji Polaków
- 1.04.1943–1945- – Léon Rigollet, konsul honorowy

Podległość: konsulat generalny w Paryżu, od 30.12.1923 konsulat w Marsylii; 1945: konsulat generalny w Algierze

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 553, Konsulat Honorowy RP w Algierze (61 j.a., 1923–1945)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 463, Ambasada RP w Paryżu, sygn. 341, [2/463/0/-/341], Sprawy walutowe, transfer pieniędzy dla Konsulatu Generalnego RP w Algierze oraz transfer pieniędzy urzędników ambasady, placówek zagranicznych i innych osób do W. Brytanii, Hiszpanii i Szwajcarii, 1944–1945;
- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 618, [2/464/0/8/618], Sieć konsularna polska i obca – głównie we Francji. Sprawy utworzenia […] Konsulatu Honorowego RP w Algierze, 1919–1931; ibidem, sygn. 620, [2/464/0/8/620], Terytorialne kompetencje urzędów polskich we Francji, 1920–1939; ibidem, sygn. 651, [2/464/0/8/651], Urlopy urzędnicze, zawieszenie urlopów w 1920 r., ustalenie terminów, zapomogi na podróże z Afryki do Europy, okólniki MSZ, instrukcja Poselstwa RP w Paryżu, raporty konsulatów RP w Algierze, […] karty i listy urlopowe, 1920–1935; ibidem, sygn. 652, [2/464/0/8/652], Urlopy urzędnicze, ustalanie terminów itp., okólniki MSZ, instrukcja Ambasady RP w Paryżu, raporty konsulatów RP w Algierze, Marsylii, Oranie i Tunisie, listy urlopowe, korespondencja, 1936–1939; ibidem, sygn. 657, [2/464/0/8/657], Urzędnicy etatowi, 1940–1942; ibidem, sygn. 672, [2/464/0/8/672], Sprawy archiwalne, przejmowanie akt byłych konsulatów austro-węgierskich w Nicei i Algierze, archiwum Konsulatu – wprowadzanie rzeczowego wykazu akt, okólniki MSZ, instrukcje Ambasady RP w Paryżu, raporty konsulatów RP w Marsylii i Algierze, korespondencja, 1928–1934; ibidem, sygn. 725, [2/464/0/8/725], Sprawy administracyjno-budżetowe Konsulatu RP w Marsylii: instrukcja w sprawach rachunkowo-kasowych, przesłanie płac urzędnikom biur polskich w Algierze i Tunisie, opłaty za telefon, podatki, instrukcje Dyrektora Generalnego Biur Polskich we Francji, raport, 1940–1941; ibidem, sygn. 731, [2/464/0/8/731], Sprawy finansowe i inne konsulatów honorowych RP, instrukcje dla konsulatów honorowych, zjazdy konsulów honorowych, wnioski w sprawie sieci konsularnej w północnej Afryce, 1926–1935; ibidem, sygn. 732, [2/464/0/8/732], Sprawy finansowe i inne konsulatów honorowych RP, 1935–1940; ibidem, sygn. 733, [2/464/0/8/733], Sprawy finansowe, organizacyjne, Konsulat Honorowy RP w Algierze, instrukcje MSZ i Ambasady RP w Paryżu, raporty oraz sprawozdania Konsulatu, korespondencja, 1920–1930; ibidem,

---

[52] Do konsulatu honorowego przydzielony został p.k. (Zbigniew Czudec, po 1936 r. Leon Bohdanowicz), opłacany z budżetu Konsulatu RP w Marsylii, załatwiał tylko sprawy kulturalne. Léon Rigollet w grudniu 1939 r. został powołany do wojska francuskiego, sprawy placówki załatwiał p.k.

[53] Wicedyrektorem i kierownikiem Biura Polskiego w Algierze w okresie 29.09.1940–1.03.1943 r. był Juliusz Friedrich.

sygn. 734–736, [2/464/0/8/734-736], Sprawy finansowe, organizacyjne i personalne Konsulatu Honorowego RP w Algierze, działalność konsula honorowego Leona Rigolleta, instrukcje MSZ i Ambasady RP w Paryżu, raporty Konsulatu Honorowego RP w Algierze […], 1920–1940; ibidem, sygn. 765, [2/464/0/8/765], Różne sprawy finansowe, organizacyjne i personalne dotyczące delegatur Biura Polskiego w Marsylii – biur polskich, m.in. w Algierze, przekształcanie konsulatów w biura polskie, 1940–1941; ibidem, seria 9, sygn. 771, [2/464/0/9/771], Rewizje placówek, sprawa wyjazdu konsula R. Wegnerowicza na inspekcje Konsulatu Honorowego RP w Algierze oraz wizytacji placówek polskich we Francji przez naczelnika Wydziału Konsularnego MSZ dr. Wacława Gawrońskiego. Instrukcje MSZ i Ambasady RP w Paryżu, 1929–1930; ibidem, sygn. 833, [2/464/0/9/833], Wjazd i pobyt obywateli polskich za granicą, raporty konsulatów RP, m.in. w Algierze, korespondencja, 1935–1939; ibidem, sygn. 834, [2/464/0/9/834], Uchodźcy wojenni z Polski, pomoc udzielana przez konsulaty polskie w Marsylii i Algierze – umieszczanie uchodźców w schroniskach, okólniki MSZ w Angers, instrukcje MSZ, Delegata Rządu RP do spraw Uchodźstwa Polskiego we Francji i Ambasady RP, 1939–1940; ibidem, sygn. 848, [2/464/0/9/848], Sprawy wojskowe, ewidencja wojskowa obywateli polskich we Francji i koloniach francuskich, odroczenia i przesunięcia służby wojskowej, raporty, m.in. Konsulatu RP w Algierze, 1930–1937; ibidem, sygn. 852, [2/464/0/9/852], Obywatele polscy w wojsku obcym, Legia Cudzoziemska francuska w Afryce, informacje o legionistach polskich, subwencje i dary – gazety, książki dla legionistów, instrukcje MSZ i Ambasady RP w Paryżu, raporty konsulatów RP w Algierze i Marsylii, 1926–1930; ibidem, sygn. 853, [2/464/0/9/853], Obywatele polscy w wojsku obcym, Legia Cudzoziemska francuska w Afryce, informacje o legionistach, subwencje i dary – gazety, książki dla legionistów, instrukcje MSZ i Ambasady RP w Paryżu, raporty konsulatów RP w Algierze, Casablance i Marsylii, 1930–1934; ibidem, sygn. 870, [2/464/0/9/870], Sprawy portowe w Marsylii, Nicei, w Afryce na Madagaskarze i na Korsyce, ruch statków, obrót towarowy i pasażerski, dostawcy okrętowi, sytuacja marynarzy, strefa wolnocłowa w Gdyni, raporty konsulatów RP w Algierze […], 1938–1940; ibidem, sygn. 874, [2/464/0/9/874], Informacje handlowe, raporty konsulatów RP w Algierze […], korespondencja, 1934–1938;

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 104;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 327;
- AAN, zesp. 508, Konsulat Honorowy RP w Nicei, sygn. 91, [2/508/0/-/91], Sieć konsularna polska, zawiadomienia o rozpoczęciu urzędowania Agencji Konsularnej RP w Algierze […], korespondencja, 1923, 1930, 1942, 1944;
- AAN, zesp. 554, Konsulat Honorowy RP w Tunisie, sygn. 14, [2/554/0/-/14], Organizacja, skład i sprawy finansowe Konsulatu Honorowego RP w Tunisie, oraz Konsulatu RP w Algierze, okólnik MSZ, sprawozdania z całokształtu działalności Konsulatu Honorowego RP w Tunisie oraz Konsulatu RP w Algierze, korespondencja, 1936–1939; ibidem, sygn. 17, [2/554/0/-/17], Organizacja, skład i sprawy finansowe Konsulatu Honorowego RP w Tunisie; lista funkcjonariuszy, instrukcja Konsulatu Generalnego RP w Algierze, 1943–1944; ibidem,

sygn. 18, [2/554/0/-/18], Organizacja; skład i sprawy finansowe Konsulatu Honorowego RP w Tunisie, m.in. kontrola kasy dokonana przez T. Ullmanna – konsula generalnego RP w Algierze, przepisy paszportowe, wykazy wydawanych paszportów, okólniki MSZ, instrukcje Konsulatu Generalnego RP w Algierze, raporty Konsulatu, wycinki prasowe, korespondencja, 1944–1945; ibidem, sygn. 23, [2/554/0/-/23], Zjazdy konsularne, taryfa konsularna, zjazdy konsulów honorowych, ustalenie wysokości taryfy konsularnej przez Konsulat RP w Marsylii, sprawozdanie ze zjazdu w 1944 r. w Algierze, korespondencja, 1933–1936, 1944;

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Algierze, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 10, s. 111; 1923, nr 3, s. 42, nr 6, s. 109; 1924, nr 11, s. 175, nr 12, s. 206, nr 13, s. 266; 1925, nr 12, s. 191; 1926, nr 12, s. 173; 1927, nr 12, s. 175, nr 14, s. 262; 1928, nr 9, s. 175; 1929, nr 1, s. 9, nr 8, s. 154, nr 12, s. 256; 1930, nr 8, s. 218; 1932, nr 2, s. 30, nr 14, s. 210;
- RSZ: 1932, s. 152, 187; 1933, s. 164; 1934, s. 227; 1935, s. 60; 1936, s. 60; 1937, s. 19; 1938, s. 77; 1939, s. 75;
- *Annuaire Diplomatique et Consulaire de la République Française* (Paris), *pour*: 1926, s. 433; 1931, s. 530.

ALGIER
(Alger)

Państwo: Francja (obecnie Algieria)

Ranga: 24.09.1940–28.02.1942: Delegatura Generalnej Dyrekcji Biur Polskich na Afrykę Północną; 1.03.–14.11.1942: Delegatura Generalnej Dyrekcji Biur Administracji Polaków na Afrykę Północną; 1.04.1943–1945: konsulat generalny

Kompetencja terytorialna: 1945: Algieria, Tunis, Maroko, Francuska Afryka Zachodnia oraz Międzynarodowa Strefa w Tangerze

Adres: -28.01.1941–18.03.1942-: 29, rue Maréchal Soult; -25.06.1943–1945: 13, Boulevárd Carnot

Kierownik:

- 1.03.–29.09.1940 – Juliusz Friedrich, wicekonsul, konsul
- 30.11.1940–31.10.1943 – Emeryk Hutten-Czapski, delegat[54], konsul generalny, tyt. minister pełnomocny (24.09.1943)

[54] W dokumentach Francuzi tytułowali go: *Conseiller technique des Bureaux d'Administration des Polonais en Afrique Française*, w polskich materiałach występuje także jako „Inspektor na Afrykę". Delegaturę tworzyli delegat (Emeryk Hutten-Czapski) i jego z-ca p.k. (Edward Borowski). Do zadań delegata należały: nadzór nad działalnością polskich urzędników biur, koordynacja ich pracy, współpraca z francuskimi dyrektorami biur.

- 1.11.1943[55]–7.06.1945- – Tadeusz Ullmann, konsul generalny[56]

Podległość: Biuro Polskie podlegało Głównemu Dyrektorowi Biur Polskich z siedzibą w Vichy, jako konsulat generalny podlegał placówce dyplomatycznej w Paryżu; 1940: nadzorował pracę w okręgach dawnych konsulatów honorowych RP urzędujących na terenie departamentów, posiadłości, i protektoratów francuskich w Afryce: Algier, Oran, Tunis, Casablanca, Dakar i Madagaskar[57]; 1945: konsulatowi generalnemu podlegały konsulaty honorowe w Algierze, Casablance, Dakarze i Tunisie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 3290, [2/322/0/-/3290], Sprawozdanie administracyjne Konsulatu Honorowego RP w Algierze za okres od 15 V 1935 r. do 31 III 1936 r., 4.05.1936 r., k. 60–69;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 47; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 327;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/H, k. 36–37;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 292, Hutten-Czapski, Ullmann; ibidem, sygn. 332, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat Generalny RP – Algier, 1944–1945; ibidem, sygn. 368, Wewnętrzne sprawy placówki – Algier, 1945; ibidem, sygn. 551, Budżet placówek na 1942 r., b.p.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu Generalnego RP w Algierze na dzień 2 I 1944 r., 16.04.1944 r., b.p., s. 1–8 dokumentu; ibidem, sygn. 908, Sprawy finansowe Konsulatu RP w Algierze, 1945; ibidem, sygn. 918, Konsulat RP w Algierze, 1942–1943; ibidem, sygn. 982, Sprawy personalne placówek – Tanger, Brazzaville, Algier, Dublin, Sydney, Glasgow, Bagdad, Bogota, Hawana, Montevideo, 1944–1945; ibidem, sygn. 1030, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Algier, 01.1945–02.1945.

---

[55] Czapski przekazał urząd Ullmannowi 12.12.1943 r. Ullmann od 15.10.1944 do 8.03.1945 r. przebywał służbowo w Paryżu, gdzie z polecenia min. spraw zagranicznych koordynował przeprowadzkę ambasady.

[56] Stan na 1.07.1944 r. 10 etatów (konsul generalny, konsul, 6 p.k., 2 funkcjonariuszy niższych) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Generalnego RP w Algierze. 1.01.1945 r. 11 etatów (konsul generalny, konsul, 9 p.k.) – ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p. Na dokumencie z 23.11.1944 r. jako kierownik KG podpisał się Romuald Putryński, konsul RP – ibidem, sygn. 581, Pismo Konsulatu Generalnego RP w Algierze do MSZ w Londynie w sprawie zwiększenia budżetu konsulatów RP w Afryce Północnej, b.p.

[57] Delegat upoważniał poszczególne Biura Polskie do wybranych czynności: opieka prawna nad obywatelami polskimi, wydawanie zaświadczeń tożsamości, wystawianie zaświadczeń niezbędnych dla sporządzania aktów uznania zastępujących akty stanu cywilnego oraz zaświadczeń wymaganych przez władze francuskie, po każdorazowym dokładnym zbadaniu dokumentów przedłożonych przez interesantów, wizowanie dokumentów i stwierdzanie własnoręczności podpisów, interwencje u władz francuskich w indywidualnych sprawach Polaków, uzyskiwanie zezwoleń dla nauczycieli polskich.

AŁDAN

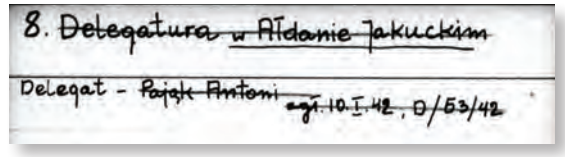
8. Delegatura w Ałdanie Jakuckim

Delegat - Pająk Antoni zgł. 10.I.42, D/53/42

Państwo: ZSRR, Jakucka Autonomiczna SRR (obecnie Rosja)

Ranga: 25.09.1941–31.07.1942[58]: delegatura

Kompetencja terytorialna: Jakucka Autonomiczna SRR

Adres: ul. Okulańska 17

Kierownik:

- -9.01.–19.07.1942 – Antoni Pająk, delegat[59]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kujbyszewie

Archiwum placówki:

- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 32, [800/35/0/-/32], Office file of the Social Welfare Department, Jakucka ASRR, 1941–1944, skan 16–31
- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 5: Delegatura Ałdan Jakucki, Jakucka ASRR, XII 1941–IV 1942, k. 1–29

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 19, [800/35/0/-/19], Materiał informacyjny dotyczący cenzury, księgowania i rozliczeń Delegatur Ambasady w ZSRR za 1942 r., Delegatura w Ałdanie, 31.12.1942 r., skan 888; ibidem, sygn. 39, [800/35/0/-/39], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1944, Karta Delegatura w Ałdanie Jakuckim, b.d., skan 12; ibidem, sygn. 44, [800/35/0/-/44], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1943, Sprawozdanie ogólne (Działu Opieki Społecznej) za okres od dnia 27 stycznia (1942 r.) do dnia 30 marca 1942 r., 8.04.1942 r., skan 37; ibidem, Stan sieci opiekuńczej Ambasady w terenie na dzień 22 lipca 1942 r., skan 69–71; ibidem, Sprawozdanie o stanie sieci terenowej Ambasady na dzień 14 VI 1942 r., 1942 r., skan 78;
- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 4: Delegatury Ambasady RP w ZSRR, 16 VI 1942 r., k. 51–53.

---

[58] IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 3, [800/35/0/-/3], Administrative file, 1941–1943, Office file of the Consular Legal Department 1941–1944, Sprawozdanie Działu Opieki Ambasady RP w ZSRR na dzień 30.06.1942 r., skan 467–468.

[59] Delegat został zgłoszony do LKSZ notą z 10.01.1942 r., koordynował pracę 9–12 mężów zaufania. Z-cą delegata w Ałdanie (sprawy ewidencji obywateli polskich) był Józef Kaliński. 19.07.1942 r. delegat i jego z-ca zostali aresztowani. Pracą placówki w okresie 19.07.–15.09.1942 r. kierował H. Jarnaczek (pisownia niepewna).

AŁMA-ATA
(Ałmaty)

Państwo: ZSRR, Kazachska SRR (obecnie Kazachstan)

Ranga: 1.10.1941[60]–20.07.1942: delegatura

Kompetencja terytorialna: obwód ałmacki i Kirgiska SRR

Adres: Dom Sowietów, ul. Proletarska 64

Kierownik:

- -9.10.1941–2.07.1942 – Kazimierz Więcek, delegat[61]
- 2.07.–13.07.1942- – Jan Wolski, p.o. delegata

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kujbyszewie

Archiwum placówki:

- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 6a: Delegatura Ałma-Ata, XI 1941–XII 1942, k. 1–102

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 19, [800/35/0/-/19], Materiał informacyjny dotyczący cenzury, księgowania i rozliczeń Delegatur Ambasady w ZSRR za 1942 r., Delegatura w Ałma-Ata, 31.12.1942 r., skan 884; ibidem, sygn. 39, [800/35/0/-/39], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1944, Karta Delegatura w Ałma-Ata, b.d., skan 12; ibidem, sygn. 44, [800/35/0/-/44], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1943, Sprawozdanie Działu Opieki Społecznej Ambasady RP w ZSRR za czas od 1.09. do 15.12.1941 r., skan 21; ibidem, Sprawozdanie ogólne (Działu Opieki Społecznej) za okres od dnia 27 stycznia (1942 r.) do dnia 30 marca 1942 r., 8.04.1942 r., skan 39; ibidem, Stan sieci opiekuńczej Ambasady w terenie na dzień 22 lipca 1942 r., skan 69–71; ibidem, Sprawozdanie o stanie sieci terenowej Ambasady na dzień 14 VI 1942 r., 1942 r., skan 78;
- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 4: Delegatury Ambasady RP w ZSRR, 16 VI 1942 r., k. 5153.

---

[60] Delegatura Ambasady RP w Ałma-Ata została oficjalnie uznana dopiero 3.02.1942 r.

[61] Delegat został zgłoszony do LKSZ notą z 9.10.1941 r., koordynował pracę 18–22 mężów zaufania. Miał zorganizować Delegaturę Ambasady RP we Frunze, która wobec nominacji Więcka na Kazachską SRR działała tylko w okresie 7.01.–17.02.1942 r., kierował nią dr Stanisław Sikora. Z-cą Więcka był Jan Wolski. Skład personalny biura Delegatury tworzyli: delegat, z-ca delegata, sekretarz, referenci oraz urzędnicy kancelaryjni – zob.: IPMS, zesp. A.7, […] podzesp. 307, teczka 6a: Schemat organizacyjny Delegatury Ambasady RP w Ałma-Ata, 7.05.1942 r., k. 58–63. Na stanowisko delegata w miejsce Więcka Ambasada RP zgłosiła notą z 10.07.1942 r. do LKSZ Władysława Zachariasiewicza, lecz nie zdołał objąć funkcji. Pracownicy Delegatury (Jan Wolski, Kazimierz Musiewicz) zostali aresztowani i przebywali w więzieniu do 28.10.1942 r. (data noty informującej o ich zwolnieniu).

AMIENS

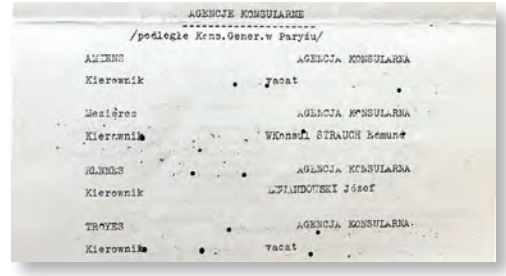
AGENCJE KONSULARNE
/podległe Kons.Gener.w Paryżu/

AMIENS — AGENCJA KONSULARNA
Kierownik — vacat

Mezières — AGENCJA KONSULARNA
Kierownik — WKonsul STRAUCH Remund

RENNES — AGENCJA KONSULARNA
Kierownik — LEWANDOWSKI Józef

TROYES — AGENCJA KONSULARNA
Kierownik — vacat

Państwo: Francja

Ranga: 03.1945-: agencja konsularna

Kompetencja terytorialna: brak informacji

Adres: brak informacji

Kierownik:

- -1945- – Mieczysław Skolimowski, agent konsularny tyt. wicekonsul

Podległość: konsulat generalny w Paryżu

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 13;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 325;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 1253, Wykaz urzędów zagranicznych RP na rok 1945, s. 5.

AMRITSAR

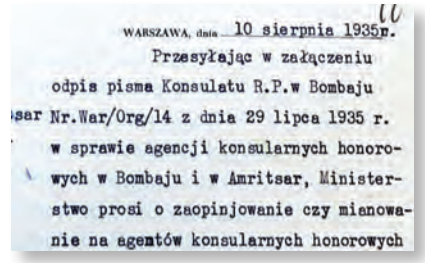
WARSZAWA, dnia 10 sierpnia 1935r.
Przesyłając w załączeniu odpis pisma Konsulatu R.P.w Bombaju Nr.War/Org/14 z dnia 29 lipca 1935 r. w sprawie agencji konsularnych honorowych w Bombaju i w Amritsar, Ministerstwo prosi o zaopinjowanie czy mianowanie na agentów konsularnych honorowych

Państwo: Indie Brytyjskie, kolonia brytyjska (obecnie Indie)

Ranga: -31.03.1936-: agencja konsularna

Kompetencja terytorialna: brak informacji

Adres: brak informacji

Kierownik:

- -31.03.1936- – Baldew Dass, agent konsularny

Podległość: konsulat generalny w Bombaju

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 3290, [2/322/0/-/3290], Protokół posiedzenia Komisji dla usprawnienia działalności gospodarczej urzędów zagranicznych RP poświęconego omówieniu pracy placówek w Imperium Brytyjskim, 31.03.1936 r., k. 12.

AMSTERDAM

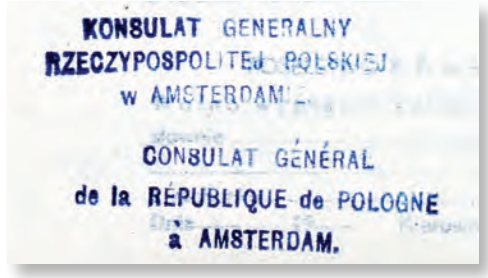

Państwo: Holandia (obecnie Niderlandy)

Ranga: 07.1932–1936[62]: konsulat; 2.09. 1936–10.05.1940[63]: konsulat generalny; 15.06.1945-: konsulat generalny

Kompetencja terytorialna: 1932: terytorium Holandii

Adres: 28.10.1924–1932: Herengracht 495; 1932–1935: Vondelstraat 27; 1.07.1935–1939: Vossiusstraat 54/55

Kierownik:

- 1.07.1932–31.03.1935 – Jan Paweł Kaczkowski, konsul
- 1.04.1935–28.02.1938 – dr Tadeusz Skowroński, konsul generalny
- 1.03.1938–10.05.1940 – Witold Kolankowski, konsul generalny
- 15.06.1945- – Stefan Łubieński, konsul, prowizoryczne kierownictwo[64]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Hadze; konsulatowi generalnemu podlegały konsulaty honorowe w Arnhem, Dordrechcie, Heerlen, Rotterdamie, Batawii i Willemstadt

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część VIII, Karty kwalifikacyjne pracowników urzędów centralnych, 1918–1939, teczka 247: MSZ, litera K, k. 1–3;
- AAN, zesp. 132, Ministerstwo Przemysłu, Handlu i Żeglugi Rządu RP emigracyjnego w Londynie, seria 8, sygn. 686, [2/132/0/8/686], Korespondencja P.K.T. z Konsulatem Generalnym RP w Amsterdamie dotycząca floty rybackiej, 1939;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 479, Sprawy wewnętrzne placówek konsularnych – Amsterdam, 1945; ibidem, sygn. 292, plik dokumentów Stefana Łubieńskiego;
- Dz. Urz. MSZ: 1924, nr 12, s. 207; 1932, nr 2 dodatek, s. 10, nr 7, s. 106, nr 14, s. 210; 1934, nr 9, s. 125; 1935, nr 1, s. 24–25, nr 6, s. 147; 1938, nr 2, s. 32;
- RSZ: 1932, s. 27; 1933, s. 169, 211; 1934, s. 163, 207; 1935, s. 68; 1936, s. 68; 1937, s. 77; 1938, s. 85; 1939, s. 84.

---

[62] Wcześniej konsulat mieścił się od marca 1920 r. w Rotterdamie (zob.).

[63] 10.05.1940 r. nastąpiła ewakuacja personelu konsulatu generalnego w Amsterdamie do Francji.

[64] IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p., informacja, że przyznano 6 etatów (konsul generalny, wicekonsul, 4 p.k.).

AMSTERDAM

Państwo: Holandia (obecnie Niderlandy)

Ranga: 1.07.1924–1.07.1932[65]: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1925–1928: miasto Amsterdam i prowincja Holandia Północna

Adres: 1925–1930-: Herengracht 495

Kierownik:

- 1.07.1924–1932- – Leenderet Bückmann (Buckman), konsul honorowy[66]

Podległość: konsulat w Rotterdamie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 4183, [2/322/0/-/4183], Przemianowanie Konsulatu RP w Amsterdamie, raport, 1936; ibidem, sygn. 7438, [2/322/0/-/7438], Raporty prasowe Konsulatu RP w Amsterdamie, 1935–1936; ibidem, sygn. 11639, [2/322/0/-/11639], Pismo Konsulatu RP w Rotterdamie do Departamentu Konsularnego w sprawie działania konsula honorowego w Amsterdamie, 28.08.1928 r., k. 5–9;
- AAN, zesp. 453, Poselstwo RP w Wiedniu, seria 9, sygn. 382, [2/453/0/9/382], Zjazdy konsularne, zjazd konsulów Morza Północnego w Amsterdamie, protokół, 1936;
- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 9, sygn. 874, [2/464/0/9/874], Informacje handlowe, gromadzenie i przekazywanie informacji handlowych w konsulatach, organizacja registratury Wydziału Handlowego Konsulatu Generalnego RP w Amsterdamie, b.d.;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 9.1, sygn. 1321, [2/503/0/9.1/1321], Zjazdy konsularne: Zjazd w Paryżu, Zjazd konsulów honorowych w Londynie, Zjazd konsulów Morza Północnego w Amsterdamie, zjazdy w Warszawie i Ottawie, protokoły, instrukcje, korespondencja, 1923, 1935–1938;
- Archiwum Zakładu Historii Ruchu Ludowego, zesp. Archiwum Stanisława Kota, sygn. 274, Działalność Konsulatu Generalnego RP w Amsterdamie, korespondencja, 1940;
- Dz. Urz. MSZ: 1924, nr 6, s. 99–100, nr 8, s. 152, nr 12, s. 207; 1925, nr 12, s. 192–193; 1926, nr 12, s. 174; 1927, nr 12, s. 177; 1928, nr 14, s. 264; 1929, nr 8, s. 154, nr 12, s. 258; 1930, nr 8, s. 220; 1932, nr 5, s. 85–86, nr 7, s. 105–106;
- RSZ: 1932, s. 194; 1933, s. 169; 1939, s. 84.

---

[65] Został zlikwidowany po przeniesieniu konsulatu z Rotterdamu do Amsterdamu z dniem 1.04. 1932 r. – Dz. Urz. MSZ, 1932, nr 5, s. 85–85. Termin realizacji został przesunięty na 1.07.1932 r. – ibidem, nr 7, s. 105–106.

[66] Ibidem, 1924, nr 6, s. 106; 1926, nr 12, s. 174. Jednocześnie Bückmann pozostał w konsulacie w Amsterdamie.

ANKARA (do 1923 Angora)

Państwo: Turcja

Ranga: 1920–1924: wydział konsularny Delegacji Polskiej przy Wysokiej Porcie; 1924– 1930[67]: wydział konsularny Poselstwa RP w Ankarze z siedzibą w Stambule

Kompetencja terytorialna: Turcja

Adres: 1927: Nichantache, Téchvikié Djaféssi Said pacha Konak

Kierownik:

- 15.02.1922–15.06.1926 – dr Juljusz Dzieduszycki, konsul tyt. sekretarz legacyjny (w Stambule)
- 1.04.–17.04.1929 – Walerian Łopatto, konsul, kierownik Wydziału Konsularnego w Poselstwie RP w Konstantynopolu
- 17.04.1929–1.04.1930 – Walerian Łopatto, konsul i kierownik Wydziału Konsularnego, przydzielony w charakterze konsula do Poselstwa RP w Ankarze

Podległość: stanowił część przedstawicielstwa dyplomatycznego RP w Turcji

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 499, Ambasada RP w Ankarze, [2/499/0] (114 j.a., 1924–1945)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 4, t. 17, Ruch służbowy za luty 1922 r. w centrali i na placówkach Ministerstwa Spraw Zagranicznych, k. 77;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 11763, [2/322/0/-/11763], Raport administracyjny Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Ankarze za rok 1928, 1929;
- Dz. Urz. MSZ: 1927 nr 4, s. 69; 1930, nr 3, s. 70, nr 5, s. 68.

ANTWERPIA

Państwo: Belgia

Ranga: 1.12.1919–1.04.1933: konsulat; 1.04.–1.06.1933: konsulat honorowy; 1.06.1933–05.1940: konsulat; 1.10.1944–15.10.1945: konsulat

[67] Nie udało się ustalić daty przeniesienia ze Stambułu bądź też potwierdzenia pozostania tam Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Turcji. Według Dz. Urz. MSZ, 1925, nr 12, s. 200 – wydział konsularny działał w Konstantynopolu. Według miejsca urzędowania kierownika wydziału można domniemywać, że Wydział Konsularny Poselstwa RP w Turcji do 1930 r. funkcjonował w Konstantynopolu-Stambule, a od tego roku został przekształcony w Konsulat Generalny RP w Stambule.

Kompetencja terytorialna: 1920–1932: prowincje Antwerpia, Flandria Wschodnia, Flandria Zachodnia, Limburgia oraz posiadłości zamorskie; 1933: tylko prowincja Antwerpia; 1936: prowincja Antwerpia, miasta Gandawa i Ostenda z portami w Brugii i Zeebrugge oraz obszar kolonii belgijskich Kongo i Ruanda-Urundi w Afryce; 1939: prowincja Antwerpia, miasta Gandawa, Ostenda i Brugia oraz obszary zamorskie w Kongo i Ruanda-Urundi

Adres: 1921: 81, Avenue Izabelle; 15.09.1922–1928: 38, rue Van Dyck; 1929–1935: 27, Avenue de Belgique; 1936–1939: 30, Avenue d'Amerique

Kierownik:

- 1.12.1919–1.11.1922 – Tadeusz Garszyński, konsul[68]
- 1.12.1922–1.07.1928 – Kazimierz Downarowicz, konsul
- 1.07.1928–1.04.1933 – Tadeusz Biliński, konsul generalny[69]
- 1.04.–31.05.1933 – vacat
- 1.06.–30.09.1933 – Tadeusz Dobrowolski, wicekonsul
- 19.09.–31.10.1933 – vacat
- 1.11.1933–30.09.1936 – Maksymilian Gajdziński, konsul
- 1.10.1936–05.1940 – Oswald Kermenić, konsul generalny[70]
- 15.11.1944–23.04.1945 – Stanisław Kowalski, p.k. tyt. *attaché* konsularny, p.o. kierownik
- 24.04.–15.10.1945 – Stanisław Dygat, konsul[71]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Brukseli

Archiwum placówki: brak informacji. W 1940 w momencie ewakuacji konsulatu pracownik kontraktowy konsulatu Jan Piotrowicz ewakuował do Paryża księgi i pieczęcie konsulatu[72]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Tadeusz Garszyński, skan 132;

---

[68] Listy komisyjne Naczelnik Państwa Józef Piłsudski podpisał 21.02.1920 r. Po 1922 r. prawdopodobnie pozostał w Antwerpii, będąc konsulem generalnym honorowym – z takim tytułem został wymieniony w: Dz. Urz. MSZ, 1923, nr 6, s. 107.

[69] Placówka miała przyznane 2 etaty (konsul, wicekonsul) – AAN, zesp. 8, PRM, sygn. 3, t. 15, Wykaz stanowisk w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, ustalony na konferencji w Prezydium Rady Ministrów w styczniu 1925 r. Konsulaty i wydziały konsularne, k. 248.

[70] Dekret nominacyjny z datą 14.09.1936 r., listy komisyjne 22.02.1938 r., *exequatur* podpisany przez króla Leopolda III 14.05.1938 r.

[71] Nominacja z datą wcześniejszą (1.03.1945), ale we Francji uległ wypadkowi i musiał poddać się dłuższej kuracji. Stan na 1.01.1945 r. 5 etatów (konsul, 4 p.k.) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p. 15.10.1945 r. Stanisław Dygat przekazał budynek i mienie konsulatu inspektorowi generalnemu z Departamentu Konsularnego belgijskiego MSZ – ibidem, A.52/2 (zob. przyp. 150).

[72] Zob.: IJP-NY, zesp. 10, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 16, Akta osobowe pracowników KG RP w Nowym Jorku, 1930–1945, Litera P, s. 31.

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 213; ibidem, sygn. 7380–7381, [2/322/0/-/7380-7381], Raporty prasowe Konsulatu RP w Antwerpii, 1930, 1935; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 1; ibidem, sygn. 11735, [2/322/0/-/11735], Raport administracyjny Konsulatu RP w Antwerpii za rok 1928, 1929; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3;
- AAN, zesp. 770, Akta Maksymiliana i Marii Gajdzińskich, [2/770/0] (2 j.a., 1862–1938);
- Archiwum Państwowe w Poznaniu, zesp. 474, Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Antwerpii, seria 18.21, sygn. 11530, [53/474/0/18.21/11530], 1926–1936;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 331, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat RP – Antwerpia, 1944–1945; ibidem, sygn. 521, Sprawy wewnętrzne Konsulatu RP – Antwerpia, 1945; ibidem, sygn. 972, Sprawy personalne placówek – Bruksela i Antwerpia, 1944–1945; ibidem, sygn. 1015, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Antwerpia, 01.1945–05.1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 39; 1922, nr 25, s. 324; 1923, nr 3, s. 39, nr 6, s. 107; 1924, nr 12, s. 203; 1925, nr 12, s. 187; 1926, nr 12, s. 169; 1927, nr 12, s. 171; 1928, nr 8, s. 154; 1929, nr 3, s. 63, nr 12, s. 252; 1930, nr 8, s. 214; 1932, nr 2 dodatek, s. 4, nr 25, s. 221–222; 1933, nr 10, s. 102, 112; 1936, nr 8, s. 204, nr 9, s. 233; 1938, nr 1, s. 2;
- RSZ: 1932, s. 15, 160; 1933, s. 151, 205; 1934, s. 146, 201; 1935, s. 34; 1936, s. 34; 1937, s. 43, 146; 1938, s. 47; 1939, s. 34.

ARCHANGIELSK

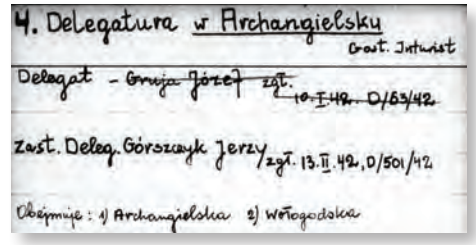
4. Delegatura w Archangielsku
Gost. Intourist
Delegat – ~~Gruja Józef~~ zgł. ~~10.I.42. D/63/42~~
Zast. Deleg. Górszczyk Jerzy zgł. 13.II.42, D/501/42
Obejmuje: 1) Archangielska 2) Wołogodska

Państwo: ZSRR (obecnie Rosja)

Ranga: 8.10.1941–20.07.1942: delegatura[73]

Kompetencja terytorialna: obwody archangielski i wołogodzki

Adres: ul. Pomorska 5 (2 pokoje w Hotelu Inturist; Gostinica Centralna)

[73] „Główne zadanie Delegata polega na przyjęciu, wyładunku i dalszej ekspedycji transportów pomocy w naturze, przychodzących z zagranicy do Archangielska i Murmańska. Wobec braku biura, konieczności wyładunku w 3 punktach oddalonych od miasta, Delegat jest całkowicie zaabsorbowany sprawami transportowymi. Działalność opiekuńcza ogranicza się do pomocy gotówkowej" – IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 44, [800/35/0/-/44], Sprawozdanie ogólne (Działu Opieki Społecznej) za okres od dnia 27 stycznia (1942) do dnia 30 marca 1942 r., 8.04.1942 r., skan 34. Delegatura została zamknięta przez władze sowieckie, a personel (Władysław Kuczyński, Anna Witkowska, Zdzisława Wójcikówna, Maria Pytlak) został aresztowany, zwolniony 11.07.1942 r.

Kierownik:

- 8.10.1941–29.06.1942 – Józef Gruja, II sekretarz, delegat[74]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kujbyszewie

Archiwum placówki:

- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w ZSRR, sygn. 25, [800/35/0/-/25], Korespondencja Delegatury, skan 602–625
- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 7: Delegatura Archangielsk, k. 1–117

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 19, [800/35/0/-/19], Materiał informacyjny dotyczący cenzury, księgowania i rozliczeń Delegatur Ambasady w ZSRR za 1942 r., Delegatura w Archangielsku, 31.12.1942 r., skan 887; ibidem, sygn. 31, [800/35/0/-/31], Archangielska obłast, 1942 r., skan 641–678, Wołogodska obłast, skan 679–718; ibidem, sygn. 39, [800/35/0/-/39], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1944, Karta Delegatura w Archangielsku, b.d., skan 13; ibidem, sygn. 44, [800/35/0/-/44], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1943, Sprawozdanie Działu Opieki Społecznej Ambasady RP w ZSRR za czas od 1.09. do 15.12.1941 r., skan 21–23; ibidem, Sprawozdanie ogólne (Działu Opieki Społecznej) za okres od dnia 27 stycznia (1942 r.) do dnia 30 marca 1942 r., 8.04.1942 r., skan 34; ibidem, Stan sieci opiekuńczej Ambasady w terenie na dzień 22 lipca 1942 r., skan 69–71; ibidem, Sprawozdanie o stanie sieci terenowej Ambasady na dzień 14 VI 1942 r., 1942 r., skan 78;
- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 4: Delegatury Ambasady RP w ZSRR, 16 VI 1942 r., k. 51–53.

ARNHEM

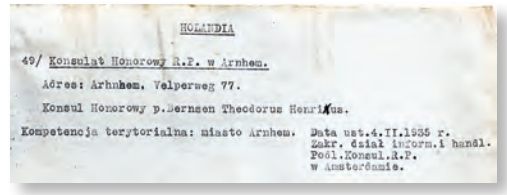
HOLANDIA

49/ Konsulat Honorowy R.P. w Arnhem.

Adres: Arhnhem. Velperweg 77.

Konsul Honorowy p.Bernsen Theodorus Henrikus.

Kompetencja terytorialna: miasto Arnhem. Data ust.4.II.1935 r.
Zakr. dział inform.i handl.
Podl.Konsul.R.P.
w Amsterdamie.

Państwo: Holandia (obecnie Niderlandy)

Ranga: 4.02.1935–10.05.1940: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: miasto Arnhem

Adres: 1936–1937: Hendrikus Avelinghstraat 1; 1938–1939: Velperweg 77

[74] Zgłoszony do LKSZ notą z 10.01.1942 r. Delegat koordynował pracę 7 mężów zaufania. Jego z-cą do 5.03.1942 r. był Eugeniusz Kocuper (delegat Ambasady RP do spraw opieki społecznej). Rozpoczęli działalność 11.10.1941 r. Kolejnym z-cą delegata był Jerzy Górszczyk – zgłoszony 13.02.1942 r., przyjęty do wiadomości przez LKSZ notą z 24.04.1942 r. większość czasu przebywał w Wołogdzie, gdzie organizował komórki pomocy. Datę końcową działania Delegatury wyznaczyło aresztowanie Gruji podczas podróży służbowej między Archangielskiem a Murmańskiem. Szybko (11.07.1942) uwolniony jako dyplomata, 17.07.1942 r. stawił się w Kujbyszewie, 21.07.1942 r. Ambasada wystąpiła dla niego o wizę wyjazdową z ZSRR.

Kierownik:

- 1935–1940- – Theodorus Hendrikus Bernsen, konsul honorowy[75]

Podległość: konsulat w Amsterdamie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Arnhem, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1935, nr 2, s. 30; 1936, nr 3, s. 72;
- RSZ: 1935, s. 68; 1936, s. 68; 1937, s. 77, 265; 1938, s. 85; 1939, s. 84, 298.

ASUNCIÓN

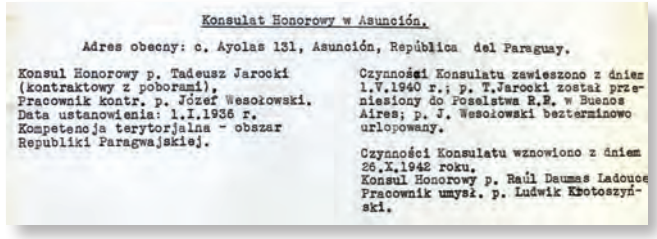
Konsulat Honorowy w Asunción.

Adres obecny: c. Ayolas 131, Asunción, República del Paraguay.

Konsul Honorowy p. Tadeusz Jarocki (kontraktowy z poborami), Pracownik kontr. p. Józef Wesołowski. Data ustanowienia: 1.I.1936 r. Kompetencja terytorjalna - obszar Republiki Paragwajskiej.

Czynności Konsulatu zawieszono z dniem 1.V.1940 r.; p. T.Jarocki został przeniesiony do Poselstwa R.P. w Buenos Aires; p. J. Wesołowski bezterminowo urlopowany.

Czynności Konsulatu wznowiono z dniem 26.X.1942 roku. Konsul Honorowy p. Raúl Daumas Ladouce Pracownik umysł. p. Ludwik Krotoszyński.

Państwo: Paragwaj

Ranga: 1921–1.05.1940, 26.10.1942–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Republika Paragwaju

Adres: 1923–1930-: calle 15 de Agosto 225; 1933–1934: calle Ipané 471; 1936–1937: Avenida Colombia 1152; od 1938: Avenida España y San José villa Peña; 1938–1940: Avenida Colombia 1152; 1942–1945: calle Ayolas 131

Kierownik:

- 1.03.1923–31.05.1932 – Edward Tambeur, konsul honorowy[76]
- 1.06.1932–4.06.1935 – Ignacy Popiel-Schmidt, konsul honorowy
- 9.11.1935[77]–31.03.1938 – Edward Paciorkowski, konsul honorowy
- 1.04.1938–15.04.1940 – Tadeusz Jarocki, konsul honorowy[78]
- 26.10.1942–1945- – Raúl Daumas Ladouce, konsul honorowy[79]

---

[75] W źródłach figuruje raz jako Bernsen Theodorus Hendrikus, a czasami Hendrikus Bernsen Theodorus.

[76] Listy komisyjne dla Edwarda Tambeura jako konsula honorowego w Asunción z kompetencją na całe terytorium Paragwaju podpisał Naczelnik Państwa już 26.04.1921 r. Podawany jest on również w wydawnictwie: *Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Centrala...*, s. 42.

[77] Przekazanie dokumentów i pieczęci konsulatu nastąpiło już w czerwcu 1935 r.

[78] Załatwiał sprawy handlowe i konsularne; p.k. Józef Wesołowski.

[79] Zakres działania: zlecone sprawy administracyjne, propagandowe, opieka społeczna i kulturalna. Korespondencję prowadził Ludwik Krotoszyński, sekretarz konsulatu. Na terenie Paragwaju działał także Michał Romer, „pracownik-korespondent Konsulatu Honorowego RP w Asunción" – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 705, „Sprawozdanie z mojej działalności w Paragwaju za rok 1943 od stycznia do grudnia", 19.02.1944 r., b.p., s. 1–5 dokumentu.

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Buenos Aires; przedstawicielstwo dyplomatyczne w Asunción

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 24;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 106;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 336;
- AAN, zesp. 2210, Poselstwo w Buenos Aires, seria 13, sygn. 75, [2/2210/0/13/75], Kolonizacja polska w Paragwaju, Ekwadorze i Argentynie, sprawozdania emigracyjne Konsulatu RP w Asunción, korespondencja, telegramy, wycinki prasowe, 1933–1936; ibidem, sygn. 82, [2/2210/0/13/82], Osadnictwo polskie w Paragwaju, Boliwii, Chile i Peru […], noty, projekty umów, sprawozdania i raporty Poselstwa RP w Buenos Aires, konsulatów RP w Asunción i Santiago de Chile, plan, korespondencja, telegramy, wycinki prasowe, 1935–1938; ibidem, sygn. 83, [2/2210/0/13/83], Osadnictwo polskie w Paragwaju […], opłaty za przejazd, sytuacja osadników, nielegalna emigracja polskich osadników z Paragwaju do Argentyny, […], raporty Konsulatu RP w Asunción, Międzynarodowego Towarzystwa Osadniczego, sprawozdania, memorandum, korespondencja, notatki, telegramy, mapa Ekwadoru, 7 zdjęć z Ekwadoru, 1938–1939[80]; ibidem, sygn. 84, [2/2210/0/13/84], Imigracja polska w Boliwii […], sprawozdanie Konsulatu RP w Asunción, 1935–1941; ibidem, seria 17.5, sygn. 206, [2/2210/0/17.5/206], Ignacy Popiel-Schmidt, kierownik konsulatu RP w Asunción, nominacja, korespondencja, fotografia, 1932–1935; ibidem, sygn. 207, [2/2210/0/17.5/207], Wacław Dostal, I sekretarz Poselstwa i Konsul RP w Buenos Aires, nominacje, raporty Poselstwa RP w Buenos Aires i Konsulatu RP w Asunción, informacje, notatki, rozliczenia podróży służbowych, korespondencja, wycinek prasowy, telegramy, rachunki, 1935–1945; ibidem, seria 17.7, sygn. 231, [2/2210/0/17.7/231], Kandydaci na konsulów honorowych na terenie […] Paragwaju w Asunción […], informacje, życiorysy, korespondencja, telegramy, wycinki prasowe, 4 zdjęcia legitymacyjne, 1 zdjęcie portretowe, 1925–1926, 1933–1939; ibidem, seria 18.1, sygn. 236, [2/2210/0/18.1/236], Raporty konsularne placówek polskich: Poselstwa RP w Buenos Aires, konsulatów RP w Montevideo i Asunción, organizacja emigracji polskiej w Argentynie, sprawozdania, korespondencja, instrukcje MSZ, wycinki prasowe, 1932–1945; ibidem, sygn. 238, [2/2210/0/18.1/238], Raporty konsularne Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Buenos Aires, konsulatów honorowych RP w Montevideo i w Asunción, 1944;

[80] Zob. też: A. Pałasiewicz, *Pismo Międzynarodowego Towarzystwa Osadniczego o emigracji polskiej do Paragwaju (1938)*, „Teki Archiwalne" 1977, t. 16, s. 180.

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 582, Wykaz etatów Poselstwa RP w Buenos Aires według stanu na 1 IX 1939 roku, b.p.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Buenos Aires na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 6 dokumentu; ibidem, Sprawozdanie Konsulatu w Asunción za rok 1943, 15.02.1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Asunción, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 45, nr 6, s. 113, nr 8, s. 174; 1924, nr 12, s. 210; 1925, nr 12, s. 196–197; 1926, nr 12, s. 179; 1927, nr 12, s. 182; 1928, nr 14, s. 270; 1929, nr 12, s. 265; 1930, nr 8, s. 228; 1932, nr 8, s. 130; 1933, nr 19, s. 185; 1938, nr 1, s. 10, nr 5, s. 80;
- RSZ: 1932, s. 154, 227; 1933, s. 149, 235; 1934, s. 144, 235; 1935, s. 103; 1936, s. 103; 1937, s. 113; 1938, s. 122; 1939, s. 124.

ASZCHABAD

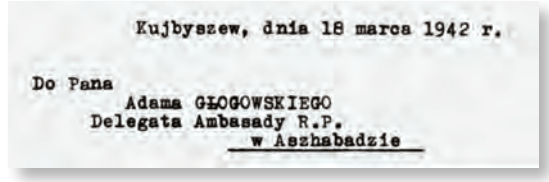
Kujbyszew, dnia 18 marca 1942 r.

Do Pana
Adama GŁOGOWSKIEGO
Delegata Ambasady R.P.
w Aszhabadzie

Państwo: ZSRR, Turkmeńska SRR (obecnie Turkmenistan)

Ranga: 02.–20.07.1942: delegatura[81]

Kompetencja terytorialna: Turkmeńska SRR (obwód południowokazachski, obwód kzylordyński)

Adres: 2.03.–20.07.1942: ul. Pierwomajska 66 (Dom Sowietów)

Kierownik:

- 29.01.–19.07.1942 – Adam Głogowski, II sekretarz, delegat[82]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kujbyszewie

Archiwum placówki:

- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 10a: Delegatura na obłast Turkmeńską SRR, III 1942–VI 1942, k. 1–18; ibidem, teczka 10b: Delegatura w Czimkent południowokazachstańska i kzylordyńska obłast, III 1942–VI 1942, k. 1–19

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 19, [800/35/0/-/19], Materiał informacyjny dotyczący cenzury, księgowania i rozliczeń Delegatur Ambasady w ZSRR za 1942 r., Delegatura w Aszchabadzie, 31.12.1942 r., skan 886; ibidem, sygn. 25,

[81] Delegatura ta miała charakter specjalny, gdyż jej celem było rozwiązywanie spraw transportowych i ewakuacji sierot z ZSRR.

[82] Delegat zgłoszony do LKSZ notą z 28.01.1942 r., współpracował z jednym mężem zaufania. W listopadzie 1941 r. na terenie Aszchabadu działał też Antoni Żmigrodzki z tytułem „delegata dla przyjęcia transportu Czerwonego Krzyża z Indii". Adam Głogowski pozostawiony w Aszchabadzie jako kierownik transportów – IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 3, [800/35/0/-/3], (Administrative file, 1941–1943, Office file of the Consular Legal Department 1941–1944), Sprawozdanie Działu Opieki Ambasady RP w ZSRR na dzień 30 VI 1942 r., skan 469.

[800/35/0/-/25], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1944, Pisma Ambasady do Adama Głogowskiego, 18.03.1942 r., skan 187, 189; ibidem, Nota Ambasady do Ludowego Komisariatu Spraw Zagranicznych w sprawie działalności Delegata Ambasady w Aszchabadzie, 25.01.1942 r., skan 323; ibidem, sygn. 36, [800/35/0/-/36], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1944, Sprawozdanie Adama Głogowskiego z przebiegu aresztowania i uwięzienia w Aszchabadzie, b.d., skan 32 (brak kolejnych); ibidem, sygn. 39, [800/35/0/-/39], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1944, Karta Delegatura w Aszchabadzie, b.d., skan 13; ibidem, sygn. 44, [800/35/0/-/44], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1943, Sprawozdanie ogólne (Działu Opieki Społecznej) za okres od dnia 27 stycznia (1942 r.) do dnia 30 marca 1942 r., 8.04.1942 r., skan 39; ibidem, Stan sieci opiekuńczej Ambasady w terenie na dzień 22 lipca 1942 r., skan 69–71; ibidem, Sprawozdanie o stanie sieci terenowej Ambasady na dzień 14 VI 1942 r., 1942 r., skan 78;

- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 4: Delegatury Ambasady RP w ZSRR, 16 VI 1942 r., k. 51–53.

ATENY

Państwo: Grecja

Ranga: 15.07.1920–1921: wydział konsularny; 1922–1923: konsulat honorowy; 15.02.1927–22.04.1941: wydział konsularny; -1.11.1944–1.01.1945-: wydział konsularny

Kompetencja terytorialna: Grecja; 19.09.1920: opieka nad Polakami przebywającymi w Syrii i Palestynie; 1927: minister spraw zagranicznych powierzył wydziałowi konsularnemu w Atenach opiekę konsularną na terenie Egiptu[83]

Adres: 1921, 1923: Lonkianon 14; 1926: rue Kiphissia 94[84]; 1927–1935-: 3, Place Mavrokordatou, dom Baltazziego; 1939: Odos Patission 71

Kierownik:

- -1.09.1921- – Zygmunt Witkowski, radca legacyjny
- 1.12.1921[85]–1.03.1923 – Typaldo Bassia Atanase, konsul honorowy

[83] Komunikat Nr 22 w sprawie opieki konsularnej na terenie Egiptu, 3 marca 1927 r. Zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1225, [2/503/0/8.5/1225], Projekty utworzenia nowych placówek: Egipt, Syria, Palestyna, Kanada, Peru, Ekwador, lrlandia, Wielka Brytania (teksty umów, listy komisyjne, raporty, instrukcje, korespondencje), 1920–1937, k. 33.

[84] Pod ten adres przeniosło się w 1926 r. Poselstwo RP w Atenach, prawdopodobnie wraz z Wydziałem Konsularnym, zob.: Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 2, s. 22.; być może to obecna ul. Leoforos Kifisias.

[85] Data 1.12.1921 r. jest datą nominacji na stanowisko konsula honorowego. Zob.: ibidem, 1922, nr 8, s. 97.

- 1.11.1926–15.04.1929 – Paweł Czerwiński, tyt. sekretarz poselstwa, sekretarz poselstwa (1.01.1927)
- 16.04.1929–30.06.1931 – Stanisław de Rosset, I sekretarz poselstwa
- 1.01.1932–31.08.1933 – Kacper Ogniewski, *attaché* tyt. sekretarz poselstwa
- 1.12.1933–31.03.1936 – Zygmunt Wierski, *attaché*, II sekretarz poselstwa (1.12.1934), *chargé d'affaires ad interim* (30.06.1934)
- 1.06.1936–28.02.1939 – dr Tadeusz Praschil-Kozłowski, *attaché*, II sekretarz (7.09.1937)
- 1.03.–1.12.1939 – Zygfryd Englisch, I sekretarz
- 1.12.1939–02.1940 – Stanisław Szydłowski, I sekretarz
- 02.1940- – Szczęsny Zaleski, radca
- 1.07.1943–27.12.1944 – Paweł Czerwiński, radca[86]
- -1945- – Leon Kryj, radca poselstwa

Podległość: stanowił część przedstawicielstwa dyplomatycznego w Atenach; podlegały mu konsulaty honorowe w Salonikach i Pireusie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 466, Poselstwo RP w Atenach, [2/466/0] (548 j.a., 1919–1939)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., sygn. 26, t. 2, k. 2;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 215;
- AAN, zesp. 491, Konsulat RP w Buffalo, seria 7, sygn. 119, [2/491/0/7/119], Kompetencje w zakresie opieki nad obywatelami polskimi urzędów polskich i obcych, Poselstwa Francuskiego w Grecji, Wydziału Konsularnego przy Poselstwie RP w Atenach, na terenie Królestwa Egiptu, okólniki MSZ, 1924, 1927;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 42, nr 6, s. 110; 1926, nr 2, s. 22; 1927, nr 2, s. 13, nr 12, s. 176; 1928, nr 14, s. 263; 1929, nr 6, s. 132, nr 12, s. 257–258; 1930, nr 8, s. 219–220;
- RSZ: 1932, s. 190; 1933, s. 167, 210; 1934, s. 161, 206; 1935, s. 61; 1936, s. 62; 1937, s. 71; 1938, s. 79; 1939, s. 78.

[86] 1.01.1945 r. wydział konsularny tworzyli: radca poselstwa (kierownik), *attaché* oraz 6 p.k. – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 922, Poselstwo RP w Atenach, Budżet N 1 na rok 1945, b.p.

BAGDAD

KONSULAT R. P.
w BAGDADZIE
Nr. 1070/23/45.
Dn. 10/3. 1945 r.
T. O. K. poz. II A
Ust. stempl. art.
Pobrano iracckich dinarów 600 filsów

Państwo: Irak

Ranga: 24.09.1939[87]–19.04.1940: konsulat generalny[88]; 1945: konsulat

Kompetencja terytorialna: Irak

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 1.09.1939–1.03.1940 – Zygmunt Vetulani, konsul generalny

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Teheranie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 1475, [2/322/0/-/1475], Konsulaty honorowe RP – kontrola finansowa, utworzenie Konsulatu RP w Bagdadzie, okólniki, 1938–1939;
- AAN, zesp. 592, Poselstwo RP w Teheranie, seria 2, sygn. 24, [2/592/0/2/24], Propaganda w sprawie uwięzienia przez Niemców w obozie koncentracyjnym orientalisty prof. Tadeusza Kowalskiego i innych profesorów, raport Konsulatu Generalnego RP w Bagdadzie, 1940; ibidem, sygn. 27, [2/592/0/2/27], Raport polityczny konsula generalnego RP w Jerozolimie Witolda Hulanickiego z podróży do Iraku, dotyczący zmiany rządu, struktury etnograficznej i sytuacji wewnętrznej, penetracji państw obcych, uzasadnienie potrzeby utworzenia konsulatu w Bagdadzie, 1939; ibidem, seria 7, sygn. 76, [2/592/0/7/76], Organizacja urzędów dyplomatycznych i konsularnych, ustanowienie m.in. Wicekonsulatu RP w Bagdadzie, okólnik MSZ, raport Poselstwa, 1939; ibidem, sygn. 83, [2/592/0/7/83], Archiwa urzędów zagranicznych, przesłanie Poselstwu RP w Bagdadzie części akt b. Konsulatu RP w Bagdadzie oraz Poselstwu RP w Kairze archiwum b. Ambasady RP w ZSRR, części akt Poselstwa i Centralnego Biura Ewidencji jako depozyt pozostający do dyspozycji MSZ, 1942–1945;
- IH, zesp. 33, Ambasada Polski w Wielkiej Brytanii, sygn. 86, [800/33/0/-/86], Polish Consulate in Bagdad, 1939–1940, skan 845–874;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 636, Sprawy finansowe placówek – Bagdad, 1945; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie ogólne za lata 1942–1943 Poselstwa RP w Bagdadzie, 17.04.1944 r., b.p., s. 1–6 dokumentu; ibidem, sygn. 982, Sprawy personalne placówek – Tanger, Brazzaville, Algier, Dublin, Sydney, Glasgow, Bagdad, Bogota, Hawana, Montevideo, 1944–1945; ibidem, sygn. 1048, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Bagdad, 01.1945–05.1945.

---

[87] W materiałach archiwalnych można znaleźć akt ustanowienia Wicekonsulatu RP w Bagdadzie z 3.03.1939 r., którego nie udało się wykonać.

[88] Od 24.03.1942 r. w Bagdadzie działało Poselstwo RP, które realizowało zadania konsularne.

BAKU

Państwo: Demokratyczna Republika Azerbejdżanu 1918–1920 (weszła potem w skład ZSRR, obecnie Azerbejdżan)

Ranga: 1919[89]: agencja konsularna

Kompetencja terytorialna: brak informacji

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 1919 – Stanisław Wąsowicz

Podległość: brak informacji

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 39, Komitet Narodowy Polski w Paryżu, seria 2, sygn. 170, [2/39/0/2/170], Kraj. Organizacja placówek dyplomatycznych i konsularnych Państwa Polskiego, t. 1, 1919, Pismo Ministerstwa Spraw Zewnętrznych do Komitetu Narodowego [Polskiego] w Paryżu w sprawie Bliskiego Wschodu Azjatyckiego, 4.03.1919 r., skan 72.

BALTIMORE

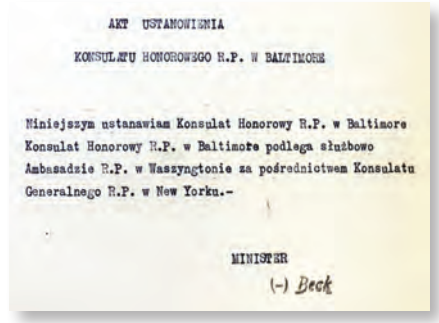
AKT USTANOWIENIA

KONSULATU HONOROWEGO R.P. W BALTIMORE

Niniejszym ustanawiam Konsulat Honorowy R.P. w Baltimore
Konsulat Honorowy R.P. w Baltimore podlega służbowo
Ambasadzie R.P. w Waszyngtonie za pośrednictwem Konsulatu
Generalnego R.P. w New Yorku.-

MINISTER
(-) Beck

Państwo: Stany Zjednoczone AP

Ranga: 25.05.1939-: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: miasto Baltimore i stan Maryland

Adres: brak informacji (korespondencja była prowadzona przez Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku)

Kierownik:

- 1.07.–31.10.1939 – Roman Moczulski, p.k.[90]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Waszyngtonie za pośrednictwem konsulatu generalnego w Nowym Jorku

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Sieć dyplomatyczna i konsularna polska, głównie organizacja Biur Administracji Polaków we Francji. Wykaz

[89] Placówka miała powstać w wyniku przekształcenia biura pełnomocnika Centralnego Urzędu Reemigracyjnego w Baku.

[90] Załatwiał sprawy handlowe.

urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim. Noty, raporty placówek polskich, korespondencja, k. 107;

- AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 279, [2/493/0/-/279], Akt ustanowienia Konsulatu Honorowego RP w Baltimore, 25.05.1939 r., k. 95;
- RSZ: 1939, s. 19.

BANGKOK

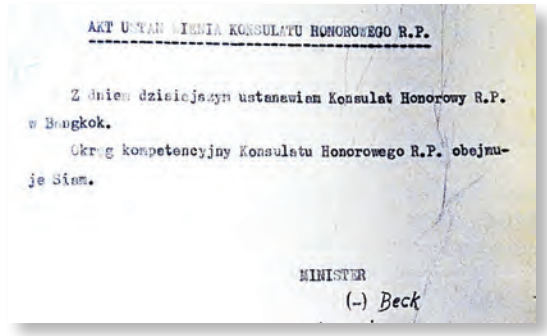
AKT USTANOWIENIA KONSULATU HONOROWEGO R.P.

Z dniem dzisiejszym ustanawiam Konsulat Honorowy R.P. w Bangkok.

Okrąg kompetencyjny Konsulatu Honorowego R.P. obejmuje Siam.

MINISTER
(-) Beck

Państwo: Sjam, Syjam (obecnie Tajlandia)

Ranga: 17.02.1939–1940: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: obszar Królestwa Syjamu

Adres: brak informacji (korespondencja przez Konsulat Generalny RP w Marsylii)

Kierownik:

- 1.07.1939–1940- – Konrad Nawra, konsul honorowy[91]

Podległość: konsulat w Marsylii

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 737, [2/464/0/8/737], Sprawy organizacyjne Konsulatu Honorowego RP w Bangkoku, ustanowienie, korespondencja, 1939;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Sieć dyplomatyczna i konsularna polska, głównie organizacja Biur Administracji Polaków we Francji. Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim. Noty, raporty placówek polskich, korespondencja, k. 109;
- IH, zesp. 33, Ambasada Polski w Wielkiej Brytanii, sygn. 86, [800/33/0/-/86], Polish Consulate in Bangkok, Political reports, 1938–1939, skan 875–1057;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Bangkoku, b.p.;
- RSZ: 1939, s. 19, 130.

[91] Załatwiał tylko sprawy handlowe.

BANJA LUKA

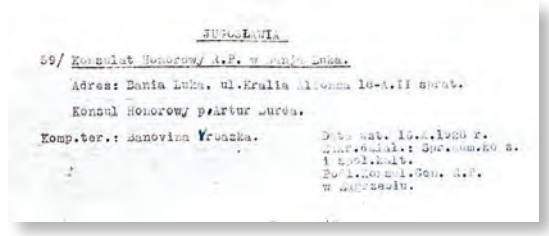
JUGOSŁAWIA

39/ Konsulat Honorowy R.P. w Banja Luka.

Adres: Banja Luka. ul.Kralja Alfonsa 18-A.II sprat.

Konsul Honorowy p.Artur Burda.

Komp.ter.: Banovina Vrbaska.

Data nat. 15.X.1930 r.
Kier.Konsul.: Spr.ogóln.ko s.
i społ.kult.
Pod.Konsul.Gen. R.P.
w Zagrzebiu.

Państwo: Królestwo Serbów, Chorwatów i Słoweńców, od 1929 Jugosławia (obecnie Bośnia i Hercegowina)

Ranga: 16.10.1928–14.04.1941: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Banovina Vrbaska

Adres: 1928: Aleksandrova 2; 1930–1934: Princa Pavla 4; 1936–1939: Kralja Alfonsa 18 A. II sprat

Kierownik:

- 10.11.1928–1939- – Artur Burda, konsul honorowy[92]

Podległość: konsulat generalny w Zagrzebiu

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 106;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Banja Luce, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1928, nr 13, s. 227, 231, nr 14, s. 265; 1929, nr 8, s. 154, nr 12, s. 261; 1930, nr 7, s. 181, nr 8, s. 223; 1932, nr 2 dodatek, s. 11;
- RSZ: 1932, s. 202; 1933, s. 171, 212; 1934, s. 165, 209; 1935, s. 77; 1936, s. 77; 1937, s. 86; 1938, s. 94; 1939, s. 92.

BARCELONA

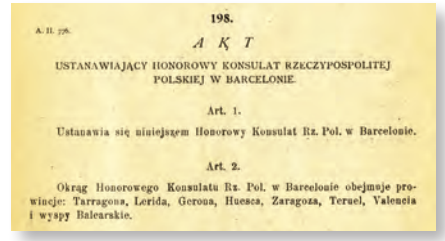
A. II. 378.

198.

A K T

USTANAWIAJĄCY HONOROWY KONSULAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W BARCELONIE.

Art. 1.

Ustanawia się niniejszem Honorowy Konsulat Rz. Pol. w Barcelonie.

Art. 2.

Okrąg Honorowego Konsulatu Rz. Pol. w Barcelonie obejmuje prowincje: Tarragona, Lerida, Gerona, Huesca, Zaragoza, Teruel, Valencia i wyspy Balearskie.

Państwo: Hiszpania

Ranga: 14.12.1923[93]–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1927: prowincje Barcelona, Tarragona, Girona, Lleida, Saragossa, Huesca, Teruel, archipelag Balearów, Walencja (od 1925); 1931: Katalonia, Aragonia, Walencja, wyspy Baleary; 1934–1945: prowincje Barcelona, Tarragona, Girona, Lleida, Saragossa, Huesca, Teruel, wyspy Baleary

Adres: 1923–1932: Rambla de Catalunya 14[94]; 1934: Cortés 667; 1935–1945: Fontanella 10

---

[92] Załatwiał sprawy propagandowe, administracyjne i konsularne.

[93] Według innych źródeł powstał w 1926 r. (Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 12, s. 174) lub w 1930 r. (IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 1253, Wykaz urzędów zagranicznych RP, na rok 1945, s. 10).

[94] Dz. Urz. MSZ, 1929, nr 1, s. 9.

Kierownik:

- -1926–24.03.1931 – Juan Claudo de Rialp Pons, konsul honorowy
- -1931–1945- – Eduardo Rodón y Blasa, konsul honorowy[95]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Madrycie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 19;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 104;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 330;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Barcelonie, b.p.;
- IPMS, zesp. A.45, Poselstwo RP w Madrycie, podzesp. 474, teczka 13: Anna i Eduardo Rodón y Blasa – konsul w Barcelonie, 1944–1952; ibidem, podzesp. 675, teczka 2, Konsulat RP w Barcelonie, 1936;
- Dz. Urz. MSZ: 1924, nr 12, s. 207; 1925, nr 12, s. 192; 1926, nr 12, s. 174; 1927, nr 12, s. 176; 1928, nr 14, s. 263; 1929, nr 1, s. 9, nr 8, s. 154; 1930, nr 8, s. 220; 1931, nr 5, s. 75, nr 16, s. 239; 1932, nr 2 dodatek, s. 9; 1934, nr 8, s. 92;
- RSZ: 1932, s. 191; 1933, s. 168, 210; 1934, s. 162, 207; 1935, s. 65; 1936, s. 65; 1937, s. 74; 1938, s. 82; 1939, s. 81.

BARI

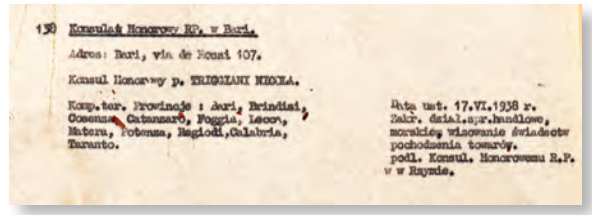
130 Konsulat Honorowy RP. w Bari.

Adres: Bari, via de Rossi 107.

Konsul Honorowy p. TRIGGIANI NICOLA.

Kosp.ter. Prowincje : Bari, Brindisi, Cosenza, Catanzaro, Foggia, Lecce, Matera, Potenza, Regiodi,Calabria, Taranto.

Data ust. 17.VI.1938 r.
Zakr. dział.spr.handlowe, morskie, wizowanie świadectw pochodzenia towarów.
podl. Konsul. Honorowemu R.P. w Bari.

Państwo: Włochy

Ranga: 17.08.1938–10.06.1940: konsulat honorowy[96]

Kompetencja terytorialna: 1938–1939: prowincje Bari, Brindisi, Cosenza, Catanzaro, Foggia, Lecce, Matera, Potenza, Reggio di Calabria, Taranto

Adres: 1939: via de Rossi 107

[95] Załatwiał sprawy handlowe, propagandowe, społeczne i kulturalne. W l. 1940–1942 Wanda Morbitzer jako p.k. konsulatu honorowego w Barcelonie – m.in.: RSZ, 1940, s. 16. Stan na 1.07.1944 r. 1 etat (p.k.) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Honorowego RP w Barcelonie.

[96] Zakres działania: sprawy handlowe, morskie, wizowanie świadectw pochodzenia towarów.

Kierownik:

- 17.08.1938–1939- – Nicola Triggiani, konsul honorowy

Podległość: konsulat generalny w Rzymie; konsulat honorowy w Rzymie (1939)

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, zesp. A.61, Konsulat Generalny RP w Rzymie, sygn. 17, Projekty utworzenia nowych placówek konsularnych (konsulaty honorowe na Sycylii, w Messynie i Bari), 1935–1936; ibidem, sygn. 20, Konsulat Honorowy w Bari, 1937–1939;
- Dz. Urz. MSZ: 1938, nr 6, s. 94, 103;
- RSZ: 1939, s. 166.

BARNAUŁ

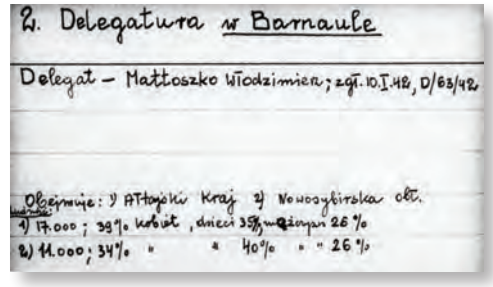
2. Delegatura w Barnaule

Delegat – Mattoszko Włodzimierz; zgł. 10.I.42, D/63/42

Obejmuje: 1) Ałtajski Kraj 2) Nowosybirska obł.
1) 17.000; 39% kobiet, dzieci 35%, mężczyzn 26%
2) 11.000; 34% " " 40% " " 26%

Państwo: ZSRR, Kraj Ałtajski (obecnie Rosja)

Ranga: 11.1941–13.07.1942: delegatura

Kompetencja terytorialna: Kraj Ałtajski i obwód nowosybirski

Adres: ul. Gławnaja

Kierownik:

- 28.10.1941–13.07.1942 – Włodzimierz Mattoszko, delegat[97]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kujbyszewie

Archiwum placówki:

- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 8a: Delegatura Ambasady RP w Barnauł, VIII 1941–V 1942, k. 1–29; ibidem, teczka 8b: Delegatura – Barnauł obłast Nowosybirska, X 1941–X 1942, k. 1–163

[97] Zgłoszony do LKSZ notą Ambasady z 10.01.1942 r. Delegat koordynował pracę 31–49 mężów zaufania. W materiałach archiwalnych zachowały się pisma z nagłówkiem „Ambasada Polska w ZSRR. Delegatura na Okręg Nowosybirski", jej kierownikiem był z-ca Mattoszki, delegat dr Juliusz (Julian) Maliniak (-20.12.1941–15.04.1942), który prowadził m.in. korespondencję z Ambasadą RP w Kujbyszewie. Po likwidacji Delegatury w Nowosybirsku Maliniak działał tam krótko jako mąż zaufania, w maju otrzymał nominację na z-cę delgata w Pietropawłowsku. Pracownicy Delegatury w Barnauł zostali aresztowani 13.07.1942 r., delegat Mattoszko został skazany na 10 lat łagru (ślad po nim zaginął), pozostali otrzymali nakaz opuszczenia terytorium ZSRR. Rosjanie zabrali dokumenty i pieczęcie Delegatury oraz zamknęli rachunek bieżący w miejscowej filii Banku Państwowego. Zob. też: A. Kaniewska, *Działalność Delegatury Ambasady RP w Kraju Ałtajskim w latach 1941–1943*, „Wrocławskie Studia Wschodnie" 2017, t. 21, s. 111–130.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 19, [800/35/0/-/19], Materiał informacyjny dotyczący cenzury, księgowania i rozliczeń Delegatur Ambasady w ZSRR za 1942 r., Delegatura w Barnaule, 31.12.1942 r., skan 889; ibidem, sygn. 32, [800/35/0/-/32], Ałtajski Kraj, skan 514–518; ibidem, sygn. 39, [800/35/0/-/39], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1944, Karta Delegatura w Barnaule, b.d., skan 13; ibidem, sygn. 44, [800/35/0/-/44], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1943, Sprawozdanie Działu Opieki Społecznej Ambasady RP w ZSRR za czas od 1.09. do 15.12.1941 r., skan 21, 22; ibidem, Sprawozdanie ogólne (Działu Opieki Społecznej) za okres od dnia 27 stycznia (1942 r.) do dnia 30 marca 1942 r., 8.04.1942 r., skan 36; ibidem, Stan sieci opiekuńczej Ambasady w terenie na dzień 22 lipca 1942 r., skan 69–71; ibidem, Sprawozdanie o stanie sieci terenowej Ambasady na dzień 14 VI 1942 r., 1942 r., skan 78;
- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 4: Delegatury Ambasady RP w ZSRR, 16 VI 1942 r., k. 51–53.

BATAWIA
(obecnie Dżakarta)

KONSULAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W BATAWII

CONSULAT DE LA REPUBLIQUE
DE POLOGNE
A BATAVIA

Nr.422-a/N.Y./2/40
W sprawie organizacji
Konsulatu R.P.w Batawii.

Państwo: Holandia, Holenderskie Indie Wschodnie (obecnie Indonezja)

Ranga: 23.12.1921–1926: agencja konsularna honorowa; 12.01.1927[98]–1932, 15.04.1935–1942: konsulat honorowy (etatyzowany)

Kompetencja terytorialna: Holenderskie Indie Wschodnie – Archipelag Malajski – Borneo, Sumatra, Jawa, Celebes i drobne wyspy tego archipelagu, holenderska część Nowej Gwinei; 1934: rozszerzono kompetencje na obszar Archipelagu Moluckiego i w ten sposób obejmowało całe terytorium Indii Holenderskich

Adres: 1926: Weltevreden, Molenvliet 28, Java; 1927–1934: Molenvliet Oost 36; 1935–1937: Oranje boulevard 31; 1938–1940: Doendawag 17; 15.08.1940–1942: Tanah Abang West 130

Kierownik:

- 1926–1932- – inż. Jan Nikerk, agent konsularny (1926), konsul honorowy (1926–1932)
- 15.04.1935[99]–1.07.1937[100] – Frederic Carel Aronstein, konsul honorowy

---

[98] Według RSZ, 1939, s. 87, konsulat honorowy został ustanowiony 30.12.1926 r., ale miał zostać uruchomiony 15.05.1934 r. – AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 275, [2/493/0/-/275], Konsulat RP w Batawii do Konsulatu Generalnego RP w Nowym Jorku, 22.08.1940, s. 18. Według Dz. Urz. MSZ, 1927, nr 1, s. 3–4, utworzony został 12.01.1927 r.

[99] W raporcie rocznym Frederic Carel Aronstein napisał, że konsulat został otwarty 15.04.1935 r., wcześniej od 1.02.1934 r. działała Delegatura Państwowego Instytutu Eksportu, którą kierował Zygmunt Przybyłkiewicz, późniejszy wicekonsul.

[100] Data 1.07.1937 r. jest datą oficjalnego odwołania konsula honorowego, który na początku 1937 r. złożył dymisję w związku z wyjazdem do Nowego Jorku, co wyjaśniałoby wcześniejszą datę

- 1.07.–4.10.1937 – Hugo L.A. van Kretschmar van Veen, konsul honorowy
- 1.06.1937[101]–1.05.1942 – Zygmunt Przybyłkiewicz, konsul honorowy

Podległość: konsulat w Amsterdamie; po zajęciu Holandii przez wojska niemieckie i likwidacji konsulatu w Amsterdamie, od 16.04.1940 został podporządkowany służbowo konsulatowi generalnemu w Nowym Jorku

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 2;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 3290, [2/322/0/-/3290], Raport roczny [1.04.1935–30.03.1936] Konsulatu RP w Batawii, 16.11.1936, k. 124–139; ibidem, sygn. 4182, [2/322/0/-/4182], Indie Holenderskie, organizacja i działalność Konsulatu RP w Batawii, raport, 1935;
- AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 275, [2/493/0/-/275], Organizacja i działalność Konsulatu Honorowego RP w Batawii podporządkowanego Konsulatowi Generalnemu RP w Nowym Jorku, raporty Konsulatu Honorowego RP w Batawii, korespondencja, 1940–1941;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 104;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Batawii, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 11, s. 132; 1926, nr 9, s. 117, nr 12, s. 175; 1927, nr 1, s. 3–4, nr 2, s. 22, nr 8, s. 128, nr 12, s. 177, nr 14, s. 264; 1929, nr 8, s. 154, nr 12, s. 259; 1930, nr 8, s. 221; 1932, nr 2, s. 26; 1934, nr 9, s. 109; 1935, nr 2, s. 43; 1937, nr 3, s. 62, 65, nr 4, s. 77, nr 6, s. 134;
- RSZ: 1932, s. 194; 1933, s. 169, 224; 1934, s. 163, 224; 1935, s. 71; 1936, s. 71; 1937, s. 80; 1938, s. 88; 1939, s. 87.

---

nominacji jego następcy. Podobnie mogło się dziać też z jego następcą Hugo L.A. van Kretschmar van Veen, który miał pełnić swą funkcję zaledwie pół roku.

[101] 1.06.1934 r. Zygmunt Przybyłkiewicz rozpoczął pracę w Konsulacie Honorowym RP w Batawii jako wicekonsul. 1.06.1937 r. został mianowany konsulem honorowym i kierownictwo placówki objął z dniem 9.09.1937 r. Od początku pracy miał upoważnienie min. spraw zagranicznych do wykonywania czynności notarialnych, z chwilą wybuchu wojny został upoważniony przez Poselstwo RP w Hadze do załatwiania spraw paszportowych w wypadkach niecierpiących zwłoki. Jeden p.k. Henryk Błeszczyński. 1.01.1940 r. MSZ udzieliło mu bezpłatnego urlopu i zarządziło likwidację placówki. 9.03.1940 r. konsul Przybyłkiewicz otrzymał posadę pomocnika radcy handlowego w Konsulacie Generalnym Wielkiej Brytanii. Zwrócił się do MSZ z prośbą pozostawienia go w charakterze konsula RP w Batawii na co otrzymał zgodę MSZ. Placówkę opuścił w związku z okupacją Indii Holenderskich przez Japończyków.

BATUMI

Państwo: Gruzja, ZSRR (obecnie Gruzja)

Ranga: -1920-: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: brak informacji

Adres: brak informacji

Kierownik:

- -1920- – Dunin, konsul honorowy

Podległość: brak informacji

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 618, [2/464/0/8/618], Pismo MSZ do Konsulatu RP w Marsylii w sprawie adresu pana Dunina, byłego konsula polskiego w Batumie, 18.01.1922, k. 49–50.

BAZYLEA

KONSULAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W BAZYLEI

KONSULAT
DER REPUBLIK POLEN
IN BASEL

Państwo: Szwajcaria

Ranga: 1919: konsulat; 25.07.1935–1943: konsulat honorowy; 1943: wicekonsulat honorowy; -29.03.1945-: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1919: miasto Bazylea oraz okręgi Bazylejski i St. Gallen; 1939–1945: kantony – miasto Bazylea, wieś Bazylea, Solura, Argowia i Lucerna

Adres: 1.02.1936–1940: Rittergasse 12; 1.10.1940–1945: Rittergasse 16; 29.03.1945-: St. Jakob-Strasse 21

Kierownik:

- -27.08.1919–1.01.1920- – Jan Piotrowski, konsul[102]
- 25.07.1935[103]–1940- – Ferdynand Petersen-Dietschy, konsul honorowy[104]
- -1942–18.05.1945- – Gustaw Hornung, konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Bernie

Archiwum placówki: brak informacji

---

[102] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 27.08.1919 r.
[103] Inna data ustanowienia: 25.11.1935 r. Rozpoczął działalność 1.02.1936 r.
[104] Załatwiał sprawy propagandowe i handlowe; Joachim Kujawa p.k.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Jan Piotrowski, skan 192;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 29;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 272, [2/495/0/-/272], Reorganizacja urzędów dyplomatycznych i konsularnych polskich za granicą. Fundusze, sprawy personalne, stan nieruchomości polskich placówek w Szwajcarii […], 1939–1942, s. 78; ibidem, sygn. 362, [2/495/0/-/362], Sprawy finansowane i organizacyjne konsulatów honorowych RP w Szwajcarii, cofnięcie uprawnień wizowo-paszportowych konsulom honorowym, sprawozdania z działalności konsulatów honorowych, raporty, korespondencja, rozliczenia finansowe, 1938–1945, s. nlb;
- AAN, zesp. 496, Konsulat Honorowy RP w Zurychu, seria 8, sygn. 69-70, [2/496/0/8/69-70], Terytorialne kompetencje urzędników zagranicznych polskich, utworzenie Konsulatu RP w Bazylei, okręg konsularny, adresy, powstanie Polsko-Szwajcarskiego Towarzystwa Handlowego w Bazylei, korespondencja, 1936–1945;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 340;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 154, k. 39; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Bazylei, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1935, nr 5, s. 120; 1936, nr 3, s. 72;
- RSZ: 1936, s. 115; 1937, s. 124; 1938, s. 133; 1939, s. 137.

BEJRUT

Państwo: Liban, od 1920 terytorium mandatowe Francji, od 1926 Republika Libanu (obecnie Liban)

Ranga: 1.11.1933–23.11.1938-: agencja konsularna; 1938–1.06.1940: wicekonsulat; 1.06.1940–28.08.1943: konsulat; -1.07.–1.08.1944: konsulat generalny; 1.08.1944–1945: wydział konsularny

Kompetencja terytorialna: 1934: Syria; 1944–1945: Liban i Syria

Adres: 1935: rue Ibn Rushd, Quartier Mouseytbeh-Zaydenih Maison Hassan Aitour; 1937–1939: Immeuble Murad, rue Kantari; 1945: Quartier Sursock, rue Michel Bustros

Kierownik:

- 1.11.1933–1.12.1934 – Kazimierz Korczyński, agent konsularny
- 1.12.1934–1.06.1940 – Witold Groer, agent konsularny, agent konsularny tyt. wicekonsul (16.03.1935), wicekonsul honorowy (1.06.1939)

- 1.04.1940–1.04.1941 – Karol Bader, konsul generalny, dyrektor
- 1.04.–31.10.1941 – Franciszek Kraczkiewicz, konsul
- 1.11.1941–30.06.1942 – Karol Bader, konsul generalny
- 1.07.1942–28.02.1943 – Jan Karszo-Siedlewski, konsul generalny tyt. minister pełnomocny[105]
- 1.03.–1.09.1943 – Witold Ryszard Korsak, konsul generalny tyt. minister pełnomocny
- 1.09.1943–1.08.1944 – Zygmunt Zawadowski, konsul generalny tyt. minister pełnomocny[106]
- 1.08.1944–1945 – Leon Czosnowski, radca poselstwa, konsul

Podległość: konsulat w Marsylii; konsulat generalny w Jerozolimie (1.10.1938–1944), następnie jako część przedstawicielstwa dyplomatycznego w Bejrucie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 6311, [2/322/0/-/6311], Pismo Konsulatu Generalnego RP w Jerozolimie w sprawie organizacji Agencji Konsularnej RP w Bejrucie, 23.11.1938 r., k. 1–8;
- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 622, [2/464/0/8/622], Kandydaci na konsulów honorowych i agentów konsularnych RP we Francji i jej posiadłościach, okólnik MSZ, instrukcje MSZ i Ambasady RP w Paryżu, raporty Konsulatu RP w Marsylii i Agencji Konsularnej RP w Bejrucie, korespondencja, 1922–1935; ibidem, sygn. 732, [2/464/0/8/732], Sprawy finansowe i inne konsulatów honorowych RP, 1935–1940; ibidem, sygn. 738, [2/464/0/8/738], Sprawy finansowe, organizacyjne i personalne Agencji Konsularnej RP w Bejrucie, instrukcje MSZ i Ambasady RP w Paryżu, raporty Konsulatu RP w Marsylii oraz Agencji, korespondencja, mapa, fotografia, 1933–1935; ibidem, sygn. 739, [2/464/0/8/739], Sprawy finansowe, organizacyjne i personalne Agencji Konsularnej RP w Bejrucie, m.in. podporządkowanie Agencji Konsulatowi Generalnemu RP w Jerozolimie, przemianowanie na wicekonsulat, 1936–1939; ibidem, sygn. 765, [2/464/0/8/765], Różne sprawy finansowe, organizacyjne i personalne dotyczące delegatur Biura Polskiego w Marsylii – biur polskich, m.in. w Bejrucie, przekształcanie konsulatów w biura polskie, 1940–1941; ibidem, sygn. 833, [2/464/0/8/833], Wjazd i pobyt obywateli polskich za granicą, raporty konsulatów RP, m.in. Agencji Konsularnej RP w Bejrucie, korespondencja, 1935–1939; ibidem, seria 9, sygn. 923, [2/464/0/9/923], Stan sanitarny okręgu Konsulatu RP w Marsylii, sprawy walki z alkoholizmem i chorobami wenerycznymi, m.in. wśród emigracji polskiej, epidemie, instrukcje Ambasady RP w Paryżu, raporty konsulatów RP w Algierze, Marsylii i Agencji Konsularnej w Bejrucie, 1929–1939;

---

[105] Stan na 1.07.1942 r. 8 etatów (konsul generalny, wicekonsul, 4 p.k., 2 funkcjonariuszy niższych).

[106] Stan na 1.09.1939 r. tylko 1 etat wicekonsula, 15.12.1943 r. min. pełnomocny i kierownik Konsulatu Generalnego RP w Bejrucie; 1.07.1944 r. 10 etatów (konsul generalny, konsul, 8 p.k., wśród nich 1 tyt. wicekonsul oraz 3 radiotelegrafistów) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Generalnego RP w Bejrucie.

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 22;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 333; ibidem, sygn. 1781, [2/503/0/8/1781], Konsulaty polskie w posiadłościach brytyjskich, sprawy personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze, korespondencja, 1938–1941, (kilka stron b.p.);
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 263, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat Generalny RP – Bejrut, 1944–1945; ibidem, sygn. 292, Fryling; ibidem, sygn. 364, Wewnętrzne sprawy placówki – Bejrut, 1945; ibidem, sygn. 365, Wewnętrzne sprawy placówki – Bejrut, 1943; ibidem, sygn. 551, Budżet placówek na 1942 r.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu Generalnego RP w Bejrucie na dzień 2 stycznia 1944 r., 3.03.1944 r., b.p., s. 1–5 dokumentu; ibidem, sygn. 1044, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Bejrut, 01.1945–05.1945; ibidem, sygn. 1253, Wykaz urzędów zagranicznych RP na rok 1945, s. 13;
- RSZ: 1934, s. 159, 223; 1935, s. 61; 1936, s. 61; 1937, s. 70; 1938, s. 78; 1939, s. 77.

BELGRAD

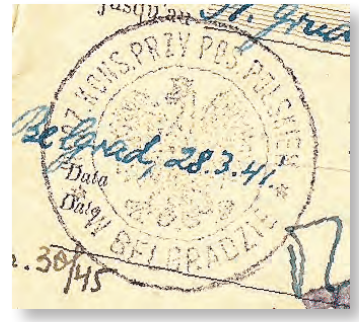

Państwo: Królestwo Serbów, Chorwatów i Słoweńców, od 1929 Jugosławia (obecnie Serbia)

Ranga: 1.01.1919–04.1941: oddział/wydział konsularny

Kompetencja terytorialna: 1920: miasto Belgrad oraz terytorium „dawnego Królestwa Serbii, terytorium Sremu, Sławonii na wschód od Osieka, oraz Banatu, Baczki i Baranii w granicach Traktatu pokojowego mającego być zawartym z Węgrami"; 1921: Stara Serbia, Nowa Serbia, Banat, Czarnogóra i Albania[107]; później obszar całej Jugosławii

Adres: -1.01.–03.1920-: ul. Krunska 33; 1921–1930: ul. Krunska 58; 1930: ul. Krunska 52; 4.05.1932–1939: ul. Milosa Velikog 4

Kierownik:

- 1.10.1919–15.10.1922 – dr Władysław Namysłowski, wicekonsul, tyt. konsul (4.04.1922)[108]

[107] 7.12.1921 r. opieka nad obywatelami polskimi w Albanii została powierzona poselstwu przy Kwirynale (Włochy) – Dz. Urz. MSZ, 1922, nr 1, s. 4.

[108] Władysław Namysłowski był desygnowany na stanowisko wicekonsula w Belgradzie już 1.10.1919 r., listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 8.06.1920 r.

- 22.10.1922–31.01.1924 – Marian Kossow, I sekretarz tyt. wicekonsul, wicekonsul (15.11.1922)
- 1.06.1925–15.11.1926 – Mieczysław Grabiński, wicekonsul
- 16.10.1926–31.12.1927 – Jerzy Warchałowski, sekretarz
- 10.01.1928–1.03.1929 – Stanisław Zabiełło, *attaché*
- 1.03.1929–1.07.1931 – Władysław Sidorowicz, sekretarz
- 1.08.1931–31.10.1933[109] – dr Tadeusz Lubaczewski, radca
- 1.10.1934–30.11.1936 – Wiktor Szczepan Pol, radca poselstwa i radca handlowy
- 1.01.1937–17.04.1941 – Paweł Czerwiński, radca poselstwa

Podległość: działał w ramach przedstawicielstwa dyplomatycznego w Belgradzie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 469, Poselstwo RP w Belgradzie, [sygn. 2/469/0] (157 j.a., 1919–1932, 1941)
- IPMS, zesp. A.13, Poselstwo RP przy Rządzie Jugosłowiańskim (5 j.a., 1922–1945)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Władysław Namysłowski, skan 161–162;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 215; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 4; ibidem, sygn. 11746, [2/322/0/-/11746], Raport administracyjny Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Belgradzie za rok 1928, 1929;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 42; 1923, nr 3, s. 42, nr 6, s. 110; 1924, nr 1, s. 9, nr 12, s. 212; 1925, nr 12, s. 193; 1926, nr 7, s. 87, nr 12, s. 175; 1927, nr 12, s. 178; 1928, nr 1, s. 13, nr 14, s. 265; 1929, nr 12, s. 261; 1930, nr 4, s. 83, nr 8, s. 223; 1931, nr 11, s. 191; 1932, nr 8, s. 139; 1933, nr 20, s. 197–198; 1934, nr 8, s. 100; 1936, nr 11, s. 296;
- RSZ: 1932, s. 201; 1933, s. 171, 212; 1934, s. 165, 209; 1935, s. 76; 1936, s. 76; 1937, s. 85; 1938, s. 93; 1939, s. 92.

[109] Pismem z 18.11.1933 r. anulowano jego odwołanie i pozostawiono na dotychczasowym stanowisku – Dz. Urz. MSZ, 1933, nr 20, s. 197–198. Odwołany do centrali w Warszawie 1.11.1934 r.

BENGUELA

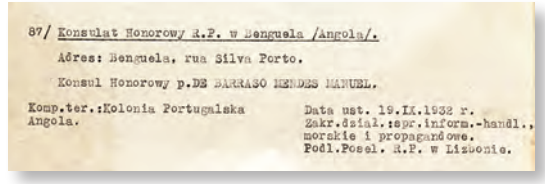
87/ Konsulat Honorowy R.P. w Benguela /Angola/.

Adres: Benguela, rua Silva Porto.

Konsul Honorowy p.DE BARRASO MENDES MANUEL.

Komp.ter.:Kolonia Portugalska Angola.

Data ust. 19.IX.1932 r.
Zakr.dział.:spr.inform.-handl., morskie i propagandowe.
Podl.Posel. R.P. w Lizbonie.

Państwo: Angola (kolonia portugalska, Portugalska Afryka Zachodnia, obecnie Angola)

Ranga: 19.09.1932–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: kolonia portugalska Africa Occidental Portogueza (Angola)

Adres: 1934–1945: rua Silva Porto, Caixa Postal 6

Kierownik:

- -1937–1945- – Manuel de Barroso Mendes, konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Lizbonie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 4090, [2/322/0/-/4090], Projekt utworzenia polskiego konsulatu honorowego w Angoli, raport, 1931;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 26;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 337;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Benguela, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1932, nr 19, s. 256;
- RSZ: 1933, s. 168, 228; 1934, s. 177, 229; 1935, s. 105; 1936, s. 105; 1937, s. 115; 1938, s. 124; 1939, s. 126.

BERDIAŃSK

Państwo: Ukraina, ZSRR (obecnie Ukraina)

Ranga: 1918–1924: agencja konsularna

Kompetencja terytorialna: brak informacji

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 1918, 1924 – Jan Adolf Dąbrowski, agent konsularny

Podległość: brak informacji

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 499, Ambasada RP w Ankarze, seria 9, sygn. 98, [2/499/0/9/98], k. 10–11.

BERGEN

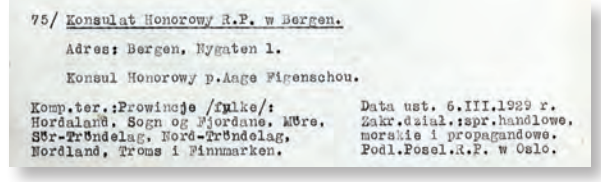
75/ Konsulat Honorowy R.P. w Bergen.

Adres: Bergen, Nygaten 1.

Konsul Honorowy p.Aage Figenschou.

Komp.ter.:Prowincje /fylke/:
Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre,
Sör-Trøndelag, Nord-Trøndelag,
Nordland, Troms i Finnmarken.

Data ust. 6.III.1929 r.
Zakr.dział.:spr.handlowe,
morskie i propagandowe.
Podl.Posel.R.P. w Oslo.

Państwo: Norwegia

Ranga: 23.02.1929[110]–04.1940: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: okręgi (fylke): Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms, Finnmarken

Adres: 3.06.1929–1940: Nygaten 1, postbox 511

Kierownik:

- 6.03.1929–1940 – Aage Figenschou, konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Oslo

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Bergen, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1929, nr 1, s. 1, nr 4, s. 90, nr 6, s. 130, nr 8, s. 154, nr 12, s. 265; 1930, nr 8, s. 227; 1932, nr 2 dodatek, s. 15;
- RSZ: 1932, s. 224; 1933, s. 180, 215; 1934, s. 174, 213; 1935, s. 101; 1936, s. 101; 1937, s. 110; 1938, s. 118; 1939, s. 120.

BERLIN

Państwo: Niemcy

Ranga: 15.11.1918–1.09.1939: konsulat generalny[111]

Kompetencja terytorialna: prowincja Brandenburgia bez powiatów: Choczno (Arnswalde), Strzelce Krajeńskie (Friedeberg Neumark), Gorzów Wielkopolski (Landsberg a. Warthe), Myślibórz (Soldin); Rejencja magdeburska; kraje związkowe Meklemburgia

[110] Konsulat został uruchomiony 3.06.1929 r. – Dz. Urz. MSZ, 1929, nr 6, s. 130.

[111] Konsulat poprzedzony był istnieniem w l. 1916–1918 przedstawicielstwa Rady Regencyjnej w Berlinie, które również spełniało wiele funkcji konsularnych. 1.01.1932 r. personel placówki tworzyli: konsul generalny, 2 konsulów, wicekonsul, 3 sekretarzy konsularnych, 2 adiunktów konsularnych, skarbnik, 22 urzędników Wydziału Administracyjnego, 4 urzędników Wydziału Ekonomicznego, 10 urzędników Wydziału Emigracyjnego, 2 urzędników Referatu Kulturalno-Oświatowego, 13 urzędników Wydziału Paszportowo-Wizowego, 4 urzędników Wydziału Ogólno-Prawnego, 5 urzędników Wydziału Wizowego – razem 69 etatów; 22.04.1937 r.: 2 konsulów, sekretarz konsularny, 28 u.k., 7 funkcjonariuszy niższych – razem 38 etatów.

i Brunszwik (Braunschweig); 1925: część Niemiec nie objęta okręgiem konsulatów w Bytomiu, Ełku, Essen, Hamburgu, Kolonii, Królewcu, Kwidzyniu, Lipsku, Monachium, Olsztynie, Pile, Szczecinie i Wrocławiu; 1926–1928: prowincje pruskie: Brandenburgia, Saksonia (Sachsen), kraje związkowe: Meklemburgia-Schwerin (Mecklenburg-Schwerin), Meklemburg-Strelitz (Mecklenburg-Strelitz), Anhalt, Brunszwik (Braunschweig), Schaumburg-Lippe, Waldeck i (Bad) Pyrmont; 1.04.1928 wyłączono z okręgu z prowincji saskiej Merseburg i Erfurt oraz Wolne Państwo Anhalt, które przesunięto do kompetencji konsulatu w Lipsku, a powiaty Strzelce Krajeńskie (Friedeberg Neumark) i Gorzów Wielkopolski (Landsberg a. Warthe) do okręgu konsulatu w Pile, 1.04.1929 wyłączono z okręgu państwo Waldeck, należące do prowincji Hesja (Hessen) i przyłączono je do kompetencji konsulatu w Kolonii; Pyrmont przeszedł do kompetencji konsulatu w Hamburgu; 1931–1934: obszar prowincji pruskiej Brandenburgii z wyłączeniem powiatów Choczno (Arnswalde), Strzelce Krajeńskie (Friedeberg Neumark), Gorzów Wielkopolski (Landsberg a. Warthe), Myślibórz (Soldin)), obszar regencji Magdeburg z prowincji pruskiej Saksonii oraz kraje zwiazkowe Meklemburgia-Schwerin (Mecklenburg-Schwerin), Meklemburgia-Strelitz (Mecklenburg-Strelitz)[112], Brunszwik (Braunschweig); 1938: wyłączono spod kompetencji powiat Sulechów-Świebodzin (Züllichau-Schwiebus), który włączono do kompetencji konsulatu w Pile

Adres: 1919–1921: Potsdamerstrasse 62; -28.07.1921–1939: Kurfürstenstrasse 137[113]

Kierownik:

- 15.11.1918–31.07.1924 – Karol J. Rose, konsul generalny
- 1.08.1924–30.05.1930 – Stanisław Zieliński, konsul generalny[114]
- 1.09.1930–1.09.1934 – dr Wacław Gawroński, konsul generalny
- 1.10.1934–29.02.1936 – dr Roman Staniewicz, konsul generalny[115]
- 1.03.1936–31.10.1938 – dr Adam Kruczkiewicz, konsul, p.o. kierownik
- 1.11.1938–1.09.1939 – Stanisław Kara, konsul generalny[116]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Berlinie; 24.05.1919–31.01.1921 konsulatowi generalnemu w Berlinie podlegało Biuro Informacyjne dla Spraw Konsularnych w Hamburgu

---

[112] 1.01.1934 r. Meklemburgia-Schwerin i Meklemburgia-Strelitz połączyły się w jedną Meklemburgię.

[113] W 1921 r. konsulat generalny miał się mieścić przy Postdamerstrasse 62, a biuro paszportowe przy Kurfürstenstrasse 133. Nieruchomość Kurfürstenstrasse 136/137 została kupiona przez Skarb Państwa kontraktem z 22.06.1920 r. na lokal dla poselstwa i konsulatu generalnego.

[114] Dekret nominacyjny min. spraw zagranicznych z 20.05.1924 r., fizycznie objął kierownictwo konsulatem 1.08.1924 r. Dekretem z 11.04.1930 r. odwołano go z dniem 30.05.1930 r. Placówką kierował do przyjazdu następcy, czyli w okresie 30.05.–8.09.1930 r., Samuel Feniger.

[115] Dekret nominacyjny z 22.05.1934 r., listy komisyjne zostały podpisane 21.07.1934 r., *exequatur* udzielone 26.11.1934 r.

[116] Listy komisyjne zostały podpisane 30.08.1938 r.

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 473, Przedstawicielstwo Rady Regencyjnej Królestwa Polskiego w Berlinie, [2/473/0] (28 j.a., 1916–1919)
- AAN, zesp. 475, Konsulat Generalny RP w Berlinie, [2/475/0] (316 j.a., 1918–1939)[117]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 9, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, seria 4.1, Wydział Spraw Stanu Cywilnego i Ruchu Ludności, sygn. I 1425, 1426, 1433, 1434, [2/9/0/4.1/I 1425, 1426, 1433, 1434], Rejestr optantów na rzecz Polski – Konsulat Generalny RP w Berlinie, b.d.;
- AAN, zesp. 30, Państwowy Urząd Zakupu Artykułów Pierwszej Potrzeby, seria 3, sygn. 447, [2/30/0/3/447], Konsulat RP w Berlinie – korespondencja w sprawach handlowych, 1919;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 216; ibidem, sygn. 1474, [2/322/0/-/1474], Niemcy, Ambasada RP w Berlinie, konsulaty – sprawy personalne, administracyjne, ewakuacja, korespondencja, fotografie, notatki, 1936–1939; ibidem, sygn. 4874, [2/322/0/-/4874], Polityka wizowa Niemiec i jej wpływ na działalność Konsulatu Generalnego RP w Berlinie, raport, 1928, 1932; ibidem, sygn. 4875, [2/322/0/-/4875], Pismo Poselstwa RP w Berlinie do MSZ w sprawie unormowania sprawy podziału rzeczowego w raportach konsulatów RP w Niemczech, 26.02.1931 r., k. 1–11; ibidem, Sprawozdanie statystyczne z działalności i gospodarki Konsulatu Generalnego RP w Berlinie za rok budżetowy 1930/1931, 15.07.1931 r., k. 170–225; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 3; ibidem, sygn. 10515, [2/322/0/-/10515], Akcja hitlerowska, prześladowanie obywateli polskich, głównie Żydów – interwencje Konsulatu Generalnego RP w Berlinie, raporty, korespondencja, zestawienia, 1934; ibidem, sygn. 11222, [2/322/0/-/11222], Raporty prasowo-polityczne konsulatów RP w Berlinie, Olsztynie i Kwidzynie dotyczące działalności hitlerowców w Niemczech, głównie w Prusach Wschodnich, 1931–1932; ibidem, sygn. 11412, [2/322/0/-/11412], Zjazdy konsulów polskich w Berlinie, Paryżu, Pradze i w Jugosławii, referat na zjazd w Berlinie w 1932 r., notatki, korespondencja, 1929, 1932, 1935, 1938; ibidem, sygn. 11749, [2/322/0/-/11749], Raport administracyjny Konsulatu [Generalnego RP] w Berlinie, 1929; ibidem, sygn. 11773, [2/322/0/-/11773], Rewizja Konsulatu Generalnego RP w Berlinie, raporty, protokoły, zestawienia, notatki, korespondencja, 1923–1924; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3;

[117] Zob. też: E. Kołodziej, *Organizacja Ambasady RP w Berlinie w latach (1919) 1920–1939 i pozostałe po niej akta*, „Archeion" 1971, t. 55, s. 109–122; idem, *Inwentarz akt Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Berlinie z lat [1919] 1920–1939 (do 1934 roku Poselstwa),* Warszawa–Łódź 1990; *Inwentarze akt konsulatów polskich…*, s. 21–38; J. Tomaszewski, *Obrady konferencji konsularnej w Berlinie w maju 1938 r. w sprawie pozbawienia Żydów obywatelstwa polskiego*, „Teki Archiwalne. Seria nowa" 1997, t. 2 (24), s. 69–90.

- AAN, zesp. 463, Ambasada RP w Paryżu, sygn. 49, [2/463/0/-/49], Raporty Konsulatu Generalnego RP w Berlinie dotyczące sytuacji politycznej w Niemczech oraz stosunków polityczno-ekonomicznych Niemiec z zagranicą, 1921–1924;
- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.13, sygn. 2883, [2/474/0/8.13/2883], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne, korespondencja, noty. Nazwiska na litery A–D, 1921–1937; ibidem, sygn. 2884, [2/474/0/8.13/2884], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne, korespondencja, noty. Nazwiska na litery G–Ł, 1920–1937; ibidem, sygn. 2885, [2/474/0/8.13/2885], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne, krespondencja, noty. Nazwiska na litery N–P, 1922–1938; ibidem, sygn. 2886, [2/474/0/8.13/2886], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne, korespondencja, noty. Nazwiska na litery R–S, 1920–1938; ibidem, sygn. 2887, [2/474/0/8.13/2887], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne, korespondencja, noty. Nazwiska na litery W–Z, 1924–1938; ibidem, sygn. 2888, [2/474/0/8.13/2888], Konsulowie polscy w Niemczech – sprawy *exequatur* i listów komisyjnych. Interpretacja art. 279 traktatu wersalskiego, dotyczącego mianowania konsulów państw obcych w Niemczech, korespondencja, noty, 1920–1931; ibidem, seria 8.14, sygn. 2895, [2/474/0/8.14/2895], Skład konsulatów RP w Niemczech, korespondencja, spisy, noty, 1922–1932; ibidem, sygn. 2896, [2/474/0/8.14/2896], Skład konsulatów polskich w Niemczech, raporty konsulatów, zestawienia, noty, 1932–1938; ibidem, seria 8.15, sygn. 2901, [2/474/0/8.15/2901], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska oraz obca, w Niemczech, korespondencja, noty, spisy, 1920–1932; ibidem, sygn. 2903, [2/474/0/8.15/2903], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech, raporty, korespondencja, noty, 1920–1921; ibidem, sygn. 2904, [2/474/0/8.15/2904], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech, raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1925–1926; ibidem, sygn. 2905, [2/474/0/8.15/2905], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech, raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1926–1931; ibidem, sygn. 2906, [2/474/0/8.15/2906], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech w związku ze zmianami administracyjnymi oraz przyłączeniem Zagłębia Saary i Sudetów do Rzeszy, raporty placówek polskich w Niemczech i Konsulatu RP w Strasburgu, noty, korespondencja, 1934–1938; ibidem, sygn. 2911, [2/474/0/8.15/2911], Projekty utworzenia nowych placówek polskich w Niemczech, korespondencja, 1920–1922, 1928–1930; ibidem, seria 8.20, sygn. 2992, [2/474/0/8.20/2992], Urzędnicy konsulatów polskich w Niemczech, akta osobowe, korespondencja. Nazwiska na litery B–L, 1920–1939; ibidem, sygn. 2993, [2/474/0/8.20/2993], Urzędnicy konsulatów polskich w Niemczech, akta osobowe, korespondencja. Nazwiska na litery M–Z, 1921–1939; ibidem, seria 8.36, sygn. 3232, [2/474/0/8.36/3232], Konsulat Generalny RP w Berlinie, raporty Konsulatu, korespondencja, zestawienia, 1920–1925; ibidem, seria 9.3, sygn. 3260, [2/474/0/9.3/3260], Zjazdy konsulów polskich w Niemczech, protokoły, korespondencja, 1920–1923; ibidem, sygn. 3262, [2/474/0/9.3/3262], Zjazd konsulów polskich w Niemczech w 1928 r. Przygotowania i programy. Raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, notatki, 1927–1928; ibidem, sygn. 3265, [2/474/0/9.3/3265], Zjazd konsulów polskich w Niem-

czech w 1928 r., opinie i wnioski konsulatów, raporty, korespondencja, 1927–1928; ibidem, sygn. 3266, [2/474/0/9.3/3266], Zjazd konsulów polskich w Niemczech w 1928 r., protokoły, 1928; ibidem, sygn. 3269, [2/474/0/9.3/3269], Zjazd konsulów polskich w Niemczech w 1932 r., teksty referatów, tom 1, 1932; ibidem, sygn. 3274, [2/474/0/9.3/3274], Zjazd konsularny konsulatów polskich w Niemczech w 1936 r., referat konsula Adama Kruczkiewicza, ostatnia faza problemu żydowskiego w Niemczech oraz rola placówek polskich w obronie Żydów obywateli polskich, 20.10.1936 r., k. 181–200; ibidem, sygn. 3278, [2/474/0/9.3/3278], Konferencje konsulów polskich w Niemczech w 1938 r., sprawozdania, protokoły, referat, notatka, korespondencja, 1937–1938; ibidem, seria 9.4, sygn. 3281, [2/474/0/9.4/3281], Ewidencja pracy i działalność sprawozdawcza konsulatów polskich w Niemczech. Korespondencja, okólnik, sprawozdanie, komunikaty, 1933–1936;

- AAN, zesp. 504, Konsulat Generalny RP w Londynie, seria 8, sygn. 87, [2/504/0/8/87], Niemcy, Konsulat Generalny RP Berlinie, kompetencja terytorialna, obwieszczenia, korespondencja, 1922, 1927;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 38; 1923, nr 3, s. 44, nr 6, s. 111; 1924, nr 5, s. 79, nr 8, s. 132, nr 12, s. 208; 1925, nr 12, s. 194; 1926, nr 12, s. 176; 1927, nr 12, s. 179; 1928, nr 1, s. 12, nr 6, s. 106, nr 14, s. 267; 1929, nr 12, s. 262; 1930, nr 5, s. 94, 114, nr 8, s. 225; 1931, nr 12, s. 197; 1932, nr 2 dodatek, s. 13; 1934, nr 5, s. 76, nr 6, s. 77, nr 8, s. 100; 1936, nr 1, s. 19, nr 3, s. 69; 1938, nr 6, s. 95, 102–103;
- RSZ: 1932, s. 22, 211–214; 1933, s. 175, 213; 1934, s. 169, 210; 1935, s. 90; 1936, s. 90; 1937, s. 99; 1938, s. 107; 1939, s. 106.

BERNO

Państwo: Szwajcaria

Ranga: 16.02.1919–1945: oddział/wydział konsularny[118]

Kompetencja terytorialna: 1919: miasto Berno, kantony Berno, Solura, Lucerna, Nidwalden, Uri, Ticino; 1921: kantony: Berno, Lucerna, Uri, Obwalden, Nidwalden, Solura, Ticino (Tessyn), Fryburg, Genewa, Neuchâtel, Valais i Vaud; 1922: obszar Szwajcarii; 1923: kantony Berno, Lucerna, Uri, Obwalden, Nidwalden, Solura, Ticino, Fryburg, Genewa, Neuchâtel, Valais i Vaud; 1926–1928: Berno, Lucerna, Uri, Nidwalden, Solura, Ticino, Fryburg, Genewa, Neuchâtel, Valais i Vaud[119]

[118] W listopadzie1922 r. agendy konsulatu w Genewie zostały przeniesione do Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Bernie (ponownie nastąpiło to 1.08.1940). Przejął on też obowiązki zlikwidowanego konsulatu honorowego w Genewie.

[119] Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 12, s. 182; 1928, nr 14, s. 273.

Adres: -1.01.1920-: Moserstrasse 2; 1921: Elfenstrasse 25, wydział konsularny Thunstrasse 20; 1923–1939: Elfenstrasse 20; 5.09.1939: wydział konsularny przeniósł się na Thunstrasse 21, 1-er étage

Kierownik:

- -24.07.1919[120]–31.01.1925 – Piotr Kluczyński, konsul[121]
- 1.02.1925–1.12.1926 – Tadeusz Borkowski, wicekonsul
- 1.12.1926–1.11.1930 – Leon Rembiszewski, konsul
- 1.11.1930–31.05.1933[122] – Stefan Jan Ryniewicz, prowizoryczny *attaché* konsularny
- 1.02.1935–1.12.1938[123] – Józef Mościcki, prowizoryczny I sekretarz, I sekretarz (1.08.1938)
- 1.12.1938–10.10.1944 – Stefan Jan Ryniewicz, I sekretarz, tyt. radca

Podległość: działał w ramach przedstawicielstwa dyplomatycznego w Bernie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, [2/495/0] (564 j.a., 1919–1945)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 2, Archiwum Ignacego Jana Paderewskiego, seria 5.9, sygn. 1830, [2/100/0/5.9/1830], Konsulat RP w Bernie, 1925;
- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Piotr Kluczyński, skan 107;
- AAN, zesp. 39, Komitet Narodowy Polski w Paryżu, seria 2, sygn. 255, [2/39/0/2/255], Polski Urząd Spraw Cywilnych, tworzenie placówek konsularnych, 1919 r., Pismo szefa Departamentu Administracyjno-Technicznego KNP do Piotra Kluczyńskiego, 1.03.1919, skan 22;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 218; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 5;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 42; 1922, nr 25, s. 323–324; 1923, nr 3, s. 48, nr 6, s. 115; 1924, nr 12, s. 212–213; 1925, nr 12, s. 199; 1926, nr 9, s. 118, nr 12, s. 182; 1927, nr 12, s. 184; 1928, nr 14, s. 273; 1929, nr 12, s. 268; 1930, nr 5, s. 113, nr 8, s. 231; 1935, nr 2, s. 43; 1938, nr 6, s. 102;
- RSZ: 1932, s. 239; 1933, s. 187, 217; 1934, s. 182, 215; 1935, s. 114; 1936, s. 114; 1937, s. 124; 1938, s. 133; 1939, s. 137.

---

[120] Data podpisania listów komisyjnych.

[121] Dz. Urz. MSZ, 1920, nr 1, s. 42. Kluczyński od wiosny 1917 r. zajmował się w Szwajcarii pomocą i opieką nad Polakami w Szwajcarii romańskiej, a od października 1918 r. zajmował się tym samym już z ramienia Komitetu Narodowego Polskiego w Paryżu.

[122] Pierwotnie odwołany z dniem 30.04.1933 r. – ibidem, 1933, nr 5, s. 40.

[123] Według stanu na 1.03.1939 r. miał jeszcze nadane, jako kierownik Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Bernie, uprawnienia konsularne do stwierdzania zgodności przekładów z oryginalnymi dokumentami. Zob.: Dz. Urz. MS, 1939, nr 4, s. 69.

BILBAO

Państwo: Hiszpania

Ranga: 2.06.1932–03.1940; -1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: prowincje Álava, Gipuzkoa, Nawarra, Santander i Bizkaia

Adres: 1934–1939, 1945: Alameda de Mazarredo 17/19

Kierownik:

- 2.06.1932–03.1940; -4.08.1944–1945- – Casto de Zavala y Eizaguirra, konsul honorowy[124]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Madrycie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 595, Konsulat Honorowy RP w Bilbao, [2/595/0] (48 j.a., 1932–1945)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 19;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 327;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Bilbao, b.p.;
- IPMS, zesp. A.45, Poselstwo RP w Madrycie, podzesp. 675, teczka 4: Konsulat Honorowy RP w Bilbao, 1953–1961;
- Dz. Urz. MSZ: 1932, nr 8, s. 138, nr 12, s. 162;
- RSZ: 1933, s. 168, 210; 1934, s. 162, 207; 1935, s. 65; 1936, s. 65; 1937, s. 74; 1938, s. 82; 1939, s. 81.

BLANTYRE

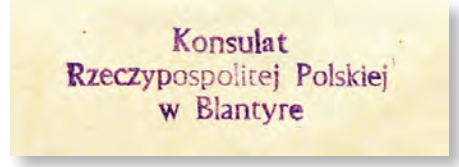

Państwo: Niasa, kolonia brytyjska (obecnie Malawi)

Ranga: 1.01.1943–15.11.1944: konsulat

Kompetencja terytorialna: brak informacji

Adres: brak informacji

[124] 2.06.1932 r. dekretem min. spraw zagranicznych został mianowany konsulem honorowym, 13.08.1932 r. zaś Prezydent RP podpisał jego listy komisyjne.

Kierownik:

- 28.04.1943–31.01.1944 – Ignacy Ziętkiewicz, konsul generalny w Salisbury, formalny kierownik placówki w Blantyre[125]
- 1.02.–1.06.1944 – Szczęsny Zaleski, konsul generalny

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 141;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/Z, k. 63–64;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 292, Michalski; ibidem, sygn. 584, Pismo Konsulatu RP w Blantyre do MSZ w sprawie preliminarza budżetowego na rok 1945, 3.06.1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie Konsulatu RP w Blantyre, 12.01.1944 r., b.p., s. 1–2 dokumentu.

BOGOTA

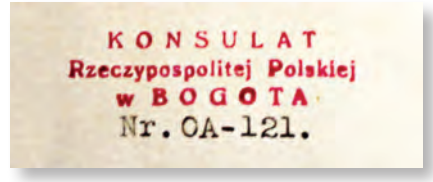
KONSULAT
Rzeczypospolitej Polskiej
w BOGOTA
Nr. OA-121.

Państwo: Kolumbia

Ranga: 19.01.1933–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1933: Kolumbia; 1935: po utworzeniu konsulatu honorowego w Cali wyłączone zostały z kompetencji konsulatu w Bogocie departamenty Narino, Cauca, Valle del Cauca i intendentura Choco; 1945: Republika Kolumbii bez departamentów: Narino, Valle del Cauca, Cauca, Choco

Adres: 1937: Edificio Faux; 1938–1939: Carrera 7a, 17-51 departamento 306; 1945: Apartado Nacional 857

Kierownik:

- 5.04.[126]–29.11.1933 – inż. Henri Goblot, konsul honorowy
- 1935 – vacat
- 30.04.1936–8.05.1938 – Mauricio Stanich, konsul honorowy

[125] Na miejscu pozostawał Andrzej Michalski, p.k. Stan na 1.07.1944 r. 2 etaty (konsul, p.k.) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu RP w Blantyre.

[126] 5.04.1933 r. został mianowany konsulem w Bogocie, ale już 29.11.1933 r. odwołano jego nominację. Zob.: Dz. Urz. MSZ, 1933, s. 87, 211. Mogłoby to sugerować, że nie objął placówki.

- 8.05.1938–1.09.1939- – Aleksander Wiesiołowski, prowizoryczny *attaché*, tyt. I sekretarz poselstwa (12.04.1939), wicekonsul[127]
- 1.06.1943–1945- – Stanisław Lisocki, wicekonsul, z-ca kierownika urzędu (Poselstwa RP w Bogocie) z kompetencjami na Wenezuelę i Ekwador

Podległość: placówka dyplomatyczna w Meksyku; -1944–1945: placówka dyplomatyczna w Bogocie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 22;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 106;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 333;
- AAN, zesp. 593, Poselstwo RP w Meksyku, seria 5, sygn. 51, [2/593/0/5/51], Meksyk, Ameryka Środkowa – koniunktury emigracyjne, m.in. dla imigrantów polskich, meksykańskie ustawodawstwo imigracyjne, projekt osadzenia polskich rodzin w Chihuahua, raporty Poselstwa RP w Meksyku, konsulatów RP w Gwatemali i Bogocie, korespondencja, ustawy, dzienniki urzędowe, 1933, 1935–1940, 1945; ibidem, sygn. 53, [2/593/0/5/53], Kolumbia – projekty polskiego osadnictwa rolnego pod auspicjami Ligi Morskiej i Kolonialnej, kolumbijska polityka imigracyjna wobec uchodźców żydowskich, rozmowy o możliwości osadzenia polskich uchodźców wojennych, raporty konsulatów RP w Bogocie i w Cali, korespondencja, wycinek prasowy, 1936–1937, 1940–1941; ibidem, seria 10, sygn. 116, [2/593/0/10/116], Meksyk, Ameryka Środkowa, korpus konsularny w Meksyku, organizacja konsulatów honorowych RP w okręgu kompetencji Poselstwa RP w Meksyku, instrukcje generalne, wzór kontraktu z konsulem honorowym, tekst przyrzeczenia służbowego konsulów, korespondencja, instrukcja MSZ, wykaz konsulatów honorowych podległych Poselstwu RP w Meksyku, umowa z konsulem honorowym RP w Bogocie, Kolumbia, Mauricio, Stanich, 1936, 1940, 1944–1945; ibidem, sygn. 127, [2/593/0/10/127], Antyle Holenderskie, Konsulat Honorowy RP w Willemstad (Curacâo) – przekazanie konsula-

[127] Załatwiał sprawy propagandowe i handlowe. Aleksander Wiesiołowski został zatrudniony z dniem 1.12.1936 r. w charakterze p.k. jako tyt. *attaché* do spraw handlowych w Poselstwie RP w Meksyku. 1.07.1937 r. na stałe został przydzielony do obsady konsulatu honorowego w Bogocie jako p.k., pozostając na etacie poselstwa. Podpisywał korespondencję z Bogoty w imieniu „Konsula RP", od 14.05.1937 r. mógł samodzielnie wizować świadectwa pochodzenia towarów oraz świadectwa zdrowotności przesyłek towarowych, także legalizować dokumenty wystawione lub uwierzytelnione przez władze, urzędników publicznych i osoby publicznego zaufania, od 29.07.1937 r. miał upoważnienie MSZ do uwierzytelniania podpisów i znaków ręcznych, od 29.03.1938 r. – do stwierdzania zgodności przekładów z jęz. hiszpańskiego na jęz. polski i odwrotnie.

tu do obszaru kompetencji Poselstwa RP w Bogocie, korespondencja, 1942–1943; ibidem, seria 12, sygn. 158, [2/593/0/12/158], Działalność konsulów polskich w Meksyku i Ameryce Środkowej, raporty, upoważnienia, instrukcje MSZ, korespondencja, 1928, 1929, 1932–1939, 1942, 1944; ibidem, sygn. 159, [2/593/0/12/159], Działalność konsulów polskich w: Kolumbii, Haiti, Meksyku, Panamie, Republice Dominikany, Salwadorze i Gwatemali, instrukcje Poselstwa RP w Meksyku, okólniki i zarządzenia MSZ w sprawach raportów konsularnych, 1926, 1932–1933, 1939–1940;

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 421, Karta Poselstwo RP w Bogocie; ibidem, sygn. 637, Sprawy finansowe placówek – Bogota, 1943–1945; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Bogocie, b.p.; ibidem, sygn. 982, Sprawy personalne placówek – Tanger, Brazzaville, Algier, Dublin, Sydney, Glasgow, Bagdad, Bogota, Hawana, Montevideo, 1944–1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1933, nr 3, s. 21, nr 9, s. 87; 1935, nr 2, s. 31; 1936, nr 7, s. 172; 1938, nr 4, s. 70, 72, nr 5, s. 80;
- RSZ: 1933, s. 174, 234; 1934, s. 168, 234; 1935, s. 81; 1936, s. 81; 1937, s. 90; 1938, s. 98; 1939, s. 95.

BOGUMIN

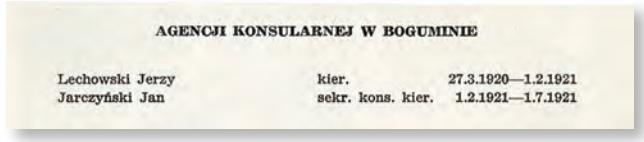

AGENCJI KONSULARNEJ W BOGUMINIE

Lechowski Jerzy	kier.	27.3.1920—1.2.1921
Jarczyński Jan	sekr. kons. kier.	1.2.1921—1.7.1921

Państwo: Czechosłowacja (obecnie Czechy)

Ranga: 27.03.1920–28.02.1922: agencja konsularna

Kompetencja terytorialna: 1921: zachodnia część Śląska Cieszyńskiego, Śląsk Opawski, powiaty: Hulczyn (Hulčín), Morawska Ostrawa, Mistek, Nowy Jiczin (Nový Jičín), Hranice (Mährisch Weißkirchen), Vsetín oraz Słowacja; 1.05.1927 do okręgu konsularnego zostały właczone okręgi (żupy) berneńska (Brno) i igławska (Igława, Jihlava), które do tej pory pozostawały w kompetencji Konsulatu RP w Pradze. W ten sposób konsulat w Morawskiej Ostrawie objął całe Morawy i Śląsk

Adres: 1921: Hotel Lustig

Kierownik:

- 27.03.1920–1.02.1921 – Jerzy Lechowski, tyt. II sekretarz, II sekretarz tyt. konsul (27.08.1920)
- 1.02.–1.07.1921 – Jan Jarczyński, II sekretarz konsularny
- 13.10.1921–28.02.1922 – Ludwik Trochimowski, prowizoryczny kierownik

Podległość: przeniesiona następnie do Morawskiej Ostrawy (zob.)

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, 1919–1923, 1938–1939, k. 214;
- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 9, s. 102; 1927, nr 3, s. 39;
- RSZ: 1935, s. 42; 1936, s. 42; 1937, s. 51; 1938, s. 55; 1939, s. 54.

BOLONIA

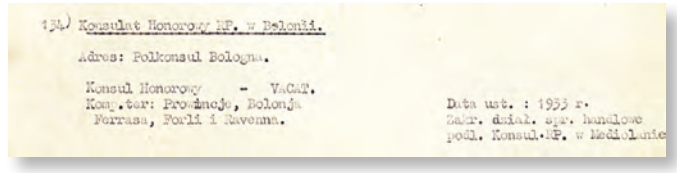
134) Konsulat Honorowy RP. w Bolonii.

Adres: Polkonsul Bologna.

Konsul Honorowy - VaCAT.
Komp.ter: Prowincje, Bolonja
Ferrara, Forli i Ravenna.

Data ust. : 1933 r.
Zakr. działal. spr. handlowe
podl. Konsul.RP. w Mediolanie

Państwo: Włochy

Ranga: 19.01.1933–10.06.1940: konsulat honorowy[128]

Kompetencja terytorialna: 1933: prowincje Bolonia, Modena (należące do tej pory do okręgu konsulatu w Mediolanie) oraz Ferrara, Forli i Rawenna (należące do tej pory do okręgu konsulatu w Trieście); 1939: prowincje Bolonia, Ferrara, Forli, Rawenna

Adres: 1934: via Castiglione 27; 1936: via Saragozza 210 bis

Kierownik:

- 23.02.1933–10.06.1940 – Tomasso Pompei, wicekonsul honorowy

Podległość: konsulat generalny w Mediolanie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Bolonii, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1933, nr 3, s. 19–20, nr 7, s. 54;
- RSZ: 1933, s. 195, s. 220; 1934, s. 190, 219; 1935, s. 132; 1936, s. 132; 1937, s. 142; 1939, s. 164.

[128] Zakres działania: sprawy handlowe.

BOMBAJ

Państwo: Indie Brytyjskie (obecnie Indie)

Ranga: 1.01.1933[129]–1939: konsulat[130]; 1939–1945: konsulat generalny

Kompetencja terytorialna: 1932: cesarstwo Indii (Indian Empire) i państwa indyjskie, które zostały wyłączone spod dotychczasowej kompetencji konsulatu generalnego w Londynie; 1934–1939: Indie Brytyjskie, księstwa indyjskie i porty Burmy, Cejlonu i Adenu; 1944–1945: Indie Brytyjskie, Cejlon, Burma, Malaje, port Adenu

Adres: 1933–1939: Bombay I, Whiteaway Building Hornby Road, Fort.; 1944–1945: Raughby House, 39, Napean Sea Road

Kierownik:

- 1.01.1933–30.06.1944 – dr Eugeniusz Banasiński, konsul, konsul generalny (1.06.1942)[131]
- 1.07.1944–1945- – Jerzy Litewski, konsul generalny (stanowisko objął 21.09.1944)

Podległość: 1939: podlegały mu konsulaty honorowe w Kalkucie, Kolombo, Singapurze i w Rangunie; 1940: urzędy w Kalkucie, Rangunie i Singapurze zostały zawieszone na czas wojny

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 132, Ministerstwo Przemysłu, Handlu i Żeglugi Rządu RP emigracyjnego w Londynie, seria 8, sygn. 688, [2/132/0/8/688], Konsulat w Bombaju, 1940 r.;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 5910-5911, [2/322/0/-/5910--5911], Raporty prasowe Konsulatu RP w Bombaju, 1935–1936; ibidem, sygn. 5913, [2/322/0/-/5913], Raporty i przeglądy prasowe Konsulatu RP w Bombaju, 1936; ibidem, sygn. 5925, [2/322/0/-/5925], Organizacja stosunków konsularnych Polski z Indiami, raporty, 1935; ibidem, sygn. 7447, [2/322/0/-/7447], Raporty prasowe Konsulatu RP w Bombaju, 1936; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 2;

---

[129] Przygotowania miały być czynione już w 1928 r. (AAN, zesp. 8, PRM, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 3).

[130] Konsulat był zamykany w okresie letnim na 3–4 miesiące, np. 11.05.1933 r. – Dz. Urz. MSZ, 1933, nr 8, s. 71.

[131] Stan na 1.09.1939 r. 2 etaty (konsul, wicekonsul); 1942 r. 6 etatów (konsul generalny, wicekonsul, 1 p.k. z tytułem konsula, 3 p.k.); 1.07.1944 r. 14 etatów (konsul generalny, konsul, wicekonsul, 7 p.k., 4 funkcjonariuszy niższych oraz 4 przydzielonych z innych placówek); 1.01.1945 r. 9 etatów (konsul generalny, konsul, wicekonsul, *attaché*, 5 p.k.) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 922, Konsulat Generalny RP w Bombaju, Budżet N 1 na rok 1945, b.p.

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 1.3.12, sygn. 286, [2/503/0/1.3.12/286], Indie: Raporty Konsulatu RP w Bombaju, 1935–1937; ibidem, seria 8.5, sygn. 1224, [2/503/0/8.5/1224], Sieć dyplomatyczna i konsularna polska w Anglii i dominiach, kompetencje terytorialnie i rzeczowe, konsulaty czeskie i niemieckie, instrukcje, raporty, memoriały, korespondencja, 1919–1936, k. 72; ibidem, sygn. 1227, [2/503/0/8.5/1227], Projekty utworzenia nowych placówek: Indie, Birma, Holandia, obce konsulaty w Gdyni, raporty, noty, korespondencja, 1934–1939, k. 12–21; ibidem, sygn. 1308, [2/503/0/8.5/1308], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze konsulatów RP w Indiach, projekt powiązania organizacyjno-handlowego placówek polskich w Azji Południowo-Wschodniej i Australii, rozszerzenie kompetencji Konsulatu RP w Bombaju, 1932–1939; ibidem, seria 9.1, sygn. 1315, [2/503/0/9.1/1315], Raporty konsulatów RP w Dublinie, Manchesterze, Bombaju, Colombo (katalog wystawy, program koncertu, korespondencja), 1931–1935, 1939; ibidem, seria 8, sygn. 1738, [2/503/0/8/1738], Skład Ambasady RP w Londynie oraz placówek polskich w posiadłościach brytyjskich, głównie mianowania, odwoływanie personelu, noty, korespondencja, notatki, 1938–1940, 1945, k. 218–219, 224; ibidem, sygn. 1739, [2/503/0/8/1739], Skład Ambasady RP w Londynie oraz placówek polskich w posiadłościach brytyjskich, głównie mianowania, odwoływanie personelu, noty, korespondencja, notatki, 1942, k. 75–77, 80–81, 247–248; ibidem, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945; ibidem, seria 8.5, sygn. 1742, [2/503/0/8.5/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 347;
- AAN, zesp. 592, Poselstwo RP w Teheranie, seria 4, sygn. 40, [2/592/0/4/40], Opieka społeczna nad emigrantami w ZSRR, raporty, m.in. Konsulatu Generalnego RP w Bombaju, 1941 r.;
- IH, zesp. 33, Ambasada Polski w Wielkiej Brytanii, sygn. 70, [800/33/0/-/70], Budżet Konsulatu Generalnego RP w Bombaju według stanu na 1 maja 1940 r., skan 119, 126; ibidem, sygn. 86, [800/33/0/-/86], Polish Consulate in Bombay, Economic and political reports, 1933–1939, skan 1058–1274;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 268, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat Generalny RP – Bombaj, 1945; ibidem, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Generalnego RP w Bombaju, 1.07.1944 r.; ibidem, sygn. 464, Sprawy wewnętrzne – Konsulat Generalny RP – Bombaj, 1945; ibidem, sygn. 551, Budżet placówek na 1942 r.; ibidem, sygn. 685, Odpis listu komisyjnego Jerzego Litewskiego, b.p.; ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu Generalnego RP w Bombaju na dzień 2 stycznia 1944 r., 12.02.1944 r., b.p., s. 1–4 dokumentu; ibidem, sygn. 1002, Sprawy personalne placówek – Genewa, Bombaj, Ottawa, 1944–1945; ibidem, sygn. 1049, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Bombaj, 01.1945–03.1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1932, nr 25, s. 221, 224; 1933, nr 8, s. 71, nr 20, s. 195;
- RSZ: 1933, s. 193, 224; 1934, s. 188, 223; 1935, s. 128; 1936, s. 128; 1937, s. 138; 1938, s. 152; 1939, s. 157.

BORAS

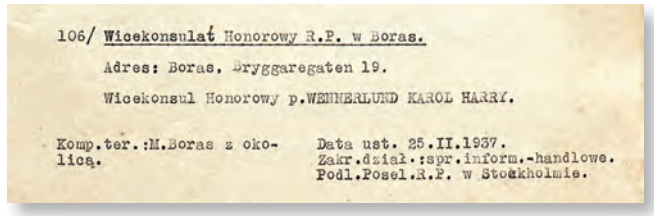
106/ Wicekonsulat Honorowy R.P. w Boras.

Adres: Boras. Bryggaregaten 19.

Wicekonsul Honorowy p.WENNERLUND KAROL HARRY.

Komp.ter.:M.Boras z okolicą.

Data ust. 25.II.1937.
Zakr.dział.:spr.inform.-handlowe.
Podl.Poseł.R.P. w Stockholmie.

Państwo: Szwecja

Ranga: 25.02.1937–1945: wicekonsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1939–1945: miasto Boras z okolicą, którą wyłączono z kompetencji konsulatu honorowego w Göteborgu

Adres: 1939–1945: Bryggaregaten 19

Kierownik:

- 25.02.1937–1945- – Karl Harry Wennerlund, wicekonsul honorowy[132]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Sztokholmie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 29;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 341;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Wicekonsulat Honorowy RP w Boras, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1937, nr 2, s. 41, nr 3, s. 62;
- RSZ: 1937, s. 128; 1938, s. 138; 1939, s. 142;
- *Sveriges statskalender* (Stockholm), *för året*: 1940, s. 257; 1942, s. 266; 1945, s. 295.

[132] Zakres działania: sprawy informacyjno-handlowe i propagandowe.

BORDEAUX

Państwo: Francja

Ranga: -18.10.1921–1940[133]: konsulat honorowy; 1.10. 1944–1945: agencja konsularna

Kompetencja terytorialna: 1921: miasto Bordeaux, departamenty Żyronda i Landes; 1.03.1926: departamenty Charente, Charente Inférieure, Basses Pyrénées i Dordogne; 1930: utworzony konsulat w Tuluzie przejął okręg Dordogne; 1939, 1945: departamenty Charente, Charente Inférieure, Basses Pyrénées, Żyronda, Landes

Adres: -18.10.1921–1926: 7, Allée de Chartres; 1927–29.03.1928-: 29, Place Gambetta; 1928–1937: 27, cours du Pavé-des-Chartrons (od 1932) cours Xavier Arnozan; 1937–1939: 5, rue Pomme d'Or; 1944–1945: 2, rue Thiac

Kierownik:

- 06.1921–30.04.1932 – Dunstan de Kersabiec, konsul honorowy[134]
- 20.05.1932–1.04.1936 – Jean René Marie Delor, konsul honorowy[135]
- 1937–1939 – Antoni Kuleń-Sławeński, agent konsularny honorowy tyt. konsul honorowy
- 6.09.1944- – Jerzy Piłatowicz
- 1.10.–1.12.1944 – Jerzy Piłatowicz, prowizoryczne kierownictwo, tyt. wicekonsul
- -30.11.1944- – Jan Kuleń-Sławeński, agent konsularny tyt. wicekonsul
- -1945- – John Landau, tymczasowy kierownik

Podległość: konsulat generalny w Paryżu, od 30.12.1923 konsulat w Marsylii, następnie konsulat w Tuluzie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Dunstan de Kersabiec, skan 33–37;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 214; ibidem, sygn. 9314, [2/322/0/-/9314], Sprawozdanie administracyjne Konsulatu Honorowego RP w Bordeaux, 1925;
- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 618, [2/464/0/8/618], Sieć konsularna, polska i obca – głównie we Francji, sprawy utworzenia polskich agencji konsularnych w Maroku, Tunisie, Bordeaux, Tuluzie i Konsulatu Honorowego RP w Algierze, 1919–1931; ibidem, sygn. 619, [2/464/0/8/619], Sieć konsularna polska we Francji, likwidacja Konsulatu

---

[133] W 1919 r. działał na tym terenie Delegat w Bordeaux „Urzędu Polskiego Spraw Cywilnych we Francji" – AAN, zesp. 39, Komitet Narodowy Polski w Paryżu, seria 2, sygn. 170, [2/39/0/2/170], Raport Sekretariatu Jeneralnego do Prezydium Komitetu Narodowego Polskiego w przedmiocie reprezentacji zagranicznej Państwa Polskiego, 10.02.1919 r., skan 46.

[134] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 30.11.1921 r.

[135] Listy komisyjne podpisano 22.06.1932 r.

Honorowego RP w Bordeaux i utworzenie Agencji Konsularnej, informacje o zmianie adresów, godzinach urzędowania itp., 1928–1938; ibidem, sygn. 620, [2/464/0/8/620], Terytorialne kompetencje urzędów polskich we Francji, 1920–1939; ibidem, sygn. 653, [2/464/0/8/653], Urzędnicy etatowi Konsulatu RP w Marsylii oraz innych placówek polskich, mianowanie i odwoływanie, zastępstwa w okresie urlopu, korespondencja prywatna, 1921–1930; ibidem, sygn. 732, [2/464/0/8/732], Sprawy finansowe i inne konsulatów honorowych RP, 1935–1940;

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 16;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 104;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 327; ibidem, sygn. 618, [2/503/0/8/618], Sieć konsularna, polska i obca – głównie we Francji, sprawy utworzenia agencji konsularnych w Maroku, Tunisie, Bordeux, Tuluzie, Konsulatu Honorowego RP w Algierze […], 1919–1931, k. 15, 23–24;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 292, Piłatowicz; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Bordeaux, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 41; 1924, nr 12, s. 206; 1925, nr 12, s. 191; 1926, nr 6, s. 68, nr 12, s. 173; 1927, nr 6, s. 102, nr 12, s. 175; 1928, nr 11, s. 203, nr 14, s. 262; 1929, nr 8, s. 154, nr 12, s. 256; 1930, nr 4, s. 73–74, nr 8, s. 217; 1932, nr 2 dodatek, s. 8, nr 3, s. 65; 1933, nr 11, s. 152;
- RSZ: 1932, s. 189; 1933, s. 166, 208; 1934, s. 160, 205; 1935, s. 59; 1936, s. 59; 1937, s. 65; 1938, s. 75; 1939, s. 73;
- *Annuaire Diplomatique et Consulaire de la République Française* (Paris), *pour*: 1922, s. 397; 1924 et 1925, s. 414; 1938, s. 528; 1939, s. 532.

BOSTON

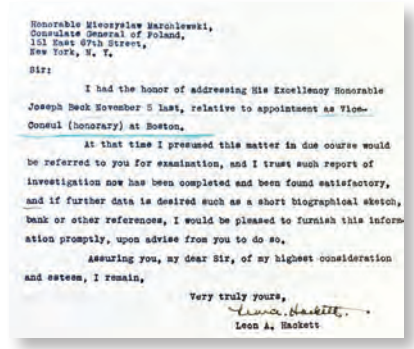
Honorable Mieczyslaw Marchlewski,
Consulate General of Poland,
151 East 67th Street,
New York, N. Y.

Sir:

I had the honor of addressing His Excellency Honorable Joseph Beck November 5 last, relative to appointment as Vice-Consul (honorary) at Boston.

At that time I presumed this matter in due course would be referred to you for examination, and I trust such report of investigation now has been completed and been found satisfactory, and if further data is desired such as a short biographical sketch, bank or other references, I would be pleased to furnish this information promptly, upon advise from you to do so.

Assuring you, my dear Sir, of my highest consideration and esteem, I remain,

Very truly yours,
Leon A. Hackett
Leon A. Hackett

Państwo: Stany Zjednoczony AP
Ranga: -1939-: agencja konsularna
Kompetencja terytorialna: brak informacji
Adres: brak informacji
Kierownik:

- -1939- – agent konsularny

Podległość: konsulat generalny w Nowym Jorku
Archiwum placówki: brak informacji
Archiwalia i publikacje urzędowe:

- *Polska służba zagraniczna po 1 września 1939 r.*, Londyn 1954, s. 65.

BOULOGNE-SUR-MER

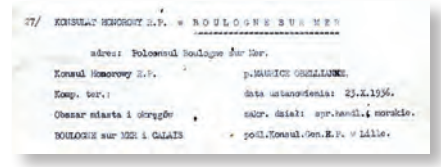
27/ KONSULAT HONOROWY R.P. w BOULOGNE SUR MER

adres: Polconsul Boulogne Sur Mer.

Konsul Honorowy R.P. p.MAURICE OBELLIANNE.

Komp. ter.: data ustanowienia: 23.X.1936.

Obszar miasta i okrygów sekr. działi: spr.handl.i morskie.

BOULOGNE sur MER i CALAIS podl.Konsul.Gen.R.P. w Lille.

Państwo: Francja

Ranga: 23.10.1936–1940-: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: miasto i okręg Boulogne-sur-Mer i Calais

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 23.10.1936–1939- – Maurice Obellianne, konsul honorowy[136]

Podległość: konsulat generalny w Lille

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Boulogne-sur-Mer, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1936, nr 10, s. 294, nr 11, s. 297;
- RSZ: 1938, s. 71; 1939, s. 69;
- *Annuaire Diplomatique et Consulaire de la République Française* (Paris), *pour*: 1938, s. 528; 1939, s. 532.

BRADFORD

Państwo: Wielka Brytania

Ranga: 1.04.–5.07.1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: miasto Bradford

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 1.04.–5.07.1945 – Bronisław S. Stiller, konsul honorowy[137]

Podległość: konsulat generalny w Londynie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1229 [2/503/0/8.5/1229], Kandydaci na konsulów honorowych w Wielkiej Brytaniii, korespondencja, 1926–1935, k. 121, 133, 140–142;

---

136 Bez etatu p.k.

137 Zob. też: D. Grajczak, *Działalność Konsulatu Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Londynie w latach 1939–1945*, Lublin–Warszawa 2019, s. 186–187 (podrozdział Konsulat Honorowy RP w Bradford).

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 154, k. 35, 41 (akt ustanowienia); ibidem, sygn. 292, Stiller;
- IPMS, zesp. A.42, Konsulat Generalny RP w Londynie, sygn. 117, Projekty utworzenia konsulatów honorowych, 1934–1937; ibidem, sygn. 117a, Konsulat Honorowy RP w Bradford, 1943–1945.

BRAIŁA

Państwo: Rumunia

Ranga: 13.09.1927[138]–1.03.1930: konsulat honorowy; 4.10.1937–1939-: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1927–1930: okręgi Braiła i obszar delty Dunaju (Delta Dunarii); 1937–1939: miasto, port i okręg Braiła

Adres: 1928: strada Fata Porțului 17; 1928–1930: strada General (Darid) Praporgescu 9; 1938–1939: strada Împăratul Traian 8

Kierownik:

- 23.09.1927–3.03.1930 – Michał Boscoff, konsul honorowy[139]
- 4.10.1937–1939- – Antoni Theodoridi

Podległość: 1927–1930: konsulat w Gałaczu

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 2;
- AAN, zesp. 487, Ambasada RP w Bukareszcie, seria 8, sygn. 481, [2/487/0/8/481], Udzielenie *exequatur* konsulom RP w Rumunii: A. Świerzbińskiemu (Gałacz) i M. Grabińskiemu (Czerniowce), dymisja konsula honorowego M. Boscoffa (Braiła), nominacje pracowników konsulatu, *exequatur* (kopie), noty, korespondencja, 1920, 1929–1930;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Braiła, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1927, nr 7, s. 105; 1928, nr 4, s. 77, nr 6, s. 115, nr 14, s. 271; 1930, nr 2, s. 21, nr 8, s. 229; 1937, nr 6, s. 122, 132;
- RSZ: 1938, s. 127; 1939, s. 129.

---

[138] Dz. Urz. MSZ, 1927, nr 7, s. 105. Konsulat został uruchomiony z dniem 15.03.1928 r. – ibidem, 1928, nr 4, s. 77. Kolejna sprzeczność to akt ustanowienia tego konsulatu honorowego z dniem 4.10.1937 r. – ibidem, 1937, nr 6, s. 122.

[139] Konsul honorowy złożył rezygnację ze stanowiska 30.12.1929 r., min. spraw zagranicznych zwolnił go z funkcji z dniem 3.03.1930 r. Następcy nie wybrano.

BRATYSŁAWA
(Pressburg)

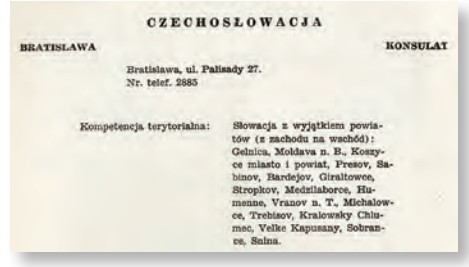
CZECHOSŁOWACJA

BRATISLAWA KONSULAT

Bratislawa, ul. Palisady 27.
Nr. telef. 2885

Kompetencja terytorialna: Słowacja z wyjątkiem powiatów (z zachodu na wschód): Gelnica, Moldava n. B., Koszyce miasto i powiat, Presov, Sabinov, Bardejov, Giraltowce, Stropkov, Medzilaborce, Humenne, Vranov n. T., Michalowce, Trebisov, Kralowsky Chlumec, Velke Kapusany, Sobrance, Snina.

Państwo: Czechosłowacja, od 1939 Słowacja

Ranga: 30.06.1925[140]–7.10.1938: konsulat; 8.10.1938–14.03.1939: konsulat generalny; 15.03.–1.09.1939: wydział konsularny w Bratysławie

Kompetencja terytorialna: 1925–1927: Słowacczyzna i Ruś Przykarpacka; 1935: Słowacja z wyjątkiem okręgów – Bardejów (Bardejov), Gelnica, Humenné, Koszyce (Košice), Kráľovský Chlumec, Veľké Kapušany, Michalovce, Medzilaborce, Preszów (Prešov), Sobrance, Snina, Stropkov, Moldava nad Bodvou, Trebišov, Vranov-Sabinov

Adres: 1925–1935: Gunduličova 12, I. p.; 1935: Palisády 27

Kierownik:

- 1.07.1925–1.03.1927 – Roman Staniewicz, konsul
- 1.03.1927–15.03.1928 – Zygmunt Merdinger, konsul
- 16.03.1928–31.05.1932 – Zdzisław Marski, konsul
- 1.06.–31.07.1932 – vacat
- 1.08.1932–7.10.1938 – Wacław Łaciński, konsul
- 8.10.1938–15.04.1939 – Wacław Łaciński, konsul generalny
- 16.03.[141]–1.09.1939 – Wojciech Krzyżanowski, II sekretarz

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Pradze, wydział konsularny działał w ramach przedstawicielstwa dyplomatycznego w Bratysławie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 457, Konsulat RP w Bratysławie, [2/457/0] (14 j.a., 1925–1926)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Stanisław Srokowski, skan 228–234;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 5587, [2/322/0/-/5587], Raporty prasowe konsulatów RP w Bratysławie, Koszycach i Użhorodzie, 1930–1931; ibidem, sygn. 5589-5590, [2/322/0/-/5589-5590], Raporty prasowe placówek polskich w Czechosłowacji, 1938–1939; ibidem, sygn. 5597, [2/322/0/-/5597], Raporty prasowe

[140] Konsulat został uruchomiony 29.10.1925 r. Zob.: Dz. Urz. MSZ, 1925, nr 10, s. 147. Wcześniej od 11.06.1919 r. działał tam delegat rządu polskiego przy misji alianckiej w Pressburgu z tytułem konsula *ad personam* Stanisław Srokowski – wniosek nominacyjny min. spraw zagranicznych z 4.06.1919 r. Naczelnik Państwa podpisał 11.06.1919 r.

[141] Nie udało się ustalić, kiedy nastąpiło przekazanie obowiązków.

Konsulatu Generalnego RP w Bratysławie, 1939; ibidem, sygn. 7400, [2/322/0/-/7400], Raporty prasowe Konsulatu RP w Bratysławie, 1926; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/--/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 1;

- AAN, zesp. 456, Poselstwo RP w Pradze, seria 5, sygn. 98, [2/456/0/5/98], Harcerstwo Polskie w Czechosłowacji, działalność, sprawa wstąpienia do czeskiego Svazu junaků skautů, udział w Zlocie w Spale, utrudnienia i prześladowania ze strony władz czeskich (instrukcja MSZ, raporty i pisma konsulatów RP w Bratysławie i Morawskiej Ostrawie, sprawozdanie z akcji letniej harcerstwa, korespondencja), 1935; ibidem, seria 6, sygn. 104-106, [2/456/0/6/104-106], Raporty prasowe Konsulatu RP w Bratysławie z prasy słowackiej, korespondencja, 1931–1932, 1936–1937; ibidem, sygn. 117, [2/456/0/6/117], Obchody i uroczystości w Słowacji ku czci pierwszego chrześcijańskiego księcia Prybmy w Nitrze (raporty Konsulatu RP w Bratysławie, czasopismo „Robotnicke Noviny" z 19.08.1933 r.), 1933;
- Dz. Urz. MSZ: 1925, nr 5, s. 105, nr 10, s. 147, nr 12, s. 189; 1926, nr 12, s. 171; 1927, nr 2, s. 23, nr 12, s. 173; 1928, nr 14, s. 259; 1929, nr 12, s. 254; 1930, nr 8, s. 216; 1932, nr 2 dodatek, s. 5, nr 7, s. 106; 1935, nr 5, s. 123; 1938, nr 6, s. 94, 102;
- RSZ: 1932, s. 38, 169; 1933, s. 156, 206; 1934, s. 150, 202; 1935, s. 41; 1936, s. 41; 1937, s. 50; 1938, s. 54; 1939, s. 33, 131, 212.

BRAZZAVILLE

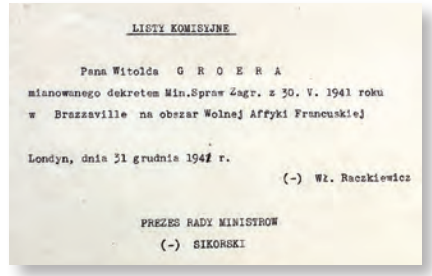
LISTY KOMISYJNE

Pana Witolda G R O E R A
mianowanego dekretem Min.Spraw Zagr. z 30. V. 1941 roku
w Brazzaville na obszar Wolnej Affyki Francuskiej

Londyn, dnia 31 grudnia 1941 r.

(-) Wł. Raczkiewicz

PREZES RADY MINISTRÓW
(-) SIKORSKI

Państwo: Francuska Afryka Równikowa (obecnie Kongo)

Ranga: -1.06.1941–31.12.1944: konsulat

Kompetencja terytorialna: Francuska Afryka Równikowa z terytorium Kamerunu oraz Kongo Belgijskie z terytorium Ruanda Urundi

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 1.06.1941–30.06.1943 – Witold Groer, konsul[142]
- 1.07.1943–31.12.1944 – Władysław Kański, konsul[143]

[142] Listy komisyjne zostały podpisane przez Prezydenta RP dopiero 31.12.1941 r. – IPMS, zesp. A.11, MSZ, sygn. 474/2/201, Teczka personalna Witolda Groera. Konsul Groer wyjechał z Brazzaville 14.07.1943 r. Wobec braku instrukcji „tymczasowo zlikwidował Konsulat w Brazzaville", przekazując najważniejsze akta – głównie osobowe – Konsulatowi RP w Lusace – zob.: ibidem, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 705, Notatka w sprawie Witolda Groera, konsula w Brazzaville, 4.08.1944 r., b.p.

[143] Konsul Kański objął placówkę 2.10.1944 r. Stan na 1.07.1944 r. 1 etat – ibidem, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu RP w Brazzaville.

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Paryżu; 1944: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Algierze

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1765, [2/503/0/8/1765], Archiwa urzędów zagranicznych, m.in. poszukiwanie akt Konsulatu RP w Brazzaville, korespondencja, 1943;
- IH, zesp. 42, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 10, [800/42/0/-/10], Political reports, 1942 r., Pismo Konsulatu RP w Brazzaville do MSZ, 11.10.1942 r., skan 67;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/2/201; ibidem, sygn. 474/1/K, k. 7–8;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 292, Kański; ibidem, sygn. 367, Wewnętrzne sprawy placówki – Brazzaville, 1945; ibidem, sygn. 551, Budżet placówek na 1942 r.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu RP w Brazzaville na dzień 2 I 1944 r., 15.04.1944 r., b.p., s. 1–3 dokumentu; ibidem, sygn. 982, Sprawy personalne placówek – Tanger, Brazzaville, Algier, Dublin, Sydney, Glasgow, Bagdad, Bogota, Hawana, Montevideo, 1944–1945; ibidem, sygn. 1020, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Brazzaville, 1944;
- IPMS, zesp. A.42, Konsulat Generalny RP w Londynie, sygn. 118, Konsulat RP w Brazzaville, 1941–1942.

BRUKSELA

Państwo: Belgia

Ranga: 1.08.1919–1.01.1920-: oddział konsularny przy poselstwie; 1921–6.01.1940: konsulat; 1.10.1944–12.10.1945: konsulat[144]

Kompetencja terytorialna: prowincje Flandria Wschodnia, Flandria Zachodnia, Brabancja, Limburgia, Hainaut, Namur, Liège i Luksemburgia, ale z wyłączeniem miast Gandawa, Ostenda oraz Brugia; 1937: okręgi portu w Gandawie, Ostendzie i Zeebrugge oraz obszar kolonii belgijskich Kongo i Ruanda-Urundi w Afryce przeszły pod komptencje konsulatu w Antwerpii; 1945: prowincje Flandria Wschodnia, Flandria Zachodnia, Brabancja, Limburgia, Hainaut, Namur, Liège i Luksemburgia, z wyłączeniem miast Gandawa, Ostenda oraz Brugia z portem Zeebrugge

[144] Reaktywowany po wyzwoleniu Belgii.

Adres: -1.01.1920-: 29, Avenue des Gaulois; -14.03.1921-: 128, rue Stévin; 1924: 39, rue de la Loi; 1924–1937: 29, Avenue des Gaulois[145]; 1934–1940, 12.1944–12.10.1945: 13, rue de Florence

Kierownik:

- 4.06.1919- – Zygmunt Rawita Gawroński, konsul
- 1.08.1919–1.02.1921 – Franciszek Wrotnowski, wicekonsul, kierownik wydziału konsularnego[146]
- 1.02.1921–1.09.1923 – dr Adam Lisiewicz, wicekonsul
- 1.09.1923–1.09.1928 – Józef Adamek, wicekonsul[147]
- 1.09.1928–1.06.1934 – Feliks Chiczewski, konsul
- 1.06.–1.07.1934 – vacat
- 1.07.1934–30.11.1937 – Tadeusz Nagórny, konsul kierownik
- 1.12.1937–21.07.1938 – Wacław Czosnowski, konsul
- 22.07.1938–6.01.1940 – Jan Sławiński, konsul
- 01.–16.05.1940 – Feliks Chiczewski, konsul generalny[148]
- 6.10.1944–4.01.1945 – Maciej Załęski, tymczasowy kierownik konsulatu
- 4.01.[149]–10.03.1945 – Edward Przesmycki, wicekonsul
- 10.03.–12.10.1945 – Edward Przesmycki, konsul[150]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Brukseli, konsulatowi podlegały konsulaty honorowe w Brukseli i Mons

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 637, Konsulat RP w Brukseli, [2/637/0] (7 j.a., 1929–1938)
- IPMS, zesp. A.52, Konsulat RP w Brukseli (9 j.a., 1945–1947)[151]

---

[145] W 1932 r. w Dz. Urz. MSZ, 1932, nr 2 dodatek, s. 4, wpisano adres konsulatu: 10 Place du Luxemburg, który to adres jest bardziej właściwy dla Konsulatu Honorowego RP w Brukseli.

[146] Wcześniej kierował działem opieki cywilnej Delegacji KNP w Brukseli.

[147] Konsulat miał przyznany tylko 1 etat (wicekonsul) – AAN, zesp. 8, PRM, część IV, Rektyfikaty, sygn. 3, t. 15, Wykaz stanowisk w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, ustalony na konferencji w Prezydium Rady Ministrów w styczniu 1925 r., k. 248.

[148] Archiwum MSZ, zesp. Biuro Spraw Osobowych, sygn. 7/99, wiązka 49, teczka Feliks Chiczewski 8499, tam informacja zawarta w życiorysie, że kierownikiem placówki w Brukseli był od 1.12.1939 r.

[149] Data objęcia stanowiska, nominacja z dniem 15.12.1944 r. Stan na 1.01.1945 r. 14 etatów (konsul, *attaché* z tyt. wicekonsula, 12 p.k.) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p.

[150] IPMS, A.52/2, Protokoły dotyczące zdania dnia 12 października 1945 r. przedstawicielom belgijskiego MSZ gmachu i mienia Poselstwa RP w Brukseli oraz dokumenty zdania konsulatów RP w Brukseli, Antwerpii i Luksemburgu.

[151] Zob. również: W. Milewski, A. Suchcitz, A. Gorczycki, *Guide to the archives of the Polish Institute and Sikorski Museum,* vol. 1, London 1985, s. 42.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Zygmunt Gawroński, skan 57–61;
- AAN, zesp. 39, Komitet Narodowy Polski w Paryżu, seria 2, sygn. 170, [2/39/0/2/170], Kraj. Organizacja placówek dyplomatycznych i konsularnych Państwa Polskiego, t. 1, 1919, Raport Sekretariatu Jeneralnego do Prezydium Komitetu Narodowego Polskiego w przedmiocie reprezentacji zagranicznej Państwa Polskiego, 10.02.1919 r., skan 37–65; ibidem, sygn. 255, [2/39/0/2/255], Polski Urząd Spraw Cywilnych, tworzenie placówek konsularnych, 1919 r., Odpis nominacji Zygmunta Gawrońskiego na konsula I klasy w Belgii, 10.06.1919 r., skan 42;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 1; ibidem, sygn. 11684, [2/322/0/-/11684], Sprawy organizacyjne, personalne i budżetowo-rachunkowe Konsulatu RP w Brukseli, raporty, zestawienia, plany, korespondencja, 1930; ibidem, sygn. 11736, [2/322/0/-/11736], Raport administracyjny Konsulatu RP w Brukseli za rok 1928, 1929; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 10;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 321;
- Archiwum Państwowe w Poznaniu, zesp. 474, Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Brukseli, seria 18.21, sygn. 11537, [53/474/0/18.21/11537], 1927–1936;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 292, Piotrowski, Przesmycki, Załęski; ibidem, sygn. 330, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat RP – Bruksela, 1945; ibidem, sygn. 520, Sprawy wewnętrzne Konsulatu RP – Bruksela, 1945; ibidem, sygn. 972, Sprawy personalne placówek – Bruksela i Antwerpia, 1944–1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1924, nr 7, s. 123; 1926, nr 12, s. 169; 1933, nr 10, s. 102; 1934, nr 9, s. 121; 1937, nr 6, s. 132; 1938, nr 1, s. 2;
- RSZ: 1932, s. 17; 1933, s. 151, 205; 1937, s. 42; 1938, s. 46; 1939, s. 45.

BRUKSELA

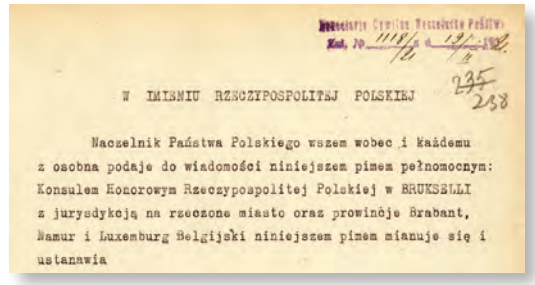
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Naczelnik Państwa Polskiego wszem wobec i każdemu z osobna podaje do wiadomości niniejszem pismem pełnomocnym: Konsulem Honorowym Rzeczypospolitej Polskiej w BRUKSELLI z jurysdykcją na rzeczone miasto oraz prowincje Brabant, Namur i Luxemburg Belgijski niniejszem pismem mianuje się i ustanawia

Państwo: Belgia

Ranga: 1.02.1921–1923: konsulat honorowy; 1924–1929: konsulat generalny honorowy; 1930–1940: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1921–1930: prowincje Brabancja, Namur i Luksemburgia; od 01.1929 także prowincje Hainaut i Liége

Adres: 1921: 69, rue Stevin[152]; 1924–1926-: 39, rue de la Loi; 1928, 1934: 10, Place du Luxemburg; 1934–1937: 13, rue de Florence; 1938–1939: 12, avenue Astronome

Kierownik:

- -13.02.1921–18.08.1940 – Georges Vaxelaire, konsul honorowy, tyt. generalny konsul honorowy[153]

Podległość: podlegał konsulatowi w Brukseli

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Georges Vaxelaire, skan 243;
- IH, zesp. 42, Ministerstwo Spraw Zagranicznch, sygn. 37, [800/42/0/-/37], Instructions of Ministry, Political relations with Poland in general, 1920–1921, 1930–1935, 1938–1940, 1943–1944, skan 568–576;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 39, nr 6, s. 107; 1924, nr 12, s. 203; 1925, nr 12, s. 187; 1926, nr 12, s. 169; 1927, nr 12, s. 171; 1928, nr 14, s. 258; 1929, nr 12, s. 252; 1930, nr 8, s. 214;
- RSZ: 1932, s. 119, 159–160; 1933, s. 151, 205; 1934, s. 146, 201; 1935, s. 33; 1936, s. 33; 1937, s. 42; 1939, s. 46.

BUDAPESZT

Państwo: Węgry

Ranga: -1.01.1920–1.04.1930: oddział/wydział konsularny; 1.04.1930–07.1940: konsulat

Kompetencja terytorialna: Węgry

[152] 1.09.1921 r. mieścił się pod adresem 128, rue Stevin.

[153] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 13.02.1921 r.

Adres: -1919-: Arony János utca 24; -1.01.1920–1924: Akademia utca 9; 1925–31.10.1928[154]: I. Országház utca 13/15; 1.11.1928[155]–1932: Kossuth Lajos tér 13/15; 1933–1937: Aréna utca 86/IIB; 1938–1939: Váci utca 34

Kierownik:

- -1.01.1920- – Kazimierz Mahler, sekretarz konsularny
- 31.05.1920–31.10.1922 – Wiktor Szczepan Pol, wicekonsul tyt. konsul
- 1.01.1923–1.01.1924 – Jan Tomaszewski, wicekonsul tyt. konsul
- 1.01.1925–8.07.1929 – dr Paweł Aleksander Strakosz, wicekonsul
- 8.07.1929–31.03.1930 – dr Paweł Aleksander Strakosz, wicekonsul, tyt. konsul
- 1.04.1930–31.03.1933 – dr Paweł Aleksander Strakosz, konsul
- 1.04.1933–31.10.1936 – Zdzisław Chełmicki, konsul
- 1.11.1936–2.11.1939 – dr Władysław Namysłowski, konsul
- 1.01.1940–25.01.1941 – Józef Zarański, konsul generalny

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Budapeszcie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 501, Poselstwo RP w Budapeszcie, [2/501/0] (270 j.a.,1925–1938)
- AAN, zesp. 502, Konsulat RP w Budapeszcie, [2/502/0] (23 j.a., 1930–1936)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 219; ibidem, sygn. 1494, [2/322/0/-/1494], Sprawy organizacyjne i personalne MSZ, korespondencja, okólniki, k. 78; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 5; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 1, 3;
- AAN, zesp. 487, Ambasada RP w Bukareszcie, seria 1, sygn. 15, [2/487/0/1/15], Rumunia. Umowa płatnicza z Belgią i Luksemburgiem. Wycinki prasowe, korespondencja, 1933–1937; ibidem, sygn. 43, [2/487/0/1/43], Węgry. Rolnictwo, handel zbożem, sprawozdania Konsulatu RP w Budapeszcie, 1930; ibidem, seria 8, sygn. 512-525, [2/487/0/8/512-525], Konsulat RP w Budapeszcie, różne, 1920–1927;
- AAN, zesp. 501, Poselstwo RP w Budapeszcie, seria 8, sygn. 166, [2/501/0/8/166], Urzędnicy Poselstwa i Konsulatu RP w Budapeszcie, głównie sprawy rejestracji, korespondencja, wydawnictwo, 1933–1937;
- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 26, s. 39; 1923, nr 3, s. 49, nr 6, s. 116; 1924, nr 12, s. 214; 1925, nr 5, s. 70, nr 12, s. 200; 1926, nr 12, s. 183; 1927, nr 12, s. 186; 1928, nr 14, s. 274; 1929, nr 12, s. 269; 1930, nr 3, s. 67, nr 8, s. 232; 1932, nr 2, s. 18, nr 25, s. 227; 1933, nr 19, s. 185;
- RSZ: 1932, s. 246; 1933, s. 191, 218; 1934, s. 186, 217; 1935, s. 122; 1936, s. 122; 1937, s.132; 1938, s. 145; 1939, s. 150.

---

[154] Zob.: AAN, zesp. 502, Konsulat RP w Budapeszcie, sygn. 15, [2/502/0/-/15], b.p., Sprawozdanie administracyjne d. Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Budapeszcie za lata 1928 i 1929.

[155] Ibidem. Tu informacja, że wydział konsularny przenosił swą siedzibę.

BUENOS AIRES

Państwo: Argentyna

Ranga: 1920: konsulat generalny honorowy[156]; 1921: konsulat; 1922–1946[157]: wydział konsularny

Kompetencja terytorialna: 1921: Argentyna, Chile, Urugwaj i Paragwaj; 1923–1940: Argentyna, Chile, Paragwaj i Urugwaj, później również Boliwia, Ekwador i Peru (w 1925); 1944–1945: Argentyna, Boliwia, Paragwaj, Urugwaj

Adres: wydział konsularny; 1921: calle Victoria 1896; 1.01.1923 (1924, 1925): Rincón 280; 1927: calle Juncal 1358; 1927: calle Entre Ríos 621[158]; 1928–1929: avenida Las Heras 1617; 1930: Rodriguez Peña 2010; 1.11.1931–30.09.1935-: Leandro N. Alem 480; 1936–1939: calle Tucumín 462; 1944–1945: calle Guido 2499

Kierownik:

- 5.09.1919–28.08.1920 – Władysław Szulc, konsul honorowy[159]
- 28.08.1920–28.10.1921- – dr Józef Włodek, wicekonsul
- 1.07.1924–31.12.1927 – Bronisław Langer, sekretarz konsularny[160]
- 1.01.–31.12.1928 – Romuald Putryński, wicekonsul
- 1.07.1929–31.12.1932 – Jeremi Stępowski (Stempowski), wicekonsul, sekretarz poselstwa
- 16.05.1931–30.04.1933 – Władysław Kicki, sekretarz konsularny, tyt. wicekonsul
- 1.05.1933–28.02.1935 – Karol Kraczkiewicz, *attaché* poselstwa, II sekretarz (1.02.1935)
- 1.03.1935–1.11.1939 – Wacław Dostal, I sekretarz poselstwa, konsul
- 1.04.1941–31.10.1946 – Roman Mazurkiewicz, konsul generalny[161]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Buenos Aires. Podlegały mu jako konsulatowi i wydziałowi konsularnemu konsulaty honorowe w: Asunción (Paragwaj), Lima (Peru), Quito (Ekwador), Montevideo (Urugwaj), Santiago (Chile), La Paz (Boliwia); 1944: Asunción, Montevideo; 1945: Asunción, La Paz

---

[156] Wcześniej, od 7.04.1918 r., działała placówka KNP pod kierownictwem Gustawa Jasińskiego, która wydawała świadectwa narodowości, wizowane przez konsulat francuski – służyły jako dokumenty podróżne.

[157] Według Dz. Urz. MSZ, 1927, nr 6, s. 102, w sierpniu 1927 r. istniał Konsulat RP w Buenos Aires, a jego biura mieściły się przy calle Entre Rios 621.

[158] Ibidem; „Głos Polski" nr 38, z 30.10.1927 r., s. 7.

[159] Wniosek nominacyjny min. spraw zagranicznych z 31.07.1919 r. Naczelnik Państwa zatwierdził 5.09.1919 r. 1.01.1920 r. w skład placówki wchodził także etatowy wicekonsul (Kazimierz Rejchman).

[160] Wydział konsularny miał tylko 1 etat – AAN, zesp. 8, PRM, część IV, Rektyfikaty, sygn. 3, t. 15, Wykaz stanowisk w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, ustalony na konferencji w Prezydium Rady Ministrów w styczniu 1925 r. Konsulaty i wydziały konsularne, k. 248.

[161] 2.01.1944 r. wydział konsularny tworzyli: konsul generalny (urzędnik etatowy), 1 p.k., 2 dietariuszy opłacanych z funduszy Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, funkcjonariusz niższy.

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 2210, Poselstwo RP w Buenos Aires, [2/2210/0] (309 j.a., 1927–1948)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Władysław Szulc, skan 253–254;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 213;
- AAN, zesp. 463, Ambasada RP w Paryżu, sygn. 276 [2/463/0/-/276], Organizacja placówek polskich we Francji: obsada personalna, przesyłki, sprawy gospodarcze i budżetowo-rachunkowe, korespondencja, 1919–1920;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 10;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 321;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 421, Karta Poselstwo RP i Wydział Konsularny w Buenos Aires; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Buenos Aires na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 1–7 dokumentu;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 38; 1923, nr 3, s. 38, nr 5, s. 75, nr 6, s. 107; 1924, nr 12, s. 203; 1925, nr 12, s. 187; 1926, nr 12, s. 169; 1927, nr 4, s. 69, nr 6, s. 102, nr 12, s. 171; 1928, nr 1, s. 13, nr 4, s. 76, nr 13, s. 228–229, nr 14, s. 257; 1929, nr 12, s. 252; 1930, nr 3, s. 68, nr 5, s. 68, nr 8, s. 213; 1931, nr 6, s. 81, nr 23, s. 317; 1932, nr 25, s. 225–226; 1935, nr 2, s. 42;
- RSZ: 1932, s. 153; 1933, s. 149, 233; 1934, s. 144, 233; 1935, s. 29; 1936, s. 29; 1937, s. 38; 1938, s. 44; 1939, s. 44.

BUFFALO

Państwo: Stany Zjednoczone AP

Ranga: 1920–1.02.1932: konsulat

Kompetencja terytorialna: 1920: stany Ohio i Michigan; 1921: miasto Buffalo, stan Ohio oraz pozostałe zachodnie hrabstwa stanu Nowy Jork nieprzydzielone do konsulatu w Nowym Jorku; 1921–1932: miasto Buffalo, stany Maine, New Hampshire, Vermont oraz 42 hrabstwa stanu Nowy Jork, nieprzydzielone do konsulatu generalnego w Nowym Jorku. Po likwidacji jego okręg konsularny został przejęty przez konsulat generalny w Nowym Jorku

Adres: -28.12.1920–1921: 761, Filmore Avenue 4; 1921–12.02.1925-: 761-765, Filmore Avenue; 1925–28.08.1930-: 617, Filmore Avenue; -28.11.1930-: 636 Delavare Avenue

Kierownik:

- 30.06.1920[162]–31.01.1926 – Stanisław Manduk, wicekonsul, konsul (1.04.1922)
- 1.05.1926[163]–1.11.1929 – dr Stefan Rosicki, wicekonsul, konsul (1.01.1927)
- 1.11.1929–31.07.1931 – Tadeusz Marynowski, konsul[164]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Waszyngtonie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 491, Konsulat RP w Buffalo, [2/491/0] (204 j.a., 1920–1932)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Stanisaw Manduk, skan 141;
- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 4, t. 17, Ruch służbowy za kwiecień 1922 r. w centrali i na placówkach w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, k. 80;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 218; ibidem, sygn. 11760, [2/322/0/-/11760], Raport administracyjny Konsulatu RP w Buffalo za rok 1928, 1929;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 161-164, [2/490/0/-/161-164], Raporty ekonomiczne Konsulatu RP w Buffalo, 1921–1930; ibidem, sygn. 547, [2/490/0/-/547], Zestawienia obrotów przekazowych konsulatów RP w USA – Buffalo, 1920–1922; ibidem, sygn. 1825, [2/490/0/-/1825], Sieć konsulatów RP w USA, zlikwidowanie konsulatów w Buffalo i Detroit, korespondencja, 1929–1934; ibidem, sygn. 1916, [2/490/0/-/1916], Nominacje konsularne [litery] A–H, korespondencja, 1919–1922; ibidem, sygn. 1920, [2/490/0/-/1920], Dr Aleksander Szczepański, Konsul Generalny RP w Chicago, nominacje, *exequatur*, korespondencja, 1928–1930; ibidem, sygn. 1924, [2/490/0/-/1924], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, korespondencja, 1923–1925; ibidem, sygn. 1925, [2/490/0/-/1925], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, 1924–1926; ibidem, sygn. 1926, [2/490/0/-/1926], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, korespondecja, 1926–1928; ibidem, sygn. 1927, [2/490/0/-/1927], Urzędnicy konsularni, nominacje, *exequatur*, korespondecja, 1926–1930; ibidem, sygn. 1929, [2/490/0/-/1929],

---

[162] Data 30.06.1920 r. jest datą nominacji na stanowisko konsula w Buffalo (tego dnia Naczelnik Państwa podpisał jego listy komisyjne jako wicekonsula), *exequatur* z 5.11.1920 r. Podczas urlopów (dwumiesięcznych) placówką kierował Edmund Kaleński, od 5.12.1921 r. z-ca kierownika konsulatu, od 1.03.1921 r. sekretarz konsularny, od 9.12.1922 r. wicekonsul.

[163] Urząd objął 12.05.1926 r., listy komisyjne Prezydent RP podpisał 27.08.1926 r., *exequatur* z datą 21.10.1926 r.

[164] Listy komisyjne Prezydent RP podpisał 15.11.1929 r., *exequatur* z 5.02.1930 r. Placówkę opuścił 25.07.1931 r., przekazując obowiązki wicekonsulowi Tadeuszowi Buynowskiemu.

Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, podróże służbowe, 1920–1931; ibidem, sygn. 1930, [2/490/0/-/1930], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, 1930–1932;

- AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 308, [2/493/0/-/308], Brakowanie akt konsulatów w Nowym Jorku i Buffalo, okólniki MSZ i wewnętrzny konsulatu, projekt instrukcji, monitory, korespondencja, notatki, protokoły, 1926–1945;
- AAN, zesp. 591, Amerykańsko-Polska Izba Handlowa i Przemysłowa w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej w Nowym Jorku, sygn. 2, [2/591/0/-/2], Konsulat RP w Buffalo – współpraca z Izbą, głównie subwencjonowanie Izby przez Konsulat, korespondencja, 1924–1931;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 47, nr 6, s. 114; 1924, nr 12, s. 212; 1925, nr 12, s. 198; 1926, nr 5, s. 61, nr 12, s. 181; 1927, nr 12, s. 184; 1928, nr 14, s. 272; 1929, nr 9, s. 181, nr 12, s. 267; 1930, nr 8, s. 230; 1931, nr 6, s. 81, nr 12, s. 201, nr 22, s. 306.

BUKARESZT

Państwo: Rumunia

Ranga: 1.06.1919–1920: wydział konsularny; 1.01.1920-: konsulat generalny; 1.11.1922–1940: konsulat

Kompetencja terytorialna: 1919: miasto Bukareszt oraz terytorium Królestwa Rumuńskiego; 1920: Wołoszczyzna, Transylwania i Banat; 1922–1926: okręgi (Județ) Ilfov, Jałomica (Ialomița), Muscel, Aluta (Olt), Teleorman, Vlașca, Dolj, Gorj, Mehedinți, Romanați, Râmnicu Vâlcea, Alba (Alba de Jos), Braszow (Brașov), Ciuc, Cojonca, Fogarasz (Făgăraș), Hunedoara, Maros-Torda (Mureș-Turda), Odorhei, Sibiu, Solnoc-Dăbâca, Trei Scaune, Târnava-Mare, Târnava-Mică, Turda-Arieș, Caraș-Severin, Timiș, Torontal, Arad, Bihor, Sălaj, Satu Mare, Prahova, Caliacra, Durostor, Dâmbovița i Ardżesz (Argeș); 1931: dodatkowo okręgi Kluż (Cluj), Buzău, Covorlui, Putna, Tecuci, Tutova, Konstanca (Constanța), Tulcea, Năsăud, Marmarosz (Maramureș), Bacău i Fălciu

Adres: -1.01.1920-: strada Ioan Cantacuzino 27; 1921: strada Popa Tatu 57; 1.07.1923: Lascăr Catargiu 63; 10.1925–1926-: strada Popa Tatu 47[165]; 1929–1931: strada Dr. Lueger 11[166]; 15.10.1931–1939: strada Polonă 27

[165] Zob.: Dz. Urz. MSZ, 1925, nr 8, s. 120.
[166] Ibidem, 1929, nr 3, s. 63.

Kierownik:

- -31.05.1919- – Marian Linde, konsul generalny[167]
- 1.01.1920–30.05.1921 – Roman Łazarski, wicekonsul tyt. konsul[168]
- 1.06.1921–31.10.1922 – Zdzisław Maciejowski, I sekretarz konsularny
- 1.11.1922–31.08.1928 – Feliks Chiczewski, konsul (kierownik konsulatu)
- 1.09.1928–31.05.1930 – Jan Rzewuski, konsul
- 1.07.1930–30.06.1935 – Zygmunt Vetulani, konsul (kierownik konsulatu)
- 1.07.1935–6.11.1940 – Adam Mikucki, konsul, konsul generalny (8.05.1940)

Podległość: wydział w ramach przedstawicielstwa dyplomatycznego w Bukareszcie; jako konsulatowi generalnemu podlegały mu konsulaty honorowe w Gałaczu, Konstancy i Braiła oraz agent konsularny w Cluj

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 487, Ambasada RP w Bukareszcie, [2/487/0] (614 j.a., 1919–1940)
- AAN, zesp. 642, Konsulat RP w Bukareszcie, [2/642/0] (13 j.a., 1920–1931)
- IPMS, zesp. A.27, Konsulat RP w Bukareszcie, (33 j.a., 1933–1940)[169]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Marian Linde, skan 116–118, 121, Roman Łazarski, skan 128;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 217; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 4; ibidem, sygn. 11777, [2/322/0/-/11777], Interwencje konsulatów u władz miejscowych, raporty Wicekonsulatu RP w Pile i Konsulatu RP w Morawskiej Ostrawie, wykaz interwencji Konsulatu RP w Bukareszcie, 1930, 1938; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 1, 3;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 1.3.1, sygn. 211, [2/503/0/1.3.1/211], Rumunia: pożyczki zagraniczne, raporty konsulatu, 1927;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 2, s. 23; 1922, nr 19, s. 248, nr 26, s. 338; 1923, nr 3, s. 46, nr 6, s. 113–114, nr 11, s. 214; 1924, nr 12, s. 211; 1925, nr 8, s. 120–121, nr 12, s. 197; 1926, nr 12, s. 180–183; 1927, nr 12, s. 182–183; 1928, nr 4, s. 77; 1929, nr 3, s. 63, nr 12, s. 266, nr 12, s. 266; 1930, nr 8, s. 228–229; 1931, nr 16, s. 239, nr 21, s. 300; 1932, nr 2, s. 16; 1935, nr 5, s. 124–125;
- RSZ: 1932, s. 231–232; 1933, s. 183, 216; 1934, s. 178, 214; 1935, s. 106–107; 1936, s. 106–107; 1937, s. 116–117; 1938, s. 125–126; 1939, s. 127–128.

---

[167] Wniosek nominacyjny min. spraw zagranicznych z 19.05.1919 r., listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 31.05.1919 r.

[168] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 21.02.1920 r. Placówkę tworzyli dwaj urzędnicy etatowi: wicekonsul i sekretarz konsularny (Andrzej Ziemięcki).

[169] Zob. również: W. Milewski, A. Suchcitz, A. Gorczycki, op.cit., s. 58.

BUZUŁUK

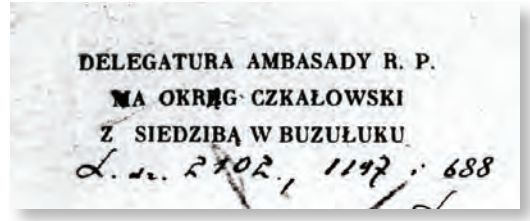
DELEGATURA AMBASADY R. P.
NA OKRĄG CZKAŁOWSKI
Z SIEDZIBĄ W BUZUŁUKU
L. dz. 2702/1147/688

Państwo: ZSRR (obecnie Rosja)

Ranga: 15.09.–19.11.1941: delegatura-przedstawicielstwo przy Dowództwie Polskich Sił Zbrojnych w ZSRR[170]

Kompetencja terytorialna: obwód czkałowski

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 15.09.–19.11.1941 – Józef Mieszkowski, delegat[171]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kujbyszewie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w ZSRR, sygn. 19, [800/35/0/-/19], Materiał informacyjny dotyczący cenzury, księgowania i rozliczeń Delegatur Ambasady w ZSRR za 1942 r., Delegatura w Czkałowie, 31.12.1942 r., skan 893, ibidem, Przedstawicielstwo przy Dowództwie Polskich Sił Zbrojnych w ZSRR, skan 901; ibidem, sygn. 25, [800/35/0/-/25], Pismo do Ambasady RP w Kujbyszewie, 7.01.1942 r., skan 360[172];
- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 4: Delegatury Ambasady RP w ZSRR, 16 VI 1942 r., k. 51–53.

---

[170] Po likwidacji jej kompetencje przejęła Delegatura w Czkałowie, a samo przedstawicielstwo przeniosło się do Jangi-Jul, gdzie kierowali nim: Roman Hausner (do 16.05.1942) i Andrzej Jenicz (do 6.09.1942).

[171] Zorganizował pracę w 4 referaty: pomocy doraźnej, ewidencji, pomocy prawnej, pośrednictwa z zagranicą.

[172] Winieta: „Delegatura Ambasady RP na Okręg Czkałowski z siedzibą w Buzułuku", pismo podpisane przez delegata Zdzisława Żerebeckiego.

BYTOM
(Beuthen)

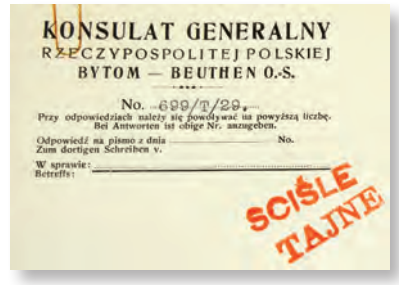
KONSULAT GENERALNY
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
BYTOM — BEUTHEN O.-S.

No. 699/T/29.
Przy odpowiedziach należy się powoływać na powyższą liczbę.
Bei Antworten ist obige Nr. anzugeben.
Odpowiedź na pismo z dnia ..... No.
Zum dortigen Schreiben v.
W sprawie:
Betreffs:
ŚCIŚLE TAJNE

Państwo: Niemcy (obecnie Polska)

Ranga: 1.01.1922–6.07.1931: konsulat generalny[173]

Kompetencja terytorialna: 1922–1924: tereny plebiscytowe Górnego Śląska; 1926–1929: 11 powiatów prowincji Górnego Śląska (Oberschlesien): Racibórz (Landkreis Ratibor), Koźle (Landkreis Cosel), Głubczyce (Landkreis Leobschütz), Strzelce (Landkreis Groß Strehlitz), powiat miejski Gliwice (Stadtkreise Gleiwitz), powiat miejski Bytom (Stadtkreise Beuthen), powiat miejski Opole (Stadtkreise Oppeln), Kluczbork (Landkreis Kreuzburg O.S. – Oberschlesien), Olesno (Landkreis Rosenberg O.S.), Zabrze (Kreis Hindenburg O.S.) oraz Tarnowskie Góry (Restkreis Tarnowitz); 1931: prowincja pruska Górny Śląsk

Adres: 1922–6.07.1931: ul. Gliwicka (Gleiwitzerstrasse[174]) 10

Kierownik:

- 23.06.1922–1.12.1928 – dr Aleksander Szczepański, konsul generalny[175]
- 1.12.–31.12.1928 – Henryk Adam Malhomme, wicekonsul, z-ca konsula generalnego, p.o. kierownik
- 1.01.1929–6.07.1931 – Leon Malhomme, konsul generalny

Podległość: placówka dyplomatyczna w Berlinie

Archiwum placówki: brak informacji[176]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Aleksander Szczepański, skan 216–218;

---

[173] W materiałach archiwalnych znajduje się rozporządzenie min. spraw zagranicznych z 29.12.1921 r. „w sprawie ustanowienia Konsulatu Generalnego w Bytomiu", w którym czytamy: „Z dniem 1 stycznia 1922 r. ustanawia się Konsulat Generalny RP na Górny Śląsk z siedzibą w Bytomiu. Data rozpoczęcia urzędowania przez Konsulat Generalny w Bytomiu pozostaje w zależności od daty zlikwidowania Konsulatu Generalnego w Opolu, co ma nastąpić z dniem zwinięcia Komisji Miedzysojuszniczej w Opolu" – AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, sygn. 474, seria 8.12, sygn. 2877, [2/474/0/8.12/2877], k. 8. 5.09.1925 r. placówkę tworzyli: konsul generalny, konsul, 2 sekretarzy konsularnych, naczelnik kancelarii, starszy kancelista, 10 p.k. Po przeniesiesniu placówki do Opola, budynek przy ul. Gliwickiej 10 był dzierżawiony przez Związek Polaków w Niemczech.

[174] I piętro 4-piętrowego budynku hotelu Lomnitz, gmachu przejętego od Komisji Likwidacyjnej Polskiego Komitetu Plebiscytowego na Górnym Śląsku.

[175] Dekret nominacyjny z 23.06.1922 r., urząd objął 1.08.1922 r. Od 1.01.1924 r. pełnił równolegle obowiązki Przedstawiciela Państwa przy Komisji Mieszanej i Trybunale Rozjemczym dla Górnego Śląska oraz Polskiego Delegata do Komisji Polubownej do spraw obywatelstwa na Górnym Śląsku.

[176] *Inwentarze akt konsulatów polskich…*, s. 53–71.

- AAN, zesp. 9, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, seria 4.1, sygn. I 1427, [2/9/0/4.1/I 1427], Rejestr optantów na rzecz Polski – Konsulat Generalny RP w Bytomiu i Essen, b.d.;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 4806, [2/322/0/-/4806], Raporty prasowe i propagandowe Konsulatu Generalnego RP w Bytomiu, 1928; ibidem, sygn. 4875, [2/322/0/-/4875], Pismo Poselstwa RP w Berlinie do MSZ w sprawie unormowania sprawy podziału rzeczowego w raportach Konsulatów RP w Niemczech, 26.02.1931 r., k. 1–11; ibidem, Sprawozdanie statystyczne z działalności i gospodarki Konsulatu Generalnego RP w Bytomiu za rok budżetowy 1930/1931, 25.07.1931 r., k. 328–343; ibidem, sygn. 11227, [2/322/0/-/11227], Raporty prasowe i polityczne konsulatów RP w Opolu i w Bytomiu dotyczące napadu na Konsulat RP w Opolu, pobicia robotników Polaków w Bytomiu oraz zmian urzędników niemieckich na Śląsku Opolskim, 1929–1932; ibidem, sygn. 11426, [2/322/0/-/11426], Ataki prasy niemieckiej na kierowników placówek konsularnych RP w Bytomiu i w Opolu. Raporty, wycinki prasowe, 1931–1932; ibidem, sygn. 11750, [2/322/0/-/11750], Raporty administracyjne Konsulatu RP w Bytomiu, 1929;
- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.12, sygn. 2875, [2/474/0/8.12/2875], Organizacja konsulatów RP w Kolonii, Frankfurcie i Essen, raporty konsulatów, korespondencja, noty, 1921, 1928–1931; ibidem, sygn. 2877, [2/474/0/8.12/2877], Organizacja Konsulatu Generalnego RP w Bytomiu i jego przeniesienie do Opola, raporty Konsulatu, korespondencja, noty, notatki, 1921–1932; ibidem, seria 8.13, sygn. 2883, [2/474/0/8.13/2883], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne, korespondencja, noty. Nazwiska na litery A–D, 1921–1937; ibidem, sygn. 2884, [2/474/0/8.13/2884], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne, korespondencja, noty. Nazwiska na litery G–Ł, 1920–1937; ibidem, sygn. 2885, [2/474/0/8.13/2885], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne, korespondencja, noty. Nazwiska na litery N–P, 1922–1938; ibidem, sygn. 2886, [2/474/0/8.13/2886], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne, korespondencja, noty. Nazwiska na litery R–S, 1920–1938; ibidem, sygn. 2887, [2/474/0/8.13/2887], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne, korespondencja, noty. Nazwiska na litery W–Z, 1924–1938; ibidem, sygn. 2888, [2/474/0/8.13/2888], Konsulowie polscy w Niemczech – sprawy *exequatur* i listów komisyjnych. Interpretacja art. 279 traktatu wersalskiego, dotyczącego mianowania konsulów państw obcych w Niemczech, korespondencja, noty, 1920–1931; ibidem, seria 8.14, sygn. 2895, [2/474/0/8.14/2895], Skład konsulatów RP w Niemczech, korespondencja, spisy, noty, 1922–1932; ibidem, seria 8.15, sygn. 2901, [2/474/0/8.15/2901], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska oraz obca, w Niemczech, korespondencja, noty, spisy, 1920–1932; ibidem, sygn. 2904, [2/474/0/8.15/2904], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech, raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1925–1926; ibidem, sygn. 2905, [2/474/0/8.15/2905], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech, raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1926–1931; ibidem, sygn. 2911, [2/474/0/8.15/2911], Projekty utworzenia nowych placówek polskich w Niemczech, korespondencja, 1920–1922, 1928–1930; ibidem, seria 8.36, sygn. 3243, [2/474/0/8.36/3243], Konsulat RP w Bytomiu, raporty Konsulatu, korespondencja,

zestawienia, 1929–1938; ibidem, seria 9.3, sygn. 3260, [2/474/0/9.3/3260], Zjazdy konsulów polskich w Niemczech, protokoły, korespondencja, 1920–1923; ibidem, sygn. 3262, [2/474/0/9.3/3262], Zjazd konsulów polskich w Niemczech w 1928 r., przygotowania i programy, raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, notatki, 1927–1928;

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 1.1.2, sygn. 76, [2/503/0/1.1.2/76], Raport Konsulatu Generalnego RP w Bytomiu: Projekt mediacji brytyjskiej w sprawie reparacji, opinia brytyjskiego sztabu generalnego o sytuacji w Polsce, 1923;
- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 22, s. 290; 1923, nr 3, s. 44, nr 6, s. 111; 1924, nr 12, s. 208; 1925, nr 12, s. 194; 1926, nr 12, s. 176; 1927, nr 12, s. 179; 1928, nr 6, s. 117, nr 13, s. 227; 1929, nr 1, s. 11, nr 4, s. 84, nr 12, s. 262; 1930, nr 8, s. 225; 1931, nr 14, s. 216–217, nr 21, s. 299–300.

CALI

Państwo: Kolumbia

Ranga: 26.03.1935–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: departamenty: Narino, Cauca, Valle del Cauca oraz intendentura Choco

Adres: 1936–1945: Edificio Relator, calle 12, nr 408

Kierownik:

- 4.02.1935–1945- – Ernest Zawadzki, konsul honorowy[177]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Meksyku; -2.01.1944–1945: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Bogocie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 3290, [2/322/0/-/3290], Sprawozdanie roczne [1.04.1935–30.03.1936] Konsulatu RP w Cali, 20.04.1936, k. 97–98;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 22;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 333;
- AAN, zesp. 593, Poselstwo RP w Meksyku, seria 5, sygn. 53, [2/593/0/5/53], Kolumbia – projekty polskiego osadnictwa rolnego pod auspicjami Ligi Morskiej i Kolonialnej, kolumbijska polityka imigracyjna wobec uchodźców żydowskich, rozmowy o możliwości osadzenia polskich uchodźców wojennych, raporty konsulatów RP w Bogocie i w Cali, korespondencja, wycinek prasowy, 1936–1937, 1940–1941; ibidem, seria 12,

[177] *Exequatur* z 10.06.1935 r.

sygn. 158, [2/593/0/12/158], Działalność konsulów polskich w Meksyku i Ameryce Środkowej, raporty, upoważnienia, instrukcje MSZ, korespondencja, 1928, 1929, 1932–1939, 1942, 1944; ibidem, sygn. 159, [2/593/0/12/159], Działalność konsulów polskich w: Kolumbii, Haiti, Meksyku, Panamie, Republice Dominikany, Salwadorze i Gwatemali, instrukcje Poselstwa RP w Meksyku, okólniki i zarządzenia MSZ w sprawach raportów konsularnych, 1926, 1932–1933, 1939–1940;

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Cali, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1935, nr 2, s. 30, 43; 1936, nr 3, s. 72;
- RSZ: 1939, s. 95.

CARACAS

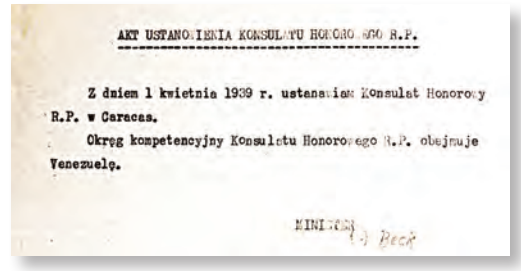
AKT USTANOWIENIA KONSULATU HONOROWEGO R.P.

Z dniem 1 kwietnia 1939 r. ustanawiam Konsulat Honorowy R.P. w Caracas.

Okręg kompetencyjny Konsulatu Honorowego R.P. obejmuje Venezuelę.

MINISTER (-) Beck

Państwo: Wenezuela

Ranga: 1.04.1939–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Republika Wenezueli

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 1.06.1939–1945- – Władysław Markowski, konsul honorowy[178]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Meksyku (1939–1942), w Bogocie (1.04.1942–30.04.1944), w Meksyku (1944–1945)

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 110;
- AAN, zesp. 593, Poselstwo RP w Meksyku, seria 10, sygn. 133, [2/593/0/10/133], Ameryka Środkowa, Kuba, Meksyk, Ekwador, Wenezuela, opieka konsularna nad obywatelami polskimi na Kubie, utworzenie polskich konsulatów honorowych w Meksyku, powołanie konsulatów honorowych RP w Ameryce Środkowej, w Ekwadorze i w Wenezueli, kandydaci na konsulów honorowych, raporty Poselstwa RP w Meksyku, informacje, korespondencja, instrukcje, telegramy, wycinki prasowe, 1929–1940;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Caracas, b.p.;
- RSZ: 1939, s. 146.

[178] Pracownik kontraktowy Poselstwa RP w Meksyku z miejscem urzędowania w Konsulacie Honorowym RP w Caracas.

CARDIFF

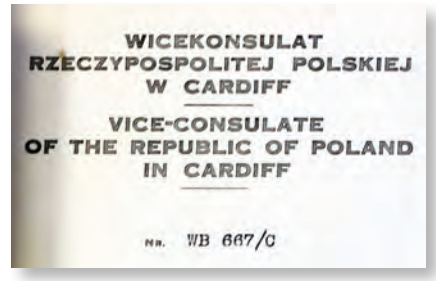
WICEKONSULAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W CARDIFF

VICE-CONSULATE
OF THE REPUBLIC OF POLAND
IN CARDIFF

nr. WB 667/C

Państwo: Wielka Brytania

Ranga: 11.05.1934–21.07.1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Walia w granicach etnograficznych

Adres: 1934–1939: 77, Saint Mary Street; -1944–1945: 7, Windsor Place

Kierownik:

- 18.11.1933[179]–19.08.1941 – Gordon Grantley Bowden, wicekonsul honorowy, konsul honorowy (27.01.1936)[180]
- 6.08.1942–21.07.1945 – Klemens Spiridion-Kliszczewski, konsul honorowy[181]

Podległość: konsulat generalny w Londynie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 32;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1225, [2/503/0/8.5/1225], Projekty utworzenia nowych placówek: Egipt, Syria, Palestyna, Kanada, Peru, Ekwador, Irlandia, Wielka Brytania, teksty umów, listy komisyjne, raporty, instrukcje, 1920–1934, k. 146, 156–159, 174–178; ibidem, sygn. 1311, [2/503/0/8.5/1311], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze konsulatów honorowych RP w Wielkiej Brytanii i Irlandii, konsulaty w Dublinie, Glasgow, Manchesterze, Cardiff, Southampton, sprawy dotyczące wszystkich konsulatów honorowych w Wielkiej Brytanii, okólnik, korespondencja, instrukcje, raporty, katalog wystawy, program koncertu, noty, budżety, wycinki prasowe, 1921, 1931–1937, k. 204–205; ibidem, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowa-

[179] Data nominacji. Zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1225, [2/503/0/8.5/1225], Projekty utworzenia nowych placówek [Egipt, Syria, Palestyna, Kanada, Peru, Ekwador, Irlandia, Wielka Brytania]. Teksty umów, listy komisyjne, raporty, instrukcje, 1920–1934, k. 188, 214–217. *Exequatur* przesłane przez Foreign Office 11.05.1934 r.

[180] Zob.: D. Grajczak, op.cit., s. 157–160 (podrozdział Konsulat Honorowy RP w Cardiff). AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1311, [2/503/0/8.5/1311], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze konsulatów RP w Wielkiej Brytanii i Irlandii […], k. 105.

[181] W 1945 r. zarezerowano 60 funtów subwencji dla tej placówki – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 922, Konsulat Generalny RP w Londynie, Budżet N 1 na rok 1945, Zestawienie wydatków rzeczowo-administracyjnych w stosunku rocznym, b.p.

nie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 135; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 343; ibidem, sygn. 1743, [2/503/0/8/1743], Projekt utworzenia i obsady nowych placówek polskich, głównie konsulatów honorowych, raporty polskich placówek, korespondencja, notatki, 1940–1945, k. 83–85; ibidem, sygn. 1781, [2/503/0/8/1781], Konsulaty polskie w posiadłościach brytyjskich, sprawy personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze, korespondencja, 1938–1941, (kilka stron b.p.);

- AAN, zesp. 504, Konsulat Generalny RP w Londynie, seria 8, sygn. 79, [2/504/0/8/79], Projekty utworzenia konsulatu polskiego w Cardiff, korespondencja w sprawach kandydatów na stanowisko konsula, lista obcych konsulatów w Cardiff, mapa, 1919–1932;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 584, Lista etatów KG RP w Londynie na styczeń 1943 r., 9.08.1944 r., b.p.; ibidem, Lista etatów KG RP w Londynie na styczeń 1944 r., 9.08.1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Cardiff, b.p.;
- IPMS, zesp. A.42, Konsulat Generalny RP w Londynie, sygn. 120–121, Konsulat Honorowy RP w Cardiff, 1934–1946;
- Dz. Urz. MSZ: 1936, nr 3, s. 68;
- RSZ: 1934, s. 187, 217; 1935, s. 125; 1936, s. 125; 1937, s. 134; 1938, s. 148; 1939, s. 153.

CASABLANCA

Państwo: Francja (obecnie Maroko)

Ranga: 1.08.1931–1940: konsulat honorowy; 24.09. 1940–28.02.1942: Biuro Polskie (*Office Polonais*); 1.03. 1942–5.01.1943: Biuro Administracji Polaków (*Bureau d'Administration des Polonais*); 5.01.–1.04.1943: konsulat honorowy; 1.04.1943–1945: konsulat honorowy zetatyzowany

Kompetencja terytorialna: 1931–1936-: francuskie Maroko; 1944–1945: francuskie Maroko oraz Międzynarodowa Strefa Tangeru

Adres: 1932: Hotel der Princes, 19, Boulevárd de Lorraine; 1935–24.07.1936-: 3, Boulevárd Moulay Youssef; 1936–1938: 34, Boulevárd de la Gare; 1939: 3, Avenue du Général d'Amade; -01.1941-: brak adresu (tylko Boite Postale 858); -24.10.1944–1945: 55, rue du Général Margueritte

Kierownik:

- 1.08.1931–31.12.1932 – Konrad Rogoyski, konsul honorowy
- 1.01.–17.11.1933 – vacat

- 18.11.1933–16.06.1935[182] – Maurycy (Maurice) Roucher, konsul honorowy
- 17.06.1935–31.03.1936- – Władysław Radziwanowski, p.k., wicekonsul (w imieniu konsula generalnego w Marsylii)
- 1.04.1936–5.06.1945- – Paul Etienne Torre, konsul honorowy, dyrektor[183]
- -09.1940–1.03.1942 – Kazimierz Majewski, urzędnik Biura Polskiego[184]
- 1.03.1942 – Kazimierz Majewski, urzędnik *Bureau d'Administration des Polonais*
- -24.06.1944–1945- – Sławomir Dziarczykowski, wicekonsul[185]

Podległość: konsulat w Marsylii; 1944–1945: konsulat generalny w Algierze

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 519, Konsulat Honorowy RP w Casablance, [2/519/0] (250 j.a., 1926, 1929, 1931–1945)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 463, Ambasada RP w Paryżu, sygn. 338, [2/463/0/-/338], Różne sprawy budżetowo-rachunkowe konsulatów honorowych. Konsulat Honorowy RP w Casablance. Sprawozdania finansowe Konsulatu za lipiec 1945 r., z załączonymi dowodami kasowymi i odpisami księgi głównej, korespondencja, 28.07.1945;
- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 623, [2/464/0/8/623], Kandydaci na konsulów honorowych i agentów konsularnych RP we Francji i jej posiadłościach, instrukcja MSZ, raporty konsulatów RP w Casablance i Marsylii, korespondencja, 1933–1936; ibidem, sygn. 651, [2/464/0/8/651], Urlopy urzędnicze, zawieszenie urlopów w 1920 r., ustalenie terminów, zapomogi na podróże z Afryki do Europy, okólniki MSZ, instrukcja Poselstwa RP w Paryżu, raporty konsulatów RP w Algierze, Casablance, Marsylii i Tunisie, karty i listy urlopowe, 1920–1935; ibidem, sygn. 682, [2/464/0/8/682]], Wydawnictwa urzędowe – przesyłanie konsulatowi i podległym konsulatom honorowym, informacje dla „Rocznika Służby Zagranicznej" oraz encyklopedii „Polacy w Cywilizacjach Obcych", okólniki MSZ, raporty konsulatów RP w Algierze, Casablance, 1935–1939; ibidem, sygn. 731, [2/464/0/8/731], Sprawy finansowe i inne konsulatów honorowych RP, instrukcje dla konsulatów honorowych, zjazdy konsulów honorowych, wnioski w sprawie sieci konsularnej w północnej Afryce, 1926–1935; ibidem, sygn. 732, [2/464/0/8/732], Sprawy finansowe i inne konsulatów honorowych RP, 1935–1940; ibidem, sygn. 740-741, [2/464/0/8/740-741], Sprawy finansowe, organizacyjne i personalne Konsulatu Honorowego RP w Casablance, 1924–1935; ibidem, sygn. 765, [2/464/0/8/765], Różne sprawy finansowe, organizacyjne i personalne dotyczące

---

[182] To jest data jego śmierci – Dz. Urz. MSZ, 1935, nr 5, s. 127.

[183] Załatwiał tylko sprawy handlowe i morskie. Stan na 1.09.1939 r. konsul honorowy oraz 1 p.k. (Leon Bohdanowicz), 1.07.1944 r. 4 etaty (wicekonsul, 2 p.k., 1 funkcjonariusz niższy) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Honorowego RP w Casablance. Korespondencję konsulatu prowadził wicekonsul etatowy Sławomir Dziarczykowski. Te same etaty 1.01.1945 r.

[184] Biuro Polskie w Casablance miało 2 etaty (dyrektor, 1 p.k.).

[185] Na 1945 r. przewidziano 4 etaty (wicekonsul, 2 p.k., 1 funkcjonariusz niższy) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 922, Konsulat Generalny RP w Algierze, Budżet N 1 na rok 1945, b.p.

delegatur Biura Polskiego w Marsylii – biur polskich, m.in. w Casablance, przekształcanie konsulatów w biura polskie, 1940–1941; ibidem, sygn. 833, [2/464/0/8/833], Wjazd i pobyt obywateli polskich za granicą, raporty konsulatów RP, m.in. w Casablance, korespondencja, 1935–1939; ibidem, seria 9, sygn. 848, [2/464/0/9/848], Sprawy wojskowe, ewidencja wojskowa obywateli polskich we Francji i koloniach francuskich, odroczenia i przesunięcia służby wojskowej, raporty konsulatów RP w Algierze i Casablance, komunikaty Konsulatu Generalnego RP w Paryżu oraz Konsulatu RP, 1930–1937; ibidem, sygn. 853, [2/464/0/9/853], Obywatele polscy w wojsku obcym, Legia Cudzoziemska francuska w Afryce, informacje o legionistach, subwencje i dary – gazety, książki dla legionistów, instrukcje MSZ i Ambasady RP w Paryżu, raporty konsulatów RP w Algierze, Casablance i Marsylii, 1930–1934; ibidem, sygn. 865, [2/464/0/9/865], Meldunki statków gdańskich, wizyty okrętów wojennych, instrukcje MSZ, raporty konsulatów RP w Casablance i Marsylii, korespondencja, meldunek, formularze, wydawnictwo urzędowe, wycinek prasowy, 1922–1938; ibidem, sygn. 874, [2/464/0/9/874], Informacje handlowe, gromadzenie i przekazywanie informacji handlowych w konsulatach, organizacja registratury Wydziału Handlowego Konsulatu Generalnego RP w Amsterdamie, raporty konsulatów RP w Algierze, Casablance i Tunisie, korespondencja, 1934–1938; ibidem, sygn. 953, [2/464/0/9/953], Mniejszości w Polsce i sprawy z nimi związane poza Polską, Żydzi, okólnik i opracowania MSZ, raporty konsulatów RP w Casablance i Marsylii, korespondencja, czasopismo, wycinki prasowe, 1922–1938;

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 17;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 104;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 328;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 272, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat RP – Casablanca, 1945; ibidem, sygn. 473, Sprawy wewnętrzne Konsulatu RP – Casablanca, 1945; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu RP w Casablance na dzień 2 I 1944 r., 14.05.1944, b.p., s. 1–5 dokumentu; ibidem, sygn. 962, Sprawy personalne placówek – Dar-es-Salaam, Durban, Casablanca, Tunis, Kampala, Dakar, Salisbury, 1944–1945; ibidem, sygn. 1038, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Casablanca, 01.1945–04.1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1931, nr 16, s. 238, 240; 1932, nr 2, s. 30, nr 14, s. 210, nr 25, s. 227; 1933, nr 21, s. 210; 1935, nr 5, s. 127; 1936, nr 5, s. 116, nr 10, s. 292;
- RSZ: 1932, s. 187, 207; 1934, s. 165, 227; 1934, s. 159, 228; 1935 s. 61; 1936, s. 61; 1937, s. 70; 1938, s. 78; 1939, s. 76;
- *Annuaire Diplomatique et Consulaire de la République Française* (Paris), *pour*: 1937, s. 527.

CHABAROWSK

Państwo: ZSRR (obecnie Rosja)

Ranga: 1924: konsulat[186]

Kompetencja terytorialna: brak informacji

Adres: brak informacji

Kierownik: brak informacji

Podległość: brak informacji

Archiwum placówki: miało tam być przeniesione archiwum Konsulatu RP we Władywostoku

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zespół 491, Konsulat RP w Buffalo, seria 7, sygn. 118, [2/491/0/7/118], Sieć dyplomatyczna i konsularna polska. Zamknięcie Konsulatu RP we Władywostoku, adresy Delegacji RP na Węgry i Poselstwa RP w Oslo. Okólniki i komunikaty MSZ, k. 3.

CHARBIN zob. HARBIN

CHARKÓW

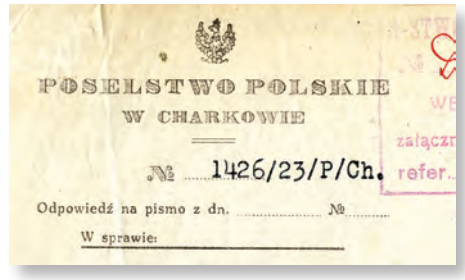
POSELSTWO POLSKIE
W CHARKOWIE
№ 1426/23/P/Ch.
Odpowiedź na pismo z dn. ..... №.....
W sprawie:

Państwo: Ukraina, ZSRR (obecnie Ukraina)

Ranga: 1918: konsulat honorowy; -1919-: agencja konsularna; -1.01.1920-: konsulat; 1921–1924: wydział konsularny; 1.03.1924–1.08.1934: konsulat generalny; 1.08.1934–1937[187]: konsulat

Kompetencja terytorialna: 1924: miasto Charków oraz Ukraińska SRR; 1925: terytorium ZSRR; 1926–1927: terytorium ZSRR z wyjątkiem okręgu konsulatu w Kijowie

Adres: 1923–1926-: ul. Czernyszewska 53 (85[188]); 1932–1934: ul. Rakowskiego 15; 1934–1937: ul. Olmińskiego 15

---

[186] Nie wiadomo, czy kiedykolwiek został zorganizowany i otwarty, wiadomo o nim jedynie z Okólnika 132 Departamentu Konsularnego MSZ w/s b. Konsulatu RP we Władywostoku z 31.08.1924 r., zob.: archiwalia.

[187] Jako konsulat generalny funkcjonował do 1.08.1934 r., kiedy to został przemianowany na konsulat. Istniał prawdopodobnie do 16.12.1937 r.

[188] Dz. Urz. MSZ, 1923, nr 6, s. 116.

Kierownik:

- 12.11.1918–8.12.1919 – Włodzimierz Kwiatkowski, konsul[189]
- 1.09.1921–26.08.1923 – Franciszek Charwat, konsul, konsul generalny (1.03.1923)
- 1.03.–31.09.1924 – Michał Świrski, wicekonsul tyt. sekretarz
- 1.10.1924[190]–18.06.1928 – Konstanty (Zaremba-) Skrzyński, konsul generalny tyt. radca
- 19.06.–7.12.1928 – Stanisław Oraczewski, wicekonsul
- 7.12.1928[191]–1.05.1932 – Adam Stebłowski, radca
- 1.05.1932–1.08.1934 – Jan Karszo-Siedlewski, radca
- 1.08.1934–31.10.1936 – Stanisław Sośnicki, konsul
- 1.10.1936–16.12.1937 – dr Tadeusz Brzeziński, konsul, konsul generalny (1.01.1937)

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Moskwie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 563, Poselstwo RP w Charkowie, [2/563/0] (49 j.a., 1921–1924)
- AAN, zesp. 565, Konsulat Generalny RP w Charkowie, [2/565/0] (14 j.a., 1922–1927)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 7608-7612, [2/322/0/-/7608--7612], Komunikaty prasowe Konsulatu Generalnego RP w Charkowie, tom I–V, 1922, 1924–1925, 1929; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 4; ibidem, sygn. 11768, [2/322/0/--/11768], Raport administracyjny Konsulatu RP w Charkowie, 1929; ibidem, sygn. 12456, [2/322/0/-/12456], Depozyty, sprawa przesłania przez Konsulat RP w Charkowie depozytu w walucie radzieckiej, pożyczka szwajcarska dla Gdyni – depozyt w Poselstwie RP w Bernie, raporty, noty, korespondencja, 1933;
- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 9.3, sygn. 3267, [2/474/0/9.3/3267], Zjazd konsulów polskich w ZSRR w 1927 r., protokół, 1928;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 1152, [2/490/0/-/1152], Raporty prasowe Konsulatu Generalnego RP w Charkowie, 1929;
- AAN, zesp. 510, Ambasada RP w Moskwie, seria 1, sygn. 35, [2/510/0/1/35], Sytuacja wewnętrzna ZSRR, aresztowanie inżynierów – szpiegów w Donbasie, likwidacja Ukraińskiej Partii Komunistycznej, na rzecz Ukraińskiej Partii Komunistycznej Bolszewików, raport, m.in. Konsulatu Generalnego RP w Charkowie, 1924–1925;

---

[189] Według karty służby Kwiatkowskiego był on kolejno konsulem, od 12.11.1918 r. honorowo, a od 9.12.1919 r. konsulem w Charkowie, choć w tym czasie w innych dokumentach placówka występowała jako „agentura konsularna". W styczniu 1920 r. widnieje w źródłach jako p.o. konsula w Konsulacie RP w Charkowie. 27.10.1920 r. Naczelnik Państwa podpisał jego nominację na konsula generalnego „na terytorium Rządu Sił Zbrojnych Południowej Rosji". Zob.: L. Żwanko, *Placówki dyplomatyczne Rzeczypospolitej Polskiej w Charkowie: historia i współczesność*, Charków 2020.

[190] *Exequatur* otrzymał 11.10.1924 r.

[191] Przybył do Charkowa 12.01.1929 r.

- Archiwum Państwowe w Poznaniu, zesp. 474, Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Charkowie, seria 18.3, sygn. 10861, [53/474/0/18.3/10861], 1926;
- IPMS, zesp. A.59, Konsulat Generalny RP w Chicago, sygn. 225, Sytuacja ekonomiczna na Ukrainie – raport polskiego konsula w Charkowie, 1922;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 48, nr 6, s. 116; 1924, nr 5, s. 56, nr 7, s. 123, nr 12, s. 215; 1925, nr 12, s. 202; 1926, nr 12, s. 184–185; 1927, nr 12, s. 187; 1928, nr 8, s. 159, nr 14, s. 276; 1929, nr 4, s. 83, nr 12, s. 271; 1930, nr 8, s. 233; 1932, nr 2, s. 21, nr 8, s. 127–128; 1934, nr 6, s. 70, 76; 1938, nr 1, s. 13;
- RSZ: 1932, s. 253–254; 1933, s. 196, 220; 1934, s. 191, 220; 1935, s. 135–136; 1936, s. 136–137; 1937, s. 146–147.

CHICAGO

Państwo: Stany Zjednoczone AP

Ranga: 1.06.1920–28.09.1945: konsulat generalny

Kompetencja terytorialna: 1921: stany Illinois, Wisconsin, Indiana, Minnesota, Missouri, Iowa, Dakota Północna, Dakota Południowa, Nebraska, Kansas, Arkansas, Luizjana, Kentucky, Montana, Wyoming, Kolorado, Nowy Meksyk, Arizona, Utah, Waszyngton, Oregon, Nevada, Kalifornia i terytorium Alaski; 1925–1939-: stany Arizona, Arkansas, Kalifornia, Kolorado, Idaho, Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Luizjana, Minnesota, Missouri, Montana, Nebraska, Nowy Meksyk, Nevada, Dakota Północna, Oklahoma, Oregon, Dakota Południowa, Teksas, Utah, Waszyngton, Wisconsin, Wyoming oraz Alaska, Hawaje (Kuba 1927) i Filipiny; 1.04.1942–1945: Arkansas, Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Luizjana, Minnesota, Missouri, Nebraska, Dakota Północna, Oklahoma, Dakota Południowa, Teksas i Visconsin

Adres: 1920: 1309, North Ashland Avenue (America Fore Bldg. Room 416-417); 18.10.1920–1924: 1115, N. Robey Street; 10.1925–1931: 844, Rush Street „American Fore Building"; 28.09.1931–1934: 1500, N. Dearborn Parkway; 1935–1939: 1444, Lake Shore Drive; -2.01.1944–1945: 49, E. Cedar Street

Kierownik:

- 1.06.1920–1.12.1922 – Zygmunt Nowicki, konsul generalny[192]
- 1.03.1923–28.02.1926 – Jerzy Barthel de Weydenthal, konsul tyt. konsul generalny (18.06.1923), konsul generalny (1.01.1925)

[192] Wniosek nominacyjny min. spraw zagranicznych Naczelnik Państwa zatwierdził 12.04.1920 r., listy komisyjne podpisał 26.04.1920 r.

- 1.05.1926–31.12.1928 – dr Kazimierz Zdzisław Kurnikowski, konsul generalny[193]
- 1.02.1929–31.08.1930 – dr Aleksander Szczepański, konsul generalny[194]
- 1.03.1931–1.09.1934 – Tytus Zbyszewski, konsul generalny[195]
- 1.09.1934–30.11.1939[196] – dr Wacław Gawroński, konsul generalny
- 1.11.1939–31.08.1944 – Karol Ripa, konsul generalny[197]
- 4.11.1939-[198] – Aleksander Moc, konsul
- 30.07.[199]–1.12.1944 – Aleksander Moc, konsul
- 1.12.1944–28.09.1945 – Juliusz Szygowski, konsul generalny[200]
- 5.07.–28.09.1945 – Aleksander Moc, likwidator konsulatu generalnego

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Waszyngtonie; konsulatowi generalnemu podlegały konsulaty honorowe w Nowym Orleanie, Houston, Los Angeles oraz w Manilii na Filipinach[201]

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 492, Konsulat Generalny RP w Chicago, [2/492/0] (127 j.a., 1930–1945)
- IH, Konsulat Generalny RP w Chicago, jedno pudło[202]
- IPMS, zesp. A.59, Konsulat Generalny RP w Chicago, (269 j.a., 1922–1945)

---

[193] Kierowanie konsulatem rozpoczął z dniem 20.05.1926 r., listy komisyjne Prezydent RP podpisał 16.07.1926 r., *exequatur* otrzymał 28.08.1926 r. Od 1.08.1927 r. jego z-cą był wicekonsul Edmund Kaleński.

[194] Listy komisyjne wystawiono 1.03.1929 r., *exequatur* otrzymał notą z Departamentu Stanu z 27.04.1929 r., był na urlopie w Europie w okresie 20.06.–1.09.1929 r., zastępował go wicekonsul Wacław Łęcki; po odwołaniu (pierwotnie już 30.06.1930) przeniesiony w stan rozporządzalności.

[195] *Exequatur* przekazane notą z 1.06.1931 r.

[196] Telegram informujący o zwolnieniu Gawrońskiego ze stanowiska podawał datę 31.10.1939 r.

[197] Pismem z 14.10.1939 r. min. spraw zagranicznych powierzył Karolowi Ripie „kierownictwo całokształtem spraw społecznych na terenie Stanów Zjednoczonych i Kanady. W powyższych sprawach podporządkowane Panu zostają urzędy konsularne RP na obu wymienionych terenach" – IPMS, PRM.E, Eaton Place, sygn. 43, Kopia pisma Augusta Zaleskiego do Karola Ripy, 14.10.1939 r., b.p. Placówka: 1.09.1939 r. 20 etatów (18 urzędników, 2 woźnych); sierpień 1940 r. 8 etatów (6 urzędników, 2 woźnych); 1.07.1944 r. 12 etatów (konsul generalny, konsul Aleksander Moc, wicekonsul Józef Staniewicz, 8 p.k., Witold Sworakowski był tyt. wicekonsulem, oraz 2 funkcjonariuszy niższych) – ibidem, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Generalnego RP w Chicago, b.p.

[198] W tym dniu kierowanie placówką przekazał mu Gawroński, ale nie jako mianowanemu kierownikowi, ale jedynie jako swemu z-cy, do czasu przybycia mianowanego konsulem generalnym Ripie. Zob.: AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2990, [2/490/0/-/2990], Protokół zdawczo-odbiorczy Konsulatu Generalnego RP w Chicago, b.d., k. 4.

[199] Ta data wydaje się wątpliwa z powodu daty odwołania Karola Ripy.

[200] Dekret nominacyjny min. spraw zagranicznych z 9.10.1944 r. – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 685, Odpis listu komisyjnego Juliusza Szygowskiego, b.p.

[201] Zob. też: M. Gbiorczyk, *Zarys historii Konsulatu Generalnego RP w Chicago. Outine history of Polish Consuate General in Chicago,* Chicago 2010.

[202] Zob.: W. Stępniak, *Archiwalia polskie w zbiorach Instytutu Hoovera Uniwersytetu Stanforda*, Warszawa 1997, s. 159–160 (znajduje się tam opis zawartości pudła).

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Zygmunt Nowicki, skan 170–175;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 218; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3;
- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.13, sygn. 2883, [2/474/0/8.13/2883], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne, korespondencja, noty [litery] A–D, 1921–1937, k. 22;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 165-168, [2/490/0/-/165-168], Raporty ekonomiczne Konsulatu RP w Chicago, 1921–1930; ibidem, sygn. 548, [2/490/0/-/548], Zestawienia obrotów przekazowych konsulatów RP w USA – Chicago, 1920–1923; ibidem, sygn. 1823, [2/490/0/-/1823], Sieć oraz kompetencje terytorialne polskich urzędów dyplomatycznych i konsularnych w Stanach Zjednoczonych AP (korespondencja), 1919–1921; ibidem, sygn. 1916, [2/490/0/-/1916], Nominacje konsularne [litery] A–H, korespondencja, 1919–1922; ibidem, sygn. 1920, [2/490/0/-/1920], Dr Aleksander Szczepański, konsul generalny RP w Chicago, nominacje, *exequatur*, korespondencja, 1928–1930; ibidem, sygn. 1924, [2/490/0/-/1924], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, korespondencja, 1923–1925; ibidem, sygn. 1925, [2/490/0/-/1925], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, 1924–1926; ibidem, sygn. 1926, [2/490/0/-/1926], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, korespondecja, 1926–1928; ibidem, sygn. 1927, [2/490/0/-/1927], Urzędnicy konsularni, nominacje, *exequatur*, korespondecja, 1926–1930; ibidem, sygn. 1929, [2/490/0/-/1929], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, podróże służbowe, 1920–1931; ibidem, sygn. 1930, [2/490/0/-/1930], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, 1930–1932; ibidem, sygn. 2075, [2/490/0/-/2075], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze Konsulatu Generalnego RP w Chicago. Sprawozdania kasowe, protokóły zdawczo-odbiorcze Konsulatu, korespondencja, b.d., k. 15, 37; ibidem, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 27; ibidem, sygn. 3002, [2/490/0/-/3002], Konsulowie i *attache's* konsularni polscy w Stanach Zjednoczonych, korespondencja, akty nominacyjne, noty, litery S–Z, 1924–1925, 1931–1945; ibidem, sygn. 3001, [2/490/0/-/3001], Konsulowie i *attache's* konsularni polscy w Stanach Zjednoczonych, korespondencja, akty nominacyjne, noty, litery A–R, 1924–1945;
- AAN, zesp. 491, Konsulat RP w Buffalo, seria 8, sygn. 151, [2/491/0/8/151], Ogólne raporty konsularne Konsulatu Generalnego RP w Chicago, działalność wydziałów ekonomiczno-handlowych w Stanach Zjednoczonych ze szczególnym uwzględnieniem działalności tutejszego wydziału, raport, 1922;

- AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 165, [2/493/0/-/165], Polskie ugrupowania polityczne za granicą, Związek Socjalistów Polskich w USA – działalność, raport Konsulatu RP w Chicago, korespondencja, wycinek prasowy, 1934–1936;
- AAN, zesp. 494, Konsulat RP w Pittsburgu, seria 3, sygn. 5, [2/494/0/3/5], Raporty z prasy polskiej Konsulatu Generalnego RP w Chicago, 1938–1940;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 128; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 338;
- AAN, zesp. 504, Konsulat Generalny RP w Londynie, seria 8, sygn. 88, [2/504/0/8/88], Sprawy organizacyjne, personalne, gospodarcze Konsulatu RP w Chicago, zarezerwowanie miejsc na statku dla personelu Konsulatu, sprawa okradzenia kuriera dyplomatycznego, protokoły, korespondencja, 1920, 1924;
- AAN, zesp. 591, Amerykańsko-Polska Izba Handlowa i Przemysłowa w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej w Nowym Jorku, sygn. 4-6 [2/591/0/-/4-6], Konsulat RP w Chicago – współpraca z Izbą, głównie subwencjonowanie Izby przez Konsulat, korespondencja, 1924–1939;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 49/Sow/14c, Raporty Konsulatu RP w Chicago, 1944; ibidem, sygn. 474/1/R, k. 40-41; ibidem, sygn. 474/1/S, k. 232–233;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 243, NIK – Sprawa Karola Ripy, b. konsula generalnego w Chicago, 1943–1945; ibidem, sygn. 253, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat Generalny RP – Chicago, 1945; ibidem, sygn. 292, Ripa, Szygowski; ibidem, sygn. 406, Sprawy wewnętrzne Konsulatu Generalnego RP w Chicago, 1945; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu Generalnego RP w Chicago na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 1–23 dokumentu; ibidem, sygn. 991, Sprawy personalne placówek – Waszyngton, Chicago, Detroit, New York, 1944–1945; ibidem, sygn. 1053, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Chicago, 01.1945–04.1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 47, nr 6, s. 114; 1924, nr 12, s. 211; 1925, nr 8, s. 121, nr 12, s. 198; 1926, nr 3, s. 36, nr 4, s. 43, nr 12, s. 181; 1927, nr 12, s. 183; 1929, nr 12, s. 267; 1930, nr 5, s. 114, nr 8, s. 229–230; 1931, nr 21, s. 300; 1932, nr 2, s. 33; 1934, nr 5, s. 65, 76, nr 8, s. 100;
- RSZ: 1932, s. 61, 235; 1933, s. 185, 231; 1934, s. 180, 231; 1935, s. 111; 1936, s. 111; 1937, s. 121; 1938, s. 130; 1939, s. 133.

CHRISTIANIA zob. **OSLO**

CHUST

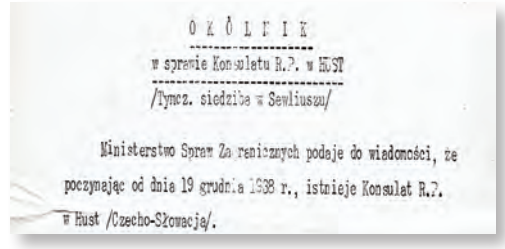
O K Ó L N I K

w sprawie Konsulatu R.P. w HUST

/Tymcz. siedziba w Sewliuszu/

Ministerstwo Spraw Zagranicznych podaje do wiadomości, że poczynając od dnia 19 grudnia 1938 r., istnieje Konsulat R.P. w Hust /Czecho-Słowacja/.

Państwo: Czechosłowacja, autonomiczna Ukraina Karpacka, Karpato-Ukraina, Węgry (obecnie Ukraina)

Ranga: 19.12.1938–1939: konsulat

Kompetencja terytorialna: brak informacji

Adres: 19.12.1938–25.01.1939 – siedziba w Sewliuszu, dom doktora Kamińskiego

Kierownik: brak informacji

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Pradze

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 111;
- AAN, zesp. 592, Poselstwo RP w Teheranie, seria 7, sygn. 76, [2/592/0/7/76], Organizacja urzędów dyplomatycznych i konsularnych, ustanowienie m.in. Konsulatu RP w Hust (Czechosłowacja) z siedzibą w Sewliuszu, okólnik MSZ, raport Poselstwa, 1939;
- IPMS, zesp. A.59, Konsulat Generalny RP w Chicago, sygn. 34, Okólnik Biura Personalnego MSZ w sprawie Konsulatu RP w Hust, 25.01.1939 r.

CIUDAD TRUJILLO zob. SANTO DOMINGO

CLUJ zob. KLUŻ

COLOMBO zob. KOLOMBO

COLÓN

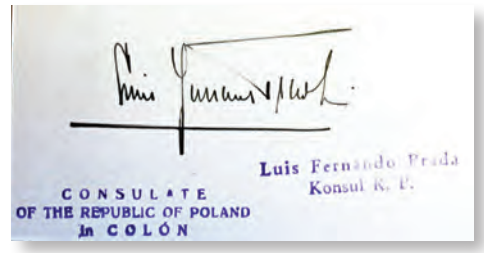
Luis Fernando Prada
Konsul R. P.
CONSULATE
OF THE REPUBLIC OF POLAND
in COLÓN

Państwo: Panama

Ranga: 27.01.1936[203]–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: miasto Colón, od 1937 także strefa Kanału Panamskiego

Adres: brak informacji

[203] Akt prawny w tej sprawie ukazał się bez daty dziennej w: Dz. Urz. MSZ, 1936, nr 3, s. 50.

Kierownik:

- 27.01.1936–25.11.1942 – Luis Fernando Prada, konsul honorowy[204]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Meksyku

Archiwum placówki: po ustąpieniu Prady archiwa konsulatów honorowych w Colón i Panamie zostały złożone u wicekonsula Wielkiej Brytanii w Colón – Johna A. Thwaitesa

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 593, Poselstwo RP w Meksyku, seria 10, sygn. 122, [2/593/0/10/122], Konsulat Honorowy RP w Colón – utworzenie, nominacja dla konsula honorowego Luisa Fernando Prady, raporty Poselstwa RP w Meksyku, nominacja, tekst ślubowania, umowa, korespondencja, „Gaceta Oficial. Organo del Estado", wycinki prasowe, fotografie, 1936–1939, 1941–1953; ibidem, seria 11, sygn. 156, [2/593/0/11/156], Sprawy finansowe konsulatów, m.in. w Colón, 1933–1940, 1944; ibidem, seria 12, sygn. 158, [2/593/0/12/158], Działalność konsulów polskich w Meksyku i Ameryce Środkowej, raporty, upoważnienia, instrukcje MSZ, korespondencja, 1928, 1929, 1932–1939, 1942, 1944; ibidem, sygn. 159, [2/593/0/12/159], Działalność konsulów polskich w: Kolumbii, Haiti, Meksyku, Panamie, Republice Dominikany, Salwadorze i Gwatemali, instrukcje Poselstwa RP w Meksyku, okólniki i zarządzenia MSZ w sprawach raportów konsularnych, 1926, 1932–1933, 1939–1940;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Agencja Konsularna Honorowa w Colón, b.p.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Meksyku na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 14 dokumentu;
- Dz. Urz. MSZ: 1936, nr 3, s. 50, 68, 72;
- RSZ: 1936, s. 103; 1937, s. 112; 1938, s. 121; 1939, s. 123.

CURITIBA zob. **KURYTYBA**

[204] Ze względu na brak znajomości jęz. polskiego zajmował się tylko sprawami handlowymi, 6.04.1937 r. otrzymał upoważnienie min. spraw zagranicznych do samodzielnego wizowania świadectw pochodzenia towarów lub dokumentów handlowych w celu udowodnienia pochodzenia towarów oraz wizowania świadectw zdrowotności przesyłek towarowych. Ponadto mógł legalizować dokumenty, wystawione lub uwierzytelnione przez władze, urzędników publicznych i osoby publicznego zaufania (notariuszy, tłumaczy sądownie zaprzysiężonych). Na początku 1944 r. na miejsce Prady proponowany był Heraan J. Henriquez.

CZELABIŃSK

Państwo: ZSRR (obecnie Rosja)

Ranga: 12.02.–20.07.1942[205]: delegatura

Kompetencja terytorialna: obwód czelabiński, obwód swierdłowski

Adres: ul. Spartaka, Gostinica „Jużnyj Urał" (pokój hotelowy nr 149)[206]

Kierownik:

- 10.01.–14.07.1942 – Henryk Słowikowski, *attaché* ambasady, delegat[207]
- 14.07.–20.07.1942[208] – Artur Szewczyk, delegat

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kujbyszewie

Archiwum placówki:

- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 9a: Delegatura w Czelabińsku obłast Czelabińska, III–VII 1942, k. 1–64; ibidem, teczka 9b: Delegatura w Czelabińsku obłast Swierdłowska, I 1941–XI 1942, k. 1–181; ibidem, teczka 9c: Delegatura na obłast Czelabińską i Swierdłowską, 1941–1945, k. 1–313

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 19, [800/35/0/-/19], Materiał informacyjny dotyczący cenzury, księgowania i rozliczeń Delegatur Ambasady w ZSRR za 1942 r., Delegatura w Czelabińsku, 31.12.1942 r., skan 891–892; ibidem, sygn. 32, [800/35/0/-/32], Swierdłowska obłast, skan 672–778, Czelabińska obłast, skan 779–817; ibidem, sygn. 36, [800/35/0/-/36], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1944, Dokument z nagłówkiem i pieczęcią Delegatury Ambasady w Czelabińsku, 20.07.1942 r., skan 36; ibidem, sygn. 39, [800/35/0/-/39], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1944, Karta Delegatura w Czelabińsku, b.d., skan 14; ibi-

[205] 20.07.1942 r. nastąpiły aresztowania pracowników Delegatury, sprawy załatwiano do końca sierpnia 1942 r.

[206] Władze lokalne obiecały przeznaczyć na siedzibę Delegatury dom przy ul. Cwillinga 49, przeprowadzka nastąpiła dopiero w maju 1942 r.

[207] Zgłoszony do LKSZ notą Ambasady RP z 10.01.1942 r. Objął funkcję 12.02.1942 r., pierwsze spotkanie z miejscowymi władzami odbył 28.02.1942 r., z NKWD – 4.03.1942 r. – zob.: IH, Kujbszew 44, s. 36. Delegat koordynował pracę 16 mężów zaufania. Pierwszym z-cą delegata był Artur Szewczyk (zgłoszony 10.04.1942, rozdział pomocy, sprawy finansowe), drugim z-cą delegata był dr Alfred Mintz (Minc) (zgłoszony 17.07.1942, sprawy prawne i paszportowe), kierownikiem placówki Opieki Społecznej był Władysław Zachariasiewicz (10.07.1942 mianowany delegatem Ambasady RP w Ałma-Ata), urzędnikiem delegowanym na stałe do Swierdłowska był Lucjan Cygler. 16.07.1942 r. Słowikowski przyjechał do Kujbyszewa, 28.07.1942 r. ambasada wystąpiła dla niego o wizę wyjazdową z ZSRR.

[208] Zgłoszony jako delegat notą Ambasady RP z 10.07.1942 r.; 20.07.1942 r. aresztowany, 28.10.1942 r. zwolniony. Od 22.07.1942 r. opiekę nad obywatelami sprawował pracownik Działu Opieki Społecznej Władysław Siadek, w połowie sierpnia Maria Karyłowicz (jako likwidująca sprawy Delegatury).

dem, sygn. 44, [800/35/0/-/44], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1943, Sprawozdanie ogólne (Działu Opieki Społecznej) za okres od dnia 27 stycznia (1942 r.) do dnia 30 marca 1942 r., 8.04.1942 r., skan 36; ibidem, Stan sieci opiekuńczej Ambasady w terenie na dzień 22 lipca 1942 r., skan 69–71; ibidem, Sprawozdanie o stanie sieci terenowej Ambasady na dzień 14 VI 1942 r., 1942 r., skan 78;

- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 4: Delegatury Ambasady RP w ZSRR, 16 VI 1942 r., k. 51–53.

CZERNIOWCE

Państwo: Rumunia (obecnie Ukraina)

Ranga: 1.06.1919–1.01.1920-: konsulat honorowy[209]; -1.09.1921–5.11.1940[210]: konsulat

Kompetencja terytorialna: 1919: miasto Czerniowce oraz okręg czerniowiecki; 1920–1921: Bukowina; 1922–1927: okręgi Czerniowce (Cernăuți), Câmpulung, Cotnari, Gura Humorului, Rădăuți, Seret (Siret), Storojineț, Suceava, Vămăuți, Visnita, Zastavna, Dorohoi, Botoszany (Botoşani), Neamț, Roman, Bistrița-Năsăud i Marmarosz (Maramureș); 1928: okręgi Chocim (Hotin), Soroca, Bălți i Orchei zostały przyłączone z konsulatu w Kiszyniowie; 1931: okręgi Czerniowce, Câmpulung, Rădăuți, Seret, Storojineț, Dorohoj, Baia, Botoszany, Neamț, Roman i Jassy[211] (Iași); 1935: przejął okręg Chocim, który należał do kompetencji konsulatu w Kiszyniowie. Po zmianie podziału administracyjnego w Rumunii (1938) kompetencje konsulatu obejmowały okręgi: Baia, Botoszany, Câmpulung, Czerniowce, Dorohoi, Chocim, Jassy, Piatra-Neamț, Rădăuți, Roman, Storojineț, Suceava; 1939: okręgi Baia, Botoszany, Câmpulung, Czerniowce, Dorohoi, Chocim, Jassy, Piatra-Neamț, Rădăuți, Roman, Storojineț i Suceava

Adres: -1.01.1920–1921: Ormiańska 4; 1923–1926, 1927-: Eminesku 8, strada Vlahuta 8; 1928–1938: strada Archimandrit Eusebie Popovici 18/a; 1939: strada Dimitrie Petrino 4

---

[209] W. Skóra, *Początki działalności konsulatu polskiego w Czerniowcach (1919–1920)*, „Istoriko-politicni problemi sucasnogo svitu: zbirnik naukovich statej", t. 17–18, red. J. I. Makar, Cernivci 2008, s. 143–149.

[210] 28.06.1940 r. w związku z wkroczeniem wojsk sowieckich na teren Besarabii, konsulat został ewakuowany do Suczawy (Suceavy). Nie wiadomo, czy ewakuowano w całości archiwum placówki. Według raportu: „W kilka dni po zajęciu Czerniowiec [przez Rosjan] podjechało pod Konsulat RP kilka samochodów ciężarowych, na które załadowano wszystkie meble i wywieziono w nieznanym kierunku" – IH, zesp. 42, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 2, [800/42/0/-/2], Raport Ambasady RP w Bukareszcie dla MSZ, 22.07.1940 r., skan 812.

[211] Zob. także: AAN, Ambasada RP w Bukareszcie, seria 8, sygn. 484, [2/487/0/8/484], Projekty utworzenia nowych placówek: agentury konsularnej w Bielcach (Balti [Bălți]) i konsulatu w Jassach. Korespondencja, 1921, 1924.

Kierownik:

- 1.06.1919–1.07.1920 – dr Stanisław Kwiatkowski, konsul honorowy[212]
- 1.07.–15.08.1920 – Stanisław Hempel, sekretarz poselstwa
- 16.08.1920–31.05.1928 – Eustachy Lorenowicz, wicekonsul tyt. konsul[213]
- 11.06.–1.09.1928 – Jan Rzewuski, konsul
- 1.09.1928–20.09.1929 – Henryk Korybut-Woroniecki, konsul
- 21.09.–14.11.1929 – vacat
- 15.11.1929–31.01.1933 – Mieczysław Grabiński, konsul[214]
- 1.01.1933–15.03.1939 – Marian Witosław Uzdowski, konsul generalny
- 15.03.1939–14.10.1940- – Tadeusz Buynowski, konsul

Podległość: konsulat w Bukareszcie

Archiwum placówki:

- IPMS, zesp. A.40, Konsulat RP Czerniowce (2 j.a., 1939–1940)[215]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Eustachy Lorenowicz, skan 42, Stanisław Kwiatkowski, skan 106;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 217; ibidem, sygn. 7535, [2/322/0/-/7535], Raporty prasowe Konsulatu RP w Czerniowcach, 1935–1936; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 4; ibidem, sygn. 11233, [2/322/0/-/11233], Raporty prasowe Konsulatu RP w Czerniowcach dotyczące stosunków polsko-rumuńskich i mniejszości polskiej w Rumunii, 1934; sygn. 11691, [2/322/0/-/11691], Pismo Konsulatu RP w Czerniowcach dotyczące spraw personalnych i wewnętrznych zatargów, 14.07.1929 r., k. 6–14; ibidem, sygn. 11758, [2/322/0/-/11758], Raport administracyjny, 1929; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3; ibidem, sygn. 12502, [2/322/0/-/12502], Sprawy budżetowo-rachunkowe Konsulatu RP w Czerniowcach, 1939; ibidem, sygn. 12621, [2/322/0/-/12621], Raport administracyjny Konsulatu RP w Czerniowcach za rok 1922 oraz Konsulatu RP w Jerozolimie za rok 1923, 1923–1926;
- AAN, zesp. 487, Ambasada RP w Bukareszcie, seria 1, sygn. 68, [2/487/0/1/68], Raporty ekonomiczne Konsulatu RP w Czerniowcach, wycinki prasowe, 1924–1939; ibidem, seria 8, sygn. 481, [2/487/0/8/481], Udzielenie *exequatur* konsulom RP w Rumunii: A. Świerzbińskiemu (Gałacz) i M. Grabińskiemu (Czerniowce), dymisja konsula hono-

[212] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 24.07.1919 r.
[213] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 14.10.1920 r.
[214] Listy komisyjne Prezydent RP podpisał 15.11.1929 r., *exequatur* otrzymał 13.12.1929 r.
[215] Zob. również: W. Milewski, A. Suchcitz, A. Gorczycki, op.cit., s. 59.

rowego M. Boscoffa (Braiła), nominacje pracowników konsulatu, *exequatur* (kopie), noty, korespondencja, 1920, 1929–1930; ibidem, sygn. 527, [2/487/0/8/527], Sprawy organizacyjne, personalne, gospodarcze, budżetowo-rachunkowe Konsulatu RP w Czerniowcach, organizacja działalności gospodarczej placówki, raporty administracyjne, korespondencja, 1925–1931; ibidem, seria 9, sygn. 533, [2/487/0/9/533], Zjazdy konsularne w Bukareszcie i Czerniowcach poświęcone roli konsulatów w stosunkach ekonomicznych polsko-rumuńskich, protokoły, referaty, korespondencja, 1933–1935;

- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 19, s. 247; 1923, nr 3, s. 46, nr 4, s. 58, nr 6, s. 114; 1924, nr 12, s. 211; 1925, nr 12, s. 197–198; 1926, nr 12, s. 180; 1927, nr 12, s. 183; 1928, nr 8, s. 157, nr 11, s. 201, 203, nr 14, s. 271; 1929, nr 9, s. 180, nr 12, s. 266; 1930, nr 8, s. 229; 1931, nr 16, s. 239; 1932, nr 2, s. 16, nr 23, s. 197; 1933, nr 1, s. 4; 1935, nr 1, s. 3; 1936, nr 1, s. 18; 1938, nr 3, s. 47;
- RSZ: 1932, s. 23, 232; 1933, s. 183, 217; 1934, s. 178, 214; 1935, s. 108; 1936, s. 109; 1937, s. 118; 1938, s. 127; 1939, s. 129.

CZIMKENT
(obecnie Szymkent)

Państwo: ZSRR, Kazachska SRR (obecnie Kazachstan)

Ranga: -9.01.–20.07.1942: delegatura

Kompetencja terytorialna: obwód Południowego Kazachstanu (czimkencki), kzyłordyjski

Adres: ul. Gorkiego 12

Kierownik:

- -28.01.–10.07.1942 – Bogdan Kościałkowski, *attaché* ambasady, delegat[216]
- -17.07.–20.07.1942 – Andrzej Dąbrowski, z-ca delegata, delegat[217]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kujbyszewie

Archiwum placówki:

- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 10b: Delegatura w Czimkent, południowokazachstańska i kzyłordyńska obłast, III 1942–VI 1942, k. 1–19

[216] Zgłoszony do LKSZ notą Ambasady RP z 28.01.1942 r., placówkę objął 25.02.1942 r., odwołany notą z 10.07.1942 r. Delegat koordynował pracę 16–20 mężów zaufania.

[217] Zgłoszony jako z-ca notą z 30.06.1942 r., jako delegat – notą z 17.07.1942 r. Pracownicy Delegatury (Andrzej Dąbrowski, Wiktor Turek, Adam Bardecki, Marian Nowosad) zostali aresztowani i przebywali w więzieniu do 28.10.1942 r. (data noty informującej o ich zwolnieniu).

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 19, [800/35/0/-/19], Materiał informacyjny dotyczący cenzury, księgowania i rozliczeń Delegatur Ambasady w ZSRR za 1942 r., Delegatura w Czimkencie, 31.12.1942 r., skan 890; ibidem, sygn. 24, [800/35/0/--/24], Wykaz Delegatów Ambasady, 9.01.1942 r., skan 779; ibidem, sygn. 39, [800/35/0/-/39], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1944, Karta Delegatura w Czimkencie, b.d., skan 14; ibidem, sygn. 44, [800/35/0/-/44], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1943, Sprawozdanie ogólne (Działu Opieki Społecznej) za okres od dnia 27 stycznia (1942 r.) do dnia 30 marca 1942 r., 8.04.1942 r., skan 38; ibidem, Stan sieci opiekuńczej Ambasady w terenie na dzień 22 lipca 1942 r., skan 69–71; ibidem, Sprawozdanie o stanie sieci terenowej Ambasady na dzień 14 VI 1942 r., 1942 r., skan 78;
- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 4: Delegatury Ambasady RP w ZSRR, 16 VI 1942 r., k. 51–53.

CZKAŁOW
(obecnie Orenburg)

Państwo: ZSRR (obecnie Rosja)

Ranga: 19.11.1941–18.07.1942: delegatura

Kompetencja terytorialna: obwody czkałowski, aktiubiński i Baszkirska Autonomiczna SRR

Adres: Matroskij Zaułek 12

Kierownik:

- -13.11.1941–18.07.1942 – Zdzisław Żerebecki, delegat[218]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kujbyszewie

Archiwum placówki:

- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 11a: Delegatura w Czkałowie, czkałowska i baszkirska obłast, X 1942–XII 1942, k. 1–246; teczka 11b: k. 1–213

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 1, [800/35/0/-/1], Administrative file 1941–1942, Notatka – kopia noty Ambasady do Ludowego Komisaria-

[218] Zdzisław Żerebecki zgłoszony do LKSZ notą Ambasady RP z 10.01.1942 r., przyjechał do Czkałowa 19.02.1942 r. Jego z-cą został Eugeniusz Kocuper, następnie Jan Pirożyński. Delegat koordynował pracę 13. mężów zaufania. Sześcioosobowy personel Delegatury w Czkałowie 18.07.1942 r. został aresztowany. Sprawy Delegatury prowadził Józef Nowicki, referent Wojskowego Biura Opieki nad Rodzinami Wojskowymi w Czkałowie. Pracownicy Delegatury przebywali w więzieniu do 28.10.1942 r. (data noty informującej o ich zwolnieniu). Zob. też: O. Chreptowicz-Butieniewa, *Przełom 1939–1942*, Warszawa 1988.

tu Spraw Zagranicznych, 27.05.1942 r., skan 90–91; ibidem, sygn. 19, [800/35/0/-/19], Materiał informacyjny dotyczący cenzury, księgowania i rozliczeń Delegatur Ambasady w ZSRR za 1942 r., Delegatura w Czkałowie, 31.12.1942 r., skan 893; ibidem, sygn. 31, [800/35/0/-/31], Baszkirska ASRR, 1942 r., skan 1025–1027, Iwanowska obłast, skan 1028–1036, Tatarska ASRR, skan 1037–1049; ibidem, sygn. 39, [800/35/0/-/39], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1944, Karta Delegatura w Czelabińsku, b.d., skan 16; ibidem, sygn. 44, [800/35/0/-/44], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1943, Sprawozdanie ogólne (Działu Opieki Społecznej) za okres od dnia 27 stycznia (1942 r.) do dnia 30 marca 1942 r., 8.04.1942 r., skan 35; ibidem, Stan sieci opiekuńczej Ambasady w terenie na dzień 22 lipca 1942 r., skan 69–71; ibidem, Sprawozdanie o stanie sieci terenowej Ambasady na dzień 14 VI 1942 r., 1942 r., skan 78;

- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 1: Wykaz delegatów, mężów zaufania i placówek wojskowych, k. 81; teczka 4: Delegatury Ambasady RP w ZSRR, 16 VI 1942 r., k. 51–53.

CZUNGKING

Państwo: Chiny

Ranga: 28.07.1942–1945: wydział konsularny

Kompetencja terytorialna: Chiny

Adres: Chialinh House

Kierownik:

- 11.1943–6.07.1945 – Jan Fryling, radca

Podległość: w ramach ambasady w Czungkingu

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 12;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 525, Sprawy wewnętrzne Ambasady RP – Czungking, 1945; ibidem, sygn. 705, Wyciąg z raportu ambasadora RP w Czungkingu z dnia 12 marca 1944 r. w sprawie: Bilans rocznej działalności Ambasady RP, b.p.; ibidem, Sprawozdanie statystyczne Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Czungkingu na dzień 2 I 1944 r., 3.01.1944 r., b.p., s. 1–3 dokumentu; ibidem, sygn. 1054, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Czungking, 01.1945–03.1945; ibidem, sygn. 1253, Wykaz urzędów zagranicznych RP na rok 1945, s. 3.

DAKAR

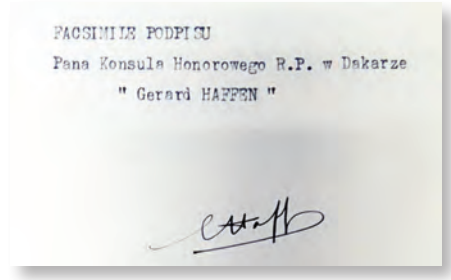
FACSIMILE PODPISU
Pana Konsula Honorowego R.P. w Dakarze
" Gerard HAFFEN "

Państwo: Francja, Francuska Afryka Zachodnia (obecnie Senegal)

Ranga: 9.10.1935–11.1940[219]: konsulat honorowy; 24.09.1940–28.02.1942: Biuro Polskie (*Office Polonais*); 1.03.1942–3.03.1943: Biuro Administracji Polaków (*Bureau d'Administration des Polonais*); 4.03.–1.04.1943: konsulat honorowy; 1.04.1943–1945: zetatyzowany konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1936: Francuska Afryka Zachodnia z wyjątkiem Gwinei Francuskiej; 1940–1945: Francuska Afryka Zachodnia: okręg Dakaru z przyległościami, Senegal, Mauretania, Sudan Francuski, Gwinea Francuska, Wybrzeże Kości Słoniowej, Nigeria Francuska, Dahomej i Togo (mandat francuski)

Adres: 1936–1939: 49, boulevárd Pinet-Laprade; -17.10.1940–1944-: 1, avenue Lebon; 1945: 56, avenue de la Liberte

Kierownik:

- 9.11.1935–24.09.1940 – Gérard Haffen, konsul honorowy[220]
- 24.09.1940–4.03.1943 – Józef Mańkowski, sekretarz[221]
- 5.03.–1.06.1943 – Józef Mańkowski, konsul honorowy
- 1.06.1943–1945 – Józef Mańkowski, tyt. wicekonsul, z-ca kierownika[222]

Podległość: 1938–1940: konsulat generalny w Marsylii; 1944–1945: konsulat generalny w Algierze

Archiwum placówki: brak informacji

---

[219] Informacja o utworzeniu konsulatu honorowego w Dakarze w formie aktu prawnego (bez daty) ukazała się w: Dz. Urz. MSZ, 1936, nr 1, s. 2.

[220] Placówkę uruchomiono dopiero pod koniec 1936 r. (długi okres oczekiwania na udzielenie *exequatur*).

[221] Dyrektorem w styczniu 1941 r. został dotychczasowy konsul honorowy Gérard Haffen. Jego całkowite podporządkowanie się władzom miasta uniemożliwiło wprowadzenie go w sprawy polskie. Józef Mańkowski bez jego wiedzy procedował w sprawach: wyładunku polskiego złota (czerwiec 1940), mobilizacji ochotników do wojska, wyjścia polskich okrętów z portu już w obecności misji wojskowej niemieckiej. 1.03.1942 r. powołano „Biuro Administracji Polaków" (*Bureau d'Administration des Polonais*) zależne od francuskiego MSZ w Vichy, którego dyrektorem został Francuz H. Roux, sekretarzem pozostał Mańkowski. Haffen podał się do dymisji i wyjechał z Dakaru, wkrótce zmarł. Archiwum i pieczęcie Konsulatu Honorowego RP zostały zarekwirowane i zdeponowane w siedzibie miejscowych władz. Zwrócono je w kwietniu 1943 r. po ponownym uruchomieniu placówki.

[222] 1.09.1939 r. placówka była prowadzona przez Francuza, konsula honorowego; stan na 1.07.1944 r. 1 etat (p.k. tyt. wicekonsul) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Honorowego RP w Dakarze. Ten sam etat 1.01.1945 r.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 9750, [2/322/0/-/9750], Józef Mańkowski, referent handlowy Konsulatu RP w Dakarze – działalność, raporty, korespondencja, 1937–1939;
- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 673, [2/464/0/8/673], Archiwa urzędów zagranicznych, hasła rejestratury, brakowanie akt, wprowadzenie wykazu akt, kwalifikacja akt na kategorie, okólniki MSZ, raporty konsulatów RP w Dakarze, Marsylii i Nicei, korespondencja, wydawnictwo urzędowe, 1932–1937; ibidem, sygn. 732, [2/464/0/8/732], Sprawy finansowe i inne konsulatów honorowych RP, 1935–1940; ibidem, sygn. 742, [2/464/0/8/742], Sprawy finansowe, organizacyjne i personalne Konsulatu Honorowego RP w Conakry, instrukcje MSZ i Ambasady RP w Paryżu, raporty Konsulatu Honorowego RP w Dakarze i Konsulatu RP w Marsylii, umowa, korespondencja, 1936–1937; ibidem, sygn. 743, [2/464/0/8/743], Sprawy finansowe, organizacyjne i personalne Konsulatu Honorowego RP w Dakarze, projekt utworzenia Konsulatu Honorowego RP w Dżibutti, instrukcje MSZ i Ambasady RP w Paryżu, raporty Konsulatu Honorowego RP w Dakarze i Konsulatu RP w Marsylii, 1933–1940; ibidem, sygn. 765, [2/464/0/8/765], Różne sprawy finansowe, organizacyjne i personalne dotyczące delegatur Biura Polskiego w Marsylii – biur polskich, m.in. w Dakarze, przekształcanie konsulatów w biura polskie, 1940–1941; ibidem, sygn. 813, [2/464/0/8/813], Sprawy paszportowe zasadnicze, m.in. paszporty dla poborowych, zezwolenia na wyjazdy za granicę, instrukcja Ambasady RP w Paryżu, raport Konsulatu Honorowego RP w Dakarze i Konsulatu RP w Marsylii, korespondencja, 1939–1940; ibidem, seria 9, sygn. 906, [2/464/0/9/906], Repatriacja i reemigracja obywateli polskich z Francji, w tym chorych, też umysłowo, i marynarzy, instrukcje Ambasady RP w Paryżu, raporty konsulatów RP w Dakarze i Marsylii, sprawozdania, korespondencja, 1939;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 17;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 328;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/M, k. 25–26;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 270, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat Honorowy RP – Dakar, 1945; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu Honorowego Zetatyzowanego RP w Dakarze na dzień 2 I 1944 r., 11.08.1944 r., b.p., s. 1–7 dokumentu; ibidem, sygn. 962, Sprawy personalne placówek – Dar-es-Salaam, Durban, Casablanca, Tunis, Kampala, Dakar, Salisbury, 1944–1945; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Dakarze, b.p.; ibidem, sygn. 1028, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Dakar, 01.1945–04.1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1935, nr 5, s. 149; 1936, nr 1, s. 2, nr 3, s. 72;
- RSZ: 1936, s. 60; 1937, s. 69; 1938, s. 77; 1939, s. 75;
- *Annuaire Diplomatique et Consulaire de la République Française* (Paris), *pour*: 1937, s. 527.

DAR-ES-SALAAM

Państwo: Tanganika, kolonia brytyjska (obecnie Tanzania)

Ranga: 11.1942–1945: konsulat

Kompetencja terytorialna: Tanganika

Adres: Community House, 14, Speke Street

Kierownik:

- 1.11.–31.12.1942 – Tadeusz Drobniak, konsul[223]
- 27.03.1944[224]–07.1945- – Juliusz Wierciński, konsul[225]

Podległość: Minister-Delegat Rządu do Spraw Polskich na Wschodzie w Kairze

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 144; ibidem, seria 8.5, sygn. 1741, [2/503/0/8.5/1741], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1939–1940, k. 142, 144; ibidem, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 346;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 273, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat RP – Dar-es-Salaam, 1945; ibidem, sygn. 292, Michorecka; ibidem, sygn. 421, Karta Konsulat RP w Dar-es-Salaam; ibidem, sygn. 472, Sprawy wewnętrzne Konsulatu RP – Dar-es-Salaam, 1945; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie gospodarczo-polityczne z terytorium Mandatu Tanganiki Konsulatu RP w Dar-es-Salaam, 17.12.1943 r., b.p., s. 1–27 dokumentu; ibidem, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu RP w Dar-es-Salaam na dzień 2 I 1944 r., 20.01.1944 r., b.p., s. 1–4 dokumentu; ibidem, sygn. 962, Sprawy personalne placówek – Dar-es-Salaam, Durban, Casablanca, Tunis, Kampala, Dakar, Salisbury, 1944–1945; ibidem, sygn. 1043, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Dar-es-Salaam, 01.1945–04.1945; ibidem, sygn. 1253, Wykaz urzędów zagranicznych RP na rok 1945, s. 26.

---

[223] Na początku listopada 1942 r. był jeszcze w Londynie – IPMS, zesp. A.11, MSZ, sygn. 474/2/129, Teczka personalna Tadeusza Drobniaka.

[224] Według informacji „The London Gazette" (nr 36470, z 14.04.1944) król Wielkiej Brytanii przyjął wówczas jego listy wprowadzające. Formalna notyfikacja w Dzienniku Urzędowym „Tanganyika Gazette" 22.04.1943 r.

[225] Stan na 1.07.1944 r. 4 etaty (konsul, 3 p.k.) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu RP w Dar-es-Salaam. Tyle samo etatów 1.01.1945 r. W praktyce przez wiele miesięcy Wierciński sam prowadził placówkę.

DETROIT

Państwo: Stany Zjednoczone AP

Ranga: 1921–1.03.1932-: konsulat; 16.05.–16.10.1942: agencja konsularna; -09.1942–1.04.1945: konsulat

Kompetencja terytorialna: 1921: stan Michigan; 20.01. 1921–1930-: stany Michigan i Ohio; 1942–1945: stan Michigan

Adres: -26.04.1922–10.02.1931-: 80, E. Garfield avenue; -20.11.1942–1945: 7620, Dexter Boulevard

Kierownik:

- 1.01.1921–1.03.1923 – dr Jerzy Barthel de Weydenthal, konsul[226]
- 1.03.1923–1.05.1925 – dr Sylwester Gruszka, konsul[227]
- 1.05.1925 – dr Zdzisław Chełmicki, tymczasowe kierownictwo, tyt. wicekonsul
- -1.05.1926–31.01.1931 – Władysław Kozłowski, konsul
- 1.02.1931–1.03.1932 – Jan Lech Byszewski, konsul
- 30.03.1942–1945- – Stanisław Angerman, konsul[228]
- 1945 – Olgierd Langer

Podległość: konsulat w Pittsburgu (1942)

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 761, Konsulat RP w Detroit, [2/761/0] (1 j.a., 1926)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Jerzy Barthel de Weydenthal, skan 5–10;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 169-176, [2/490/0/-/169-176], Raporty ekonomiczne Konsulatu RP w Detroit, 1921–1931; ibidem, sygn. 549, [2/490/0/--/549]; Zestawienia obrotów przekazowych konsulatów RP w USA – Detroit, 1921–1922;

---

[226] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 30.06.1921 r. Do przyjazdu następcy placówką kierował Stanisław Żakowski, sekretarz konsularny.

[227] Listy komisyjne Prezydent RP podpisał 12.04.1923 r., urząd objął 19.05.1923 r., *exequatur* 28.09.1923 r., od stycznia 1924 r. na urlopie w kraju, w okresie 1–31.03.1924 r. kierował Wydziałem Ogólnym (K.I.) Departamentu Konsularnego w zastępstwie nieobecnego Karola Poznańskiego, 2.05.1924 r. powrócił na stanowisko kierownika placówki w Detroit.

[228] 2.01.1944 r. placówkę tworzyło 2 urzędników etatowych i 2 p.k.; 1.07.1944 r. 7 etatów (konsul, wicekonsul Adam Schmidt, 4 p.k., 1 funkcjonariusz niższy) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu RP w Detroit. W okresie 16.05.–16.10.1942 r. placówką kierował Mieczysław Żarski, agent konsularny.

ibidem, sygn. 1825, [2/490/0/-/1825], Sieć konsulatów RP w USA, zlikwidowanie konsulatów w Buffalo i Detroit, korespondencja, 1929–1934; ibidem, sygn. 1916, [2/490/0/--/1916], Nominacje konsularne [litery] A–H, korespondencja, 1919–1922; ibidem, sygn. 1919, [2/490/0/-/1919], Dr Sylwester Gruszka, konsul generalny RP w Nowym Jorku, nominacja, urlopy, korespondencja, 1923–1937; ibidem, sygn. 1926, [2/490/0/-/1926], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, korespondecja, 1926–1928; ibidem, sygn. 1928, [2/490/0/-/1928], Urzędnicy konsularni, nominacje, sprawy osobiste, życiorysy, korespondecja, 1928–1931; ibidem, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 28; ibidem, sygn. 3060, [2/490/0/-/3060], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze Konsulatu RP w Detroit, korespondencja, notatki, 1939–1945;

- AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 27, [2/493/0/-/27], Raporty ekonomiczne Konsulatu RP w Detroit o gospodarczej sytuacji USA w 1925 i pierwszej połowie 1926 r. ze szczególnym uwzględnieniem stanów Michigan i Ohio, sytuacji w tych stanach w pierwszym kwartale 1927 r. oraz o przemyśle zabawkowym, 1926–1927;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 339;
- IPMS, zesp. A.11, Ministertwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/Ż, k. 79–80;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 248, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat RP – Detroit, 1944; ibidem, sygn. 405, Sprawy wewnętrzne Konsulatu RP – Detroit, 1945; ibidem, sygn. 461, Likwidacja Konsulatu RP w Detroit, 1945–1946; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu RP w Detroit na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 1–5 dokumentu; ibidem, sygn. 991, Sprawy personalne placówek – Waszyngton, Chicago, Detroit, New York, 1944–1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 47, nr 5, s. 87, nr 6, s. 114; 1924, nr 12, s. 212; 1925, nr 12, s. 199; 1926, nr 1, s. 181; 1927, nr 12, s. 184; 1928, nr 14, s. 272; 1929, nr 12, s. 267; 1930, nr 8, s. 230; 1931, nr 2, s. 16, nr 22, s. 308.

DORDRECHT

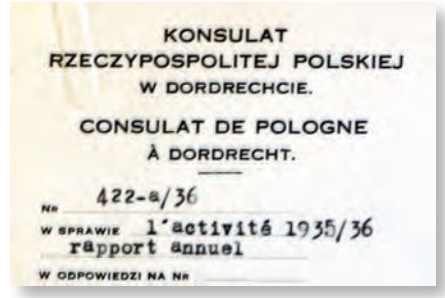
KONSULAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W DORDRECHCIE.

CONSULAT DE POLOGNE
À DORDRECHT.

Nr 422-a/36
W SPRAWIE l'activité 1935/36
rapport annuel
W ODPOWIEDZI NA Nr

Państwo: Holandia (obecnie Niderlandy)

Ranga: 4.09.1925–1940: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1925–1929-: miasto Dordrecht oraz okręg Izby Przemysłowo-Handlowej w Dordrechcie

Adres: 1926–1940: Singel 287

Kierownik:

- 11.1925–1926, 1930–1939 – Gérard D. van Es-Gips, konsul honorowy[229]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Hadze, za pośrednictwem konsulatu w Rotterdamie; -1936-, 1945: konsulat w Amsterdamie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 3290, [2/322/0/-/3290], Raport roczny [1.04.1935–30.03.1936] Konsulatu Honorowego w Dordrechcie, 20.10.1936 r., k. 118–122;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 104;
- Dz. Urz. MSZ: 1925, nr 10, s. 145, nr 11, s. 165, nr 12, s. 193; 1926, nr 5, s. 60, nr 12, s. 174; 1927, nr 12, s. 177; 1928, nr 14, s. 264; 1929, nr 8, s. 154, nr 12, s. 258; 1930, nr 8, s. 220; 1932, nr 2 dodatek, s. 10;
- RSZ: 1932, s. 194; 1933, s. 169, 211; 1934, s. 163, 208; 1935, s. 69; 1936, s. 69; 1937, s. 78; 1938, s. 86; 1939, s. 85.

DREZNO

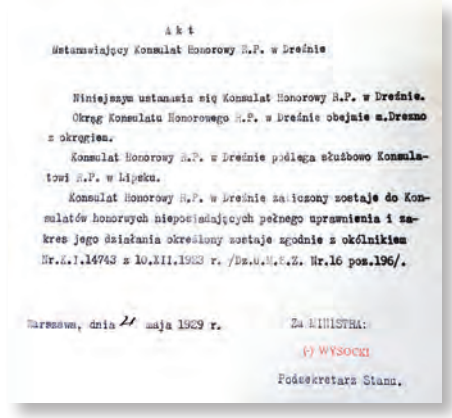

A k t

Ustanawiający Konsulat Honorowy R.P. w Dreźnie

Niniejszym ustanawia się Konsulat Honorowy R.P. w Dreźnie.

Okrąg Konsulatu Honorowego R.P. w Dreźnie obejmie m.Drezno z okręgiem.

Konsulat Honorowy R.P. w Dreźnie podlega służbowo Konsulatowi R.P. w Lipsku.

Konsulat Honorowy R.P. w Dreźnie zaliczony zostaje do Konsulatów honorowych nieposiadających pełnego uprawnienia i zakres jego działania określony zostaje zgodnie z okólnikiem Nr.Z.I.14743 z 10.XII.1923 r. /Dz.U.M.S.Z. Nr.16 poz.196/.

Warszawa, dnia 21 maja 1929 r.

Za MINISTRA:

(-) WYSOCKI

Podsekretarz Stanu.

Państwo: Niemcy

Ranga: 21.05.–1.10.1929: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: miasto Drezno z okręgiem

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 24.05.–1.10.1929 – dr Adolf Flügler[230]

Podległość: konsulat w Lipsku

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.12, sygn. 2878, [2/474/0/8.12/2878], Wniosek o przeniesienie tutejszej placówki [Lipsk] z dniem 1 stycznia 1930 r. do Drezna, 29.08.1929, k. 37–41; ibidem, sygn. 2879, [2/474/0/8.12/2879], Organizacja Konsulatu Honorowego RP w Dreźnie, raporty Konsulatu RP w Lipsku, korespondencja, teksty

[229] Załatwiał tylko sprawy handlowe i propagandowe. Zatrudniony był 1 p.k. – Stanisław Sroczyński.

[230] Adolf Flügler podpisał umowę na pełnienie funkcji konsula honorowego 10.06.1929 r. Prywatnie był syndykiem Związku Przemysłu Papierosowego. W lipcu zdecydowano o przeniesieniu dyrekcji Związku do Berlina i Flügler musiał zrezygnować z tytułu konsula honorowego.

kontraktu, 1928–1929; ibidem, seria 8.15, sygn. 2914, [2/474/0/8.15/2914], Kandydaci na konsulów honorowych Polski w Niemczech […], korespondencja, noty, 1923–1932;

- Dz. Urz. MSZ: 1929, nr 6, s. 120–121, 134, nr 8, s. 15, nr 11, s. 227.

DUBLIN

Państwo: Wielka Brytania (obecnie Irlandia)

Ranga: 1.04.1929[231]–1.07.1931: konsulat generalny; 1.07.1931–1941: konsulat honorowy; 1941–1945: konsulat generalny

Kompetencja terytorialna: Wolne Państwo Irlandia

Adres: 1929: 33, Ailesbury Road; 1930: 45 Raglan Road; 1.07.1931–1932: 59, Penbroke Road; 1932: 44, Lansdowne Road; 1934–1939: 14, St. Kevin's Park; 1940: Riverside Drive, Castle Park; 4.01.1941–1945: 1, Fitzmillian Square

Kierownik:

- 1.04.1929[232]–1.07.1931 – Wacław T. Dobrzyński, minister pełnomocny i konsul generalny[233]
- 1.08.1931–5.07.1945 – Wacław T. Dobrzyński, konsul generalny honorowy, od 1.12.1940 konsul generalny, tyt. minister pełnomocny[234]

Podległość: konsulat generalny w Londynie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 776, Konsulat Generalny RP w Dublinie, [2/776/0] (1 j.a., 1929–1930)
- IH, zesp. 37, Konsulat Generalny RP w Irlandii, [800/37/0] (27 j.a., 1921–1957)
- IPMS, zesp. A.25, Konsulat Generalny RP w Dublinie (6 j.a., 1929–1945)[235]

---

[231] Propozycja utworzenia konsulatu honorowego w Dublinie pojawiła się już w 1926 r. Zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1234, [2/503/0/8/1234], Kandydaci na konsulów honorowych: Dania, Haiti, Irlandia, korespondencja, wycinki prasowe, projekty, 1920–1928, k. 34, 84.

[232] 16.08.1929 r. król Wielkiej Brytanii podpisał *exequatur*.

[233] Zob. też: K. Dobrzyńska-Cantwell, *„An Unusual Diplomat". Dobrzyński Biography*, London 1998.

[234] W oficjalnym publikatorze figuruje jako konsul honorowy – zob.: Dz. Urz. MS, 1938, nr 2, s. 42. W okresie 1.09.1939–1.01.1940 r. bez etatu (konsul generalny honorowy); 1.01.1941–1.01.1942 r. 1 etat (kierownik konsulatu generalnego z tytułem min. pełnomocnego); 1.01.1943–1.01.1944 r. 2 etaty (min. pełnomocny – kierownik, radca ambasady – z-ca kierownika); 1.07.1944 r. 3 etaty (konsul generalny, radca poselstwa, 1 p.k.) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Generalnego RP w Dublinie. Te same etaty 1.01.1945 r. Placówka działała do 1948 r.

[235] Zob. również: W. Milewski, A. Suchcitz, A. Gorczycki, op.cit., s. 45.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 4204-4208, [2/322/0/-/4204--4208], Raporty prasowe Konsulatu Generalnego RP w Dublinie, inne sprawy konsulatu, 1930–1931, 1935–1936; ibidem, sygn. 7448, [2/322/0/-/7448], Raporty prasowe Konsulatu Generalnego RP w Dublinie, 1930;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1738, [2/503/0/8/1738], Skład Ambasady RP w Londynie oraz placówek polskich w posiadłościach brytyjskich, głównie mianowania, odwoływanie personelu, noty, korespondencja, notatki, 1938–1940, 1945, k. 212; ibidem, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 144; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 345; ibidem, sygn. 1781, [2/503/0/8/1781], Konsulaty polskie w posiadłościach brytyjskich, sprawy personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze, korespondencja, 1938–1941, (kilka stron b.p.); ibidem, seria 8.5, sygn. 1225, [2/503/0/8.5/1225], Projekty utworzenia nowych placówek: Egipt, Syria, Palestyna, Kanada, Peru, Ekwador, Irlandia, Wielka Brytania, teksty umów, listy komisyjne, raporty, instrukcje, 1920–1934, k. 102–108, 174–178; ibidem, sygn. 1311, [2/503/0/8.5/1311], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze konsulatów honorowych RP w Wielkiej Brytanii i Irlandii, konsulaty w Dublinie, Glasgow, Manchesterze, Cardiff, Southampton, sprawy dotyczące wszystkich konsulatów honorowych w Wielkiej Brytanii, okólnik, korespondencja, instrukcje, raporty, katalog wystawy, program koncertu, noty, budżety, wycinki prasowe, 1921, 1931–1937; ibidem, seria 9, sygn. 1825, [2/503/0/9/1825], Projekt ewakuacji Konsulatu RP w Dublinie w razie zajęcia Irlandii przez Niemcy, korespondencja, 1940; ibidem, seria 9.1, sygn. 1315, [2/503/0/9.1/1315], Raporty konsulatów w Dublinie, Manchesterze, Bombaju, Colombo, katalog wystawy, program koncertu, korespondencja, 1931–1935, 1939;
- AAN, zesp. 504, Konsulat Generalny RP w Londynie, seria 8, sygn. 83, [2/504/0/8/83], Projekty utworzenia konsulatu polskiego w Irlandii, korespondencja w sprawach kandydatów na stanowisko konsula, broszura, 1919–1928;
- IH, zesp. 33, Ambasada Polski w Wielkiej Brytanii, sygn. 52, [800/33/0/-/52], Konsulat Honorowy RP w Dublinie, 1938, skan 555–558; ibidem, sygn. 70 [800/33/0/-/70], Budżet konsulatów honorowych RP w Wielkiej Brytanii według stanu na 1 maja 1940 r., skan 118; ibidem, sygn. 81, [800/33/0/-/81], Polish Consulate General in Dublin, General, 1936–1939, skan 1002–1099; ibidem, Polish Consulate General in Dublin, Correspondence, 1929–1939, skan 1100–1257; ibidem, sygn. 82, [800/33/0/-/82], Polish Consulate General in Dublin, Correspondendce, Economic reports, 1929–1930, 1944–1945, skan 1–1138; ibidem, sygn. 83, [800/33/0/-/83], Polish Consulate General in Dublin, Economic reports, 1930–1937, skan 1–228;

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 333, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat Generalny RP – Dublin, 1945; ibidem, sygn. 347, Sprawy personalne, 1946–1949; ibidem, sygn. 369, Wewnętrzne sprawy placówki – Dublin, 1942–1945; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu Generalnego RP w Dublinie na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 1–2 dokumentu; ibidem, sygn. 889, Finanse placówek – Dublin, 1948–1954; ibidem, sygn. 893, Finanse placówek – Irlandia, 1948–1951; ibidem, sygn. 982, Sprawy personalne placówek – Tanger, Brazzaville, Algier, Dublin, Sydney, Glasgow, Bagdad, Bogota, Hawana, Montevideo, 1944–1945; ibidem, sygn. 1018, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Dublin, 01.1945–05.1945; ibidem, sygn. 1383, Likwidacja Konsulatu RP w Dublinie, 1958;
- Dz. Urz. MSZ: 1929, nr 4, s. 82, nr 8, s. 164, nr 12, s. 259; 1930, nr 3, s. 68, nr 5, s. 68, nr 8, s. 220; 1931, nr 13, s. 205, nr 14, s. 215–216; 1932, nr 2 dodatek, s. 10; 1932, nr 19, s. 256; 1934, nr 9, s. 12;
- RSZ: 1932, s. 195, 249; 1933, s. 193, 211; 1934, s. 188, 208; 1935, s. 126–127; 1936, s. 127; 1937, s. 136; 1938, s. 150; 1939, s. 155.

DUBROWNIK

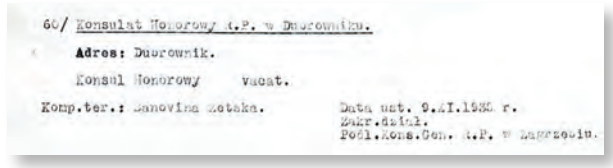
60/ Konsulat Honorowy R.P. w Dubrowniku.
Adres: Dubrownik.
Konsul Honorowy vacat.
Komp.ter.: Banovina Zetska.
Data ust. 9.XI.1935 r.
Zakr.dział.
Podl.Kons.Gen. R.P. w Zagrzebiu.

Państwo: Królestwo Serbów, Chorwatów i Słoweńców, od 1929 Jugosławia (obecnie Chorwacja)

Ranga: 9.11.1935–14.04.1941: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Banovina Zetska

Adres: Dubrownik

Kierownik:

- 9.11.1935–14.03.1937 – dr Stefan Racic, konsul honorowy
- -1938- – Marek Rusko, konsul honorowy

Podległość: konsulat generalny w Zagrzebiu

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Dubrowniku, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1935, nr 6, s. 130, 149; 1938, nr 3, s. 41;
- RSZ: 1936, s. 77; 1937, s. 86; 1938, s. 94; 1939, s. 93.

DUNDEE

Państwo: Wielka Brytania, Szkocja
Ranga: 1942–1943: konsulat honorowy
Kompetencja terytorialna: brak informacji
Adres: brak informacji
Kierownik: brak informacji
Podległość: brak informacji
Archiwum placówki: brak informacji
Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, zesp. A.42, Konsulat Generalny RP w Londynie, sygn. 122, Konsulat Honorowy RP w Dundee, 1942–1943.

DUNKIERKA

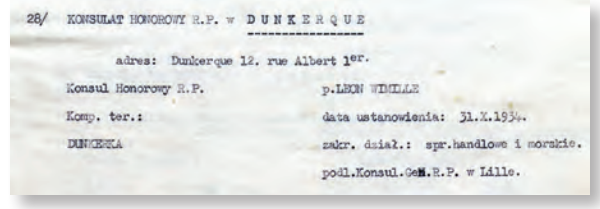
28/ KONSULAT HONOROWY R.P. w D U N K E R Q U E

adres: Dunkerque 12. rue Albert 1er.

Konsul Honorowy R.P. p.LEON WIMILLE

Komp. ter.: data ustanowienia: 31.X.193[illegible].

DUNKERKA zakr. działł.: spr.handlowe i morskie.

podl.Konsul.Gen.R.P. w Lille.

Państwo: Francja
Ranga: 31.10.1934–1940: konsulat honorowy
Kompetencja terytorialna: Dunkierka
Adres: 1934–1940: 12, rue Albert I-er
Kierownik:

- 31.10.1934–23.10.1936 – Maurice Obelliance (Obellianne), konsul honorowy
- 23.10.1936–1940- – Leon Wimille, konsul honorowy[236]

Podległość: konsulat generalny w Lille
Archiwum placówki: brak informacji
Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 132, Ministerstwo Przemysłu, Handlu i Żeglugi Rządu RP emigracyjnego w Londynie, seria 8, sygn. 692, [2/132/0/8/692], Korespondencja P.K.T. z konsulem w Dunkierce dotycząca spraw finansowych, frachtowych oraz informacji o frachtach, 1939–1940;
- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 732, [2/464/0/8/732], Sprawy finansowe i inne konsulatów honorowych RP, 1935–1940;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 104;

[236] Bez etatu pracownika kontraktowego, po wybuchu wojny dietariusz Roman Winiarz, placówka załatwiała sprawy handlowe i morskie.

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Dunkerque [sic], b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1934, nr 9, s. 108, 124; 1936, nr 11, s. 297;
- RSZ: 1935, s. 56; 1936, s. 56; 1937, s. 65; 1938, s. 72; 1939, s. 70;
- *Annuaire Diplomatique et Consulaire de la République Française* (Paris), *pour*: 1938, s. 528; 1939, s. 532.

DURBAN

Akt likwidacji
Konsulatu R.P. w Durbanie.

Zarządzam z dniem 31 maja 1944 r. likwidację
Konsulatu R.P. w Durbanie.
MINISTER

Państwo: Unia Południowej Afryki, dominium Wielkiej Brytanii (obecnie Republika Południowej Afryki)

Ranga: 12.1942-: agencja konsularna; 1943–31.05.1944: konsulat

Kompetencja terytorialna: Natal[237]

Adres: brak informacji

Kierownik:

- -1942- – Szczęsny Zaleski, radca, p.o. kierownik
- -11.1942–31.05.1944 – Stanisław de Rosset, konsul[238]

Podległość: konsulat generalny w Pretorii

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 48;
- IH, zesp. 42, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 293, [800/42/0/-/293], Office clerks, 1942 r., Notatka w sprawie budżetów konsulatów południowo-afrykańskich, 24.11.1942 r., skan 43–44;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/R, k. 62–63;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 292, Łukaszewicz; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie ogólne Konsulatu RP w Durbanie, 28.03.1944 r., b.p., s. 1–22 dokumentu; ibidem, sygn. 962, Sprawy personalne placówek – Dar-es-Salaam, Durban, Casablanca, Tunis, Kampala, Dakar, Salisbury, 1944–1945.

---

[237] Natal to była jedna z czterech prowincji wchodzących w skład Unii Południowo-Afrykańskiej. Jej stolicą było Pietermaritzburg, gdzie nie było polskiego przedstawicielstwa.

[238] Trzy etaty: konsul i 2 p.k. W sprawozdaniu z marca 1944 r. de Rosset wnioskował o skasowanie konsulatu, co zostało uwzględnione przez centralę MSZ.

DÜSSELDORF

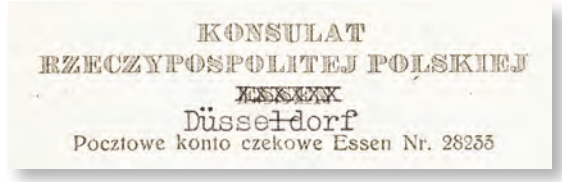
KONSULAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Düsseldorf
Pocztowe konto czekowe Essen Nr. 28255

Państwo: Niemcy

Ranga: 1.12.1936–1939: konsulat[239]

Kompetencja terytorialna: 1937: Westfalia (Westfalen), regencje Akwizgran (Aachen), Düsseldorf i Kolonia (Köln) z prowincji pruskiej Nadrenii (Rheinprovinz), kraje związkowe Lippe-Detmold i Schaumburg-Lippe

Adres: -7.06.1937–1939: Goltsteinstrasse 12

Kierownik:

- 1.12.1936–1.09.1939 – Witold Adam Korsak, konsul[240], konsul generalny (1.09.1937)

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Berlinie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 636, Konsulat RP w Düsseldorfie, [2/636/0] (5 j.a., 1921–1939)[241]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3;
- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.13, sygn. 2883, [2/474/0/8.13/2883], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne, korespondencja, noty [nazwiska na litery] A–D, 1921–1937; ibidem, sygn. 2885, [2/474/0/8.13/2885], Konsulowie polscy w Niemczech: *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne, korespondencja, noty. Nazwiska na litery M–P, 1922–1938; ibidem, seria 8.14, sygn. 2896, [2/474/0/8.14/2896], Skład konsulatów polskich w Niemczech, raporty konsulatów, zestawienia, noty, 1932–1938; ibidem, sygn. 2900, [2/474/0/8.14/2900], Skład poselstw i konsulatów, *agréments*, *lettres de créance*, *exequatur*, głównie przedstawicieli państw obcych w Polsce, Niemczech i WM Gdańsku, korespondencja, noty, informacje, 1929–1938; ibidem, seria 9.3, sygn. 3278, [2/474/0/9.3/3278], Konferencje konsulów polskich w Niemczech w 1938 r., sprawozdania, protokoły, referat, notatka, korespondencja, 1937–1938;
- Dz. Urz. MSZ: 1936, nr 10, s. 289; 1937, nr 4, s. 75;
- RSZ: 1937, s. 100; 1938, s. 108; 1939, s. 107.

---

239 Placówka przeniesiona z Essen. 18.06.1937 r. personel placówki tworzyli: konsul, *attaché* konsularny, 12 u.k., 3 funkcjonariuszy niższych.

240 Listy komisyjne konsula wystawiono 4.11.1936 r., konsula generalnego – 8.09.1937 r.

241 *Inwentarze akt konsulatów polskich…*, s. 74.

DYNEBURG
(Dźwińsk, obecnie Daugavpils)

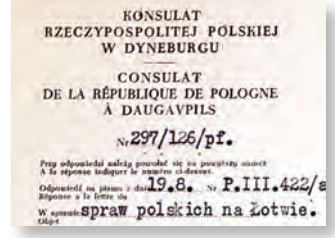
KONSULAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W DYNEBURGU

CONSULAT
DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE
À DAUGAVPILS

Nr. 297/126/pf.

Przy odpowiedzi należy powołać się na powyższy numer
À la réponse indiquer le numéro ci-dessus.

Odpowiedź na pismo z dnia 19.8. Nr P.III.422/a
Réponse à la lettre du

W sprawie spraw polskich na Łotwie.
Objet

Państwo: Łotwa

Ranga: 1920–1921: agencja konsularna; 1921–5.10.1939: konsulat

Kompetencja terytorialna: 1921–1926, 1929–1939: powiaty Dyneburg (Daugavpils), Rzeżyca (Rēzekne), Lucyn (Ludza), Iłukszta (Ilūkste)

Adres: 1923: Piotrogrodzka 23; 18.06.1923–14.12.1930: Teātra iela 8; 15.12.1930–1934: Karavānas iela 10; -1934–1939: Pulkveža Brieža iela 10

Kierownik:

- 1920–1921- – Stanisław Syrewicz, agent konsularny
- 10.08.1921–15.07.1930 – Michał Świerzbiński, konsul[242]
- 1.10.1930–31.05.1935 – Mieczysław Babiński, konsul
- 1.06.1935–28.02.1938 – Tadeusz Buynowski, konsul
- 1.03.1938–1.10.1939 – Marian Semiczek, konsul

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Rydze

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Michał Świerzbiński, skan 256–258;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 216; ibidem, sygn. 6220, [2/322/0/-/6220], Łotwa. Organizacja placówek polskich na Łotwie i ich działalność. Korespondencja, notatki, 1936 r.; ibidem, sygn. 7472, [2/322/0/-/7472], Raporty prasowe Konsulatu RP w Dyneburgu, b.d.; ibidem, sygn. 11771, [2/322/0/-11771], Łotwa. Raport administracyjny Konsulatu RP w Rydze za rok 1928, 1929 r.; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/--/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3;
- AAN, zesp. 510, Ambasada RP w Moskwie, seria 1, sygn. 21, [2/510/0/1/21], m.in. Łotwa, stosunki polityczne z ZSRR, raporty Konsulatu RP w Dyneburgu, 1922–1931;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/S, k. 34–35;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 44, nr 6, s. 111, nr 10, s. 194, nr 11, s. 214; 1924, nr 12, s. 208; 1925, nr 12, s. 194; 1926, nr 12, s. 176; 1927, nr 12, s. 179; 1928, nr 14, s. 266; 1929, nr 12, s. 261; 1930, nr 4, s. 87, nr 5, s. 94, nr 7, s. 180, nr 8, s. 224; 1932, nr 2 dodatek, s. 12; 1934, nr 8, s. 99;
- RSZ: 1932, s. 206; 1933, s. 173, 213; 1934, s. 167, 210; 1935, s. 84; 1936, s. 84; 1937, s. 93; 1938, s. 102; 1939, s. 99.

---

[242] Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 12, s. 176. 16.07.1930 r. został kierownikiem wicekonsulatu w Użhorodzie – ibidem, 1930, nr 4, s. 87.

DŻAMBUŁ
(obecnie Taraz)

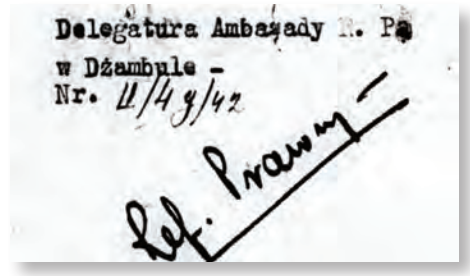
Delegatura Ambasady R. P
w Dżambule -
Nr. 11/49/42

Państwo: ZSRR, Kazachska SRR (obecnie Kazachstan)

Ranga: 02.–20.07.1942: delegatura

Kompetencja terytorialna: obwód dżambulski

Adres: ul. Stalina 70

Kierownik:

- -28.01.–20.07.1942 – Feliks Dziewicki, delegat[243]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kujbyszewie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 3, [800/35/0/-/3], (Administrative file, 1941–1943, Office file of the Consular Legal Department 1941–1944), Przyczynek do krótkiego zarysu historii działalności placówki w Dżambule, 12.09.1942 r., skan 504–518; ibidem, sygn. 19, [800/35/0/-/19], Materiał informacyjny dotyczący cenzury, księgowania i rozliczeń Delegatur Ambasady w ZSRR za 1942 r., Delegatura w Dżambule, 31.12.1942 r., skan 894; ibidem, sygn. 24, [800/35/0/-/24], Wykaz delegatów Ambasady, 9.01.1942 r., skan 778; ibidem, sygn. 39, [800/35/0/-/39], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1944, Karta Delegatura w Dżambule, b.d., skan 16; ibidem, sygn. 44, [800/35/0/-/44], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1943, Sprawozdanie ogólne (Działu Opieki Społecznej) za okres od dnia 27 stycznia (1942 r.) do dnia 30 marca 1942 r., 8.04.1942 r., skan 38; ibidem, Stan sieci opiekuńczej Ambasady w terenie na dzień 22 lipca 1942 r., skan 69–71; ibidem, Sprawozdanie o stanie sieci terenowej Ambasady na dzień 14 VI 1942 r., 1942 r., skan 78;
- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 4: Delegatury Ambasady RP w ZSRR, 16 VI 1942 r., k. 51–53.

[243] Zgłoszony do LKSZ notą z 28.01.1942 r., placówkę objął 18.02.1942 r. Delegat koordynował pracę 8 mężów zaufania. Pracownicy Delegatury (delegat Feliks Dziewicki, z-ca delegata Kazimierz Łęczyński, urzędnik Ignacy Korman) zostali 20.07.1942 r. aresztowani i przebywali w więzieniu do 28.10.1942 r. (data noty informującej o ich zwolnieniu). Od 27.08.1942 r. sprawy pomocowe prowadził mąż zaufania Roman Mutermilch – IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 3, [800/35/0/-/3], (Administrative file, 1941–1943, Office file of the Consular Legal Department 1941–1944), Sprawozdanie męża zaufania w Dżambule z objęcia placówki, 3.09.1942 r., skan 479.

EDYNBURG

Państwo: Wielka Brytania, Szkocja

Ranga: 1943–1945: agencja konsularna; 1.04.–8.06. 1945: konsulat honorowy[244]

Kompetencja terytorialna: miasto Edynburg i księstwo Midlothian

Adres: -1944-: 22, Fountain Hall Road

Kierownik:

- 1943–1945 – Oktawian Jastrzębski, p.k., agent konsularny[245]
- 1945 – Kazimierz Komierowski, p.k. Agencji Konsularnej RP[246]
- 1.04.–8.06.1945- – sir William Darling, konsul honorowy

Podległość: konsulat generalny w Londynie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 277, [2/495/0/-/277], Sieć dyplomatyczna i konsularna polska, centrala MSZ, Ambasada RP w Londynie, konsulaty w Londynie, Glasgow, Manchesterze, Edynburgu oraz poselstwa i attachaty przy rządach alianckich. Spis pracowników, 1944;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1743, [2/503/0/8/1743], Projekt utworzenia i obsady nowych placówek polskich, głównie konsultów honorowych. Raporty polskich placówek, korespondencja, notatki, 1940–1945, k. 89, 90–91, 95–126, 132, 135–136, 144–149, 154–155, 190–191, 203;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 154, k. 65, 66 (akt ustanowienia), 68 (nominacja);
- IPMS, zesp. A.42, Konsulat Generalny RP w Londynie, sygn. 123, Konsulat Honorowy RP w Edynburgu, 1944–1945.

---

[244] D. Grajczak, op.cit., s. 188–189 (podrozdział Konsulat Honorowy RP w Edynburgu).

[245] Jeden p.k. przydzielony z Konsulatu RP w Glasgow, przyjeżdżał do Edynburga raz w tygodniu – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, fiszka Konsulat RP w Glasgow; stan na 1.01.1945 r. 1 etat (p.k. referendarski) – ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p.

[246] Ibidem, sygn. 922, Konsulat Generalny RP w Londynie, Budżet N 1 na rok 1945, b.p., k. 2 dokumentu.

ELBLĄG (Elbing)

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
№ 24 | Warszawa, dnia 15 listopada 1922 roku | Rok III
157.
A K T
USTANAWIAJĄCY STAŁOWE AGENCJE KONSULARNE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W ELKU I ELBLĄGU

Państwo: Niemcy (obecnie Polska)

Ranga: 15.11.1922–1.03.1923: agencja konsularna; 1.03.–1.08.1923: wicekonsulat

Kompetencja terytorialna: 1923: powiaty ziemskie Elbląg (Elbing), Morąg (Mohrungen) i Pruski Holąd (Preußisch Holland), po likwidacji przeszły do okręgu Konsulatu Generalnego RP w Królewcu

Adres: 15.11.1922–1.08.1923: Hlg. Leichnamstrasse 145 (obecnie ul. Robotnicza)

Kierownik:

- 1.01.–1.08.1922 – Józef Gieburowski, sekretarz konsularny[247]
- 1.08.1922–1.08.1923 – dr Edward Skowroński, sekretarz konsularny

Podległość: konsulat (generalny) w Królewcu

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.12, sygn. 2873, [2/474/0/8.12/2873], Organizacja konsulatów RP w Hamburgu i Wrocławiu. Korespondencja, schemat organizacyjny, 1920–1921, 1929–1932; ibidem, seria 8.18, sygn. 2956, [2/474/0/8.18/2956], Protokoły zdawczo-odbiorcze kierowników konsulatów polskich w Niemczech, 1929–1932, k. 1–2; ibidem, seria 9.3, sygn. 3260, [2/474/0/9.3/3260], Zjazdy konsulów polskich w Niemczech. Protokoły, korespondencja, 1920–1923;
- AAN, zesp. 478, Konsulat RP w Kwidzyniu [sic], seria 8, sygn. 116, [2/478/0/8/116], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe konsulatu, raporty administracyjne konsulatu, zestawienia, 1922–1923, k. 2, 4, 23, 25;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/G, k. 19–20;
- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 24, s. 309; 1923, nr 3, s. 45, nr 6, s. 112; 1924, nr 3, s. 30.

EŁK (Lyck)

WICE-KONSULAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W EŁKU

Państwo: Niemcy (obecnie Polska)

Ranga: 1.08.1922–5.05.1923: agencja konsularna; 5.05.1923–1939: wicekonsulat[248]

Kompetencja terytorialna: 1923: powiaty Ełk (Lyck), Lec (Lötzen), Olecko (Margrabowa, Oletzko, od 1928 Treuburg), Pisz (Jańsborg, Johannisburg); 1924: powiaty Ełk (Lyck), Lec

[247] Jednocześnie kierownik konsulatu w Kwidzynie.
[248] W 1925 r. personel placówki tworzyli: sekretarz konsularny, sekretarz, urzędnik kancelaryjny; 1.01.1932 r. – wicekonsul, 4 u.k.

(Lötzen), Olecko (Treuburg), Pisz (Jańsborg, Johannisburg); później również Lec (Lötzen), Gołdap (Goldap – od 1.04.1928 wyłączony z okręgu konsulatu w Królewcu); 1926–1932: trzy powiaty rejencji olsztyńskiej (Regierungsbezirk Allenstein) prowincji Prusy Wschodnie (Ostpreußen): Ełk (Lyck), Lec (Lötzen) i Pisz (Jańsborg, Johannisburg) oraz powiat Olecko (Treuburg) z rejencji gąbińskiej (Regierungsbezirk Gumbinnen); 1935–1939: Ełk (Lyck), Lec (Lötzen) i Pisz (Jańsborg, Johannisburg), Treuburg (Olecko), Gołdap (Goldap)

Adres: 1923–1925: Bismarckstrasse 20/I (ul. Mickiewicza); 1926–20.04.1928-: Freystrasse 3 (ul. Konopnickiej); 1928–1.10.1932: Falkstrasse (Volkstrasse) 19 (ul. Chopina); 1.10.1932–1939: Königin Luisenplatz 2 (ul. 3 Maja)

Kierownik:

- 1.08.1922–15.09.1924 – dr Filip Zawada, sekretarz konsularny, wicekonsul (9.03.1923)
- 16.09.1924–30.06.1928 – Tadeusz Kunicki, tyt. sekretarz konsularny, sekretarz konsularny (1.02.1925), *attaché* konsularny (1.03.1928), p.o. wicekonsul (1925–1927)
- 1.07.1928–30.04.1931 – Zygmunt Liczbiński, wicekonsul, tyt. konsul (30.08.1930)[249]
- 1.05.–1.08.1931 – dr Tadeusz Borkowski, konsul
- 1.08.1931–31.07.1932 – Tadeusz Chęciński, wicekonsul
- 1.08.1932–30.09.1933 – Jan Jerzy Rapf, wicekonsul[250]
- 1.10.1933–31.01.1936 – Romuald Putryński, wicekonsul, konsul (1.02.1934)[251]
- 1.02.1936–1.09.1939 – Mieczysław Rogalski, konsul[252]

Podległość: konsulat, konsulat generalny w Królewcu

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 4810, [2/322/0/-/4810], Raporty prasowe konsulatów polskich w Ełku, Essen, Frankfurcie i Komisarza Generalnego RP w Gdańsku, 1936; ibidem, 4869, [sygn. 2/322/0/-/4869], Niemcy. Inauguracja konsula RP w Ełku. Raporty, 1928; ibidem, sygn. 4875, [2/322/0/-/4875], Pismo Poselstwa RP w Berlinie do MSZ w sprawie unormowania sprawy podziału rzeczowego w raportach konsulatów RP w Niemczech, 26.02.1931 r., k. 1–11; ibidem, Sprawozdanie statystyczne z działalności i gospodarki Wicekonsulatu RP w Ełku za rok budżetowy 1930/1931, 11.07.1931 r, k. 31–35; ibidem, sygn. 7497, [2/322/0/-/7497], Raporty prasowe Wicekonsulatu RP w Ełku, 1935–1936; ibidem, sygn. 11225, [2/322/0/-/11225],

---

[249] Dekret nominacyjny na kierownika placówki z 30.05.1928 r., listy komisyjne zostały wystawione 5.07.1928 r., kolejne – z tytułem wicekonsula – 31.01.1929 r., z tytułem konsula – 29.10.1930 r.

[250] Dekret nominacyjny z 18.05.1932 r., listy komisyjne z 22.06.1932 r., *exequatur* z 23.09.1932 r.

[251] Romuald Putryński otrzymał pismo: „W związku z nominacją Pana na stanowisko kierownika Wicekonsulatu RP w Ełku od dnia 1 X 1930 r. zawiadamiam, że winien Pan wyjechać do Ełku na 4 dni przed terminem wskazanym w nominacji, tj. w dniu 26 b.m., aby przejąć urzędowanie od poprzednika" – AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.13, sygn. 2885, [2/474/0/8.13/2885], Pismo naczelnika Wydziału Osobowego dot. wyjazdu do Ełku, 22.09.1933 r., k. 1. Listy komisyjne zostały podpisane 28.09.1933 r., drugie listy – konsula – 27.09.1934 r.

[252] Dekret o powierzeniu kierownictwa z 9.12.1935 r., listy komisyjne z 14.01.1936 r., *exequatur* z 26.02.1936 r.

Raporty prasowe konsulatów RP w Olsztynie, Ełku, Kwidzynie w sprawie ruchu „młodopruskiego" i akcji niemieckich organizacji nacjonalistycznych i młodzieżowych w Prusach Wschodnich, 1931–1932; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3;

- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.12, sygn. 2873, [2/474/0/8.12/2873], Organizacja konsulatów RP w Hamburgu i Wrocławiu, korespondencja, schemat organizacyjny, 1920–1921, 1929–1932; ibidem, sygn. 2874, [2/474/0/8.12/2874], Organizacja konsulatów RP w Kwidzynie, Królewcu i Wicekonsulatu RP w Ełku, raporty konsulatów, korespondencja, gazety, noty, 1920–1929; ibidem, seria 8.13, sygn. 2883, [2/474/0/8.13/2883], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery A–D, 1921–1937; ibidem, sygn. 2884, [2/474/0/8.13/2884], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery G–Ł, 1920–1937; ibidem, sygn. 2885, [2/474/0/8.13/2885], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery N–P, 1922–1938; ibidem, sygn. 2886, [2/474/0/8.13/2886], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery R–S, 1920–1938; ibidem, sygn. 2887, [2/474/0/8.13/2887], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery W–Z, 1924–1938; ibidem, sygn. 2888, [2/474/0/8.13/2888], Konsulowie polscy w Niemczech – sprawy *exequatur* i listów komisyjnych. Interpretacja art. 279 traktatu wersalskiego, dotyczącego mianowania konsulów państw obcych w Niemczech, korespondencja, noty, 1920–1931; ibidem, seria 8.14, sygn. 2895, [2/474/0/8.14/2895], Skład konsulatów RP w Niemczech, korespondencja, spisy, noty, 1922–1932; ibidem, sygn. 2896, [2/474/0/8.14/2896], Skład konsulatów polskich w Niemczech, raporty konsulatów, zestawienia, noty, 1932–1938; ibidem, seria 8.15, sygn. 2901, [2/474/0/8.15/2901], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska oraz obca, w Niemczech, korespondencja, noty, spisy, 1920–1932; ibidem, sygn. 2904, [2/474/0/8.15/2904], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech, raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1925–1926; ibidem, sygn. 2905, [2/474/0/8.15/2905], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech, raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1926–1931; ibidem, sygn. 2911, [2/474/0/8.15/2911], Projekty utworzenia nowych placówek polskich w Niemczech, korespondencja, 1920–1922, 1928–1930; ibidem, seria 8.36, sygn. 3233, [2/474/0/8.36/3233], Wicekonsulat RP w Ełku, raporty Wicekonsulatu, korespondencja, zestawienia, 1929–1932; ibidem, seria 9.3, sygn. 3264, [2/474/0/9.3/3264], Konferencje konsulów polskich w Prusach Wschodnich, raporty, protokoły, 1927–1931;
- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 24, s. 309; 1923, nr 3, s. 45, nr 6, s. 112, nr 8, s. 169; 1924, nr 12, s. 209; 1925, nr 3, s. 30, nr 12, s. 194; 1926, nr 1, s. 11, nr 12, s. 177; 1927, nr 12, s. 179; 1928, nr 1, s. 1, nr 8, s. 163, nr 10, s. 196, nr 14, s. 267; 1929, nr 12, s. 262; 1930, nr 8, s. 225; 1931, nr 5, s. 72–73, nr 11, s. 192; 1932, nr 2 dodatek, s. 13, nr 11, s. 155, nr 20, s. 168; 1933, nr 17, s. 166; 1936, nr 1, s. 18;
- RSZ: 1932, s. 16, 214–215; 1933, s. 176, 214; 1934, s. 170, 211; 1935, s. 91; 1936, s. 91; 1937, s. 100; 1938, s. 108; 1939, s. 107.

ESSEN

Państwo: Niemcy

Ranga: 25.09.–1.12.1919: agencja konsularna; 1.12.1919–1.10.1920[253]: wicekonsulat; 1.10.1920–1936: konsulat[254]

Kompetencja terytorialna: 1921: miasto Essen, prowincja Westfalia (Westfalen) i część prowincji Nadrenii (Rheinprovinz); 1926–1928: miasto Essen, prowincja Westfalia (Westfalen), rejencja Düsseldorf prowincji Nadrenii (Regierungsbezirk Düsseldorf, Rheinprovinz) z wyjątkiem powiatów Solingen, Remscheid, Lennep i Grevenbroich; po likwidacji agencji konsularnej w Kolonii z dniem 1.04.1930 konsulat przejął: rejencja Akwizgran (Aachen), rejencja Kolonia (Regierungsbezirk Köln) oraz powiaty rejencji Düsseldorf (Remscheid, Lennep, Grevenbroich); 1931–1936: obszar prowincji Westfalii (Westfalen), rejencje Düsseldorf, Kolonia i Akwizgran (Aachen) z prowincji Nadrenii (Rheinprovinz), państwa związkowe Lippe-Detmold i Schaumburg-Lippe

Adres: -5.01.1920–1921: Huyssen Allee 80; -1.03.1923–1.04.1931: Bahnhofstrasse 90/92 (w 1927 ulica zmieniła nazwę na Hindenburgstrasse); 1.04.1931–1936: Alfredstrasse 85

Kierownik:

- 25.09.1919–26.03.1925 – Leon Barciszewski, wicekonsul, konsul (1.10.1920)
- 26.01.1925–1.12.1926 – dr Adam Lisiewicz, wicekonsul tyt. konsul, konsul (1.07.1925)
- 1.01.1927–31.12.1928 – Jan Brodzki (Łodzia-Brodzki), konsul[255]
- 1.01.1929–31.03.1930 – Filip Zawada, konsul[256]
- 1.04.1930–31.07.1932 – Bartłomiej Rusiecki, konsul[257]
- 1.08.1932–31.12.1933 – Aleksy Wdziękoński, konsul[258]

---

[253] 5.01.1920 r. odbyła się uroczystość poświęcenia i oddania do użytku budynku wicekonsulatu.

[254] W 1926 r. placówce przyznano 7 etatów urzędników: konsul, 2 wicekonsulów, 2 sekretarzy konsularnych oraz 2 adiunktów kancelaryjnych. Po likwidacji placówki w Essen jej kompetencje przejął Konsulat RP w Düsseldorfie.

[255] Najpierw dostał nominację na 1.01.1927 r., a potem przesunięto ją na 1.12.1926 r. – Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 9, s. 11; nr 11, s. 147. Stanowisko objął już 30.11.1926 r., w materiałach archiwalnych zachowała się jego korespondencja na papierze listowym konsulatu z grudnia 1926 r.

[256] Działalność urzędowa Filipa Zawady, jako konsula w Essen, zakończyła się faktycznie z chwilą jego wyjazdu na urlop „kuracyjny" w dniu 26.11.1929 r., z którego ze względów zdrowotnych do Essen nie powrócił.

[257] Kierował prowizorycznie placówką w Essen od 19.02.1930 r., wobec choroby konsula Filipa Zawady. Listy komisyjne wystawiono 28.04.1931 r., *exequatur* z 28.08.1931 r. Konsulat koordynował pracę Punktu Informacyjnego w Akwizgranie (kierował nim Mach), który zorganizowano w wynajętych pomieszczeniach dworca kolejowego.

[258] Listy komisyjne zostały podpisane 22.06.1922 r.

- 1.01.1934–31.01.1936 – dr Zygmunt Zawadowski, konsul[259]
- 1.02.–1.12.1936 – Witold Adam Korsak, konsul[260]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Berlinie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 9, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, seria 4.1, sygn. I 1427, [2/9/0/4.1/I 1427], Rejestr optantów na rzecz Polski – Konsulat Generalny RP w Bytomiu i Essen, b.d.;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 216; ibidem, sygn. 4810, [2/322/0/-/4810], Raporty prasowe konsulatów polskich w Ełku, Essen, Frankfurcie i Komisarza Generalnego RP w Gdańsku, 1936; ibidem, sygn. 4875, [2/322/0/-/4875], Pismo Poselstwa RP w Berlinie do MSZ w sprawie unormowania sprawy podziału rzeczowego w raportach konsulatów RP w Niemczech, 26.02.1931 r., k. 1–11; ibidem, Sprawozdanie statystyczne z działalności i gospodarki Konsulatu RP w Essen za rok budżetowy 1930/1931, 8.07.1931 r., k. 226–240; ibidem, sygn. 7498-7502, [2/322/0/-/7498-7502], Raporty prasowe Konsulatu RP w Essen, tom I–V, 1929–1930; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 3; ibidem, sygn. 10516-10517, [2/322/0/-/10516-10517], Prześladowanie obywateli polskich, głównie Żydów – interwencje Konsulatu RP w Essen, 1934–1935; ibidem, sygn. 11221, [2/322/0/-/11221], Raporty prasowe konsulatów RP w Essen i w Lipsku oraz Poselstwa RP w Berlinie dotyczące stosunków polsko-niemieckich i wewnętrznych stosunków w Niemczech, 1931–1933; ibidem, sygn. 11751, [2/322/0/-/11751], Raport administracyjny Konsulatu RP w Essen, 1929; ibidem, sygn. 12512, [2/322/0/-/12512], Raport polityczny Konsulatu RP w Essen o sytuacji politycznej i gospodarczej w Zagłębiu Ruhry oraz o położeniu emigracji polskiej. Mapa kopalń Zagłębia, 1923; ibidem, sygn. 12613, [2/322/0/-/12613], Sprawy organizacyjne, budżetowo-rachunkowe i personalne Konsulatu RP w Essen, 1923;
- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.12, sygn. 2875, [2/474/0/8.12/2875], Organizacja konsulatów RP w Kolonii, Frankfurcie nad Menem i Essen. Raporty konsulatów, korespondencja, noty, 1921–1931; ibidem, seria 8.13, sygn. 2883, [2/474/0/8.13/2883], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery A–D, 1921–1937; ibidem, sygn. 2884, [2/474/0/8.13/2884], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery G–Ł, 1920–1937; ibidem, sygn. 2885, [2/474/0/8.13/2885], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery N–P, 1922–1938; ibidem, sygn. 2886, [2/474/0/8.13/2886],

[259] Listy komisyjne zostały podpisane 19.12.1933 r. Urzędem w jego zastępstwie od 20.01.1936 r. kierował *attaché* konsularny Stanisław Świętochowski.

[260] 9.12.1935 r. powierzono kierownictwo placówki z dniem 1.02.1936 r., listy komisyjne wystawiono 14.01.1936 r.

Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery R–S, 1920–1938; ibidem, sygn. 2887, [2/474/0/8.13/2887], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery W–Z, 1924–1938; ibidem, sygn. 2888, [2/474/0/8.13/2888], Konsulowie polscy w Niemczech – sprawy *exequatur* i listów komisyjnych. Interpretacja art. 279 traktatu wersalskiego, dotyczącego mianowania konsulów państw obcych w Niemczech, korespondencja, noty, 1920–1931; ibidem, seria 8.14, sygn. 2896, [2/474/0/8.14/2896], Skład konsulatów polskich w Niemczech, raporty konsulatów, zestawienia, noty, 1932–1938; ibidem, seria 8.15, sygn. 2901, [2/474/0/8.15/2901], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska oraz obca, w Niemczech, korespondencja, noty, spisy, 1920–1932; ibidem, sygn. 2903, [2/474/0/8.15/2903], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech, raporty, korespondencja, noty, 1920–1921; ibidem, sygn. 2905, [2/474/0/8.15/2905], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech, raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1926–1931; ibidem, sygn. 2911, [2/474/0/8.15/2911], Projekty utworzenia nowych placówek polskich w Niemczech, korespondencja, 1920–1922, 1928–1930; ibidem, seria 8.36, sygn. 3234, [2/474/0/8.36/3234], Konsulat Generalny RP w Essen, raporty Konsulatu, korespondencja, zestawienia, 1929–1933; ibidem, sygn. 3244, [2/474/0/8.36/3244], Konsulat RP w Pile, raporty Konsulatu, korespondencja, zestawienia, 1926–1933; ibidem, seria 9.3, sygn. 3260, [2/474/0/9.3/3260], Zjazdy konsulów polskich w Niemczech, protokoły, korespondencja, 1920–1923; ibidem, sygn. 3262, [2/474/0/9.3/3262], Zjazd konsulów polskich w Niemczech w 1928 r. Przygotowania i programy, raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, notatki, 1927–1928; ibidem, sygn. 3265, [2/474/0/9.3/3265], Zjazd konsulów polskich w Niemczech w 1928 r., opinie i wnioski konsulatów, raporty, korespondencja, 1927–1928; ibidem, sygn. 3266, [2/474/0/9.3/3266], Zjazd konsulów polskich w Niemczech w 1928 r., protokoły, 1928;

- AAN, zesp. 475, Konsulat Generalny RP w Berlinie, seria 9, sygn. 205, [2/475/0/9/205], Raporty konsularne Wicekonsulatu RP w Essen dotyczące spraw organizacyjnych, budżetowo-rachunkowych i personalnych, 1919–1920, k. 1–245;
- AAN, zesp. 491, Konsulat RP w Buffalo, seria 7, sygn. 117, [2/491/0/7/117], Okólnik nr 170: Skład Poselstw i Konsulatów Rzeczypospolitej z dnia 20 października 1919 r., 24.10.1919 r., k. 5;
- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 653, [2/464/0/8/653], Urzędnicy etatowi Konsulatu RP w Marsylii oraz innych placówek polskich, m.in. zamach na wicekonsula RP w Essen Jerzego Lechowskiego, 1920–1932;
- Archiwum Państwowe w Poznaniu, zesp. 474, Konsulat RP w Essen, seria 18.21, sygn. 11517, [53/474/0/18.21/11517], 1931–1936;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 42; 1923, nr 3, s. 44, nr 6, s. 112; 1925, nr 4, s. 50, nr 12, s. 194–195; 1926, nr 9, s. 118, nr 11, s. 148, nr 12, s. 177; 1927, nr 9, s. 138, nr 12, s. 180; 1928, nr 14, s. 267; 1929, nr 12, s. 262–263; 1930, nr 4, s. 74–75, nr 8, s. 225; 1931, nr 12, s. 198; 1932, nr 2 dodatek, s. 13, nr 5, s. 86, nr 8, s. 155; 1933, nr 20, s. 196–197;
- RSZ: 1932, s. 215-216; 1933, s. 176, 214; 1934, s. 170, 211; 1935, s. 91–92; 1936, s. 91–92.

FILADELFIA

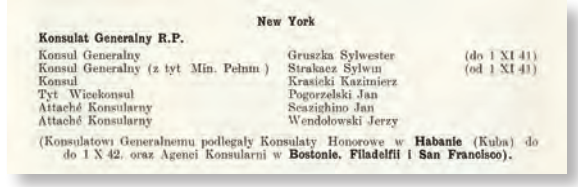
New York

Konsulat Generalny R.P.

Konsul Generalny	Gruszka Sylwester	(do 1 XI 41)
Konsul Generalny (z tyt. Min. Pełnm.)	Strakacz Sylwin	(od 1 XI 41)
Konsul	Krasicki Kazimierz	
Tyt. Wicekonsul	Pogorzelski Jan	
Attaché Konsularny	Scazighino Jan	
Attaché Konsularny	Wendołowski Jerzy	

(Konsulatowi Generalnemu podlegały Konsulaty Honorowe w **Habanie** (Kuba) do do 1 X 42, oraz Agenci Konsularni w **Bostonie, Filadelfii i San Francisco).**

Państwo: Stany Zjednoczone AP

Ranga: 1939: agencja konsularna

Kompetencja terytorialna: brak informacji

Adres: -4.01.1938–31.10.1939: 12, South 12th Street (pokój 2409)

Kierownik:

- -4.01.1938–31.10.1939- – Olgierd Langer, agent konsularny, *Trade Commissioner*

Podległość: konsulat generalny w Nowym Jorku

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 1931, [2/490/0/-/1931], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, *exequatur*, 1931–1939;
- AAN, zesp. 591, Amerykańsko-Polska Izba Handlowa i Przemysłowa w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej w Nowym Jorku, sygn. 12, [2/591/0/-/12], Konsulat Handlowy RP w Filadelfii – współpraca z Izbą, głównie w sprawach handlowych. Koresponadencja, 1938–1939;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 583, Wykaz etatów Konsulatu Generalnego RP w New Yorku na dzień 1 IX 1939 r., b.p.

FLORENCJA

Państwo: Włochy

Ranga: -1.01.1919–8.01.1940: konsulat honorowy[261]

Kompetencja terytorialna: 1919–1926-: prowincje Florencja, Siena, Arezzo, Perugia i Grosseto; 1939: prowincje Arezzo, Florencja, Grosseto, Livorno, Lucca, Massa-Carrara, Piza, Pistoia, Siena

Adres: 1921–1934: Lungarno del Tempio 22a; 1934–1936: via Guerrazzi 21; 1937–1939: viale Michelangelo 11

Kierownik:

- -2.12.1919–8.01.1940 – Karol Paszkowski, konsul honorowy[262]

Podległość: konsulat generalny w Mediolanie

---

[261] Zakres działania: sprawy handlowe, informacyjne i propagandowe.

[262] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 2.12.1919 r., kolejny kontrakt z MSZ Paszkowski podpisał 1.10.1924 r. 8.01.1940 r. Karol Paszkowski zmarł.

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 506, Konsulat Honorowy RP we Florencji, [2/506/0] (142 j.a., 1918–1939)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Karol Paszkowski, skan 186;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 220; ibidem, sygn. 4384, [2/322/0/-/4384], Sprawozdanie statystyczne z działalności Konsulatu RP we Florencji za rok budżetowy 1930/1931, 13.07.1931 r., k. 25–28; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 6;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 41; 1923, nr 3, s. 50; 1924, nr 12, s. 214, nr 6, s. 116; 1925, nr 12, s. 201; 1926, nr 12, s. 183; 1927, nr 12, s. 186; 1928, nr 14, s. 275; 1929, nr 8, s. 154, nr 12, s. 270; 1932, nr 2, s. 20; 1934, nr 9, s. 121;
- RSZ: 1932, s. 199; 1933, s. 195, 219; 1934, s. 190, 218; 1935, s. 133; 1936, s. 134; 1937, s. 143; 1938, s. 157; 1939, s. 165.

FRANKFURT NAD MENEM

KONSULAT GENERALNY
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
FRANKFURT N. MENEM
SCHAUMAINKAI 43
363/29.

Państwo: Niemcy

Ranga: 15.04.1929–1.09.1939: konsulat generalny[263]

Kompetencja terytorialna: 1929: dawny okręg konsulatu w Kolonii, z wyjątkiem 2 rejencji Kolonii (Regierungsbezirk Köln) i Akwizgranu (Regierungsbezirk Aachen) oraz 4 powiatów z rejencji Düsseldorf (Remscheid, Solingen, Lennep i Ohligs), które pozostały przy agencji konsularnej w Kolonii; 1932: rejencje Koblencja (Koblenz) i Trewir (Trier) z prowincji Hesja-Nassau (Hessen-Nassau), kraj związkowy Hesja (Hessen), enklawa Bayerische Pfalz (Palatynat Reński) z kraju związkowego Bawarii i enklawy Birkenfeld z kraju związkowego Oldenburg; 1935–1939: prowincja Hesja-Nassau, rejencje Koblencja, Trewir, kraj związkowy Hesja, Bayerische Pfalz i Saara (Saarland – od 1.03.1935)

Adres: 15.04.1929–1939: Schaumain-Kai 43

Kierownik:

- 15.04.1929–30.11.1930 – Sylwester Gruszka, konsul generalny
- 1.12.1930–31.05.1932 – dr Tadeusz Dalbor, konsul generalny[264]

[263] 20.04.1931 r. personel placówki tworzyli: konsul generalny, wicekonsul, sekretarz konsularny, 7 p.k.
[264] Listy komisyjne zostały podpisane 8.01.1931 r., przeniesiony w stan rozporządzalności lub nieczynny z dniem 1.07.1932 r. – Dz. Urz. MSZ, 1932, nr 8, s. 129.

- 1.08.1932[265]–1.09.1934 – Szczęsny Zaleski, konsul generalny
- 1.09.1934–30.04.1939 – Stanisław Nałęcz-Korzeniowski, konsul
- 1.05.–1.09.1939 – Maksymilian Gajdziński, konsul

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Berlinie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 635, Konsulat Generalny RP we Frankfurcie nad Menem, [2/635/0] (9 j.a., 1928–1939)[266]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 4810, [2/322/0/-/4810], Raporty prasowe konsulatów polskich w Ełku, Essen, Frankfurcie i Komisarza Generalnego RP w Gdańsku, 1936; ibidem, sygn. 4875, [2/322/0/-/4875], Pismo Poselstwa RP w Berlinie do MSZ w sprawie unormowania sprawy podziału rzeczowego w raportach konsulatów RP w Niemczech, 26.02.1931 r., k. 1–11; ibidem, Sprawozdanie statystyczne z działalności i gospodarki Konsulatu Generalnego RP we Frankfurcie nad Menem za rok budżetowy 1930/1931, 14.07.1931 r., k. 99–114; ibidem, sygn. 10518, [2/322/0/-/10518], Akcja hitlerowska. Prześladowanie obywateli polskich, głównie Żydów – Interwencje Konsulatu Generalnego RP we Frankfurcie nad Menem, 1934; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3;
- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.12, sygn. 2875, [2/474/0/8.12/2875], Organizacja konsulatów RP w Kolonii, Frankfurcie nad Menem i Essen. Raporty konsulatów, korespondencja, noty, 1921, 1928–1931; ibidem, seria 8.13, sygn. 2883, [2/474/0/8.13/2883], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery A–D, 1921–1937; ibidem, sygn. 2884, [2/474/0/8.13/2884], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery G–Ł, 1920–1937; ibidem, sygn. 2885, [2/474/0/8.13/2885], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery N–P, 1922–1938; ibidem, sygn. 2886, [2/474/0/8.13/2886], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery R–S, 1920–1938; ibidem, sygn. 2887, [2/474/0/8.13/2887], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery W–Z, 1924–1938; ibidem, sygn. 2888, [2/474/0/8.13/2888], Konsulowie polscy w Niemczech – sprawy *exequatur* i listów komisyjnych. Interpretacja art. 279 traktatu wersalskiego, dotyczącego mianowania konsulów państw obcych w Niemczech, korespondencja, noty, 1920–1931; ibidem, seria 8.14, sygn. 2895, [2/474/0/8.14/2895], Skład konsulatów RP w Niemczech, korespondencja, spisy, noty, 1922–1932; ibidem, sygn. 2896, [2/474/0/8.14/2896], Skład konsulatów polskich w Niemczech, raporty konsulatów, zestawienia, noty, 1932–1938;

[265] Dekrety nominacyjne min. spraw zagranicznych podpisał 31.05 i 24.06.1932 r., a Prezydent RP podpisał jego listy komisyjne 13.08.1932 r.
[266] *Inwentarze akt konsulatów polskich…*, s. 39.

ibidem, seria 8.15, sygn. 2906, [2/474/0/8.15/2906], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech w związku ze zmianami administracyjnymi oraz przyłączeniem Zagłębia Saary i Sudetów do Rzeszy, raporty placówek polskich w Niemczech i Konsulatu RP w Strasburgu, noty, korespondencja, 1934–1938; ibidem, seria 8.18, sygn. 2956, [2/474/0/8.18/2956], Protokoły zdawczo-odbiorcze kierowników konsulatów polskich w Niemczech, 1929–1932, k. 39–52, 138–144, 158–162; ibidem, seria 8.36, sygn. 3235, [2/474/0/8.36/3235], Sprawy organizacyjne, budżetowo-rachunkowe Konsulatu Generalnego RP we Frankfurcie nad Menem, raporty Konsulatu, korespondencja, zestawienia, 1929–1932; ibidem, sygn. 3247, [2/474/0/8.36/3247], Sprawy organizacyjne, budżetowo-rachunkowe Konsulatu RP w Kolonii (i Frankurcie nad Menem), raporty Konsulatu, korespondencja, zestawienia, 1929–1931; ibidem, seria 9.3, sygn. 3274, [2/474/0/9.3/3274], Zjazd konsularny konsulatów polskich w Niemczech w 1936 r., sprawozdanie z sytuacji okręgu Konsulatu Generalnego RP we Frankfurcie nad Menem, 17.10.1936 r., k. 77–84;

- Dz. Urz. MSZ: 1929, nr 6, s. 130, nr 8, s. 157; 1930, nr 7, s. 183, nr 8, s. 226; 1932, nr 2 dodatek, s. 13, nr 11, s. 154, nr 12, s. 161, nr 13, s. 180; 1934, nr 7, s. 86;
- RSZ: 1932, s. 18, 108, 216; 1933, s. 177, 214; 1934, s. 170, 211; 1935, s. 92; 1936, s. 92; 1937, s. 101; 1938, s. 109; 1939, s. 108.

FUNCHAL

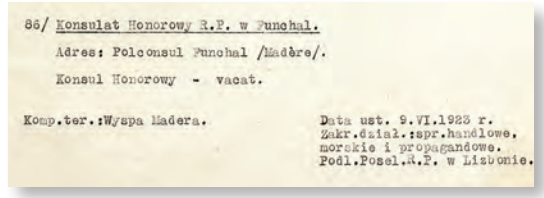
86/ Konsulat Honorowy R.P. w Funchal.
Adres: Poleonsul Funchal /Madère/.
Konsul Honorowy - vacat.
Komp.ter.:Wyspa Madera.
Data ust. 9.VI.1923 r.
Zakr.działł.:spr.handlowe, morskie i propagandowe.
Podl.Posel.R.P. w Lizbonie.

Państwo: Portugalia, wyspa Madera

Ranga: 9.06.1932–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: wyspa Madera

Adres: 1936–1938: 33, rua do Carmo

Kierownik:

- 3.06.1932–1938- – dr Luis Vieira de Castro[267]
- -1939–1.02.1944- – vacat

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Madrycie, potem w Lizbonie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Funchal, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1932, nr 13, s. 181; 1936, nr 10, s. 292;
- RSZ: 1933, s. 168, 216; 1934, s. 177, 214; 1935, s. 105; 1936, s. 106; 1937, s. 115; 1938, s. 124; 1939, s. 126.

[267] Jego listy komisyjne zostały przedstawione do podpisu 3.06.1932 r.

GAGRA zob. **NOWOROSYJSK**

GAŁACZ

Państwo: Rumunia

Ranga: 1920–1.07.1931: konsulat; 1.04.1933–1934: ekspozytura Konsulatu RP w Bukareszcie; 23.01.1935–1940: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1920–1921: miasto Gałacz i okręgi Mołdawia i Dobrudża; 1922: okręgi Cahul, Ismail, Brăila, Râmnicu-Sărat, Covurlui, Bacău-Fălciu, Jassy (Iaşi), Putna, Tecuci, Tutova, Vaslui, Focşani, Bârlad, Konstanca, Constanța, Delta-Dunari, Tulcea; 1926–1929-: Cahul, Ismail, Brăila, Râmnicu-Sărat, Buzâu, Covurlui, Bacău-Fălciu, Jassy, Putna, Tecuci, Tutova, Vaslui, Focşani, Bârlad, Constanța, Delta-Dunari (1927 nie było), Tulcea; 1933: Gałacz i Brăila; 1939: Covurlui, Tecuci, Tutova i Tulcea

Adres: 1921–1926: Cuza Voda 53; 21.07.1927: Strada Vultur 4 bis; 26.10.1927–1931: Strada Mihai Bravu 28; 1937–1940: Pasajul Bursei 2 ètage II

Kierownik:

- 1.01.1920–1.11.1922 – Feliks Chiczewski, konsul[268]
- 1924–30.06.1929 – Zdzisław Maciejowski, wicekonsul, konsul
- 1.09.1929–30.06.1931 – Antoni Świerzbiński, konsul[269]
- 7.07.1931–05.1934 – Mieczysław Kliszczyński, agent konsularny
- 23.01.1935–1939- – Apostol P. Popa, konsul honorowy[270]

Podległość: konsulat w Bukareszcie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Feliks Chiczewski, skan 129;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 217; ibidem, sygn. 11759, [2/322/0/-/11759], Raport administracyjny Konsulatu RP w Gałaczu za rok 1928, 1929;
- AAN, zesp. 487, Ambasada RP w Bukareszcie, seria 1, sygn. 69-70, [2/487/0/1/69-70], Raporty ekonomiczne Konsulatu RP w Galacu, 1921–1933; ibidem, seria 5, sygn. 315, [2/487/0/5/315], Konsulat RP w Galacu. Raport kulturalny za rok 1926, 1928; ibidem, seria 7, sygn. 438, [2/487/0/7/438], Porty w Galacu, Braili i Konstancy. Możliwości eksportu

---

[268] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 21.02.1920 r.

[269] 1.08.1929 r. dekretem min. spraw zagranicznych został mianowany konsulem, objął stanowisko 1.09.1929 r., listy komisyjne Prezydent RP podpisał 15.11.1929 r., a *exequatur* otrzymał dekretem królewskim z 13.12.1929 r.

[270] Załatwiał sprawy handlowe; Jadwiga Iwańska p.k.

ziemniaków i bydła z Polski do Egiptu. Towary węgierskie w portach polskich. Handel polski przez port w Konstancy. Sprawozdania ekonomiczne konsulatów RP w Galacu i Konstancy, wycinki prasowe, korespondencja, 1933–1939; ibidem, seria 8, sygn. 481, [2/487/0/8/481], Udzielenie *exequatur* konsulom RP w Rumunii: A. Świerzbińskiemu (Gałacz) i M. Grabińskiemu (Czerniowce). Dymisja konsula honorowego M. Boscoffa (Braiła). Nominacje pracowników konsulatu. *Exequatur* (kopie), noty, korespondencja, 1920, 1929–1930;

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 107;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Galacu, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 19, s. 247, nr 26, s. 338; 1923, nr 3, s. 46, nr 6, s. 114; 1924, nr 12, s. 211; 1925, nr 12, s. 198; 1926, nr 12, s. 180; 1927, nr 5, s. 92, nr 11, s. 147, nr 12, s. 183; 1928, nr 14, s. 271; 1929, nr 8, s. 167, nr 9, s. 180, nr 12, s. 266; 1930, nr 8, s. 229; 1931, nr 12, s. 198; 1933, nr 7, s. 53; 1935, nr 1, s. 3, nr 2, s. 43;
- RSZ: 1934, s. 179, 214; 1935, s. 107; 1936, s. 108; 1937, s. 117; 1938, s. 126; 1939, s. 128.

GÄVLE

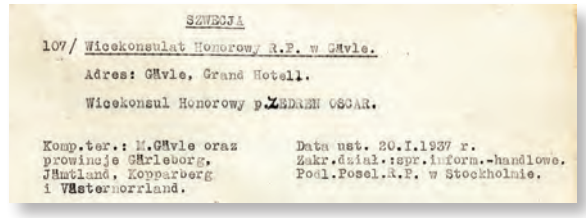
SZWECJA

107/ Wicekonsulat Honorowy R.P. w Gävle.

Adres: Gävle, Grand Hotell.

Wicekonsul Honorowy p.ZEDRÉN OSCAR.

Komp.ter.: M.Gävle oraz prowincje Gävleborg, Jämtland, Kopparberg i Västernorrland.

Data ust. 20.I.1937 r.
Zakr.dział.:spr.inform.-handlowe.
Podl.Posel.R.P. w Stockholmie.

Państwo: Szwecja

Ranga: 20.01.1937–1945: wicekonsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1937: miasto Gävle oraz prowincja Gävleborg, Jämtland, Kopparberg i Västernorrland

Adres: 1939: Grand Hotel

Kierownik:

- 1937–20.01.1939- – Oscar (Oskar) Zedrén, wicekonsul honorowy[271]
- -1942–2.01.1944- – vacat

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Sztokholmie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Wicekonsulat Honorowy RP w Gävle, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1937, nr 2, s. 40, 43;
- RSZ: 1937, s. 128; 1938, s. 138; 1939, s. 142;
- *Sveriges statskalender* (Stockholm), *för året*: 1940, s. 257; 1942, s. 266; 1945, s. 295.

[271] Zakres działania: sprawy informacyjno-handlowe. Oscar Zedrén zmarł w 1941 r.

GDAŃSK

Państwo: Wolne Miasto Gdańsk, terytorium mandatowe Ligi Narodów[272] (obecnie Polska)

Ranga: oddział konsularny (Oddział III Konsularno-Paszportowy)

Kompetencja terytorialna: Wolne Miasto Gdańsk

Adres: Delbruck Allee 3a (do 1923, obecnie ul. M. Skłodowskiej-Curie); Neugarten 27 (1923–1938, obecnie ul. Nowe Ogrody)[273]

Kierownik: brak informacji

Podległość: działał w ramach Komisariatu Generalnego RP w Gdańsku

Archiwum placówki:

- Archiwum Państwowe w Gdańsku, zesp. 259, Komisarz Generalny RP w Gdańsku, [10/259/0] (1121 j.a., 1919–1939)[274]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 4810, [2/322/0/-/4810], Raporty prasowe konsulatów polskich w Ełku, Essen, Frankfurcie i Komisarza Generalnego RP w Gdańsku, 1936;
- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.15, sygn. 2908, [2/474/0/8.15/2908], Objęcie przez placówki polskie opieki dyplomatycznej i konsularnej nad obywatelami gdańskimi. Korespondencja, okólniki, instrukcja, wyciąg z konwencji, 1921–1922; ibidem, sygn. 2909, [2/474/0/8.15/2909], Bezprawna opieka konsulatów niemieckich nad obywatelami polskimi narodowości niemieckiej oraz obywatelami gdańskimi, korespondencja, noty, 1921–1933;
- RSZ, 1938, s. 162; 1939, s. 170.

---

[272] Traktat wersalski z 28 czerwca 1919 r. określił prawne podstawy istnienia Wolnego Miasta Gdańska. Gwarantem decyzji wersalskich była Liga Narodów reprezentowana w Gdańsku przez Wysokiego Komisarza. Politykę zagraniczną WMG realizowała Polska, której przedstawiciel dyplomatyczny, jako Komisarz Generalny RP, rezydował na miejscu. Jego zadaniem było m.in. reprezentowanie rządu polskiego wobec Senatu oraz Wysokiego Komisarza LN. Polska sprawowała opiekę nad obywatelami WMG za granicą. Prezydent Rzeczpospolitej Polskiej, w porozumieniu z Senatem WMG, udzielał *exequatur* konsulom państw obcych tam rezydującym. Przedstawiciel Polski sprawował opiekę nad mniejszością polską oraz realizował m.in. wizowe czynności konsularne. Urząd Komisarza Generalnego RP w Gdańsku był podzielony na 10 komórek organizacyjnych, z których trzy pierwsze tworzyły tzw. Ścisły Komisariat Generalny, podległy personalnie MSZ RP. Były to Oddział I Ogólny (prawno-polityczny), Oddział II Kulturalno-Oświatowy i Oddział III Konsularno-Paszportowy.

[273] S. Mikos, *Działalność Komisariatu Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Wolnym Mieście Gdańsku 1920–1939*, Warszawa 1971.

[274] Akta Oddziału Konsularno-Paszportowego znajdują się w AAN, pod sygn. 4, [10/259/0/-/4] (124 j.a., 1920–1939).

GENEWA

Państwo: Szwajcaria

Ranga: 16.07.1919–11.1922[275]: konsulat; 12.06. 1936–1938: konsulat honorowy; 1.11.1938–31.07.1940[276] konsulat generalny

Kompetencja terytorialna: 1919: miasto Genewa, kantony Genewa, Vaud, Neuchâtel, Tribourg, Valais; 1936: kantony Genewa, Vaud, Valais; 1938: po utworzeniu konsulatu generalnego w Genewie kanton Genewy został wyłączony spod kompetencji wydziału konsularnego poselstwa w Bernie

Adres: -1.01.1920-: 31, Quai du Mont Blanc; 1937: 13, rue de la Corraterie; 1938: 14, rue l'Hotel de Ville; 1939: 4, rue Munier Romilly

Kierownik:

- 16.07.1919–11.09.1922 – Bronisław Wierzyński, konsul[277]
- 12. 06.1936–31.10.1938 (1939)[278] – dr Gustaw Duckert, konsul honorowy
- 1.11.1938–1.09.1940 – Kazimierz Trębicki, konsul generalny

Podległość: 1936: bezpośrednio poselstwu w Bernie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 2, Archiwum Ignacego Jana Paderewskiego, seria 5.23, sygn. 3089, [2/100/0/5.23/3089], Budżet personalny Konsulatu RP w Genewie, 1939;
- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Bronisław Wierzyński, skan 108;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 5067, [2/322/0/-/5067], Kandydaci na konsulów honorowych RP w Genewie, raport, 1936; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 5; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 272, [2/495/0/-/272], Organizacja urzędów dyplomatycznych i konsularnych polskich za granicą, k. 14–15, 15–22, 26, 32; ibidem, sygn. 286, [2/495/0/-/286], Likwidacja Konsulatu Generalnego RP w Genewie, protokoły zdawczo-odbiorcze, 1940;

---

[275] Wszystkie agendy zostały przekazane Wydziałowi Konsularnemu Poselstwa RP w Bernie.

[276] Utworzony po likwidacji Delegacji RP przy Lidze Narodów, a po jego zniesieniu jego funkcję przejął Wydział Konsularny Poselstwa RP w Bernie.

[277] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 24.07.1919 r.

[278] Dz. Urz. MS, 1939, nr 4, s. 65. Wynika z tego, że miał jeszcze uprawnienia nadane wg stanu na 1.03.1939 r.

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 1002, Sprawy personalne placówek – Genewa, Bombaj, Ottawa, 1944–1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 40; 1922, nr 25, s. 323–324; 1936, nr 7, s. 154, 172; 1938, nr 6, s. 94–95, 102;
- RSZ: 1937, s. 124; 1938, s. 134; 1939, s. 138.

GENUA

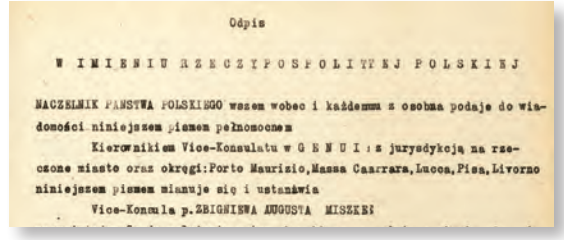
Odpis

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

NACZELNIK PAŃSTWA POLSKIEGO wszem wobec i każdemu z osobna podaje do wiadomości niniejszem pismem pełnomocnem

Kierownikiem Vice-Konsulatu w G E N U I : z jurysdykcją na rzeczone miasto oraz okręgi: Porto Maurizio, Massa Caarrara, Lucca, Pisa, Livorno niniejszem pismem mianuje się i ustanawia

Vice-Konsula p. ZBIGNIEWA AUGUSTA MISZKE

Państwo: Włochy

Ranga: 1919–1920: wicekonsulat

Kompetencja terytorialna: miasto Genua oraz okręgi Porto Maurizio, Massa Caarrara, Lucca, Pisa, Livorno

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 1.10.1919–31.12.1920 – Zbigniew August Miszke, wicekonsul[279]

Podległość: placówka dyplomatyczna w Rzymie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Zbigniew August Miszke, skan 95;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 5;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 42.

GLASGOW

Państwo: Wielka Brytania, Szkocja

Ranga: 15.06.1934–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Szkocja

Adres: 1934–1939, 1944–1945: 99, Glassford Street

[279] 13.11.1919 r. Naczelnik Państwa podpisał listy komisyjne.

Kierownik:

- 18.11.1933[280]–03.1945- – Robert Mac Gregor Whitelaw, konsul honorowy[281]

Podległość: konsulat generalny w Londynie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 33;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 135; ibidem, seria 8.5, sygn. 1225, [2/503/0/8.5/1225], Projekty utworzenia nowych placówek: Egipt, Syria, Palestyna, Kanada, Peru, Ekwador, Irlandia, Wielka Brytania, teksty umów, listy komisyjne, raporty, instrukcje, 1920–1934, k. 102–108, 146, 156–159, 174–178; ibidem, sygn. 1311, [2/503/0/8.5/1311], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze konsulatów honorowych RP w Wielkiej Brytanii i Irlandii, konsulaty w Dublinie, Glasgow, Manchesterze, Cardiff, Southampton, sprawy dotyczące wszystkich konsulatów honorowych w Wielkiej Brytanii, okólnik, korespondencja, instrukcje, raporty, katalog wystawy, program koncertu, noty, budżety, wycinki prasowe, 1921, 1931–1937;
- AAN, zesp. 504, Konsulat Generalny RP w Londynie, seria 8, sygn. 82, [2/504/0/8/82], Projekty utworzenia konsulatu polskiego w Glasgow. Korespondencja w sprawach kandydatów na stanowisko konsula, 1919–1923, 1928;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Glasgow, b.p.;
- IPMS, zesp. A.42, Konsulat Generalny RP w Londynie, sygn. 427, Konsulat Honorowy RP w Glasgow, 1934;
- RSZ: 1934, s. 188, 217; 1935, s. 125; 1936, s. 126; 1937, s. 135; 1938, s. 149; 1939, s. 154.

[280] Data nominacji. Zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1225, [2/503/0/8.5/1225], Projekty utworzenia nowych placówek [Egipt, Syria, Palestyna, Kanada, Peru, Ekwador, Irlandia, Wielka Brytania]. Teksty umów, listy komisyjne, raporty, instrukcje, 1920–1934, k. 187, 218–221.

[281] Data 18.11.1933 r. może oznaczać datę nominacji, a nie uruchomienia konsulatu.

GLASGOW

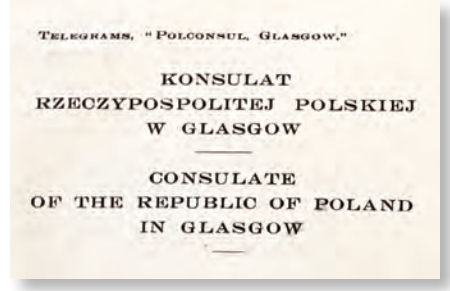
TELEGRAMS, "POLCONSUL, GLASGOW."

KONSULAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W GLASGOW

CONSULATE
OF THE REPUBLIC OF POLAND
IN GLASGOW

Państwo: Wielka Brytania, Szkocja

Ranga: -1.01.1941–1.05.1945-: konsulat

Kompetencja terytorialna: Szkocja w granicach etnograficznych

Adres: -1944–03.1945: 91, Hill Street

Kierownik:

- -1.01.1941–1945- – Witold Kolankowski, konsul[282]

Podległość: konsulat generalny w Londynie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 277, [2/495/0/-/277], Sieć dyplomatyczna i konsularna polska, centrala MSZ, Ambasada RP w Londynie, konsulaty w Londynie, Glasgow, Manchesterze, Edynburgu oraz poselstwa i attachaty przy rządach alianckich. Spis pracowników, 1944;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1311, [2/503/0/8.5/1311], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze konsulatów honorowych RP w Wielkiej Brytanii i Irlandii, konsulaty w Dublinie, Glasgow, Manchesterze, Cardiff, Southampton, sprawy dotyczące wszystkich konsulatów honorowych w Wielkiej Brytanii, okólnik, korespondencja, instrukcje, raporty, katalog wystawy, program koncertu, noty, budżety, wycinki prasowe, 1921, 1931–1937;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 335, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat Generalny RP – Glasgow, 1945; ibidem, sygn. 584, Wykaz etatów KG RP w Londynie na dzień 1 I 1942 r., 9.08.1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 635, Sprawy finansowe placówek – Glasgow, 1945; ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p.; ibidem, sygn. 982, Sprawy personalne placówek – Tanger, Brazzaville, Algier, Dublin, Sydney, Glasgow, Bagdad, Bogota, Hawana, Montevideo, 1944–1945.

[282] Stan na 1.01.1941 r. 4 etaty; 1.01.1942 r. 6 etatów (kierownik biura, z-ca kierownika, 2 urzędników, księgowa, sekretarka); 1945 r. 6 etatów (konsul, 4 p.k. oraz 1 funkcjonariusz niższy) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 922, Konsulat Generalny RP w Londynie, Budżet N 1 na rok 1945, b.p., k. 2 dokumentu; cały budżet zaplanowano w wysokości 543 funtów – ibidem, Zestawienie wydatków rzeczowo-administracyjnych w stosunku rocznym Konsulatu RP w Glasgow, 1945 r., b.p.

GÖTEBORG

KONSULAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
CONSULAT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE
GOTHEMBOURG

Państwo: Szwecja

Ranga: 17.05.1927–2.01.1944-: konsulat honorowy; -1.07.1944–1945: wicekonsulat; 1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1927–1928: miasto Göteborg oraz prowincje Älvsborg, Göteborg, Skaraborg; 1939: prowincje Älvsborg, Göteborg, Bohus i Skaraborg; 1944–1945: Älvsborg, Göteborg, Bohus, Skaraborg

Adres: 1927–1930: Lilla Bommenstorg 2; 1934–1944: O. Hamngatan 19; 1944–1945: Kristinelundsgatan 10

Kierownik:

- 21.05.1927–1940- – Hjalmar Nilsson, konsul honorowy[283]
- -1940–1944- – vacat[284]
- 11.10.1944–1945- – Ragnar Victor Wengelin, konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Sztokholmie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 2681, Konsulat RP w Göteborgu, [2/2681/0] (1 j.a., 1944–1945)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 2;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 30;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 108;
- AAN, zesp. 497, Poselstwo RP w Sztokholmie, sygn. 88, [2/497/0/-/88], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe Poselstwa RP w Sztokholmie oraz konsulatów RP w Göteborgu i Malmö. Sprawozdania kasowe, korespondencja, b.d.;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 341;

---

[283] Pracownik kontraktowy Tora Westin.

[284] Wobec vacatu na stanowisku konsula honorowego placówką kierowali etatowi: wicekonsul Borys Żukowski (-2.01.1944–1945) oraz wicekonsul/konsul Marian Lorens (-1940–1942-, -1944-, w zakresie obowiązków miał wpisane „Oddział II", był pracownikiem „pokrywkowym"). Stan na 1.07.1944 r. 1 etat (wicekonsul) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Wicekonsulatu RP w Göteborgu. Zakres działania: sprawy handlowe, morskie, propagandowe i kulturalne, wizowanie świadctw weterynaryjnych i analizy towarów.

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 551, Budżet placówek na 1942 r.; ibidem, sygn. 685, Odpis listu komisyjnego Ragnara Victora Wengelina, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1927, nr 4, s. 54, 71, nr 12, s. 185; 1928, nr 14, s. 273; 1929, nr 8, s. 154, nr 12, s. 269; 1930, nr 8, s. 232; 1932, nr 2, s. 18;
- RSZ: 1932, s. 240; 1933, s. 188, 218; 1934, s. 183, 216; 1935, s. 116; 1936, s. 117; 1937, s. 127; 1938, s. 137; 1939, s. 141;
- *Sveriges statskalender* (Stockholm*), för året*: 1940, s. 257; 1942, s. 266; 1945, s. 295.

GRENOBLE

Państwo: Francja
Ranga: 1934–1936: agencja konsularna
Kompetencja terytorialna: brak informacji
Adres: brak informacji
Kierownik:
- 1934–1936- – Jerzy Zygmunt Gadomski, agent (etat konsulatu w Lyonie)

Podległość: brak informacji
Archiwum placówki: brak informacji
Archiwalia i publikacje urzędowe: brak informacji.

GROZNY

Konsulat Polski
w Groznym.
Karta Legitymacyjna № 4351
Okaziciel niniejszego
Consulat de Pologne
à Grozny.
Carte d'Identité № 4351
Porteur de cette carte
Jan
Польское Консульство
въ Грозномъ.
УДОСТОВѢРЕНІЕ № 4351
Предъявитель сего

Państwo: Gruzja (obecnie Rosja)
Ranga: 1918-[285]–22.01.1920 agencja konsularna
Kompetencja terytorialna: brak informacji
Adres: brak informacji
Kierownik:
- 22.01.1920 – J. Maciejewski, agent konsularny

Podległość: brak informacji
Archiwum placówki: brak informacji
Archiwalia i publikacje urzędowe:
- AAN, zesp. 9, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w Warszawie, seria 5.6, sygn. I 4315, [2/9/0/5.6/I 4315], Wnioski o odznaczenia „Krzyżem Zasługi" nadesłane z terenu, k. 545;
- AAN, zesp. 499, Ambasada RP w Ankarze, seria 9, sygn. 95, [2/499//0/9/95], Karta legitymacyjna 4351, 22.01.1920 r., k. 135.

[285] Placówka została przywołana we wniosku odznaczeniowym Ireny Marii Rybickiej.

GWATEMALA
(Ciudad de Guatemala)

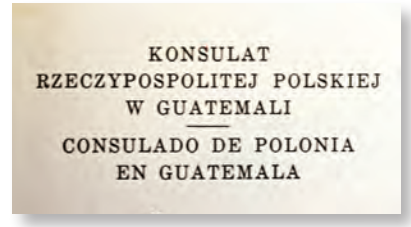
KONSULAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W GUATEMALI
CONSULADO DE POLONIA
EN GUATEMALA

Państwo: Gwatemala

Ranga: 4.02.1935–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Republika Gwatemali

Adres: 15.03.1935–14.12.1936: 6-a Avenida Norte 30; 15.12.1936–1.12.1942-: 4-a Avenida Norte 13

Kierownik:

- 4.02.1935–1943- – Paul Adolphe Seidner, konsul honorowy[286]
- -2.01.1944- – vacat[287]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Meksyku

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 3290, [2/322/0/-/3290], Rapport sur l'activite du poste [Konsulat RP w Gwatemali] pendant la periode comprise entre le 1 avril 1935 et 30 mars 1936, 28.04.1936, k. 91–93;
- AAN, zesp. 593, Poselstwo RP w Meksyku, seria 5, sygn. 51, [2/593/0/5/51], Meksyk, Ameryka Środkowa – koniunktury emigracyjne, m.in. dla imigrantów polskich. Meksykańskie ustawodawstwo imigracyjne. Projekt osadzenia polskich rodzin w Chihuahua. Raporty Poselstwa RP w Meksyku, konsulatów RP w Gwatemali i Bogocie, korespondencja, ustawy, dzienniki urzędowe, 1933, 1935–1940, 1945; ibidem, seria 10, sygn. 120, [2/593/0/10/120], Konsulat Honorowy RP w Ciudad de Gwatemala – utworzenie, nominacje dla konsula honorowego Paula Adolpha Seidnera i wicekonsula honorowego Jerzego Sawickiego. Raporty, nominacje, tekst ślubowania, umowa, raporty Poselstwa RP w Meksyku, korespondencja, wycinki prasowe, fotografia, 1935–1943; ibidem, seria 11, sygn. 156, [2/593/0/11/156], Konsulat Honorowy RP w Gwatemali: wykazy czynności konsularnych; ocena działalności konsula, protokół rewizji, 1933–1940, 1944; ibidem, seria 12, sygn. 158, [2/593/0/12/158], Działalność konsulów polskich w Meksyku i Ameryce Środkowej, raporty, upoważnienia, instrukcje MSZ, korespondencja, 1928, 1929, 1932–1939, 1942, 1944; ibidem, sygn. 159, [2/593/0/12/159], Działalność konsulów polskich w Kolumbii, Haiti, Meksyku, Panamie, Republice Dominikany, Salwadorze i Gwatemali. Instrukcje Poselstwa RP w Meksyku, okólniki i zarządzenia MSZ w sprawach raportów konsularnych, 1926, 1932–1933, 1939–1940;

---

[286] Dekret nominacyjny z 4.02.1935 r., listy komisyjne Prezydent RP podpisał 2.03.1935 r., umowa z konsulem została parafowana 5.03.1935 r., *exequatur* z 24.04.1935 r. Zatrudniony p.k. Jerzy Sawicki, wicekonsul.

[287] Paul Adolphe Seidner przeprowadził się do Meksyku i zrzekł się stanowiska, na początku 1944 r. trwały poszukiwania nowego agenta konsularnego w Gwatemali.

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 421, Karta Konsulat Honorowy RP w Guatemala; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Guatemala, b.p.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Meksyku na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 13 dokumentu;
- Dz. Urz. MSZ: 1935, nr 2, s. 30, 43; 1936, nr 8, s. 204;
- RSZ: 1935, s. 63; 1936, s. 63; 1937, s. 72; 1938, s. 80; 1939, s. 79.

HADERSLEV

SPRAWOZDANIE
STATYSTYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI
za rok

Państwo: Dania

Ranga: 26.06.1927[288]–1939: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1927: okręgi Vejle, Ribe i Sønderylland, potem: Południowa Jutlandia – okręgi administracyjne: Haderslev, Ribe, Aabenraa, Sønderborg i Tønder wraz z wyspami: Als, Rømø, Fanø i inne

Adres: 1927–1939: Nórregade 30

Kierownik:

- 20.06.1927–1940- – Johannes (Jan) Andersen, konsul honorowy[289]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kopenhadze

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagraniczych, sygn. 5746, [2/322/0/-/5746], Sprawozdanie statystyczne z działalności Konsulatu Honorowego RP w Haderslev za rok 1930/1931, 8.07.1931 r., k. 24–26;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 103;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Haderslev, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1927, nr 4, s. 57, 70, nr 6, s. 101, nr 12, s. 174; 1928, nr 14, s. 260; 1929, nr 8, s. 153; 1930, nr 8, s. 217; 1932, nr 2 dodatek, s. 5; 1938, nr 2, s. 25;
- RSZ: 1932, s. 173; 1933, s. 158, 207; 1934, s. 152, 203; 1935, s. 45, 249; 1936, s. 45, 255; 1937, s. 54, 265; 1938, s. 59, 273; 1939, s. 57.

---

[288] Został uruchomiony 30.07.1927 r. Według Dz. Urz. MSZ, 1927, nr 4, s. 57, akt ustanawiający został podpisany 26.05.1927 r., a w jego treści mowa o ustanowieniu z dniem 1.07.1927 r., zaś wg AAN, zesp. 8, PRM, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 2, miał być powołany 20.05.1927 r.

[289] Jarosław Pieniężny, p.k., załatwiał sprawy handlowe i propagandowe.

HAGA

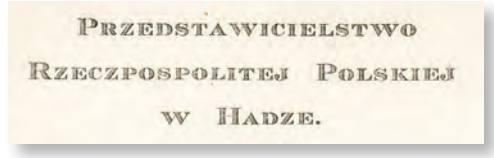
PRZEDSTAWICIELSTWO
RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W HADZE.

Państwo: Holandia (obecnie Niderlandy)

Ranga: -1.01.1920-: oddział/wydział konsularny przy poselstwie

Kompetencja terytorialna: brak informacji

Adres: -1.01.1920-: Beenorden Handsche Weg 5

Kierownik:

- -1919- – Jan Włodek
- -1945- – Jerzy Hoszard, II sekretarz

Podległość: działał w ramach przedstawicielstwa dyplomatycznego w Hadze

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 39, Komitet Narodowy Polski w Paryżu, seria 2, sygn. 170, [2/39/0/2/170], Kraj. Organizacja placówek dyplomatycznych i konsularnych Państwa Polskiego, t. 1, 1919, Raport Sekretariatu Jeneralnego do Prezydium Komitetu Narodowego Polskiego w przedmiocie reprezentacji zagranicznej Państwa Polskiego, 10.02.1919 r., skan 37–65;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 3.

HAJFA

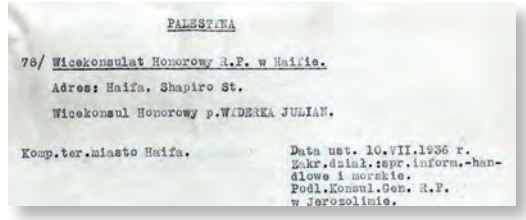
PALESTYNA

78/ Wicekonsulat Honorowy R.P. w Haifie.
Adres: Haifa. Shapiro St.
Wicekonsul Honorowy p.WIDERKA JULIAN.

Komp.ter.miasto Haifa.

Data ust. 10.VII.1936 r.
Zakr.dział.:spr.inform.-handlowe i morskie.
Podl.Konsul.Gen. R.P.
w Jerozolimie.

Państwo: Palestyna, terytorium Wielkiej Brytanii (obecnie Izrael)

Ranga: 1.09.–30.09.1927[290]: konsulat; 10.07.1936–1945: wicekonsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: miasto Hajfa

Adres: 1938–1939: Shapiro (Chapiro) Street

Kierownik:

- 1.09.–23.09.1927 – dr Bernard Hausner, konsul generalny[291]

---

[290] Przekształcony następnie w Urząd Radcy Handlowego na obszar Palestyny i Syrii. Jego siedziba znajdowała się początkowo w Hajfie, a potem w Tel-Avivie. Zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1213, [2/503/0/8.5/1213], Organizacja […], s. 90–91.

[291] Bernard Hausner 15.03.1927 r. został przez Naczelnika Państwa mianowany od 1.09.1927 r. konsulem generalnym i kierownikiem Konsulatu RP w Hajfie. Ponieważ 23.09.1927 r. został miano-

- 10.07.1936–1939- – Julian Wyderka, wicekonsul honorowy[292]

Podległość: poselstwo w Londynie (1927), konsulat generalny w Jerozolimie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 2;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 106;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 6309, [2/322/0/-/6309], Projekt utworzenia Konsulatu Honorowego RP w Hajfie. Korespondencja, 1935; ibidem, sygn. 9297, [2/322/0/-/9297], Personalia pracowników służby zagranicznej. Dane biograficzne, artykuły, notatki. Nazwiska [litery] O–R, 1935–1936, k. 43–47;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1213, [2/503/0/8.5/1213], Organizacja urzędów dyplomatycznych i konsularnych polskich za granicą: m.in. konsulaty w Palestynie i Indiach (memoriały, protokół, instrukcje, noty, korespondencja, akt ustanawiający konsulat etatowy w Hajfie), 1919–1936, 1939; ibidem, sygn. 1222, [2/503/0/8.5/1222], Skład konsulatów w Palestynie. *Agréments* etc. Jerzy Adamkiewicz, Otto Sas-Hubicki, Tytus Zbyszewski. Protest Zbyszewskiego przeciw mianowaniu Bernarda Hausnera konsulem w Hajfie. Zdzisław Kurnikowski (noty, korespondencja), 1922–1931;
- AAN, zesp. 729, Konsulat Generalny RP w Jerozolimie, seria 5, sygn. 8, [2/729/0/5/8], Archiwa urzędów zagranicznych: wykaz teczek rzeczowych Wicekonsulatu RP w Hajfie. Notatki, 1926–1946;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Wicekonsulat Honorowy RP w Hajfie, b.p.;
- IPMS, zesp. A.16, Konsulat Generalny RP w Jerozolimie, sygn. 7, Korespondencja związana z Januszem Zawadzkim, urzędnikiem konraktowym Konsulatu RP w Hajfie, 1937–1940, 1943;
- Dz. Urz. MSZ: 1927, nr 4, s. 61, nr 5, s. 93, nr 8, s. 130; 1936, nr 7, s. 176, nr 8, s. 202;
- RSZ: 1937, s. 111; 1938, s. 119; 1939, s. 121.

---

wany przez min. przemysłu i handlu radcą handlowym przy Poselstwie RP w Londynie z zakresem działania na Palestynę i Syrię, został 23.09.1927 r. zwolniony przez min. Zaleskiego ze stanowiska konsula generalnego w Hajfie. Zob.: Dz. Urz. MSZ, 1927, nr 8, s. 130.

[292] Załatwiał sprawy handlowe i morskie; Janusz Zawadzki p.k.

HALIFAX

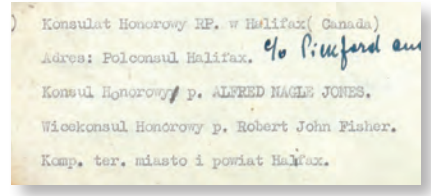
Konsulat Honorowy RP. w Halifax(Canada)
Adres: Polconsul Halifax. c/o Pinford and
Konsul Honorowy p. ALFRED NAGLE JONES.
Wicekonsul Honorowy p. Robert John Fisher.
Komp. ter. miasto i powiat Halifax.

Państwo: Kanada, dominium Wielkiej Brytanii (obecnie Kanada)

Ranga: 15.04.1943–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: miasto i powiat Halifax

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 15.04.1943–1945- – Alfred Jones Nagle, konsul honorowy[293]

Podległość: konsulat generalny w Montrealu

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 144; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 348; ibidem, sygn. 1743, [2/503/0/8/1743], Projekt utworzenia i obsady nowych placówek polskich, głównie konsulatów honorowych. Raporty polskich placówek, korespondencja, notatki, 1940–1945, k. 22–23, 47–49;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Halifaksie, b.p.; ibidem, sygn. 1253, Wykaz urzędów zagranicznych RP na rok 1945, s. 28; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu Generalnego RP w Montrealu na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 7 dokumentu.

HALMSTAD

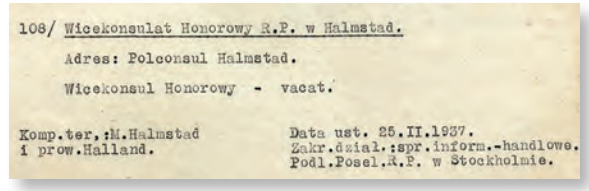
108/ Wicekonsulat Honorowy R.P. w Halmstad.
Adres: Polconsul Halmstad.
Wicekonsul Honorowy - vacat.
Komp.ter.:M.Halmstad i prow.Halland.
Data ust. 25.II.1937.
Zakr.dział.:spr.inform.-handlowe.
Podl.Posel.R.P. w Stockholmie.

Państwo: Szwecja

Ranga: 25.02.1937–1945: wicekonsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1939: miasto Halmstad i prowincja Halland, którą wyłączono jednocześnie z kompetencji konsulatu honorowego w Malmö

Adres: Polconsul Halmstad

Kierownik:

- 25.02.–4.10.1937- – Carl Gustaw Nordlöf, wicekonsul honorowy
- -1939- – vacat

[293] Zakres działania: opieka nad obywatelami polskimi, sprawy morskie oraz informacyjno-propagandowe.

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Sztokholmie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Wicekonsulat Honorowy RP w Halmstad, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1937, nr 2, s. 41, nr 3, s. 62, nr 6, s. 134;
- RSZ: 1937, s. 128; 1938, s. 138; 1939, s. 142.

HAMBURG

Państwo: Niemcy

Ranga: 24.05.1919–31.01.1921: biuro informacyjne dla spraw konsularnych (biuro paszportowe); 1.02.1921–1.09.1939: konsulat[294]

Kompetencja terytorialna: 1920: Hamburg, Lubeka, Brema, Kilonia, część Szlezwik-Holsztyna, Wielkie Księstwo Oldenburg, z powincji hanowerskiej rejencje Lüneburg i Stade; 1921–1928-: Hamburg, Lubeka (Lübeck), Brema (Bremen), Republika Oldenburska (Wielkie Księstwo Oldenburg lub Wolne Państwo Oldenburg), Szlezwik-Holsztyn (Schleswig-Holstein), północna część Hanoweru (Hannover), czyli Lüneburg, oraz miasta Altona i Harburg (obecnie dzielnice Hamburga); 1931–1939: wolne miasta Hamburg, Brema i Lubeka[295], prowincje pruskie Szlezwik-Holsztyn i Hanower, kraj Oldenburg (z wyłączeniem enklawy Birkenfeld)

Adres: -17.03.1921-: Hansaplatz 11; -18.10.1921–15.01.1929-: Kirchenallée 27; 16.12.1929–26.03.1932: Mittelweg 14; 26.03.1932–1939: Johnsallée 13

Kierownik:

- 24.05.1919–31.01.1921 – Maksymilian Gajdziński, I sekretarz konsularny[296]
- 15.02.–6.05.1921 – Franciszek Charwat, konsul generalny
- 13.05.–15.11.1921 – Maksymilian Gajdziński, tymczasowy kierownik

---

[294] W 1925 r. personel placówki tworzyli: konsul, wicekonsul, *attaché* dla spraw ekonomicznych Gdańska, 6 u.k., 2 woźnych; 1.01.1932 r. – konsul generalny, wicekonsul, *attaché* ds. WMG, referent emigracyjny, referent ekonomiczny, rachmistrz, referent ds. wizowych i ekspedycja, naczelnik kancelarii, referent spraw paszportowych i wojskowych, pomocnik referenta spraw paszportowych, pomocnik referenta spraw ekonomicznych i prasowych, maszynistka, referent spraw paszportowych, 2 nauczycieli, 2 woźnych.

[295] 26.01.1937 r. Lubeka przestała być samodzielną jednostką administracyjną i weszła w skład pruskiej prowincji Szlezwik-Holsztyn.

[296] Kierował konsulatem przynajmniej do 1.09.1921 r. jako I sekretarz konsularny.

- 14.04.1922–1.02.1923 – Stanisław Srokowski, konsul generalny oraz generalny inspektor placówek konsularnych RP na terytorium Niemiec, Szwajcarii, Danii, Holandii, Belgii, Szwecji, Norwegii i Kłajpedy
- 15.09.1921–30.09.1925 – Alfons Karol Pomian-Hajdukiewicz, konsul
- 1.10.1925–15.07.1930 – dr Władysław Namysłowski, konsul[297]
- 1.08.1930–10.09.1931[298] – Mikołaj Samson Himmelstjerna, konsul
- 16.11.1931–31.08.1936 – dr Emil Kipa, konsul generalny[299]
- 1.09.1936–1.09.1939 – Władysław Ryszanek, konsul generalny[300]

Podległość: biuro informacyjne dla spraw konsularnych w Hamburgu w okresie 24.05.1919–31.01.1921 podlegało konsulatowi generalnemu w Berlinie, konsulat zaś przedstawicielstwu dyplomatycznemu w Berlinie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 476, Konsulat RP w Hamburgu, [2/476/0] (49 j.a., 1922–1933)[301]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 9, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, seria 4.1, sygn. I 1428, [2/9/0/4.1/I 1428], Rejestr optantów na rzecz Polski – Konsulat Generalny RP w Hamburgu, b.d.; ibidem, sygn. I 1435, [2/9/0/4.1/I 1435], Rejestr optantów na rzecz obywatelstwa niemieckiego – Konsulat Generalny RP w Hamburgu, b.d.;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 216; ibidem, sygn. 4811, [2/322/0/-/4811], Raporty prasowe konsulatów polskich w Hamburgu, Królewcu, Kwidzynie i Lipsku, 1936; ibidem, sygn. 4875, [2/322/0/-/4875], Pismo Poselstwa RP w Berlinie do MSZ w sprawie unormowania sprawy podziału rzeczowego w raportach konsulatów RP w Niemczech, 26.02.1931 r., k. 1–11; ibidem, sygn. 7503, [2/322/0/-/7503], Raporty prasowe Konsulatu RP w Hamburgu, 1922, 1933; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3;
- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.12, sygn. 2873, [2/474/0/8.12/2873], Organizacja konsulatów RP w Hamburgu i Wrocławiu. Korespondencja, schemat organizacyjny, 1920–1932; ibidem, seria 8.13, sygn. 2883, [2/474/0/8.13/2883], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery A–D, 1921–1937; ibidem, sygn. 2884, [2/474/0/8.13/2884], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery G–Ł, 1920–1937; ibidem, sygn. 2885, [2/474/0/8.13/2885], Konsulowie

---

297 Listy komisyjne zostały podpisane 24.02.1926 r. Urząd dla Spraw Zagranicznych w Berlinie został poinformowany o opuszczeniu stanowiska przez Namysłowskiego 15.07.1930 r.

298 Zmarł tego dnia w Warszawie – Dz. Urz. MSZ, 1931, nr 17, s. 254.

299 Listy komisyjne zostały podpisane 7.11.1931 r.

300 Dekret nominacyjny z 23.07.1936 r., listy komisyjne z 24.08.1936 r., *exequatur* z 29.09.1936 r.

301 *Inwentarze akt konsulatów polskich…*, s. 75–78; *Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Centrala…*, s. 41.

polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery N–P, 1922–1938; ibidem, sygn. 2886, [2/474/0/8.13/2886], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery R–S, 1920–1938; ibidem, sygn. 2887, [2/474/0/8.13/2887], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery W–Z, 1924–1938; ibidem, sygn. 2888, [2/474/0/8.13/2888], Konsulowie polscy w Niemczech – sprawy *exequatur* i listów komisyjnych. Interpretacja art. 279 traktatu wersalskiego, dotyczącego mianowania konsulów państw obcych w Niemczech, korespondencja, noty, 1920–1931; ibidem, seria 8.14, sygn. 2895, [2/474/0/8.14/2895], Skład konsulatów RP w Niemczech, korespondencja, spisy, noty, 1922–1932; ibidem, sygn. 2896, [2/474/0/8.14/2896], Skład konsulatów polskich w Niemczech, raporty konsulatów, zestawienia, noty, 1932–1938; ibidem, seria 8.15, sygn. 2903, [2/474/0/8.15/2903], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech, raporty, korespondencja, noty, 1920–1921; ibidem, sygn. 2904, [2/474/0/8.15/2904], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech, raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1925–1926; ibidem, sygn. 2905, [2/474/0/8.15/2905], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech, raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1926–1931; ibidem, sygn. 2906, [2/474/0/8.15/2906], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech w związku ze zmianami administracyjnymi oraz przyłączeniem Zagłębia Saary i Sudetów do Rzeszy, raporty placówek polskich w Niemczech i Konsulatu RP w Strasburgu, noty, korespondencja, 1934–1938; ibidem, sygn. 2911, [2/474/0/8.15/2911], Projekty utworzenia nowych placówek polskich w Niemczech, korespondencja, 1920–1922, 1928–1930; ibidem, seria 8.18, sygn. 2956, [2/474/0/8.18/2956], Protokoły zdawczo-odbiorcze kierowników konsulatów polskich w Niemczech, 1929–1932, k. 62–65; ibidem, seria 8.36, sygn. 3236, [2/474/0/8.36/3236], Konsulat RP w Hamburgu, raporty Konsulatu, korespondencja, zestawienia, 1929–1932; ibidem, seria 9.3, sygn. 3260, [2/474/0/9.3/3260], Zjazdy konsulów polskich w Niemczech, protokoły, korespondencja, 1920–1923; ibidem, sygn. 3262, [2/474/0/9.3/3262], Zjazd konsulów polskich w Niemczech w 1928 r., przygotowania i programy, raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, notatki, 1927–1928; ibidem, sygn. 3278, [2/474/0/9.3/3278], Konferencje konsulów polskich w Niemczech w 1938 r., sprawozdania, protokoły, referat, notatka, korespondencja, 1937–1938;

- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 14, s. 202; 1923, nr 3, s. 44, nr 6, s. 112; 1924, nr 12, s. 209; 1925, nr 9, s. 133, nr 11, s. 166, nr 12, s. 195; 1926, nr 12 s. 177; 1927, nr 12, s. 180; 1928, nr 14, s. 267; 1929, nr 11, s. 226, nr 12, s. 263; 1930, nr 8, s. 225; 1931, nr 12, s. 198, nr 17, s. 254, 275; 1932, nr 2 dodatek, s. 13, nr 8, s. 127; 1936, nr 8, s. 202–203;
- RSZ: 1932, s. 28, 216–217; 1933, s. 177, 214; 1934, s. 171, 211; 1935, s. 93; 1936, s. 93; 1937, s. 102; 1938, s. 109; 1939, s. 108.

HAMILTON

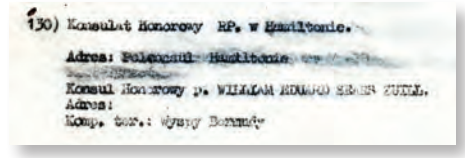
130) Konsulat Honorowy RP. w Hamiltonie.
Adres: Polconsul Hamiltonie
Konsul Honorowy p. WILLIAM EDUARD SEARS ZUILL.
Adres:
Komp. ter.: Wyspy Bermudy

Państwo: Bermudy, terytorium zamorskie Wielkiej Brytanii

Ranga: 3.03.1939–1945: konsulat honorowy[302]

Kompetencja terytorialna: wyspy Bermudy

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 18.03.1939[303]–1945- – William Eduard Sears Zuill, konsul honorowy

Podległość: konsulat generalny w Londynie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 144; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 349;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Hamiltonie, b.p.;
- IPMS, zesp. A.42, Konsulat Generalny RP w Londynie, sygn. 124, Konsulat Honorowy RP w Hamiltonie (Bermudy), 1939–1943;
- RSZ: 1939, s. 161.

HARBIN (Charbin)

Państwo: Rosja, ZSRR, od 1932 Chiny, Mandżukuo, Chiny, Mandżuria (obecnie Chińska Republika Ludowa)

Ranga: 23.03.1920–1921[304]: delegacja; 1921–1923: konsulat generalny; 1924–6.08.1931: delegacja; 6.08.1931–1939: konsulat; 1939–15.12.1941: konsulat generalny

---

[302] Sprawy handlowo-morskie i propagandowe, zob. też: D. Grajczak, op.cit., s. 184–185 (podrozdział Konsulat Honorowy RP w Hamilton).

[303] *Exequatur* otrzymał z datą 11.07.1939 r.

[304] 22.12.1920 r. występuje pod nazwą Konsulatu Generalnego RP na Syberii (tymczasowo w Charbinie). W 1918 r. wśród Polonii w USA narodził się pomysł zorganizowania Polskiego Urzędu Spraw Cywilnych i Wojskowych na Dalekim Wschodzie, który miałby działać w Mandżurii lub na Syberii. Zob.: AAN, zesp. 2, Archiwum Ignacego Jana Paderewskiego, seria 3.7, sygn. 669, [2/100/0/3.7/669],

Kompetencja terytorialna: 1921–1923: miasto Błagowieszczeńsk na Amurze wraz z obwodem oraz Mandżuria; 1929–1939: Mandżuria

Adres: 1923–1931: Głucha, (Głuchai, Gloukhaia) 21[305]; 1931–1932: Głucha 24; 1935–1939: tylko P.O. Box 51

Kierownik:

- 1920–1922 – Michał Morgulec, konsul[306]
- 23.04.1922–31.12.1928 – Karol Pindor, konsul, Wysoki Delegat RP z tytułem radcy legacyjnego (1924, 1925)[307]
- 1.01.1929–1.10.1930 – Konstanty Symonolewicz, wicekonsul (delegat)
- 1.12.1930–1.10.1931 – dr Edward Skowroński, konsul
- 1.10.1931–31.07.1933 – James Douglas, prowizoryczny konsul
- 1.11.1932–31.01.1938 – Aleksander Kwiatkowski, konsul[308]
- 1.02.1938–15.12.1941 – Jerzy Bogumił Litewski, konsul

Podległość: bezpośrednio Ministerstwu Spraw Zagranicznych

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 455, Konsulat Generalny RP w Charbinie, [2/455/0] (43 j.a., 1919–1941)[309]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 219; ibidem, sygn. 5416, [2/322/0/-/5416], Przesyłki pieniężne dla Konsulatu RP w Harbinie, szyfrogramy, 1935–1936; ibidem, sygn. 6237, [2/322/0/-/6237], Mandżukuo, stosunki polityczne z Polską, podróże konsula RP, instrukcje MSZ, raport, korespondencja, 1936; ibidem, sygn. 6238, [2/322/0/-/6238], Mandżukuo, uznanie przez Polskę i zawarcie umowy konsularnej, raporty, korespondencja, 1937–1938; ibidem, sygn. 6060, [2/322/0/-/6060], Mandżukuo, stosunek japońskich władz

---

Stosunek Stanów Zjednoczonych AP do sprawy niepodległości Polski. Memoriały. Korespondencja. Wycinki prasowe, 1917–1918, k. 14–21.

[305] Były to górne piętra „Gospody Polskiej", wybudowanej za pieniądze tamtejszej Polonii.

[306] Nominacja Morgulca z 2.10.1919 r. dawała mu stanowisko konsula generalnego w Misji Syberyjskiej, zaś od stycznia 1920 r. był konsulem Misji Specjalnej na Syberii przy gen. Aleksandrze W. Kołczaku. Z dniem 1.03.1922 r. przeniesiony do konsulatu we Władywostoku (Dz. Urz. MSZ, 1922, nr 13, s. 186).

[307] Placówce przyznano 2 etaty (konsul, wicekonsul).

[308] Nie udało się ustalić, kto de facto kierował konsulatem w okresie od 2.11.1932 do 30.04.1933 r., gdy przebywali tam zarówno Douglas, jak i Kwiatkowski.

[309] Zob. też: W. Skóra, *Organizacja i pierwszy okres działalności polskich konsulatów w Harbinie i Władywostoku w latach 1920–1924*, [w:] *Polskie ślady na Dalekim Wschodzie. Polacy w Harbinie*, red. A. Furier, Szczecin 2008, s. 75–100; idem, *Organizacja i działalność służby konsularnej Drugiej Rzeczypospolitej na terenach Rosji, Ukrainy i ZSRR w dwudziestoleciu międzywojennym (1918–1939)*, [w:] *Stosunki polityczne, wojskowe i gospodarcze Rzeczypospolitej Polskiej i Związku Radzieckiego w okresie międzywojennym*, red. J. Gmitruk, W. Włodarkiewicz, Warszawa–Siedlce 2012, s. 259–283; idem, *Placówki MSZ Drugiej Rzeczypospolitej w Harbinie w latach 1920–1941 na tle dziejów Chin i Mandżurii (Mandżukuo)*, [w:] *Na szlakach dwóch światów. Studia ofiarowane Profesorowi J. Hauzińskiemu*, red. A. Teterycz-Puzio, Słupsk 2016, s. 677–717; idem, *Sytuacja materialna Polonii mandżurskiej w 1929 roku (w świetle raportu konsula RP Konstantego Symonolewicza)*, „Przegląd Orientalistyczny" 2010, nr 3–4, s. 125–140.

wojskowych do Konsulatu RP w Harbinie, notatka, korespondencja, 1939; ibidem, sygn. 6246, [2/322/0/-/6246], Mandżukuo, organizacja Konsulatu RP w Harbinie, reklamacje handlowe, korespondencja, raporty, 1935–1936; ibidem, sygn. 7038, [2/322/0/-/7038], Japonia, sprawy uznania Mandżukuo przez Polskę i sojuszu polsko-japońskiego, zbiórka składek przez kolonię polską w Harbinie na rzecz ofiar katastrofy w Hakodate, przeglądy, wycinki prasowe, 1934–1935; ibidem, sygn. 7398, [2/322/0/-/7398], Raporty prasowe Konsulatu RP w Harbinie, 1935–1936; ibidem, sygn. 11686, [2/322/0/-/11686], Przekształcenie Delegacji RP w Harbinie na konsulat, raport, telegramy, 1929–1930; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3;
- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 13, s. 186; 1923, nr 3, s. 48, nr 6, s. 115; 1924, nr 12, s. 213; 1925, nr 12, s. 188; 1927, nr 12, s. 172; 1928, nr 14, s. 259; 1929, nr 12, s. 254; 1930, nr 7, s. 183, nr 8, s. 215; 1931, nr 14, s. 224; 1932, nr 2, s. 23; 1933, nr 5, s. 41; 1938, nr 1, s. 13;
- RSZ: 1932, s. 167; 1933, s. 155, 222; 1934, s. 149, 221; 1935, s. 85; 1936, s. 85; 1937, s. 94; 1938, s. 163; 1939, s. 100.

HASLE

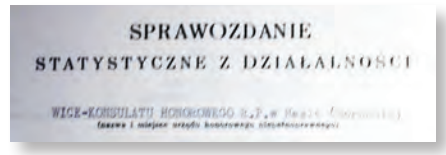
SPRAWOZDANIE
STATYSTYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI
WICE-KONSULATU HONOROWEGO R.P.

Państwo: Dania

Ranga: 1921–1940: wicekonsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: wyspa Bornholm, (miasto Hasle z okręgiem)

Adres: 1923–1930-: Klinker og Chammottestenfabrikker-Hasle; 1931–1934: villa „Lysvang"

Kierownik:

- -1.09.1921–1940- – Max Plesner, wicekonsul honorowy[310]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kopenhadze

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 214; ibidem, sygn. 5746, [2/322/0/-/5746], Sprawozdanie statystyczne z działalności Konsulatu Honorowego RP w Hasle za rok 1930/1931, 8.07.1931 r., k. 31–32;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Wicekonsulat Honorowy RP w Hasle, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 40, nr 6, s. 108; 1924, nr 12, s. 205; 1925, nr 12, s. 190; 1926, nr 12, s. 172; 1927, nr 12, s. 174; 1928, nr 14, s. 260; 1929, nr 8, s. 153, nr 12, s. 255; 1930, nr 8, s. 217; 1932, nr 2 dodatek, s. 6; 1938, nr 2, s. 25;
- RSZ: 1932, s. 173; 1933, s. 158, 207; 1934, s. 152, 203; 1935, s. 45; 1936, s. 45; 1937, s. 57; 1938, s. 59; 1939, s. 57.

[310] W dokumentach też data podpisania umowy: 3.04.1925 r. Max Plesner (21.10.1874–2.07.1954) był członkiem zarządu duńskiego stowarzyszenia pracodawców, członkiem Rady Miasta Hasle.

HAWANA

Państwo: Kuba

Ranga: 31.12.1934[311]–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Republika Kubańska

Adres: -13.06.1935–15.02.1939-: 49, O'Reilly; 1939: Vedado 58; -1944-: 49, O'Reilly; 1944–1945: Campanario 214

Kierownik:

- 31.10.1934–15.02.1939- – Miguel Antonio Bolanos
- -1944- – Leon Wilczewski, pracownik konsulatu[312]
- -9.04.1942–1945- – Karol Sachs, konsul generalny honorowy

Podległość: 1934: przedstawicielstwo dyplomatyczne przy rządzie Republiki Kubańskiej z siedzibą w Waszyngtonie; 1935–1939: konsulat generalny w Nowym Jorku; 1.09.1942–1945: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Hawanie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 3395, [2/322/0/-/3395], Rozszerzenie okręgu konsularnego Konsulatu RP w Meksyku na Kubę, notatka, 1928; ibidem, sygn. 11640, [2/322/0/-/11640], Tworzenie Konsulatu Honorowego RP w Hawanie, sprawa Konsulatu Honorowego RP w Tel-Avivie, raporty, notatki, korespondencja, 1927–1930, 1935, 1939;
- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.15, sygn. 2912, [2/474/0/8.15/2912], Projekty utworzenia nowych polskich konsulatów honorowych w Niemczech i na Haiti oraz kandydaci na konsulów, raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, nota, 1935;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 965-966, [2/490/0/-/965-966], Położenie ludności polskiej na Kubie, sprawa mianowania Rogera Le Febuse konsulem honorowym Polski na Kubie, gazeta, korespondencja, 1921–1923; ibidem, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 12;
- AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 276, [2/493/0/-/276], Utworzenie Konsulatu Honorowego RP na Kubie – projekty, instrukcja MSZ, korespondencja, 1932–1934; ibidem, sygn. 344, [2/493/0/-/344], Ewidencja pracy Konsulatu Honorowego RP w Hawanie, protokół, 1939;

---

[311] Ustanowienie konsulatu honorowego nastąpiło 31.10.1934 r. Starania o znalezienie odpowiedniego kandydata na konsula honorowego trwały od 1932 r.

[312] Załatwiał sprawy handlowe, morskie i propagandowe.

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 103;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 323;
- AAN, zesp. 593, Poselstwo RP w Meksyku, seria 10, sygn. 132, [2/593/0/10/132], Ameryka Centralna Antyle Holenderskie, nawiązanie przez Polskę stosunków z krajami Ameryki Centralnej; podległość poszczególnych placówek konsularnych RP, raporty Poselstwa RP w Meksyku, informacje, korespondencja, 1930, 1933, 1937–1938, 1942;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 421, Karta Poselstwo RP w Hawanie; ibidem, sygn. 638, Sprawy finansowe placówek – Hawana, 1943–1944; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Hawanie, b.p.; ibidem, sygn. 982, Sprawy personalne placówek – Tanger, Brazzaville, Algier, Dublin, Sydney, Glasgow, Bagdad, Bogota, Hawana, Montevideo, 1944–1945; ibidem, sygn. 1045, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Hawana, 05.1945;
- IPMS, zesp. A.62, Poselstwo RP w Hawanie, sygn. 1, Akta w sprawie Konsulatu Honorowego RP w Hawanie (przekształcenie i działalność), 1935–1942; ibidem, sygn. 34, Akta dotyczące Konsulatu Honorowego RP w Hawanie, głównie sprawy personalne Karola Sachsa, konsula generalnego honorowego, 1943–1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1934, nr 9, s. 108, 124; 1936, nr 3, s. 72;
- RSZ: 1935, s. 39; 1936, s. 39; 1937, s. 48, 265; 1938, s. 52; 1939, s. 52.

HAWR

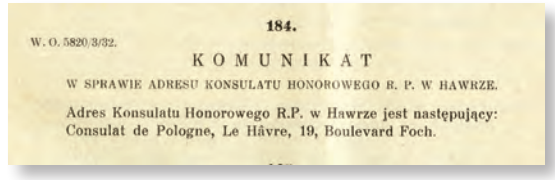
184.

W. O. 5820/3/32.

KOMUNIKAT

W SPRAWIE ADRESU KONSULATU HONOROWEGO R. P. W HAWRZE.

Adres Konsulatu Honorowego R.P. w Hawrze jest następujący:
Consulat de Pologne, Le Hâvre, 19, Boulevard Foch.

Państwo: Francja

Ranga: -28.04.1921[313]–1940: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1921: okręg Hawr, departamenty Seine-Inférieure, Euro-Calvados, Orne, La Manche, Ille-et-Vilaine, Côtes-du-Nord, Finistère, Morbihan; później tylko departament Seine-Inférieure; 1925: dodano departament Mayenne; 1926–1929: tylko Hawr i departament Seine-Inférieure

[313] Od 29.08.1918 r. działał Leon Powilewicz, delegat w Hawrze „Urzędu Polskiego Spraw Cywilnych we Francji" z kompetencją na departamenty Seine-Inférieure i Euro-Calvados – AAN, zesp. 39, Komitet Narodowy Polski w Paryżu, seria 7, sygn. 456, [2/39/0/7/456], Korespondencja urzędowa z instytucjami francuskimi i polskimi, 1918–1919, Pismo Urzędu Polskiego Spraw Cywilnych we Francji do francuskiego MSZ w sprawie notyfikowania przedstawiciela w Hawrze, 11.09.1918 r., skan 53–54; ibidem, sygn. 461, [2/39/0/7/461], Korespondencja urzędowa z instytucjami francuskimi i polskimi, Delegat Urzędu Polskiego Spraw Cywilnych w Hawrze, 1918–1919, skan 1–119. Z dniem 28.02.1926 r. został przekształcony z pełnoprawnego (etatyzowanego) konsulatu honorowego w konsulat honorowy nieposiadający pełnych uprawnień konsularnych (Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 2, s. 17–18).

Adres: -18.10.1921-: 6, rue Marie Thérèse; 21.11.1922-: 179, rue Victor Hugo[314]; 1925–1929: 148, Boulevárd de Strasbourg; 1930–1932: 21, Place de l'Hôtel de Ville; 1932–1939: 19, Boulevárd Foch

Kierownik:

- -13.02.1921–31.05.1924 – Alfred Stempowski (Stępowski), konsul honorowy[315]
- 1.06.1924–31.08.1931 – Roman Winiarz, wicekonsul, konsul honorowy (24.04.1925)
- 1.08.1932–1940- – Ludovic Arnaudtizon, konsul honorowy[316]

Podległość: konsulat generalny w Paryżu

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Alfred Stempowski, skan 242;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 214;
- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 620, [2/464/0/8/620], Terytorialne kompetencje urzędów polskich we Francji, 1920–1939; ibidem, sygn. 732, [2/464/0/8/732], Sprawy finansowe i inne konsulatów honorowych RP, 1935–1940; ibidem, seria 9, sygn. 858, [2/464/0/9/858], Informacje dotyczące komunistów, m.in. marszruty kurirerów komunistycznych w Europie. Instrukcje Poselstwa RP w Paryżu, raport Konsulatu RP w Hawrze, korespondencja, fotografia, 1920–1930;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 103;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Hawrze, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 26, s. 335; 1923, nr 3, s. 41, nr 6, s. 109; 1924, nr 5, s. 79, nr 12, s. 206; 1925, nr 5, s. 72, nr 12, s. 191; 1926, nr 2, s. 17–18, nr 12, s. 173; 1927, nr 12, s. 175; 1928, nr 14, s. 262; 1929, nr 12, s. 256; 1930, nr 7, s. 181, nr 8, s. 218; 1931, nr 16, s. 242; 1932, nr 2 dodatek, s. 8, nr 14, s. 219, nr 25, s. 223;
- RSZ: 1932, s. 183; 1933, s. 163, 209; 1934, s. 157, 205; 1935, s. 55; 1936, s. 55; 1937, s. 64; 1938, s. 70; 1939, s. 68;
- *Annuaire Diplomatique et Consulaire de la République Française* (Paris), *pour*: 1922, s. 397; 1924 et 1925, s. 414; 1928, s. 460; 1938, s. 528; 1939, s. 532.

---

[314] Komunikat w sprawie zmiany lokalów podległych MSZ urzędów zagranicznych, zob.: AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 274, [2/493/0/-/274], Organizacja urzędów dyplomatycznych i konsularnych polskich, ustanowienie nowych placówek, ocena roli konsulatów, odpisy aktów ustanawiających, wycinek prasowy, 1923, 1930, k. 8.

[315] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 13.02.1921 r.

[316] Także etat p.k. tyt. wicekonsula honorowego obsadzony przez Polaka – Tadeusza Wyszogrodzkiego, następnie przez Zygmunta Gostomskiego.

HEERLEN

Państwo: Holandia (obecnie Niderlandy)

Ranga: 12.01.1927[317]–1930: wicekonsulat honorowy; 1.06.1930–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1927: prowincja Limburgia oraz gminy Aarle-Rixtel, Asten, Bakel c.a., Beek en Donk, Bergeijk, Best, Bladel, Borkel c.a., Deurne, Dommelen, Eersel, Eindhoven, Geldrop, Gemert, Heeze, Helmond, Hoogelon c.a., Leende, Lierop, Lieshout, Luyksgestel, Mierlo, Nuenen c.a., Reusel, Riethoven, Someren, Son c.a., Stiphout, Valkenswaard, Veldhoven, Vessem c.a. Vlierden, Waalre i Westerhoven; 1929: prowincja Limburgia; 1939: prowincja Limburgia oraz gminy Aarle-Rixtel, Asten, Bakel c.a., Beek en Donk, Bergeijk, Best, Bladel, Borkel c.a., Deurne, Dommelen, Eersel, Eindhoven, Geldrop, Gemert, Heeze, Helmond, Hoogelon c.a., Leende, Lierop, Lieshout, Luyksgestel, Mierlo, Nuenen c.a., Reusel, Riethoven, Somern, Son c.a., Stiphout, Valkenswaard, Veldhoven, Vessem c.a. Vlierden, Waalre, Westerhoven

Adres: 1927: Geleenstraat 53; 1928–1930: Tempstraat 12; 1.06.1931–1936: Nobelstraat 29; 1937–1938: Nobelstraat 28; 1939–1940, 1945: Tempsplein 2

Kierownik:

- 1928, 1930–1945 – dr Franciszek Gerard van der Kroon, konsul honorowy[318]

Podległość: początkowo konsulat w Rotterdamie, potem konsulat w Amsterdamie (przynajmniej 1935–1939); 1945: przedstawicielstwo dyplomatyczne przy rządzie holenderskim

Archiwum placówki:

- IPMS, zesp. A.64, Konsulat RP w Heerlen (3 j.a., 1945–1946)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 2;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 104;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 331;

---

[317] Dz. Urz. MSZ, 1927, nr 9, s. 138. Dzień 6.11.1927 r. miał być dniem uruchomienia. W sprawozdaniu Departamentu Konsularnego MSZ z działalności do 24.02.1928 r. podawana jest data utworzenia konsulatu honorowego 12.01.1027 r.

[318] W placówce był zatrudniony 1 p.k. Bronisław Nieduszyński; załatwiał sprawy handlowe, emigracyjne i opieki społecznej.

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Heerlen, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1927, nr 1, s. 3, nr 9, s. 138, nr 11, s. 147, nr 12, s. 177; 1928, nr 14, s. 264; 1929, nr 1, s. 9, nr 8, s. 154, nr 12, s. 258; 1930, nr 4, s. 73–74, nr 8, s. 221; 1931, nr 13, s. 205; 1932, nr 2 dodatek, s. 10;
- RSZ: 1932, s. 194; 1933, s. 169, 211; 1934, s. 163, 208; 1935, s. 69; 1936, s. 69; 1937, s. 78; 1939, s. 85.

HELSINKI
(Helsingfors)

Państwo: Finlandia

Ranga: 1.05.1918–1919, 1921–18.01.1942: oddział/wydział konsularny; 1919–1920: konsulat[319]

Kompetencja terytorialna: obszar Finlandii

Adres: 1920: Ostra Brunsparken 4a; -1.01.1920–1923: Norra Esplanadsgatan 25a; 1925–1926: Annegatan (Annankatu) 16; 1927–1928: Fabriksgatan (Tehtaantatu) 6A; 1929–1939: Satamakatu 5 (Hamngatan 5)

Kierownik:

- 24.05.1919–30.07.1921 – Mikołaj Samson Himmelstjerna, konsul[320]
- -1921–1.01.1924 – Witold Połoński, wicekonsul tyt. konsul[321]
- 1.06.1924–30.09.1927 – Marian Kossow, wicekonsul tyt. konsul[322]
- 1.10.1927–30.09.1929 – Wojciech Tabor, wicekonsul, konsul
- 1.10.1929–1.02.1932 – dr Jan Brodzki (Łodzia-Brodzki), konsul
- 1.10.1933–31.01.1936 – Roman Huzarski, sekretarz
- 1.03.1936–1.06.1939- – Tadeusz Narzymski, II sekretarz, I sekretarz (1.09.1937)
- 1.08.1939–15.04.1940 – Maciej Załęski, I sekretarz poselstwa

Podległość: działał w ramach przedstawicielstwa dyplomatycznego, podlegały mu konsulaty honorowe w Tampere, Viipuri i Turku

---

[319] Dz. Urz. MSZ, 1920, nr 1, s. 39.

[320] Wniosek nominacyjny min. spraw zagranicznych z 20.05.1919 r. Naczelnik Państwa zatwierdził 24.05.1919 r., a listy komisyjne podpisał 13.11.1919 r.

[321] Przynajmniej 1.09.1921 r. tylko wicekonsul.

[322] Wydział konsularny miał 1 etat (wicekonsul) – AAN, zesp. 8, PRM, część IV, Rektyfikaty, sygn. 3, t. 15, Wykaz stanowisk w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, ustalony na konferencji w Prezydium Rady Ministrów w styczniu 1925 r. Konsulaty i wydziały konsularne, k. 248.

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 462, Poselstwo RP w Helsinkach, [2/462/0] (56 j.a., 1919–1941)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Mikołaj Samson Himmelstjerna, skan 77–79, 93;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 214; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 2; ibidem, sygn. 11741, [2/322/0/-/11741], Raport administracyjny Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Helsinkach za rok 1928, 1929;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 39; 1923, nr 6, s. 109; 1924, nr 2, s. 21, nr 5, s. 77, nr 12, s. 205; 1925, nr 12, s. 190; 1927, nr 6, s. 102, 104, nr 7, s. 126, nr 12, s. 174; 1928, nr 14, s. 261; 1929, nr 6, s. 129, nr 9, s. 180–181, nr 12, s. 256; 1930, nr 8, s. 217–218; 1931, nr 22, s. 310;
- RSZ: 1933, s. 161, 208; 1934, s. 155, 204; 1935, s. 51; 1936, s. 51; 1937, s. 60; 1938, s. 65; 1939, s. 63;
- *Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Centrala i placówki w 1921 r.*, Warszawa 1921, s. 36.

HONGKONG zob. **VICTORIA**

HORSENS

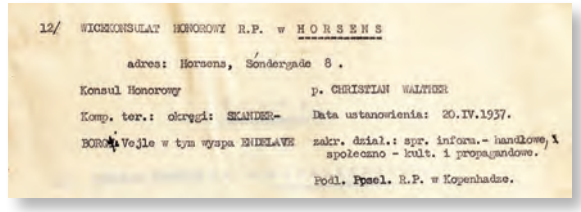
12/ WICEKONSULAT HONOROWY R.P. w HORSENS

adres: Horsens, Sondergade 8.

Konsul Honorowy p. CHRISTIAN WALTHER

Komp. ter.: okręgi: SKANDER- BORG i Vejle w tym wyspa ENDELAVE

Data ustanowienia: 20.IV.1937.

zakr. dział.: spr. informa.- handlowe, i społeczno - kult. i propagandowe.

Podl. Posel. R.P. w Kopenhadze.

Państwo: Dania

Ranga: 20.04.1937–1940-: wicekonsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1937, 1938: okręgi: Skanderborg i Vejle oraz wyspa Endelave

Adres: 1938–1939: Sóndergade 8

Kierownik:

- 20.04.1937–1939- – Christian Walther, wicekonsul/konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kopenhadze

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Wicekonsulat Honorowy RP w Horsens, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1937, nr 2, s. 48, nr 3, s. 62; 1938, nr 2, s. 25;
- RSZ: 1938, s. 60; 1939, s. 58.

HULL
(Kingston upon Hull)

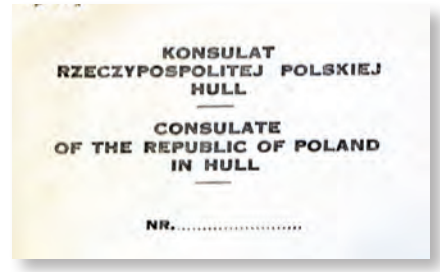
KONSULAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
HULL

CONSULATE
OF THE REPUBLIC OF POLAND
IN HULL

NR.....

Państwo: Wielka Brytania

Ranga: 1934–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: port i miasto Hull, East Riding, Lincoln

Adres: 1934–1945: Commercial Road

Kierownik:

- 18.12.1933[323]–1945 – Henry Peter-Hoblyn, konsul honorowy[324]

Podległość: konsulat generalny w Londynie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 135; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 344; ibidem, seria 8.5, sygn. 1225, [2/503/0/8.5/1225], Projekty utworzenia nowych placówek: Egipt, Syria, Palestyna, Kanada, Peru, Ekwador, Irlandia, Wielka Brytania, teksty umów, listy komisyjne, raporty, instrukcje, 1920–1934, k. 102–108, 146, 156–159, 174–178; ibidem, sygn. 1229, [2/503/0/8.5/1229], Kandydaci na konsulów honorowych w Wielkiej Brytaniii, korespondencja, 1926–1935, k. 66–78, 88–94; ibidem, sygn. 1311, [2/503/0/8.5/1311], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze konsulatów honorowych RP w Wielkiej Brytanii i Irlandii, konsulaty w Dublinie, Glasgow, Manchesterze, Cardiff, Southampton, sprawy dotyczące wszystkich konsulatów honorowych RP w Wielkiej Brytanii, okólnik, korespondencja, instrukcje, raporty, katalog wystawy, program koncertu, noty, budżety, wycinki prasowe, 1921, 1931–1937;
- AAN, zesp. 504, Konsulat Generalny RP w Londynie, seria 8, sygn. 79, [2/504/0/8/79], Projekty utworzenia konsulatu polskiego w Hull, korespondencja w sprawach kandydatów na stanowisko konsula, instrukcje, 1918–1932;

---

[323] Data nominacji. Zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1225, [2/503/0/8.5/1225], Projekty utworzenia nowych placówek […], k. 186, 222–225.

[324] W 1945 r. zarezerowano 240 funtów subwencji dla tej placówki – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 922, Konsulat Generalny RP w Londynie, Budżet N 1 na rok 1945, Zestawienie wydatków rzeczowo-administracyjnych w stosunku rocznym, b.p.

- IH, zesp. 33, Ambasada Polski w Wielkiej Brytanii, sygn. 70, [800/33/0/-/70], Budżet Konsulatów Honorowych RP w Wielkiej Brytanii według stanu na 1 maja 1940 r., skan 118;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 584, Wykaz etatów KG RP w Londynie na dzień 1 I 1942 r., 9.08.1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Hull, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1937, nr 6, s. 132;
- RSZ: 1934, s. 188, 217; 1935, s. 125; 1936, s. 126; 1937, s. 135; 1938, s. 149; 1939, s. 154.

HUSTON

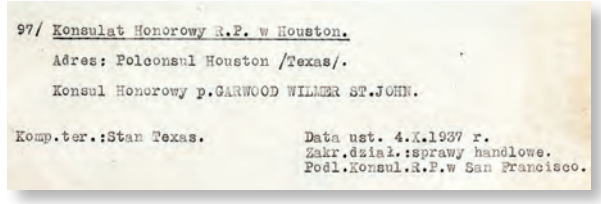
97/ Konsulat Honorowy R.P. w Houston.
Adres: Polconsul Houston /Texas/.
Konsul Honorowy p.GARWOOD WILMER ST.JOHN.
Komp.ter.:Stan Texas.
Data ust. 4.X.1937 r.
Zakr.dział.:sprawy handlowe.
Podl.Konsul.R.P.w San Francisco.

Państwo: Stany Zjednoczone AP

Ranga: 4.10.1937[325]–06.1940: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: stan Teksas

Adres: -4.01.1938–1939: Gulf Building

Kierownik:

- 4.10.1937[326]–06.1940 – Wilmer St. John Garwood, konsul honorowy[327]

Podległość: konsulat generalny w Chicago

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 277, [2/493/0/-/277], Projekty utworzenia i obsady konsulatów honorowych RP w USA. Raporty placówek polskich w USA, korespondencja, notatki, k. 59, 60;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Houston, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1937, nr 4, s. 122, nr 6, s. 132;
- RSZ: 1938, s. 131; 1939, s. 134.

[325] Akt ustanowienia. Zob.: AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 277, [2/493/0/-/277], Projekty utworzenia i obsady konsulatów honorowych RP w USA […], k. 60. Formalne otwarcie konsulatu miało się odbyć 23.03.1938 r. – ibidem, k. 67.

[326] Jest to data nominacji konsula Garwooda – ibidem, k. 59.

[327] Wilmer St. John Garwood (1896–1987), prawnik, w l. 1942–1945 służył w wywiadzie Marynarki Wojennej.

JEROZOLIMA

Państwo: Palestyna, terytorium mandatowe Wielkiej Brytanii (obecnie Izrael)

Ranga: 1.05.1923[328]–31.12.1924: konsulat; 1.01. 1925[329]–31.03.1946: konsulat generalny

Kompetencja terytorialna: 1923–1924: Palestyna i Egipt; 1925–1929: Palestyna, teren mandatowy francuski w Syrii, Królestwie Iraku i wyspa Cypr, 30.07.1926 Egipt przeszedł do kompetencji Poselstwa RP w Atenach; 1932: po utworzeniu konsulatu w Tel-Avivie, wyłączono dystrykt Jaffa; 1939–1943: Palestyna (z wyjątkiem dystryktu Jaffy) i Transjordania; -2.01.1944–1945: Palestyna (z wyłączeniem dystryktu Lydda) oraz Transjordania

Adres: 1924–1932: Bab Zahré (Bab-el-Zahre); 1932–1945: Nablus Road, Musrara Quarter

Kierownik:

- 1.01.1923–20.11.1924 – dr Jerzy Adamkiewicz, radca legacyjny, konsul (30.09.1924)
- 21.11.–31.12.1924 – vacat
- 1.01.1925–31.03.1927[330] – dr Otton Hubicki (Otto Sas-Hubicki), konsul, konsul generalny
- 1.04.1927–31.12.1930 – Tytus Zbyszewski, konsul generalny[331]
- 1.01.1931–28.02.1937 – dr Kazimierz Zdzisław Kurnikowski, konsul generalny
- 1.03.1937–1.11.1939 – Witold Hulanicki, konsul generalny[332]
- -1.01.–1.05.1940- – Jan Weber, *attaché* konsularny, wicekonsul, p.o. kierownik
- 1.12.1940–1.03.1943 – Witold Ryszard Korsak, konsul generalny
- 15.06.1943[333]–5.07.1945 – Aleksy Wdziękoński, konsul generalny

---

[328] Akt ustanawiający etatowy konsulat I klasy RP w Jerozolimie, Warszawa, 16.03.1923 r., zob.: AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 274, [2/493/0/-/274], Organizacja urzędów dyplomatycznych i konsularnych polskich. Ustanowienie nowych placówek, ocena roli konsulatów, odpisy aktów ustanawiających, wycinek prasowy, 1923, 1930, k. 1; Dz. Urz. MSZ, 1923, nr 5, s. 68.

[329] Konsulat przekształcono w Konsulat Generalny RP w Jerozolimie mocą uchwały Rady Ministrów z 21.01.1925 r. Ibidem, 1926, nr 1, s. 7.

[330] Odwołanie zostało odroczone do 30.04.1927 r. Zob.: ibidem, 1927, nr 3, s. 49.

[331] We francuskiej książeczce Protokołu Dyplomatycznego (*Annuaire Diplomatique et Consulaire de la République Française* (Paris), *pour*: 1929–1930, s. 523) Tytus Zbyszewski występuje jako konsul generalny w Syrii z siedzibą w Jerozolimie; 17.12.1930 r. wyjechał z Jerozolimy.

[332] W 1939 r. 7 etatów: konsul generalny, *attaché* konsularny oraz 5 p.k.

[333] Aleksy Wdziękoński objął stanowisko 15.06.1943 r. Według informacji „The London Gazette" (nr 36470, z 14.04.1944) król Wielkiej Brytanii przyjął 1.03.1944 r. jego listy wprowadzające. Stan na 1.09.1939 r. 9 etatów (konsul generalny, *attaché* konsularny, 7 p.k. oraz kawas, szofer i dozorca); 1.01.1941 r. 5 etatów (konsul generalny, wicekonsul, 3 p.k. oraz kawas i dozorca); 1.07.1944 r. 12 etatów; 1.01.1945 r. 11 etatów (konsul generalny, wicekonsul, 8 p.k.). W 1945 r. zarezerwowano

Podległość: 1923–1925: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Londynie; konsulatowi generalnemu w Jerozolimie podlegały konsulaty honorowe w Bejrucie, Hajfie, a ponadto w Limassol na Cyprze

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 729, Konsulat Generalny RP w Jerozolimie, [2/729/0] (27 j.a., 1926–1946)
- IPMS, zesp. A.16, Konsulat Generalny RP w Jerozolimie (11 j.a., 1930–1945)[334]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 6273, [2/322/0/-/6273], Palestyna. Interwencja Konsulatu Generalnego RP w Jerozolimie w sprawie bezpieczeństwa Żydów – obywateli polskich. Raport, 1936; ibidem, sygn. 6291, 6292, [2/322/0/-/6291, 6292], Raporty prasowe Konsulatu Generalnego RP w Jerozolimie, 1935, 1936; ibidem, sygn. 6299, [2/322/0/-/6299], Przeglądy prasowe Konsulatu Generalnego RP w Jerozolimie o sytuacji Żydów w Polsce, 1936; ibidem, sygn. 6300, [2/322/0/-/6300], Przeglądy prasowe Konsulatu Generalnego RP w Jerozolimie, 1939; ibidem, sygn. 6312, [2/322/0/-/6312], Sprawy personalne Konsulatu Generalnego RP w Jerozolimie. Raport, 1935; ibidem, sygn. 7527-7530, [2/322/0/-/7527-7530], Raporty prasowe Konsulatu [Generalnego] RP w Jerozolimie, tom I–IV, 1935–1936; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3; ibidem, sygn. 12621, [2/322/0/-/12621], Raport administracyjny Konsulatu RP w Czerniowcach za rok 1922 oraz Konsulatu RP w Jerozolimie za rok 1923, 1923–1926;
- AAN, zesp. 463, Ambasada RP w Paryżu, sygn. 55, [2/463/0/-/55], Palestyna. Raporty Konsulatu Generalnego RP w Jerozolimie dotyczące sytuacji politycznej w Syrii i Libanie, 1933;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 1.3.12, sygn. 290, [2/503/0/1.3.12/290], Palestyna. Raporty Konsulatu Generalnego RP w Jerozolimie. Instrukcja. Report on Trade and Shipping, 1935, druk, 1929, 1936; ibidem, seria 8.5, sygn. 1222, [2/503/0/8.5/1222], Skład konsulatów w Palestynie. *Agréments* etc. J. Adamkiewicz, O. Sas-Kubicki, T. Zbyszewski. Protest Zbyszewskiego przeciw mianowaniu B. Hausnera konsulem w Hajfie. Z. Kurnikowski. Noty, korespondencja, 1922–1931; ibidem, sygn. 1225, [2/503/0/8.5/1225], Projekty utworzenia nowych placówek: Egipt, Syria, Palestyna, Kanada, Peru, Ekwador, Irlandia, Wielka Brytania, teksty umów, listy komisyjne, raporty, instrukcje, 1920–1934, k. 54–62; ibidem, sygn. 1286, [2/503/0/8.5/1286], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe, gospodarcze Konsulatu Generalnego RP w Jerozolimie (korespondencja, noty, listy komisyjne, protokóły zdawczo-odbiorcze, spis inwentarza), 1927–1938; ibidem, seria 9.1, sygn. 1316, [2/503/0/9.1/1316], Raporty Konsulatu [Generalnego] RP w Jerozolimie – emigracyjne

2144 funtów na budżet tej placówki – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 922, Konsulat Generalny RP w Jerozolimie, Budżet N 1 na rok 1945, Zestawienie wydatków rzeczowo-administracyjnych w stosunku rocznym, b.p. Konsulat działał do 31.03.1946 r.

[334] Zob. również: W. Milewski, A. Suchcitz, A. Gorczycki, op.cit., s. 54.

i administracyjne, 1925–1932; ibidem, seria 8, sygn. 1738, [2/503/0/8/1738], Skład Ambasady RP w Londynie oraz placówek polskich w posiadłościach brytyjskich, głównie mianowania, odwoływanie personelu, noty, korespondencja, notatki, 1938–1940, 1945, k. 210; ibidem, sygn. 1739, [2/503/0/8/1739], Skład Ambasady RP w Londynie oraz placówek polskich w posiadłościach brytyjskich, głównie mianowania, odwoływanie personelu, noty, korespondencja, notatki, 1942, k. 35–38; ibidem, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 144; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 347;

- AAN, zesp. 592, Poselstwo RP w Teheranie, seria 1, sygn. 3, [2/592/0/1/3], Raport polityczny Konsulatu Generalnego RP w Jerozolimie o sytuacji politycznej w Palestynie i stanowisku arabskim wobec Białej Księgi. Wizyta przedstawiciela brytyjskiego Ministerstwa Informacji. Rezolucja Partii Obrony Narodowej i odpowiedź Najwyższego Komitetu Arabskiego na Białą Księgę, 1939–1940; ibidem, seria 2, sygn. 27, [2/592/0/2/27], Raport polityczny konsula generalnego RP w Jerozolimie Witolda Hulanickiego z podróży do Iraku, dotyczący zmiany rządu, struktury etnograficznej i sytuacji wewnętrznej, penetracji państw obcych. Uzasadnienie potrzeby utworzenia konsulatu w Bagdadzie, 1939;
- IH, zesp. 33, Ambasada Polski w Wielkiej Brytanii, sygn. 70, [800/33/0/-/70], Budżet Konsulatu Generalnego RP w Jerozolimie według stanu na 1 maja 1940 r., skan 124, 125; ibidem, sygn. 83, [800/33/0/-/83], Polish Consulate General in Jerusalem, General, 1928–1939, skan 229–1548; ibidem, sygn. 84, [800/33/0/-/84], Polish Consulate General in Jerusalem, Jewish emigration, Press reports, 1935–1937, 1939, skan 1–1548; ibidem, sygn. 85, [800/33/0/-/85], Polish Consulate General in Jerusalem, Press reports, 1937–1938, skan 1–597;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/W, k. 29–30;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 412, Sprawy wewnętrzne Konsulatu Generalnego RP – Jerozolima, 1945; ibidem, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Generalnego RP w Jerozolimie; ibidem, sygn. 549, Sprawy wewnętrzne Konsulatu [Generalnego] RP w Jerozolimie, 1945; ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu Generalnego RP w Jerozolimie, 1944 r., b.p., s. 1–6 dokumentu; ibidem, sygn. 815, Biuletyny Prasowe Konsulatu Generalnego RP w Jerozolimie – przegląd prasy obcej, 1938; ibidem, sygn. 965, Sprawy personalne placówek – Jerozolima, Tel-Aviv, Teheran, Lisbona, 1944–1945; ibidem, sygn. 1023, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Jerozolima, 01.1945–03.1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 45, nr 5, s. 68, nr 6, s. 113; 1924, nr 12, s. 210; 1925, nr 12, s. 196; 1926, nr 1, s. 7, nr 12, s. 179; 1927, nr 2, s. 23, nr 3, s. 49, nr 12, s. 182; 1928, nr 14, s. 269; 1929, nr 12, s. 260; 1930, nr 8, s. 222–223; 1931, nr 2, s. 16; 1932, nr 5, s. 86; 1937, nr 1, s. 36;
- RSZ: 1932, s. 226, 249; 1933, s. 181, 223; 1934, s. 175, 223; 1935, s. 102; 1936, s. 102; 1937, s. 111; 1938, s. 119; 1939, s. 121.

JOHANNESBURG

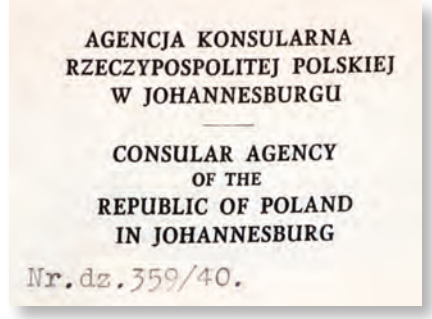
AGENCJA KONSULARNA
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W JOHANNESBURGU

CONSULAR AGENCY
OF THE
REPUBLIC OF POLAND
IN JOHANNESBURG

Nr. dz. 359/40.

Państwo: Związek Południowej Afryki, dominium Wielkiej Bryranii (obecnie Republika Południowej Afryki)

Ranga: 1938–1.06.1944: agencja konsularna; 1.06. 1944–30.06.1945-: konsulat[335]

Kompetencja terytorialna: Afryka Południowa; 1945: Transvaal, Orange, Tree State, Natal, Bochuanaland, Basutoland, Swaziland

Adres: 1938–1945: St. Andrew's Building, Rissik Street

Kierownik:

- 11.03.–30.06.1939 – Stanisław Lisiecki, p.k., tyt. wicekonsul honorowy
- 1.07.–1.09.1939- – Wincenty Czarnowski, p.k., tyt. wicekonsul honorowy
- -1.01.1940–1.06.1944 – Kazimierz Armin, sekretarz, wicekonsul (1941), konsul
- 1.06.1944–5.07.1945 – Szczęsny Zaleski, konsul generalny[336]

Podległość: konsulat generalny w Pretorii

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 12504, [2/322/0/-/12504], Sprawy budżetowo-rachunkowe Agencji Konsularnej RP w Johannesburgu, 1939;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 108;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 144; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 345; ibidem, sygn. 1781, [2/503/0/8/1781], Konsulaty polskie w posiadłościach brytyjskich, sprawy personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze, korespondencja, 1938–1941, (kilka stron b.p.); ibidem, seria 8.5, sygn. 1226, [2/503/0/8.5/1226], Projekty utworzenia nowych placówek: Kanada, Australia, Afryka Pd., Singapur, Gold Coast, Nikaragua, Afganistan, raporty, listy komisyjne, umowy, korespondencja, sprawozdanie *Société Commercial de l'Ouest Africain,* 1933–1939,

[335] Stan na 1.09.1939 r. 1 etat (wicekonsul honorowy), 1.07.1944 r. 4 etaty (konsul, wicekonsul, 2 p.k.) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu RP w Johannesburgu, b.p. Tyle samo etatów 1.01.1945 r.

[336] Po nim wicekonsulem był Karol Rozwadowski-Russanowski (5.07.–31.12.1945). W tym okresie placówka podlegała Interim Treasury Committee. Stan na 1.07.1944 r. 4 etaty (konsul, wicekonsul, 2 p.k.) – ibidem.

k. 13–14; ibidem, sygn. 1310, [2/503/0/8.5/1310], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze, m.in. Konsulatu Honorowego RP w Johannesburgu, 1933–1938;

- IH, zesp. 33, Ambasada Polski w Wielkiej Brytanii, sygn. 70, [800/33/0/-/70], Budżet Konsulatów Honorowych RP w Wielkiej Brytanii według stanu na 1 maja 1940 r., skan 118;
- IH, zesp. 42, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 293, [800/42/0/-/293], Office clerks, 1942 r., Budżety placówek afrykańskich, 1942 r., skan 47;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Sprw Zagranicznych, sygn. 467, Sprawy wewnętrzne Konsulatu RP – Johannesburg, 1945; ibidem, sygn. 551, Budżet placówek na 1942 r.; ibidem, sygn. 584, Wykaz etatów KG RP w Londynie według stanu na 1 IX 1939 r., 9.08.1944 r., b.p.; ibidem, Wykaz etatów KG RP w Londynie na dzień 1 I 1940 r., 9.08.1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 1011, Konsulaty – Capetown, Johannesburg, Pretoria, Lusaka, Santiago de Chile – Personalne, 1944–1945; ibidem, sygn. 1025, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Johannesburg, 01.1945–04.1945;
- IPMS, zesp. A.42, Konsulat Generalny RP w Londynie, sygn. 125, Agencja Konsularna w Johannesburgu, 1937–1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1938, nr 5, s. 80;
- RSZ: 1939, s. 156.

KABUL

Konsulat R. P. w Kabulu: — Chahr-e-Nao, Maison de Quala-Begui, KABOUL. (Afganistan).

Państwo: Afganistan

Ranga: 1.02.1938–1943-: konsulat

Kompetencja terytorialna: obszar Afganistanu

Adres: 1939: Chahr-e-Nao, Maison de Quala-Begni

Kierownik:

- 1.02.1938- – Michał Domaszewicz, prowizoryczny konsul
- -1940- – Bronisław Telatycki, wicekonsul

Podległość: brak informacji

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 5383, [2/322/0/-/5383], Otwarcie Konsulatu RP w Kabulu. Korespondencja, raporty, noty, 1937, 1938; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3;
- Dz. Urz. MSZ: 1938, nr 5, s. 80;
- RSZ: 1939, s. 44.

KAIR

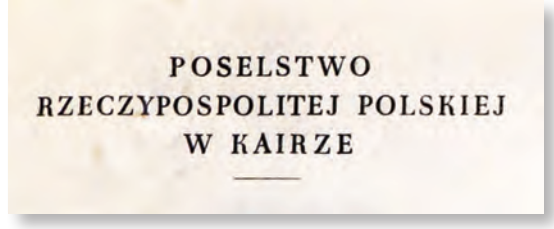
POSELSTWO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W KAIRZE

Państwo: Egipt

Ranga: 7.07.1928–1945[337]: wydział konsularny

Kompetencja terytorialna: Egipt

Adres: 1928–1929: 16, rue Ebn Zanki à Zamalek; 1930–1945: 3, rue Amir Toussoun (Zamalek)

Kierownik:

- 1.10.1928–31.07.1929 – Jan Lech Byszewski, sekretarz tyt. konsul
- 1.08.–6.11.1929[338] – dr Jerzy Ostrowski, sekretarz, konsul
- 1.01.1930–31.05.1932 – Mieczysław Maliński, sekretarz, wicekonsul
- 9.06.1932–1.03.1934 – Adam Benis, sekretarz tyt. konsul[339]
- 1.05.1934–1.11.1939 – Alfons Kula, wicekonsul
- 1.07.1940–1945- – Jerzy Szczeniowski, I sekretarz, tyt. radca (1944)[340]

Podległość: działał w ramach przedstawicielstwa dyplomatycznego w Kairze

Archiwum placówki: w czerwcu 1942, z powodu zagrożenia ofensywą niemiecką, archiwum poselstwa prawie w całości zostało wywiezione do Afryki Pd. Do początku 1944 nie powróciło, nie wiemy, czy kiedykolwiek zostało odesłane

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego po dzień 24 lutego 1928 r., k. 3;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 13;

---

[337] Poselstwo w Kairze, wraz z wydziałem konsularnym, zostało uruchomione 15.10.1928 r. Już w początkach 1920 r. w centrali MSZ rozważano zamiar powołania do życia konsulatu honorowego w Egipcie. Zastanawiano się nawet nad kandydaturą na to stanowisko, ale nie zrealizowano tego planu, zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1225, [2/503/0/8.5/1225], Projekty utworzenia nowych placówek: Egipt, Syria, Palestyna, Kanada, Peru, Ekwador, Irlandia, Wielka Brytania, teksty umów, listy komisyjne, raporty, instrukcje, 1920–1934, s. 8–21; Dz. Urz. MSZ, 1928, nr 10, s. 196.

[338] W tym dniu zmarł, został pochowany na cmentarzu łacińskim Magra El-Oyoun w Kairze. Nagrobek się nie zachował, pozostał wpis w księgach parafialnych.

[339] Mianowany przez min. spraw zagranicznych 9.06.1932 r., jego listy komisyjne zaś podpisał Prezydent RP 13.08.1932 r.

[340] Wydział konsularny, jako odrębna komórka organizacyjna poselstwa, praktycznie nie istniał. Sprawami konsularnymi zajmował się I sekretarz poselstwa (z-ca kierownika placówki) przy pomocy 2 p.k. i 2 funkcjonariuszy niższych.

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Kairze na dzień 2 I 1944 r., 15.02.1944 r., b.p., s. 1–3 dokumentu;
- Dz. Urz. MSZ: 1928, nr 10, s. 196, nr 14, s. 261; 1929, nr 8, s. 168, nr 12, s. 255; 1930, nr 8, s. 217; 1932, nr 12, s. 162; 1934, nr 5, s. 64;
- RSZ: 1932, s. 175; 1933, s. 159, 226; 1934, s. 153, 226; 1935, s. 48; 1936, s. 48; 1937, s. 57; 1938, s. 62; 1939, s. 60.

KALKUTA

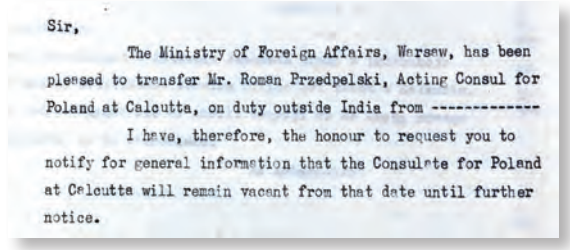
Sir,

The Ministry of Foreign Affairs, Warsaw, has been pleased to transfer Mr. Roman Przedpelski, Acting Consul for Poland at Calcutta, on duty outside India from ----------

I have, therefore, the honour to request you to notify for general information that the Consulate for Poland at Calcutta will remain vacant from that date until further notice.

Państwo: Indie Brytyjskie, kolonia brytyjska (obecnie Indie)

Ranga: 28.11.1935[341]–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: obszar tzw. Prezydentury Bengalskiej

Adres: 1936–1939: 48 Gariahat Road Ballygunge

Kierownik:

- 28.11.1935–30.06.1938 – Rejendrasing Singhi, konsul honorowy
- 16.02.1938–30.04.1939 – Roman Przedpełski, pracownik kontraktowy, p.o. wicekonsul (1.07.1938)[342]
- 1.05.–30.06.1939 – Roman Przedpełski, konsul honorowy
- 1.07.1939–10.1946 – dr Tadeusz Lisiecki, konsul honorowy

Podległość: konsulat generalny w Bombaju

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 109;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1227, [2/503/0/8.5/1227], Projekty utworzenia nowych placówek: Indie, Birma, Holandia, obce konsulaty w Gdyni, raporty, noty, korespondencja, 1934–1939, k. 73–125; ibidem, sygn. 1231, [2/503/0/8.5/1231], Kandydaci na konsulów honorowych: Gdynia, Gibraltar, Hongkong, Indie,

[341] Informacja o utworzeniu konsulatu honorowego w Dakarze ukazała się w formie aktu prawnego (b.d.) w: Dz. Urz. MSZ, 1936, nr 1, s. 2.

[342] Od czerwca istniał vacat na stanowisku konsula honorowego, a sam konsulat został czasowo zamknięty. W listopadzie 1938 r. Kalkutę opuścił także Roman Przedpełski, który udał się w kilkumiesięczną podróż objazdową. Zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1227, [2/503/0/8.5/1227], Projekty utworzenia nowych placówek […], k. 88–89.

Jamajka, Kanada, Mauritius, Nowa Zelandia, Palestyna, Płn. Afryka, Rodezja, Trynidad, raporty, noty, korespondencja, listy komisyjne, 1923–1938, k. 59, 72–74, 78–79;

- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/P, k. 114–115;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Kalkucie, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1928, nr 10, s. 196; 1936, nr 1, s. 2, 18, 72; 1938, nr 4, s. 72;
- RSZ: 1936, s. 129; 1937, s. 138; 1938, s. 152; 1939, s. 19, 157.

KALMAR

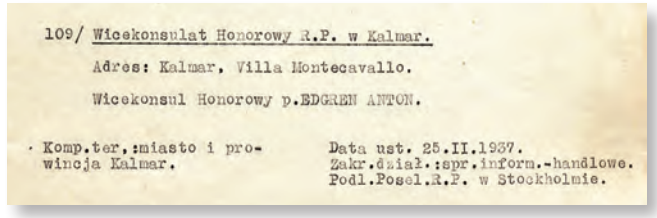
109/ Wicekonsulat Honorowy R.P. w Kalmar.

Adres: Kalmar, Villa Montecavallo.

Wicekonsul Honorowy p.EDGREN ANTON.

Komp.ter.:miasto i prowincja Kalmar.

Data ust. 25.II.1937.
Zakr.dział.:spr.inform.-handlowe.
Podl.Posel.R.P. w Stockholmie.

Państwo: Szwecja

Ranga: 25.02.1937–1945: wicekonsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1937–1945: miasto i prowincja Kalmar

Adres: 1939–1945: Villa Montecavallo

Kierownik:

- 25.02. 1937–1942- – Anton Emanuel Edgren, wicekonsul honorowy[343]
- -2.01.1944 – vacat
- 11.10.1944–1945 – Folke Edgren, wicekonsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Sztokholmie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1742, [2/503/0/8.5/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 342;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 31;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 685, Odpis listu komisyjnego Folke Edgrena; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Wicekonsulat Honorowy RP w Kalmarze, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1937, nr 2, s. 41, nr 3, s. 62;
- RSZ: 1938, s. 128; 1939, s. 142;
- *Sveriges statskalender* (Stockholm), *för året*: 1940, s. 257; 1942, s. 266; 1945, s. 295.

[343] Zakres działania: sprawy informacyjno-handlowe. Anton Emanuel Edgren zmarł 11.02.1944 r.

KAMPALA

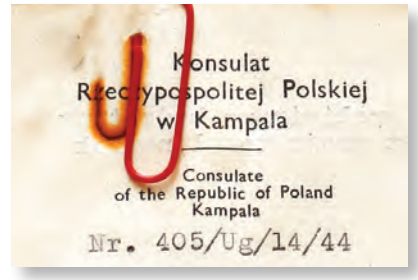
Konsulat
Rzeczypospolitej Polskiej
w Kampala
Consulate
of the Republic of Poland
Kampala
Nr. 405/Ug/14/44

Państwo: Uganda, protektorat Wielkiej Brytanii (obecnie Uganda)

Ranga: 1.01.1943–5.06.1945-: konsulat

Kompetencja terytorialna: Uganda

Adres: Barclay's Bank Building

Kierownik:

- 1942 – Jan Chmieliński, konsul
- 1.01.–30.06.1943 – Tadeusz Drobniak, konsul generalny
- 1.09.1943–5.06.1945 – Jan Chmieliński, konsul[344]

Podległość: placówka dyplomatyczna w Londynie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 144; ibidem, sygn. 1741, [2/503/0/8/1741], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1939–1940, k. 142, 144;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/2/129, Teczka personalna Tadeusza Drobniaka;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznch, sygn. 292, Bohdan Wojewódzki; ibidem, sygn. 271, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat RP – Kampala, 1945; ibidem, sygn. 474, Sprawy wewnętrzne Konsulatu RP – Kampala, 1945; ibidem, sygn. 490, Konsulat RP w Kampali do MSZ, 5.06.1945 r.; ibidem, sygn. 584, Pismo Konsulatu RP w Kampali do MSZ w sprawie preliminarza budżetowego na rok 1945, 16.06.1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu RP w Kampali na dzień 2 stycznia 1944 r., 11.04.1944 r., b.p., s. 1–5 dokumentu; ibidem, sygn. 962, Sprawy personalne placówek – Dar-es-Salaam, Durban, Casablanca, Tunis, Kampala, Dakar, Salisbury, 1944–1945; ibidem, sygn. 1017, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Kampala, 01.1945–05.1945; ibidem, sygn. 1253, Wykaz urzędów zagranicznych RP na rok 1945, s. 26.

---

[344] W 1944 r. 2 etaty (konsul, sekretarz Jan Matuszczak), 1.05.1944 r. przyznano trzeci etat *attaché*, z którego opłacano dwie siły pomocnicze; stan na 1.07.1944 r. 3 etaty (konsul, 2 p.k.) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu RP w Kampali. Tyle samo etatów 1.01.1945 r., 31.03.1945 r. zwolniono 1 p.k. – ibidem, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 922, Konsulat RP w Kampali, Budżet N 1 na rok 1945, b.p. Zob. też: J. Wróbel, *Polacy w Afryce Wschodniej i Południowej 1941–1950,* „Zeszyty Historyczne" 1996, z. 115, s. 77–78.

KAPSZTAD
(Cape Town)

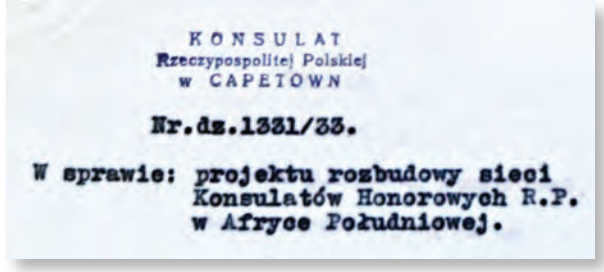
KONSULAT
Rzeczypospolitej Polskiej
w CAPETOWN

Nr.dz.1331/33.

W sprawie: projektu rozbudowy sieci Konsulatów Honorowych R.P. w Afryce Południowej.

Państwo: Związek Południowej Afryki, kolonia brytyjska (obecnie Republika Południowej Afryki)

Ranga: 1.02.1929[345]–31.08.1931: konsulat generalny; 1.08.1931–1935: konsulat honorowy; 1934–1936: agencja konsularna; 20.08.1936–1940-[346]: konsulat; 08.–31.12.1940: konsulat honorowy; 1.01.–31.12.1941: konsulat generalny; -1.09.1942–1.01.1945-: konsulat[347]

Kompetencja terytorialna: 1929: Związek Afryki Południowej i terytorium mandatowego Afryki Południowo-Zachodniej; 1931: dodatkowo – obszar Wysokiej Komisji Południowo-Afrykańskiej, obejmujący trzy kraje: Bechuanaland (Botswana), Swaziland (Suazi) i Basutoland (Lesotho) oraz Rodezję Południową i Rodezję Północną[348]; 1936: Unia Południowo-Afrykańska, terytorium mandatowe Afryki Południowo-Zachodniej, Rodezja Południowa, Rodezja Północna oraz obszar Wysokiej Komisji Południowo-Afrykańskiej obejmującej trzy kraje (protektorat Bechuanaland, Basutoland i Swaziland); 1939: Dominium Południowej Afryki, terytorium mandatowe Południowo-Zachodniej Afryki, Rodezja Południowa i Rodezja Północna oraz obszar Wysokiej Komisji Południowo -Afrykańskiej obejmującej trzy kraje protektoraty Bechuanaland, Basutoland i Swaziland; 1945: Cape Province i mandat South-West Africa

Adres: 21.07.1929: Sea Point, 11, Worcester Road, „Ambleside"; 1930–1932: „Calvados", 57, Kloof Road, Sea Point, potem do odwołania Box 2707, Capetown; 1933–1934: Jacksons's Buildings Hout Street; 1934–1936: 409, Commercial Union Buildings, St. George's Street; 1937–1945: 227 Boston Hause, Strand Street

Kierownik:

- 1.02.1929–1.09.1931 – Michał Kwapiszewski, konsul generalny
- 1.08.1931–1.02.1934 – Cyryl Caro, konsul honorowy

---

[345] Przygotowania były czynione przynajmniej od 1928 r., zob.: AAN, zesp. 8, PRM, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 3. Inicjatywa utworzenia honorowej placówki konsularnej obejmującej swoimi kompetencjami Afrykę Pd. pojawiła się już w 1921 r. Rozważano jej utworzenie w Johannesburgu, a potem w Kapsztadzie. Zob.: ibidem, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, sygn. 503, seria 8.5, 1231, [2/503/0/8.5/1231], Kandydaci na konsulów honorowych: Gdynia, Gibraltar, Honkong, Indie, Jamajka, Kanada, Mauritius, Nowa Zelandia, Palestyna, Płn. Afryka, Rodezja, Trynidad, raporty, noty, korespondencja, listy komisyjne, 1923–1938, k. 174, 192–194, 201, 205.

[346] Wymienia się go przy okazji planowania budżetu konsulatów honorowych jeszcze 1.05.1940 r.

[347] Według Władysława Stępniaka, idem, op.cit. s. 159, konsulat działał do 1946 r.

[348] Zob.: Dz. Urz. MSZ, 1931, nr 3, s. 22; nr 16, s. 238.

- 20.08.1936–31.12.1945 – Jan Majewski, konsul[349]
- 3.10.–30.11.1940 – Stanisław Łepkowski, konsul generalny[350]

Podległość: konsulat generalny w Londynie

Archiwum placówki:

- IH, Konsulat RP w Cape Town (Związek Południowej Afryki), jedno pudło[351]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 3;
- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część VIII, Karty kwalifikacyjne pracowników urzędów centralnych, 1918–1939, teczka 247: MSZ, litera K, k. 107–108;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 3290, [2/322/0/-/3290], Wykaz wydajności pracy Konsulatu RP w Capetown w miesiącu wrześniu, 7.10.1936, k. 106–107; ibidem, sygn. 3332-3334, [2/322/0/-/3332-3334], Związek Południowej Afryki, organizacja i działalność Konsulatu Honorowego RP w Capetown, raporty, korespondencja, wycinki prasowe, 1937, 1939; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 109;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 145; ibidem, seria 8.5, sygn. 1219, [2/503/0/8.5/1219], Skład Konsulatu RP w Capetown, *agréments*, wymiana studentów, sprawa informacji handlowych, korespondencja, noty, 1929–1934; ibidem, sygn. 1224, [2/503/0/8.5/1224], Sieć dyplomatyczna i konsularna polska w Anglii i dominiach,

---

[349] Stan na 1.09.1939 r. 3 etaty (konsul honorowy, 2 p.k.). Stanisław Lisiecki, p.k. z tytułem wicekonsula, w połowie 1939 r. został mianowany kierownikiem placówki w Salisbury (Rodezja Pd.), która miała zostać uruchomiona we wrześniu 1939 r. Wobec konieczności załatwienia wielu pilnych spraw handlowych w Cape Town, MSZ w Warszawie zgodziło się, by Lisiecki przez kilka miesięcy, nim nowo przybyły Kazimierz Armin wdroży się w tok spraw, pozostał w Cape Town. Z wybuchem wojny zarówno Lisiecki, jak i inny p.k. (Zygmunt Fudakowski) jako oficerowie rezerwy Wojska Polskiego, zgłosili się telegraficznie do KG w Londynie w celu wstąpienia w szeregi polskiej armii i w końcu września 1939 r. wyjechali z Kapsztadu. W okresie 1940–1942 r. Jan Majewski pracował sam, 7.10.1942 r. przybył pracownik czasowy Tadeusz Kawalec, 20.03.1943 r. maszynistka Krystyna Skowrońska. Stan na 1.07.1944 r. 3 etaty (konsul, 2 p.k.) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu RP w Capetown. Tyle samo etatów 1.01.1945 r.

[350] Data 3.10.1940 r. to data nominacji na stanowisko konsula generalnego i kierownika Konsulatu Generalnego RP w Kapsztadzie, ale już 30.11.1940 r. przeniesiony do Pretorii (AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1739, [2/503/0/8/1739], Skład Ambasady RP w Londynie oraz placówek polskich w posiadłościach brytyjskich, głównie mianowania, odwoływanie personelu, noty, korespondencja, notatki, 1942, k. 21–28).

[351] Zob.: W. Stępniak, op.cit., s. 159 (opis zawartości pudła).

kompetencje terytorialnie i rzeczowe, instrukcje, raporty, memoriały, korespondencja, 1919–1936, k. 91–92, 94, 98, 101–104; ibidem, sygn. 1225, [2/503/0/8.5/1225], Projekty utworzenia nowych placówek: Egipt, Syria, Palestyna, Kanada, Peru, Ekwador, Irlandia, Wielka Brytania, teksty umów, listy komisyjne, raporty, instrukcje, 1920–1934, k. 102–108, 174–178; ibidem, sygn. 1226, [2/503/0/8.5/1226], Projekty utworzenia nowych placówek: Kanada, Australia, Afryka Pd., Singapur, Gold Coast, Nikaragua, Afganistan, raporty, listy komisyjne, umowy, korespondencja, sprawozdanie *Société Commercial de l'Ouest Africain,* 1933–1939, k. 13–44; ibidem, sygn. 1310, [2/503/0/8.5/1310], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze, m.in. Konsulatu Honorowego RP w Capetown, 1933–1938;

- AAN, zesp. 504, Konsulat Generalny RP w Londynie, seria 8, sygn. 84, [2/504/0/8/84], Projekty utworzenia polskich konsulatów w Wielkiej Brytanii i w Imperium Brytyjskim w: Leeds, Guernsey, Birmingham, Lowestoft, Wick, Newcastle upon Tyne, Liverpoolu, Bradford, Manchesterze, Bristolu, Northend, Colombo, Capetown – Nowej Zelandii. Korespondencja w sprawach kandydatów na stanowisko konsula, instrukcje, 1920–1932, 1936;
- IH, zesp. 33, Ambasada Polski w Wielkiej Brytanii, sygn. 70, [800/33/0/-/70], Budżet Konsulatów Honorowych RP w Wielkiej Brytanii według stanu na 1 maja 1940 r., skan 118; ibidem, sygn. 81, [800/33/0/-/81], Polish Consulate General in Capetown, 1930–1939, skan 675–1001;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/M, k. 7–8;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 266, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat RP – Afryka Południowa, 1944–1945; ibidem, sygn. 466, Sprawy wewnętrzne Konsulatu RP – Capetown, 1945; ibidem, sygn. 584, Wykaz nr 2 etatów Konsulatu RP w Cape Town według stanu na 1 stycznia 1940–1943 r., 1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 1011, Konsulaty – Capetown, Johannesburg, Pretoria, Lusaka, Santiago de Chile – Personalne, 1944–1945; ibidem, sygn. 1055, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Capetown, 01.1945–03.1945;
- IPMS, zesp. A.42, Konsulat Generalny RP w Londynie, sygn. 119, Konsulat Honorowy RP w Capetown, 1935–1936;
- Dz. Urz. MSZ: 1929, nr 4, s. 88, nr 8, s. 164, nr 12, s. 259–260; 1930, nr 4, s. 83, nr 5, s. 109, nr 8, s. 222; 1931, nr 3, s. 22, nr 11, s. 192, nr 14, s. 217; 1932, nr 2, s. 28; 1933, nr 11, s. 110; 1934, nr 8, s. 102, nr 9, s. 121; 1936, nr 9, s. 206;
- RSZ: 1932, s. 151, 248; 1933, s. 192, 226; 1934, s. 188, 226; 1935, s. 124; 1936, s. 124; 1937, s. 137; 1938, s. 151; 1939, s. 156.

KATANIA

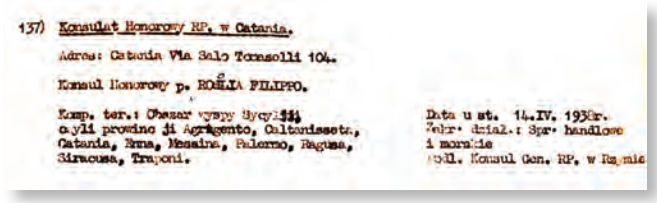
137) Konsulat Honorowy RP. w Catania.

Adres: Catania Via Salo Tomasolli 104.

Konsul Honorowy p. ROSOLIA FILIPPO.

Komp. ter.: Obszar wyspy Sycylii, czyli prowincji Agrigento, Caltanisetta, Catania, Enna, Messina, Palermo, Ragusa, Siracusa, Trapani.

Data u st. 14.IV. 193[illegible]r.
Zakr. działa.: Spr. handlowe i morskie
Pełn. Konsul Gen. RP. w Rzymie

Państwo: Włochy

Ranga: 1928–1934, 4.06. 1938–10.06.1940: konsulat honorowy[352]

Komepetencja terytorialna: 1928: prowincje Catania, Palermo, Messyna, Syrakuzy, Caltanisetta, Agrigento (Girgenti) i Trapani; 10.06.1929 konsulat został zawieszony, a jego kompetencje terytorialne przejął wydział konsularny poselstwa w Rzymie; 1930: prowincje Agrigento, Caltanisetta, Catania, Enna, Messyna, Palermo, Ragusa, Syrakuzy, Trapani; 1934: po tymczasowym zamknięciu biur konsulatu jego kompetencje przejął wydział konsularny poselstwa w Rzymie i były to prefektury: Catanzaro, Cosenza, Reggio di Calabria, Agrigento, Caltanisetta, Catania, Enna, Messyna, Palermo, Ragusa, Syrakuzy, Trapani; 1938: ponowne otwarcie konsulatu, obejmował on analogiczne okręgi jak te wyznaczone w 1930; 1939: wyspa Sycylia, czyli prowincje Agrigento, Caltanisetta, Enna, Messyna, Palermo, Ragusa, Syrakuzy, Trapani

Adres: 1928–10.06.1929; via Anzalone 7; 01.1930–1934: via Veniero 7; 1938–1939: via Salvatore Tomaselli 104

Kierownik:

- 1928–10.06.1929 – Vincenzo Bonanno, konsul honorowy
- 3.03.1930–1934 – Jerzy Gutkowski, konsul honorowy[353]
- 14.06.1938–1939- – Filippo Rosolia, konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Rzymie (1929), konsulat generalny w Rzymie (1939)

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Catanii, b.p.;
- IPMS, Konsulat Generalny RP w Rzymie, sygn. A.61/21a-21c, Konsulat Honorowy RP w Katanii, 1931–1940;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 50; 1928, nr 8, s. 145, nr 13, s. 227, nr 14, s. 275; 1929, nr 6, s. 121, nr 8, s. 154, 167, nr 12, s. 270; 1930, nr 2, s. 31, nr 8, s. 233; 1932, nr 2, s. 20; 1934, nr 8, s. 93; 1938, nr 4, s. 46, 70;
- RSZ: 1932, s. 198; 1933, s. 194, 219; 1934, s. 189, 218; 1939, s. 166.

---

[352] Zakres działania: sprawy handlowe i morskie, jęz. urzędowania: włoski.

[353] Jego listy komisyjne zostały przedłożone premierowi 3.03.1930 r., a podpisane 9.08.1930 r.

KIJÓW

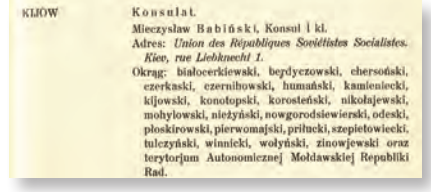
KIJÓW Konsulat.
Mieczysław Babiński, Konsul I ki.
Adres: *Union des Républiques Soviétistes Socialistes. Kiew, rue Liebknecht 1.*
Okrąg: białocerkiewski, berdyczowski, chersoński, czerkaski, czernihowski, humański, kamieniecki, kijowski, konotopski, korosteński, nikołajewski, mohylowski, nieżyński, nowgorodsiewierski, odeski, płoskirowski, pierwomajski, priłucki, szepietowiecki, tulczyński, winnicki, wołyński, zinowjewski oraz terytorjum Autonomicznej Mołdawskiej Republiki Rad.

Państwo: Ukraina, ZSRR (obecnie Ukraina)

Ranga: 1919, 1.05.1926[354]–1934: konsulat; 1.08. 1934–1.10.1939: konsulat generalny

Kompetencja terytorialna: 1926[355]: miasto Kijów i USSR; 1926: okręg obszar USSR, administracyjne okręgi – białocerkiewski, berdyczowski, chersoński, czerkaski, czernihowski, humański, kamieniecki, kijowski, konotopski, korosteński, nikołajewski, mohylowski, nieżyński, nowgorodsiewierski, odeski, płoskirowski, pierwomajski (Olwjopol), priłucki, szepietowiecki, tulczyński, winnicki, wołyński (Żytomierz), zinowjewski (Jelizawetgrad) oraz Mołdawskiej Autonomicznej Republiki Rad[356]; 1933: dzielnica (obłast) Kijowska, Winnicka, Odeska, Czernichowska oraz Mołdawska Autonomiczna Republika Rad

Adres: 20.08.1926[357]–1939: ul. K. Liebknechta 1

Kierownik:

- 1919 – Piotr Chojnowski, radca konsularny
- 1.05.1926–30.09.1930 – Mieczysław Babiński, konsul
- 05.1930–28.02.1933 – Henryk Jankowski, II sekretarz poselstwa, konsul
- 1.03.1933–1933- – vacat
- 1.05.1933–31.07.1934 – Stanisław Sośnicki, konsul
- 1.08.1934–30.09.1937 – Jan Karszo-Siedlewski, radca ambasady
- 1.10.1937–17.09.1939 – Jerzy Matusiński, radca ambasady[358]

Podległość: od 1926 przedstawicielstwo dyplomatyczne w Moskwie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 2;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 11235, [2/322/0/-/11235], Raporty prasowe Konsulatu RP w Kijowie dotyczące sytuacji wewnętrznej w ZSRR, stosunków z Polską i spraw kulturalnych, 1929–1930;
- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 9.3, sygn. 3267, [2/474/0/9.3/3267], Zjazd konsulów polskich w ZSRR w 1927 r., protokół, 1928;

---

[354] Według Aleksandra Wasilewskiego decyzja o powołaniu konsulatu zapadła 30.06.1925 r., a 1.08.1934 r. został on podniesiony do rangi konsulatu generalnego. Pod datą 23.07.1926 r. ukazał się akt ustanowienia etatowego Konsulatu RP w Kijowie. Zob.: Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 6, s. 65.

[355] Ibidem, nr 12, s. 184.

[356] Ibidem, nr 6, s. 65.

[357] Ibidem, nr 9, s. 116.

[358] W. Skóra, *Porwanie kierownika polskiej placówki konsularnej w Kijowie Jerzego Matusińskiego przez władze radzieckie w 1939 r.*, [w:] *Polska dyplomacja na Wschodzie w XX – początkach XXI wieku*, red. H. Stroński, G. Seroczyński, Olsztyn–Charków 2010, s. 414–437.

- AAN, zesp. 487, Ambasada RP w Bukareszcie, seria 9, sygn. 529, [2/487/0/9/529], Raport Konsulatu RP w Kijowie z objazdu okręgu konsularnego przez R. Niezbrzyckiego, 1929;
- AAN, zesp. 510, Ambasada RP w Moskwie, seria 7, sygn. 199, [2/510/0/7/199], Konsulat Generalny RP w Kijowie. Raport polityczno-informacyjny za rok 1929, raporty administracyjne, personalne, finansowe. Korespondencja, 1927–1929;
- Archiwum Państwowe w Poznaniu, zesp. 474, Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Kijowie, seria 18.21, sygn. 11532, [53/474/0/18.21/11532], 1926–1934;
- Dz. Urz. MSZ: 1926, nr 5, s. 63, 65, nr 9, s. 116, nr 12, s. 184–185; 1927, nr 12, s. 188; 1928, nr 14, s. 276; 1929, nr 12, s. 271; 1930, nr 8, s. 233–234; 1932, nr 2, s. 21, nr 23, s. 197; 1933, nr 8, s. 72, nr 10, s. 102; 1934, nr 6, s. 70, 76; 1937, nr 4, s. 76, 79;
- RSZ: 1932, s. 26, 254; 1933, s. 197, 221; 1934, s. 192, 220; 1935, s. 136; 1936, s. 137; 1937, s. 146; 1938, s. 159; 1939, s. 168.

KIROW

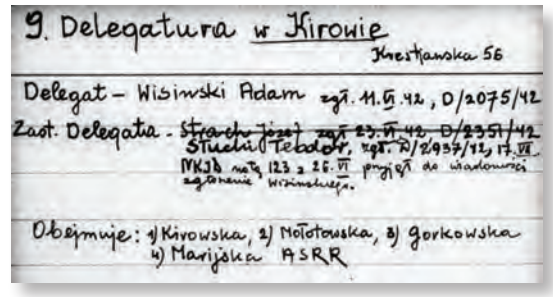
9. Delegatura w Kirowie
Kriestianska 56
Delegat – Wisiwski Adam zgł. 11.V.42, D/2075/42
Zast. Delegata – ~~Strach Józef zgł. 23.VI.42, D/2351/42~~
Słucki Teodor, zgł. D/2937/42, 17.VII.
NKJD notą 123 z 26.VI przyjęł do wiadomości zgłoszenie Wisiwskiego.
Obejmuje: 1) Kirowska, 2) Mołotowska, 3) Gorkowska
4) Marijska ASRR

Państwo: ZSRR (obecnie Rosja)

Ranga: 01.–20.07.1942: delegatura

Kompetencja terytorialna: obwody kirowski, mołotowski, gorkowski i Maryjska Autonomiczna SRR

Adres: ul. Kriestianska 56

Kierownik:

- -9.01.1942- – Andrzej Jenicz, *attaché*, delegat[359]
- -6.03.–14.07.1942 – Adam Wisiński, delegat[360]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kujbyszewie

Archiwum placówki:

- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 12a: Delegatura z siedzibą w Kirowie na obłast Kirowską, k. 1–84; teczka 12b: Delegatura na obłast Mołotowską, k. 1–82; teczka 12c: Delegatura na obłast Gorkowską, k. 1–3, X 1941–XII 1942

[359] IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 24, [800/35/0/-/24], Wykaz Delegatów Ambasady, 9.01.1942 r., skan 778. Pierwotnie delegatem został wyznaczony Romuald Szumski, lecz zachorował na tyfus i nie mógł objąć placówki.

[360] Zgłoszony notą z 11.06.1942 r., zaaprobowany na to stanowisko przez LKSZ 26.06.1942 r. Delegat koordynował pracę 7 mężów zaufania. Jego z-cą był Józef Strach (zgłoszony notą z 23.06.1942), następnie Teodor Słucki (zgłoszony 17.07.1942). Na terenie Delegatury z siedzibą w Kirowie działał delegat objazdowy Otton Pehr (-30.03.–14.06.1942-). NKWD aresztowało delegata Wisińskiego i jego współpracowników w nocy z 14 na 15.07.1942 r., skonfiskowano wszystkie fundusze, dokumenty, pieczęcie, blankiety paszportowe i archiwum. Sprawy w bardzo ograniczonym zakresie dalej prowadził Józef Kutyba. Mężowie zaufania z tego terenu przesyłali sprawozdania bezpośrednio do Ambasady RP w Kujbyszewie. Pracownicy Delegatury (Adam Wisiński, Teodor Słucki, Feliks Dubrowski) przebywali w więzieniu do 28.10.1942 r. (data noty informującej o ich zwolnieniu).

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 19, [800/35/0/-/19], Materiał informacyjny dotyczący cenzury, księgowania i rozliczeń Delegatur Ambasady w ZSRR za 1942 r., Delegatura w Kirowie, 31.12.1942 r., skan 895; ibidem, sygn. 31, [800/35/0/-/31], Gorkowska obłast, 1942 r., skan 753–841, Kirowska obłast, skan 842–967, Marijska ASRR, skan 968–972, Mołotowska obłast, skan 973–1024; ibidem, sygn. 39, [800/35/0/-/39], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1944, Karta Delegatura w Kirowie, b.d., skan 16; ibidem, sygn. 44, [800/35/0/-/44], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1943, Sprawozdanie ogólne (Działu Opieki Społecznej) za okres od dnia 27 stycznia (1942 r.) do dnia 30 marca 1942 r., 8.04.1942 r., skan 34; ibidem, Stan sieci opiekuńczej Ambasady w terenie na dzień 22 lipca 1942 r., skan 69–71; ibidem, Sprawozdanie o stanie sieci terenowej Ambasady na dzień 14 VI 1942 r., 1942 r., skan 78;
- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 4: Delegatury Ambasady RP w ZSRR, 16 VI 1942 r., k. 51–53.

KISZYNIÓW

Państwo: Rumunia (obecnie Mołdawia)

Ranga: 1.06.1919–31.12.1922: konsulat honorowy; 1.01. 1923[361]–5.11.1940: konsulat

Kompetencja terytorialna: 1920–1921: miasto Kiszyniów oraz Besarabia; 1922–1927: okręgi Chocim (Hotin), Bălți, Kiszyniów, Orhei, Soroca, Tighina, Cetatea-Albă; 1928–1929: okręgi Chocim, Soroca, Bălți i Orhei czasowo zostały włączone do kompetencji konsulatu w Czerniowcach; 1931: okręgi Kiszyniów, Tighina, Cetatea-Albă, Chocim, Soroca, Bălți, Orhei, Cahul i Ismail; miasta Gałacz (Galați) i Braiła (Brăila) zostały wyodrębnione, stanowiąc ew. okręg przyszłego konsulatu honorowego w Gałaczu; 1935: przejął okręg Jassy (Iași), który wcześniej należał do okręgu konsulatu w Kiszyniowie; po zmianie podziału administracyjnego w Rumunii (1938) i wybuchu II wojny światowej kompetencje konsulatu obejmowały okręgi: Bălți, Cahul, Cetatea-Albă, Ismail, Lăpușna, Orhei, Soroca, Tighina

Adres: 1921: ul. Aleksandra Dobrego, róg Mikołajewskiej 49; 1923: ul. Lwowska (Leowska) 81, od 1.03.1925–1927: Rue de Mohileff (Mohylowska) 5; 1928–1932: (strada) Rue Princ Nicolae 5, 1933–1939: strada Drumul Viilor 77

Kierownik:

- 1.06.1919–1.01.1923 – Włodzimierz Cywiński, konsul honorowy, konsul[362]

[361] Akt ustanawiający etatowy Konsulat RP II klasy w Kiszyniowie, Warszawa, 15 II 1923 r. Zob.: AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 274, [2/493/0/-/274], Organizacja urzędów dyplomatycznych […], k. 3; Dz. Urz. MSZ, 1923, nr 4, s. 55.

[362] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 21.02.1920 r.

- 1.01.1923–30.11.1924 – dr Bronisław Topór-Ossoliński, II sekretarz konsularny tyt. wicekonsul, wicekonsul
- 1.01.1925–1.06.1929 – Antoni Świerzbiński, konsul[363]
- 1.06.1929–1.02.1933 – Marian Witosław Uzdowski, konsul
- 1.02.1933–1.01.1940 – Aleksander Poncet de Sandon, konsul[364]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Bukareszcie

Archiwum placówki:

- IPMS, Konsulat RP w Kiszyniowie (1 j.a., 1930–1931)[365]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Włodzimierz Cywiński, skan 130;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 217; ibidem, sygn. 7536, [2/322/0/-/7536], Raporty prasowe Konsulatu RP w Kiszyniowie, 1933, 1936; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 4; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3;
- AAN, zesp. 487, Ambasada RP w Bukareszcie, seria 1, sygn. 71, [2/487/0/1/71], Raporty ekonomiczne Konsulatu RP w Kiszyniowie, 1924–1932; ibidem, seria 6, sygn. 340, [2/487/0/6/340], Raporty prasowe Poselstwa RP w Bukareszcie i Konsulatu RP w Kiszyniowie, 1923–1928; ibidem, seria 8, sygn. 528, [2/487/0/8/528], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe Konsulatu RP w Kiszyniowie. Raporty administracyjne, korespondencja, 1923–1934;
- AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 274, [2/493/0/-/274], Organizacja urzędów dyplomatycznych i konsularnych polskich. Ustanowienie nowych placówek, ocena roli konsulatów, odpisy aktów ustanawiających, wycinek prasowy, 1923, 1930, k. 3;
- Archiwum Państwowe w Poznaniu, zesp. 474, Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Kiszyniowie, seria 18.21, sygn. 11531, [53/474/0/18.21/11531], 1926–1933;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 41; 1922, nr 19, s. 248; 1923, nr 3, s. 46, nr 4, s. 55, nr 6, s. 114; 1924, nr 12, s. 211; 1925, nr 2, s. 24, nr 1, s. 10, nr 2, s. 24, nr 12, s. 198; 1926, nr 12, s. 180; 1927, nr 12, s. 183; 1928, nr 4, s. 77, nr 11, s. 201, nr 14, s. 271; 1929, nr 3, s. 51, nr 6, s. 131, nr 12, s. 267; 1930, nr 4, s. 86, nr 8, s. 229; 1931, nr 16, s. 239; 1932, nr 2, s. 16, nr 21, s. 197; 1933, nr 1, s. 4–5, nr 20, s. 195; 1935, nr 1, s. 3; 1938, nr 3, s. 47;
- RSZ: 1932, s. 233; 1933, s. 184, 217; 1934, s. 179, 214; 1935, s. 108; 1936, s. 109; 1937, s. 118; 1938, s. 127; 1939, s. 129.

---

363 *Exequatur* z podpisem króla Ferdynanda nosił datę 8.07.1925 r.

364 Być może Poncet de Sandon pozostawał na stanowisku kierownika placówki dłużej, gdyż placówki polskie w Rumunii uległy likwidacji w listopadzie 1940 r.

365 Zob. również: W. Milewski, A. Suchcitz, A. Gorczycki, op.cit., s. 58–59.

KLUŻ (Cluj)

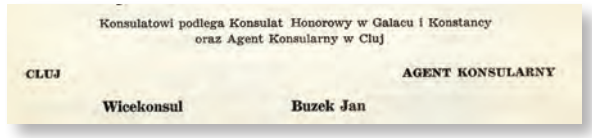
Konsulatowi podlega Konsulat Honorowy w Galacu i Konstancy
oraz Agent Konsularny w Cluj

CLUJ AGENT KONSULARNY

Wicekonsul Buzek Jan

Państwo: Rumunia

Ranga: 1936–5.11.1940: agencja konsularna

Kompetencja terytorialna: okręgi Alba, Arad, Bihor, Braşov, Ciuc, Fogarasz (Făgăraş), Kluż (Cluj), Marmarosz (Maramureş), Marusza (Mureş), Năsăud, Odorhei, Sălaj, Satu Mare, Sibiu, Târnava-Mare, Târnava-Mică, Trei Scaune, Turda

Adres: 1936–1940: strada I. G. Duca 1 (na ostatnie miesiące przeniesiona do Alba Julia?)

Kierownik:

- 1.12.1935–31.01.1937 – Jan Buzek, agent konsularny tyt. wicekonsul
- 1.02.1937–06.1940 – Tadeusz Stapiński, agent konsularny, wicekonsul[366]
- 06.–10.1940 – Franciszek Latosiński, agent konsularny, wicekonsul

Podległość: konsulat w Bukareszcie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 488, Agencja konsularna w Cluj, [2/488/0] (15 j.a., 1936–1939)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 107;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/B, k. 105–106;
- Dz. Urz. MSZ: 1936, nr 8, s. 204;
- RSZ: 1936, s. 108; 1937, s. 117; 1938, s. 126; 1939, s. 128.

KŁAJPEDA (Memel)

Państwo: Litwa, mandat Ligi Narodów administrowany przez Francję; od 1939 Niemcy (obecnie Litwa)

Ranga: 1921–1923: (Litwa) wydział konsularny[367]; 15.02.–1.09.1939: (Niemcy) konsulat

Kompetencja terytorialna: okręg Kłajpedy (Klaipėdos kraštas)

Adres: 1921, 1923: Polangenstrasse, hotel Victoria; 1939: Moltkestrasse 3

Kierownik:

- -1.09.1921–1922 – Kazimierz Mahler, wicekonsul

[366] Załatwiał sprawy propagandowe i handlowe.

[367] Wydział konsularny mieścił się przy Delegacji RP w Memlu.

- 1.10.1922–15.03.1923 – Wojciech Wołowski, sekretarz konsularny, wicekonsul
- 15.02.–1.09.1939 – Józef Weyers, konsul

Podległość: brak informacji

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 471, Konsulat RP w Kłajpedzie, [2/471/0] (22 j.a., 1939)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 43, nr 6, s. 110;
- RSZ: 1939, s. 109.

KOLDING

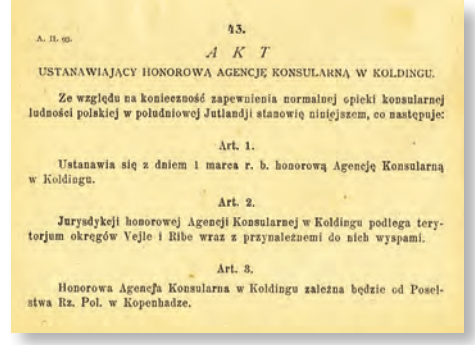

A. II. 93.

43.

A K T

USTANAWIAJĄCY HONOROWĄ AGENCJĘ KONSULARNĄ W KOLDINGU.

Ze względu na konieczność zapewnienia normalnej opieki konsularnej ludności polskiej w południowej Jutlandji stanowię niniejszem, co następuje:

Art. 1.

Ustanawia się z dniem 1 marca r. b. honorową Agencję Konsularną w Koldingu.

Art. 2.

Jurysdykcji honorowej Agencji Konsularnej w Koldingu podlega terytorjum okręgów Vejle i Ribe wraz z przynależnemi do nich wyspami.

Art. 3.

Honorowa Agencja Konsularna w Koldingu zależna będzie od Poselstwa Rz. Pol. w Kopenhadze.

Państwo: Dania

Ranga: 1.03.1923[368]–6.08.1926[369]: agencja konsularna honorowa

Kompetencja terytorialna: w 1923 okręg Vejle i Ribe wraz z przynależnymi do nich wyspami[370]; w 1925 okręgi: Vejle, Ribe i Sønderylland

Adres: 1.03.1923–6.04.1926: Jernbanegade 1

Kierownik:

- 15.04.1923–1925- – Peter Munch, agent konsularny honorowy[371]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kopenhadze

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 2;
- AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 274, [2/493/0/-/274], Organizacja urzędów dyplomatycznych i konsularnych polskich. Ustanowienie nowych placówek, ocena roli konsulatów, odpisy aktów ustanawiających, wycinek prasowy, 1923, 1930, k. 6–7;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 4, s. 54–55; 1925, nr 12, s. 190; 1926, nr 7, s. 81.

---

368 Akt ustanawiający honorową agencję konsularną w Holdingu, Warszawa, dnia 16 II 1923 r. Zob.: AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 274, [2/493/0/-/274], Organizacja urzędów dyplomatycznych […], k. 6–7; Dz. Urz. MSZ, 1923, nr 4, s. 54.

369 Zniesienie honorowej agencji konsularnej w Kolding, zob.: Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 7, s. 81.

370 Zob.: AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 274, [2/493/0/-/274], Organizacja urzędów dyplomatycznych […], k. 6.

371 Peter Munch (1870–1948), duński min. spraw wewnętrznych (1909–1910), min. obrony (1913–1920), min. spraw zagranicznych (1929–1940).

KOLOMBO
(Colombo)

Państwo: Cejlon (od 1972 Sri Lanka)

Ranga: 7.01.1935–2.01.1944-: wicekonsulat honorowy; 1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: wyspa Cejlon

Adres: 1935–1936: 40, Upper Chatham Street; 1937: 35/36, Queen Street; 1938–1939: Old Eastern Bank Building, Chatham Street; -1944–1945: 29, Canal Row

Kierownik:

- 7.01.1935–1945- – Cristofor James Józef van Sanden, wicekonsul honorowy, konsul honorowy

Podległość: konsulat, konsulat generalny w Bombaju

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 5928, [2/322/0/-/5928], Działalność wicekonsulatu RP w Colombo, raport, 1936;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1308, [2/503/0/8.5/1308], Konsulat RP w Colombo, korespondencja, noty, raporty, umowy, memoriał, 1935–1939; ibidem, seria 9.1, sygn. 1315, [2/503/0/9.1/1315], Raporty konsulatów RP w Dublinie, Manchesterze, Bombaju, Colombo, katalog wystawy, program koncertu, korespondencja, 1931–1935, 1939; ibidem, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 144; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 346; ibidem, sygn. 1743, [2/503/0/8/1743], Projekty utworzenia i obsady nowych placówek polskich, głównie konsulatów honorowych, raporty polskich placówek, korespondencja, notatki, 1940–1945, k. 2–12;
- AAN, zesp. 504, Konsulat Generalny RP w Londynie, seria 8, sygn. 84, [2/504/0/8/84], Projekty utworzenia polskich konsulatów w Wielkiej Brytanii i w Imperium Brytyjskim w Leeds, Guernsey, Birmingham, Lowestoft, Wick, Newcastle upon Tyne, Liverpoolu, Bradford, Manchesterze, Bristolu, Northend, Colombo, Capetown – Nowej Zelandii, korespondencja w sprawach kandydatów na stanowisko konsula, instrukcje, 1920–1932, 1936;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Wicekonsulat Honorowy RP w Colombo, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1935, nr 1, s. 2, 25; 1936, nr 3, s. 72;
- RSZ: 1935, s. 128; 1936, s. 129; 1937, s. 138; 1938, s. 152; 1939, s. 157.

KOLONIA

KONSULAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
KOLONJA
LINDENTHAHL :: DÜRENERSTRASSE 248
LINJA TRAMWAJOWA 1 LUB 2 OD GŁÓWNEGO DWORCA
ADRES TELEGRAFICZNY: „POLKONSUL" KÖLN
TELEFON: ANNO 2702

No 1208/5310/29
PODAĆ PRZY ODPOWIEDZI.

W SPRAWIE funduszu repatrja-
cyjnego

Państwo: Niemcy

Ranga: 1919–15.04.1929: konsulat (następnie przeniesiony do Frankfurtu nad Menem)[372]; 15.04.1929–31.03.1930: agencja konsularna[373]

Kompetencja terytorialna: 1921–1924: miasto Kolonia (Köln) i okupowane po I wojnie światowej terytoria na zachodzie; 1926–1928: miasto Kolonia, prowincja Nadrenia (Rheinprovinz) i z rejencji Düsseldorf prowincji Nadrenii (Regierungsbezirk Düsseldorf, Rheinprovinz) powiaty: Solingen, Remscheid, Lennep i Grevenbroich, prowincja Hesja-Nassau (Hessen-Nassau), kraj związkowy Hesja-Darmstadt (Hessen-Darmstadt), Bayrische Pflaz (Palatynat Reński), enklawa Wetzlar prowincji Nadrenii (Rheinprovinz) w obrębie Hessen-Nassau, enklawa Birkenfeld kraju związkowego Oldenburg w prowincji Nadrenia (Rheinprovinz); 1928: konsulat przejął państwo Waldeck z kompetencji konsulatu generalnego w Berlinie; 1929: okręg konsulatu w Kolonii został przejęty przez konsulat generalny we Frankfurcie, z wyjątkiem 2 rejencji Kolonii (Regierungsbezirk Köln) i Akwizgranu (Regierungsbezirk Aachen) oraz 4 powiatów z rejencji Düsseldorf (Remscheid, Solingen, Lennep i Ohligs), które pozostały przy agencji konsularnej w Kolonii, po likwidacji placówki okręg agencji konsularnej przeszedł do kompetencji konsulatu w Essen

Adres: -19.02.1921–15.04.1929: Lindenthahl Dürenerstrasse 248; 1.05.1929–1930: Bachemerstrasse 93

Kierownik:

- 1.12.1919–1.11.1922 – Heliodor Sztark, wicekonsul, konsul
- 8.11.1922–1.06.1928 – Eugeniusz Jordan-Rozwadowski, konsul tyt. konsul generalny
- 1.06.1928–15.04.1929 – Sylwester Gruszka, konsul generalny[374]
- 1.05.1929–31.03.1930 – Bartłomiej Rusiecki, konsul

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Berlinie

Archiwum placówki: po likwidacji placówki zostało przewiezione do Essen i włączone do tamtejszego archiwum

---

[372] W 1925 r. personel tworzyli: konsul generalny, wicekonsul, 5 p.k., 2 pracowników niższych.

[373] H. Chałupczak, *Powstanie i działalność polskich placówek konsularnych w okresie międzywojennym (ze szczególnym uwzględnieniem pogranicza polsko-niemiecko-czechosłowackiego*, [w:] *Konsulaty na pograniczu polsko-niemieckim i polsko-czechosłowackim w latach 1918–1939*, red. R. Kaczmarek, M. Masnyk, Katowice 2004, s. 20.

[374] Listy komisyjne zostały podpisane 26.03.1928 r., nominacja, z 1.04.1928 r., została przesunięta na 1.06.1928 r., przy czym Sylwester Gruszka był wtedy konsulem generalnym w Nowym Jorku.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, seria 4.1, sygn. I 1429, [2/9/0/4.1/I 1429], Rejestr optantów na rzecz Polski – Konsulat RP w Kolonii, b.d.; ibidem, sygn. I 1436, [2/9/0/4.1/I 1436], Rejestr optantów na rzecz Niemiec – Konsulat RP w Kolonii, b.d.;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 216; ibidem, sygn. 11752, [2/322/0/-/11752], Raport administracyjny Konsulatu RP w Kolonii za rok 1928, 1929;
- AAN, zesp. 463, Ambasada RP w Paryżu, sygn. 51-53, [2/463/0/-/51-53], Raporty Konsulatu RP w Kolonii dotyczące sytuacji w Westfalii-Nadrenii oraz stosunków polityczno-ekonomicznych Niemiec z zagranicą, 1921–1939;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 1919, [2/490/0/-/1919], Dr Sylwester Gruszka, konsul generalny RP w Nowym Jorku, nominacja, urlopy, korespondencja, 1923–1937;
- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.12, sygn. 2875, [2/474/0/8.12/2875], Organizacja konsulatów RP w Kolonii, Frankfurcie nad Menem i Essen. Raporty konsulatów, korespondencja, noty, 1921–1931; ibidem, seria 8.13, sygn. 2883, [2/474/0/8.13/2883], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery A–D, 1921–1937; ibidem, sygn. 2884, [2/474/0/8.13/2884], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery G–Ł, 1920–1937; ibidem, sygn. 2885, [2/474/0/8.13/2885], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery N–P, 1922–1938; ibidem, sygn. 2886, [2/474/0/8.13/2886], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery R–S, 1920–1938; ibidem, sygn. 2887, [2/474/0/8.13/2887], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery W–Z, 1924–1938; ibidem, sygn. 2888, [2/474/0/8.13/2888], Konsulowie polscy w Niemczech – sprawy *exequatur* i listów komisyjnych. Interpretacja art. 279 traktatu wersalskiego, dotyczącego mianowania konsulów państw obcych w Niemczech, korespondencja, noty, 1920–1931; ibidem, seria 8.14, sygn. 2895, [2/474/0/8.14/2895], Skład konsulatów RP w Niemczech, korespondencja, spisy, noty, 1922–1932; ibidem, seria 8.15, sygn. 2901, [2/474/0/8.15/2901], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska oraz obca, w Niemczech, korespondencja, noty, spisy, 1920–1932; ibidem, sygn. 2903, [2/474/0/8.15/2903], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech. Raporty, korespondencja, noty, 1920–1921; ibidem, sygn. 2904, [2/474/0/8.15/2904], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech. Raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1925–1926; ibidem, sygn. 2905, [2/474/0/8.15/2905], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech. Raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1926–1931; ibidem, sygn. 2911, [2/474/0/8.15/2911], Projekty utworzenia nowych placówek polskich w Niemczech, korespondencja, 1920–1922, 1928–1930; ibidem, seria 8.36, sygn. 3247, [2/474/0/8.36/3247], Sprawy organizacyjne, budżetowo-rachunkowe

Konsulatu RP w Kolonii. Raporty konsulatu, korespondencja, zestawienia, 1929–1931; ibidem, seria 9.3, sygn. 3260, [2/474/0/9.3/3260], Zjazdy konsulów polskich w Niemczech, protokoły, korespondencja, 1920–1923; ibidem, sygn. 3262, [2/474/0/9.3/3262], Zjazd konsulów polskich w Niemczech w 1928 r. Przygotowania i programy. Raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, notatki, 1927–1928;

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 1.1.2, sygn. 77, [2/503/0/1.1.2/77], Raport Konsulatu RP w Kolonii: Okupacja portów węglowych w Zagłębiu Ruhry przez wojska alianckie i sytuacja ekonomiczna Niemiec, 1924;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 40; 1923, nr 3, s. 44, nr 6, s. 112; 1924, nr 12, s. 209; 1925, nr 12, s. 195; 1926, nr 12, s. 177; 1927, nr 12, s. 180; 1928, nr 4, s. 80, nr 6, s. 106, nr 14, s. 268; 1929, nr 4, s. 82, nr 6, s. 131, nr 8, s. 157; 1930, nr 4, s. 83.

KONAKRY
(Conakry)

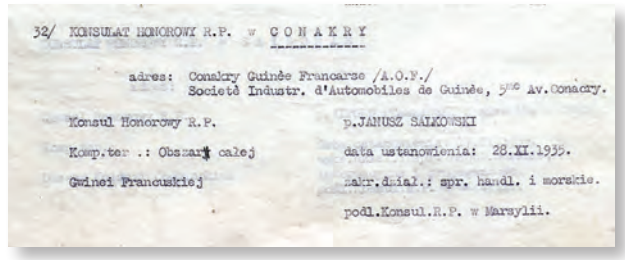
32/ KONSULAT HONOROWY R.P. w C O N A K R Y

adres: Conakry Guinée Francaise /A.O.F./
Societé Industr. d'Automobiles de Guinée, 5me Av.Conacry.

Konsul Honorowy R.P. — p.JANUSZ SALKOWSKI
Komp.ter .: Obszar całej Gwinei Francuskiej — data ustanowienia: 28.XI.1935.
zakr.działal.: spr. handl. i morskie.
podl.Konsul.R.P. w Marsylii.

Państwo: Gwinea, kolonia francuska (obecnie Gwinea)

Ranga: 28.11.1935[375]–1939: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Gwinea Francuska (Francuska Afryka Zachodnia)

Adres: 1937–1939: Societé Industr. D'Automobiles de Guinée, 5-me Avenue Conacry

Kierownik:

- 28.11.1935–1939- – Janusz Salkowski, konsul honorowy[376]

Podległość: konsulat generalny w Marsylii

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 732, [2/464/0/8/732], Sprawy finansowe i inne konsulatów honorowych RP, 1935–1940; ibidem, sygn. 742, [2/464/0/8/742], Sprawy finansowe, organizacyjne i personalne Konsulatu Honorowego RP w Conakry, 1936–1939;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 104;

---

[375] IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 974, s. 15. Akt prawny w tej sprawie ukazał się bez daty dziennej w: Dz. Urz. MSZ, 1936, nr 3, s. 50.

[376] Załatwiał tylko sprawy handlowe i morskie. W 1939 r. konsulat został zamknięty z powodu wyjazdu konsula do Francji celem udziału w wojnie. Z chwilą otworzenia Biur Polskich, akta i pieczęcie Konsulatu RP w Konakry zostały przekazane do Biura Polskiego w Dakarze. Także terytorium Gwinei Francuskiej praktycznie podlegało placówce w Dakarze.

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Conacry, b.p.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu Honorowego Zetatyzowanego RP w Dakarze na dzień 2 I 1944 r., 11.08.1944 r., b.p., s. 1–7 dokumentu;
- Dz. Urz. MSZ: 1936, nr 3, s. 50, 68, 72;
- RSZ: 1936, s. 60; 1937, s. 69; 1938, s. 77; 1939, s. 75;
- *Annuaire Diplomatique et Consulaire de la République Française* (Paris), *pour*: 1937, s. 527.

KONSTANCA

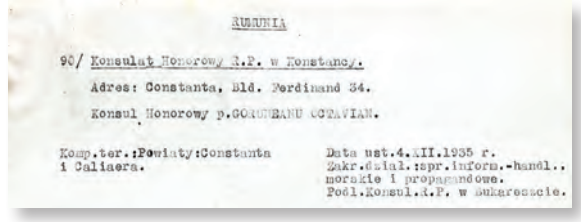
RUMUNIA

90/ Konsulat Honorowy R.P. w Konstancy.

Adres: Constanta, Bld. Ferdinand 34.

Konsul Honorowy p.GORUNEANU OCTAVIAN.

Komp.ter.:Powiaty:Constanta i Caliacra.

Data ust.4.XII.1935 r.
Zakr.działl.:spr.inform.-handl.. morskie i propagandowe.
Podl.Konsul.R.P. w Bukareszcie.

Państwo: Rumunia

Ranga: 4.12.1935[377]–1939-: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1935: miasto i port Konstanca; 1939: okręgi Konstanca i Caliacra

Adres: 1935: strada Lascar Catargiu 18; strada Traian 41; 1937–1939: bulevardul Ferdinand 34

Kierownik:

- 4.12.1935–1939- – Octavian Goruneanu, konsul honorowy[378]

Podległość: konsulat w Bukareszcie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 489, Konsulat Honorowy RP w Konstancy, [2/489/0] (21 j.a., 1935–1940)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 487, Ambasada RP w Bukareszcie, seria 7, sygn. 438, [2/487/0/7/438], Porty w Galacu, Braili i Konstancy. Możliwości eksportu ziemniaków i bydła z Polski do Egiptu. Towary węgierskie w portach polskich. Handel polski przez port w Konstancy. Sprawozdania ekonomiczne konsulatów RP w Galacu i Konstancy, wycinki prasowe, korespondencja, 1933–1939;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Konstancy, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1936, nr 1, s. 18, nr 3, s. 72; 1938, nr 3, s. 70;
- RSZ: 1935, s. 107; 1936, s. 108; 1937, s. 117; 1938, s. 126; 1939, s. 128.

[377] Informacja o utworzeniu konsulatu honorowego w Konstancy ukazała się w formie aktu prawnego (b.d.) w: Dz. Urz. MSZ, 1936, nr 1, s. 2.

[378] Mieczysław Kliszczyński, p.k. Konsulatu RP w Bukareszcie, oddelegowany do Konstancy.

KOPENHAGA

Państwo: Dania

Ranga: 13.10.1919–1940: oddział/wydział konsularny przy poselstwie

Kompetencja terytorialna: obszar Danii; 1925–1927: obszar Danii z wyjątkiem okręgów konsulatów w Aalborg, Århus, Hasle, Kolding i Odense; 1929: Dania i Islandia z wyjątkiem okręgów Aalborg, Århus, Hasle a/Borholm i Odense

Adres: -1.01.1920-: Hotel Phönix Bredgade; 1921: Colbjörnsensgade 28, Hotel Phönix (Bredgade); 07.1922: Frederiksgade 17; 15.03.1923: Bredgade 47; 1925–1926: Frederiksgade 17; 1928–1930: Frederiksgade 11; 31.08.1929–10.07.1931-: St. Kongensgade 83 (tylko wydział konsularny); 1934: Frederiksgade 7; 1939: ambasada: Bredgade 30

Kierownik:

- -20.10.1919- – Romuald Radzikowski, konsul
- 1.01.1920–1.02.1922 – Tadeusz Biliński, wicekonsul, *attaché*, kierownik oddziału[379]
- -1921–1.09.1923 – Bartłomiej Rusiecki, wicekonsul tyt. konsul
- 1.09.1923–1.02.1924 – dr Adam Lisiewicz, wicekonsul tyt. konsul, konsul (20.12.1923)
- 1.07.1925–1.05.1928 – Henryk Malhomme, wicekonsul, tyt. II sekretarz, II sekretarz (1926)
- 15.04.1928–1.09.1932 – Bolesław Leitgeber, sekretarz
- 1.10.1932–1.05.1935 – Jarosław Iwaszkiewicz, prowizoryczny sekretarz, prowizoryczny I sekretarz (1.08.1934)
- 1.05.1935–28.02.1937 – Stanisław Baliński, prowizoryczny I sekretarz, I sekretarz (1.03.1936)
- 1.04.1937–31.10.1939 – Juliusz Friedrich, I sekretarz
- 12.1940- – Bolesław Rediger, tyt. *attaché* konsularny

Podległość: działał w ramach przedstawicielstwa dyplomatycznego w Kopenhadze, któremu podlegały konsulaty i wicekonsulaty honorowe w: Aalborg, Århus, Haderslev, Hasle, Horsena, Kopenhaga, Næstvod, Naksakov, Odense i Reykjavik na Islandii

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 461, Poselstwo RP w Kopenhadze, [2/461/0], (24 j.a., 1921–1940)

[379] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 23.05.1921 r.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Tadeusz Biliński, skan 8–14;
- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 4, t. 17, Ruch służbowy za luty 1922 r. w centrali i na placówkach w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, k. 77; ibidem, Ruch służbowy za miesiąc lipiec 1923 r. w centrali i na placówkach zagranicznych Ministerstwa Spraw Zagranicznych, k. 101;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 214; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 2; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 1;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 42; 1922, nr 19, s. 251; 1923, nr 3, s. 40, nr 6, s. 108, nr 11, s. 216; 1924, nr 1, s. 9; 1925, nr 12, s. 189, 205; 1928, nr 14, s. 260; 1929, nr 12, s. 255; 1930, nr 8, s. 216; 1932, nr 14, s. 212; 1935, nr 3, s. 56;
- RSZ: 1932, s. 172; 1933, s. 158, 206; 1934, s. 152, 203; 1935, s. 44; 1936, s. 44; 1937, s. 44; 1938, s. 58; 1939, s. 55.

KOPENHAGA

Państwo: Dania

Ranga: 12.06.1936–1940[380]: wicekonsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: miasto Kopenhaga

Adres: 1938–1939: Stradboulevard 40

Kierownik:

- 12.06.1936–1939- – Leon Winter, wicekonsul honorowy[381]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kopenhadze

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 103;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Kopenhadze, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1936, nr 7, s. 154, 172; 1938, nr 2, s. 25;
- RSZ: 1937, s. 53; 1938, s. 58; 1939, s. 56.

---

[380] Według Wojciecha Skóry wicekonsulat honorowy funkcjonował w l. 1936–1939. Jest również niepotwierdzona informacja, że w Kopenhadze funkcjonował konsulat od 28.01.1924 r.

[381] Załatwiał sprawy handlowe i propagandowe.

KOSZYCE

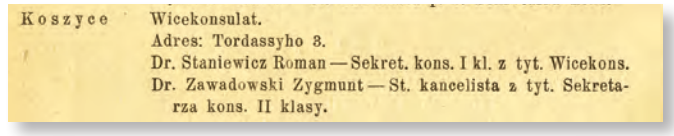
Koszyce Wicekonsulat.
Adres: Tordassyho 3.
Dr. Staniewicz Roman — Sekret. kons. I kl. z tyt. Wicekons.
Dr. Zawadowski Zygmunt — St. kancelista z tyt. Sekretarza kons. II klasy.

Państwo: Czechosłowacja, po 1938 Węgry (obecnie Słowacja)

Ranga: 1918: konsulat; 21.02.1922–22.06.1925: wicekonsulat; 23.06.1925–19.04.1928: agencja konsularna; 19.04.1928–7.07.1931: wicekonsulat

Kompetencja terytorialna: 1921–1923: Słowacja i Ruś Przykarpacka; 1925–1926-: Ruś Przykarpacka i żupa Koszycka; 7.07.1931: jego kompetencje przejął konsulat w Użhorodzie

Adres: 23.09.1922: Tordassyho 3; 9.11.1925–1927-: Rákoczy 16

Kierownik:

- 15.12.1921–1.11.1922 – Jerzy Lechowski, wicekonsul[382]
- 1.11.1922–23.06.1925 – dr Roman Staniewicz, tyt. wicekonsul, wicekonsul (15.03.1923), tyt. konsul (1.07.1924)
- 23.06.1925[383]–1.07.1928 – dr Zygmunt Zawadowski, *attaché* konsularny (1.07.1925)
- 1.07.1928–7.07.1931 – Henryk Wielowiejski, *attaché* konsularny, wicekonsul

Podległość: 1925: konsulat w Bratysławie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 458, Wicekonsulat RP w Koszycach, [2/458/0], (93 j.a., 1922–1931)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Jerzy Lechowski, skan 115;
- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 4, t. 17, Ruch służbowy za grudzień 1921 r. w centrali i na placówkach w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, k. 70;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 5497, [2/322/0/-/5497], Instrukcje polityczne MSZ dla konsula RP w Koszycach, 1922; ibidem, sygn. 5587, [2/322/0/-/5587], Raporty prasowe konsulatów RP w Bratysławie, Koszycach i Użhorodzie, 1930–1931; ibidem, sygn. 11740, [2/322/0/-/11740], Raport administracyjny Wicekonsulatu RP w Koszycach, 1929;
- AAN, zesp. 456, Poselstwo RP w Pradze, seria 6, sygn. 107, [2/456/0/6/107], Raporty prasowe Wicekonsulatu RP w Koszycach z prasy wschodniosłowackiej, 1930;
- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 25, s. 324; 1923, nr 3, s. 40, nr 6, s. 108; 1924, nr 12, s. 204; 1925, nr 5, s. 104, nr 10, s. 147, 155, nr 12, s. 189; 1926, nr 12, s. 171; 1927, nr 12, s. 173; 1928, nr 8, s. 163, 169, nr 14, s. 259; 1931, nr 12, s. 197; 1930, nr 8, s. 216.

---

[382] 21.12.1921 r. Naczelnik Państwa podpisał listy komisyjne.
[383] Objął kierownictwo urzędu z dniem 29.10.1925 r.

KOWNO

Państwo: Litwa

Ranga: 30.03.1938–27.10.1939: wydział konsularny[384]

Kompetencja terytorialna: Litwa

Adres: 1938: Hotel Metropolis, Daukanto g-vé 9

Kierownik:

- 1.04.1938–31.07.1939 – Maciej Załęski, I sekretarz poselstwa
- 15.08.–27.10.1939 – Bernard Fuksiewicz, I sekretarz poselstwa

Podległość: działał w ramach przedstawicielstwa dyplomatycznego w Kownie

Archiwum placówki: brak informacji o losie archiwum. Co do biblioteki, być może została przekazana do oficerskiego obozu internowanych wojskowych polskich w Kalwarii na Litwie, zob.: „Nasza biblioteka, szczególnie po likwidacji placówki dyplomatycznej w Kownie, była obficie zaopatrzona [...] Dostaliśmy od Czerwonego Krzyża mnóstwo książek, należących niegdyś do naszego posła Charwata. Kiedy nas Rosjanie wywozili, każdy brał ile mógł, a mimo to nie zdołaliśmy zabrać wszystkiego. Krążyły potem te książki po obozach, aż je zaczytano na strzępy”[385].

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 1457b, [2/322/0/-/1457b], Zmiany personalne w urzędzie centralnym i w urzędach podległych, 1939, k. 119; ibidem; sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 2;
- IH, zesp. 42, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 37, [800/42/0/-/37], Instructions of Ministry, Political relations with Poland in general, Pismo Poselstwa RP w Kownie do MSZ w sprawie załatwiania czynności konsularnych po wyjeździe Poselstwa z Kowna, 15.10.1939 r., skan 455–458;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/Z, k. 25–26;
- Dz. Urz. MSZ: 1938, nr 2, s. 58, nr 3, s. 38, 40;
- RSZ: 1938, s. 99; 1939, s. 96.

---

[384] Po przejęciu opieki nad sprawami polskimi na Litwie przez poselstwo angielskie, sprawy konsularne prowadził referat konsularny do spraw polskich kierowany przez Franciszka Kowola – aresztowany przez NKWD w Rydze i więziony na Łubiance w Moskwie.

[385] J.K. Umiastowski, *Przez kraj niewoli. Wspomnienia z Litwy i Rosji z lat 1939–1942*, Londyn 1947, s. 22.

KRASNOJARSK

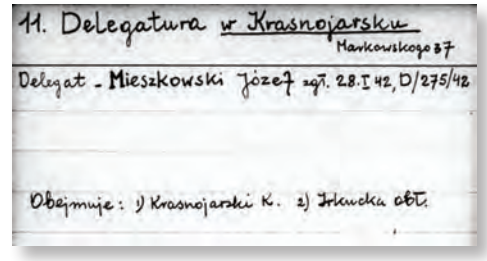
11. Delegatura w Krasnojarsku
Markowskiego 37
Delegat - Mieszkowski Józef zgł. 28.I 42, D/275/42
Obejmuje: 1) Krasnojarski K. 2) Irkucka obł.

Państwo: ZSRR (obecnie Rosja)

Ranga: 15.02.–20.07.1942: delegatura

Kompetencja terytorialna: Kraj Krasnojarski, obwód irkucki, autonomiczny obwód charasski

Adres: ul. Markowskogo 37

Kierownik:

- 31.01.[386]–16.07.1942 – Józef Mieszkowski, delegat[387]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kujbyszewie

Archiwum placówki:

- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 13a: Delegatura na Krasnojarski Kraj, k. 1–72; teczka 13b: Delegatura na obłast Irkucką, k. 1–145, X 1941–XII 1942

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 19, [800/35/0/-/19], Materiał informacyjny dotyczący cenzury, księgowania i rozliczeń Delegatur Ambasady w ZSRR za 1942 r., Delegatura w Krasnojarsku, 31.12.1942 r., skan 897–898; ibidem, sygn. 32, [800/35/0/-/32], Irkucka obłast, skan 38–189, Krasnojarski Kraj, skan 190–433, Charasska autonomiczna obłast, skan 434–506; ibidem, sygn. 39, [800/35/0/-/39], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1944, Karta Delegatura w Krasnojarsku, b.d., skan 17; ibidem, sygn. 44, [800/35/0/-/44], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1943, Sprawozdanie ogólne (Działu Opieki Społecznej) za okres od dnia 27 stycznia (1942 r.) do dnia 30 marca 1942 r., 8.04.1942 r., skan 37; ibidem, Stan sieci opiekuńczej Ambasady w terenie na dzień 22 lipca 1942 r., skan 69–71; ibidem, Sprawozdanie o stanie sieci terenowej Ambasady na dzień 14 VI 1942 r., 1942 r., skan 78;
- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 2: Wykaz sprawozdań mężów zaufania, 04.1942 r., k. 1–67; teczka 4: Delegatury Ambasady RP w ZSRR, 16 VI 1942 r., k. 51–53.

---

[386] 7.09.1941 r. notyfikowany u władz radzieckich (nr 1191 rejestru) jako urzędnik ambasady, jako delegat – notą z 28.01.1942 r. – pełnił swoją funkcję w Krasnojarsku od 15.02.1942 r. – IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 32, [800/35/0/-/32], Okólnik nr 1 Delegata Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej na Krasnojarski Kraj i Irkucką obłast, 26.02,1942 r., skan 194.

[387] Z-cą delegata został Adam Pachulski. Delegat koordynował działania 8 pracowników oraz 25–58 mężów zaufania. Aresztowany 16.07.1942 r. pozostawał w więzieniu jeszcze 25.04.1943 r.

KRISTIANIA zob. **OSLO**

KRÓLEWIEC

Państwo: Niemcy (obecnie Kaliningrad, Rosja)

Ranga: 24.04.1920–5.05.1923: konsulat; 5.05. 1923–1.09.1939: konsulat generalny[388]

Kompetencja terytorialna: 1921: miasto Królewiec (Königsberg) i całe terytorium Prus Wschodnich (Ostpreußen); 1926–1928: Królewiec, rejencja królewiecka (Regierungsbezirk Königsberg) oraz 10 powiatów w rejencji gąbińskiej (Regierungsbezirk Gumbinnen): węgorzewski (Landkreis Angerburg), darkiejmski (Landkreis Darkehmen), gołdapski (Landkreis Goldap, 1.04.1928 włączony z okręgu konsularnego w Królewcu), gąbiński (Landkreis Gumbinnen), wystrucki (Landkreis Insterburg), Niziny (Landkreis Niederung), pilkałski (Landkreis Pillkallen), ragnecki (Landkreis Ragnit), stołupiański (Landkreis Stallupönen) i tylżycki (Landkreis Tilsit); 1935–1936: rejencja królewiecka oraz powiaty: węgorzewski, darkiejmski, gąbiński, wystrucki, Niziny, pilkałski, tylżycko-ragnecki, tylżycki, stołupiański z rejencji gąbińskiej z Prus Wschodnich; 1939: rejencja królewiecka oraz powiaty z rejencji gąbińskiej – węgorzewski, darkiejmski, gąbiński, wystrucki, Niziny, pilkałski, tylżycko-ragnecki, stołupiański

Adres: 1920–20.04.1928-: Neue Dammgasse 20; 1929–1939: Mittel-Tragheim 24[389]

Kierownik:

- 1920- – Konstanty Tchórznicki, konsul[390]
- 24.04.1920–16.11.1921 – Stanisław Srokowski, konsul tyt. konsul generalny
- 17.11.1921–1.11.1922 – Eugeniusz Jordan-Rozwadowski, konsul generalny[391]
- 1.11.1922–1.03.1927 – Zygmunt Merdinger, konsul, konsul generalny (9.11.1922)
- 1.03.1927–15.07.1929 – dr Roman Staniewicz, konsul[392]

---

[388] 1.01.1932 r. personel placówki tworzyli: konsul generalny, wicekonsul, *attaché* konsularny, 7 p.k. oraz 3 funkcjonariuszy niższych.

[389] Był to dom zakupiony 29.01.1923 r., tytuł własności otrzymano 29.12.1928 r., dokonano gruntownego remontu i spłacono dług hipoteczny (31.12.1931).

[390] Dz. Urz. MSZ, 1921, nr 1, s. 40.

[391] Dekret nominacyjny z 14.10.1921 r. wskazał dzień 1.11.1921 r. jako początek kierowania placówką; „dyplom konsularny" został podpisany przez Naczelnika Państwa 30.11.1921 r.

[392] Dekret nominacyjny z 30.12.1926 r., listy komisyjne – 16.03.1927 r., *exequatur* przekazane notą Auswärtiges Amt z 21.05.1927 r. W 1928 r. personel placówki składał się z kierownika urzędu, sekretarza, kontraktowej maszynistki i gońca, pełniącego zarazem funkcję archiwisty.

- 18.06.1929–19.02.1932 – dr Kazimierz Papèe, konsul generalny[393]
- 19.02.–1.09.1932 – Stanisław Głuski, wicekonsul, p.o.
- 1.09.1932[394]–7.02.1933[395] – Tomasz Konstanty Morawski, konsul generalny
- 8.02.–4.05.1933 – vacat
- 1.05.1933–28.02.1935 – Konstanty Jeleński, konsul generalny[396]
- 1.02.1935–31.03.1936 – Mieczysław Marchlewski, konsul generalny[397]
- 1.04.–31.11.1936 – Roland Węckowski, *attaché* konsularny
- 1.12.1936[398]–1.09.1939 – Jerzy Warchałowski, konsul generalny[399]

Podległość: około lipca 1920 MSZ do czasu uruchomienia komunikacji kurierskiej z Berlinem, następnie placówka dyplomatyczna w Berlinie; konsulat koordynował działalność konsulatów w Kwidzynie, Olsztynie oraz wicekonsulatu w Ełku

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 477, Konsulat Generalny RP w Królewcu, [2/477/0] (44 j.a., 1924–1939)[400]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Eugeniusz Jordan-Rozwadowski, skan 202–205;
- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część VIII, Karty kwalifikacyjne pracowników urzędów centralnych, 1918–1939, teczka 250: MSZ, litera M, k. 46–47;
- AAN, zesp. 9, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, seria 4.1, sygn. I 1430, [2/9/0/4.1/I 1430], Rejestr optantów na rzecz Polski – Konsulat RP w Królewcu, b.d.; ibidem, sygn. 1437, [2/9/0/4.1/I 1437], Rejestr optantów na rzecz Niemiec – Konsulat Generalny RP w Królewcu, b.d.;

---

[393] Zgłoszony do Auswärtiges Amt notą z 1.07.1929 r., że piastuje stanowisko od 15.07.1929 r., w rzeczywistości Papèe był w Królewcu dopiero w pierwszych dniach sierpnia, a sprawa uzyskania *exequatur* ciągnęła się aż do 15.08.1931 r.

[394] Dekret nominacyjny z 8.07.1932 r., listy komisyjne z 26.08.1932 r., *exequatur* z 17.09.1932 r.

[395] Zmarł w Szczecinie 7.02.1933 r. Zob.: Dz. Urz. MSZ, 1933, nr 5, s. 41.

[396] *Exequatur* z 13.06.1933 r. Został odwołany 1.02.1935 r., a potem przesunięto termin jego odwołania na 28.02.1935 r.

[397] Dekret nominacyjny z 31.10.1934 r., listy komisyjne z 18.01.1935 r., do Królewca przyjechał 7.03.1935 r.

[398] Dekret nominacyjny z 3.11.1936 r. mianował go konsulem generalnym z dniem 1.12.1936 r., listy komisyjne Prezydent RP podpisał 23.11.1936 r.

[399] Jerzy Warchałowski został aresztowany w ramach retorsji wobec zaginięcia niemieckiego konsula w Krakowie A. Schillingera. Został uwolniony 2.05.1940 r. Według Wojciecha Skóry faktycznym kierownikiem placówki w Królewcu był Emil Szuler, pracownik konsulatu oraz major polskiego wywiadu – idem, *Likwidacja konsulatu polskiego w Szczecinie w 1939 roku*, „Przegląd Zachodniopomorski" 2000, z. 4, s. 90. Aresztowany przez Niemców popełnił samobójstwo w więzieniu w Królewcu w maju 1941 r.

[400] *Inwentarze akt konsulatów polskich…*, s. 40–42.

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 217; ibidem, sygn. 4791, [2/322/0/-/4791], Raporty prasowe Konsulatu RP w Królewcu, wycinki prasowe, gazety, 1920–1921; ibidem, sygn. 4807, [2/322/0/-/4807], Raporty prasowe Konsulatu RP w Królewcu, 1928; ibidem, sygn. 4811, [2/322/0/-/4811], Raporty prasowe konsulatów polskich w Hamburgu, Królewcu, Kwidzynie i Lipsku, 1936; ibidem, sygn. 4811, [2/322/0/-/4811], Pismo Poselstwa RP w Berlinie do MSZ w sprawie unormowania sprawy podziału rzeczowego w raportach konsulatów RP w Niemczech, 26.02.1931 r., k. 1–11; ibidem, sygn. 4868, [2/322/0/-/4868], Obsada obcych placówek w Niemczech. Organizacja Urzędu Spraw Zagranicznych. Działalność Konsulatu RP w Królewcu. Raporty, korespondencja, 1936; ibidem, sygn. 4875, [2/322/0/-/4875], Sprawozdanie statystyczne z działalności i gospodarki Konsulatu Generalnego RP w Królewcu za rok budżetowy 1930/1931, 22.07.1931 r., k. 344–369; ibidem, sygn. 7505-7509, [2/322/0/-/7505-7509], Przeglądy prasy niemieckiej Konsulatu RP w Królewcu, 1924, 1926, 1936; ibidem, sygn. 10480b, [2/322/0/-/10480b], Mniejszość polska w Prusach Wschodnich. Położenie prawne. Opracowanie Konsulatu Generalnego RP w Królewcu, 1922; ibidem, sygn. 10519, [2/322/0/-/10519], Niemcy. Akcja hitlerowska. Prześladowanie obywateli polskich, głównie Żydów – interwencje Konsulatu Generalnego RP w Królewcu, 1934; ibidem, sygn. 11223, [2/322/0/-/11223], Raporty kulturalne, prasowe i polityczne Konsulatu Generalnego RP w Królewcu, dotyczące głównie stosunków polsko-litewskich i polityki zagranicznej Polski, 1932–1934; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3; ibidem, sygn. 12614, [2/322/0/-/12614], Sprawy organizacyjne, budżetowo-rachunkowe i personalne Konsulatu Generalnego RP w Królewcu, 1923;
- AAN, zesp. 463, Ambasada RP w Paryżu, sygn. 54, [2/463/0/-/54], Niemcy. Raporty konsulatów RP w Królewcu i Monachium dotyczące sytuacji w Prusach Wschodnich i Bawarii oraz stosunków polityczno-ekonomicznych Niemiec z zagranicą, również z Polską, 1921–1923;
- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.12, sygn. 2873, [2/474/0/8.12/2873], Organizacja konsulatów RP w Hamburgu i Wrocławiu. Korespondencja, schemat organizacyjny, 1920–1921, 1929–1932; ibidem, seria 8.12, sygn. 2874, [2/474/0/8.12/2874], Organizacja konsulatów RP w Kwidzynie, Królewcu i Wicekonsulatu RP w Ełku. Raporty konsulatów, korespondencja, gazety, noty, 1920–1929; ibidem, seria 8.13, sygn. 2883, [2/474/0/8.13/2883], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery A–D, 1921–1937; ibidem, sygn. 2884, [2/474/0/8.13/2884], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery G–Ł, 1920–1937; ibidem, sygn. 2885, [2/474/0/8.13/2885], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery N–P, 1922–1938; ibidem, sygn. 2886, [2/474/0/8.13/2886], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery R–S, 1920–1938; ibidem, sygn. 2887, [2/474/0/8.13/2887], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komi-

syjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery W–Z, 1924–1938; ibidem, sygn. 2888, [2/474/0/8.13/2888], Konsulowie polscy w Niemczech – sprawy *exequatur* i listów komisyjnych. Interpretacja art. 279 traktatu wersalskiego, dotyczącego mianowania konsulów państw obcych w Niemczech, korespondencja, noty, 1920–1931; ibidem, seria 8.14, sygn. 2895, [2/474/0/8.14/2895], Skład konsulatów RP w Niemczech, korespondencja, spisy, noty, 1922–1932; ibidem, sygn. 2896, [2/474/0/8.14/2896], Skład konsulatów polskich w Niemczech, raporty konsulatów, zestawienia, noty, 1932–1938; ibidem, sygn. 2900, [2/474/0/8.14/2900], Skład poselstw i konsulatów, *agréments*, *lettres de créance*, *exequatur*, głównie przedstawicieli państw obcych w Polsce, Niemczech i WM Gdańsku. Korespondencja, noty, informacje, 1929–1938; ibidem, seria 8.15, sygn. 2903, [2/474/0/8.15/2903], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech. Raporty, korespondencja, noty, 1920–1921; ibidem, sygn. 2904, [2/474/0/8.15/2904], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech. Raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1925–1926; ibidem, sygn. 2905, [2/474/0/8.15/2905], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech. Raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1926–1931; ibidem, sygn. 2907, [2/474/0/8.15/2907], Nieuznawanie przez władze niemieckie praw Konsulatu Generalnego RP w Królewcu do opieki nad obywatelami Litwy Środkowej, korespondencja, 1921; ibidem, sygn. 2908, [2/474/0/8.15/2908], Objęcie przez placówki polskie opieki dyplomatycznej i konsularnej nad obywatelami gdańskimi. Korespondencja, okólniki, instrukcja, wyciąg z konwencji, 1921–1922; ibidem, sygn. 2911, [2/474/0/8.15/2911], Projekty utworzenia nowych placówek polskich w Niemczech, korespondencja, 1920–1922, 1928–1930; ibidem, seria 8.16, sygn. 2918, [2/474/0/8.16/2918], Ułatwienia kolejowe i celne dla materiałów budowlanych przeznaczonych na remont budynku Konsulatu RP w Królewcu […], korespondencja, noty, 1927–1930; ibidem, seria 8.36, sygn. 3237, [2/474/0/8.36/3237], Konsulat Generalny RP w Królewcu, raporty Konsulatu, korespondencja, 1928–1932; ibidem, seria 9.3, sygn. 3260, [2/474/0/9.3/3260], Zjazdy konsulów polskich w Niemczech. Protokoły, korespondencja, 1920–1923; ibidem, sygn. 3262, [2/474/0/9.3/3262], Zjazd konsulów polskich w Niemczech w 1928 r. Przygotowania i programy. Raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, notatki, 1927–1928; ibidem, sygn. 3264, [2/474/0/9.3/3264], Konferencje konsulów polskich w Prusach Wschodnich, raporty, protokoły, 1927–1931; ibidem, sygn. 3277, [2/474/0/9.3/3277], Zjazd w Gdyni przedstawicieli dyplomatycznych i konsularnych RP z krajów bałtyckich. Referaty konsulów polskich w Szczecinie i Królewcu, 1937;

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 1.1.2, sygn. 78, [2/503/0/1.1.2/78], Raporty Konsulatu RP w Królewcu: Sytuacja wewnętrzna w Niemczech, zbrojenia Niemiec, zwłaszcza w Prusach Wschodnich. Sytuacja wewnętrzna i polityka zagraniczna Łotwy i Litwy, stosunki litewsko-niemieckie. Sprawa Kłajpedy. Rola Polski w krajach bałtyckich, 1920–1923;
- AAN, zesp. 510, Ambasada RP w Moskwie, seria 1, sygn. 20, [2/510/0/1/20], Litwa. Zawarcie traktatu radziecko-litewskiego. Raporty, m.in. Konsulatu Generalnego RP w Królewcu, 1923, 1926;

- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 40; 1922, nr 26, s. 338; 1923, nr 3, s. 44, nr 6, s. 112, nr 8, s. 169; 1924, nr 12, s. 209; 1925, nr 12, s. 195; 1926, nr 12, s. 177–178; 1927, nr 2, s. 23, nr 12, s. 180; 1928, nr 1, s. 1, nr 14, s. 268; 1929, nr 4, s. 82, nr 8, s. 167, nr 12, s. 263; 1930, nr 8, s. 226; 1932, nr 2 dodatek, s. 14; 1933, nr 5, s. 41, nr 8, s. 72; 1934, nr 9, s. 123, 125; 1935, nr 1, s. 25; 1936, nr 3, s. 69;
- RSZ: 1932, s. 217–218; 1933, s. 177, 214; 1934, s. 171, 211; 1935, s. 93–94; 1936, s. 93–94; 1937, s. 102–103; 1938, s. 110; 1939, s. 109.

KUJBYSZEW zob. **MOSKWA**

KURESSARE (Arensburg)

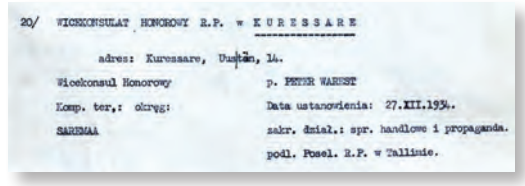
20/ WICEKONSULAT HONOROWY R.P. w K U R E S S A R E

adres: Kuressare, Uustän, 14.

Wicekonsul Honorowy — p. PETER WAREST

Komp. ter.: okręg: — Data ustanowienia: 27.XII.1934.

SAREMAA — zakr. dział.: spr. handlowe i propaganda.

podl. Posel. R.P. w Tallinie.

Państwo: Estonia

Ranga: 27.12.1934–5.10.1939: wicekonsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: prowincja Sarema (Saare maakond)

Adres: 1935–1939: Uus tän 14

Kierownik:

- 21.11.1934–5.10.1939 – Peter Warest, wicekonsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Tallinie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Wicekonsulat Honorowy RP w Kuressare, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1934, nr 9, s. 108, 124;
- RSZ: 1935, s. 50; 1936, s. 50; 1937, s. 58; 1938, s. 64; 1939, s. 62.

KURYTYBA

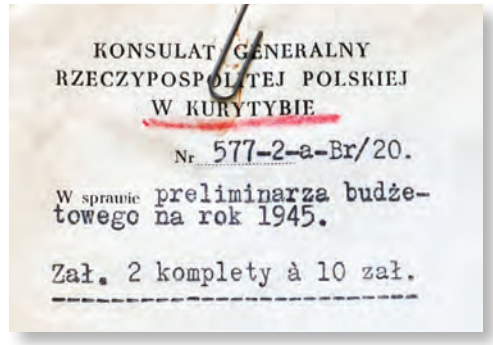
KONSULAT GENERALNY
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W KURYTYBIE

Nr 577-2-a-Br/20.

W sprawie preliminarza budżetowego na rok 1945.

Zał. 2 komplety à 10 zał.

Państwo: Brazylia

Ranga: -1.01.1920–31.03.1932: konsulat; 1.04.1932–1945: konsulat generalny[401]

Kompetencja terytorialna: 1920–1922: stany Matto Grosso, Parana, Santa Catharina, od 15.11.1922 również Rio Grande do Sul; 1925–1927: stany Parana, Santa Catharina, Matto Grosso; 1929: dodatkowo: Rio Grande do Sul; 1932: stany Matto Grosso, Minas Gerais, Parana, Rio Grande do Sul, Santa Catharina i Sao Paulo; 1935–1936: Matto Grosso, Parana, Rio Grande do Sul, Santa Catharina; 1945: stany Parana, Santa Catharina, Matto Grosso i terytorium federalne Iguaçu

Adres: 1921–1932-: rua 13 de Maio 65 (63); 1933–1941,-1944–1945: 528, rua André de Barros

Kierownik:

- -23.09.1919–31.05.1922 – Kazimierz Głuchowski, konsul[402]
- 1.06.1922–1.07.1928 – Zbigniew August Miszke, konsul[403]
- 1.07.1928–31.03.1932 – Kazimierz Downarowicz, konsul
- 1.04.–30.04.1932 – vacat
- 1.05.1932–1.09.1934 – dr Roman Staniewicz, konsul generalny
- 1.09.1934–31.12.1935 – dr Czesław Kulikowski, konsul
- 1.01.–1.02.1935 – vacat
- 1.02.1936–10.1945 – Józef Gieburowski, konsul, konsul generalny[404]

---

[401] K. Smolana, D. Barys, *Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Kurytybie: 90 lat historii najstarszej placówki konsularnej w Ameryce Łacińskiej. Consulado General da Repúublica da Polonia em Curitiba: 90 anod de história do mai antigo consulado polonês na América Latina*, Kurytyba 2010.

[402] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 23.09.1919 r. 1.01.1920 r. placówkę tworzyli 4 urzędnicy etatowi: konsul, wicekonsul (Józef Włodek), sekretarz konsularny (Bohdan Samborski), *attaché* emigracyjny (Mieczysław Bobiński).

[403] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 20.05.1922 r. oraz 15.11.1922 r. Placówka miała przyznane 2 etaty (konsul, *attaché* konsularny).

[404] Stan na 1.09.1939 r. 6 etatów (konsul generalny, wicekonsul, 4 p.k.); 1.01.1940 r. 5 etatów (konsul generalny, referent, kierownik kancelarii, woźny, woźny-szofer); 1.01.1941–1.01.1943 r. 4 etaty (konsul generalny, księgowy-referendarz, kierownik kancelarii, woźny); 1.01.1944 r. 7 etatów (konsul generalny, wicekonsul Aleksander Englisch, księgowy, kierownik kancelarii, referent, 2 woźnych); 1.07.1944 r. 6 etatów (konsul generalny, 4 p.k., 1 funkcjonariusz niższy) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Generalnego RP w Kurytybie. Stan na 1.01.1945 r. 7 etatów (konsul generalny, wicekonsul Aleksander Englisch, 5 p.k.) – ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p.

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Rio de Janeiro

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 2561, Konsulat Generalny RP w Kurytybie, [2/2561/0] (66 j.a., 1921, 1923, 1932–1945)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Zbigniew August Miszke, skan 151–154, Kazimierz Głuchowski, skan 166;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k.13; ibidem, sygn. 7387, [2/322/0/-/7387], Przeglądy prasowe Konsulatu RP w Kurytybie, 1920; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 1; ibidem, sygn. 10383, [2/322/0/-/10383], Polacy w Brazylii. Spis Polaków przeprowadzony przez Konsulat RP w Kurytybie. Ogólne dane dotyczące stanu Santa Catharina. Raporty, zestawienia, notatka, mapki, 1937–1939; ibidem, sygn. 11087, [2/322/0/-/11087], Polacy w Brazylii – położenie. Budżet Konsulatu RP w Kurytybie. Bilans handlowy polsko-brazylijski. Raporty, sprawozdanie, notatki, 1939; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 322;
- AAN, zesp. 2210, Poselstwo RP w Buenos Aires, seria 15, sygn. 136, [2/2210/0/15/136], Raporty prasowe poselstw RP w Buenos Aires, Limie, Rio de Janeiro i Santiago de Chile, Ambasady RP w Waszyngtonie, Konsulatu Generalnego RP w Kurytybie, Konsulatu RP w Pittsburgu. Korespondencja, telegramy, wycinki prasowe, ulotki, 1942–1944;
- IH, zesp. 33, Ambasada Polski w Wielkiej Brytanii, sygn. 86, [800/33/0/-/86], Polish Consulate in Curitiba, 1939, skan 1275–1576;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 248, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat Generalny RP – Kurytyba, 1944; ibidem, sygn. 523, Sprawy wewnętrzne Konsulatu Generalnego RP w Kurytybie, 1945; ibidem, sygn. 705, Wyciąg z raportu Poselstwa RP w Rio de Janeiro z 3 VI 1944 r., b.p., s. 1–3 dokumentu; ibidem, sygn. 582, Pismo KG RP w Kurytybie do MSZ w sprawie preliminarza budżetowego na rok 1945 [wraz z 10 załącznikami], 6.06.1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 973, Sprawy personalne placówek – Kurytyba, 1944–1945; ibidem, sygn. 1033, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Kurytyba, 01.1945–04.1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 40; 1923, nr 3, s. 39, nr 6, s. 107; 1924, nr 12, s. 204; 1925, nr 12, s. 188; 1926, nr 12, s. 170; 1927, nr 12, s. 172; 1928, nr 14, s. 258; 1929, nr 12, s. 253; 1930, nr 8, s. 214; 1932, nr 2, s. 35, nr 4, s. 80, nr 5, s. 86; 1933, nr 7, s. 54; 1934, nr 6, s. 76–77, nr 8, s. 100; 1936, nr 1, s. 16;
- RSZ: 1932, s. 164; 1933, s. 153, 233; 1934, s. 147, 233; 1935, s. 36; 1936, s. 36; 1937, s. 45; 1938, s. 49; 1939, s. 49.

KUSTANAJ

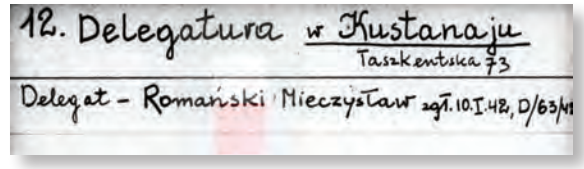
12. Delegatura w Kustanaju
Taszkentska 73
Delegat – Romański Mieczysław zgł. 10.I.42, D/63/41

Państwo: ZSRR, Kazachska SRR (obecnie Kazachstan)

Ranga: -9.01.–22.07.1942: delegatura

Kompetencja terytorialna: obwód kustanajski

Adres: ul. Taszkentska 73

Kierownik:

- 10.01.–22.07.1942 – kpt. Mieczysław Romański[405] (również delegat dowództwa Armii Polskiej)

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kujbyszewie

Archiwum placówki:

- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 14: Delegatura na obłast Kustanajską, X 1941–XI 1942, k. 1–51

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 19, [800/35/0/-/19], Materiał informacyjny dotyczący cenzury, księgowania i rozliczeń Delegatur Ambasady w ZSRR za 1942 r., Delegatura w Kustanaju, 31.12.1942 r., skan 896; ibidem, sygn. 32, [800/35/0/-/32], Kustanajska obłast, skan 856–915; ibidem, sygn. 39, [800/35/0/-/39], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1944, Karta Delegatura w Kustanaju, b.d., skan 17; ibidem, sygn. 44, [800/35/0/-/44], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1943, Sprawozdanie ogólne (Działu Opieki Społecznej) za okres od dnia 27 stycznia (1942 r.) do dnia 30 marca 1942 r., 8.04.1942 r., skan 36; ibidem, Stan sieci opiekuńczej Ambasady w terenie na dzień 22 lipca 1942 r., skan 69–71; ibidem, Sprawozdanie o stanie sieci terenowej Ambasady na dzień 14 VI 1942 r., 1942 r., skan 78;
- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 4: Delegatury Ambasady RP w ZSRR, 16 VI 1942 r., k. 51–53.

[405] Wcześniej (5.10.–29.10.1941-) na tym terenie działał Antoni Gondek, mąż zaufania Delegatury w Buzułuku. Mieczysław Romański został zgłoszony do LKSZ notą z 10.01.1942 r., objął placówkę 18.02.1942 r. Delegat koordynował pracę 12 mężów zaufania. Zlikwidowana po aresztowaniu pracowników Delegatury: Mieczysława Romańskiego, jego z-cy Wilhelma Ernsta, sekretarki Wandy Dorosz, buchaltera Stanisława Pokładzkiego (zwolnieni z więzienia 28.10.1942). Sprawy (tylko udzielanie zapomóg, rozdawnictwo darów, opieka nad chorymi w szpitalu) załatwiał mąż zaufania rejonu kustanajskiego, pracownik delegatury inż. Włodzimierz Hirsz. Inni mężowie zaufania otrzymali depesze z Ambasady RP w Kujbyszewie z poleceniem kontynuowania działalności.

KWIDZYN
(Marienwerde)

KONSULAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W KWIDZYNIE
Nr 686/6

Państwo: Niemcy (obecnie Polska)

Ranga: 1919–1922: konsulat generalny; 1922–1923: wicekonsulat; 1923–1.09.1939: konsulat[406]

Kompetencja terytorialna: 1920: powiaty malborski, sztumski, suski, iławski, elbląski; 1923: powiaty kwidzyński (Landkreis Marienwerder), malborski (Landkreis Marienburg), sztumski (Landkreis Stuhm), suski (Landkreis Rosenberg); 1926–1939: rejencja kwidzyńska z prowincji zachodniopruskiej (Regierungsbezirk Westpreußen)

Adres: 1923–14.07.1931-: Herrenstrasse 14; 1.01.1932–1939: Marienburgerstrasse 26

Kierownik:

- 6.02.1920–24.05.1923 – Stanisław Sierakowski, konsul generalny[407]
- 15.09.1921–1.01.1929 – Józef Gieburowski, sekretarz konsularny, tyt. wicekonsul (22.11.1922), wicekonsul (1.07.1927), konsul (1.07.1928)[408]
- 1.01.1929–31.03.1931 – Władysław Mierzyński, wicekonsul[409]
- 31.03.1931–30.09.1932 – dr Stanisław Kosina, wicekonsul[410]
- 1.10.1932–31.01.1936 – Mieczysław Rogalski, wicekonsul tyt. konsul, konsul (1.08.1934)[411]
- 1.02.1936–1.09.1939 – Edward Czyżewski, konsul

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Berlinie; 1931: konsulat generalny w Królewcu

Archiwum placówki:

- AAN, Konsulat RP w Lipsku, sygn. 2/478/0 (187 j.a., 1919–1939)[412]

---

[406] Personel konsulatu w 1925 r. tworzyli: wicekonsul, sekretarz, 4 p.k.

[407] Stanisław Sierakowski otrzymał podpisaną 6.02.1920 r. nominację na konsula generalnego *ad personam* z przydziałem do Międzysojuszniczej Komisji w Kwidzyniu [sic], na czas plebiscytu. Miał też pozostać w konsulacie w Kwidzynie co najmniej do września 1922 r. jako konsul generalny honorowy. W dokumentach określany jako „kierownik konsulatu generalnego przy Komisji Międzysojuszniczej w Kwidzyniu [sic]".

[408] Jednocześnie kierownik Agencji Konsularnej RP w Elblągu.

[409] Dekret nominacyjny z 30.11.1928 r., listy komisyjne z 31.01.1929 r.

[410] Stanisław Kosina „zastępczo" prowadził agendy placówki, do nadzoru wyznaczono Józefa Gieburowskiego, konsula w Olsztynie, na którego minister nałożył „obowiązek specjalnego zajmowania się Konsulatem w Kwidzyniu [sic] i sprawowania pieczy nad jego działalnością przez odpowiednio częste dojeżdżanie tam, celem załatwiania spraw większej wagi, potrzebujących Jego osobistej bytności, ingerencji lub dyrektyw" – AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.36, sygn. 3242, [2/474/0/8.36/3242], Pismo MSZ do Józefa Gieburowskiego w Olsztynie, 31.03.1931 r., k. 108.

[411] Dekret nominacyjny z 8.07.1932 r., listy komisyjne z 26.08.1932 r., *exequatur* z 13.10.1932 r.

[412] *Inwentarze akt konsulatów polskich…*, s. 79–91.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Stanisław Sierakowski, skan 89;
- AAN, zesp. 9, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, seria 4.1, sygn. I 1431-1438, [2/9/0/4.1/I 1431-1438], Rejestr optantów na rzecz Polski – Konsulat RP w Kwidzynie, b.d.;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 217; ibidem, sygn. 4811, [2/322/0/-/4811], Raporty prasowe konsulatów polskich w Hamburgu, Królewcu, Kwidzynie i Lipsku, 1936; ibidem, sygn. 4875, [2/322/0/-/4875], Pismo Poselstwa RP w Berlinie do MSZ w sprawie unormowania sprawy podziału rzeczowego w raportach konsulatów RP w Niemczech, 26.02.1931 r., k. 1–11; ibidem, Sprawozdanie statystyczne z działalności i gospodarki Konsulatu RP w Kwidzynie za rok budżetowy 1930/1931, 14.07.1931 r., k. 303–327; ibidem, sygn. 7511-7513, [2/322/0/-/7511-7513], Raporty prasowe Konsulatu RP w Kwidzynie, tom I–II, 1929, 1935–1936; ibidem, sygn. 10520, [2/322/0/-/10520], Akcja hitlerowska. Prześladowanie obywateli polskich, głównie Żydów – interwencje Konsulatu RP w Kwidzynie, 1934; ibidem, sygn. 11222, [2/322/0/-/11222], Raporty prasowo-polityczne konsulatów RP w Berlinie, Olsztynie i Kwidzynie dotyczące działalności hitlerowców w Niemczech, głównie w Prusach Wschodnich, 1931–1932; ibidem, sygn. 11224, [2/322/0/-/11224], Raporty prasowe Konsulatu RP w Kwidzynie, dotyczące głównie stosunków polsko-niemieckich, 1932–1934; ibidem, sygn. 11225, [2/322/0/-/11225], Raporty prasowe konsulatów RP w Olsztynie, Ełku, Kwidzynie w sprawie ruchu „młodopruskiego" i akcji niemieckich organizacji nacjonalistycznych i młodzieżowych w Prusach Wschodnich, 1931–1932; ibidem, sygn. 11753, [2/322/0/-/11753], 1929; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3;
- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.12, sygn. 2874, [2/474/0/8.12/2874], Organizacja konsulatów RP w Kwidzynie, Królewcu i Wicekonsulatu RP w Ełku. Raporty konsulatów, korespondencja, gazety, noty, 1920–1929; ibidem, seria 8.13, sygn. 2883, [2/474/0/8.13/2883], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery A–D, 1921–1937; ibidem, sygn. 2884, [2/474/0/8.13/2884], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery G–Ł, 1920–1937; ibidem, sygn. 2885, [2/474/0/8.13/2885], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery N–P, 1922–1938; ibidem, sygn. 2886, [2/474/0/8.13/2886], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery R–S, 1920–1938; ibidem, sygn. 2887, [2/474/0/8.13/2887], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery W–Z, 1924–1938; ibidem, sygn. 2888, [2/474/0/8.13/2888], Konsulowie polscy w Niemczech – sprawy *exequatur* i listów komisyjnych. Interpretacja art. 279 traktatu wersalskiego, dotyczącego mianowania konsulów państw obcych w Niemczech, korespondencja, noty, 1920–1931; ibidem, seria 8.14, sygn. 2895, [2/474/0/8.14/2895], Skład konsulatów RP w Niemczech, korespondencja, spisy, noty,

1922–1932; ibidem, sygn. 2896, [2/474/0/8.14/2896], Skład konsulatów polskich w Niemczech, raporty konsulatów, zestawienia, noty, 1932–1938; ibidem, seria 8.15, sygn. 2904, [2/474/0/8.15/2904], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech. Raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1925–1926; ibidem, sygn. 2911, [2/474/0/8.15/2911], Projekty utworzenia nowych placówek polskich w Niemczech, korespondencja, 1920–1922, 1928–1930; ibidem, seria 8.36, sygn. 3238, [2/474/0/8.36/3238], Konsulat RP w Kwidzynie, raporty Konsulatu, korespondencja, zestawienia, 1929–1930; ibidem, seria 9.3, sygn. 3260, [2/474/0/9.3/3260], Zjazdy konsulów polskich w Niemczech. Protokoły, korespondencja, 1920–1923; ibidem, sygn. 3264, [2/474/0/9.3/3264], Konferencje konsulów polskich w Prusach Wschodnich, raporty, protokoły, 1927–1931;

- Archiwum Państwowe w Poznaniu, zesp. 474, Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Kwidzyniu [sic], seria 18.11, sygn. 11228, [53/474/0/18.11/11228], 1926–1930;
- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 24, s. 309; 1923, nr 3, s. 45, nr 6, s. 112, nr 9, s. 189; 1924, nr 12, s. 209; 1925, nr 12, s. 195; 1926, nr 12, s. 178; 1927, nr 12, s. 180; 1928, nr 14, s. 268; 1930, nr 8, s. 226; 1931, nr 5, s. 73; 1932, nr 2 dodatek, s. 14, nr 2, s. 57, nr 14, s. 212; 1936, nr 1, s. 18;
- RSZ: 1932, s. 30, 218; 1933, s. 177, 214; 1934, s. 171, 212; 1935, s. 94; 1936, s. 94; 1937, s. 103; 1938, s. 111; 1939, s. 110.

LA PAZ

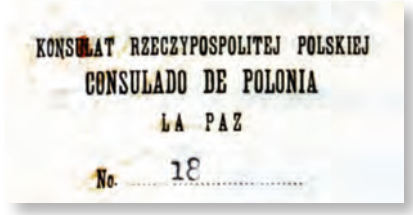
KONSULAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
CONSULADO DE POLONIA
LA PAZ
No. 18

Państwo: Boliwia

Ranga: 24.11.1934–1.11.1940, 6.09.1944–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Republika Boliwijska

Adres: -29.06.1944–1945: Casilla de Correo 362

Kierownik:

- -1.02.1938 – Roman Tadeusz, konsul honorowy[413]
- 16.07.1938–1.11.1939 – Edward Paciorkowski, konsul honorowy[414]
- 06.–08.1944 – Edward Paciorkowski, p.k.
- 6.09.1944–26.07.1945- – Luis Nardin Rivas, konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Buenos Aires

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich

[413] Nominacja anulowana z dniem 1.02.1938 r. Zob.: Dz. Urz. MSZ, 1938, nr 3, s. 43.

[414] Dokument odwołujący do Warszawy z datą 25.08.1939 r. – AAN, zesp. 322, MSZ, sygn. 1459f, [2/322/0/-/1459f], Różne sprawy personalne pracowników MSZ, korespondencja, notatki, zaświadczenia, nazwiska [na litery] P–R, k. 1. Konsulat załatwiał sprawy osadnicze.

placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 10;

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 321;
- AAN, zesp. 2210, Poselstwo RP w Buenos Aires, seria 17.3, sygn. 190, [2/2210/0/17.3/190], Konsulat Honorowy RP w La Paz. Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe. Informacje, korespondencja, sprawozdanie, wycinki prasowe, 1944–1945; ibidem, seria 17.4, sygn. 196, [2/2210/0/17.4/196], Protokoły zdawczo-odbiorcze Konsulatu RP w La Paz, Wicekonsulatu RP w Posadas i Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Buenos Aires. Protokoły, spisy, 1937–1942; ibidem, seria 17.7, sygn. 231, [2/2210/0/17.7/231], Kandydaci na konsulów honorowych na terenie Boliwii w La Paz, Argentynie w La Plata (wicekonsulat), Ekwadorze w Quito i Guayaquil, Paragwaju w Asunción i Urugwaju w Montevideo. Informacje, życiorysy, korespondencja, telegramy, wycinki prasowe, 4 zdjęcia legitymacyjne, 1 zdjęcie portretowe, 1925–1926, 1933–1939;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 292, Rivas; ibidem, sygn. 582, Wykaz etatów Poselstwa RP w Buenos Aires według stanu na 1 IX 1939 r., b.p.; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w La Paz, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1934, nr 9, s. 109; 1938, nr 2, s. 32, nr 3, s. 43, 70, 72;
- RSZ: 1937, s. 43; 1938, s. 48; 1939, s. 48.

LA VALETTA

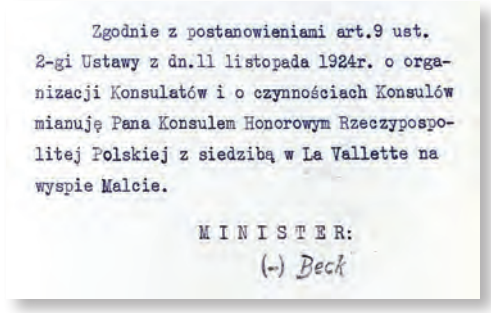
Zgodnie z postanowieniami art.9 ust. 2-gi Ustawy z dn.11 listopada 1924r. o organizacji Konsulatów i o czynnościach Konsulów mianuję Pana Konsulem Honorowym Rzeczypospolitej Polskiej z siedzibą w La Vallette na wyspie Malcie.

MINISTER:
(-) Beck

Państwo: Malta, kolonia brytyjska (obecnie Malta)

Ranga: 12.11.1934[415]–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: wyspa Malta

Adres: 1935–1945: 60 Sda. Mezzodi

Kierownik:

- 12.12. 1934[416]–1945- – Harold Parnis England, konsul honorowy

Podległość: konsulat generalny w Londynie

[415] W innym źródle jako data ustanowienia podany jest 1935 r. (Dz. Urz. MSZ, 1935, nr 1, s. 1), zob. też: D. Grajczak, op.cit., s. 181–182 (podrozdział Konsulat Honorowy RP w La Valetcie). Już wcześniej istniały plany utworzenia konsulatu honorowego na Malcie. W l. 1919–1929 rozważano w tej sprawie różne kandydatury. Zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1232, [2/503/0/8.5/1232], Kandydaci na konsulów honorowych na Malcie. Korespondencja, 1919–1929, k. 5, 10, 24, 34–35, 43–44, 68, 103.

[416] Strona brytyjska odmówiła wystawienia *exequatur* i Harold P. England działał jako delegat Państwowego Instytutu Eksportowego. Ostatecznie otrzymał *exequatur* 28.04.1938 r. (Dz. Urz. MSZ, 1938, nr 3, s. 70).

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 5181, [2/322/0/-/5181], Działalność Konsulatu Honorowego RP na Malcie. Raport, pismo, 1935;
- AAN, zesp. 466, Poselstwo RP w Atenach, sygn. 378, [2/466/0/-/378], Projekty utworzenia konsulatów honorowych RP na Malcie i Cyprze, kandydaci na konsulów honorowych, korespondencja, 1933–1934;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1232, 1233, [2/503/0/8.5/1232, 1233], Kandydaci na konsulów honorowych na Malcie (korespondencja), 1919–1929, 1934–1938; ibidem, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 144; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 341;
- AAN, zesp. 504, Konsulat Generalny RP w Londynie, seria 8, sygn. 80, [2/504/0/8/80], Projekty utworzenia konsulatu polskiego na Malcie. Korespondencja w sprawach kandydatów na stanowisko konsula, 1919–1920; ibidem, sygn. 92-93, [2/504/0/8/92-93], Sprawy organizacyjne Konsulatu Honorowego RP na Malcie. Mianowanie konsulem Parnisa Englanda i odmowa *exequatur* ze strony angielskiej. Eksport towarów polskich. Korespondencja, 1934–1936;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w La Valetcie, b.p.;
- IPMS, zesp. A.42, Konsulat Generalny RP w Londynie, sygn. 126, Konsulat Honorowy RP na Malcie, 1937–1943;
- Dz. Urz. MSZ: 1935, nr 1, s. 1, 24, nr 2, s. 41; 1938, nr 3, s. 70;
- RSZ: 1935, s. 127; 1936, s. 127; 1937, s. 136; 1938, s. 150; 1939, s. 155.

LAS PALMAS

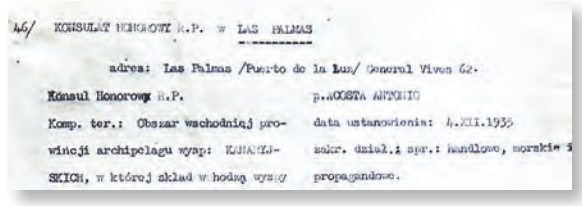
46/ KONSULAT HONOROWY R.P. w LAS PALMAS

adres: Las Palmas /Puerto de la Luz/ General Vives 62.

Konsul Honorowy R.P. p.AGOSTA ANTONIO

Komp. ter.: Obszar wschodniej prowincji archipelagu wysp: KANARYJSKICH, w której skład wchodzą wyspy

data ustanowienia: 4.XII.1935

zakr. dział.i spr.: handlowe, morskie i propagandowe.

Państwo: Hiszpania

Ranga: 4.12.1935[417]–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1935–1945: wschodnia prowincja archipelagu Kanaryjskiego – wyspy Gran Canaria, Fuerteventura, Lanzarote, Alegranza, Roque del Oeste, Graciosa, Montaña Clara i Lobos

Adres: Puerta de la Luz, Calle del General Vives 62

[417] Informacja o utworzeniu konsulatu honorowego w Las Palmas ukazała się w formie aktu prawnego (b.d.) w: ibidem, 1936, nr 1, s. 3.

Kierownik:

- 4.12.1935–1945 – Antonio Acosta, konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Madrycie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 19;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 327;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Las Palmas, b.p.;
- IPMS, zesp. A.45, Poselstwo RP w Madrycie, sygn. podzesp. 675, teczka 3: Konsulaty honorowe RP: Walencja, Las Palmas, Madryt;
- Dz. Urz. MSZ: 1936, nr 1, s. 3, 18, 72;
- RSZ: 1936, s. 65, 255; 1937, s. 74, 265; 1938, s. 83, 273; 1939, s. 82.

LENINGRAD (Petersburg)

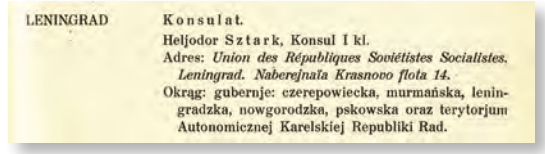
LENINGRAD Konsulat.
Heljodor Sztark, Konsul I kl.
Adres: *Union des Républiques Soviétistes Socialistes. Leningrad. Naberejnaïa Krasnovo flota 14.*
Okrąg: gubernje: czerepowiecka, murmańska, leningradzka, nowgorodzka, pskowska oraz terytorjum Autonomicznej Karelskiej Republiki Rad.

Państwo: ZSRR (obecnie Rosja)

Ranga: 30.04.1926–17.09.1939[418]: konsulat

Kompetencja terytorialna: 1926–1927: gubernie czerepowiecka, leningradzka, murmańska, nowogrodzka, pskowska oraz terytorium Karelskiej Autonomicznej Republiki Rad[419]; 1928: gubernie: czerepowiecka, leningradzka, murmańska, nowogrodzka i pskowska; 1939: obłast Leningradzka z wyłączeniem okręgu Murmańskiego

Adres: 1926–1939: Naberejnaja Krasnowo Flota 14 (Nabereżnaja Krasnovo Flota 14)

Kierownik:

- 30.04.1926–31.12.1928 – Heliodor Sztark, konsul
- 1.01.1929–1.10.1931 – Leon Różycki, konsul

[418] Według Aleksandra Wasilewskiego miał zostać powołany w 1925 r., ale jego otwarcie nastąpiło 2.10.1926 r. Akt ustanowienia konsulatu z datą 23.07.1926 r. ukazał się w: Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 6, s. 65–66.

[419] Ibidem; nr 12, s. 185. Nie wymienia się Karelskiej Autonomicznej Republiki Rad w: ibidem, za 1927 r.

- 1.02.1932–31.07.1933 – Jan Strzembosz, konsul
- 1.08.1933–15.10.1934 – Zbigniew Belina-Prażmowski, konsul
- 1.11.1934–17.09.1939 – Eugeniusz Weese, konsul

Podległość: 1926: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Moskwie

Archiwum placówki:

- AAN, Konsulat RP w Leningradzie, sygn. 2/511/0 (200 j.a., 1932–1939)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 2;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 957, [2/322/0/-/957], ZSRR. Oskarżenie pracownika Konsulatu RP w Leningradzie o działalność szpiegowską przeciw ZSRR. Raport Konsulatu, 1935; ibidem, sygn. 6842, [2/322/0/-/6842], Stosunek konsulatów RP w Leningradzie i w Mińsku do władz miejscowych – incydenty. Raporty, korespondencja, 1928, 1931; ibidem, sygn. 11769, [2/322/0/-/11769], Raporty administracyjne, Konsulat RP w Leningradzie, b.d.;
- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 9.3, sygn. 3267, [2/474/0/9.3/3267], Zjazd konsulów polskich w ZSRR w 1927 r., protokół, 1928;
- AAN, zesp. 510, Ambasada RP w Moskwie, seria 1, sygn. 33, [2/510/0/1/33], Proces w Tallinie byłego estońskiego posła w Moskwie – Birka. Raport, m.in. Konsulatu RP w Leningradzie, 1927; ibidem, sygn. 37, [2/510/0/1/37], Sytuacja wewnętrzna ZSRR. Raporty, m.in. Konsulatu RP w Leningradzie, wycinki prasowe, wycinki – gazety, wydawnictwa, 1927; ibidem, seria 7, sygn. 94, [2/510/0/7/94], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe Konsulatu RP w Leningradzie. Korespondencja, pisma, raporty, 1927–1933;
- AAN, zesp. 565, Konsulat Generalny RP w Charkowie, seria 1, sygn. 02, [2/565/0/1/02], Pisma Konsulatu RP w Leningradzie w sprawie zakupu węgla z zagranicy na sezon zimowy 1927/1928, 1927;
- Dz. Urz. MSZ: 1926, nr 6, s. 63, 65–66, nr 12, s. 185; 1927, nr 12, s. 188; 1928, nr 13, s. 228, nr 14, s. 276; 1929, nr 12, s. 271; 1930, nr 8, s. 233; 1932, nr 2, s. 22, nr 3, s. 64; 1933, nr 8, s. 73, nr 9, s. 86; 1934, nr 9, s. 123;
- RSZ: 1932, s. 254; 1933, s. 197, 221; 1934, s. 192, 220; 1935, s. 137; 1936, s. 138; 1937, s. 147; 1938, s. 160; 1939, s. 169.

LEOPOLDVILLE
(obecnie Kinszasa)

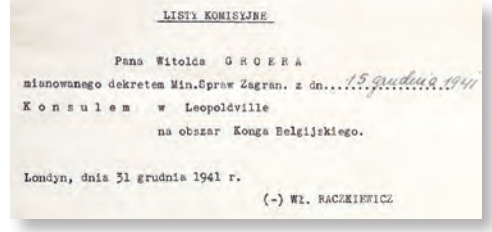
LISTY KOMISYJNE

Pana Witolda GROERA
mianowanego dekretem Min.Spraw Zagran. z dn. 15 grudnia 1941
Konsulem w Leopoldville
na obszar Konga Belgijskiego.

Londyn, dnia 31 grudnia 1941 r.

(-) Wł. RACZKIEWICZ

Państwo: Kongo Belgijskie (obecnie Demokratyczna Republika Konga)

Ranga: 1941-: konsulat

Kompetencja terytorialna: Kongo Belgijskie

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 20.12.1941–30.06.1943 – Witold Groer, konsul[420]

Podległość: brak informacji

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, A.11.474/2/201, Teczka personalna Witolda Groera.

LIÉGE

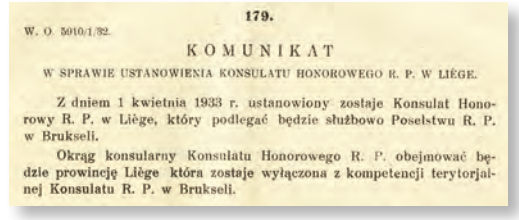
179.

W. O. 5010/1/32.

KOMUNIKAT

W SPRAWIE USTANOWIENIA KONSULATU HONOROWEGO R. P. W LIÉGE.

Z dniem 1 kwietnia 1933 r. ustanowiony zostaje Konsulat Honorowy R. P. w Liège, który podlegać będzie służbowo Poselstwu R. P. w Brukseli.

Okrąg konsularny Konsulatu Honorowego R. P. obejmować będzie prowincję Liège która zostaje wyłączona z kompetencji terytorjalnej Konsulatu R. P. w Brukseli.

Państwo: Belgia

Ranga: 1.04.–11.05.1933: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: prowincja Liége

Adres: brak informacji

Kierownik: vacat

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Brukseli

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- Dz. Urz. MSZ: 1932, nr 25, s. 222; 1933, nr 10, s. 102;
- RSZ: 1933, s. 152, 205.

[420] Dekret nominacyjny min. spraw zagranicznych z datą 15.12.1941 r. Listy komisyjne zostały podpisane przez Prezydenta RP 31.12.1941 r. Witold Groer został kierownikiem placówki w Leopoldville, będąc równocześnie konsulem RP w Brazzaville, gdzie stale przebywał.

LILLE

Państwo: Francja

Ranga: 1922–1923: wicekonsulat; 1.01.1923[421]–1931: konsulat; 2.10.1931–1940, 16.09.1944–7.07.1945: konsulat generalny[422]

Kompetencja terytorialna: 1923–1931, 1945: departamenty Nord i Pas-de-Calais

Adres: 10.03.1923–1.05.1924: 59, rue Royale; 1.05.1924–1930: 119, Boulevárd de la République (dwa sąsiadujące ze sobą budynki nr 117–119); 1930–1939, 1945: dwupiętrowa posiadłość 45, Boulevárd Carnot

Kierownik:

- 1.01.–15.10.1923 – Leon Rembiszewski, konsul
- 15.10.1923–31.08.1924 – dr Tadeusz Lubaczewski, wicekonsul tyt. konsul
- 1.09.–30.09.1924 – vacat
- 1.10.1924–30.06.1928 – dr Wacław Gawroński, konsul[423]
- 1.07.1928–30.04.1931 – dr Tadeusz Brzeziński, konsul
- 1.05.–31.05.1931 – vacat
- 1.06.1931–1.09.1932 – Roman Mazurkiewicz, konsul, konsul generalny
- 1.09.1932–30.06.1935 – Stanisław Kara, konsul generalny
- 1.07.1935–30.09.1937 – Jerzy Matusiński, konsul generalny
- 1.10.1937–6.06.1940 – Aleksander Kawałkowski, konsul generalny
- 20.09.1944–10.02.1945 – Czesław Bitner, konsul generalny, prowizoryczne kierownictwo[424]
- 10.02.–7.07.1945 – Czesław Bitner, konsul generalny

---

[421] Akt ustanowienia etatowego Konsulatu RP w Lille, Warszawa, 1 I 1923 r. – AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 274, [2/493/0/-/274], Organizacja urzędów dyplomatycznych i konsularnych polskich. Ustanowienie nowych placówek, ocena roli konsulatów, odpisy aktów ustanawiających, wycinek prasowy, 1923, 1930, k. 4.

[422] *85 lat Konsulatu Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Lille. 85 ans du Consulat General de Pologne a Lille*, oprac. M. Rodowicz, Lille 2009.

[423] Placówce przyznano 4 etaty (konsul, wicekonsul, *attaché* konsularny, sekretarz konsularny) – AAN, zesp. 8, PRM, część IV, Rektyfikaty, sygn. 3, t. 15, Wykaz stanowisk w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, ustalony na konferencji w Prezydium Rady Ministrów w styczniu 1925 r. Konsulaty i wydziały konsularne, k. 249.

[424] Stan na 16.09.1944 r. 34 etaty (konsul generalny, konsul, wicekonsul, 2 *attaché*, 25 p.k., 4 funkcjonariuszy państwowych niższych) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 585, Wniosek min. spraw zagranicznych na Radę Ministrów w sprawie zmiany w wykazie stanowisk i uposażeń w budżecie na rok 1944, 14.11.1944 r., b.p., s. 3 dokumentu; 30.11.1944 r. 27 etatów – ibidem, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Generalnego w Lille. 1.01.1945 r. 37 etatów (konsul generalny, konsul, wicekonsul,

Podległość: przed 1939: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Paryżu; podlegały mu konsulaty honorowe w Dunkierce i Boulogne-sur-Mer; po 1944: placówka dyplomatyczna w Paryżu

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 1117, Konsulat RP w Lille, [2/1117/0] (3 j.a., 1924, 1929–1931, 1936)
- IH, zesp. 40, Konsulat Generalny we Francji (Lille), [800/40/0] (11 j.a., 1924–1940)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część VIII, Karty kwalifikacyjne pracowników urzędów centralnych, 1918–1939, teczka 243: MSZ, litera G, k. 7–8; ibidem, teczka 253: litera P, k. 6–8;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 1457b, [2/322/0/-/1457b], Wykazy ewakuowanych, w związku z wojną, pracowników MSZ i ich rodzin we wrześniu i październiku 1939 r., b.d., k. 30, 214, 225; ibidem, sygn. 3996, [2/322/0/-/3996], Konsulat RP w Lille – pożegnanie konsula dra Tadeusza Brzezińskiego, raport, wycinki prasowe, 1931; ibidem, sygn. 7417, [2/322/0/-/7417], Raporty prasowe Konsulatu Generalnego RP w Lille, 1936; ibidem, sygn. 11742, [2/322/0/-/11742], Raport administracyjny Konsulatu RP w Lille, 1929; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3; ibidem, sygn. 12603, [2/322/0/-/12603], Sprawy organizacyjne, budżetowo-rachunkowe i personalne Konsulatu RP w Lille, 1923;
- AAN, zesp. 463, Ambasada RP w Paryżu, sygn. 239, [2/463/0/-/239], Raporty prasowe Konsulatu RP w Lille, 1934–1935;
- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 9, sygn. 925, [2/464/0/9/925], Obywatele polscy w wojsku obcym (raporty z Lille), 1941–1942; ibidem, sygn. 800, [2/464/0/9/800], Spadki i zapisy po obywatelach polskich we Francji. Instrukcja Ambasady RP w Paryżu, raporty konsulatów RP w Lille i Paryżu. Korespondencja, wydawnictwo urzędowe, 1922–1939; ibidem, sygn. 925, [2/464/0/9/925], Poszukiwanie osób, ustalanie adresów oraz wykonalność polskich wyroków alimentacyjnych we Francji. Instrukcje MSZ i Ambasady RP w Paryżu, raporty konsulatów RP w Lille, Lyonie, Marsylii i Paryżu, spisy poszukiwanych, okólniki Urzędu Emigracyjnego, 1921–1932;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 14;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 325;

2 *attaché*, 32 p.k.) – ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p.

- Archiwum Zakładu Historii Ruchu Ludowego, zesp. Archiwum Stanisława Kota, sygn. 283, Działalność finansowa Konsulatu Generalnego RP w Lille; budżet oraz lista płacy personelu etatowego i kontraktowego, 1939;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 344, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat RP – Lille, 1945; ibidem, sygn. 487, Sprawy wewnętrzne Konsulatu RP – Lille, 1945; ibidem, sygn. 685, Odpis listu komisyjnego Czesława Bitnera, b.p.; ibidem, sygn. 1019, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Lille, 01.1945–05.1945;
- IPMS, Ambasada RP w Paryżu, sygn. A.46/44, Konsulaty RP w Lille, Strasburgu, Bar-le--Duc – Arkusze ewidencyjne personelu, b.d.;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 1, s. 3–4, s. 41, nr 3, s. 41, nr 5, s. 75, nr 6, s. 109, nr 14, s. 275; 1924, nr 12, s. 206; 1925, nr 12, s. 191; 1926, nr 12, s. 173; 1927, nr 12, s. 175; 1928, nr 8, s. 154, nr 14, s. 262; 1929, nr 12, s. 257; 1930, nr 8, s. 218; 1931, nr 5, s. 72, nr 22, s. 306; 1932, nr 2 dodatek, s. 8, nr 3, s. 63, nr 13, s. 180, 182; 1935, nr 5, s. 123; 1937, nr 4, s. 75–76;
- RSZ: 1932, s. 27, 39, 183–184; 1933, s. 163, 209; 1934, s. 157, 205; 1935, s. 55; 1936, s. 55; 1937, s. 69; 1938, s. 71; 1939, s. 69;
- *Annuaire Diplomatique et Consulaire de la République Française* (Paris), *pour*: 1924 et 1925, s. 414; 1939, s. 532;
- *Polska służba zagraniczna po 1 września 1939 r.,* Londyn 1954, s. 52, 82, 87, 93.

LIMA

Państwo: Peru

Ranga: -1921–1930**,** 6.06.1932–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Republika Peru

Adres: 1925: Lima; 1926–1927: Barranco, Malecón de los Ingleses 325; 1928: Barranco, Santa Isabel 274; 1929–1930: Avenida del Soldado Desconocido; 1933–1934: 128 rue Jesus Maria; 1936–1940-, 1945: Plaza San Pedro – Casilla de Correo 147, Edificio Banco Popular of 314

Kierownik:

- -2.08.1921–1925 – Stanisław Madejewski (Madejski), konsul honorowy[425]
- 1926–6.10.1931– Witold Szyszłło, wicekonsul honorowy, konsul honorowy

[425] Stanisław Madejewski założył w 1919 r. „spontaniczny" konsulat honorowy w Trujillo, 18.02.1922 r. Naczelnik Państwa podpisał jego listy komisyjne na konsula RP w Trujillo. Następnie (b.d.) przeniósł się do Limy. Według Dz. Urz. MSZ, 1925, nr 12, s. 197, był konsulem honorowym jeszcze w 1925 r.

- 6.06.1932–4.10.1937[426] – Karol Marian Tarnawiecki[427]
- -1.09.–30.11.1939 – Włodzimierz Wroński, wicekonsul[428]
- -1.03.1940–1945- – Karol Marian Tarnawiecki, konsul honorowy[429]

Podległość: -1927-: poselstwo w Rio de Janeiro, potem wydział konsularny poselstwa w Buenos Aires (1929); -1944–1945: poselstwo w Limie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Stanisław Madejski, skan 139;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 220; ibidem, sygn. 7531, [2/322/0/-/7531], Raporty prasowe Konsulatu RP w Limie, 1929;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 26;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 107;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 337; ibidem, seria 8.5, sygn. 1225, [2/503/0/8.5/1225], Projekty utworzenia nowych placówek: Egipt, Syria, Palestyna, Kanada, Peru, Ekwador, Irlandia, Wielka Brytania, teksty umów, listy komisyjne, raporty, instrukcje, 1920–1934, k. 85, 86;
- AAN, zesp. 2210, Poselstwo RP w Buenos Aires, seria 15, sygn. 136, [2/2210/0/15/136], Raporty prasowe poselstw RP w: Buenos Aires, Limie, Rio de Janeiro i Santiago de Chile, Ambasady RP w Waszyngtonie, Konsulatu Generalnego RP w Kurytybie, Konsulatu RP w Pittsburgu. Korespondencja, telegramy, wycinki prasowe, ulotki, 1942–1944;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 641, Sprawy finansowe placówek – Lima, 1945; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Limie, b.p.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Poselstwa RP w Limie na dzień 1 I 1944 r., b.p., s. 1–3 dokumentu; ibidem, sygn. 963, Sprawy personalne placówek – San Francisco, Lima, Asmara, Tananariva, 1944–1945;

---

[426] W 1938 r. podano oficjalnie, że jego odwołanie zostało anulowane – ibidem, 1938, nr 4, s. 72.

[427] 6.06.1932 r. został mianowany konsulem honorowym przez min. spraw zagranicznych, a listy komisyjne podpisał Prezydent RP 13.08.1932 r.

[428] IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 582, Wykaz etatów Poselstwa RP w Buenos Aires według stanu na 1 IX 1939 roku, b.p.

[429] Załatwiał sprawy informacyjne i handlowe; Włodzimierz Wroński (p.k.), wicekonsul.

- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 46; 1924, nr 12, s. 210; 1925, nr 12, s. 197; 1926, nr 3, s. 35, nr 5, s. 61, nr 6, s. 113; 1928, nr 9, s. 171; 1927, nr 12, s. 181; 1928, nr 9, s. 171, nr 14, s. 270; 1929, nr 6, s. 130, nr 8, s. 154, nr 12, s. 266; 1930, nr 8, s. 228; 1931, nr 20, s. 293; 1932, nr 12, s. 161; 1933, nr 10, s. 103; 1937, nr 6, s. 134;
- RSZ: 1932, s. 229; 1933, s. 149, 235; 1934, s. 144, 235; 1935, s. 103; 1936, s. 104; 1937, s. 113; 1938, s. 122; 1939, s. 124.

LIMASSOL

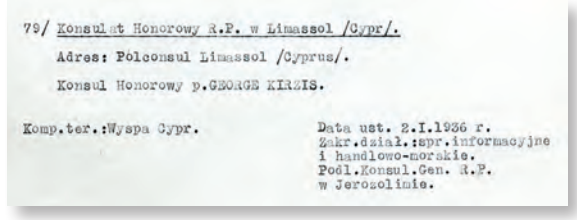
79/ Konsulat Honorowy R.P. w Limassol /Cypr/.
Adres: Polconsul Limassol /Cyprus/.
Konsul Honorowy p.GEORGE KIRZIS.
Komp.ter.:Wyspa Cypr.
Data ust. 2.I.1936 r.
Zakr.dział.:spr.informacyjne i handlowo-morskie.
Podl.Konsul.Gen. R.P. w Jerozolimie.

Państwo: Cypr, kolonia brytyjska (obecnie Cypr)

Ranga: 2.01.1936[430]–1939-: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: wyspa Cypr

Adres: Limassol

Kierownik:

- 2.01.1936–1939-[431] – George Kirzis, konsul honorowy

Podległość: konsulat generalny w Jerozolimie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1229, [2/503/0/8.5/1229], Kandydaci na konsulów honorowych w Wielkiej Brytaniii, korespondencja, 1926–1935, k. 77, 102–104, 136, 143, 150–151, 172–174;
- AAN, zesp. 466, Poselstwo RP w Atenach, sygn. 378, [2/466/0/-/378], Projekty utworzenia konsulatów honorowych RP na Malcie i Cyprze, kandydaci na konsulów honorowych, korespondencja, 1933–1934;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Limassol, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1936, nr 3, s. 50, 68, 72;
- RSZ: 1936, s. 102; 1937, s. 11; 1938, s. 120; 1939, s. 122.

---

430 Akt prawny w tej sprawie ukazał się bez daty dziennej w: Dz. Urz. MSZ, 1936, nr 3, s. 50. Całą pracę konsularną wykonywała placówka dyplomatyczna w Limie.

431 We wrześniu 1940 r. MSZ wyraziło chęć utrzymania działalności konsulatu honorowego w Limassol przy okazji utworzenia nowego konsulatu w Nikozji. Zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1743, [2/503/0/8/1743], Projekt utworzenia i obsady nowych placówek polskich, głównie konsultów honorowych. Raporty polskich placówek, korespondencja, notatki, 1940–1945, k. 19.

LIMOGES

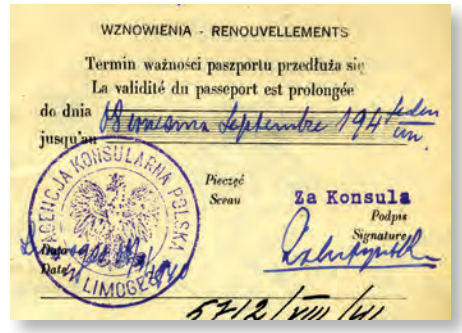
WZNOWIENIA - RENOUVELLEMENTS

Termin ważności paszportu przedłuża się
La validité du passeport est prolongée
do dnia
jusqu'au
Pieczęć
Sceau
Za Konsula
Podpis
Signature
Data
Date
AGENCJA KONSULARNA POLSKA LIMOGES

Państwo: Francja

Ranga: 1937–1939-, 1.11.1944–1945: agencja konsularna

Komptetencja terytorialna: departamenty Haute-Vienne, Vienne i Indre

Adres: 1937: 21, rue Barbés

Kierownik:

- -1938- – Kazimierz Pryliński, agent konsularny
- -1939- – Eugeniusz Kozłowski, p.k., agent konsularny[432]
- 1.11.1944–1945- – Andrzej Ostrowski, agent konsularny, tyt. wicekonsul

Podległość: konsulat w Tuluzie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 16;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 104;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 327;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagraniczych, sygn. 474/1/O, k. 10–11;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 421, Karta Agencja Konsularna RP w Limoges;
- RSZ: 1937, s. 68; 1938, s. 76; 1939, s. 74;
- *Annuaire Diplomatique et Consulaire de la République Française* (Paris), *pour*: 1938, s. 528.

[432] Załatwiał tylko sprawy kulturalne.

LIPAWA

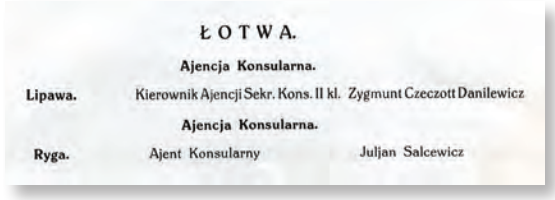
ŁOTWA.

Ajencja Konsularna.

Lipawa. Kierownik Ajencji Sekr. Kons. II kl. Zygmunt Czeczott Danilewicz

Ajencja Konsularna.

Ryga. Ajent Konsularny Juljan Salcewicz

Państwo: Łotwa

Ranga: 1919: konsulat; -1.01.1920-: agencja konsularna; 1921: konsulat; 1922–1923: wicekonsulat; 1923–1.07.1931: konsulat

Kompetencja terytorialna: 1921: miasta i okręgi Lipawa, Grobiņa (Grobin), Kuldyga (Kuldīga), Aizpute (Hazenpot); 1921–1926, 1928-: okręgi Lipawa, Grobiņa, Kuldyga, Aizpute bez gminy Usma; po likwidacji konsulatu 1.07.1931 jego kompetencje pełnił konsulat w Bukareszcie oraz częściowo konsulaty w Czerniowcach i Kiszyniowie oraz Rydze

Adres: 1921: Leepaja 65; 1923–1930: Lorenča iela 17

Kierownik:

- -1.01.1920- – Zygmunt Czeczott-Danilewicz, sekretarz konsularny
- 26.07.1920–1.02.1925 – Walerian Łopatto, wicekonsul tyt. konsul[433]
- 1.02.1925–1.11.1926 – Michał Świrski, wicekonsul
- 1.11.1926–1.07.1931 – Alfons Karol Pomian-Hajdukiewicz, konsul[434]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Rydze

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Walerian Łopatto, skan 136;
- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 17, t. 1, Krótkie życiorysy oraz kwalifikacje członków misji zagranicznych, urzędników MSZ, 1920, k. 111;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 216; ibidem, sygn. 7473, [2/322/0/-/7473], Raporty prasowe Konsulatu RP w Lipawie, 1930; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 3;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 43; 1923, nr 3, s. 43; 1924, nr 12, s. 208, nr 6, s. 111; 1925, nr 3, s. 31, nr 12, s. 194; 1926, nr 9, s. 118, nr 12, s. 176; 1927, nr 12, s. 179; 1928, nr 14, s. 266; 1929, nr 12, s. 261; 1930, nr 8, s. 224; 1931, nr 5, s. 74, nr 12, s. 198.

[433] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 31.10.1921 r.
[434] Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 12, s. 176.

LIPSK

Państwo: Niemcy

Ranga: 1.01.1923[435]–1.09.1939: konsulat[436]

Kompetencja terytorialna: 1923: Saksonia (Sachsen), dawne księstwa sasko-turyńskie; 1926–1927: kraje związkowe Saksonia i Turyngia (Thüringen); 1.04.1928: z okręgu konsulatu w Berlinie przejęto dwa okręgi prowincji saskiej Merseburg i Erfurt oraz kraj związkowy Anhalt oraz rejencje Karlsbad i Aussig (Ujście nad Łabą)

Adres: -11.05.1923-: Hauptmannstrasse 13; 1924–1925: Peterssteinweg 10; -1.02.1926–16.11.1930: Gellertstrasse 7; 17.11.1930–1932: Plagwitzerstrasse 11; 1933–1936: Helfferichstrasse 11; -7.06.1937–1939: Wächterstrasse 32

Kierownik:

- 1.01.–31.10.1923 – dr Konrad Krokowski (Krókowski), konsul[437]
- 1.11.1923–28.02.1927 – Tytus Zbyszewski, konsul generalny
- 16.03.1927–31.04.1931 – dr Jerzy Adamkiewicz, konsul generalny[438]
- 1.05.1931–28.02.1935 – dr Tadeusz Brzeziński, konsul
- 1.09.1933 – Stanisław Próchnicki, konsul generalny[439]
- 1.03.1935–31.10.1936 – Michał Czudowski, konsul[440]
- 1.11.1936–1.09.1939 – Feliks Chiczewski, konsul, konsul generalny (1.09.1937)

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Berlinie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 479, Konsulat RP w Lipsku, [2/479/0] (28 j.a., 1924–1938)[441]

---

[435] Akt ustanawiający etatowy Konsulat RP [II klasy] w Lipsku, Warszawa, dnia 15 II 1923 r. Zob.: AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 274, [2/493/0/-/274], Organizacja urzędów […], k. 5.

[436] W 1925 r. personel placówki tworzyli: konsul generalny, *attaché*, naczelnik kancelarii, referent prawny, referent handlowy, 4 urzędników kancelaryjnych, kasjer, archiwista, stenotypistka, urzędnik; 2.03.1928 r. personel etatowy: konsul generalny, wicekonsul, 2 *attaché* konsularnych, sekretarz konsularny, asystent rachunkowy, adiunkt kancelaryjny – razem 7 etatów oraz dodatkowo 22 p.k.

[437] Jeszcze w marcu 1923 r. władze lokalne saskie nie miały informacji z Berlina o notyfikowaniu konsula Krokowskiego i uniemożliwiały mu znalezienie lokalu na biuro.

[438] Listy komisyjne z 16.03.1927 r.

[439] Mianowany na podstawie nominacji z 17.06.1933 r. – AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.13, sygn. 2885, [2/474/0/8.13/2885], Konsulowie polscy w Niemczech: *agréments*, *exequatur* […], k. 40. Stanowiska nie objął, 23.08.1933 r. popełnił samobójstwo.

[440] Listy komisyjne zostały podpisane 18.01.1935 r.

[441] *Inwentarze akt konsulatów polskich…*, s. 92–93.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 4811, [2/322/0/-/4811], Raporty prasowe konsulatów polskich w Hamburgu, Królewcu, Kwidzynie i Lipsku, 1936; ibidem, sygn. 4875, [2/322/0/-/4875], Działalność konsulatów polskich w Niemczech, k. 1–11 (Pismo Poselstwa RP w Berlinie do MSZ w sprawie unormowania sprawy podziału rzeczowego w raportach konsulatów RP w Niemczech, 26.02.1931 r.), k. 252–302 (Sprawozdanie statystyczne z działalności i gospodarki Konsulatu RP w Lipsku za rok budżetowy 1930/1931, 15.07.1931 r.); ibidem, sygn. 7515, [2/322/0/-/7515], Raporty prasowe Konsulatu RP w Lipsku, 1935–1936; ibidem, sygn. 11221, [2/322/0/-/11221], Raporty prasowe konsulatów RP w Essen i w Lipsku oraz Poselstwa RP w Berlinie dotyczące stosunków polsko-niemieckich i wewnętrznych stosunków w Niemczech, 1931–1933; ibidem, sygn. 11754, [2/322/0/-/11754]; Raport administracyjny Konsulatu RP w Lipsku, 1929; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3; ibidem, sygn. 12615, [2/322/0/-/12615], Sprawy organizacyjne, budżetowo-rachunkowe i personalne Konsulatu RP w Lipsku, 1924;
- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.12, sygn. 2878, [2/474/0/8.12/2878], Organizacja Konsulatu RP w Lipsku. Raporty Konsulatu, korespondencja, 1923, 1929–1930; ibidem, sygn. 2879, [2/474/0/8.12/2879], Organizacja Konsulatu Honorowego RP w Dreźnie. Raporty Konsulatu RP w Lipsku, korespondencja, teksty kontraktu, 1928–1929; ibidem, seria 8.13, sygn. 2883, [2/474/0/8.13/2883], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery A–D, 1921–1937; ibidem, sygn. 2884, [2/474/0/8.13/2884], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery G–Ł, 1920–1937; ibidem, sygn. 2885, [2/474/0/8.13/2885], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery N–P, 1922–1938; ibidem, sygn. 2886, [2/474/0/8.13/2886], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery R–S, 1920–1938; ibidem, sygn. 2887, [2/474/0/8.13/2887], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery W–Z, 1924–1938; ibidem, sygn. 2888, [2/474/0/8.13/2888], Konsulowie polscy w Niemczech – sprawy *exequatur* i listów komisyjnych. Interpretacja art. 279 traktatu wersalskiego, dotyczącego mianowania konsulów państw obcych w Niemczech, korespondencja, noty, 1920–1931; ibidem, seria 8.14, sygn. 2895, [2/474/0/8.14/2895], Skład konsulatów RP w Niemczech, korespondencja, spisy, noty, 1922–1932; ibidem, sygn. 2896, [2/474/0/8.14/2896], Skład konsulatów polskich w Niemczech, raporty konsulatów, zestawienia, noty, 1932–1938; ibidem, seria 8.15, sygn. 2903, [2/474/0/8.15/2903], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech, raporty, korespondencja, noty, 1920–1921; ibidem, sygn. 2904, [2/474/0/8.15/2904], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech, raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1925–1926; ibidem, sygn. 2905, [2/474/0/8.15/2905], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech, raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1926–1931; ibidem, sygn. 2911, [2/474/0/8.15/2911], Projekty utworzenia nowych placówek polskich w Niem-

czech, korespondencja, 1920–1922, 1928–1930; ibidem, seria 8.36, sygn. 3239-3240, [2/474/0/8.36/3239-3240], Konsulat RP w Lipsku. Raporty Konsulatu, korespondencja, zestawienia, 1928–1932; ibidem, seria 9.3, sygn. 3260, [2/474/0/9.3/3260], Zjazdy konsulów polskich w Niemczech, protokoły, korespondencja, 1920–1923; ibidem, sygn. 3262, [2/474/0/9.3/3262], Zjazd konsulów polskich w Niemczech w 1928 r., przygotowania i programy. Raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, notatki, 1927–1928; ibidem, sygn. 3278, [2/474/0/9.3/3278], Konferencje konsulów polskich w Niemczech w 1938 r., sprawozdania, protokoły, referat, notatka, korespondencja, 1937–1938; ibidem, seria 9.4, sygn. 3281, [2/474/0/9.4/3281], Ewidencja pracy i działalność sprawozdawcza konsulatów polskich w Niemczech. Korespondencja, okólnik, sprawozdanie, komunikaty, 1933–1936; ibidem, sygn. 3283, [2/474/0/9.4/3283], Nadużycia finansowe w konsulatach polskich w Niemczech. Raporty, korespondencja, wycinki prasowe, 1925–1926;

- AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 274, [2/493/0/-/274], Organizacja urzędów dyplomatycznych i konsularnych polskich. Ustanowienie nowych placówek, ocena roli konsulatów, odpisy aktów ustanawiających, wycinek prasowy, 1923, 1930;
- Archiwum Państwowe w Poznaniu, zesp. 474, Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Lipsku, seria 18.21, sygn. 11520, [53/474/0/18.21/11520], 1926–1937;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 45, 59, nr 4, s. 54, nr 14, s. 276; 1924, nr 12, s. 209; 1925, nr 12, s. 195; 1926, nr 5, s. 61, nr 12, s. 178; 1927, nr 2, s. 23, nr 12, s. 180; 1928, nr 1, s. 12, nr 14, s. 268; 1929, nr 12, s. 263; 1930, nr 7, s. 180, nr 8, s. 223; 1931, nr 5, s. 71–72; 1932, nr 2 dodatek, s. 14; 1933, nr 13, s. 133, nr 14, s. 144; 1934, nr 9, s. 122; 1935, nr 1, s. 23; 1936, nr 9, s. 233; 1937, nr 4, s. 74;
- RSZ: 1932, s. 16, 218–219; 1933; s. 177, 214; 1934, s. 171, 212; 1935, s. 95; 1936, s. 95; 1937, s. 104; 1938, s. 111; 1939, s. 111.

LIZBONA

Państwo: Portugalia

Ranga: 1934–1945: wydział konsularny

Kompetencja terytorialna: Portugalia oraz jej posiadłości kolonialne

Adres: 1934: rua dos Luzíadas 15

Kierownik:

- 1.01.1934–1.01.1941- – Marian Paszkiewicz, p.k., tyt. *attaché*
- -07.1941–03.1945 – Kazimierz Zdziarski, p.k., tyt. konsul[442]
- 12.05.1945- – Stanisław Graczykowski, tyt. wicekonsul

[442] Poselstwo RP w Lizbonie nigdy nie miało wydzielonego wydziału konsularnego, sprawy konsularne załatwiali pracownicy poselstwa. Do portugalskiego Protokołu Dyplomatycznego zostali zgłoszeni jako urzędnicy zawodowi przydzieleni do Konsulatu Honorowego RP w Lizbonie. Stan na

Podległość: działał w ramach przedstawicielstwa dyplomatycznego w Lizbonie. Podlegały mu konsulaty honorowe w Lizbonie, Porto, Ponta Delgada (Wyspy Azorskie), Banguela (Angola), Funchal (Madera) i Lourenço Marques (Mozambik)

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne [Wydziału Konsularnego] Poselstwa RP w Lizbonie na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 1–8 dokumentu; ibidem, sygn. 965, Sprawy personalne placówek – Jerozolima, Tel-Aviv, Teheran, Lizbona, 1944–1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1926, nr 2, s. 22; 1932, nr 2 dodatek, s. 15;
- RSZ: 1939, s. 125.

LIZBONA

Państwo: Portugalia

Ranga: 22.09.1923[443]–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1923: prowincje Estremadura, Alentejo, Algarve, Wyspy Azorskie, Madera, Porto Santo oraz wszystkie portugalskie prowincje zamorskie; 1926: Estremadura, Alentejo, Algarve, Wyspy Azorskie, Madera i Porto Santo oraz wszystkie zamorskie prowincje Portugalii; 1945: Alentejo, Algarve, Estremadura oraz kolonie portugalskie z wyjątkiem Angoli i Azorów

Adres: 22.09.1923–1939-; rua dos Luzíadas 15; 1933: Mont'Estoril, Vila Maria Ana, XII; 1933: Alto de Santa Catarina 1; 1934–1945: rua dos Luzíadas 15

Kierownik:

- 1.06.1923–7.09.1929 – Fernand Touzet, konsul honorowy
- 16.04.1930–1945- – René Touzet, konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Madrycie, później przedstawicielstwo dyplomatyczne w Lizbonie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 1494, [2/322/0/-/1494], Sprawy organizacyjne i personalne MSZ, korespondencja, okólniki; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 1;

2.01.1944 r. 2 etaty urzędnicze oraz 1 p.k. Mimo tego w dokumentach budżetowych występował zapis: „Portugalia Poselstwo i Wydział Konsularny RP w Lizbonie" – np. IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 551, Budżet placówek na 1942 r.

[443] Według AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], […] wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., k. 26, data powołania konsulatu honorowego to 1.06.1923 r.

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 26;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 337;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Lizbonie, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 13, s. 253; 1924, nr 12, s. 210; 1925, nr 12, s. 197; 1926, nr 2, s. 22, nr 12, s. 179, nr 12, s. 182; 1928, nr 14, s. 270; 1929, nr 8, s. 154, nr 12, s. 265; 1930, nr 8, s. 228;
- RSZ: 1932, s. 191, 230; 1933, s. 168, 216; 1934, s. 177, 213; 1935, s. 104; 1936, s. 105; 1937, s. 114; 1938, s. 123; 1939, s. 125.

LONDYN

Państwo: Wielka Brytania

Ranga: 1.09.1919–1945: konsulat generalny[444]

Kompetencja terytorialna: 1919: miasto Londyn i całe terytorium Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii; 1921–1926: Anglia wraz z Irlandią i wszelkimi dominiami z wyjątkiem Kanady, Australii i Nowej Zelandii; Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii z dominiami, (oprócz Kanady i Nowej Funlandii), z koloniami (oprócz Indii Brytyjskich, państw indyjskich, wysp Cypru i Cejlonu) oraz z terenami mandatowymi (oprócz Palestyny i Iraku); 1930: spod kompetencji konsulatu w Londynie wyłączona została wyspa Nowa Funlandia (włączona w kompetencje konsulatu generalnego w Londynie na podstawie decyzji z 15.05.1928), która przeszła do kompetencji konsulatu w Montrealu[445]; 1932: po utworzeniu konsulatu honorowego w Bombaju wyłączono Cesarstwo Indii i państwa indyjskie; 1934: Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii wraz z koloniami, protektoratami i terenami mandatowymi z wyłączeniem Palestyny, Transjordanii i wyspy Cypru, dominium Południowej Afryki wraz z terenami mandatowymi

[444] Wcześniej działało w Londynie Biuro „Urzędu Polskiego Spraw Cywilnych we Francji" Delegacji KNP, którą kierował Tadeusz Garszyński (-11.06.–22.06.1919-). D. Grajczak, op.cit.; A. Suchcitz, J. Kowalska, K. Górny, A. Dobroński, *Z dziejów polskiej służby konsularnej w Londynie. A history of the polish consular service in London, 1919–2014,* Londyn/London 2015.

[445] Dz. Urz. MSZ, 1930, nr 3, s. 38.

Południowo-Zachodniej Afryki, Commenwealth Australii wraz z terenami mandatowymi Nowej Gwinei i Nauru, dominium Nowej Zelandii wraz z terenami mandatowymi zachodniej Samoa; 1944–1945: Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii, Bermudy, Malta, Mauritius, Islandia

Adres: 1919–1932: 2, Upper Montague Street; -22.05.1936–1938: 2 Thornhaugh Street; 1939–1945: konsulat przeniesiony w pobliże ambasady na Portland Place 63

Kierownik:

- 1.09.1919–1.05.1920 – Leon Goldstand, konsul generalny[446]
- 1.05.–11.05.1920–31.10.1932 – Kazimierz Komierowski, wicekonsul tyt. tymczasowo zarządzający, konsul[447], (acting consul general) konsul generalny
- 1.11.1932–1.07.1934 – Witold Hulanicki, kierownik urzędu, konsul
- 1.07.1934–5.07.1945 – dr Karol Poznański, konsul generalny[448]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Londynie; 1934: podlegały mu konsulaty i wicekonsulaty honorowe w Cardiff, Glasgow, Hull, Southampton[449]; 1945: konsulaty honorowe w Cardiff, Glasgow, Hamilton (Bermudy), Hull, Manchesterze, Port Luis (Mauritius), Reykjaviku (Islandia), Southampton, Swansea, La Valetcie (Malta)

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 504, Konsulat Generalny RP w Londynie, [2/504/0] (115 j.a., 1919–1941)
- IPMS, zesp. A.42, Konsulat Generalny RP w Londynie (243 j.a., 1919–1946)[450]

---

[446] Nominacja podpisana przez Naczelnika Państwa 17.07.1919 r., listy komisyjne – 18.08.1919 r. Ponadto w placówce pracowali wicekonsul (Kazimierz Komierowski) i sekretarz konsularny (Jan Lech Byszewski).

[447] Na pewno w 1926 r. Zob.: Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 12, s. 183. Konsulem generalnym został z dniem 1.07.1927 r.

[448] W 1939 r. 14 etatów (konsul generalny, *attaché* konsularny oraz 11 p.k.); stan na 1.01.1942 r. 30 etatów (konsul generalny, 2 konsulów, 2 wicekonsulów, minister, 2 radców, referent paszportowy, księgowy, archiwista, 2 referentów prawnych, kierownik referatu depozytowego, referent dla spraw uchodźczych, referent wojskowy, pomocnik archiwisty, referent personalny, 2 sekretarki, 4 maszynistki, pomocnik księgowego, referent do spraw ubezpieczeniowych, szofer, 2 woźnych, dozorca); 1.07.1944 r. 38 etatów (konsul generalny, konsul oraz 34 p.k. – wśród nich funkcjonariusze niżsi) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Generalnego RP w Londynie; 1945 r. 39 etatów (konsul generalny, konsul, 33 p.k. oraz 4 funkcjonariuszy niższych) – ibidem, sygn. 922, Konsulat Generalny RP w Londynie, Budżet N 1 na rok 1945, b.p., k. 1–2 dokumentu; ibidem, Zestawienie wydatków rzeczowo-administracyjnych w stosunku rocznym Konsulatu Generalnego RP w Londynie, 1945 r., b.p.

[449] Zob. też: AAN, zesp. 504, Konsulat Generalny RP w Londynie, seria 8, sygn. 84, [2/504/0/8/84], Projekty utworzenia polskich konsulatów w Wielkiej Brytanii i w Imperium Brytyjskim, w: Leeds, Guernsey, Birmingham, Lowestoft, Wick, Newcastle upon Tyne, Liverpoolu, Bradford, Manchesterze, Bristolu, Northend, Colombo, Capetown – Nowej Zelandii. Korespondencja w sprawach kandydatów na stanowisko konsula, instrukcje, 1920–1932, 1936.

[450] Zob. również: W. Milewski, A. Suchcitz, A. Gorczycki, op.cit., s. 50–51.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Leon Goldstand, skan 62–63, 125;
- AAN, zesp. 39, Komitet Narodowy Polski w Paryżu, seria 2, sygn. 170, [2/39/0/2/170], Kraj. Organizacja placówek dyplomatycznych i konsularnych Państwa Polskiego, t. 1, 1919, Raport Sekretariatu Jeneralnego do Prezydium Komitetu Narodowego Polskiego w przedmiocie reprezentacji zagranicznej Państwa Polskiego, 10.02.1919 r., skan 37–65; ibidem, sygn. 171, [2/39/0/2/171], Kraj. Organizacja placówek dyplomatycznych i konsularnych Państwa Polskiego, t. 2, 1919, Spis Delegatur Polskich, marzec 1919 r., skan 55;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 219; ibidem, sygn. 5173, [2/322/0/-/5173], Sprawozdanie statystyczne z działalności i gospodarki Konsulatu Generalnego RP w Londynie za rok budżetowy 1930/1931, 15.07.1931 r., k. 8–24; ibidem, sygn. 5180, [2/322/0/-/5180], Konferencja polskich konsulów honorowych w Londynie – program. Raport, 1935; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 1; ibidem, sygn. 11764, [2/322/0/-/11764], Raport administracyjny, 1929; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2096, [2/490/0/-/2096], Projekty „Ordynacji konsularnej", „Instrukcji konsularnej", „Instrukcji w sprawie czynności administracyjnych" oraz korespondencja Ambasady RP w Waszyngtonie z MSZ w sprawie opracowania instrukcji konsularnej, b.d.;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 277, [2/495/0/-/277], Sieć dyplomatyczna i konsularna polska: centrala MSZ, Ambasada RP w Londynie, konsulaty w Londynie, Glasgow, Manchesterze, Edynburgu oraz poselstwa i attachaty przy rządach alianckich. Spis pracowników, 1944;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, k. 135; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 3431; ibidem, sygn. 1738, [2/503/0/8/1738], Skład Ambasady RP w Londynie oraz placówek polskich w posiadłościach brytyjskich, głównie mianowania, odwoływanie personelu, noty, korespondencja, notatki, 1938–1940, 1945, k. 30; ibidem, seria 8.5, sygn. 1217, [2/503/0/8.5/1217], Skład Konsulatu RP w Londynie: *agréments* etc. Leon Goldstand, Kazimierz Komierowski, Jan Lech Byszewski, Ksawery Zalewski, Adam Kruczkiewicz, Mikołaj Samson Himmelstjerna, W[itold] Hulanicki, Karol Poznański (noty, korespondencja), 1919–1935; ibidem, sygn. 1224, [2/503/0/8.5/1224], Sieć dyplomatyczna i konsularna polska w Anglii i dominiach. Kompetencje terytorialnie i rzeczowe. Konsulaty czeskie i niemieckie. Instrukcje, raporty, memoriały, korespondencja,

1919–1936, k. 5–6, 9–13; ibidem, sygn. 1225, [2/503/0/8.5/1225], Projekty utworzenia nowych placówek (Egipt, Syria, Palestyna, Kanada, Peru, Ekwador, Irlandia, Wielka Brytania). Teksty umów, listy komisyjne, raporty, instrukcje, 1920–1934, k. 146; ibidem, sygn. 1307, [2/503/0/8.5/1307], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze Konsulatu Generalnego RP w Londynie (raporty, sprawozdania klasowe, korespondencja), 1920–1938; ibidem, seria 9.1, sygn. 1319, [2/503/0/9.1/1319], Raporty Konsulatu Generalnego RP w Londynie – ogólne, administracyjne, emigracyjne (instrukcje, korespondencja), 1919–1931;

- IH, zesp. 33, Ambasada Polski w Wielkiej Brytanii, sygn. 85, [800/33/0/-/85], Polish Consulate General in London, Correspondence, Economic reports, 1920, 1939, skan 598–1010;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 434, Konsulat Generalny RP w Londynie, 1942–1945; ibidem, sygn. 450, Sprawy wewnętrzne Konsulatu Generalnego RP – Londyn, 1945; ibidem, sygn. 584, Wykaz etatów KG RP w Londynie na dzień 1 I 1942 r., 9.08.1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu Generalnego RP w Londynie na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 1–3 dokumentu; sygn. 1010, Konsulat Generalny RP w Londynie – Personalne, 1944–1945;
- IPMS, Kolekcja Edwarda Raczyńskiego, sygn. 23A/4, Likwidacja konsulatów i Ambasady RP w Londynie, 1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1923 nr 3, s. 49, nr 6, s. 116; 1924, nr 12, s. 214; 1925, nr 12, s. 200; 1927, nr 12, s. 186; 1928, nr 14, s. 274; 1929, nr 12, s. 259; 1930, nr 3, s. 38, nr 8, s. 221; 1932, nr 2, s. 19, nr 13, s. 183, nr 17, s. 241, nr 25, s. 221; 1934, nr 5, s. 65, 77;
- RSZ: 1932, s. 29, 248; 1933, s. 192, 219; 1934, s. 187, 217; 1935, s. 123–124; 1936, s. 124–125; 1937, s. 133–134; 1938, s. 148; 1939, s. 153.

LOS ANGELES

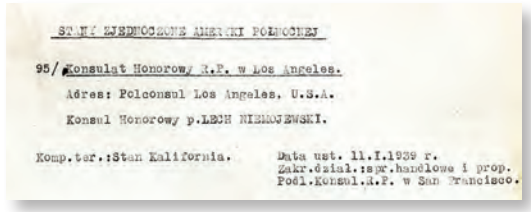
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI PÓŁNOCNEJ

95/ Konsulat Honorowy R.P. w Los Angeles.
Adres: Polconsul Los Angeles, U.S.A.
Konsul Honorowy p.LECH NIEMOJEWSKI.

Komp.ter.:Stan Kalifornia. Data ust. 11.I.1939 r.
Zakr.działal.:spr.handlowe i prop.
Podl.Konsul.R.P. w San Francisco.

Państwo: Stany Zjednoczone AP

Ranga: 11.01.1939[451]–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: stan Kalifornia; (1945: południowa Kalifornia)

Adres: 1939–1945: 650, South Grand Avenue, suite 814

Kierownik:

- 1939–1945- – Lech Niemojewski, konsul honorowy[452]

Podległość: konsulat generalny w Chicago; 04.1942–1945: konsulat w San Francisco

[451] Konsulat powstał 24.04.1939 r. Zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna […], k. 340.
[452] Załatwiał sprawy handlowe.

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 29;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 7;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 340;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Los Angeles, b.p.;
- RSZ: 1939, s. 133.

LOURENÇO MARQUES
(Maputo)

Państwo: Mozambik, kolonia portugalska (obecnie Mozambik)

Ranga: 21.03.1938–1939-: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Mozambik

Adres: Polconsul Lourenço Marques

Kierownik:

- 1939- – Francisco de Souza Pereira Cabrae[453]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Lizbonie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 340;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Lourenço Marques, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1938, nr 4, s. 46;
- RSZ: 1939, s. 126.

[453] Z powodu wybuchu wojny nie zdołano uzyskać *exequatur* dla konsula honorowego, nie kontaktował się on z poselstwem i listy komisyjne nie zostały dostarczone konsulowi, sam konsulat nigdy nie został uruchomiony.

LOZANNA

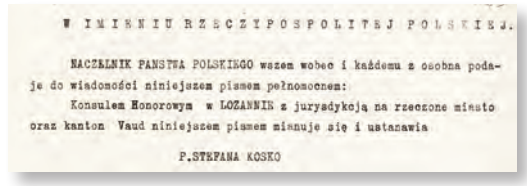
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

NACZELNIK PAŃSTWA POLSKIEGO wszem wobec i każdemu z osobna podaje do wiadomości niniejszem pismem pełnomocnem:

Konsulem Honorowym w LOZANNIE z jurysdykcją na rzeczone miasto oraz kanton Vaud niniejszem pismem mianuje się i ustanawia

P.STEFANA KOSKO

Panstwo: Szwajcaria

Ranga: 1920: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: miasto Lozanna oraz kanton Vaud

Adres: brak informacji

Kierownik:

- -1.01.–21.02.1920- – Stefan Kośko (Kosko), konsul honorowy

Podległość: placówka dyplomatyczna w Bernie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Stefan Kosko, skan 133;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 5;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 41.

LUBLANA
(Lubljana)

MINISTERSTWO
SPRAW ZAGRANICZNYCH

Nr.61330/D.12374/VI./30.

Warszawa, dnia 2 lipca 1930.

WYCIĄG

z raportu(ów) politycznego(nych) ~~Poselstwa/Ministerstwa~~ Polskiego

w Lublanie.

Państwo: Królestwo Serbów, Chorwatów i Słoweńców, od 1929 Jugosławia (obecnie Słowenia)

Ranga: 1920: agencja konsularna; 25.07.1935–14.04.1941: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1920: miasto Lublana oraz całe terytorium Słowenii; 1935: Banovina Dravska

Adres: 1936–1939: Narodni Muzej, Bleiweissova cesta

Kierownik:

- 1920- – Mieczysław Mistat, prowizoryczny kierownik agencji
- -27.05.1920- – Władysław Namysłowski, wicekonsul[454]
- 6.05.1935–1939- – dr Franciszek Stelé, konsul honorowy

Podległość: konsulat generalny w Zagrzebiu

Archiwum placówki: brak informacji

[454] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 27.05.1920 r. Namysłowski nie objął placówki, pozostał na stanowisku wicekonsula, kierownika Konsulatu RP w Belgradzie.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Władysław Namysłowski, skan 159–160;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 1.1.2, sygn. 67, [2/503/0/1.1.2/67], Raport Wicekonsulatu RP w Lublanie: Stosunek do Polski, 1920;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Lublanie, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 42; 1935, nr 5, s. 120, 124;
- RSZ: 1939, s. 94.

LUKSEMBURG

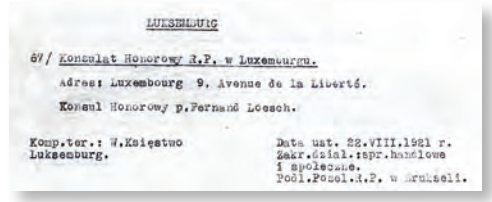
LUKSEMBURG

67/ Konsulat Honorowy R.P. w Luxemburgu.

Adres: Luxembourg 9, Avenue de la Liberté.

Konsul Honorowy p.Fernand Loesch.

Komp.ter.: W.Księstwo Luksemburg.

Data ust. 22.VIII.1921 r.
Zakr.działl.:spr.handlowe i społeczne.
Podl.Poszl.R.P. w Brukseli.

Państwo: Luksemburg

Ranga: 22.08.1921–15.10.1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Wielkie Księstwo Luksemburga

Adres: 1921–1930; 5, rue Joseph II; 1930, 1932: 6, rue du Marché aux Herbes; 1937–1939: 9, avenue de la Liberté

Kierownik:

- 1.08.1921–1933- – Emmanuel Servais, konsul honorowy
- 25.07.1933–15.10.1945 – Fernand Loesch, konsul honorowy[455]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Brukseli (w 1929 konsulatowi w Antwerpii[456])

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 4, t. 17, Ruch służbowy za wrzesień 1921 r. w centrali i na placówkach w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, k. 62;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Luksemburgu, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 43, nr 6, s. 111; 1924, nr 12, s. 208; 1925, nr 12, s. 193–194; 1926, nr 2, s. 22, nr 12, s. 176; 1927, nr 12, s. 178; 1928, nr 14, s. 266; 1929, nr 12, s. 261; 1930, nr 3, s. 68, nr 5, s. 68, nr 8, s. 224; 1932, nr 2 dodatek, s. 4; 1933, s. 153;
- RSZ: 1932, s. 162, 204; 1933, s. 152, 212; 1934, s. 146, 209; 1935, s. 82; 1936, s. 82; 1937, s. 91; 1938, s. 100; 1939, s. 97.

---

[455] 15.10.1945 r. *attaché*/wicekonsul w Konsulacie Honorowym RP w Luksemburgu Jan Dziurzyński przekazał inwentarz, archiwa i pieczęcie państwowe konsulowi honorowemu Fernandowi Loesch, który wkrótce (1.04.1946) został ponownie mianowany konsulem honorowym RP w Luksemburgu.

[456] Dz. Urz. MSZ, 1929, nr 8, s. 154.

LULEÅ

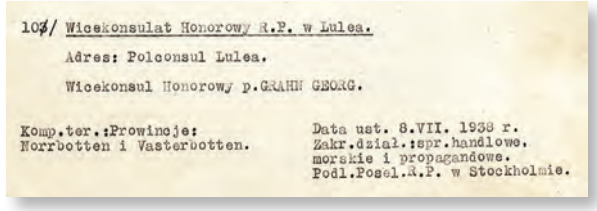
10⅞/ Wicekonsulat Honorowy R.P. w Lulea.

Adres: Polconsul Lulea.

Wicekonsul Honorowy p.GRAHN GEORG.

Komp.ter.:Prowincje:
Norrbotten i Vasterbotten.

Data ust. 8.VII. 1938 r.
Zakr.dział.:spr.handlowe.
morskie i propagandowe.
Podl.Posel.R.P. w Stockholmie.

Państwo: Szwecja

Ranga: 8.07.1938–1945: wicekonsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1939, 1945: prowincje Norrbotten i Västerbotten

Adres: Polconsul Lulea

Kierownik:

- 8.07.1938–1945 – Georg Grahn, wicekonsul honorowy[457]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Sztokholmie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2096, [2/490/0/-/2096], Projekty „Ordynacji konsularnej", „Instrukcji konsularnej", „Instrukcji w sprawie czynności administracyjnych" oraz korespondencja Ambasady RP w Waszyngtonie z MSZ w sprawie opracowania instrukcji konsularnej, b.d., k. 31;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 341;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Luleå, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1938, nr 5, s. 76, 79;
- RSZ: 1939, s. 141;
- *Sveriges statskalender* (Stockholm), *för året*: 1940, s. 257; 1942, s. 266; 1945, s. 295.

LUSAKA

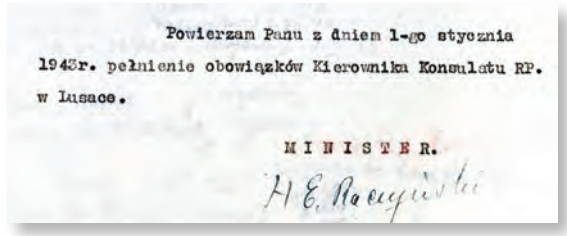
Powierzam Panu z dniem 1-go stycznia 1943r. pełnienie obowiązków Kierownika Konsulatu RP. w Lusace.

MINISTER.

H. E. Raczyński

Państwo: Rodezja, kolonia brytyjska (obecnie Zimbabwe)

Ranga: (11.1940) 08.1941–1945: konsulat

Kompetencja terytorialna: Rodezja Północna

Adres: Lusaca

Kierownik:

- 06.1941–1.11.1942 – Stefan Fiedler-Alberti, konsul generalny

[457] Zakres działania: sprawy handlowe, morskie i propagandowe; Mieczysław Bąk p.k.

- 12.1942 – vacat[458]
- 01.–02.1943 – Aleksander Zawisza, konsul generalny
- 1.01.–1.07.1943 – Szczęsny Zaleski, p.o. kierownik
- 1.07.1943–31.01.1944 – Szczęsny Zaleski, konsul generalny
- 1.05.1944–1945- – Stanisław de Rosset, konsul[459]

Podległość: konsulat w Johannesburgu

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1739, [2/503/0/8/1739], Skład Ambasady RP w Londynie oraz placówek polskich w posiadłościach brytyjskich, głównie mianowanie i odwoływanie personelu, noty, korespondencja, notatki, 1941–1942, k. 34, 49–57, 72–74; ibidem, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 144; ibidem, sygn. 1741, [2/503/0/8/1741], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1939–1940, k. 139, 142, 144; ibidem, sygn. 1738, [2/503/0/8/1738], Skład Ambasady RP w Londynie oraz placówek polskich w posiadłościach brytyjskich, głównie mianowania, odwoływanie personelu, noty, korespondencja, notatki, 1938–1940, 1945, k. 220–221, 224; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 346;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/Z, k. 17, 18, 45–46; ibidem, sygn. 474/1/R, k. 62–63;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 265, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat RP – Lusaka, 1945; ibidem, sygn. 469, Sprawy wewnętrzne Konsulatu RP – Lusaka, 1944–1945; ibidem, sygn. 685, Odpis listu komisyjnego Stanisława de Rosset, b.p.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu RP w Lusace kompetentnego na Rodezję Północną na dzień 20 maja 1944 r., 26.05.1944 r., b.p., s. 1–3 dokumentu; ibidem, sygn. 890, Finanse placówek – Lusaka, 1947; ibidem, sygn. 1011, Konsulaty – Capetown, Johannesburg, Pretoria, Lusaka, Santiago de Chile – Personalne, 1944–1945; ibidem, sygn. 1059, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Lusaka, 01.1945–05.1945; ibidem, sygn. 1253, Wykaz urzędów zagranicznych RP na rok 1945, s. 26.

---

[458] IH, zesp. 42, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 293, [800/42/0/-/293], Office clerks, 1942 r., Budżety placówek afrykańskich [na grudzień 1942 r.], 1942 r., skan 47 – nie wymienił konsula, a tylko z-cę Szczęsnego Zaleskiego (p.k.).

[459] Objął urzędowanie 24.06.1944 r. Stan na 1.01.1942 r. 3 etaty (konsul generalny, radca ambasady, 1 p.k.), 1.01.1943 r. 2 etaty (konsul generalny, 1 p.k.); 1.01.1944 r. 3 etaty (konsul generalny, konsul, 1 p.k.); 1.07.1944 r. 3 etaty (konsul, 2 p.k. oraz 1 osoba na prace zlecone) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu RP w Lusace. Tyle samo etatów 1.01.1945 r., przy czym jeden pracownik (Walerian Łopatto) urzędował w Ekspozyturze w Livingstone – ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p.

LYON

Państwo: Francja

Ranga: 1919–20.08.1940: konsulat[460]; 20.09. 1940–16.12.1941: Biuro Polskie (*Office Polonaise*); 16.12.1941–11.09.1944: Biuro Administracji Polaków (*Bureau d'Administration des Polonais*); 11.09.1944–1945: konsulat

Kompetencja terytorialna: 1921: miasto Lyon i departamenty Ain, Allier, Cantal, Côte-d'Or, Haute-Loire, Haute-Savoie, Isère, Jura, Loire, Nièvre, Puy-de-Dôme, Rhône, Saône-et-Loire, Savoie; 17.07.1925 wyłączony został z kompetencji terytorialnej departament Doubs i Haute-Saône, w tym samym roku dodano departamenty Corrèze, Creuse i Haute-Vienne; od 1936: departamenty Ain, Allier, Cantal, Côte-d'Or, Haute-Loire, Haute-Savoie, Isère, Jura, Loire, Nièvre, Puy-de-Dôme, Rhône, Saône-et-Loire i Savoie; 1941: Loire-et-Cher, Cher, Indre-et-Loire znajdujące się w obszarze strefy nieokupowanej; 1945: departamenty Ain, Allier, Cantal, Côte-d'Or, Haute-Loire, Haute-Savoie, Isère, Jura, Loire, Nièvre, Puy-de-Dôme, Rhône, Saône-et-Loire i Savoie

Adres: -1.01.1920–18.10.1921-: 5, rue Dubois; 1921–1928: 14bis, Boulevard de la Côte, Ville Urbanne; 1.05.1928–1934: 202, Cours Gambetta[461]; 1934–5.04.1941-: 2, rue Jacques de Boissieu; -6.02.1943–1945: 6, Quai du General Sarrail

Kierownik:

- 16.09.1919–30.03.1924 – Jan Rzewuski, wicekonsul[462], konsul (1.01.1921)
- 1.03.1924–23.02.1925 – dr Józef Włodek, konsul[463]
- 23.02.1925–2.04.1931 – Piotr Kluczyński, konsul

---

[460] Konsulat powstał na bazie funkcjonującego w 1918 r. pod adresem Lyon, 8, Rue President Carnoy, biura Delegata w Lyonie „Urzędu Polskiego Spraw Cywilnych we Francji". Był nim Aleksander Łojko-Redziejewski, zob.: AAN, zesp. 39, Komitet Narodowy Polski w Paryżu, seria 7, sygn. 456, [2/39/0/7/456], Korespondencja urzędowa z instytucjami francuskimi i polskimi, 1918–1919, Pismo Urzędu Polskiego Spraw Cywilnych we Francji do francuskiego MSZ w sprawie notyfikowania przedstawiciela w Lyonie, 16.09.1918 r., skan 55–56; ibidem, sygn. 460, [2/39/0/7/460], Korespondencja urzędowa z instytucjami francuskimi i polskimi, Delegat Urzędu Polskiego Spraw Cywilnych w Lyonie, 1918–1919, skan 1–162. 10.03.1919 r. Aleksander Łojko-Redziejewski został przeniesiony do centrali w Paryżu, jego miejsce w Lyonie zajął Paul Duvivier.

[461] Z dokumentu kontroli placówki: „Lokal Urzędu, położony na krańcu miasta (30 minut pieszo od dworca centralnego), przerobiony częściowo ze stajni (poczekalnia) poza obszernym gabinetem Konsula jest ciasny, brudny i swym rozkładem wskazujący, jak nie powinien wyglądać polski Urząd zagraniczny" – AAN, zesp. 322, MSZ, sygn. 11688, [2/322/0/-/11688], Notatka naczelnika Wydziału Ogólno-Konsularnego […], k. 10.

[462] 16.09.1919 r. Naczelnik Państwa podpisał nominację i listy komisyjne Rzewuskiego na kierownika Konsulatu RP w Lyonie.

[463] Listy komisyjne Prezydent RP podpisał 28.03.1924 r.

- 2.04.–1.07.1931 – Adam Mikucki, konsul
- 1.07.1931–31.12.1933 – Jan Karczewski, konsul
- 1.01.1934–31.12.1936 – Wacław Czosnowski, konsul
- 1.01.1937[464]–18.06.1940 – Władysław Mierzyński, konsul
- 27.09.1940–15.12.1941 – Stefan Domański, dyrektor Biura
- 1.05.–15.12.1941 – Leon Koppens, oficjalny dyrektor[465]
- 16.12.1941–5.11.1943- – Charles Billecocq (*Ministre Plenipotentaire en retraite*, Francuz), dyrektor[466]
- -8.12.1943–10.01.1944- – Paul Duvivier, kierownik (*le gérant*)
- 20.09.1944–10.02.1945 – Stefan Domański, konsul, tymczasowy kierownik[467]
- 10.02.1945 – Stefan Domański, konsul, kierownik

Podległość: 1944: konsulat generalny w Paryżu[468]

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 779, Konsulat RP w Lyonie, [2/779/0] (83 j.a., 1920–1945)
- IPMS, Konsulat RP w Lyonie, sygn. A.54 (3 j.a., 1938–1945)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Jan Rzewuski, skan 206–209;
- AAN, zesp. 4, Kancelaria Cywilna Prezydenta RP w Warszawie, seria 2, sygn. 10, [2/4/0/2/10], Listy komisyjne konsulów, 1924, Józef Włodek, skan 11;
- AAN, zesp. 39, Komitet Narodowy Polski w Paryżu, seria 2, sygn. 170, [2/39/0/2/170], Kraj. Organizacja placówek dyplomatycznych i konsularnych Państwa Polskiego, t. 1, 1919, Raport Sekretariatu Jeneralnego do Prezydium Komitetu Narodowego Polskiego w przedmiocie reprezentacji zagranicznej Państwa Polskiego, 10.02.1919 r., skan 37–65;

---

[464] Przez min. spraw zagranicznych został mianowany konsulem 29.10.1936 r., a Prezydent RP podpisał listy komisyjne 23.11.1936 r.

[465] Biuro Polskie w Lyonie miało 14 etatów (dyrektor, 10 p.k., 3 funkcjonariuszy niższych).

[466] Charles Billecocq (ur. 1877–) był wcześniej konsulem generalnym Francji w Londynie. Andrzej Starzyński został „radcą technicznym" (*conseiller technique*) *Bureau d'Administration des Polonais*, w praktyce prowadził placówkę w Lyonie. W okresie 16.12.1941–31.12.1942 r. – Stefan Domański, delegat Przedstawiciela Rządu RP na Francję w Lyonie. Czasowo Billecocqa zastępował Duvivier (ur. 1869– zm. 1956, był francuskim dziennikarzem w Lyonie, od 1908 konsulem Kolumbii w Lyonie, tamże sekretarzem korpusu konsularnego). W lipcu 1943 r. w Biurze pracowali: Paul Duvivier, Andrzej Starzyński, Franciszek Karecki, Zygmunt Dobrowolski, Wacław Popielski, Felicja Szpakowska, Maria Rawska-Mrożkiewicz, Wojciech Szemendera, Stanisław Matłoka, Feliks Zmyślony.

[467] Stan na 30.11.1944 r. 15 etatów – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu RP w Lyonie. Stan na 1.01.1945 r. 15 etatów (konsul, wicekonsul, *attaché*, 11 p.k. oraz 1 agent konsularny) – ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p.

[468] Od stycznia 1945 r. placówce w Lyonie podlegał agent konsularny w Montluçon Zdzisław Moskała.

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 215; ibidem, sygn. 7419, [2/322/0/-/7419], Raporty prasowe Konsulatu RP w Lyonie, 1935–1936; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 3; ibidem, sygn. 11688, [2/322/0/-/11688], Notatka naczelnika Wydziału Ogólno-Konsularnego dotycząca wyników kontroli Konsulatu RP w Lyonie wraz z załącznikami, 5.04.1930 r., k. 10–75; ibidem, sygn. 11743, [2/322/0/-/11743], Raport administracyjny Konsulatu RP w Lyonie, 1929; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 3; ibidem, sygn. 12606, [2/322/0/-/12606], Sprawy organizacyjne, budżetowo-rachunkowe i personalne Konsulatu RP w Lyonie, 1922;
- AAN, zesp. 463, Ambasada RP w Paryżu, sygn. 240, [2/463/0/-/240], Raporty prasowe Konsulatu RP w Lyonie, 1934–1935; ibidem, sygn. 331, [2/463/0/-/331], Różne sprawy personalne. Lista więźniów politycznych w więzieniach i obozach we Francji, m.in. pracowników Biura do Spraw Polaków w Lyonie aresztowanych 13 VII 1944 r., których Gestapo ewakuowało do Niemiec, 1944–1945;
- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 618, [2/464/0/8/618], Sieć konsularna polska i obca – głównie we Francji. Sprawy utworzenia polskich agencji konsularnych w Maroku, Tunisie, Bordeaux, Tuluzie i Konsulatu Honorowego RP w Algierze, 1919–1931; ibidem, sygn. 620, [2/464/0/8/620], Terytorialne kompetencje urzędów polskich we Francji, 1920–1939; ibidem, sygn. 621, [2/464/0/8/621], Terytorialna kompetencja Biura Polskiego w Lyonie. Zmiana adresu Biura Generalnego Dyrektora Biur Polskich we Francji. Korespondencja, 1941; ibidem, seria 9, sygn. 768, [2/464/0/9/768], Zjazdy konsularne konsulów etatowych we Francji oraz w Bukareszcie. Instrukcje MSZ i Ambasady RP w Paryżu, raporty konsulatów RP w Marsylii i Lyonie, referaty, program, protokoły, memoriał Konsulatu RP w Strasburgu, korespondencja, 1921–1931; ibidem, sygn. 925, [2/464/0/9/925], Poszukiwanie osób, ustalanie adresów oraz wykonalność polskich wyroków alimentacyjnych we Francji. Instrukcje MSZ i Ambasady RP w Paryżu, raporty konsulatów RP w Lille, Lyonie, Marsylii i Paryżu, spisy poszukiwanych, okólniki Urzędu Emigracyjnego, 1941–1942;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 15;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 326;
- AAN, zesp. 756, Centralne Biuro do Spraw Polaków w Vichy, sygn. 2-3, [2/756/0/-/2-3], *Bureau d'Administration des Polonais de Lyon*, 1943–1944;
- IH, zesp. 42, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 38, [800/42/0/-/38], Political relations with Poland in general, 1940 r., Telegram szyfrowy Poselstwa RP w Madrycie do MSZ dotyczący przemianowania konsulatów na Biura Polskie, 14.01.1940 r., skan 100;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/D, k. 47–48;

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 345, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat RP – Lyon, 1945; ibidem, sygn. 486, Sprawy wewnętrzne Konsulatu RP – Lyon, 1945; ibidem, sygn. 551, Budżet placówek na 1942 r.; ibidem, sygn. 685, Odpis listu komisyjnego Stefana Domańskiego, b.p.;
- Dz. Urz. MS: 1938, nr 2, s. 42; 1939, nr 4, s. 65;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 40; 1923, nr 3, s. 41, nr 6, s. 109; 1924, nr 3, s. 36, nr 12, s. 206; 1925, nr 8, s. 117, nr 3, s. 12, nr 8, s. 117, nr 12, s. 191; 1926, nr 12, s. 173; 1927, nr 12, s. 175; 1928, nr 6, s. 115, nr 14, s. 261; 1929, nr 12, s. 257; 1930, nr 8, s. 219; 1931, nr 10, s, 176; 1932, nr 2 dodatek, s. 8; 1933, nr 19, s. 185–186; 1934, nr 9, s. 121; 1935, nr 2, s. 41;
- RSZ: 1932, s. 28, 185–186; 1933, s. 164, 209; 1934, s. 158, 205; 1935, s. 56; 1936, s. 56; 1937, s. 65; 1938, s. 72; 1939, s. 70;
- *Annuaire Diplomatique et Consulaire de la République Française* (Paris), *pour*: 1921, s. 393; 1922, s. 398; 1924 et 1925, s. 414.

MADRYT

MADRID, le 24 avril 1933.

Dr. T. Nieduszyński
Radca Poselstwa

Państwo: Hiszpania

Ranga: 11.09.1919–1936: oddział/wydział konsularny

Kompetencja terytorialna: obszar całej Hiszpanii, Maroko Hiszpańskie i kolonie w Afryce: Rio de Oro, Ifni, Gwinea Hiszpańska, Fernando Poo; 1925–1927: cała Hiszpania z wyjątkiem okręgu konsulatu w Barcelonie

Adres: 1923: calle de Monte Esquinza 38; 1925–1927: calle de Goya 9; 1929, 1930: calle de Zurbano 21[469]

Kierownik:

- -20.10.1919–1.01.1920- – Platon Ciechanowiecki, wicekonsul
- 1.05.1923–31.05.1926 – Konstanty Jeleński, sekretarz
- 1.06.1926–28.02.1931 – Jerzy Tarnowski, tyt. radca
- 1.03.1931–30.09.1935 – dr Tadeusz Nieduszyński, radca
- 1.06.1936–30.09.1937 – Leopold Koziebrodzki, sekretarz
- 1.09.1937–28.02.1940 – Mieczysław Skolimowski, sekretarz konsularny tyt. II sekretarz
- 1.03.1940–04.1942 – Mieczysław Skolimowski, sekretarz konsularny tyt. radca
- -1.05.1942–31.12.1944 – Eugeniusz Kobyłecki, *attaché* tyt. sekretarz
- 1.01.1945- – Józef Tyszka, radca

[469] W okresie wojny domowej, w 1939 r. poselstwo mieściło się w San Sebastian c. Saint Jean de Luz. Boîte postale 107. Tam też funkcjonował wydział konsularny.

Podległość: działał w ramach przedstawicielstwa dyplomatycznego w Madrycie. Wydziałowi konsularnemu podlegały konsulaty honorowe w Barcelonie, Bilbao, Madrycie, Valencii i Vigo

Archiwum placówki:

- IPMS, Konsulat Generalny RP w Madrycie, A.80 (4 j.a., 1919–1957). Ze względu na to, że archiwum poselstwa w Madrycie znajduje się w prywatnych rękach, trudno określić jego zawartość

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 2;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. A.11.474/2/302, Teczka personalna Eugeniusza Kobyłeckiego;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 42; 1924, nr 12, s. 207; 1925, nr 3, s. 31, nr 12, s. 192; 1926, nr 12, s. 174; 1927, nr 12, s. 176; 1928, nr 14, s. 263; 1929, nr 12, s. 258; 1930, nr 8, s. 220; 1935, nr 5, s. 125, 148.

MADRYT

Państwo: Hiszpania

Ranga: 28.02.1936–1945: konsul honorowy

Kompetencja terytorialna: Madryt, Oviedo, León, Zamora, Salamanca, Cáceres, Badajoz, Valladolid, Avila, Segovia, Toledo, Ciudad Real, Soría, Guadalajara i Cuenca

Adres: 1936–1945: calle de Barquillo 1

Kierownik:

- 28.02.1936–5.06.1945- – Ildefonso Gonzalez Fierro Ordonez, konsul honorowy[470]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Madrycie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 198, [2/322/0/-/198], Zażalenia na Konsulat Honorowy RP w Madrycie. Pismo, 1927;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 18;

[470] Data wystawienia listów komisyjnych: 17.04.1936 r. Brak pracowników etatowych, kontraktowych lub niższych.

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 329;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Madrycie, b.p.;
- IPMS, Poselstwo RP w Madrycie, sygn. A.45, podzesp. 675, teczka 3: Konsulaty honorowe RP – Walencja, Las Palmas, Madryt;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 42; 1936, nr 4, s. 97, 100;
- RSZ: 1936, s. 64; 1937, s. 73; 1938, s. 82; 1939, s. 81.

MALAGA

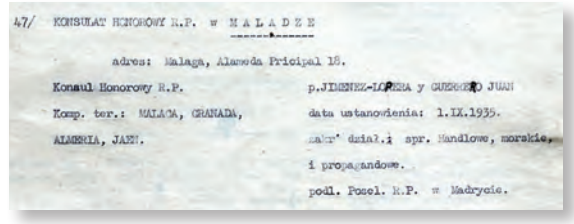
47/ KONSULAT HONOROWY R.P. w M A L A D Z E

adres: Malaga, Alameda Pricipal 18.

Konsul Honorowy R.P. p.JIMENEZ-LOPERA y GUERRERO JUAN

Komp. ter.: MALAGA, GRANADA, data ustanowienia: 1.IX.1935.

ALMERIA, JAEN. zakr' dział.i spr. Handlowe, morskie,

i propagandowe.

podl. Posel. R.P. w Madrycie.

Państwo: Hiszpania

Ranga: 1.09.1935–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Malaga, Granada, Almeria i Jaen

Adres: 1936–1945: Alameda Principal 18

Kierownik:

- 1.09.1935–1945- – Juan Jimenez-Lopera y Guerrero, konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Madrycie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 19;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 330;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Maladze, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1935, nr 6, s. 130; 1936, nr 1, s. 18, nr 3, s. 72;
- RSZ: 1936, s. 66; 1937, s. 75; 1938, s. 83; 1939, s. 82.

MALMÖ

Państwo: Szwecja

Ranga: 23.04.1920[471]–2.01.1944-: konsulat honorowy; -1.07.1944–1945: wicekonsulat; 1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1920–1928: miasto Malmö i całe terytorium Malmöhus, Krinstianstad, Blekinge, Kronborg i Halland; 1939–1945: prowincje Blekinge, Kristianstad, Kronberg, Malmöhus

Adres: 1920–1924: Davidhallsgatan 3a; 1925–1930-: Jöns Filsgatan 2; 1932: Davidhallsgatan 14; 1934: Engelbrektsgatan 7; 1936–1938: Tegelgårdsgatan 1; 1939–1944: Gustav Adolfs torg 10/II; 1944–1945: Erik Dahlbergsgatan 20

Kierownik:

- 23.04.1920–31.03.1925 – Wilhelm Georg Hartmann Happach, konsul honorowy[472]
- 1.04.1925–28.02.1931[473] – Frederic Gunnar Carl Holm, konsul honorowy
- 1.03.–17.07.1931 – vacat
- 24.06.1931–1.10.1933 – Edvin Harry Olhson (Ohlsson), konsul honorowy
- 1.10.1933–28.02.1938 – Frederic Gunnar Carl Holm, konsul honorowy
- 24.04.1939–1945- – Franklin Wintermark, konsul honorowy[474]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Sztokholmie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 498, Konsulat RP w Malmö, [2/498/0] (23 j.a., 1920–1930)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Wilhelm Georg Hartmann Happach, skan 140;

---

471 „Sprawozdanie z działalności Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej w Malmö za rok 1920", podaje, że „Konsulat Polski w Malmö rozpoczął działalność w czerwcu" – zob. AAN, zesp. 498, Konsulat RP w Malmö, sygn. 8, [2/498/0/-/8], b.p.

472 Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 30.06.1920 r. Zwolniony ze stanowiska na własną prośbę.

473 Zwolniony na własne żądanie – Dz. Urz. MSZ, 1931, nr 2, s. 17.

474 1.09.1939 r. 3 osoby tworzyły konsulat honorowy (konsul honorowy, sekretarz, p.k.). Franciszek Mejer, p.k., pracował tam w okresie 15.10.1937–1.06.1942 r. i „przez 2 lata prowadził samodzielnie konsulat" – IPMS, zesp. A.11, MSZ, sygn. 474/1/M, k. 61–62. Stan na 1.07.1944 r. 2 etaty (wicekonsul Mieczysław Bąk, pracowniczka kontraktowa Romana Heinze) – ibidem, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Wicekonsulatu RP w Malmö. Zakres działania: sprawy handlowe, morskie, propagandowe i kulturalne, wizowanie paszportów obywateli szwedzkich na wjazd do Polski, wizowanie świadectw pochodzenia, świadectw weterynaryjnych i analizy towarów. W oficjalnym publikatorze Szwecji w 1940 r. w Malmö obok Wintermarka został wpisany konsul Jan Głębocki.

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 219; ibidem, sygn. 12505, [2/322/0/-/12505], Sprawy budżetowo-rachunkowe Konsulatu RP w Malmö, 1939;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 30;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 108;
- AAN, zesp. 497, Poselstwo RP w Sztokholmie, sygn. 88, [2/497/0/-/88], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe Poselstwa RP w Sztokholmie oraz konsulatów RP w Göteborgu i Malmö. Sprawozdania kasowe, korespondencja, b.d.;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 341;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/M, k. 61–62;
- IPMS, zesp. A11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 421, Wykaz pracowników Wicekonsulatu RP w Malmö, b.d.;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 48, nr 6, s. 115; 1924, nr 12, s. 213; 1925, nr 5, s. 70, 73, nr 12, s. 200; 1926, nr 12, s. 182; 1927, nr 12, s. 185; 1928, nr 14, s. 273; 1929, nr 8, s. 154, nr 12, s. 269; 1930, nr 8, s. 231; 1931, nr 2, s. 17; 1932, nr 1, s. 7, nr 2, s. 18; 1933, nr 15, s. 159;
- RSZ: 1932, s. 242; 1933, s. 188, 218; 1934, s. 183, 216; 1935, s. 116; 1936, s. 117; 1937, s. 127; 1938, s. 137; 1939, s. 141;
- *Sveriges statskalender* (Stockholm), *för året*: 1921, s. 199; 1925, s. 213; 1940, s. 257; 1942, s. 266; 1945, s. 295.

MANAGUA

Państwo: Nikaragua

Ranga: 4.10.1937–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Republika Nikaragua

Adres: -1938-: 202, Avenida N.O.

Kierownik:

- 4.10.1937–1.08.1941 – Emilio Meléndez, konsul honorowy[475]

[475] Dekret nominacyjny min. spraw zagranicznych z 4.10.1937 r., listy komisyjne Prezydent RP podpisał 9.11.1937 r., *exequatur* udzielono 12.01.1938 r. Za jego odwołaniem przemawiał fakt, że

- 15.10.1941–1945- – dr Joaquin Gomez, agent konsularny honorowy, konsul honorowy[476]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Meksyku

Archiwum placówki: Emilio Meléndez zdeponował archiwum w siedzibie Poselstwa Wielkiej Brytanii w Managua, trafiło ono następnie do Joaquina Gomeza

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 23, 24;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 336;
- AAN, zesp. 594, Poselstwo RP w Meksyku, seria 10, sygn. 124, [2/593/0/10/124], Konsulat Honorowy RP w Managui – utworzenie, nominacje dla konsula honorowego Emilio Meléndeza i agenta konsularnego Joaquina Gomeza. Nominacje, tekst ślubowania, umowa, korespondencja, wycinki prasowe, fotografia, 1937–1942;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Meksyku na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 14 dokumentu; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Managui, b.p.; ibidem, sygn. 1253, Wykaz urzędów zagranicznych RP na rok 1945, s. 16;
- Dz. Urz. MSZ: 1937, nr 6, s. 123, 132;
- RSZ: 1939, s. 103.

MANCHESTER

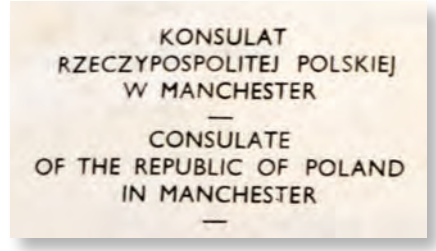

Państwo: Wielka Brytania

Ranga: 1.04.1934–5.07.1945: konsulat honorowy[477]

Kompetencja terytorialna: 1933, 1939–1945: hrabstwa Northumberland, Cum-berland, Durham, Westermorland, York (z wyłączeniem East Riding, Lancaster, Nottingham, Derby, Chester)

Adres: 35, Dale Street; 13.02.1937–1940-: 1, Brazennose Street; 1944–1945: 20, Princess Street

---

opowiedział się po stronie państw totalitarnych i jego nazwisko miało pojawić się na „czarnej liście" Stanów Zjednoczonych wymieniającej osoby sympatyzujące z polityką militarną Niemiec.

[476] Umowę na wykonywanie funkcji agenta konsularnego podpisano 15.10.1941 r. Zakres działania: sprawy handlowe i propagandowe.

[477] D. Grajczak, op.cit., s. 160–169 (podrozdział Konsulat Honorowy RP w Manchesterze); A. Suchcitz, *Konsulaty RP w Manchesterze 1934–1945 i 2007–2014*, Manchester–Londyn 2014.

Kierownik:

- 20.12.1933[478]–3.08.1935 – Ernest Sudlow, konsul honorowy
- 3.08.1935–31.03.1936 – vacat
- 1.04.1936–19.04.1937 – Konrad Szymanowski, konsul honorowy
- 20.04.1937–1938 – Jan Woyczyński, sekretarz konsulatu, „acting consul"
- 8.07.1938[479]–5.07.1945 – William Llewellyn Jones, konsul honorowy[480]

Podległość: konsulat generalny w Londynie

Archiwum placówki:

- IPMS, zesp. A.68, Konsulat RP w Manchesterze (9 j.a., 1937–1945)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 108; ibidem, sygn. 277, [2/495/0/-/277], Sieć dyplomatyczna i konsularna polska: centrala MSZ, Ambasada RP w Londynie, konsulaty w Londynie, Glasgow, Manchesterze, Edynburgu oraz poselstwa i attachaty przy rządach alianckich. Spis pracowników, 1944;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1229, [2/503/0/8/1229], Kandydaci na konsulów honorowych w Wielkiej Brytaniii, korespondencja, 1926–1935, k. 71–72, 207–208; ibidem, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 135; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 344; ibidem, seria 8.5, sygn. 1225, [2/503/0/8.5/1225], Projekty utworzenia nowych placówek: Egipt, Syria, Palestyna, Kanada, Peru, Ekwador, Irlandia, Wielka Brytania, teksty umów, listy komisyjne, raporty, instrukcje, 1920–1934, k. 146, 156–159, 174–178, 184; ibidem, sygn. 1311, [2/503/0/8.5/1311], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze konsulatów honorowych RP w Wielkiej Brytanii i Irlandii, konsulaty w Dublinie, Glasgow, Manchesterze, Cardiff, Southampton, sprawy dotyczące wszystkich konsulatów honorowych w Wielkiej Brytanii, okólnik, korespondencja, instrukcje, raporty, katalog wystawy, program koncertu, noty, budżety, wycinki prasowe, 1921, 1931–1937;

---

[478] Data nominacji. Zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1225, [2/503/0/8.5/1225], Projekty utworzenia nowych placówek [Egipt, Syria, Palestyna, Kanada, Peru, Ekwador, Irlandia, Wielka Brytania]. Teksty umów, listy komisyjne, raporty, instrukcje, 1920–1934, k. 226–229. Konsulat rozpoczął działalność 1.06.1934 r.

[479] Nominacja min. spraw zagranicznych z 8.07.1938 r., listy komisyjne Prezydent RP podpisał 16.08.1938 r., 30.09.1938 r. Jones i Raczyński sygnowali kontrakt na pełnienie funkcji konsula honorowego.

[480] Stan na 1.07.1944 r. 1 etat – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Honorowego RP w Manchesterze; 1.01.1945 r. 1 etat (p.k. referendarski) – ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p. Był nim Czesław Fynfsztyk (Fünfstück), sekretarz konsulatu, tyt. wicekonsul, konsul w okresie kwiecień 1939–1945 r.

ibidem, seria 9.1, sygn. 1315, [2/503/0/9.1/1315], Raporty konsulatów w Dublinie, Manchesterze, Bombaju, Colombo (katalog wystawy, program koncertu, korespondencja), 1931–1935, 1939;

- AAN, zesp. 504, Konsulat Generalny RP w Londynie, seria 8, sygn. 84, [2/504/0/8/84], Projekty utworzenia polskich konsulatów w Wielkiej Brytanii i w Imperium Brytyjskim, w: Leeds, Guernsey, Birmingham, Lowestoft, Wick, Newcastle upon Tyne, Liverpoolu, Bradford, Manchesterze, Bristolu, Northend, Colombo, Capetown – Nowej Zelandii. Korespondencja w sprawach kandydatów na stanowisko konsula, instrukcje, 1920–1932, 1936;
- IH, zesp. 33, Ambasada Polski w Wielkiej Brytanii, sygn. 52, [800/33/0/-/52], Konsulat Honorowy RP w Manchesterze, 1938, skan 501–554; ibidem, sygn. 70, [800/33/0/-/70], Budżet Konsulatów Honorowych RP w Wielkiej Brytanii według stanu na 1 maja 1940 r., skan 118;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 584, Wykaz etatów KG RP w Londynie na dzień 1 I 1942 r., 9.08.1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Manchesterze, b.p.;
- IPMS, zesp. A.42, Konsulat Generalny RP w Londynie, sygn. 127, Konsulat Honorowy RP w Manchesterze, 1934–1935; ibidem, sygn. 128, Konsulat Honorowy RP w Manchesterze, 1938–1945; ibidem, sygn. 532, Konrad Szymanowski, konsul honorowy w Manchesterze, 1936–1937;
- IPMS, zesp. A.16, Konsulat Generalny RP w Jerozolimie, sygn. 11, Listy Witolda Hulanickiego i Tadeusza Piszczkowskiego w sprawach Czesława Funfsztyka oraz dotyczące stosunków arabsko-żydowskich, 1937–1939;
- Dz. Urz. MSZ: 1935, nr 5, s. 127; 1936, nr 5, s. 116, nr 5, s. 79;
- RSZ: 1934, s. 188, 218; 1935, s. 126; 1936, s. 127; 1937, s. 135; 1938, s. 149; 1939, s. 154.

MANILA

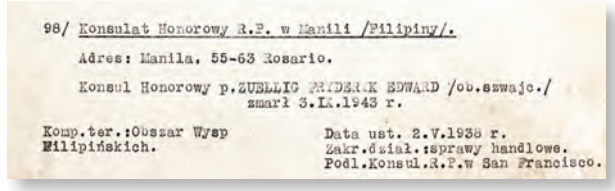
98/ Konsulat Honorowy R.P. w Manili /Filipiny/.

Adres: Manila, 55-63 Rosario.

Konsul Honorowy p.ZUELLIG FRYDERYK EDWARD /ob.szwajc./
zmarł 3.IX.1943 r.

Komp.ter.:Obszar Wysp Filipińskich.

Data ust. 2.V.1938 r.
Zakr.działa.:sprawy handlowe.
Podl.Konsul.R.P.w San Francisco.

Państwo: Filipiny, pod kontrolą Stanów Zjednoczonych AP (obecnie Filipiny)

Ranga: 2.05.1938–7.12.1941: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: wyspy Filipin

Adres: 1939: 55-63 Rosario

Kierownik:

- 2.05.1938–7.12.1941 – Fryderyk Edward Zuellig, konsul honorowy[481]

Podległość: konsulat generalny w Chicago

[481] Z chwilą wybuchu wojny między Japonią a Stanami Zjednoczonymi urwał się wszelki kontakt z Konsulatem Honorowym RP w Manilii. Sam konsul honorowy Fryderyk Edward Zuellig przebywał w Stanach Zjednoczonych, gdzie 3.09.1943 r. zmarł.

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Manili, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1938, nr 4, s. 46, 70;
- RSZ: 1939, s. 136.

MARIAŃSKIE ŁAŹNIE

MINISTERSTWO
SPRAW ZAGRANICZNYCH

Departament Administracyjny
Wydział Osobowy

Wasza data: 11.
Nasza L. Dz. A.I.4040/22.
W sprawie: dyplomu konsularnego p. Sadowskiego.
Termin dla zdy
Załączników: 2.

WARSZAWA, DN. 11 lipca 1922 r.

KANCELARIA CYWILNA NACZELNIKA PAŃSTWA
Nr 08475
dnia 19/7 192 2 r.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych przesyła przy niniejszem dyplom konsularny wraz z jego odpisem dla honorowego Vice-Konsula w Mariańskich-Łaźniach/Marienbad/ p. Stanisława SADOWSKIEGO, z prośbą o przedłożenie do podpisu p. NACZELNIKA PAŃSTWA i zwrot.

Do
Kancelarji Cywilnej
PANA NACZELNIKA PAŃSTWA
Belweder.

Państwo: Czechosłowacja (obecnie Czechy)

Ranga: 1.06.1922–19.01.1925: wicekonsulat honorowy; 19.01.1925–20.09.1927: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: miasta: Mariańskie Łaźnie, Franciszkowe Łaźnie (Františkovy Lázně) i Karlowe Wary (Karlovy Vary)

Adres: 1925–1927; Haus Hannover, Denisovo Namesti

Kierownik:

- -14.07.1922–1926- – Stanisław Sadowski, wicekonsul honorowy[482]

Podległość: podlegał przedstawicielstwu dyplomatycznemu w Pradze. Tam też zostały przeniesione jego kompetencje po likwidacji placówki

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Stanisław Sadowski, skan 210–212;
- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 2;
- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 17, s. 222; 1923, nr 3, s. 40, nr 6, s. 108; 1924, nr 12, s. 204; 1925, nr 1, s. 3, nr 1, nr 12, s. 189; 1926, nr 12, s. 171; 1927, nr 7, s. 106, nr 11, s. 147.

[482] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 14.07.1922 r.

MARSYLIA

Państwo: Francja

Ranga: 09.1919–1919: konsulat generalny; 1919–1.01.1920-: konsulat; 1920–1923: konsulat honorowy; 14.11.1923–1.04.1939: konsulat; 1.04.–24.09.1939: konsulat generalny; 24.09.1940–15.12.1941: Biuro Polskie (*Office Polonaise*); 15.12.1941–26.08.1944: Biuro Administracji Polaków (*Bureau d'Administration des Polonais*); 26.08.1944–5.07.1945: konsulat generalny[483]

Kompetencja terytorialna: 1921: miasto Marsylia, departamenty Bouches-du-Rhône, Var, Basses-Alpes, Vaucluse, Lozère, Ardèche, Gard, Hérault, Aude, Tarn, Tarn-et-Garonne, Ariège, Pyrénées-Orientales, Drôme, Hautes-Alpes, Aveyron, Lot, Corse, Charente, Charente-Inférieure, Dordogne, Lot-et-Garonne, Gers, Hautes-Pyrénées, Basses-Pyrénées; 1.03.1926: departamenty Charente, Charente-Inférieure i Basses-Pyrénées zostały przekazane w kompetencję Konsulatu Honorowego RP w Bordeaux, tam też w listopadzie 1926 przekazano departament Dordogne; 1927: departamenty Ardèche, Basses-Alpes, Bouches--du-Rhône, Corse, Drôme, Gard, Hérault, Hautes-Alpes, Lozère, Var, Vaucluse, Maroko, Tunis, Algieria, Syria i wszystkie kolonie i kraje mandatowe francuskie; 1930: departamenty Aveyron, Hérault, Lot-et-Garonne, Lot, Tarn, Tarn-et-Garonne, Gers, Hautes-Pyrénées, Aude, Haute-Garonne, Ariège i Pyrénées-Orientales przeszły do kompetencji konsulatu w Tuluzie; 1945: departamenty Ardéche, Basses-Alpes, Bouches-du-Rhône, Corse, Drôme, Gard, Hérault, Hautes-Alpes, Lozère, Var, Vaucluse

Adres: -1.01.–03.1920-: Hotel Terminus; 1921: 19, des Châlets de Nice; -18.10.1921-: 21, rue Edouard Delanglade; 1923: 36, rue Edouard Delanglade, X; 1925–1930: 6, Place Saint-Ferréol; 1932–1940-: 2, Place Saint-Ferréol; -29.11.1940–27.11.1941-: 2, Place Félix Baret; -31.05.1943–1945: 2, rue Saint-Jacques

Kierownik:

- 1.09.1919–15.10.1926 – dr Tadeusz Nieduszyński, wicekonsul, konsul honorowy (1.12.1921)[484], konsul (1.07.1923)
- 15.10.1926–31.08.1932 – Roman Wegnerowicz, konsul[485]

---

[483] A. Ambrochowicz-Gajownik, *W cieniu Lazurowego Wybrzeża. Konsulat polski w Marsylii w latach 1919–1940*, Warszawa 2019.

[484] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 23.09.1919 r., jako konsula honorowego – 14.11.1921 r. Zob.: AAN, zesp. 322, MSZ, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 215 – tam informacja, że Adam Mikucki pełnił funkcję wicekonsula, kierownika urzędu w okresie 10.–11.1924 r.

[485] Mianowany dekretem min. spraw zagranicznych z 9.09.1926 r.

- 1.09.1932–1.08.1939 – Witold Obrębski, konsul, konsul generalny (od 1.01.1935)[486]
- 1.08.1939–1.02.1940 – Jan Rozwadowski, konsul generalny[487]
- 1.02.–23.09.1940 – Adam Lisiewicz, konsul generalny
- 1.09.1940–15.12.1941 – Jan Małęczyński, dyrektor Biura Polskiego[488]
- 15.12.1941–5.01.1944- – Arsène Ronflard (*Consul Général en retraite*, Francuz), dyrektor[489]
- 20.09.1944–10.02.1945 – Witold Obrębski, konsul generalny, prowizoryczne kierownictwo[490]
- 10.02.–5.07.1945 – Witold Obrębski, konsul generalny

Podległość: podlegały mu konsulaty honorowe w: Algierze, Casablance, Conacry, Dakarze, Monaco, Monrowii, Nicei, Oranie, Tananarivie i Tunisie[491], a w 1935 również agent konsularny w Bejrucie (Syria); po 1944 nadzorowany przez placówkę dyplomatyczną w Paryżu

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, sygn. 2/464/0 (1005 j.a., 1919–1945)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Tadeusz Nieduszyński, skan 164, 169;
- AAN, zesp. 132, Ministerstwo Przemysłu, Handlu i Żeglugi Rządu RP emigracyjnego w Londynie, seria 8, sygn. 698, [2/132/0/8/698], Korespondencja manipulacyjna P.T.K. z Konsulem Generalnym w Marsylii dotycząca spraw rozliczeniowych z armatorami i inne, 1939–1940;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 1457b, [2/322/0/-/1457b], Zmiany personalne w urzędzie centralnym MSZ i w urzędach podległych, 1939, k. 120; ibidem, sygn. 7420, [2/322/0/-/7420], Raporty prasowe Konsulatu RP w Marsy-

---

[486] Protokół odbioru urzędu Obrębski podpisał 5.09.1932 r., stanowisko przekazał następcy 17.08.1939 r.

[487] Jan Rozwadowski przekazał stanowisko Adamowi Lisiewiczowi 2.03.1940 r.

[488] W okresie 1.09.1940–15.12.1941 r. Jerzy Żłobnicki pełnił funkcję kierownika biura i wicedyrektora Biura Polskiego (*Vice-Directeur de l'Office Polonais* lub *Directeur-Adjoint de l'Office Polonais*), któremu przyznano 12 etatów (dyrektor, 10 p.k., 1 funkcjonariusz niższy).

[489] Jerzy Żłobnicki został „radcą technicznym" (*conseiller technique*) *Bureau d'Administration des Polonais*, w praktyce dalej prowadził placówkę w Marsylii do 20.09.1944 r. W styczniu 1943 r. w Biurze w Marsylii pracowali: Józef Lewandowski, Rudolf Simek, Zygmunt Stranc, Anna Zajączkowska, Maria Parczyńska, Eugenia Osuchowska, Edward Gzik, Stanisław Suszyło. Ronflarda zastępował Gaston Grandclement.

[490] Stan na 30.11.1944 r. 9 etatów (konsul generalny, konsul, 5 p.k., 2 funkcjonariuszy niższych) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Generalnego RP w Marsylii. Stan na 1.01.1945 r. 11 etatów (konsul generalny, wicekonsul, 9 p.k.) – ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p. W dokumentach informacja, że placówką w okresie 5.09.–1.10.1944 r. kierował Włodzimierz Zieliński, po nim dopiero Witold Obrębski.

[491] Zob. także: AAN, zesp. 322, MSZ, sygn. 3997, [2/322/0/-/3997], Francja. Projekt utworzenia Konsulatu RP w Biarritz. Korespondencja, 1919.

lii, 1935–1936; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 3; ibidem, sygn. 11744, [2/322/0/-/11744], Raport administracyjny Konsulatu RP w Marsylii za rok 1928, 1929; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], k. 4; ibidem, sygn. 12598a, [2/322/0/-/12598a], Dotacje budżetowe dla Konsulatu RP w Marsylii. Zestawienia, 1937;

- AAN, zesp. 463, Ambasada RP w Paryżu, sygn. 241, [2/463/0/-/241], Raporty prasowe Konsulatu RP w Marsylii, 1934–1935; ibidem, sygn. 276, [2/463/0/-/276], Organizacja placówek polskich we Francji: obsada personalna, przesyłki, sprawy gospodarcze i budżetowo-rachunkowe. Korespondencja, 1919–1920;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 15;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 326;
- AAN, zesp. 505, Ambasada RP w Rzymie [w opracowaniu], sygn. 231, k. 14;
- AAN, zesp. 508, Konsulat Honorowy RP w Nicei, sygn. 54, [2/508/0/-/54], Raporty prasowe Konsulatu RP w Marsylii, sposób sporządzania, sprawy polskie w prasie francuskiej, 1933–1940; ibidem, sygn. 105, [2/508/0/-/105], Archiwum konsulatu urzędów zagranicznych hasła rejestracyjne, brakowanie akt. Konsulaty. Przekazanie Konsulatowi Generalnemu RP w Marsylii paczki akt przechowywanych przez osobę prywatną w Monte Carlo, powierzonych przez wicekonsula RP w Maroko L. Komierowskiego przed jego aresztowaniem. Prośba konsulatu w Tuluzie o nadesłanie wykazu. Korespondencja, 1924–1941, 1945; ibidem, sygn. 111, [2/508/0/-/111], Sprawy personalne Konsulatu RP w Marsylii: zawiadomienie o objęciu urzędowania przez nowego konsula. Korespondencja, 1932;
- AAN, zesp. 554, Konsulat Honorowy RP w Tunisie, sygn. 15, [2/554/0/-/15], Organizacja, skład i sprawy finansowe Konsulatu Honorowego RP w Tunisie, m.in. informacje o nominacji A. Lisiewicza na stanowisko konsula generalnego RP w Marsylii, podwyższenie taryfy opłat konsularnych, instrukcja MSZ, korespondencja, pokwitowania, 1939–1941; ibidem, sygn. 21, [2/554/0/-/21], Instrukcja konsularna. Wytyczne Konsulatu RP w Marsylii dla podległych mu konsulatów honorowych związane z całokształtem działalności, 1933–1934, 1936–1940; ibidem, sygn. 23, [2/554/0/-/23], Zjazdy konsularne, taryfa konsularna, zjazdy konsulów honorowych, ustalenie wysokości taryfy konsularnej przez Konsulat RP w Marsylii. Sprawozdanie ze zjazdu w 1944 r. w Algierze. Korespondencja, 1933–1936, 1944;
- AAN, zesp. 756, Centralne Biuro do Spraw Polaków w Vichy, sygn. 4, [2/756/0/-/4], *Bureau d'Administration des Polonais de Marseille*, 1943;
- IH, zesp. 42, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 38, [800/42/0/-/38], Political relations with Poland in general, 1940 r. Telegram szyfrowy Poselstwa RP w Madrycie do MSZ dotyczący przemianowania konsulatów na Biura Polskie, 14.01.1940 r., skan 100;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 346, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat RP – Marsylia, 1945; ibidem, sygn. 292, Obrębski; ibidem, sygn.

551, Budżet placówek na 1942 r.; ibidem, sygn. 685, Odpis listu komisyjnego Witolda Obrębskiego, b.p.;

- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 40; 1923, nr 3, s. 41, nr 13, s. 290, nr 6, s. 109, nr 15, s. 290; 1925, nr 8, s. 120, nr 12, s. 191–192; 1926, nr 8, s. 101, nr 12, s. 173; 1927, nr 12, s. 175–176; 1928, nr 14, s. 262; 1929, nr 9, s. 179, nr 12, s. 257; 1930, nr 4, s. 73–74, nr 8, s. 219; 1932, nr 2 dodatek, s. 8, nr 11, s. 154; 1935, nr 1, s. 23;
- RSZ: 1932, s. 57, 186; 1933, s. 164, 209; 1934, s. 158, 206; 1935, s. 57; 1936, s. 57; 1937, s. 66; 1938, s. 73; 1939, s. 71;
- *Annuaire Diplomatique et Consulaire de la République Française* (Paris), *pour*: 1921, s. 393; 1922, s. 398; 1924 et 1925, s. 414.

MEDIOLAN

Konsulat Generalny Polskie
w MEDJOLANIE

Państwo: Włochy

Ranga: 27.08.1919-: konsulat honorowy; -13.11.1919-: wicekonsulat; -1.01.1920–1928: konsulat; 1928–10.06.1940: konsulat generalny[492]

Kompetencja terytorialna: 1919: miasto Mediolan, prowincje Novara, Como, Sondrio, Bergamo, Brescia, Cremona, Pavia, Piacenza, Parma, Mantua; 1921–1923: prowincje Mediolan, Novara, Como, Sondrio, Bergamo, Brescia, Cremona, Pavia, Piacenza, Parma, Mantua, Trydent, Genua, Porto Maurizio, Massalazzara, Lukka, Piza i Livorno; 1926: prowincje Mediolan, Novara, Como, Sondrio, Bergamo, Brescia, Cremona, Pavia, Piacenza, Parma, Mantua, Trydent, Genua, Porto-Maurizio, Massalazzara, Lukka, Piza i Livorno; 1933: po utworzeniu konsulatu honorowego w Bolonii bez prowincji Bolonia i Modena; 1936: prowincje Alessandria, Asti, Aosta, Cuneo, Novara, Turyn, Vercelli, Bergamo, Brescia, Como, Cremona, Mantua, Mediolan, Pavia, Sondrio, Varese, Genua, Imperia, Savona, La Spezia, Parma, Piacenza, Reggio Emilia; 1939: prowincje Alessandria, Asti, Aosta, Cuneo, Novara, Turyn, Vercelli, Bergamo, Brescia, Como, Cremona, Mantua, Mediolan, Pavia, Sondrio, Varese, Genua, Imperia, Savona, La Spezia, Parma, Piacenza, Reggio Emilia

Adres: 1920–1927[493]: Piazza Caiazzo 33; 1928–1931-: Piazza Castello 6; 1932–1939: via San Paolo 18

---

[492] Zakres działania: sprawy handlowe, paszportowe, wizowe, prawne i morskie. *Konsulat Generalny RP w Mediolanie. Sto lat historii*, red. K. Kowalska, bez daty i miejsca wydania.

[493] Adres ten występuje na dokumencie datowanym 27.10.1927 r.

Kierownik:

- 27.08.1919–1.01.1923 – Tadeusz Marynowski, konsul[494]
- 1.01.1923–15.10.1927 – Zdzisław Marski, konsul
- 16.10.1927–31.08.1930 – dr Otton Sas-Hubicki, konsul generalny
- 1.09.–30.09.1930 – vacat
- 1.10.1930–31.07.1932 – dr Józef Gorzechowski, konsul generalny[495]
- 1.08.–31.08.1932 – vacat
- 1.09.1932–31.03.1936 – Witold Kolankowski, konsul, konsul generalny (1.01.1935)
- 1.04.–31.12.1936 – Emil Sroka, wicekonsul
- 1.01.1937[496]–10.06.1940 – Antoni Aleksander Żmigrodzki, konsul generalny

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Rzymie. Konsulatowi generalnemu podlegały konsulaty honorowe w Bolonii, Florencji i Turynie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 1776, Konsulat Generalny RP w Mediolanie, [2/1776/0] (1 j.a., 1931)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Tadeusz Marynowski, skan 94;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 220; ibidem, sygn. 4384, [2/322/0/-/4384], Sprawozdanie statystyczne z działalności i gospodarki Konsulatu Generalnego RP w Mediolanie za rok budżetowy 1930/1931, 13.07.1931 r., k. 3–24; ibidem, sygn. 7449, [2/322/0/-/7449], Raporty prasowe Konsulatu Generalnego RP w Mediolanie, 1929, 1935; ibidem, sygn. 11766, [2/322/0/-/11766], Raport administracyjny Konsulatu Generalnego RP w Mediolanie, 1929; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4; ibidem, sygn. 12609, [2/322/0/-/12609], Sprawy organizacyjne, budżetowo-rachunkowe i personalne Konsulatu Generalnego RP w Mediolanie, 1922;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 957, Finanse – Mediolan, 1945; ibidem, sygn. 969, Sprawy personalne placówek – Rzym, Mediolan, 1944–1945;
- IPMS, Konsulat Generalny RP w Rzymie, sygn. A.61/15, Konsulat RP w Mediolanie, 1935–1936;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 49, nr 4, s. 60, nr 6, s. 116; 1924, nr 12, s. 214; 1925, nr 12, s. 201; 1926, nr 12, s. 183–184; 1927, nr 7, s. 122, nr 12, s. 187; 1928, nr 9, s. 169, nr 10, s. 196, nr 14, s. 275; 1929, nr 12, s. 270; 1930, nr 4, s. 86–87, nr 8, s. 232–233; 1931, nr 7, s. 88; 1932, nr 1, s. 8, nr 2, s. 20, nr 8, s. 126; 1933, nr 3, s. 19–21; 1936, nr 3, s. 69, nr 12, s. 345;
- RSZ: 1932, s. 23, 198; 1933, s. 194, 220; 1934, s. 189, 219; 1935, s. 132; 1936, s. 132; 1937, s. 142; 1938, s. 156; 1939, s. 164.

---

[494] Listy komisyjne podpisane przez Naczelnika Państwa 13.11.1919 r.

[495] Stan na 13.07.1931 r. – 10 etatów (konsul generalny, konsul, sekretarz konsularny, 5 p.k. oraz 2 funkcjonariuszy niższych – woźnych).

[496] Konsulem generalnym został mianowany przez min. spraw zagranicznych 29.10.1936 r., a listy komisyjne Prezydent RP podpisał 23.11.1936 r.

MEKSYK

Państwo: Meksyk

Ranga: 07.1928–1.04.1931[497]: konsulat generalny; 3.09.1931–.07.1945: wydział konsularny

Kompetencja terytorialna: 1939: Meksyk, Gwatemala, Nikaragua, Salwador, Costa Rica, Honduras, Panama, Kolumbia, Wenezuela, Haiti i Republika Dominikańska; 1945: Meksyk, Gwatemala, Nikaragua, Salwador, Costa Rica, Honduras, Panama wraz ze strefą Kanału Panamskiego

Adres: 1928, 1929: wynajęte pokoje w Mexico DF, Hotelu Ritz do pracy placówki, mieszkania dla konsula, przy Paseo de la Reforma 42; 1930: Avenida Oaxaca 15; 1931–03.1936: Paseo de la Reforma 42, następnie Avenida Oaxaca 15, calle de Londres 213; 03.1936–1939: calle Ramón Guzman 86; 1939–12.08.1941-: calle Londres 213; -12.08.1942–1943-: Alpes 605, Lomas de Chapultepec; 2.01.1944–1945: calle Merida 121

Kierownik:

- 1.06.1928–3.09.1931[498]– Zygmunt Merdinger, konsul generalny, radca (1.12.1930)
- 1.09.1937–1.01.1942- – Gustaw Zakrzewski, *attaché*[499]
- -4.09.1942–1.01.1943 – Aleksander Wiesiołowski, sekretarz tyt. radca
- 1.08.1943–1.05.1945 – Henryk Stebelski, konsul tyt. I sekretarz

Podległość: konsulatowi generalnemu i wydziałowi konsularnemu przedstawicielstwa dyplomatycznego w Meksyku podlegały konsulaty honorowe w Meksyku, Mérida, Támpico i Veracruz w Meksyku, Bogocie i Cali w Kolumbii, Colón i Panamie w Panamie, Ciudad Trujillo w Republice Dominikańskiej, Guatemali w Gwatemali, Port au Prince w Haiti, San José w Costa Rica, San Salvador w Salwadorze i w Managui w Nikaragui; 1945: konsulaty honorowe w Meksyku, Mérida, Támpico, Veracruz oraz San Salvador, San José, Managui[500]

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 593, Poselstwo RP w Meksyku, [2/593/0] (207 j.a., 1925–1945)

---

[497] 1.01.1931 r. w jego miejsce zostało utworzone poselstwo – Dz. Urz. MSZ, 1931, nr 7, s. 88.

[498] Powierzono mu w tym samym akcie prawnym kierowanie poselstwem w Meksyku – ibidem, nr 16, s. 241.

[499] Otrzymał upoważnienie MSZ do „stwierdzania zgodności odpisów z oryginałami dokumentów, uwierzytelniania autentyczności podpisów i znaków ręcznych oraz do stwierdzania zgodności przekładów z jęz. francuskiego, niemieckiego i hiszpańskiego na jęz. polski i odwrotnie" – AAN, zesp. 593, Poselstwo RP w Meksyku, seria 12, sygn. 158, [2/593/0/12/158], Działalność konsulów polskich w Meksyku i Ameryce Środkowej, raporty, upoważnienia, instrukcje MSZ, korespondencja, 1928, 1929, 1932–1939, 1942, 1944, Pismo MSZ do Gustawa Zakrzewskiego, kierownika Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Meksyku, w sprawie upoważnienia do wykonywania czynności notarialnych, 31.08.1937 r., b.p.

[500] Ponadto podawany jest Konsulat Honorowy RP w Toluca.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 3;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 3395, [2/322/0/-/3395], Rozszerzenie okręgu konsularnego Konsulatu RP w Meksyku na Kubę. Notatka, 1928; ibidem, sygn. 11748, [2/322/0/-/11748], Raport administracyjny Konsulatu Generalnego RP w Meksyku za rok 1928, 1929; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 1;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 3, [2/490/0/-/3], Meksyk: raporty polityczne i korespondencja Poselstwa RP w Waszyngtonie i Konsulatu Generalnego RP w Meksyku, stosunki wewnętrzne w Meksyku, stosunki polityczno-ekonomiczne z USA, 1921–1930; ibidem, sygn. 222, [2/490/0/-/222], Meksyk, stosunki polityczne z Polską, nawiązanie stosunków dyplomatycznych i konsularnych, korespondencja, 1921–1930; ibidem, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 23;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 334;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Meksyku na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 1–14 dokumentu;
- Dz. Urz. MSZ: 1928, nr 8, s. 155, nr 9, s. 171, nr 10, s. 196, nr 14, s. 266; 1929, nr 12, s. 262; 1930, nr 4, s. 83, nr 8, s. 224; 1937, nr 4, s. 77.

MEKSYK

Państwo: Meksyk

Ranga: 19.01.1933–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: miasto Meksyk; 1944: stan Meksyk

Adres: 1939: calle Ramón Guzman 86; -2.01.1944–1945: calle Cuernavaca 43

Kierownik:

- 5.04.1933–1945 – Georges Pinson, konsul honorowy[501]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Meksyku

Archiwum placówki: brak informacji

[501] *Exequatur* z 11.07.1933 r. 11.04.1939 r. otrzymał upoważnienie min. spraw zagranicznych *ad personam* do wizowania świadectw pochodzenia towarów oraz wizowania świadectw o zdrowotności przesyłki towarowej.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 3290, [2/322/0/-/3290], Sprawozdanie roczne [1.04.1935–30.03.1936] Konsulatu Honorowego RP w Meksyku, 30.04.1936, k. 87–88;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 334;
- AAN, zesp. 593, Poselstwo RP w Meksyku, seria 10, sygn. 118, [2/593/0/10/118], Konsulat Honorowy RP w Ciudad de México – nominacja Georges'a Pinsona na konsula honorowego, tekst ślubowania. Agent konsularny w México, D.F., dr Ignacy Wygard – nominacja, zakres obowiązków, raport Poselstwa RP w Meksyku, korespondencja, 1931–1934, 1938–1945; ibidem, seria 12, sygn. 158, [2/593/0/12/158], Działalność konsulów polskich w Meksyku i Ameryce Środkowej, raporty, upoważnienia, instrukcje MSZ, korespondencja, 1928, 1929, 1932–1939, 1942, 1944;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 685, Odpis listu komisyjnego Ignacego Wygarda, b.p.; ibidem, 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Meksyku, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1933, nr 3, s. 20, nr 9, s. 87;
- RSZ: 1933, s. 174, 174; 1934, s. 168, 230; 1935, s. 87; 1936, s. 87; 1937, s. 96; 1938, s. 103; 1939, s. 101.

MEKSYK

Państwo: Meksyk

Ranga: 1.04.1941–1.02.1944: agencja konsularna honorowa

Kompetencja terytorialna: 1.04.1941–1.02.1944: dystrykt federalny Meksyk

Adres: -2.01.1944-: calle Balderas 32, dpt 616

Kierownik:

- -17.01. – 1.02.1944 – dr Ignacy Wygard, agent konsularny honorowy, konsul honorowy[502]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Meksyku

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 593, Poselstwo RP w Meksyku, seria 10, sygn. 118, [2/593/0/10/118], Konsulat Honorowy RP w Ciudad de México – nominacja Georges'a Pinsona na konsula honorowego, tekst ślubowania. Agent konsularny w México, D.F., dr Ignacy Wygard – nominacja, zakres obowiązków, raport Poselstwa RP w Meksyku, korespondencja, 1931–1934, 1938–1945.

[502] Ignacy Wygard 1.02.1944 r. został mianowany konsulem RP na stan Meksyk z siedzibą w Toluca.

MELBOURNE

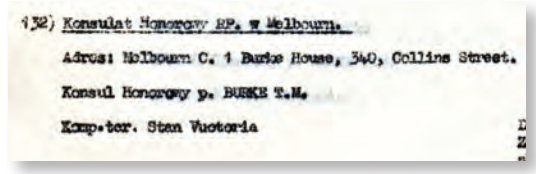
132) Konsulat Honorowy RP. w Melbourn.
Adres: Melbourn C. 1 Burke House, 340, Collins Street.
Konsul Honorowy p. BURKE T.M.
Kmp.ter. Stan Vuctoria

Państwo: Australia, dominium Wielkiej Brytanii (obecnie Australia)

Ranga: 1931–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Stan Victoria

Adres: 1932: 403, Collins Street; 1932–1939: 340, Collins Street; 1945: 289, Flinders Lane

Kierownik:

- 30.10.1931–1949 – Thomas Michael Burke, konsul honorowy[503]

Podległość: konsulat generalny w Londynie; 1945: konsulat generalny w Sydney

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 144; ibidem, seria 8.5, sygn. 1220, [2/503/0/8.5/1220], Skład Konsulatu RP w Australii: George G.F. Earp i protesty Polonii przeciw mianowaniu go konsulem w Sydney, Władysław Noskowski. Konsulat Honorowy RP w Melbourne (korespondencja, noty, wycinki prasowe), 1919–1935; ibidem, sygn. 1310, [2/503/0/8.5/1310], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze, m.in. Konsulatu RP w Melbourne, 1933–1938; ibidem, sygn.1312, [2/503/0/8.5/1312], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe konsulatów honorowych RP w Liberii i Vancouver, trudności konsulatu w Liberii, mianowanie konsula w Vancouver, plan rozszerzenia sieci konsularnej na terenie Imperium Brytyjskiego. Korespondencja, memoriał, noty, listy komisyjne, raporty, 1935–1937, 1939, k. 102–112;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 1253, Wykaz urzędów zagranicznych RP na rok 1945, s. 30;
- Dz. Urz. MSZ: 1931, nr 22, s. 308, nr 24, s. 326; 1932, nr 8, s. 127;
- RSZ: 1932, s. 155, 249; 1933, s. 192, 237; 1934, s. 188, 238; 1935, s. 129; 1936, s. 130; 1937, s. 139; 1938, s. 153; 1939, s. 161.

[503] T. Hannan, *Burke, Thomas Michael (1870–1949)*, [w:] *Australian Dictionary of Biography*, vol. 7, National Centre of Biography, Australian National University, 1979.

MÉRIDA

Państwo: Meksyk

Ranga: 4.10.1937–1945: wicekonsulat honorowy; 1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: stany Yucatán, Campeche i terytorium Quintana Roo

Adres: -25.11.1937–1945: calle 63, nr 506

Kierownik:

- 4.10.1937–1945 – Manuel de Arrigunaga y Peón, wicekonsul honorowy[504]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Meksyku

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 24;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 335;
- AAN, zesp. 593, Poselstwo RP w Meksyku, seria 10, sygn. 123, [2/593/0/10/123], Konsulat Honorowy RP w Mérida – utworzenie, nominacja dla konsula honorowego Manuela de Arrigunaga y Peón, nominacja, tekst ślubowania, umowa, korespondencja, 1937–1938, 1942; ibidem, sygn. 134, [2/593/0/10/134], m.in. kandydaci na konsulów honorowych w Meksyku w Mérida, 1933–1944; ibidem, seria 12, sygn. 158, [2/593/0/12/158], Działalność konsulów polskich w Meksyku i Ameryce Środkowej, raporty, upoważnienia, instrukcje MSZ, korespondencja, 1928, 1929, 1932–1939, 1942, 1944;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Mérida, b.p.; ibidem, 705, Sprawozdanie statystyczne Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Meksyku na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 12 dokumentu;
- Dz. Urz. MSZ: 1937, nr 6, s. 122, 132;
- RSZ: 1938, s. 104; 1939, s. 102.

[504] Dekret nominacyjny min. spraw zagranicznych z 4.10.1937 r., listy komisyjne Prezydent RP podpisał 9.11.1937 r., w listopadzie 1937 r. podpisano umowę na wykonywanie funkcji wicekonsula, *exequatur* rząd meksykański udzielił 8.02.1938 r.

METZ

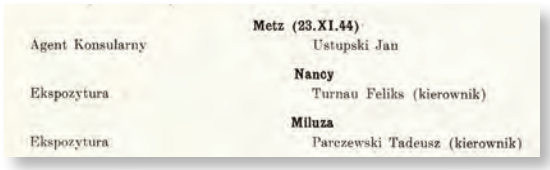
Metz (23.XI.44)
Agent Konsularny — Ustupski Jan
Nancy
Ekspozytura — Turnau Feliks (kierownik)
Miluza
Ekspozytura — Parczewski Tadeusz (kierownik)

Państwo: Francja

Ranga: 15.06.1936–1940: wicekonsulat honorowy; 23.11.1944–1945: agencja konsularna

Kompetencja terytorialna: departament Moselle

Adres: 15.06.1936–1939: 2, rue de Tivoli

Kierownik:

- 15.06.1936–1939 – inż. Stefan Zaleski, wicekonsul honorowy[505]
- 1.10.1939–14.06.1940 – Wacław Popielski, agent konsularny
- 1945 – Jan Ustupski, agent konsularny

Podległość: konsulat w Strasburgu

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 15;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 104;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 326;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Wicekonsulat Honorowy RP w Metz, b.p.; ibidem, sygn. 1253, Wykaz urzędów zagranicznych RP na rok 1945, s. 6;
- Dz. Urz. MSZ: 1936, nr 7, s. 154, 172, nr 10, s. 292;
- RSZ: 1937, s. 68; 1938, s. 74; 1939, s. 72;
- *Annuaire Diplomatique et Consulaire de la République Française* (Paris), *pour*: 1938, s. 529; 1939, s. 533.

[505] Bez etatu p.k., załatwiał sprawy handlowe i propagandowe.

MÉZIÈRES

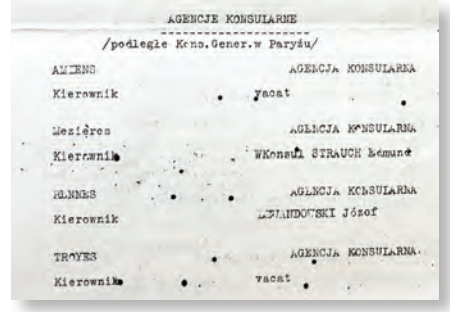
AGENCJE KONSULARNE
/podległe Kons.Gener.w Paryżu/

AMIENS — AGENCJA KONSULARNA
Kierownik — vacat

Mezières — AGENCJA KONSULARNA
Kierownik — WKonsul STRAUCH Edmund

RENNES — AGENCJA KONSULARNA
Kierownik — LEWANDOWSKI Józef

TROYES — AGENCJA KONSULARNA
Kierownik — vacat

Państwo: Francja
Ranga: -1.12.1944–1945: agencja konsularna
Adres: brak informacji
Kompetencja terytorialna: brak informacji
Kierownik:

- -1.12.1944–1945- – Edmund Strauch, agent konsularny, tyt. wicekonsul

Podległość: konsulat generalny w Paryżu
Archiwum placówki: brak informacji
Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 13;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 325;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/S, k. 156–157;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 292, Strauch; ibidem, sygn. 1253, Wykaz urzędów zagranicznych RP na rok 1945, s. 5.

MIŃSK

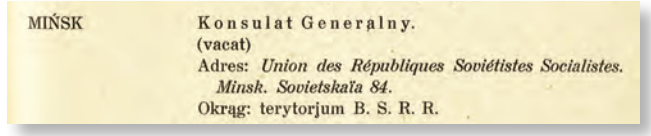
MIŃSK — Konsulat Generalny.
(vacat)
Adres: *Union des Républiques Soviétistes Socialistes. Minsk. Sovietskaïa 84.*
Okrąg: terytorjum B. S. R. R.

Państwo: ZSRR (obecnie Białoruś)
Ranga: 1.02.1924[506]–17.09.1939: konsulat generalny
Kompetencja terytorialna: Białoruska SRR
Adres: 1924–1938: ul. Sowiecka 84; 1938–1939: ul. Sowiecka 92
Kierownik:

- 1.02.1924–31.05.1925 – Jan Karczewski, wicekonsul tyt. sekretarz
- 1.05.1925–31.10.1926[507] – Stanisław Eska, konsul
- 1.11.1926–30.04.1927 – Tadeusz Perkowski, sekretarz
- 1.05.1927–31.07.1928 – Witold Kolankowski, sekretarz
- 1.08.1928–30.04.1930 – Henryk Jankowski, konsul, sekretarz

[506] Według Aleksandra Wasilewskiego został ustanowiony 15.02.1924 r.
[507] Według Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 12, s. 185, w 1926 r. miał być vacat na stanowisku kierownika placówki.

- 1.05.–30.09.1930 – vacat (zastępuje Stanisław Zabiełło, *attaché* poselstwa w Moskwie)
- 1.10.1930–1.07.1932 – Konstanty Symonolewicz, konsul, tyt. radca (1930)
- 1.07.1932–30.04.1935 – Bohdan Jałowiecki, I sekretarz
- 1.05.1935–28.02.1939 – Witold Okoński, II sekretarz
- 1.03.–17.09.1939 – Kazimierz Rudzki, II sekretarz

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Moskwie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 6784, [2/322/0/-/6784], Raporty prasowe Konsulatu Generalnego RP w Mińsku z prasy białoruskiej o strajku łódzkim, 1928; ibidem, sygn. 6842, [2/322/0/-/6842], Stosunek konsulatów RP w Leningradzie i w Mińsku do władz miejscowych – incydenty. Raporty, korespondencja, 1928, 1931; ibidem, sygn. 11237, [2/322/0/-/11237], Raporty prasowe Konsulatu Generalnego RP w Mińsku dotyczące sytuacji wewnętrznej w ZSRR i stosunków z Polską, 1930; ibidem, sygn. 11770, [2/322/0/-/11770], Raport administracyjny Konsulatu [Generalnego RP] w Mińsku, 1929;
- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 9.3, sygn. 3267, [2/474/0/9.3/3267], Zjazd konsulów polskich w ZSRR w 1927 r., protokół, 1928;
- AAN, zesp. 510, Ambasada RP w Moskwie, seria 7, sygn. 198, [2/510/0/7/198], Konsulat Generalny RP w Mińsku, raport administracyjny za lata 1926–1927. Dyspozycje Poselstwa RP w Moskwie, raporty, korespondencja, 1927–1930; ibidem, seria 8, sygn. 95, [2/510/0/8/95], Zjazdy konsularne konsulów polskich w ZSRR. Położenie ludności polskiej w ZSRR. Metody pracy konsularnej. Pisma Poselstwa i Konsulatu w Mińsku. Referaty, sprawozdania, 1927–1933;
- Dz. Urz. MSZ: 1924, nr 3, s. 35, nr 12, s. 215; 1925, nr 5, s. 72, 74, nr 12, s. 202; 1926, nr 9, s. 118, nr 12, s. 185; 1927, nr 4, s. 70, nr 12, s. 188; 1928, nr 8, s. 159, nr 14, s. 276; 1929, nr 12, s. 271; 1930, nr 7, s. 183, nr 8, s. 234; 1932, nr 8, s. 142; 1935, nr 2, s. 42;
- RSZ: 1932, s. 54, 255; 1933, s. 197, 221; 1934, s. 192, 220; 1935, s. 137; 1936, s. 138; 1937, s. 147; 1938, s. 160; 1939, s. 169.

MISZKOLC

6/ Tadeusza Stamirowskiego, Konsula w Miskolczu
z prośbą o przedłożenie do podpisu Panu Naczelnikowi
Państwa.

Za Ministra:

Państwo: Węgry

Ranga: -1.01.–25.05.1920-: wicekonsulat

Kompetencja terytorialna: miasto Miszkolc oraz Komitad Borsod

Adres: brak informacji

Kierownik:

- -1.01.–25.05.1920- – Tadeusz Stamirowski, konsul *ad personam*

Podległość: poselstwo w Budapeszcie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Tadeusz Stamirowski, skan 104;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 5.

MONACHIUM

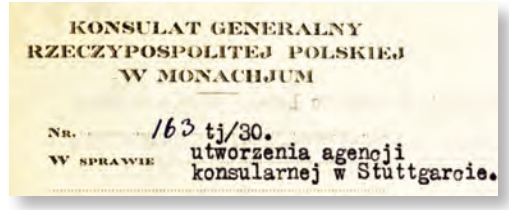
KONSULAT GENERALNY
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W MONACHJUM

Nr. 163 tj/30.
W sprawie utworzenia agencji konsularnej w Stuttgarcie.

Państwo: Niemcy

Ranga: 27.07.1920–1.09.1939: konsulat generalny[508]

Kompetencja terytorialna: 1920–1921: kraje związkowe Bawaria (Bayern), Wirtembergia (Württemberg), Badenia (Baden), Hesja-Darmstadt (Hessen-Darmstadt); 1926–1929: kraje związkowe Bawaria z wyjątkiem Palatynatu Reńskiego (Bayrische Pflatz), Wirtembergia i enklawa pruska Hohenzollern oraz Badenia; 1936: Bawaria bez Palatynatu Reńskiego, Wirtembergia, Badenia i enklawa pruska Hohenzollern-Sigmaringen; 1938–1939: Bawaria bez Palatynatu Reńskiego, Wirtembergia, Badenia, enklawa pruska Hohenzollern-Sigmaringen oraz terytoria sudeckie wcielone do powiatu Ratyzbona (Landkreis Regensburg)

Adres: -22.07.1920–10.03.1921-: Franz-Josef Strasse 16; -14.04.1921–10.02.1927-: Von der Tannen Strasse 26; 1927–18.06.1931: Kufsteinerplatz 2; 18.06.1931–1939: Pienzenauerstrasse 15

Kierownik:

- 27.07.1920–21.07.1922 – Ludwik Włodek, konsul[509]
- 20.04.1921- – Zygmunt Stefański, radca, tyt. konsul generalny, p.o. kierownik[510]
- 10.10.1922–15.01.1927 – Leszek (Tarnawa-) Malczewski, konsul, tyt. konsul generalny[511]

---

[508] We wrześniu 1920 r. miał być zmieniony w konsulat, ale po interwencji Włodka w Warszawie, pozostał konsulatem generalnym. Zob.: AAN, zesp. 480, Konsulat Generalny RP w Monachium, seria 8, sygn. 108, [2/480/0/8/108], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe konsulatu, korespondencja, sprawozdania, zestawienia, 1921–1934, k. 145. W 1925 r. personel placówki tworzyli: konsul generalny, konsul, sekretarz, 3 p.k. oraz praktykant; 1.01.1932 r.: konsul generalny, konsul, 6 p.k. oraz 2 funkcjonariuszy niższych. Zob. też: I. Kulikowska, *Konsulat Generalny RP w Monachium w latach 1920–1939*, Warszawa 2011.

[509] W korespondencji placówka używała pieczątki „Konsulat Jeneralny", a Ludwik Włodek podpisywał się jako „konsul jeneralny".

[510] Wniosek nominacyjny min. spraw zagranicznych Naczelnik Państwa podpisał 20.04.1921 r.

[511] Leszek Malczewski nominację otrzymał 1.08.1922 r. Według Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 12, s. 178, w 1926 r. był vacat na stanowisku kierownika placówki.

- 1.03.1927–30.04.1931 – Aleksander Wacław Ładoś, konsul generalny[512]
- 1.05.–1.06.1931 – Zbigniew Augut Mieszke, konsul
- 1.06.1931–31.01.1937 – dr Adam Lisiewicz, konsul generalny, tyt. poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny (8.06.1931)[513]
- 1.02.1937[514]–28.02.1939 – Konstanty Jeleński, konsul generalny
- 1.03.–1.09.1939 – Mieczysław Grabiński, konsul generalny

Podległość: placówka dyplomatyczna w Berlinie, od jesieni 1920, wobec zerwania bezpośredniej komunikacji z Berlinem, kontaktował się z MSZ w Warszawie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 480, Konsulat Generalny RP w Monachium, [2/480/0] (148 j.a., 1920–1939)[515]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Zygmunt Stefański, skan 237;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 217; ibidem, sygn. 4875, [2/322/0/-/4875], k. 1–11 (Pismo Poselstwa RP w Berlinie do MSZ w sprawie unormowania sprawy podziału rzeczowego w raportach konsulatów RP w Niemczech, 26.02.1931 r.), k. 370–389 (Sprawozdanie statystyczne z działalności i gospodarki Konsulatu Generalnego RP w Monachium za rok budżetowy 1930/1931, 11.07.1931 r.); ibidem, sygn. 7516-7517, [2/322/0/-/7516-7517], Raporty prasowe Konsulatu Generalnego RP w Monachium, 1924–1925, 1935; ibidem, sygn. 10510, [2/322/0/-/10510], Polacy w okręgu Konsulatu Generalnego RP w Monachium. Stan liczebny, organizacyjny, akcja kulturalna. Sprawy polskiej kolonii żydowskiej. Raporty, korespondencja, 1931–1932; ibidem, sygn. 11690, [2/322/0/-/11690], Sprawozdanie konsula generalnego w Monachium z podróży służbowej po okręgu, 28.06.1930 r., k. 63–64; ibidem, sygn. 11755, [2/322/0/-/11755], Raport administracyjny Konsulatu [Generalnego RP] w Monachium, 1929; ibidem, sygn. 12501, [2/322/0/-/12501], Sprawy budżetowo-rachunkowe Konsulatu [Generalego] RP w Monachium, 1939; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4; ibidem, sygn. 12616, [2/322/0/-/12616], Sprawy organizacyjne, budżetowo-rachunkowe i personalne Konsulatu Generalnego RP w Monachium, 1923;
- AAN, zesp. 463, Ambasada RP w Paryżu, sygn. 54, [2/463/0/-/54], Niemcy. Raporty konsulatów RP w Królewcu i Monachium dotyczące sytuacji w Prusach Wschodnich

---

[512] Mianowany dekretem min. spraw zagranicznych z 7.02.1927 r., listy komisyjne wystawiono 16.03.1927 r.

[513] Mianowany dekretem Prezydenta RP z 21.05.1931 r., listy komisyjne zostały wystawione 7.08.1931 r. Adama Lisiewicza przez ponad trzy miesiące (1.01.–17.03.1936-) zastępował konsul Stefan Bratkowski.

[514] Minister spraw zagranicznych mianował go konsulem generalnym w Monachium 29.10.1936 r., a Prezydent RP podpisał jego listy komisyjne 23.11.1936 r.

[515] *Inwentarze akt konsulatów polskich…*, s. 43–52.

i Bawarii oraz stosunków polityczno-ekonomicznych Niemiec z zagranicą, również z Polską, 1921–1923;

- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.12, sygn. 2870, [2/474/0/8.12/2870], Organizacja Konsulatu Generalnego RP w Monachium, raporty Konsulatu, 1921; ibidem, seria 8.13, sygn. 2883, [2/474/0/8.13/2883], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery A–D, 1921–1937; ibidem, sygn. 2884, [2/474/0/8.13/2884], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery G–Ł, 1920–1937; ibidem, sygn. 2885, [2/474/0/8.13/2885], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery N–P, 1922–1938; ibidem, sygn. 2886, [2/474/0/8.13/2886], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery R–S, 1920–1938; ibidem, sygn. 2887, [2/474/0/8.13/2887], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery W–Z, 1924–1938; ibidem, sygn. 2888, [2/474/0/8.13/2888], Konsulowie polscy w Niemczech – sprawy *exequatur* i listów komisyjnych. Interpretacja art. 279 traktatu wersalskiego, dotyczącego mianowania konsulów państw obcych w Niemczech, korespondencja, noty, 1920–1931; ibidem, seria 8.14, sygn. 2895, [2/474/0/8.14/2895], Skład konsulatów RP w Niemczech, korespondencja, spisy, noty, 1922–1932; ibidem, sygn. 2896, [2/474/0/8.14/2896], Skład konsulatów polskich w Niemczech, raporty konsulatów, zestawienia, noty, 1932–1938; ibidem, seria 8.15, sygn. 2903, [2/474/0/8.15/2903], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech, raporty, korespondencja, noty, 1920–1921; ibidem, sygn. 2906, [2/474/0/8.15/2906], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech w związku ze zmianami administracyjnymi oraz przyłączeniem Zagłębia Saary i Sudetów do Rzeszy, raporty placówek polskich w Niemczech i Konsulatu RP w Strasburgu, noty, korespondencja, 1934–1938; ibidem, sygn. 2911, [2/474/0/8.15/2911], Projekty utworzenia nowych placówek polskich w Niemczech, korespondencja, 1920–1922, 1928–1930; ibidem, seria 8.36, sygn. 3241, [2/474/0/8.36/3241], Konsulat Generalny RP w Monachium, raporty Konsulatu, korespondencja, zestawienia, 1928–1932; ibidem, seria 9.3, sygn. 3260, [2/474/0/9.3/3260], Zjazdy konsulów polskich w Niemczech. Protokoły, korespondencja, 1920–1923; ibidem, sygn. 3262, [2/474/0/9.3/3262], Zjazd konsulów polskich w Niemczech w 1928 r., przygotowania i programy. Raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, notatki, 1927–1928; ibidem, seria 9.4, sygn. 3282, [2/474/0/9.4/3282], Wizytacje i kontrole konsulatów polskich w Niemczech, raporty, korespondencja, wycinki prasowe, sprawozdanie z wizytacji Konsulatu Generalnego RP w Monachium w dniu 17.07.1932 r., k. 40–41;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 1.1.2, sygn. 79, [2/503/0/1.1.2/79], Raporty Konsulatu Generalnego RP w Monachium: Sytuacja wewnętrzna Bawarii, stosunek do rządu centralnego, finanse Bawarii, działalność organizacji prawicowych, akcja za rewizją traktatu wersalskiego, stosunek do Polski, 1921–1924;
- Archiwum Państwowe w Poznaniu, zesp. 474, Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Monachium, seria 18.21, sygn. 11538, [53/474/0/18.21/11538], 1927–1936;

- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 44; 1924, nr 12, s. 209, nr 6, s. 112; 1925, nr 12, s. 195; 1926, nr 11, s. 141, nr 12, s. 178; 1927, nr 1, s. 10, nr 3, s. 47–48, nr 12, s, 181; 1928, nr 14, s. 268; 1929, nr 12, s. 264; 1930, nr 8, s. 226; 1931, nr 5, s. 74, nr 10, s. 176, nr 11, s. 191; 1932, nr 2 dodatek, s. 14, nr 8, s. 127; 1936, nr 10, s. 296;
- RSZ: 1932, s. 35, 219; 1933, s. 178, 214; 1934, s. 172, 212; 1935, s. 95–96; 1936, s. 95–96; 1937, s. 104–105; 1938, s. 112; 1939, s. 111.

MONAKO

Państwo: Monako

Ranga: 19.11.1926–1932, 1933–23.09. 1940: konsulat honorowy; 1940–1941: Biuro Polskie (*Office Polonaise*); 1942–1944: Biuro Administracji Polaków (*Bureau d'Administration des Polonais*)

Kompetencja terytorialna: Księstwo Monako

Adres: 1.03.–29.11.1927: Monte Carlo, Grand Hôtel; 29.11.1927–1.04.1929: 47, rue Plati, Garden Palace; 1.04.1929–1930-: 28, rue Grimaldi, La Condamine; 1.03.1934–6.09.1940-: 22, rue de Millo

Kierownik:

- 19.11.1926–30.09.1932 – Stanisław Józefowicz, konsul honorowy
- 29.07.1932–17.11.1933 – vacat
- 18.11.1933–1.05.1944 – dr Mieczysław Oxner, konsul honorowy, dyrektor[516]

Podległość: konsulat generalny w Marsylii, Biuro Polskie w Marsylii

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 472, Konsulat Honorowy RP w Monaco, [2/472/0] (121 j.a., 1926–1942)[517]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 2;

[516] Mieczysław Oxner podpisał umowę na pełnienie funkcji konsula honorowego 15.12.1933 r., urzędowanie rozpoczął 2.03.1934 r. Konsulat Honorowy RP w Monako miał 2 etaty (konsul honorowy, p.k.). Do października 1939 r. do placówki w Monako przyjeżdżał stale Feliks Ryl, p.k. z Konsulatu RP w Nicei, który załatwiał sprawy konsularne. W 1940 r. Biuro Polskie w Monako miało dwa etaty: dyrektor Mieczysław Oxner i urzędnik Ludomir Komierowski. 1.05.1944 r. Oxner został aresztowany.

[517] Mieczysław Oxner otrzymał archiwum prowadzone wcześniej przez Stanisława Józefowicza, od 15.11.1935 r. korespodencja prowadzona była w systemie bezdziennikowym.

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 3290, [2/322/0/-/3290], Sprawozdanie roczne za rok budżetowy 1935/1936, 24.04.1936 r., k. 39–41; ibidem, sygn. 11744, [2/322/0/-/11744], Raport administracyjny Konsulatu RP w Monaco za rok 1928, 1929;
- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 629, [2/464/0/8/629], Sprawy sądowe policyjne, samochodowe, zwolnienia samochodów konsularnych od cła, podatków, sprawy kart cyrkulacyjnych, okólnik MSZ, instrukcje Ambasady RP w Paryżu, raporty konsulatów RP w Marsylii, Monaco i Tuluzie, korespondencja, 1929–1939; ibidem, sygn. 731, [2/464/0/8/731], Sprawy finansowe i inne konsulatów honorowych RP, instrukcje dla konsulatów honorowych, Zjazdy konsulów honorowych, wnioski w sprawie sieci konsularnej w północnej Afryce, 1926–1935; ibidem, sygn. 732, [2/464/0/8/732], Sprawy finansowe i inne konsulatów honorowych RP, 1935–1940; ibidem, sygn. 747-749, [2/464/0/8/747-749], Sprawy finansowe, organizacyjne, personalne Konsulatu Honorowego RP w Monaco. Instrukcje MSZ i Ambasady RP w Paryżu. Raporty Konsulatu Honorowego RP w Monaco i Konsulatu RP w Marsylii, korespondencja, 1925–1940; ibidem, sygn. 765, [2/464/0/8/765], Różne sprawy finansowe, organizacyjne i personalne dotyczące delegatur Biura Polskiego w Marsylii – biur polskich, m.in. w Monaco, przekształcanie konsulatów w biura polskie, 1940–1941; ibidem, sygn. 746-749, [2/464/0/8/746-749], Sprawy finansowe, organizacyjne, personalne Konsulatu Honorowego RP w Monaco, 1925–1936, 1939–1939;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 106;
- AAN, zesp. 508, Konsulat Honorowy RP w Nicei, sygn. 91, [2/508/0/-/91], Sieć konsularna polska, zawiadomienia o rozpoczęciu urzędowania Agencji Konsularnej w Algierze, Konsulatu RP w Tuluzie i zmianie jego adresu, informacja o istnieniu Konsulatu Honorowego RP w Monaco w 1942 r., korespondencja, 1923, 1930, 1942, 1944; ibidem, sygn. 119, [2/508/0/-/119], Sprawy personalne i gospodarcze Konsulatu RP w Monaco, m.in. aresztowanie w 1944 r. konsula honorowego dr. Mieczysława Oxnera, poszukiwanie konsula przez osoby i instytucje, Raport Biura do Spraw Polaków w Nicei, korespondencja, kwestionariusz z fotografią, 1927–1929, 1944–1945;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 551, Budżet placówek na 1942 r.; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Monaco, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1926, nr 11, s. 145, nr 12, s. 176; 1927, nr 3, s. 39, 47, nr 11, s. 148, nr 12, s. 179; 1928, nr 14, s. 266; 1929, nr 4, s. 82, nr 8, s. 154, nr 12, s. 262; 1930, nr 8, s. 224; 1932, nr 2 dodatek, s. 12, nr 14, s. 220;
- RSZ: 1932, s. 187, 209; 1933, s. 165, 213; 1934, s. 159, 210; 1935, s. 88; 1936, s. 88; 1937, s. 97; 1938, s. 105; 1939, s. 103.

MONROWIA

Państwo: Liberia

Ranga: 1929[518]–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Republika Liberii

Adres: 1934–1939: 1, Avenue Lebou; 1945: Dakar

Kierownik:

- 24.11.1934–31.12.1935 – Rudolf Rathaus, konsul honorowy
- 27.01.1936–1.03.1938 – Stefan Paprzycki, konsul honorowy
- 16.02.1938–1945- – Józef Mańkowski, konsul honorowy[519]

Podległość: konsulat generalny w Marsylii; 1944–1945: konsulat generalny w Algierze

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 470, Konsulat Honorowy RP w Monrowii, [2/470/0] (8 j.a., 1929–1939)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 732, [2/464/0/8/732], Sprawy finansowe i inne konsulatów honorowych RP, 1935–1940; ibidem, sygn. 750-751, [2/464/0/8/750-751], Sprawy finansowe, organizacyjne i personalne Konsulatu Honorowego RP w Monrovii, m.in. sprawa plantacji polskich w Liberii, instrukcje MSZ, raporty Konsulatu RP w Marsylii i Konsulatu Honorowego RP w Monrovii, korespondencja, 1934–1940;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 23;
- AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 134, [2/493/0/-/134], Sprawy kolonialne – Liberia. Starania Konsulatu RP w Monrovii o zakup łodzi motorowych dla plantatorów polskich. Sprostowanie pogłosek o dążeniu Polski do uznania Liberii przez Ligę Narodów za kraj mandatowy Polski, korespondencja, wycinek prasowy, 1935–1937;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 106;

---

[518] Według AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], […] wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r. […] k. 23, konsulat honorowy został powołany do życia 16.11.1934 r. W innym źródle podaje się jako datę utworzenia rok 1935 – Dz. Urz. MSZ, 1935, nr 1, s. 2.

[519] Załatwiał sprawy propagandowe i handlowe. Józef Mańkowski kierował także konsulatem honorowym w Dakarze z siedzibą w Monrowii.

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 334; ibidem, sygn.1765, [2/503/0/8/1765], Archiwa urzędów zagranicznych, m.in. starania o zwrot archiwum Konsulatu Honorowego RP w Monrowii, korespondencja, 1943; ibidem, seria 8.5, sygn. 1312, [2/503/0/8.5/1312], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze konsulatów honorowych RP w Liberii i Vancouver – trudności Konsulatu Honorowego RP w Liberii, mianowanie konsula w Vancouver. Plan rozszerzenia sieci konsulatów na terenie Imperium Brytyjskiego (korespondencja, memoriał, instrukcje, noty, listy komisyjne, raporty), 1935–1937, 1939;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/M, k. 25–26;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Monrovii, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1934, nr 9, s. 124; 1935, nr 1, s. 2; 1936, nr 3, s. 68, 72; 1938, nr 3, s. 41, 43;
- RSZ: 1935, s. 82; 1936, s. 82; 1937, s. 91; 1938, s. 99; 1939, s. 96.

MONS

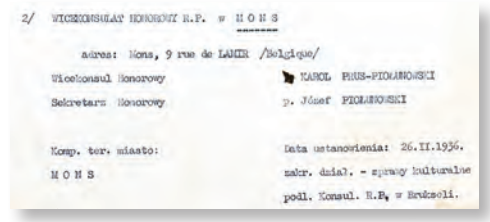
2/ WICEKONSULAT HONOROWY R.P. w MONS

adres: Mons, 9 rue de LAMIR /Belgique/

Wicekonsul Honorowy — KAROL PRUS-PIOŁUNOWSKI

Sekretarz Honorowy — p. Józef PIOŁUNOWSKI

Komp. ter. miasto: MONS

Data ustanowienia: 26.II.1936.

zakr. dział. - sprawy kulturalne

podl. Konsul. R.P. w Brukseli.

Państwo: Belgia

Ranga: 26.02.1936[520]–1940: wicekonsulat honorowy[521]

Kompetencja terytorialna: miasto Mons

Adres: 1936–1940: 9, rue Lamir

Kierownik:

- 26.02.1936–20.12.1944- – Karol Prus-Piołunowski, wicekonsul honorowy

Podległość: konsulat w Brukseli

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 103;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Wicekonsulat Honorowy RP w Mons, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1936, nr 3, s. 68;
- RSZ: 1936, s. 33; 1937, s. 42; 1938, s. 47; 1939, s. 46.

[520] Akt prawny w tej sprawie ukazał się bez daty dziennej w: Dz. Urz. MSZ, 1936, nr 3, s. 50.
[521] Tylko sprawy kulturalne.

MONTEVIDEO

KONSULAT R. P.
w MONTEVIDEO
Nr. 259/36/9.
Weszło dn. 16/I 1936 r.
Załączników
Gotówki
Przedm. wart.

Państwo: Urugwaj

Ranga: 1919–10.1946: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1919: miasto Montevideo oraz terytorium Republiki Urugwajskiej, Wschodnia Republika Urugwaju; 1927, 1928, 1945: Urugwaj

Adres: 1923–1926: calle Coronel Brandzen 2282; 1927: calle 25 de Mayo 216; 1928–1930: calle Mercedes 1074; 18.10.1932–1936: calle 25 de Mayo 244; 1937–1938: calleItuzaingó 1309; 1938–1939: calle Municipio 1630, 7 piso; -6.11.1944–1945: calle Joaquín Requena 1339

Kierownik:

- -27.08.1919–1920- – Kazimierz Rejchman, wicekonsul[522]
- 24.06.1921–9.12.1927 – Washington Paullier, konsul honorowy
- 1926–1.08.1933 – Edward Łuksiewicz, konsul honorowy
- 14.07.1933–10.1946 – Józef Makowski, wicekonsul honorowy, konsul honorowy (1936)[523]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Buenos Aires; 1939: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Montevideo; 1944–1945: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Buenos Aires

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Kazimierz Rejchman, skan 201;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 220;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2096, [2/490/0/-/2096], Projekty „Ordynacji konsularnej", „Instrukcji konsularnej", „Instrukcji w sprawie czynności administracyjnych" oraz korespondencja Ambasady RP w Waszyngtonie z MSZ w sprawie opracowania instrukcji konsularnej, b.d., k. 31;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 108;

---

522 Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 27.08.1919 r.

523 Zakres działania: zlecone sprawy administracyjne, propagandowe, opieka społeczna i kulturalna. W budżecie Poselstwa RP w Montevideo w 1944 r. w wydatkach rzeczowo-administracyjnych istniała pozycja „Subwencja dla Konsulatu Honorowego RP" 68 pezów urugwajskich – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 582, Budżet Poselstwa RP w Montevideo uchwalony przez MSZ pismem z dnia 11 I 1944 r., b.p.

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 342;
- AAN, zesp. 2210, Poselstwo RP w Buenos Aires, seria 17.7, sygn. 231, [2/2210/0/17.7/231], Kandydaci na konsulów honorowych w: Boliwii w La Paz, Argentynie w La Plata (wicekonsulat), Ekwadorze w Quito i Guayaquil, Paragwaju w Ausnción i Urugwaju w Montevideo. Informacje, życiorysy, korespondencja, telegramy, wycinki prasowe, 4 zdjęcia legitymacyjne, 1 zdjęcie portretowe, 1925–1926, 1933–1939; ibidem, seria 18.1, sygn. 236, [2/2210/0/18.1/236], Raporty konsularne placówek polskich: Poselstwa RP w Buenos Aires, konsulatów RP w Montevideo i Asunción. Organizacja emigracji polskiej w Argentynie, sprawozdania, korespondencja, instrukcje MSZ, wycinki prasowe, 1932–1945; ibidem, sygn. 238 [2/2210/0/18.1/238], Raporty konsularne Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Buenos Aires, konsulatów honorowych RP w Montevideo i w Asunción, 1944;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 639, Sprawy finansowe placówek – Montevideo, 1945; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Buenos Aires na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 6 dokumentu; ibidem, Sprawozdanie Konsulatu [Honorowego RP] w Montevideo za rok 1942–43, 16.04.1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 982, Sprawy personalne placówek – Tanger, Brazzaville, Algier, Dublin, Sydney, Glasgow, Bagdad, Bogota, Hawana, Montevideo, 1944–1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 49, nr 6, s. 116, nr 8, s. 174; 1924, nr 12, s. 213; 1925, nr 12, s. 200; 1926, nr 12, s. 183; 1927, nr 1, s. 10, nr 4, s. 54, 69, nr 12, s. 186; 1928, nr 13, s. 227, nr 14, s. 274; 1929, nr 8, s. 154, nr 12, s. 269; 1930, nr 8, s. 232; 1932, nr 25, s. 223; 1933, nr 15, s. 154; 1938, nr 5, s. 80;
- RSZ: 1932, s. 154, 244; 1933, s. 149, 235; 1934, s. 144, 236; 1935, s. 120; 1936, s. 121; 1937, s. 144; 1938, s. 142; 1939, s. 146.

MONTREAL

Państwo: Kanada, dominium Wielkiej Brytanii (obecnie Kanada)

Ranga: 1.11.1919–1.04.1933: konsulat generalny; 1.04.1933–1936: konsulat honorowy; 5.01.1937[524]–1.09.1939-: konsulat; 1939-: konsulat honorowy; 1941–9.03.1943: konsulat; 9.03.1943–1945: konsulat generalny[525]

[524] Utworzony w miejsce likwidowanego generalnego konsulatu honorowego. Zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1284, [2/503/0/8.5/1284], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe, gospodarcze Konsulatu Generalnego RP w Montrealu […], k. 212.

[525] K. Szrodt, *Historia konsulatu Drugiej Rzeczypospolitej w Montrealu. History of the Consulate of the Second Republic of Poland in Montreal. Histoire du Consulat de la Deuxième Rèpublique de Pologne à Montréal 1919–1945*, Warszawa 2012.

Kompetencja terytorialna: 1919: miasto Montreal oraz terytorium Kanady; 1921: prowincje Ontario (Ontario z wyjątkiem okręgu Kenora i Rainy River), Quebec, New Brunswick i Nowa Szkocja, później miasto Montreal. Reaktywowany w 1928 konsulat w Winnipeg przejął okręgi Kenora, Rainy River i Thunder Bay. Od konsulatu generalnego w Londynie konsulat w Montrealu przejął obszar wyspy New Foundland; 1926: Kanada; 1931: prowincje Quebec, Nova Scotia, New Brunswick, Prince Edward Island, Ontario bez okręgów Kenora, Raina River i Thunder Bay; 1937: Montreal i okręg; 1938: prowincje kanadyjskie Nova Scotia, New Brunswick, Prince Edward Island, prowincja Quebec z wyjątkiem miasta Hull oraz prowincja Ontario z wyjątkiem miasta i dystryktu Ottawa oraz dystryktów Kenora, Rainy River i Thunder Bay; 1943–1945: prowincje kanadyjskie Quebec, Nova Scotia, New Brunswick, Prince Edward Island, Ontario z wyjątkiem dystryktów Kenora, Rainy River i Thunder Bay

Adres: 1921: 44, Bishop Street; 1923–1925: 506, Sherbrocke Street W.; 1926: 430, Mackay Street; 1928–1932: 1490, Mackay Street; 1932[526]–28.02.1935: 8, Edgehill Avenue off 1930 Dorchester Street; 1.10.1935–1945: 1410, Stanley Street, room 918

Kierownik:

- -29.09.1919–1.05.1922 – dr Józef Okołowicz, konsul generalny[527]
- 1.05.–1.11.1922 – Tadeusz Dalbor, konsul[528]
- 1.08.1922–31.03.1931 – dr Michał Straszewski, konsul generalny[529]
- 1.05.1931–1.04.1933 – dr Jerzy Adamkiewicz, konsul generalny[530]
- 1.05.1933–28.02.1935 – Józef Marlewski, konsul[531]

---

[526] Z dniem 1.04.1933 r. przeniesiono siedzibę konsulatu generalnego z Montrealu do Ottawy i okręg konsularny KG w Ottawie objął całą Kanadę – Dz. Urz. MSZ, 1932, nr 25, s. 222.

[527] Wcześniej Józef Okołowicz był przewidziany na stanowisko konsula generalnego w Brazylii: wniosek nominacyjny min. spraw zagranicznych z 31.05.1919 r. Naczelnik Państwa zatwierdził 11.06.1919 r., listy komisyjne Okołowicza jako konsula generalnego w Montrealu Naczelnik Państwa podpisał 29.09.1919 r. 1.01.1920 r. placówka miała 3 urzędników etatowych: konsula generalnego, wicekonsula (Ignacy Skarbek) i sekretarza konsularnego (Karol Bocheński).

[528] Istnieje rozbieżność w źródłach, wg jednych (AAN, zesp. 8, PRM, część VIII, Karty kwalifikacyjne pracowników urzędów centralnych, 1918–1939, teczka 240: MSZ, litera D, k. 1–2) był wówczas *attaché* emigracyjnym z tytułem konsula, a wg innych (RSZ, 1939, s. 108, 159) etatowym konsulem.

[529] W dokumentach także inna data przydziału: 1.01.1923 r. Sprzeczne z faktem, że listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 31.07.1922 r. Konsula Michała Straszewskiego zastępował konsul Gustaw Olechowski lub później wiekonsul Roman Mazurkiewicz. Straszewski został odwołany do centrali MSZ i opuścił Montreal 11.05.1931 r. 22.07.1931 r. placówka miała 10 etatów (konsul generalny, konsul, sekretarz konsularny, 6 p.k., 1 funkcjonariusz niższy – woźny).

[530] Został mianowany 1.05.1931 r. Przyjechał do Montrealu dopiero 2.06.1931 r. Jego listy komisyjne zostały wystawione 20.07.1933 r. Zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1284, [2/503/0/8.5/1284], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe, gospodarcze Konsulatu Generalnego RP w Montrealu […], k. 166.

[531] Krótko pełnił funkcję kierownika placówki, w związku z przedłużającą się procedurą uzyskania *exequatur* przez generalnego konsula honorowego Josepha Hormisdasa Rainville'a. Potem został pracownikiem etatowym tej placówki.

- 30.05.1933[532]–23.10.1936- – Joseph Hormisdas Rainville, konsul generalny honorowy
- 1.04.1937–31.10.1938 – Władysław Kicki, konsul[533]
- 1.11.1938–9.03.1943 – Tadeusz Brzeziński, konsul
- 9.03.1943–1945 – Tadeusz Brzeziński, konsul generalny[534]

Podległość: 1932: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Londynie; 1933: jako konsulat honorowy podlegał konsulatowi generalnemu w Ottawie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Józef Okołowicz, skan 177–184, Michał Straszewski, skan 247;
- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część VIII, Karty kwalifikacyjne pracowników urzędów centralnych, 1918–1939, teczka 250: MSZ, litera M, k. 24–25;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 219; ibidem, sygn. 4446, [2/322/0/-/4446], Pismo do MSZ w sprawie *exequatur* dla konsula generalnego w Montrealu, 22.11.1930 r., k. 5–7; ibidem, sygn. 4447, [2/322/0/-/4447], Sprawozdanie statystyczne z działalności i gospodarki Konsulatu Generalnego RP w Montrealu za rok budżetowy 1930/1931, 07.1931 r., k. 21–36; ibidem, sygn. 12611, [2/322/0/-/12611], Sprawy organizacyjne, budżetowo-rachunkowe i personalne konsulatów RP w Winnipeg i Montrealu, 1921–1922; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 27-28, [2/490/0/-/27-28], Raporty Konsulatu Generalnego RP w Montrealu, 1920–1932; ibidem, sygn. 139-140, [2/490/0/-/139-140], Raporty ekonomiczne Konsulatu Generalnego RP w Montrealu w sprawie sytuacji gospodarczej oraz handlu zagranicznego Kanady, również z Polską i ZSRR, 1920–1924, 1926–1932; ibidem, sygn. 1916, [2/490/0/-/1916], Nominacje konsularne [litery] A–H, korespondencja, 1919–1922; ibidem, sygn. 1924, [2/490/0/-/1924], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, korespondencja, 1923–1925; ibidem, sygn. 1925, [2/490/0/-/1925], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, 1924–1926; ibidem, sygn. 1926, [2/490/0/-/1926], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, korespondecja, 1926–1928; ibidem, sygn. 1927, [2/490/0/-/1927], Urzędnicy konsularni, nominacje, *exequatur*,

---

[532] Data uzyskania *exequatur*. Zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1284, [2/503/0/8.5/1284], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe, gospodarcze Konsulatu Generalnego RP w Montrealu […], k. 196.

[533] 28.10.1937 r. uzyskał *exequatur.*

[534] W okresie 1.09.1939–1.01.1940 r. – 6 etatów (konsul, p.k. tyt. wicekonsul Jerzy Sawicki, 3 p.k., 1 funkcjonariusz niższy); 1.01.1941–1.01.1942 r. – 3 etaty (konsul, p.k., niższy funkcjonariusz państwowy); 1.05.1942–1.01.1943 r. – 3 etaty (konsul, wicekonsul, p.k.); 1.01.–1.07.1944 r. – 4 etaty (konsul generalny, wicekonsul, 2 p.k. oraz 1 pracownik przydzielony); 1.01.1945 r. – 5 etatów (konsul generalny, 4 p.k.).

korespondecja, 1926–1930; ibidem, sygn. 1929, [2/490/0/-/1929], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, podróże służbowe, 1920–1931; ibidem, sygn. 1931, [2/490/0/-/1931], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, *exequatur*, 1931–1939;

- AAN, zesp. 491, Konsulat RP w Buffalo, seria 8, sygn. 157, [2/491/0/8/157], Zażalenia na polskie urzędy zagraniczne. Zażalenia osób prywatnych na konsulaty generalne w Montrealu i Nowym Jorku. Korespondencja, 1928;
- AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 30, [2/493/0/-/30], Raporty ekonomiczne Konsulatu RP w Montrealu o sytuacji gospodarczej i handlu zagranicznym Kanady, 1937; ibidem, sygn. 100, [2/493/0/-/100], Kanada. Umowy i rokowania handlowe i celne z zagranicą. Raporty Konsulatu RP w Montrealu, 1937; ibidem, sygn. 234, [2/493/0/-/234], Wystawy gospodarcze polskie w Kanadzie – Toronto. Raporty Konsulatu RP w Montrealu, korespondencja. Informacje w sprawie możliwości udziału w stoisku polskim przyszłej wystawy światowej w Nowym Jorku, 1937–1938; ibidem, sygn. 237, [2/493/0/-/237], Sprawy turystyczne, raport Konsulatu RP w Montrealu w sprawie ruchu turystycznego w Kanadzie w 1937 r., 1938; ibidem, sygn. 332–333, [2/493/0/-/332-333], Konsulat Generalny RP w Ottawie – sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze. Przeniesienie konsulatu z Montrealu do Ottawy, granice okręgu konsularnego. Korespondencja, komunikat, 1933–1934;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie. Noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 144; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 348; ibidem, sygn. 1743, [2/503/0/8/1743], Projekt utworzenia i obsady nowych placówek polskich, głównie konsulatów honorowych. Raporty polskich placówek, korespondencja, notatki, 1940–1945, k. 47–49; ibidem, seria 8.5, sygn. 1221, [2/503/0/8.5/1221], Skład konsulatów w Kanadzie – w Montrealu, Ottawie, Winnipeg, *agrément,* noty, korespondencja, 1919–1935; ibidem, sygn. 1224, [2/503/0/8.5/1224], Sieć dyplomatyczna i konsularna polska w Anglii i dominiach. Kompetencje terytorialnie i rzeczowe. Konsulaty czeskie i niemieckie. Instrukcje, raporty, memoriały, korespondencja, 1919–1936, k. 88; ibidem, sygn. 1225, [2/503/0/8.5/1225], Projekty utworzenia nowych placówek (Egipt, Syria, Palestyna, Kanada, Peru, Ekwador, Irlandia, Wielka Brytania). Teksty umów, listy komisyjne, raporty, instrukcje, 1920–1934, k. 63–84; ibidem, sygn. 1284, [2/503/0/8.5/1284], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe, gospodarcze Konsulatu Generalnego RP w Montrealu. Rola, zadania, rodzaje prac prowadzonych, krytyka polityki finansowo-personalnej MSZ. Konsulowie: Józef Okołowicz, Michał Straszewski, Jerzy Adamkiewicz, Józef Marlewski, Joseph Hormisdas Rainville, Władysław Kicki, Tadeusz Brzeziński. Zamiana na konsulat honorowy, następnie na konsulat etatowy. Konsulat RP w Winnipeg (korespondencja, noty, listy komisyjne, protokoły zdawczo-odbiorcze), 1920–1938; ibidem, sygn. 1309, [2/503/0/8.5/1309], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarczej Konsulatu

Generalnego RP w Ottawie, przeniesienie siedziby konsulatu z Montrealu do Ottawy (memorandum, raporty, korespondencja, listy komisyjne, protokoły zdawczo-odbiorcze, spis inwentarza – m.in. inwentarza biblioteki, noty), 1932–1939; ibidem, seria 9.1, sygn. 1320, [2/503/0/9.1/1320], Raporty Konsulatu RP w Montrealu – administracyjne i emigracyjne. Raport z prac Rady Polskiej w Kanadzie. The Immigration Act. Report on Immigration (paszport, korespondencja, wycinek prasowy), 1920–1931;

- AAN, zesp. 591, Amerykańsko-Polska Izba Handlowa i Przemysłowa w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej w Nowym Jorku, sygn. 7-8, [2/591/0/-/7-8], Konsulat RP w Montrealu – współpraca z Izbą, głównie w sprawach handlowych, prenumeraty biuletynu Izby „Survey of Poland" i subwencjonowanie Izby przez Konsulat. Korespondencja, 1925–1935, 1937;
- Archiwum Państwowe w Poznaniu, zesp. 474, Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Montrealu, seria 18.21, sygn. 11534, [3/474/0/18.21/11534], 1927–1936;
- IH, zesp. 33, Ambasada Polski w Wielkiej Brytanii, sygn. 70, [800/33/0/-/70], Budżet Konsulatu Generalnego RP w Montrealu według stanu na 1 maja 1940 r., skan 121, 128; ibidem, sygn. 85, [800/33/0/-/85], Polish Consulate General in Montreal, General, 1933–1941, skan 1051–1413; ibidem, sygn. 88, [800/33/0/-/88], Polish Consulates in Canada (Winnipeg and Montreal), 1920, skan 1–68;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 416, Sprawy wewnętrzne Konsulatu Generalnego RP – Montreal, 1945; ibidem, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Generalnego RP w Montrealu, 1.07.1944 r.; ibidem, sygn. 584, Pismo Poselstwa RP w Ottawie do MSZ w sprawie preliminarza budżetowego na rok 1945 [wraz z 4 załącznikami], 20.06.1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 685, Odpis listu komisyjnego Tadeusza Brzezińskiego, b.p.; ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu Generalnego RP w Montrealu na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 1–7 dokumentu; ibidem, sygn. 956, Finanse – Konsulat Generalny RP – Montreal, 1945; ibidem, sygn. 968, Sprawy personalne placówek – Montreal, 1944–1945; ibidem, sygn. 1051, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Montreal, 01.1945–04.1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 38; 1923, nr 3, s. 43, nr 6, s. 110; 1924, nr 12, s. 208; 1925, nr 12 s. 193; 1926, nr 5, s. 61, nr 12, s. 175; 1927, nr 12, s. 178; 1928, nr 1, s. 11, nr 14, s. 265; 1929, nr 12, s. 260; 1930, nr 3, s. 38, nr 8, s. 222; 1931, nr 5, s. 71; 1932, nr 2, s. 32, nr 9, s. 140, nr 25, s. 222; 1933, nr 6, s. 49, nr 11, s. 110; 1937, nr 2, s. 40; 1938, nr 6, s. 102–103;
- RSZ: 1932, s. 13, 203, 250; 1933, s. 172, 230; 1934, s. 166, 230; 1935, s. 79; 1936, s. 79; 1937, s. 88; 1938, s. 96; 1939, s. 159.

MORAWSKA OSTRAWA

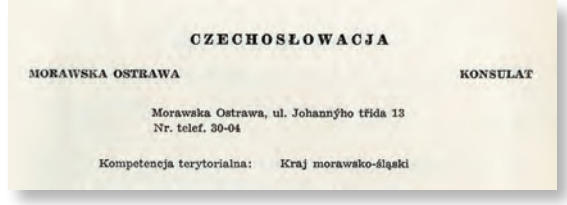
CZECHOSŁOWACJA

MORAWSKA OSTRAWA KONSULAT

Morawska Ostrawa, ul. Johannýho třída 13
Nr. telef. 30-04

Kompetencja terytorialna: Kraj morawsko-śląski

Państwo: Czechosłowacja (obecnie Czechy)

Ranga: 02.1921–1939: konsulat[535]

Kompetencja terytorialna: 1921: żupy (okręgi) Ostrawa Morawska (župa Moravská Ostrava), Ołomuniec (župa Olomouc) i Hradyszcze Węgierskie (župa Uherské Hradiště), okręg Czeski Cieszyn (župa Český Těšín), Słowacczyzna i Ruś Zakarpacka (Zakarpacie, Podkarpatská Rus); 1923–1926-: żupy Ostrawa Morawska, Ołomuniec i Hradyszcze Węgierskie, później obszar Moraw (Kraina Morawskośląska, Země Moravskoslezská); od 1.05.1927 przyłączono do okręgu Konsulatu RP żupy berneńską i ihlawską

Adres: 1921–1926: Denisowo Náměsti; 1926–1932: 28 Rijnač 56[536] 59[537] 58[538]; 1934: Johannyho třida 11; 1936–1939: Johannyho třida 13

Kierownik:

- 1.02.–18.05.1921 – Jerzy Lechowski, I sekretarz konsularny, tyt. wicekonsul
- 17.05.–10.09.1921 – Stefan Bratkowski, konsul[539]
- 26.09.1921–26.05.1926 – Zygmunt Vetulani, wicekonsul, konsul (1.07.1923)[540]
- 1.05.1926–31.01.1934 – dr Karol Ripa, wicekonsul, konsul (1.01.1927)
- 1.02.1934–16.05.1935 – Leon Malhomme, konsul generalny
- 16.05.–30.11.1935 – Aleksander Alfons Klotz, konsul
- 1.12.–31.12.1935 – vacat
- 1.01.1936–1.10.1938 – Zygmunt Hładki (Hładky), radca
- 1.10.–31.12.1938 – Jan Bociański, konsul
- 1.01.–1.09.1939 – Władysław Sidorowicz, konsul

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Pradze

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 459, Konsulat RP w Morawskiej Ostrawie, [2/459/0] (100 j.a., 1923–1939)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Stefan Bratkowski, skan 15–17;

---

535 Konsulat w Morawskiej Ostrawie przejął obowiązki działającej od 1920 r. agencji konsularnej w Boguminie.

536 Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 8, s. 100; 1927, nr 3, s. 51.

537 Ibidem, 1929, nr 12, s. 254.

538 Ibidem, 1930, nr 8, s. 216.

539 Listy komisyjne zostały podpisane w drugiej połowie lipca 1921 r.

540 Placówka liczyła 3 etaty (konsul, *attaché* konsularny, sekretarz konsularny).

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 4, t. 17, Ruch służbowy za miesiąc czerwiec 1923 r. w centrali i na placówkach zagranicznych Ministerstwa Spraw Zagranicznych, k. 97;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 214; ibidem, sygn. 5586-5588-5598, [2/322/0/-/5586-5588-5598], Raporty prasowe Konsulatu RP w Morawskiej Ostrawie, 1930, 1936; ibidem, sygn. 5589-5590, [2/322/0/-/5589-5590], Raporty prasowe placówek polskich w Czechosłowacji, 1938–1939; ibidem, sygn. 5671, [2/322/0/-/5671], *Exequatur* dla konsulów polskich w Czechosłowacji: Aleksandra Alfonsa Klotza i Leona Malhomme'a. Raporty, wycinki prasowe, 1934; ibidem, sygn. 7401-7404, [2/322/0/-/7401-7404], Raporty prasowe Konsulatu RP w Morawskiej Ostrawie, tom I–IV, 1924, 1926, 1935, 1936; ibidem, sygn. 11217-11218, [2/322/0/-/11217-11218], Komunikaty prasowe Konsulatu RP w Morawskiej Ostrawie, dotyczące głównie spraw mniejszości polskiej w Czechosłowacji i polityki zagranicznej i wewnętrznej Polski, 1929, 1938; ibidem, sygn. 11423, [2/322/0/-/11423], Działalność konsulatów RP w Pradze i w Morawskiej Ostrawie. Raporty, korespondencja, 1924–1929; ibidem, sygn. 11777, [2/322/0/-/11777], Interwencje konsulatów u władz miejscowych. Raporty Wicekonsulatu RP w Pile i Konsulatu RP w Morawskiej Ostrawie, wykaz interwencji Konsulatu RP w Bukareszcie, 1930, 1938; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4;
- AAN, zesp. 456, Poselstwo RP w Pradze, seria 5, sygn. 95, [2/456/0/5/95], Ośrodki polskie na Śląsku Zaolziańskim. Sprawa wejścia posłów polskich w skład rządowego klubu socjaldemokracji czeskiej (raport Konsulatu RP w Morawskiej Ostrawie), 1933; ibidem, sygn. 96, [2/456/0/5/96], Sytuacja mniejszości polskiej, machinacje związane z określaniem narodowości Polaków podczas spisu ludności, szykany wobec „Robotnika Śląskiego" (fragmenty raportów Konsulatu RP w Morawskiej Ostrawie), 1922–1939; ibidem, sygn. 97, [2/456/0/5/97], Wychowanie fizyczne. Działalność polskich klubów sportowych na Śląsku Cieszyńskim – szykany ze strony czeskich władz sportowych (raporty i pisma Konsulatu RP w Morawskiej Ostrawie, broszura pt. „15-letni Jubileusz PKS Polonai w Karwinie"), 1935; ibidem, sygn. 98, [2/456/0/5/98], Harcerstwo Polskie w Czechosłowacji, działalność, sprawa wstąpienia do czeskiego Svazu junaků skautů, udział w Zlocie w Spale, utrudnienia i prześladowania ze strony władz czeskich (instrukcja MSZ, raporty i pisma konsulatów RP w Bratysławie i Morawskiej Ostrawie, sprawozdanie z akcji letniej harcerstwa, korespondencja), 1935; ibidem, sygn. 100, [2/456/0/5/100], Polskie ugrupowania polityczne za granicą: konflikt i rozłam w łonie Polskiej Socjalistycznej Partii Robotniczej w Czechosłowacji na tle działalności posła Emanuela Chobota, działania Konsulatu RP w Morawskiej Ostrawie w celu przezwyciężenia rozłamu (raporty Konsulatu RP w Morawskiej Ostrawie, korespondencja, czasopisma „Naprzód" z 2 i 9.11.1935 r., „Robotnik Śląski" z 14.12.1935 r., wycinki prasowe), 1934–1935; ibidem, sygn. 101, [2/456/0/5/101], Prasa polska za granicą. Represje władz czeskich wobec pism polskich – zawieszania, konfiskaty, odmowy udzielania zezwoleń na wydawanie nowych pism, sprawa „Naprzodu", organu odłamu Polskiej Socjalistycznej Partii Robot-

niczej w Czechosłowacji (raporty Konsulatu RP w Morawskiej Ostrawie, korespondencją, czasopismo „Ogniwo", dwutygodnik Młodzieży Polskiej z 30.11.1935 r.), 1935; ibidem, seria 6, sygn. 108, [2/456/0/6/108], Raport prasowy Konsulatu RP w Morawskiej Ostrawie o proczeskim charakterze „Naszego Ślązaka" i działalności jego redaktora Karola Smyczka, 1927; ibidem, sygn. 109-110, [2/456/0/6/109-110], Raporty prasowe Konsulatu RP w Morawskiej Ostrawie w sprawach polityki zagranicznej i stosunków wewnętrznych w Czechosłowacji i Polsce, wzajemnych stosunków obu tych państw oraz mniejszości polskiej w Czechosłowacji, tomy I i II, 1930–1931;

- AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 215, [2/493/0/-/215], Komunikaty, depesze, artykuły i biuletyny do prasy polskiej w USA. Materiały nadsyłane przez Konsulat RP w Morawskiej Ostrawie dotyczące spraw czeskich, głównie sytuacji mniejszości polskiej. Korespondencja, artykuły, wycinki prasowe, 1931–1933;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3 s. 40, nr 6, s. 108; 1924, nr 12, s. 204; 1925, nr 12, s. 189; 1926, nr 5, s. 63, nr 8, s. 100, nr 12, s. 171; 1927, nr 3, s. 39, 51, nr 12, s. 173; 1928, nr 14, s. 260; 1929, nr 12, s. 254; 1930, nr 20, s. 195–196; 1932, nr 2 dodatek, s. 5; 1935, nr 3, s. 54; 1936, nr 1, s. 18, nr 9, s. 235; 1938, nr 6, s. 102, 104;
- RSZ: 1932, s. 170; 1933, s. 157, 206; 1934, s. 151, 202; 1935, s. 42; 1936, s. 42; 1937, s. 51; 1938, s. 55; 1939, s. 54.

MOSKWA

Państwo: Rosja, ZSRR (obecnie Rosja)

Ranga: 1920–7.09.1939, 1.09.1941–26.04.1943: wydział konsularny[541]

Kompetencja terytorialna: 1920: „terytorium Rządu Sił Zbrojnych Południowej Rosji"; 1921: ZSRR z wyjątkiem USRR, BSRR oraz obwód leningradzki oprócz okręgu obwodu murmańskiego; 1925: terytorium ZSRR z wyjątkiem terytorium USSR i BSSR; 1926: terytorium ZSRR z wyjątkiem guberni czerepowieckiej, leningradzkiej, murmańskiej, nowogrodzkiej, pskowskiej oraz terytorium USRR i BSRR

Adres: 1923–1939, 1.09.–23.10.1941[542]: Moskwa, ul. Mieszczańska 32/34 (3-eme Miechtchanskaia 32/34); 23.10.1941–26.04.1943: Kujbyszew, ul. Czapajewskaja 165

[541] W styczniu 1942 r. referat konsularny był w dziale dyplomatyczno-konsularnym podlegającym I radcy, a referat organizacyjny i delegatur w dziale politycznym i ogólnym wraz z działem opieki, które podlegały II radcy. W styczniu 1943 r. wprowadzono nową organizację ambasady. Powstały: „III Wydział Opieki" oraz „IV Wydział Konsularny", który zajmował się: sprawami obywatelstwa, paszportowymi, wizowymi, dokumentami stanu cywilnego oraz interwencjami w sprawach obywateli polskich.
[542] Ewakuacja rozpoczęła się 15.10.1941 r. i trwała do 23.10.1941 r.

Kierownik:

- 27.10.1920–1921 – Włodzimierz Kwiatkowski, konsul generalny[543]
- 30.07.1921–15.10.1922 – Mikołaj Samson Himmelstjerna, konsul
- 15.10.1922–31.12.1924 – Stanisław Eska, konsul
- 1.01.–31.12.1925[544] – Bohdan Nałęcz-Chełmicki, konsul generalny
- 28.05.1925–25.10.1931[545] – Adam Zieleziński, konsul generalny tyt. radca, radca
- 29.10.1931–31.08.1933 – Tadeusz Błaszkiewicz, konsul, I sekretarz
- 1.11.1933–31.08.1936 – Stanisław Eska, konsul generalny, radca[546]
- 1.09.1936–17.09.1939 – Tadeusz Błaszkiewicz, I sekretarz, konsul generalny (1938)
- 11.08.1941–23.03.1942 – Walerian Łopatto, I radca, kierownik referatu konsularnego[547]
- 24.03.–04.1942 – Paweł Zalewski, *attaché*, konsul[548]
- 04.1942–1.01.1944 – Stanisław Rosmański, konsul, II sekretarz (1.01.1943)

Podległość: działał w ramach przedstawicielstwa dyplomatycznego w Moskwie[549]

Archiwum placówki:

- AAN, Ambasada RP w Moskwie, sygn. 2/510/0 (209 j.a., 1919–1939)
- AAN, Ambasada RP w Kujbyszewie, sygn. 2/564/0 (12 j.a., 1941–1943)
- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 800/35/0 (58 j.a., 1941–1944)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Włodzimierz Kwiatkowski, skan 112;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 217; ibidem, sygn. 1472c, [2/322/0/-/1472c],

---

543 Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 27.10.1920 r.

544 Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 2, s. 23, w innym miejscu informacja o odwołaniu z dniem 1.05.1925 r. – AAN, zesp. 8, PRM, część IV, Rektyfikaty, sygn. 4, t. 17, Ruch służbowy w miesiącu kwietniu 1925 r., k. 134. Jego obowiązki przejął Czesław Lipaczyński, sekretarz konsularny I klasy.

545 Zmarł w Moskwie 25.10.1931 r. – ibidem, 1931, nr 21, s. 302.

546 W 1933 r. anlulowano jego nominację na konsula generalnego w związku z nominacją na radcę poselstwa – ibidem, 1933, nr 19, s. 186.

547 W grudniu 1941 r. obok kierownika działało w referacie 3 p.k.

548 Oficjalnie pełnił funkcję *attaché* w okresie 1.06.1942–18.06.1943 r. – IPMS, zesp. A.11, MSZ, sygn. 474/1/Z, k. 15–16.

549 M. Kruszyński, *Ambasada w Moskwie 1921–1939*, Warszawa 2010; B. Szubtarska, *Zarys działalności konsularnej Ambasady RP w ZSRR w latach 1941–1943*, „Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej" 2003, t. 38, s. 279–289; D. Boćkowski, *Działalność Ambasady RP w Kujbyszewie oraz jej delegatur i placówek mężów zaufania w świetle raportów NIK rządu RP w Londynie*, ibidem, 1997, t. 32, s. 203–222; idem, *Czas nadziei. Obywatele Rzeczypospolitej Polskiej w ZSRR i opieka nad nimi placówek polskich w latach 1940–1943*, Warszawa 1999.

Ambasada RP w Moskwie i konsulaty RP w ZSRR – sprawy organizacyjne, wizowe i personalne. Raporty, korespondencja, notatki, szkice, 1934, 1936–1939; ibidem, sygn. 6840, [2/322/0/-/6840], Zjazd konsularny w Moskwie – termin. Pisma, 1928; ibidem, sygn. 6841, [2/322/0/-/6841], Zjazd konsularny w Moskwie. Teksty referatów o życiu gospodarczym, kulturalnym i politycznym w ZSRR, 1934; ibidem, sygn. 11420-11421, [2/322/0/-/11420-11421], Zjazd konsulów polskich w Moskwie. Raport, program, sprawozdanie, protokół, notatki, korespondencja, 1928–1930, 1933;

- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 9.3, sygn. 3267, [2/474/0/9.3/3267], Zjazd konsulów polskich w ZSRR w 1927 r., protokół, 1928;
- AAN, zesp. 592, Poselstwo RP w Teheranie, seria 4, sygn. 50, [2/592/0/4/50], Opieka społeczna nad emigrantami w ZSRR. Sprawy osobowe. Poszukiwanie członków rodzin, przekazy pieniężne, wizy zagraniczne, informacje i opinie o antypaństwowcach. Urzędnicy delegatur Ambasady RP w Kujbyszewie. Noty, lista pracowników, świadectwa, korespondencja, 1942; ibidem, seria 7, sygn. 83, [2/592/0/7/83], Archiwa urzędów zagranicznych. Przesłanie Poselstwu RP w Bagdadzie części akt b. Konsulatu RP w Bagdadzie oraz Poselstwu RP w Kairze archiwum b. Ambasady RP w ZSRR, części akt Poselstwa i Centralnego Biura Ewidencji jako depozyt pozostający do dyspozycji MSZ, 1942–1945; ibidem, sygn. 91, [2/592/0/7/91], Ambasada RP w Kujbyszewie. Transport przez Iran do ZSRR darów dla Polaków. Rozliczenia z tytułu zakupu towarów i leków, oraz wypłat władzom wojskowym i cywilnym. Informacje o kontaktach z władzami radzieckimi. Ewakuacja dzieci do Iranu. Raporty, sprawozdania finansowe, korespondencja, 1941–1943; ibidem, sygn. 92, [2/592/0/7/92], Ambasada RP w Kujbyszewie – likwidacja. Zahamowanie wydawania paszportów Polakom, przejęcie opieki przez Poselstwo Australii w Moskwie. Noty, sprawozdania finansowe Ambasady, notatki z nasłuchu audycji radiowych, korespondencja, 1943; ibidem, sygn. 94, [2/592/0/7/94], Ambasada RP w Kujbyszewie, organizacja, personel, budżet, rachunki, m.in. przerwanie opieki nad Polakami w ZSRR przez Poselstwo Australii. Raporty, 1944–1945; ibidem, sygn. 95, [2/592/0/7/95], Ambasada RP w Kujbyszewie – organizacja, personel, budżet, rachunki. Rejestr rozliczeń mężów zaufania Ambasady po cenzurze Biura Cenzury. Zestawienia przecenzurowanych sprawozdań rachunkowych delegatur. Protokoły, memoriały, wyjaśnienia, zestawienia zadłużeń, 1943–1945;
- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 30: Liczba i rozmieszczenie obywateli polskich, 25.04.1943, k. 1–72; teczka 31: Wykaz zakładów opieki Ambasady, 16.02.1943, k. 1–37; teczka 32: Wykaz pracowników Ambasady RP w terenie pozostających w więzieniach, 1942–1943, k. 1–82; teczka 35: Sprawozdanie Działu Konsularnego Ambasady RP w ZSRR za okres od 1 IX 1941 do 5 V 1943, k. 1–268; teczka 37: Sprawozdanie finansowe Działu Opieki Społecznej za okres od 1 I 1942 do 12 V 1943, k. 1–63; teczka 38: Sprawozdanie z działalności Ambasady RP za okres od 7 VIII 1941 do 6 V 1943, k. 1–55;
- IPMS, zesp. A. 11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. A.11.49/Sow/13, Sprawozdanie Działu Konsularnego Ambasady RP w ZSRR, 1.09.1941–5.05.1943;

- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 46, nr 6, s. 113; 1924, nr 12, s. 215; 1925, nr 5, s. 73, nr 12, s. 202; 1926, nr 12, s. 184; 1927, nr 12, s. 187; 1928, nr 14, s. 275–276; 1929, nr 12, s. 271; 1930, nr 8, s. 233; 1931, nr 21, s. 302, nr 22, s. 308; 1933, nr 13, s. 135, nr 19, s. 185; 1936, nr 7, s. 171; 1938, nr 1, s. 8;
- RSZ: 1932, s. 15, 253; 1933, s. 196, 220; 1934, s. 191, 219; 1935, s. 135; 1936, s. 136; 1937, s. 145; 1938, s. 159; 1939, s. 167–168.

NÆSTVED

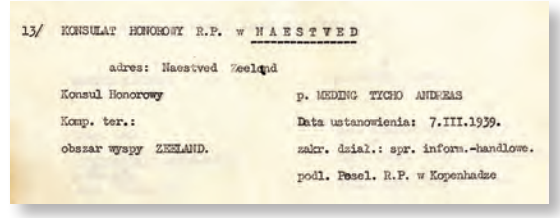
13/ KONSULAT HONOROWY R.P. w NAESTVED

adres: Naestved Zeeland

Konsul Honorowy — p. MEDING TYCHO ANDREAS

Komp. ter.: — Data ustanowienia: 7.III.1939.

obszar wyspy ZEELAND. — zakr. dział.: spr. inform.-handlowe.

podl. Pasel. R.P. w Kopenhadze

Państwo: Dania

Ranga: 7.03.1939–1940-: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: wyspa Zelandia

Adres: Næstved Zeeland

Kierownik:

- 7.03.1939–1940- – Andreas Meding Tycho, konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kopenhadze

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Næstved, b.p.;
- RSZ: 1939, s. 58.

NAIROBI

Państwo: Kenia, protektorat i kolonia Wielkiej Brytanii (obecnie Kenia)

Ranga: 1939–1941 – konsulat generalny; 11.1942-: konsulat honorowy; -1.12.1943–1.06.1945-: konsulat generalny

Kompetencja terytorialna: 1942: Kenia, Uganda i Tanganika; 1945: Kenia

Adres: Stanley House (korespondencja przez Konsulat Generalny RP w Londynie lub Konsulat RP w Capetown)

Kierownik:

- 1939–1940 – Jerzy Giżycki[550]
- 11.1942–1.01.1943- – Jan Chmieliński, konsul
- 03.[551]–30.11.1943 – Michał Wierusz-Kowalski, konsul generalny
- 1.02.1944–1.06.1945 – Aleksander Zawisza, konsul generalny[552]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Londynie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 107;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1741, [2/503/0/8/1741], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1939–1940, k. 142, 144; ibidem sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna (polska i obca, noty, korespondencja), 1941–1945, k. 345; ibidem, sygn. 1794, [2/503/0/8/1794], Zjazdy i działalność przedstawicielstw polskiej służby konsularnej w posiadłościach brytyjskich, korespondencja, I–VI 1945, b.p.;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/Z, k. 45–46;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat Generalny RP – Nairobi, 1945; ibidem, sygn. 292, Wójcicka, Zawisza; ibidem, sygn. 471, Sprawy wewnętrzne Konsulatu Generalnego RP – Nairobi, 1945; ibidem, sygn. 584, Pismo Konsulatu Generalnego RP w Nairobi do MSZ w sprawie preliminarza budżetowego na rok 1945 [wraz z załącznikami], 20.06.1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 1000, Sprawy personalne placówek – Nairobi, 1944–1945; ibidem, sygn. 1056, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Nairobi, 01.1945–05.1945; ibidem, sygn. 1253, Wykaz urzędów zagranicznych RP na rok 1945, s. 26.

---

550 Załatwiał sprawy handlowe.

551 Według informacji „The London Gazette" (nr 35990, z 23.04.1943) król Wielkiej Brytanii przyjął wówczas jego listy wprowadzające.

552 Stan na 1.01.1943 r. 2 etaty (2 konsulów Jan Chmieliński i Wacław Łaciński); 1.01.1944 r. 3 etaty (konsul, 2 p.k.); 1.07.1944 r. 5 etatów (konsul generalny, konsul, 3 p.k. oraz 9 przydzielonych z innych placówek) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Generalnego RP w Nairobi. 1.01.1945 r. 6 etatów (konsul generalny, konsul, 4 p.k.) – ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p.

NAKSKOV

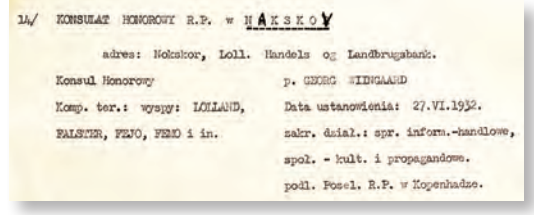
14/ KONSULAT HONOROWY R.P. w NAKSKOV

adres: Nokskor, Loll. Handels og Landbrugsbank.

Konsul Honorowy — p. GEORG WIDINGAARD

Komp. ter.: wyspy: LOLLAND, FALSTER, FEJO, FEMO i in. — Data ustanowienia: 27.VI.1932.

zakr. działa.: spr. inform.-handlowe, społ. - kult. i propagandowe.

podl. Poseł. R.P. w Kopenhadze.

Państwo: Dania

Ranga: 27.06.1932–1939[553]: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1932: wyspy Lolland, Falster, Fejø, Femø i inne; 1938: Maribo oraz wyspy Lolland, Falster, Fejø, Femø i inne

Adres: 1938–1939: Loll. Handels og Landbrugsbank

Kierownik:

- 24.06.1932–1940- – Georg Wiingaard, wicekonsul honorowy (1932), konsul honorowy (1935)

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kopenhadze

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 144;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Nakskov, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1932, nr 13, s. 179, 181; 1935, nr 5, s. 124; 1938, nr 2, s. 25;
- RSZ: 1933, s. 158, 207; 1934, s. 152, 203; 1935, s. 46; 1936, s. 46; 1937, s. 55; 1938, s. 60; 1939, s. 58.

NANTES

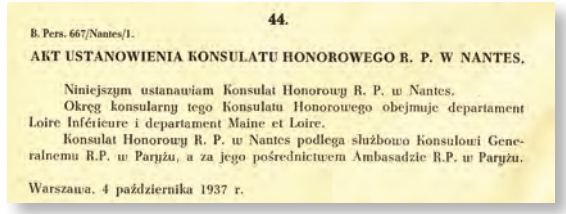
44.

B. Pers. 667/Nantes/1.

AKT USTANOWIENIA KONSULATU HONOROWEGO R. P. W NANTES.

Niniejszym ustanawiam Konsulat Honorowy R. P. w Nantes.

Okręg konsularny tego Konsulatu Honorowego obejmuje departament Loire Inférieure i departament Maine et Loire.

Konsulat Honorowy R. P. w Nantes podlega służbowo Konsulowi Generalnemu R.P. w Paryżu, a za jego pośrednictwem Ambasadzie R.P. w Paryżu.

Warszawa, 4 października 1937 r.

Państwo: Francja

Ranga: 4.10.1937–1940: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: departamenty: Loire-Inférieure i Maine-et-Loire

Adres: brak informacji

[553] Według RSZ, 1935, s. 46 – data ustanowienia wicekonsulatu honorowego to 24.06.1932 r. Według Wojciecha Skóry w Nakskov początkowo, w l. 1932–1935, istniał wicekonsulat honorowy, a w l. 1936–1939 konsulat honorowy.

Kierownik:

- 4.10.1937 – Paul Chenau-Roux, konsul honorowy[554]
- 1939 – vacat, bez pracownika kontraktowego

Podległość: konsulat generalny w Paryżu

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- Dz. Urz. MSZ: 1937, nr 6, s. 122;
- RSZ: 1938, s. 70; 1939, s. 68.

NARWA
(Narva)

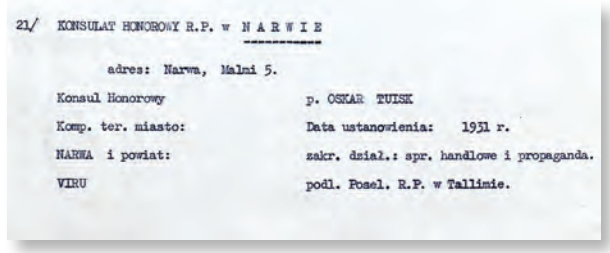
21/ KONSULAT HONOROWY R.P. w N A R W I E

adres: Narwa, Malmi 5.

Konsul Honorowy — p. OSKAR TUISK

Komp. ter. miasto: NARWA i powiat: VIRU

Data ustanowienia: 1931 r.

zakr. dział.: spr. handlowe i propaganda.

podl. Posel. R.P. w Tallinie.

Państwo: Estonia

Ranga: 1931–5.10.1939: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1931: miasto Narwa i okręg Viru

Adres: 1935–1939: Malmi 5

Kierownik:

- 20.07.1931–5.10.1939 – Oskar Tuisk, konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Tallinie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 4, t. 17, Zmiany personalne w centrali Ministerstwa Spraw Zagranicznych i w urzędach podległych za granicą, 1931, k. 223;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Narwie, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1931, nr 14, s. 217, nr 16, s. 238; 1932, nr 2 dodatek, s. 6;
- RSZ: 1932, s. 119, 176; 1933, s. 160, 207; 1934, s. 154, 204; 1935, s. 50; 1936, s. 50; 1937, s. 59; 1938, s. 62; 1939, s. 62.

554 Nominacja została anulowana. Zob.: Dz. Urz. MSZ, 1938, nr 1, s. 10.

NEAPOL

Państwo: Włochy

Ranga: 1918–29.01.1926[555], 1932–10.06.1940: konsulat honorowy[556]

Kompetencja terytorialna: 1921: Neapol, Caserta, La Loggia, Avellino, Benewent, Salerno, Bari, Lecce, Potenza, Cosenza, Reggio di Calabria, Catanzaro; 1939: prowincje Avellino, Benewent, Neapol, Salerno

Adres: 1921–1925: via dei Mille 47; -6.12.1933–1938: via del Museo 90

Kierownik:

- -13.02.1921–29.01.1926 – Luigi di Lauro, konsul honorowy[557]
- 5.09.1932–10.06.1940 – Augusto Borselli, konsul honorowy[558]

Podległość: konsulat generalny w Rzymie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 507, Konsulat Honorowy RP w Neapolu, [2/507/0] (21 j.a., 1932–1940)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Luigi di Lauro, skan 244;
- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego po dzień 24 lutego r., k. 2;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 220; ibidem, sygn. 7098, [2/322/0/-/7098], Działalność propagandowa Ambasady RP w Rzymie i Konsulatu RP w Neapolu. Korespondencja, raporty, 1935;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy w Neapolu, b.p.;
- IPMS, Konsulat Generalny RP w Rzymie, sygn. A.61/22a, Konsulat Honorowy RP w Neapolu, kontrakt z konsulem Borselli, rejestr czynności konsularnych, 1936–1940; ibidem, sygn. A.61/22b-22h, Kandydat na vicekonsula honorowego w Neapolu, b.d.;

---

[555] Konsulat został zawieszony (Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 2, s. 18), agendy przekazano Wydziałowi Konsularnemu Poselstwa RP w Rzymie. 1.09.1927 r. został zniesiony (ibidem, nr 7, s. 105).

[556] Zakres działania: sprawy informacyjne, handlowe, morskie i propagandowe; jęz. urzędowania – włoski.

[557] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 13.02.1921 r.

[558] Od kwietnia 1939 r. Augusto Borselli miał z-cę – wicekonsula Edgardo Borselliego.

- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 50, nr 6, s. 116; 1924, nr 12, s. 214; 1925, nr 12, s. 201; 1926, nr 2, s. 18; 1927, nr 7, s. 105; 1932, nr 20, s. 168;
- RSZ: 1939, s. 163.

NICEA

Państwo: Francja

Ranga: 1918–1919: delegacja; -1.01.1920–1926-[559], 27.02.1924–1940: konsulat honorowy; -5.12.1922–25.05.1927-: konsulat; 23.09.1940–15.12.1941: Biuro Polskie (*Office Polonais*); 15.12.1941–06.1944: Biuro Administracji Polaków (*Bureau d'Administration des Polonais de Nice*); -17.11.1944–6.03.1945-: konsulat honorowy; -1.01.1945-: wicekonsulat; -1945-: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1920–1939-: departament Alpes-Maritimes

Adres: -1.01.1920–1925: 27, Boulevárd Dubouchage; 18.02.1925-: Halévy 14; 12.1925–4.08.1926-, 1928, 1932: 12 (1932) 98, rue de France; 08.1926: 103, Boulevárd Victor Hugo[560]; 19.10.1926–1927-: 40, Boulevárd Victor Hugo; 1929–1930: 12, rue de France; -14.11.1931–6.07.1933-: 6, rue du Congrès; 1933–31.12.1941: 25, rue de Rivoli; 1.01.1942–8.04.1945-: 22, rue Verdi

Kierownik:

- 1.09.1918–11.1919 – Ksawery Walicki, Delegat w Nicei „Urzędu Polskiego Spraw Cywilnych we Francji"
- 11.1919–25.07.1924 – Ksawery Walicki, konsul honorowy[561]
- 27.12.1924–5.08.1926 – Leon Stachiewicz, konsul honorowy
- 6.08.–4.10.1926 – vacat[562]
- 5.10.1926[563]–21.09.1931 – Edward Corniglion-Molinier, konsul honorowy
- 28.10.1931–4.09.1940- – Louis Dumarquez, konsul honorowy[564]

---

559 Istniał konsulat honorowy przynajmniej 1.09.1921 r. – AAN, zesp. 322, MSZ, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 215. Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 12, s. 173.

560 Pod ten adres miały zostać przeniesione biura konsulatu. Zob.: Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 7, s. 81.

561 Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 21.02.1920 r.

562 Leon Stachiewicz przekazał wszystkie dokumenty, rejestry i pieczęcie na ręce Tadeusza Nieduszyńskiego, konsula RP w Marsylii.

563 Urzędowanie rozpoczął 19.10.1926 r.

564 Też 1 p.k. – w okresie od 1936 do 1.08.1939 r. był nim Zbigniew Brochwicz-Lewiński, następnie Adam Smoleński, w listopadzie 1939 r. – Zbigniew Szubert, kierownik Biura, wicekonsul. W 1940 r. Biuro Polskie zatrudniało 7 polskich urzędników.

- 10.–18.11.1940- – Louis Dumarquez, dyrektor biura[565]
- 14.12.1941–1.09.1944 – Albert Durné (Francuz, *consul en retraite*), dyrektor[566]
- 1.09.1944–8.04.1945- – Leon Koppens, wicekonsul, tyt. konsul generalny[567]

Podległość: konsul honorowy podlegał konsulatowi generalnemu w Paryżu, od 30.12.1923 konsulatowi w Marsylii; konsulat (generalny) placówce w Marsylii, po wyzwoleniu w 1944 urząd w Nicei podlegał Ambasadzie RP w Paryżu

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 508, Konsulat Honorowy RP w Nicei, [2/508/0] (292 j.a., 1924–1945)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Ksawery Walicki, skan 131;
- AAN, zesp. 39, Komitet Narodowy Polski w Paryżu, seria 2, sygn. 170, [2/39/0/2/170], Kraj. Organizacja placówek dyplomatycznych i konsularnych Państwa Polskiego, t. 1, 1919, Raport Sekretariatu Jeneralnego do Prezydium Komitetu Narodowego Polskiego w przedmiocie reprezentacji zagranicznej Państwa Polskiego, 10.02.1919 r., skan 37–65; ibidem, sygn. 171, [2/39/0/2/171], Kraj. Organizacja placówek dyplomatycznych i konsularnych Państwa Polskiego, t. 2, 1919, Spis Delegatur Polskich, marzec 1919 r., skan 55; ibidem, seria 7, sygn. 462, [2/39/0/7/462], Korespondencja urzędowa z instytucjami francuskimi i polskimi, Delegat Urzędu Polskiego Spraw Cywilnych w Nicei, 1918–1919, skan 1–160;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 215; ibidem, sygn. 3290, [2/322/0/-/3290], Raport administracyjny Konsulatu RP w Nicei za rok 1935/36, 27.04.1936 r., k. 70–72; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 3; ibidem, sygn. 11744, [2/322/0/-/11744], Raport administracyjny Konsulatu RP w Nicei za rok 1928, 1929;
- AAN, zesp. 463, Ambasada RP w Paryżu, sygn. 339, [2/463/0/-/339], Różne sprawy budżetowo-rachunkowe. Biuro do Spraw Polaków w Nicei i Konsulat RP w Nicei. Raport Konsulatu RP w Nicei, odpisy księgi głównej i księgi kasowej, dowody kasowe, 1944–1945;

---

[565] Biuro Polskie w Nicei miało 7 etatów (dyrektor, 5 p.k., 1 funkcjonariusz niższy).

[566] Wicekonsul Zbigniew Szubert został „radcą technicznym" (*conseiller technique*) *Bureau d'Administration des Polonais,* w praktyce prowadził placówkę w Nicei do momentu aresztowania 26.12.1942 r. Alberta Durné zastępował czasami inny konsul francuski Chevillotte. 11.02.1943 r. radcą technicznym biura został Leon Koppens. 11.02.1944 r. z-cą dyrektora został Ernest Saussine, min. pełnomocny II klasy. Po wyzwoleniu terenu przez wojska alianckie, role w placówce zamieniły się: Polak został kierownikiem, a Francuz doradcą technicznym, jednak nie dłużej niż do końca grudnia 1944 r.

[567] Stan na 30.11.1944 r. 3 etaty (konsul generalny, 1 p.k., funkcjonariusz niższy) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Honorowego RP w Nicei. 1.01.1945 r. 3 etaty (wicekonsul, 2 p.k.) – ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p.

- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 620, [2/464/0/8/620], Terytorialne kompetencje urzędów polskich we Francji, 1920–1939; ibidem, sygn. 655, [2/464/0/8/655], Urzędnicy etatowi, m.in. Andrzej Korzeniowski – konsul RP w Nicei, nominacje, urlopy, 1927–1936; ibidem, sygn. 667, [2/464/0/8/667], Różne sprawy personalne placówek polskich we Francji. Urzędnicy MSZ przebywający w okręgach konsulatów RP w Marsylii, Nicei i Tuluzie pozbawieni pracy z powodu wojny. Instrukcje Ambasady RP w Vichy, raporty konsulatów RP w Marsylii i Nicei, spisy, 1940; ibidem, sygn. 672, [2/464/0/8/672], Sprawy archiwalne, m.in. przejmowanie akt byłych konsulatów austro-węgierskich w Nicei i Algierze; ibidem, sygn. 673, [2/464/0/8/673], Archiwa urzędów zagranicznych, hasła rejestratury, brakowanie akt, wprowadzenie wykazu akt, kwalifikacja akt na kategorie, okólniki MSZ, raporty konsulatów RP w Dakarze, Marsylii i Nicei, korespondencja, wydawnictwo urzędowe, 1932–1937, 1928–1934; ibidem, sygn. 731, [2/464/0/8/731], Sprawy finansowe i inne konsulatów honorowych RP: instrukcje dla konsulatów honorowych, zjazdy konsulów honorowych, wnioski w sprawie sieci konsularnej w północnej Afryce, 1926–1935; ibidem, sygn. 732, [2/464/0/8/732], Sprawy finansowe i inne konsulatów honorowych RP, 1935–1940; ibidem, sygn. 752-760, [2/464/0/8/752-760], Sprawy organizacyjne i personalne Konsulatu Honorowego RP w Nicei. Instrukcje MSZ i Poselstwa RP w Paryżu. Raporty Konsulatu RP w Nicei, Poselstwa RP w Paryżu, Konsulatu Generalnego RP w Paryżu, Konsulatu RP w Marsylii, umowa i wzór umowy, protokół, 1919–1940; ibidem, sygn. 765, [2/464/0/8/765], Różne sprawy finansowe, organizacyjne i personalne dotyczące delegatur Biura Polskiego w Marsylii – biur polskich, m.in. w Nicei. Przekształcanie konsulatów w biura polskie, 1940–1941; ibidem, sygn. 833, [2/464/0/8/833], Wjazd i pobyt obywateli polskich za granicą, raporty konsulatów RP, m.in. w Nicei, korespondencja, 1935–1939; ibidem, seria 9, sygn. 849, [2/464/0/9/849], Sprawy wojskowe, ewidencja wojskowa obywateli polskich we Francji: odroczenia i przesunięcia służby wojskowej, demobilizacja żołnierzy polskich w okręgu Konsulatu RP w Marsylii, okólniki MSZ, raporty konsulatów RP w Marsylii i Nicei, komunikat, 1939–1940; ibidem, sygn. 850, [2/464/0/9/850], Sprawy wojskowe związane z demobilizacją żołnierzy polskich we Francji, raporty Konsulatu, komunikaty biur polskich w Marsylii i Nicei oraz Biura Wypłat dla Zdemobilizowanych Oficerów, korespondencja, 1940–1941; ibidem, sygn. 870, [2/464/0/9/870], Sprawy portowe w Marsylii, Nicei, w Afryce na Madagaskarze i na Korsyce. Ruch statków, obrót towarowy i pasażerski, dostawcy okrętowi. Sytuacja marynarzy. Strefa wolnocłowa w Gdyni. Raporty konsulatów RP w Algierze, Conacry, Marsylii, Nicei, 1938–1940;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 15;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 104;

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 326;
- AAN, zesp. 600, Konsulat Generalny RP w Paryżu, sygn. 1, [2/600/0/-/1], Organizacja polskich urzędów dyplomatycznych i konsularnych za granicą. Delegat w Nicei Urzędu Polskiego Spraw Cywilnych we Francji. Zawiadomienie o wyjeździe do Warszawy w celach służbowych i wyznaczeniu następcy. Pismo, 1919; ibidem, sygn. 4-6, [2/600/0/--/4-6], Wystawianie i przedłużanie paszportów i świadectw narodowości. Sprawy wystawiania paszportów na wniosek Delegata w Nicei Urzędu Polskiego Spraw Cywilnych we Francji. Zażalenie na niewłaściwe załatwianie tych spraw przez Konsulat Generalny, sprawa ustalenia obywatelstwa dwóch uchodźców z Polski i wystawienia im paszportów. Instrukcja Poselstwa RP w Paryżu, raport delegata, korespondencja, 1919, 1939–1940;
- AAN, zesp. 756, Centralne Biuro do Spraw Polaków w Vichy, sygn. 5, [2/756/0/-/5], *Bureau d'Administration des Polonais de Nice*, 1943;
- IH, zesp. 42, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 38, [800/42/0/-/38], Political relations with Poland in general, 1940 r. Telegram szyfrowy Poselstwa RP w Madrycie do MSZ dotyczący przemianowania konsulatów na Biura Polskie, 14.01.1940 r., skan 100;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 551, Budżet placówek na 1942 r.; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Nicei, b.p.;
- Dz. Urz. MS: 1938, nr 2, s. 42; 1939, nr 4, s. 65;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 42, nr 6, s. 109; 1924, nr 8, s. 134, nr 12, s. 207; 1925, nr 5, s. 70, nr 10, s. 155, nr 12, s. 192; 1926, nr 7, s. 85, 87, nr 8, s. 100, nr 9, s. 117, nr 12, s. 173; 1927, nr 12, s. 176; 1928, nr 14, s. 263; 1929, nr 12, s. 257; 1930, nr 8, s. 219, nr 19, s. 278; 1931, nr 21, s. 300; 1932, nr 2 dodatek, s. 8, 1933, nr 19, s. 185;
- RSZ: 1932, s. 187; 1933, s. 165, 209; 1934, s. 159, 206; 1935, s. 57; 1936, s. 57; 1937, s. 66; 1938, s. 73; 1939, s. 71;
- *Annuaire Diplomatique et Consulaire de la République Française* (Paris), *pour*: 1924 et 1925, s. 415; 1926, s. 433.

NIKOZJA

KONSULAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
NICOSIA
No. 307/Cp/63

Państwo: Cypr, kolonia brytyjska (obecnie Cypr)

Ranga: 11.09.1940–07.1941: konsulat

Kompetencja terytorialna: wyspa Cypr

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 1.09.1940–1.07.1941 – Stefan Fiedler-Alberti, konsul[568]

Podległość: brak informacji

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1739, [2/503/0/8/1739], Skład Ambasady RP w Londynie oraz placówek polskich w posiadłościach brytyjskich, głównie mianowania, odwoływanie personelu, noty, korespondencja, notatki, 1942, k. 34, 49–57, 72–74; ibidem, sygn. 1743, [2/503/0/8/1743], Projekt utworzenia i obsady nowych placówek polskich, głównie konsultów honorowych. Raporty polskich placówek, korespondencja, notatki, 1940–1945, k. 13–19.

NORRKÖPING

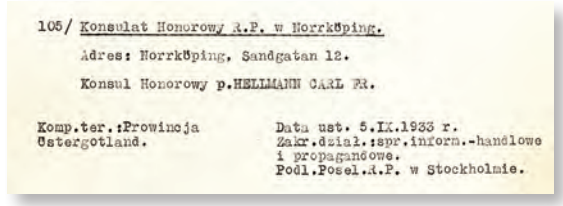
105/ Konsulat Honorowy R.P. w Norrköping.
Adres: Norrköping, Sandgatan 12.
Konsul Honorowy p.HELLMANN CARL FR.

Komp.ter.:Prowincja Östergotland.

Data ust. 5.IX.1933 r.
Zakr.dział.:spr.inform.-handlowe i propagandowe.
Podl.Posel.R.P. w Stockholmie.

Państwo: Szwecja

Ranga: 5.09.1933–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1939–1945: prowincja Östergötland

Adres: 1934[569]–1945: Sandgatan 12

Kierownik:

- 5.09.1933–1945- – Carl Frederik Hellmann, konsul honorowy[570]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Sztokholmie

Archiwum placówki: brak informacji

---

568 Dekret nominacyjny podpisano 19.10.1940 r., listy komisyjne wystawiono 30.11.1940 r. – IPMS, kolekcja 58, teczka 1: Listy komisyjne Stefana Fiedler-Albertiego. *Exequatur* zostało podpisane 2.04.1941 r.

569 O zmianie adresu w 1934 r. poinformowano w: Dz. Urz. MSZ, 1934, nr 2, s. 20.

570 Zakres działania: sprawy morskie, informacyjno-handlowe i propagandowe.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 30;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1229, [2/503/0/8/1229], Kandydaci na konsulów honorowych w Wielkiej Brytanii, korespondencja, 1926–1935, k. 64 i kolejne; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 341;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Norrköping, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1933, nr 19, s. 185; 1934, nr 2, s. 20;
- RSZ: 1934, s. 183, 216; 1935, s. 117; 1936, s. 118; 1937; s. 128; 1938, s. 138; 1939, s. 142;
- *Sveriges statskalender* (Stockholm), *för året*: 1940, s. 257; 1942, s. 266; 1945, s. 295.

NOWOROSYJSK

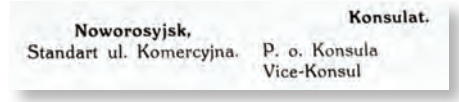
Noworosyjsk, Konsulat.
Standart ul. Komercyjna. P. o. Konsula
Vice-Konsul

Państwo: Rosja, ZSRR (obecnie Rosja)

Ranga: 8.12.1918–1920[571]: agencja konsularna; -1.01.1920-: konsulat

Kompetencja terytorialna: prawdopodobnie obszar Kaukazu

Adres: 1920: Standard, ul. Komercyjna

Kierownik:

- -1919- – Janusz Knaflewski, wicekonsul
- 08.1919–1.01.1920- – Kazimierz Pstrokoński, p.o. konsul

Podległość: podlegał przedstawicielstwu dyplomatycznemu w Sztokholmie, miał dwa przedstawicielstwa: na okręg i miasto Soczi[572] oraz okręg i miasto Gagry[573]

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 512, Konsulat RP w Noworosyjsku, [2/512/0] (6 j.a., 1917–1919)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 39, Komitet Narodowy Polski w Paryżu, seria 2, sygn. 170, [2/39/0/2/170], Kraj. Organizacja placówek dyplomatycznych i konsularnych Państwa Polskiego, t. 1, 1919, Pismo Ministerstwa Spraw Zewnętrznych do Komitetu Narodowego [Polskiego] w Paryżu w sprawie Bliskiego Wschodu Azjatyckiego, 4.03.1919 r., skan 72;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 4;

571 Używano tam również nazwy: Konsulat Państwa Polskiego na Kaukaz.
572 Przedstawicielstwem w Soczi kierował Jan Pniewski (12.1918-), adres: ul. Moskiewska 15.
573 Przedstawicielstwo działało od 4.07.1919 r.

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 30;
- AAN, zesp. 491, Konsulat RP w Buffalo, seria 7, sygn. 117, [2/491/0/7/117], Okólnik nr 170: Skład Poselstw i Konsulatów Rzeczypospolitej z dnia 20 października 1919 r., 24.10.1919 r., k. 5;
- Dz. Urz. MSZ: 1933, nr 18, s. 170.

NOWY JORK

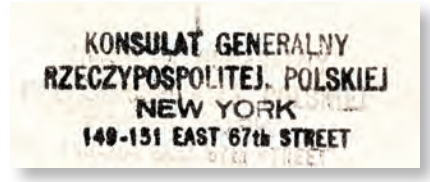

Państwo: Stany Zjednoczone AP

Ranga: -1.07.1919[574]–1945: konsulat generalny

Kompetencja terytorialna: 1919: cały obszar Stanów Zjednoczonych; 1921–1926-: hrabstwa stanu Nowy Jork nieobjęte kompetencją konsulatu w Buffalo oraz stany New Jersey, Rhode Island, Connecticut, Massachusetts, Delaware, Maryland, Wirginia, Karolina Północna, Karolina Południowa, Georgia, Floryda, Missisipi, Alabama, dystrykt Kolumbia oraz republiki Meksyk, Gwatemala, Honduras, San Salwador, Nikaragua, Kostaryka i Panama; 1928: hrabstwa stanu Nowy Jork nieobjęte kompetencją konsulatu w Buffalo oraz stany New Jersey, Rhode Island, Connecticut, Massachusetts, Delaware, Maryland, Wirginia, Karolina Północna, Karolina Południowa, Georgia, Floryda, Missisipi, Alabama, Pensylwania (część wschodnia), dystrykt Kolumbia; 1929: z jego kompetencji wyłączono Meksyk; 1935–1939: stany Alabama, Connecticut, Delaware, Floryda, Georgia, Maine, Maryland, Massachusetts, Missisipi, New Hampshire, New Jersey, Nowy Jork, Karolina Północna, Rhode Island, Karolina Południowa, Vermont, Virginia, dystrykt Kolumbia, ze stanu Pensylwania hrabstwa Berks, Bradford, Bucks, Carbon, Chester, Columbia, Delaware, Lackawanna, Lancaster, Lebanon, Lehigh, Luzerne, Monroe, Montgomery, Northampton, Philadelphia, Pike, Schuylkill, Sullivan, Susquehanna, Wayne, Wyoming; 23.10.1936: hrabstwa Dauphin, Northumberland i Montour w Pensylwanii przeszły do okręgu konsularnego Konsulatu RP w Pittsburghu; -1944–1945: stany Alabama, Connecticut, Delaware, Floryda, Georgia, Maine, Maryland, Massachusetts, Missisipi, New Hampshire, New Jersey, Nowy Jork, Karolina Północna, Rhode Island, Karolina Południowa, Vermont, Wirginia, dystrykt Kolumbia, oraz ze stanu Pensylwania powiaty Berks, Bradford, Bucks, Carbon, Chester, Columbia, Delaware, Lackawanna, Lancaster, Lebanon, Lehigh, Luzerne, Monroe, Montgomery, Northampton, Philadelphia, Pike, Schuylkill, Sullivan, Susquehanna, Wayne, Wyoming

Adres: -3.12.1919–1.01.1920-: 40, West Street; -28.12.1920–1928: 953, Third Avenue corner 57th Street; -29.10.1929–1945: 149–151, East 67th Street

[574] Zob.: AAN, zesp. 39, Komitet Narodowy Polski w Paryżu, seria 2, sygn. 223, [2/39/0/2/223], Departament Administracyjno-Techniczny, paszporty dyplomatyczne, odpisy, t. XIII, k. 43.

Kierownik:

- 1.07.–1.10.1919 – Konstanty Buszczyński, konsul generalny[575]
- 1.10.1919–1.01.1920 – Jerzy Barthel de Weydenthal, konsul
- 1.01.–1.04.1920 – Kazimierz Zdzisław Kurnikowski, konsul[576]
- 1.04.1920–30.04.1925 – dr Stefan Ludwik Grotowski, konsul generalny[577]
- 1.05.1925–1.04.1928 – dr Sylwester Gruszka, konsul, konsul generalny (1.03.1926)[578]
- 1.03.–1.06.1928 – Tadeusz Marynowski, konsul
- 1.06.1928–30.09.1929 – Eugeniusz Jordan-Rozwadowski, konsul generalny[579]
- 1.09.1929–1.02.1935 – dr Mieczysław Marchlewski, konsul generalny[580]
- 1.02.–30.06.1935 – Jerzy Matusiński, konsul generalny[581]
- 1.07.1935–1.10.1941 – dr Sylwester Gruszka, konsul generalny[582]
- 1.10.1941–1945 – dr Sylwin Strakacz, konsul generalny, minister pełnomocny[583]

Podległość: podlegał mu konsulat honorowy w Hawanie na Kubie oraz agencje konsularne w Bostonie, Filadelfii i San Francisco; 1929: z jego kompetencji wyłączono Meksyk, w maju 1940 został również podporządkowany konsulat honorowy w Batawii

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, [2/493/0] (510 j.a., 1919–1945)
- IH, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, 7 pudeł[584]

---

575 Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 7.05.1919 r., Konstanty Buszczyński podał się do dymisji.

576 Stan na 1.01.1920 r. 9 etatów: konsul generalny, 2 konsulów, wicekonsul, 4 sekretarzy konsularnych, *attaché* konsularny.

577 Wniosek nominacyjny min. spraw zagranicznych Naczelnik Państwa zatwierdził 10.03.1920 r., listy komisyjne podpisał 20.03.1920 r.

578 Początkowo miał tylko powierzone kierownictwo, nominacja na konsula generalnego w Nowym Jorku nosi datę 1.03.1926 r., listy komisyjne – 17.07.1926 r., *exequatur* – 14.09.1926 r.

579 Pierwotnie odwołany ze stanowiska z dniem 31.08.1929 r., przy czym przez sierpień miał korzystać z urlopu wypoczynkowego, a z dniem 1.09.1929 r. miał zostać przeniesiony w stan rozporządzalności, wkrótce przesunięto wszystkie decyzje o miesiąc.

580 Listy komisyjne podpisane przez Prezydenta RP 15.11.1929 r., *exequatur* z datą 4.02.1930 r. Podczas urlopów (np. 6.06.–31.08.1930) zastępował go konsul Jan Lech Byszewski.

581 Dekret nominacyjny z datą 31.10.1934 r., listy komisyjne podpisane 18.01.1935 r.

582 Dekret nominacyjny z datą 3.05.1935 r. polecał objąć kierownictwo z dniem 1.07.1935 r. Równocześnie został mianowany radcą handlowym Ambasady RP w Waszyngtonie z siedzibą w Nowym Jorku. Listy komisyjne zostały podpisane 21.06.1935 r., lecz Departament Stanu odmówił uznania Gruszki w podwójnym charakterze konsula i radcy handlowego. Dyrektor Biura Personalnego MSZ w imieniu ministra postanowił, że Gruszka będzie prowadzil sprawy handlowe jako konsul generalny. 22.09.1936 r. Prezydent RP podpisał kolejne listy komisyjne.

583 1.09.1939 r. placówkę tworzyli: konsul generalny, 2 *attaché* konsularnych oraz 22 p.k.; 1.07.1944 r. 23 etaty (konsul generalny, 2 konsulów – Kazimierz Krasicki, Aleksander Jachimowicz – wicekonsul Jan Pogorzelski, 17 p.k., 2 funkcjonariuszy niższych) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Generalnego RP w Nowym Jorku. 1.04.1945 r. grupę urzędników placówki powiększono o etat konsula (Ludwik Seidemman) i 1 p.k.

584 Zob.: W. Stępniak, op.cit., s.160–162 (znajduje się tam opis zawartości pudeł).

- IJP-NY, zesp. 10, Konsulat Generalny RP w Nowy Jorku, [701/10/0] (61 j.a., 1930–1945)[585]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Konstanty Buszczyński, skan 21–23, Stefan Grotowski, skan 69–72;
- AAN, zesp. 39, Komitet Narodowy Polski w Paryżu, seria 2, sygn. 170, [2/39/0/2/170], Kraj. Organizacja placówek dyplomatycznych i konsularnych Państwa Polskiego, t. 1, 1919, Raport Sekretariatu Jeneralnego do Prezydium Komitetu Narodowego Polskiego w przedmiocie reprezentacji zagranicznej Państwa Polskiego, 10.02.1919 r., skan 37–65; ibidem, sygn. 171, [2/39/0/2/171], Kraj. Organizacja placówek dyplomatycznych i konsularnych Państwa Polskiego, t. 2, 1919, k. 11 (Kopia pisma KNP do Jana Smulskiego, prezesa Wydziału Narodowego Polskiego Chicago, 1.04.1919 r.), k. 159 (Kopia listów komisyjnych, 7.05.1919 r.);
- AAN, zesp. 132, Ministerstwo Przemysłu, Handlu i Żeglugi Rządu RP (emigracyjnego) w Londynie, seria 8, sygn 699, [2/132/0/8/699], Korespondencja telegraficzna P.K.T. z Konsulatem RP w Nowym Jorku dotycząca eksploatacji i wynajmowania statków polskich, 1939–1940;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 218; ibidem, sygn. 5043, [2/322/0/-/5043], Działalność Konsulatu RP w Nowym Jorku. Raport, 1935–1936; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 4; ibidem, sygn. 11761, [2/322/0/-/11761], Raport administracyjny Konsulatu RP w Nowym Jorku, 1929; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 177-186, [2/490/0/-/177-186], Raporty ekonomiczne Konsulatu RP w Nowym Jorku, 1920–1931; ibidem, sygn. 550, [2/490/0/-/550], Zestawienia obrotów przekazowych konsulatów RP w USA – Nowy Jork, 1920–1922; ibidem, sygn. 1823, [2/490/0/-/1823], Sieć oraz kompetencje terytorialne polskich urzędów dyplomatycznych i konsularnych w Stanach Zjednoczonych AP (korespondencja), 1919–1921; ibidem, sygn. 1916, [2/490/0/-/1916], Nominacje konsularne [litery] A–H, korespondencja, 1919–1922; ibidem, sygn. 1919, [2/490/0/-/1919], Dr Sylwester Gruszka, konsul generalny RP w Nowym Jorku, nominacja, urlopy, korespondencja, 1923–1937; ibidem, sygn. 1924, [2/490/0/-/1924], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, korespondencja, 1923–1925; ibidem, sygn. 1925, [2/490/0/-/1925], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, 1924–1926; ibidem, sygn. 1926, [2/490/0/-/1926], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, korespondecja, 1926–1928; ibidem, sygn. 1927, [2/490/0/-/1927], Urzędnicy konsularni, nominacje, *exequatur*, korespondecja, 1926–1930; ibidem, sygn. 1928, [2/490/0/-/1928], Urzędnicy konsularni, nominacje, sprawy osobiste, życiorysy, korespondecja, 1928–1931; ibidem, sygn. 1929, [2/490/0/-

[585] Opis zawartości zespołu Konsulatu Generalnego RP w Nowym Jorku w zasobie archiwum IJP-NY, zob.: *Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce…*, s. 89–91.

-/1929], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, podróże służbowe, 1920–1931; ibidem, sygn. 1930, [2/490/0/-/1930], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, 1930–1932; ibidem, sygn. 1931, [2/490/0/-/1931], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, *exequatur*, 1931–1939; ibidem, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k 27–28; ibidem, sygn. 3002, [2/490/0/-/3002], Konsulowie i *attache's* konsularni polscy w Stanach Zjednoczonych, korespondencja, akty nominacyjne, noty. Litery S–Z, 1924–1925, 1931–1945;

- AAN, zesp. 491, Konsulat RP w Buffalo, seria 8, sygn. 157, [2/491/0/8/157], Zażalenia na polskie urzędy zagraniczne, zażalenia osób prywatnych na konsulaty generalne RP w Montrealu i Nowym Jorku, korespondencja, 1928;
- AAN, zesp. 494, Konsulat RP w Pittsburgu, seria 3, sygn. 5, [2/494/0/3/5], m.in. raport z prasy Konsulatu Generalnego RP w Nowym Jorku, 1940;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 339;
- AAN, zesp. 504, Konsulat Generalny RP w Londynie, seria 8, sygn. 89, [2/504/0/8/89], Sprawy organizacyjne, personalne, gospodarcze Konsulatu Generalnego RP w Nowym Jorku, przesyłki korespondencji, zamówienie miejsc na statkach, korespondencja, 1920–1921;
- AAN, zesp. 591, Amerykańsko-Polska Izba Handlowa i Przemysłowa w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej w Nowym Jorku, sygn. 9-10, [2/591/0/-/9-10], Konsulat RP w Nowym Jorku – współpraca z Izbą, głównie w sprawach handlowych, korespondencja, 1924–1939;
- Archiwum Zakładu Historii Ruchu Ludowego, zesp. Archiwum Stanisława Kota, sygn. 288, Działalność Konsulatu Generalnego w Nowym Jorku; korespondencja, memoranda, 1940;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 49/Sow/14d, Raporty Konsulatu RP w New York, 1944; ibidem, sygn. 474/1/S, k. 152–153;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 251, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat Generalny RP – New York, 1945; ibidem, sygn. 404, Sprawy wewnętrzne Konsulatu Generalnego RP – New York, 1945; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu Generalnego RP w New Yorku na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 1–58 dokumentu; ibidem, sygn. 991, Sprawy personalne placówek – Waszyngton, Chicago, Detroit, New York, 1944–1945;
- IPMS, zesp. A.62, Poselstwo RP w Hawanie, sygn. 38, Korespondencja konsularna z różnymi urzędami, instytucjami i osobami prywatnymi, m.in. z Konsulatem Generalnym Polskim w Nowym Jorku, 1939–1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 38; 1923, nr 3, s. 47, nr 6, s. 114; 1924, nr 12, s. 212; 1925, nr 5, s. 73, nr 12, s. 199; 1926, nr 2, s. 23, nr 4, s. 43, nr 12, s. 181; 1927, nr 12, s. 184; 1928, nr 14,

s. 272; 1929, nr 9, s. 179–180, 182, nr 12, s. 268; 1930, nr 8, s. 230; 1932, nr 2, s. 33; 1934, nr 9, s. 123; 1935, nr 5, s. 123;

- RSZ: 1932, s. 38, 236–237; 1933, s. 186, 232; 1934, s. 181, 232; 1935, s. 112–113; 1936, s. 113; 1937, s. 122; 1938, s. 131; 1939, s. 134–135.

NOWY ORLEAN

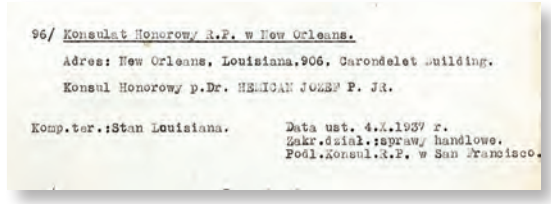
96/ Konsulat Honorowy R.P. w New Orleans.

Adres: New Orleans, Louisiana.906, Carondelet Building.

Konsul Honorowy p.Dr. HENICAN JOZEF P. Jr.

Komp.ter.:Stan Louisiana. Data ust. 4.X.1937 r.
Zakr.dział.:sprawy handlowe.
Podl.Konsul.R.P. w San Francisco.

Państwo: Stany Zjednoczone AP

Ranga: 4.10.1937[586]–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: stan Luizjana

Adres: -4.01.1938-: 608, Cotton Exchange Building; 1938–1939, 1945: 906, Carondelet Building

Kierownik:

- 4.10.1937–1945- – Józef P. Henican jr., konsul honorowy

Podległość: konsulat w San Francisco; 1945: konsulat generalny w Chicago

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 27;
- AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 277, [2/493/0/-/277], Projekty utworzenia i obsady konsulatów honorowych RP w USA, raporty placówek polskich w USA, korespondencja, notatki, k. 1–58;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 337–338;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w New Orleans, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1937, nr 6, s. 123, 132;
- RSZ: 1939, s. 134.

[586] Formalne otwarcie konsulatu miało nastąpić 21.03.1938 r.

ODENSE

SPRAWOZDANIE
STATYSTYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI
KONSULATU HONOROWEGO R.P. w Odense
(nazwa i miejsce urzędu honorowego konsulatu)
za rok 1930/31

Państwo: Dania

Ranga: 1922–1926: wicekonsulat honorowy; 30.04.1926[587]–1940-: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1925–1930: okręgi Odense i Svendborg; 1938: dodatkowo Assens; 1939: wyspa Fionia oraz wyspy Langeland, Ærø i inne

Adres: 1923–1930: Odensen Aegforretning; 1931–1934: Østre Stationsvej 44; 1938–1939: Nórrebro 47

Kierownik:

- 1.03.1923–2.04.1925 – Niels Axel Nielsen, wicekonsul honorowy
- 2.04.1925–1.04.1934 – Niels Axel Nielsen, konsul honorowy
- 18.08.1934–1940- – Lauritz Andersen, konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kopenhadze

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 2;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 5746, [2/322/0/-/5746], Sprawozdanie statystyczne z działalności Konsulatu Honorowego RP w Odense za rok 1930/1931, 8.07.1931 r., k. 27–30;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Odense, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 40, nr 6, s. 108–109; 1924, nr 12, s. 205, nr 12, s. 172; 1925, nr 12, s. 190; 1926, nr 5, s. 63; 1927, nr 12, s. 174; 1928, nr 14, s. 261; 1929, nr 8, s. 153, nr 12, s. 255; 1930, nr 8, s. 217; 1934, nr 8, s. 100, 102; 1938, nr 2, s. 25;
- RSZ: 1932, s. 173; 1933, s. 158, 207; 1934, s. 152, 203; 1935, s. 46, 249; 1936, s. 46, 255; 1937, s. 46, 265; 1938, s. 60, 273; 1939, s. 58.

[587] Według komunikatu MSZ z 5.06.1926 r. wicekonsulat honorowy został podniesiony do rangi konsulatu honorowego RP z dniem 30.04.1926 r. Zob.: Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 5, s. 46. Pojawia się również informacja, że podniesienie do rangi konsulatu honorowego nastąpiło 19.02.1927 r.

ODESSA

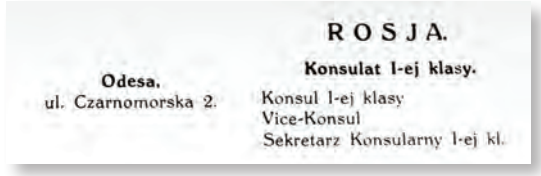
ROSJA.
Konsulat I-ej klasy.
Odesa.
ul. Czarnomorska 2.
Konsul I-ej klasy
Vice-Konsul
Sekretarz Konsularny I-ej kl.

Państwo: Rosja (obecnie Ukraina)

Ranga: 1918–1919: konsulat honorowy; -1.01.1920-: konsulat[588]

Kompetencja terytorialna: brak informacji

Adres: -1.01.1920-: ul. Czarnomorska 2

Kierownik:

- 28.11.1918–1919- – Zenon Brzozowski
- -1.01. –11.02.1920 – Stanisław Srokowski, konsul[589]

Podległość: brak informacji

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 4;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 39.

OLSZTYN
(Allenstein)

Państwo: Niemcy (obecnie Polska)

Ranga: 10.02.–11.10.1920: konsulat generalny; 12.10.1920–5.05.1923: agencja konsularna; 5.05. 1923–1.04.1928: wicekonsulat[590]; 1.04.1928–1.09. 1939: konsulat[591]

Kompetencja terytorialna: 1920: powiaty rejencji olsztyńskiej – Olsztyn, Reszel, Ostróda, Nibork, Szczytno, Ządzbork, Lec, Jansbork, Ełk; 1923: powiaty Szczytno, Ządźbork (Mrągowo), Reszel, Olsztyn, Nibork i Ostróda; 1926–1934: 5 powiatów rejencji olsztyńskiej

588 15.03.1923 r. w Odessie mianowano Janusza Knaflewskiego, konsula II klasy, kierownikiem placówki repatriacyjno-opcyjnej. Zob.: ibidem, 1923, nr 7, s. 132.

589 Placówkę tworzyło 3 urzędników etatowych: konsul, wicekonsul (Bronisław Kowerski) i sekretarz konsularny (Stanisław Lewicki).

590 W 1925 r. placówkę tworzyli: wicekonsul, starszy kancelista, 2 u.k.

591 1.01.1932 r. personel placówki tworzyli: konsul, wicekonsul, *attaché* konsularny, adiunkt kancelaryjny, 6 p.k. (referent prasowy, księgowy, stenotypistka, kancelista, odźwierny-szofer).

(Regierungsbezirk Allenstein) – olsztyński (Landkreis Allenstein), ostródzki (Landkreis Osterode), szczycieński (Landkreis Ortelsburg), niburski/nidzicki (Landkreis Neidenburg), reszelski (Landkreis Rössel) oraz powiat ządźborski/mrągowski (Landkreis Sensburg, od 21.07.1927); 1939: z rejencji olsztyńskiej powiaty – miasto Olsztyn i powiat olsztyński, reszelski, ostródzki, niburski/nidzicki, szczycieński, ządźborski/mrągowski

Adres: 1923–1925: Kaiserstrasse 26; -3.11.1925–20.04.1928-: Kaiserstrasse 28; 1928–1939: Friedrich Wilhelm-Platz 5[592]

Kierownik:

- 10.02.–20.04.1920 – Zenon Eugeniusz Lewandowski, konsul generalny[593]
- 1.05.–9.06.1920 – Henryk Korybut-Woroniecki, z-ca konsula generalnego
- 10.06.–30.07.1920 – Czesław Andrycz, konsul generalny[594]
- 1.08.–11.10.1920 – Henryk Korybut-Woroniecki, konsul generalny[595]
- 12.10.1920–15.09.1921 – Józef Gieburowski, prowizoryczny urzędnik, sekretarz konsularny (1.03.1921)[596]
- 1.03.1922–15.09.1924 – Karol Ripa, sekretarz konsularny, tyt. wicekonsul (24.10.1922), wicekonsul (15.01.1924)
- 16.09.1924–31.12.1928 – dr Filip Zawada, wicekonsul, konsul (24.06.1927)[597]
- 1.01.1929–30.06.1934 – Józef Gieburowski, konsul[598]
- 1.07.1934–30.11.1936 – Antoni Zalewski, prowizoryczny wicekonsul, prowizoryczny konsul (1.05.1936)[599]
- 1.12.1936–1.09.1939 – Bohdan Jałowiecki, konsul[600]

---

592 Zob.: Dz. Urz. MSZ, 1927, nr 4, s. 54.

593 Zenon Eugeniusz Lewandowski był delegatem rządu do Komisji Międzysojuszniczej w Olsztynie z tytułem konsula generalnego *ad personam*. Naczelnik Państwa podpisał nominację 16.02.1920 r.

594 Czesław Andrycz był delegatem rządu przy Komisji Międzysojuszniczej w Olsztynie z tytułem konsula generalnego.

595 Kierownik Henryk Korybut-Woroniecki i jego z-ca wicekonsul Władysław Łaszewski opuścili Olsztyn 20.10.1920 r.

596 W piśmie MSZ do poselstwa w Berlinie czytamy: „Wobec ukończenia spraw plebiscytowych na Warmii i Mazurach Konsulat Generalny Polski w Olsztynie został skasowany. Na miejsce jego powstaje ajencja konsularna, na krórej czele stać będzie pan Józef Gieburowski, dotychczasowy sekretarz II klasy Konsulatu Generalnego" – AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.15, sygn. 2903, [2/474/0/8.15/2903], Pismo dot. notyfikacji i *exequatur* dla pana Józefa Gieburowskiego, 1.10.1920 r., k. 35.

597 Drugie listy komisyjne (jako konsula) podpisano 15.05.1928 r.

598 Listy komisyjne zostały podpisane 31.01.1929 r.

599 Listy komisyjne Prezydent RP podpisał 29.04.1934 r., pierwotnie notyfikowany z dniem 1.05. 1934 r., kolejne listy po mianowaniu na konsula zostały podpisane 10.08.1936 r.

600 Nominacja podpisana 12.09.1936 r. powierzała urząd z dniem 1.12.1936 r., listy komisyjne wystawiono 4.11.1936 r. Aresztowany przez Niemców, zmarł w lutym 1941 r. w obozie koncentracyjnym w Działdowie.

Podległość: konsulat generalny w Królewcu

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 481, Konsulat RP w Olsztynie, [2/481/0] (3 j.a., 1929–1932)[601]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Czesław Andrycz, skan 4–7, Zenon Eugeniusz Lewandowski, skan 28;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 217; ibidem, sygn. 4821, [2/322/0/-/4821], Raporty prasowe konsulatów polskich w Olsztynie, Opolu, Pile, Szczecinie i Wrocławiu, 1935–1936; ibidem, sygn. 7519-7522, [2/322/0/-/7519-7522], Raporty prasowe Konsulatu RP w Olsztynie, 1924, 1930, 1935–1936; ibidem, sygn. 11222, [2/322/0/-/11222], Raporty prasowo-polityczne konsulatów RP w Berlinie, Olsztynie i Kwidzynie dotyczące działalności hitlerowców w Niemczech, głównie w Prusach Wschodnich, 1931–1932; ibidem, sygn. 11225, [2/322/0/-/11225], Raporty prasowe konsulatów RP w Olsztynie, Ełku, Kwidzynie w sprawie ruchu „młodopruskiego" i akcji niemieckich organizacji nacjonalistycznych i młodzieżowych w Prusach Wschodnich, 1931–1932; ibidem, sygn. 11266, [2/322/0/-/11226], Raporty prasowe Konsulatu RP w Olsztynie dotyczące stosunków polsko-niemieckich, rewizji traktatów, spraw wewnętrznych i polityki zagranicznej Polski i Niemiec, 1931–1935; ibidem, sygn. 11690, [2/322/0/-/11690], Pismo Konsulatu RP w Olsztynie do MSZ w sprawie przyznania środków na zakup samochodu, 4.03.1930 r., k. 86–87; ibidem, sygn. 11756, [2/322/0/-/11756], Raport administracyjny Konsulatu RP w Olsztynie, 1929; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4;
- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.12, sygn. 2873, [2/474/0/8.12/2873], Organizacja konsulatów RP w Hamburgu i Wrocławiu. Korespondencja, schemat organizacyjny, 1920–1921, 1929–1932; ibidem, seria 8.13, sygn. 2883, [2/474/0/8.13/2883], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery A–D, 1921–1937; ibidem, sygn. 2884, [2/474/0/8.13/2884], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery G–Ł, 1920–1937; ibidem, sygn. 2885, [2/474/0/8.13/2885], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery N–P, 1922–1938; ibidem, sygn. 2886, [2/474/0/8.13/2886], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery R–S, 1920–1938; ibidem, sygn. 2887, [2/474/0/8.13/2887], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments, exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery W–Z, 1924–1938; ibidem, sygn. 2888, [2/474/0/8.13/2888], Konsulowie polscy w Niemczech – sprawy *exequatur* i listów komisyjnych. Interpretacja art. 279 traktatu wersalskiego, dotyczącego mianowania konsulów państw

[601] *Inwentarze akt konsulatów polskich…*, s. 94.

obcych w Niemczech, korespondencja, noty, 1920–1931; ibidem, seria 8.14, sygn. 2895, [2/474/0/8.14/2895], Skład konsulatów RP w Niemczech, korespondencja, spisy, noty, 1922–1932; ibidem, sygn. 2896, [2/474/0/8.14/2896], Skład konsulatów polskich w Niemczech, raporty konsulatów, zestawienia, noty, 1932–1938; ibidem, seria 8.15, sygn. 2901, [2/474/0/8.15/2901], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska oraz obca, w Niemczech, korespondencja, noty, spisy, 1920–1932; ibidem, sygn. 2904, [2/474/0/8.15/2904], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech, raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1925–1926; ibidem, sygn. 2905, [2/474/0/8.15/2905], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech, raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1926–1931; ibidem, sygn. 2911, [2/474/0/8.15/2911], Projekty utworzenia nowych placówek polskich w Niemczech, korespondencja, 1920–1922, 1928–1930; ibidem, seria 8.16, sygn. 2921, [2/474/0/8.16/2921], Legitymacje, *laissez-passer*, paszporty, […], korespondencja, noty, przepustki, zaświadczenia, 1933–1934, m.in. sprawa samochodu dla Konsulatu; ibidem, seria 8.36, sygn. 3242, [2/474/0/8.36/3242], Konsulat RP w Olsztynie. Raporty Konsulatu, korespondencja, zestawienia, 1921, 1929–1932; ibidem, seria 9.3, sygn. 3260, [2/474/0/9.3/3260], Zjazdy konsulów polskich w Niemczech, protokoły, korespondencja, 1920–1923; ibidem, sygn. 3264, [2/474/0/9.3/3264], Konferencje konsulów polskich w Prusach Wschodnich, raporty, protokoły, 1927–1931; ibidem, sygn. 3274, [2/474/0/9.3/3274], Zjazd konsularny konsulatów polskich w Niemczech w 1936 r. Referat konsula RP w Olsztynie Antoniego Zalewskiego. Rozwój stosunków polsko-niemieckich w Prusach Wschodnich (od ostatniego zjazdu konsularnego w roku 1934), 17.10.1936 r., k. 106–117;

- Archiwum Państwowe w Poznaniu, zesp. 474, Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Olsztynie, seria 18.11, sygn. 11225, [53/474/0/18.11/11225], 1926–1930;
- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 24, s. 309; 1923, nr 3, s. 45, nr 6, s. 112–113, nr 8, s. 169; 1924, nr 12, s. 209; 1925, nr 12, s. 195–196; 1926, nr 12, s. 178; 1927, nr 6, s. 102, nr 12, s. 181; 1928, nr 1, s. 1, nr 14, s. 268–269; 1929, nr 12, s. 264; 1930, nr 8, s. 226; 1932, nr 2 dodatek, s. 14; 1934, nr 5, s. 65; 1936, nr 5, s. 116;
- RSZ: 1932, s. 23, 219–220; 1933, s. 178, 25; 1934, s. 172, 212; 1935, s. 96; 1936, s. 96; 1937, s. 105; 1938, s. 112; 1939, s. 111.

OPOLE
(Oppeln)

Państwo: Niemcy (obecnie Polska)

Ranga: 1.04.1920–1922[602], 6.07.1931[603]–1938: konsulat generalny; 1.03.1938–1.09.1939: konsulat

Kompetencja terytorialna: 1921–1922: tereny plebiscytowe Górnego Śląska; 1931–1932: prowincja pruska Górny Śląsk; 1939: rejencja opolska (Regierungsbezirk Oppeln) prowincji pruskiej Górny Śląsk oraz obszary czechosłowackie wcielone do okręgu opolskiego

Adres: 1921: ul. Mikołaja 36a; 6.07.1931–1939: Eichstrasse 1 (ul. Dębowa)

Kierownik:

- 1.04.1920–1.04.1922 – Daniel Kęszycki, konsul generalny[604]
- 6.07.1931–31.12.1932 – Leon Malhomme, konsul generalny[605]
- 1.01.1933–30.11.1937 – Bohdan Samborski[606], konsul, konsul generalny (1.01.1935)
- 1.12.1937–1.09.1939 – Jan Małęczyński, konsul

Podległość: placówka dyplomatyczna w Berlinie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 482, Konsulat Generalny RP w Opolu, [2/482/0] (290 j.a., 1920–1939)[607]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Daniel Kęszycki, skan 86;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 217; ibidem, sygn. 4821, [2/322/0/-/4821], Raporty prasowe konsulatów polskich w Olsztynie, Opolu, Pile, Szczecinie i Wrocławiu, 1935–1936; ibidem, sygn. 4875, [2/322/0/-/4875], Pismo Poselstwa RP w Berlinie do

---

[602] Formalnie zaczął działać jako przedstawicielstwo rządu polskiego wobec Komisji Międzysojuszniczej. Dopiero od 1922 r. podlegał bezpośrednio pod MSZ. Zob.: H. Chałupczak, op.cit., s. 18. W l. 1922–1931 urząd został zastąpiony przez Konsulat Generalny RP w Bytomiu.

[603] Przeniesiony z Bytomia do Opola 6.07.1931 r. – Dz. Urz. MSZ, 1931, nr 14, s. 216. 1.01.1932 r. personel placówki tworzyli: konsul generalny, wicekonsul, 2 *attaché*, asesor, naczelnik kancelarii, księgowy, referent ds. rentowych i wojskowych, referent ds. kart cyrkulacyjnych i emigracyjnych, referent prawny, referent biura paszportowego, 4 urzędników kancelaryjnych.

[604] Delegat do Komisji Międzysojuszniczej na Górnym Śląsku na okres plebiscytowy z tytułem konsula generalnego.

[605] Dekret nominacyjny z 20.07.1931 r., listy komisyjne z 12.04.1932 r.

[606] Dekret nominacyjny z 26.09.1932 r., listy komisyjne z 29.10.1932 r., *exequatur* z 30.06.1933 r., listy komisyjne jako konsula generalnego podpisano 18.06.1935 r., *exequatur* – 16.07.1935 r.

[607] *Inwentarze akt konsulatów polskich…*, s. 53–71.

MSZ w sprawie unormowania sprawy podziału rzeczowego w raportach konsulatów RP w Niemczech, 26.02.1931 r., k. 1–11; ibidem, sygn. 7518, [2/322/0/-/7518], Raporty prasowe Konsulatu Generalnego RP w Opolu, 1935–1936; ibidem, sygn. 10522, [2/322/0/-/10522], Niemcy. Akcja hitlerowska. Prześladowanie obywateli polskich, głównie Żydów – interwencje Konsulatu Generalnego RP w Opolu, 1934; ibidem, sygn. 11227, [2/322/0/-/11227], Raporty prasowe i polityczne konsulatów RP w Opolu i w Bytomiu dotyczące napadu na Konsulat RP w Opolu, pobicia robotników Polaków w Bytomiu oraz zmian urzędników niemieckich na Śląsku Opolskim, 1929–1932; ibidem, sygn. 11228, [2/322/0/-/11228], Raporty prasowe i polityczne konsulatów RP w Opolu i we Wrocławiu, dotyczące głównie działalności organizacji i związków politycznych w Niemczech na terenie Śląska Dolnego i Opolskiego, 1931–1932; ibidem, sygn. 11229-11230, [2/322/0/-/11229-11230], Raporty prasowe Konsulatu RP w Opolu, dotyczące głównie wewnętrznej polityki Niemiec i problemu mniejszości polskiej w Niemczech, 1932, 1934; ibidem, sygn. 11426, [2/322/0/-/11426], Ataki prasy niemieckiej na kierowników placówek konsularnych RP w Bytomiu i w Opolu, raporty, wycinki prasowe, 1931–1932; ibidem, sygn. 11655, [2/322/0/-/11655], Ruch służbowy w MSZ, raporty, korespondencja, wycinki prasowe, b.d., k. 1; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4;

- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.12, sygn. 2877, [2/474/0/8.12/2877], Organizacja Konsulatu Generalnego RP w Bytomiu i jego przeniesienie do Opola, raporty Konsulatu, korespondencja, noty, notatki, 1921–1932; ibidem, seria 8.13, sygn. 2883, [2/474/0/8.13/2883], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery A–D, 1921–1937; ibidem, sygn. 2884, [2/474/0/8.13/2884], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery G–Ł, 1920–1937; ibidem, sygn. 2885, [2/474/0/8.13/2885], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery N–P, 1922–1938; ibidem, sygn. 2886, [2/474/0/8.13/2886], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery R–S, 1920–1938; ibidem, sygn. 2887, [2/474/0/8.13/2887], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery W–Z, 1924–1938; ibidem, seria 8.14, sygn. 2895, [2/474/0/8.14/2895], Skład konsulatów RP w Niemczech, korespondencja, spisy, noty, 1922–1932; ibidem, sygn. 2896, [2/474/0/8.14/2896], Skład konsulatów polskich w Niemczech, raporty konsulatów, zestawienia, noty, 1932–1938; ibidem, seria 8.15, sygn. 2906, [2/474/0/8.15/2906], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech w związku ze zmianami administracyjnymi oraz przyłączeniem Zagłębia Saary i Sudetów do Rzeszy. Raporty placówek polskich w Niemczech i Konsulatu RP w Strasburgu, noty, korespondencja, 1934–1938; ibidem, seria 8.36, sygn. 3243, [2/474/0/8.36/3243], Konsulat RP w Bytomiu, raporty Konsulatu, korespondencja, zestawienia, 1929–1938; ibidem, seria 9.3, sygn. 3269, [2/474/0/9.3/3269], Zjazd konsulów polskich w Niemczech w 1932 r., teksty referatów, tom 1, 1932; ibidem, sygn. 3274, [2/474/0/9.3/3274], Zjazd konsularny

konsulatów polskich w Niemczech w 1936 r. Referat konsula generalnego RP w Opolu Bohdana Samborskiego. Rozwój stosunków polsko-niemieckich na terenie (konsulatu) od ostatniego zjazdu konsularnego z roku 1934, 16.10.1936 r., k. 141–154;

- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 22, s. 290; 1931, nr 14, s. 216–217, nr 21, s. 299–300; 1932, nr 2 dodatek, s. 14, nr 19, s. 259; 1938, nr 1, s. 14, nr 2, s. 24;
- RSZ: 1932, s. 37, 220; 1933, s. 178, 215; 1934, s. 172, 212; 1935, s. 97; 1936, s. 97; 1937, s. 106; 1938, s. 113; 1939, s. 112.

ORAN

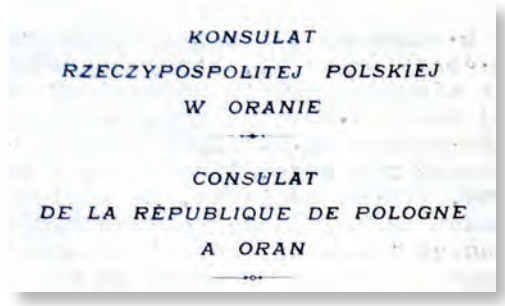
KONSULAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W ORANIE

CONSULAT
DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE
A ORAN

Państwo: Francja (obecnie Algieria)

Ranga: 20.05.1932–24.09.1940: konsulat honorowy; -28.02.1942: Biuro Polskie (*Office Polonais*); 1.03.–14.11.1942: Biuro Administracji Polaków (*Bureau d'Administration des Polonais*); 1942–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: departament Oran

Adres: 1934–1939: 22, avenue Loubet; -12.09.1940-: 2, rue de la Bastille

Kierownik:

- 20.05.1932–24.09.1940 – Joseph Lasry, konsul honorowy[608]
- 15.12.1941- – Joseph Lasry, urzędnik *Bureau d'Administration des Polonais* w Oranie

Podległość: konsulat generalny w Marsylii

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 3290, [2/322/0/-/3290], Sprawozdanie roczne z działalności Konsulatu Honorowego RP w Oranie w przeciągu roku budżetowego od 1 kwietnia 1935 do 31 marca 1936, 1936 r., k. 42–44;
- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 652, [2/464/0/8/652], Urlopy urzędnicze, raporty konsulatów RP w Algierze, Marsylii, Oranie i Tunisie, listy urlopowe, korespondencja, 1936–1939; ibidem, sygn. 731, [2/464/0/8/731], Sprawy finansowe i inne konsulatów honorowych RP: instrukcje dla konsulatów honorowych, zjazdy konsulów honorowych, wnioski w sprawie sieci konsularnej w północnej Afryce, 1926–1935; ibidem, sygn. 732, [2/464/0/8/732], Sprawy finansowe i inne konsulatów honorowych

[608] Od 1935 r. urząd prowadził Przemysław Rzepecki. Załatwiał tylko sprawy handlowe i morskie. Po otrzymaniu decyzji o likwidacji konsulatu 14.10.1940 r. archiwum placówki zostało przeniesione do lokalu firmy należącej do konsula honorowego, a Rzepecki otrzymał wypowiedzenie z dniem 1.11.1940 r. W okresie –10.10.1940–17.01.1941 r. – Joseph Lasry przebywał w Algierze (18, boulevárd Baudin) i Biuro Polskie w Oranie nie działało.

RP, 1935–1940; ibidem, sygn. 761, [2/464/0/8/761], Sprawy finansowe, organizacyjne i personalne Konsulatu Honorowego RP w Oranie, instrukcje MSZ, raporty konsula honorowego RP w Oranie oraz Konsulatu RP w Marsylii, korespondencja, prospekt, 1930–1940; ibidem, sygn. 765, [2/464/0/8/765], Różne sprawy finansowe, organizacyjne i personalne dotyczące delegatur Biura Polskiego w Marsylii – biur polskich, m.in. w Oranie. Przekształcanie konsulatów w biura polskie, 1940–1941; ibidem, seria 9, sygn. 855, [2/464/0/9/855], Obywatele polscy w wojsku obcym: Legia Cudzoziemska francuska, informacje o legionistach polskich, raporty Biura Polskiego w Oranie, korespondencja, 1941–1942;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 104;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 551, Budżet placówek na 1942 r.; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Oranie, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1932, nr 11, s. 153–154, nr 14, s. 210; 1934, nr 3, s. 40;
- RSZ: 1933, s. 165, 227; 1934, s. 159; 1935, s. 60; 1936, s. 61; 1937, s. 69; 1938, s. 77; 1939, s. 75.

OSAKA

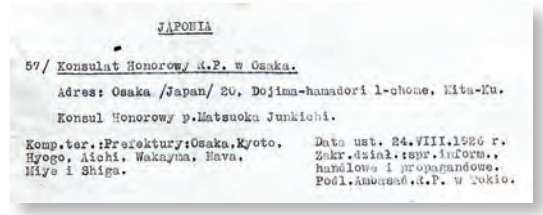
JAPONIA

57/ Konsulat Honorowy R.P. w Osaka.

Adres: Osaka /Japan/ 20, Dojima-hamadori 1-chome, Kita-Ku.

Konsul Honorowy p.Matsuoka Junkichi.

Komp.ter.:Prefektury:Osaka,Kyoto, Hyogo, Aichi, Wakayma, Nava, Miye i Shiga.

Data ust. 24.VIII.1926 r. Zakr.dział.:spr.inform., handlowe i propagandowe. Podl.Ambasad.R.P. w Tokio.

Państwo: Japonia

Ranga: 30.04.1926[609]–1941-: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1926–1927: prefektury Osaka, Kioto i Hiogo; 1935: dodatkowo prefektury Aichi, Wakayama, Nava, Miye i Shiga

Adres: 25.06.1926–1934: 2-chome, Junkeimachi, Minamiku; 1936–1937: Building 1-chome Tosabori-dori Nishiku; 1938–1939: 20, Dojima-hamadori 1-chome, Kita-ku

Kierownik:
- -1926–7.08.1935 – Katsutaro Inabata, wicekonsul honorowy (1932), konsul honorowy
- 25.07.1935–1937- – Junkichi Matsuoka, konsul honorowy

Podległość: wydział konsularny przedstawicielstwa dyplomatycznego w Tokio

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:
- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 2;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Osace, b.p.;

[609] Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 5, s. 45–46. Według IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 974, s. 28, konsulat honorowy został ustanowiony 24.08.1926 r., a 29.12.1926 r. uruchomiony.

- Dz. Urz. MSZ: 1926, nr 5, s. 45–46, 61, nr 12, s. 175; 1927, nr 1, s. 4, nr 2, s. 21, nr 12, s. 178; 1928, nr 14, s. 265; 1929, nr 8, s. 154, nr 12, s. 260; 1930, nr 8, s. 223; 1932, nr 2, s. 23, nr 17, s. 241; 1935, nr 5, s. 120, 124, 126;
- RSZ: 1932, s. 200; 1933, s. 170, 222; 1934, s. 164, 221; 1935, s. 74; 1936, s. 74; 1937, s. 83; 1938, s. 91; 1939, s. 90.

OSLO
(do 1924 Kristiania)

Państwo: Norwegia

Ranga: 1919–9.04.1940: wydział konsularny

Kompetencja terytorialna: Norwegia

Adres: 1923: Chrystiania, Welhaensgate 9; 1925: kancelaria Vesteimsgate 4b; 08.1926: 2 Riddervoldsgate; 1929: Sophus Liesgate 5; 1930: Josefingate 18; 1934–1936: Kristinelundvein 22; 1937–1939: Josefines gate 33; 1939: Kristinelundveien 22

Kierownik:

- 1.03.1936–1.09.1939 – Stanisław Szydłowski, *attaché* poselstwa, sekretarz poselstwa
- 1.09.1939–9.04.1940 – Wacław Białokur, I sekretarz poselstwa

Podległość: działał w ramach przedstawicielstwa dyplomatycznego w Oslo; podlegały mu konsulaty honorowe w Oslo, Bergen, Stavanger i Tønsberg

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 486, Poselstwo RP w Oslo, [2/486/0] (38 j.a., 1920–1940)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 11757, [2/322/0/-/11757], Raport administracyjny Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Oslo za rok 1928, 1929; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 1;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 45; 1929, nr 1, s. 1, nr 6, s. 129, nr 6, s. 129; 1932, nr 2 dodatek, s. 15; 1935, nr 5, s. 148;
- RSZ: 1936, s. 100; 1937, s. 109; 1938, s. 117; 1939, s. 119.

OSLO (do 1924 Kristiania)

Państwo: Norwegia

Ranga: 1922[610]–1940: konsulat honorowy[611]

Kompetencja terytorialna: Miasto Oslo i okręgi (fylke): Østfold, Akershus, Hedmark, Oppland, Buskerud, Telemark oraz Vestfold z wyjątkiem miast Tønsberg i Sandefjord; 1925–1928: Norwegia z wyjątkiem miast Tønsberg i Sandefjord; po utworzeniu konsulatów honorowych w Bergen i Stavanger (1929) okręgi Akershus, Østfold, Buskerud, Oppland i Hedmark

Adres: 1921: Malzergate 7; 1923: Welhavens gate 9 II p.; 1926–1928: Dronningens gate 4; 1929–1934: Rådhusgate 4; 1937–1939: Tollbodgaten 20

Kierownik:

- 1.12.1921–30.04.1924 – Ole Andreas Haanshus (Hanhus), konsul honorowy[612]
- 1925–1932- – Niels Christian Johannesen, konsul honorowy
- 4.02.1935–1940- – Christian Strand, konsul honorowy[613]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Oslo

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 4, t. 17, Ruch służbowy za grudzień 1921 r. w centrali i na placówkach w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, k. 69;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 106;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Oslo, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 10, s. 145; 1924, nr 5, s. 79; 1925, nr 12, s. 196; 1926, nr 1, s. 11, nr 2, s. 22, nr 12, s. 178–179; 1928, nr 14, s. 269; 1929, nr 1, s. 1–2, nr 6, s. 130, nr 8, s. 154, nr 12, s. 264; 1930, nr 8, s. 227; 1932, nr 2 dodatek, s. 15; 1935, nr 2, s. 43;
- RSZ: 1932, s. 224; 1933, s. 180, 215; 1934, s. 174, 213; 1935, s. 100; 1936, s. 100; 1937, s. 109; 1938, s. 117; 1939, s. 119.

---

[610] Według Dz. Urz. MSZ, 1925, nr 10, s. 145, konsulat honorowy został powołany 14.11.1925 r.

[611] *Polsko-norweskie relacje dyplomatyczne w latach 1919–1930,* [w:] *Polska–Norwegia 1905–2005*, pod red. J. Szymańskiego, Gdańsk 2006, s. 130.

[612] Data 1.12.1921 r. odnosi się do mianowania Haanshusa, ale nie do daty powołania do życia samego konsulatu. Zob.: Dz. Urz. MSZ, 1922, nr 2, s. 26.

[613] Załatwiał sprawy handlowe i morskie; Henryk Lunde p.k.

OTTAWA

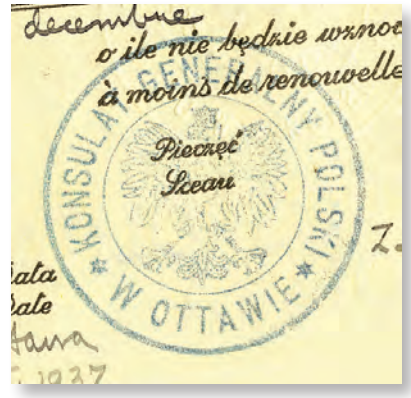

Państwo: Kanada, dominium brytyjskie (obecnie Kanada)

Ranga: 1.04.1933–27.03.1942-: konsulat generalny

Kompetencja terytorialna: dominium Kanady i Nowej Funlandii; 1944: Nowa Funlandia

Adres: 1933–1934: 232, Metcalfe Street; 1936–1939: 381, Stewart Street

Kierownik:

- 1.05.1933[614]–31.01.1936 – dr Jerzy Adamkiewicz, konsul generalny
- 1.03.1936[615]–30.09.1939 – Jan Pawlica, konsul, konsul generalny (1.01.1937)[616]
- 1.10.1939–27.03.1942 – Wiktor Podoski, konsul generalny[617]
- 27.03.1942–31.08.1944 – Wiktor Podoski[618], poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny przy rządzie kanadyjskim, konsul generalny (obszar Nowej Funlandii z siedzibą w Ottawie)
- 1.09.1944–5.07.1945- – Wacław Babiński, konsul generalny na obszar Nowej Funlandii (obok funkcji posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego przy rządzie kanadyjskim i holenderskim)
- -27.02.1945- – Wacław Babiński, list komisyjny mianujący go na konsula generalnego na obszar Nowej Funlandii z siedzibą w Ottawie

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Ottawie

---

[614] Jerzy Adamkiewicz nominację na konsula generalnego otrzymał 1.04.1933 r.

[615] Inna data nominacji, tj. 1.01. 1937 r., podana jest błędnie w: Dz. Urz. MSZ, 1936, nr 12, s. 344. Potwierdza ją kopia nominacji i informacja zainteresowanego o objęciu funkcji z dniem 31.03.1936 r. Zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1263, [2/503/0/8/1263], Urzędnicy (ambasada i konsulaty). Przyjęcia do pracy, przeniesienia, […], k. 91–92.

[616] Stan na 1.09.1939 r. 3 etaty (konsul generalny, 1 p.k., niższy funkcjonariusz państwowy) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 584, Wykaz personelu Konsulatu Generalnego RP w Ottawie według stanu na 1 IX 1939 r., 20.06.1944 r., b.p.

[617] Stan na 1.01.1940 r. 4 etaty (konsul generalny, 2 p.k., 1 funkcjonariusz niższy) – ibidem, Wykaz personelu Konsulatu Generalnego RP w Ottawie według stanu na 1.01.1940 r., 1.01.1941–1.01.1942 r. 6 etatów (konsul generalny, 4 p.k., 1 funkcjonariusz niższy).

[618] Z dniem 31.07.1944 r. został odwołany ze stanowiska posła i min. pełnomocnego przy rządzie kanadyjskim, pozostał do 31.08.1944 r. na stanowisku konsula generalnego na obszar Funlandii z siedzibą w Ottawie. Zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1740, [2/503/0/8.5/1740], k. 149.

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 758, Konsulat Generalny RP w Ottawie, [2/758/0] (23 j.a., 1921–1922, 1932–1939)
- AAN, zesp. 1144, Poselstwo RP w Ottawie, [2/1144/0] (1 j.a., 1942–1944)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 1457b, [2/322/0/-/1457b], Nominacje, 1939, k. 117; ibidem, sygn. 7468, [2/322/0/-/7468], Sprawozdanie prasowe Konsulatu Generalnego RP w Ottawie, 1934; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4;
- AAN, zesp. 490, Ambasda RP w Waszyngtonie, sygn. 2093, [2/490/0/-/2093], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze Konsulatu Generalnego RP w Ottawie. Korespondencja, 1933–1939;
- AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 332-333, [2/493/0/-/332--333], Konsulat Generalny RP w Ottawie – sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze. Przeniesienie konsulatu z Montrealu do Ottawy, granice okręgu konsularnego. Korespondencja, komunikat, 1933–1934;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1738, [2/503/0/8/1738], Skład ambasady RP w Londynie oraz placówek polskich w posiadłościach brytyjskich, głównie mianowania, odwoływanie personelu, noty, korespondencja, notatki, 1938–1940, 1945, k. 137–138, 162, 222–224; ibidem, sygn. 1739, [2/503/0/8/1739], Skład Ambasady RP w Londynie oraz placówek polskich w posiadłościach brytyjskich, głównie mianowania, odwoływanie personelu, noty, korespondencja, notatki, 1942, k. 59–62, 65; ibidem, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945; ibidem, sygn. 1741, [2/503/0/8/1741], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1939–1940, k. 32, 61; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 349; ibidem sygn. 1764, [2/503/0/8/1764], Biblioteka Ambasady RP w Londynie i Konsulatu Generalnego RP w Ottawie. Korespondencja, 1941–1942; ibidem, sygn. 1780, [2/503/0/8/1780], Konsulat Generalny RP w Ottawie. Sprawy personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze. Korespondencja, zestawienia, wycinki prasowe, 1939–1940; ibidem, seria 8.5, sygn. 1221, [2/503/0/8.5/1221], Skład konsulatów w Kanadzie – w Montrealu, Ottawie, Winnipeg, *agrément*, noty, korespondencja, 1919–1935; ibidem, sygn. 1263, [2/503/0/8.5/1263], Urzędnicy (ambasada i konsulaty). Przyjęcia do pracy, przeniesienia, wyjazdy, urlopy, zwolnienia, choroby, płace. Korespondencja, instrukcje, życiorysy, wykazy, statystyki, 1933–1939, k. 68; ibidem, sygn. 1309, [2/503/0/8.5/1309], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze Konsulatu Generalnego RP w Ottawie. Przeniesienie siedziby konsulatu z Montrealu do Ottawy (memorandum, raporty, korespondencja, listy komisyjne, protokoły zdawczo-odbiorcze, spis inwentarza – m.in. inwentarza biblioteki, noty), 1932–1939; ibidem, seria 9.1,

sygn. 1321, [2/503/0/9.1/1321], Zjazdy konsularne: Zjazd w Paryżu. Zjazd konsulów honorowych w Londynie. Zjazd konsulów Morza Północnego w Amsterdamie. Zjazdy w Warszawie i Ottawie (protokoły, instrukcje, korespondencja), 1923, 1935–1938;

- AAN, zesp. 591, Amerykańsko-Polska Izba Handlowa i Przemysłowa w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej w Nowym Jorku, sygn. 11, [2/591/0/-/11], Konsulat Generalny RP w Ottawie – współpraca z Izbą, głównie sprawy prenumeraty biuletynu „Survey of Poland". Koresponadencja, 1933–1935;
- Archiwum Zakładu Historii Ruchu Ludowego, zesp. Archiwum Stanisława Kota, sygn. 295, Działalność Konsulatu RP w Kanadzie, sprawozdanie, notatki informacyjne, korespondencja, 1940;
- IH, zesp. 33, Ambasada Polski w Wielkiej Brytanii, sygn. 70, [800/33/0/-/70], Budżet Konsulatu Generalnego RP w Ottawie według stanu na 1 maja 1940 r., skan 122, 129; ibidem, sygn. 81, [800/33/0/-/81], Polish Consulate General in Ottawa, General, 1933–1941, skan 630–674; ibidem, sygn. 86, [800/33/0/-/86], Polish Consulate General and Legation in Ottawa, General, Economic reports, skan 1–839;
- IPMS, Poselstwo RP w Ottawie, sygn. A.39/8, Nadesłane gratulacje z okazji podniesienia rangi Konsulatu Generalnego RP w Ottawie do Poselstwa RP i mianowania Wiktora Podoskiego pierwszym posłem RP, 1942; ibidem, sygn. A.39/27, Sprawa wynajmu lokalu dla Konsulatu Generalnego/Poselstwa, 1941–1946; ibidem, sygn. A.39/29, Sprawa wynajmu domu dla Konsulatu Generalnego/Poselstwa przez W. Podoskiego i W. Babińskiego, 1940–1947;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/P, k. 23–24;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 267, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat RP – Ottawa, 1945; ibidem, sygn. 292, Podoski; ibidem, sygn. 685, Odpis listu komisyjnego Wacława Babińskiego, b.p.; ibidem, sygn. 1002, Sprawy personalne placówek – Genewa, Bombaj, Ottawa, 1944–1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1933, nr 10, s. 103; 1936, nr 1, s. 19, nr 3, s. 68, nr 8, s. 204, nr 12, s. 344;
- RSZ: 1933, s. 172, 230; 1934, s. 166, 230; 1935, s. 79; 1936, s. 79; 1937, s. 88; 1938, s. 96; 1939, s. 110, 159.

PALERMO

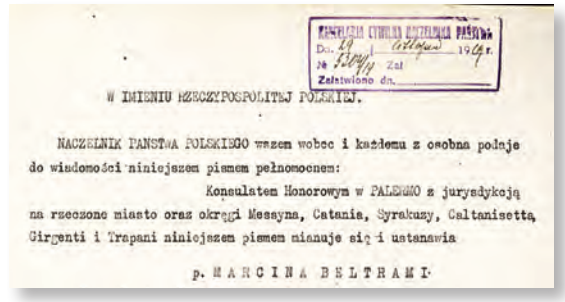
KANCELARIA CYWILNA NACZELNIKA PAŃSTWA
Do. 19 Wpłynęło 1919 r.
№ 1204/1 Zał
Załatwiono dn.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

NACZELNIK PAŃSTWA POLSKIEGO wszem wobec i każdemu z osobna podaje do wiadomości niniejszem pismem pełnomocnem:

Konsulatem Honorowym w PALERMO z jurysdykcją na rzeczone miasto oraz okręgi Messyna, Catania, Syrakuzy, Caltanisetta, Girgenti i Trapani niniejszem pismem mianuje się i ustanawia

p. MARCINA BELTRAMI.

Państwo: Włochy

Ranga: 1919–1.03.1928[619]: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1919–1927: prowincje Palermo, Messyna, Katania, Syrakuzy, Caltanissetta, Girgenti (Agrigento) i Trapani

Adres: 1921–1927: Piazza Marina 18

Kierownik:

- -2.12.1919–1925- – dr Marcin (Martino) Beltrami, konsul honorowy[620]
- 1927–1.03.1928 – Francesco Ferrigno, kierownik

Podległość: brak informacji

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Marcin Beltrami, skan 187;
- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 2;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 220; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 6;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 41; 1923, nr 3, s. 50, nr 6, s. 116; 1924, nr 12, s. 214, nr 6, s. 115; 1925, nr 12, s. 201; 1926, nr 12, s. 183; 1928, nr 3, s. 59.

[619] Dz. Urz. MSZ, 1928, nr 1, s. 59. Wspomina o tym również raport Departamentu Konsularnego MSZ z działalności do 24.02.1928 r.

[620] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 2.12.1919 r.

PANAMA

Państwo: Panama

Ranga: 4.12.1935–13.01.1937[621], 1939–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Republika Panamy z wyłączeniem miasta Cólon

Adres: 1936–1937: 3, Avenida Mariano Arosemena; 1939: 3, calle Pedro A. Dfaz; 1939–1941-: 9A, calle 6a (obok Poczty Głównej)

Kierownik:

- 4.12.1935–13.01.1937 – Belisario Porras jr., konsul honorowy[622]
- 1.09.1939–26.07.1941 – Ignacy Baumzweiger-Faguet, agent konsularny[623]
- 13.12.–20.12.1941- – Benjamin Baumzweiger-Faguet, agent konsularny
- -2.01.1944- – vacat

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Meksyku

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 277, [2/493/0/-/277], Projekty utworzenia i obsady konsulatów honorowych RP w USA. Raporty placówek polskich w USA, korespondencja, notatki, k. 32–35;
- AAN, zesp. 593, Poselstwo RP w Meksyku, seria 10, sygn. 121, [2/593/0/10/121], Agentura Poselstwa RP w Panamie – utworzenie konsulatu, nominacja dla konsula honorowego Belisario Porrasa i agenta konsularnego Ignacego Baumzweiger-Fagueta. Nominacja, tekst ślubowania, umowa, korespondencja, egzemplarz „Gaceta Oficial. Organo del Estado", wycinki

---

[621] Informacja o utworzeniu konsulatu honorowego w Panamie ukazała się w formie aktu prawnego (b.d.) w: Dz. Urz. MSZ, 1936, nr 1, s. 3. Zakres działania: sprawy handlowe, morskie i propagandowe.

[622] Dekret nominacyjny min. spraw zagranicznych z 4.12.1935 r., listy komisyjne Prezydent RP podpisał 17.01.1936 r., umowę na wykonywanie funkcji konsula podpisano 7.03.1936 r., *exequatur* z 30.06.1936 r. Ojciec Belisario Porrasa był dwukrotnym prezydentem Panamy. Po ustąpieniu Porrasa teren Panamy wszedł w kompetencje konsula honorowego w Colón, Louisa Fernando Prady.

[623] Pismo nominujące go na to stanowisko: „Poselstwo niniejszym mianuje Pana Szanownego Agentem swoim w Panamie na okres wojny. Funkcje Pana Szanownego, które będą stopniowo określane późniejszymi instrukcjami, odnoszą się przede wszystkim do sytuacji wojennej naszego kraju, i nie wkraczają w kompetencje konsula naszego w Colón, pana Luis Fernando Prady" – AAN, zesp. 593, Poselstwo RP w Meksyku, seria 10, sygn. 121, [2/593/0/10/121], Pismo posła RP w Meksyku Mieczysława Marchlewskiego do Ignacego Baumzweiger-Faguet, 21.09.1939 r., k. b.p. Instrukcja brzmiała następująco: „Jako Agent Poselswa RP w Meksyku zechce Pan przede wszystkim śledzić zabiegi propagandy niemieckiej w Panamie i wedle najlepszych sił swoich przeciwstawiać się im, zawsze w ścisłym porozumieniu z poselstwami francuskim i brytyjskim" – ibidem, załącznik, b.p.

prasowe, 1935–1943; ibidem, seria 10, sygn. 134, [2/593/0/10/134], m.in. sprawa utworzenia etatowej placówki konsularnej w Panamie, 1933–1944; ibidem, seria 12, sygn. 159, [2/593/0/12/159], Działalność konsulów polskich w Kolumbii, Haiti, Meksyku, Panamie, Republice Dominikany, Salwadorze i Gwatemali, instrukcje Poselstwa RP w Meksyku, okólniki i zarządzenia MSZ w sprawach raportów konsularnych, 1926, 1932–1933, 1939–1940;

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Meksyku na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 14 dokumentu; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Panamie, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1936, nr 1, s. 3, 18;
- RSZ: 1936, s. 103; 1937, s. 112; 1938, s. 121; 1939, s. 123.

PARYŻ

Państwo: Francja

Ranga: 6.05.1919–1940, 16.09.1945-: konsulat generalny[624]

Kompetencja terytorialna: 1919: miasto Paryż i departamenty – Aisne, Ardennes, Aube, Calvados, Cher, Côtes-du-Nord, Eure, Finistère, Eure-et-Loir, Ille-et-Vilaine, Indre-et-Loire, Manche, Loir-et-Cher, Loire-Inférieure, Loiret, Maine-et-Loire, Marne, Mayenne, Morbihan, Haute-Marne, Oise, Orne, Sarthe, Seine, Seine-Inférieure, Seine-et-Marne, Seine-et-Oise, Somme, Yonne, Belfort, Corrèze, Creuse, Deux-Sèvres, Vendée, Haute-Vienne oraz posiadłości zamorskie z wyjątkiem Algieru, Tunisu i Maroka; 1925: wyjęto departamenty Corrèze, Creuse, Mayenne, Haute-Vienne, Belfort, dodano departamenty Seine oraz Vienne[625]; 28.02.1926: przywrócono mu podległość departamentów do tego momentu będących w kompetencji konsulatu w Hawrze – Eure, Calvados, Orne, Manche, Ille-et-Vilaine, Côtes-du-Nord, Finistère, Mayenne, Morbihan; 1945: Aisne, Ardennes, Aube, Calvados, Cher, Côtes-du-Nord, Eure, Finistère, Eure-et-Loir, Ille-et-Vilaine, Indre-et-Loire, Manche, Loir-et-Cher, Loire-Inférieure, Loiret, Maine-et-Loire, Marne, Mayenne, Morbihan, Haute-Marne, Oise, Orne, Sarthe, Seine, Seine-Inférieure, Seine-et-Marne, Seine-et-Oise, Somme, Yonne. Kompetencje nie obejmowały Algieru, Tunisu i Maroka (1927, 1929)

[624] Wcześniej działał w Paryżu „Urząd Polski Spraw Cywilnych we Francji", komórka organizacyjna KNP, którą kierował sekretarz generalny urzędu Ludwik Włodek.
[625] Dz. Urz. MSZ, 1925, nr 3, s. 32.

Adres: -15.12.1919–1921-: 5, rue Godot de Mauroy; 1923–1926: 43, rue Théophile Gautier; 1927–1938: 19, rue Alphonse de Neuville[626]; 1939: 31, rue Jean Goujon; 1939: 19, rue Alphonse de Neuville; 1944–1945: 31, rue Jean Goujon

Kierownik:

- 6.05.1919- – Czesław Andrycz, konsul
- 1.07.1919–1.07.1920 – Bohdan Wydżga, konsul generalny[627]
- 1.07.1920–1.07.1923 – Bohdan Nałęcz-Chełmicki, konsul generalny[628]
- 1.07.1923–1.04.1927 – Jerzy Lasocki, konsul, konsul generalny
- 1.04.1927–1.07.1934 – dr Karol Poznański, konsul generalny
- 1.07.1934–1.07.1935 – dr Tadeusz Jankowski, konsul generalny, radca emigracyjny
- 1.07.1935–31.10.1938 – Stanisław Kara, konsul generalny
- 1.11.1938–15.10.1939 – Włodzimierz Zieliński, konsul generalny
- 17.10.1939–13.05.1940 – Witold Obrębski, konsul generalny
- 20.09.1944–10.02.1945 – Bohdan Samborski, konsul generalny, prowizoryczny kierownik[629]
- 10.02.1945- – Bohdan Samborski, konsul generalny, kierownik

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Paryżu; konsulatowi generalnemu podlegały konsulaty honorowe w Hawrze i Nantes; 1945: podlegały mu konsulaty honorowe w Amiens, Mézières, Rennes

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 600, Konsulat Generalny RP w Paryżu, [2/600/0] (9 j.a., 1919–1940)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Bohdan Wydżga, skan 64, Bohdan Nałęcz-Chełmicki, skan 142;
- AAN, zesp. 39, Komitet Narodowy Polski w Paryżu, seria 2, sygn. 170, [2/39/0/2/170], Kraj. Organizacja placówek dyplomatycznych i konsularnych Państwa Polskiego, t. 1, 1919, Raport Sekretariatu Jeneralnego do Prezydium Komitetu Narodowego Polskiego w przedmiocie reprezentacji zagranicznej Państwa Polskiego, 10.02.1919 r., skan 37–65;

---

[626] Zmiana adresu miała nastąpić od 3.07.1927 r., zob.: AAN, zesp. 472, Konsulat Honorowy RP w Monaco, sygn. 70, [2/472/0/-/70], Sprawy organizacyjne konsulatów w Monaco, Neapolu i Marsylii oraz sprawy osobiste konsulów w Marsylii, przekształcenie konsulatów na terenie Francji w biura polskie, korespondencja, 1927, 1935–1940, k. 3; Dz. Urz. MSZ, 1927, nr 5, s. 92.

[627] Powołany na to stanowisko przez min. spraw zagranicznych Ignacego Jana Paderewskiego pismem z 1.07.1919 r., dekret nominacyjny Naczelnik Państwa podpisał 17.07.1919 r., listy komisyjne – 24.07.1919 r. 1.01.1920 r. placówkę tworzyli 3 urzędnicy etatowi: konsul generalny, konsul (Jerzy Lasocki) i wicekonsul (Stefan Przeździecki).

[628] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 26.06.1920 r.

[629] Stan na 30.11.1944 r. 32 etaty – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Generalnego RP w Paryżu. 1.01.1945 r. 45 etatów (konsul generalny, 2 konsulów, 2 *attaché*, 36 p.k. oraz 4 agentów konsularnych) – ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p.

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 215; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4; ibidem, sygn. 12604, [2/322/0/-/12604], Sprawy organizacyjne, budżetowo-rachunkowe i personalne Ambasady i Konsulatu Generalnego RP w Paryżu, 1922–1925;
- AAN, zesp. 463, Ambasada RP w Paryżu, sygn. 282-283, [2/463/0/-/282-283], Zjazd konsularny w Paryżu. Program, teksty referatów, 1934;
- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 752, [2/464/0/8/752], Sprawy organizacyjne i personalne Konsulatu Honorowego RP w Nicei, m.in. raporty Konsulatu Generalnego RP w Paryżu, umowa i wzór umowy, protokół, 1919–1932; ibidem, seria 9, sygn. 847, [2/464/0/9/847], Sprawy wojskowe, ewidencja wojskowa obywateli polskich we Francji: okólniki i instrukcje MSZ, raporty konsulatów RP w Marsylii i Strasburgu, komunikaty konsulatów RP w Marsylii i Paryżu, spisy i statystyka poborowych, korespondencja, wycinki prasowe, 1924–1928; ibidem, sygn. 848, [2/464/0/9/848], Sprawy wojskowe, ewidencja wojskowa obywateli polskich we Francji i koloniach francuskich: odroczenia i przesunięcia służby wojskowej, raporty konsulatów RP w Algierze i Casablance, komunikaty Konsulatu Generalnego RP w Paryżu oraz Konsulatu RP, 1930–1937; ibidem, sygn. 894, [2/464/0/9/894], Renty i inne świadczenia wojskowe dla obywateli polskich we Francji: renty inwalidzkie wojskowe, renty francuskie, sprawy związane z przyznawaniem rent, instrukcja MSZ, komunikat Konsulatu Generalnego RP w Paryżu, korespondencja, deklaracja, 1936–1938; ibidem, sygn. 902, [2/464/0/9/902], Repatriacja i reemigracja obywateli polskich z Francji: pomoc władz polskich dla osób wydalonych oraz zwolnionych z pracy, interwencje u władz francuskich, instrukcje MSZ i Ambasady RP w Paryżu, komunikaty Ambasady i Konsulatu, raporty konsulatów RP, 1926–1935; ibidem, sygn. 925, [2/464/0/9/925], Poszukiwanie osób: ustalanie adresów oraz wykonalność polskich wyroków alimentacyjnych we Francji, instrukcje MSZ i Ambasady RP w Paryżu, raporty konsulatów RP w Lille, Lyonie, Marsylii i Paryżu, spisy poszukiwanych, okólniki Urzędu Emigracyjnego, 1921–1932;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 13;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 325; ibidem, seria 9.1, sygn. 1321, [2/503/0/9.1/1321], Zjazdy konsularne: Zjazd w Paryżu. Zjazd konsulów honorowych w Londynie. Zjazd konsulów Morza Północnego w Amsterdamie. Zjazdy w Warszawie i Ottawie (protokoły, instrukcje, korespondencja), 1935–1938;
- AAN, zesp. 508, Konsulat Honorowy RP w Nicei, sygn. 122, [2/508/0/-/122], Zjazdy konsularne w Paryżu i Warszawie – sprawy obecności kierownika Konsulatu. Korespondencja, 1927–1933;

- Archiwum Zakładu Historii Ruchu Ludowego, zesp. Archiwum Stanisława Kota, sygn. 290, Prywatna sprawa pracownicy Konsulatu Generalnego RP w Paryżu M. Rawskiej, protokoły, listy, 1939;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/O, k. 7–8; ibidem, sygn. 474/1/S, k. 9–10;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 292, Samborski; ibidem, sygn. 343, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat Generalny RP – Paryż, 1945; ibidem, sygn. 488, Sprawy wewnętrzne Konsulatu Generalnego RP – Paryż, 1945; ibidem, sygn. 685, Odpis listu komisyjnego Bohdana Samborskiego, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 39; 1923, nr 3, s. 41, nr 6, s. 109, nr 10, s. 196, nr 12, s. 206; 1925, nr 12, s. 190–191; 1926, nr 2, s. 18, nr 12, s. 172; 1927, nr 2, s. 23, nr 5, s. 92, nr 12, s. 174–175; 1928, nr 14, s. 261; 1929, nr 12, s. 256; 1930, nr 8, s. 218; 1932, nr 2 dodatek, s. 7; 1934, nr 6, s. 76–77; 1935, nr 5, s. 123–124; 1938, nr 6, s. 103;
- RSZ: 1932, s. 26, 45, 180–183; 1933, s. 163, 208; 1934, s. 156, 205; 1935, s. 54; 1936, s. 54; 1937, s. 63; 1938, s. 69; 1939, s. 67;
- *Annuaire Diplomatique et Consulaire de la République Française* (Paris), *pour*: 1921, s. 393; 1922, s. 397; 1924 et 1925, s. 414.

PAWŁODAR

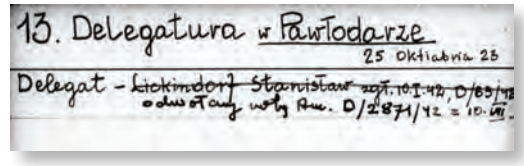
13. Delegatura w Pawłodarze
25 Oktiabria 25
Delegat – Lickindorf Stanisław zgł. 10.I.42, D/03/42
odwołany noty Amb. D/2871/42 = 10.VII.

Państwo: ZSRR, Kazachska SRR (obecnie Kazachstan)

Ranga: 02.–20.07.1942: delegatura[630]

Kompetencja terytorialna: obwód pawłodarski

Adres: ul. 25 Oktiabria 123

Kierownik:

- 26.08.1941–11.07.1942 – Stanisław Lickindorf, *attaché* (15.01.1942)[631]
- 6.06.–20.07.1942 – Janina Grochocka, z-ca delegata, delegat (11.07.1942)[632]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kujbyszewie

---

[630] Powstała na bazie działającego tam Komitetu Polskiego.

[631] Zgłoszony do LKSZ notą z 10.01.1942 r., objął stanowisko 17.02.1942 r., odwołany notą z 10.07.1942 r. Delegat koordynował pracę 14–22 mężów zaufania. Delegatem Armii Polskiej na obwód pawłodarski i semipałatyński do 12.11.1941 r. był por. Wiktor Regini.

[632] 20.07.1942 r. aresztowano: Janinę Grochocką, Janinę Stradyń, Halinę Turkowską, Stanisława Łączyńskiego, Michała Goławskiego, Władysława Nowickiego, Oskara Wińcza, Władysława Janiszewskiego, Leona Cybulkina (wszystkich zwolniono z więzienia 28.10.1942). Sprawy pomocowe prowadziły dalej Helena Sadowska i Ninka Sajewska z Wydziału Opieki Społecznej.

Archiwum placówki:

- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 15a: Delegatura na obłast Pawłodarską, X 1941–VIII 1942, k. 1–103; teczka 15b: Depesze, II 1942–IX 1942, k. 1–283

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 19, [800/35/0/-/19], Materiał informacyjny dotyczący cenzury, księgowania i rozliczeń Delegatur Ambasady w ZSRR za 1942 r., Delegatura w Pawłodarze, 31.12.1942 r., skan 899; ibidem, sygn. 32, [800/35/0/-/32], Pawłodarska obłast, skan 1051–1105; ibidem, sygn. 39, [800/35/0/-/39], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1944, Karta Delegatura w Pawłodarze, b.d., skan 17; ibidem, sygn. 44, [800/35/0/-/44], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1943, Sprawozdanie ogólne (Działu Opieki Społecznej) za okres od dnia 27 stycznia (1942 r.) do dnia 30 marca 1942 r., 8.04.1942 r., skan 36–37; ibidem, Stan sieci opiekuńczej Ambasady w terenie na dzień 22 lipca 1942 r., skan 69–71; ibidem, Sprawozdanie o stanie sieci terenowej Ambasady na dzień 14 VI 1942 r., 1942 r., skan 78;
- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 4: Delegatury Ambasady RP w ZSRR, 16 VI 1942 r., k. 51–53.

PÉRIGUEUX

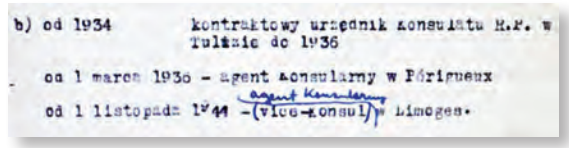
b) od 1934 kontraktowy urzędnik konsulatu R.P. w Tuluzie do 1936

od 1 marca 1936 - agent konsularny w Périgueux

od 1 listopada 1944 - (vice-konsul) agent konsularny w Limoges.

Państwo: Francja

Ranga: 1937–1939, 1944–1945: agencja konsularna

Kompetencja terytorialna: departamenty Dordogne i Charente

Adres: 1937–1939, 1944–1945: 3, place Plumancy

Kierownik:

- 1.03.1936–06.1940 – Andrzej Ostrowski, agent konsularny[633]
- 1.11.1940–1.11.1944 – Stefan Łubieński, delegat Biura Polskiego w Tuluzie z siedzibą w Périgueux
- 1.11.1944–15.06.1945 – Stefan Łubieński, agent konsularny

Podległość: konsulat w Tuluzie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 16;

[633] Załatwiał tylko sprawy kulturalne.

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 104;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 327;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/O, k. 10–11;
- RSZ: 1937, s. 68; 1938, s. 76; 1939, s.74;
- *Annuaire Diplomatique et Consulaire de la République Française* (Paris), *pour*: 1938, s. 529.

PERPIGNAN

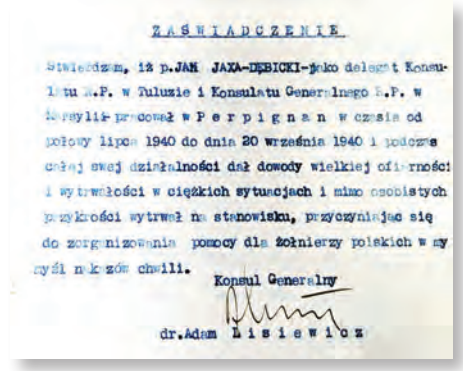
ZAŚWIADCZENIE

Stwierdzam, iż p.JAN JAXA-DEBICKI-jako delegat Konsulatu R.P. w Tuluzie i Konsulatu Generalnego R.P. w Marsylii pracował w Perpignan w czasie od połowy lipca 1940 do dnia 20 września 1940 i podczas całej swej działalności dał dowody wielkiej ofiarności i wytrwałości w ciężkich sytuacjach i mimo osobistych przykrości wytrwał na stanowisku, przyczyniając się do zorganizowania pomocy dla żołnierzy polskich w szyi nakazów chwili.

Konsul Generalny

dr.Adam Lisiewicz

Państwo: Francja

Ranga: 1939–1940: konsulat

Kompetencja terytorialna: brak informacji

Adres: brak informacji

Kierownik: brak informacji

Podległość: brak informacji

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 659, [2/464/0/8/659], Urzędnicy kontraktowi Konsulatu RP w Marsylii i podległych konsulatów honorowych, m.in. delegat Konsulatu w Perpignan, urzędnicy innych placówek zgłaszający się w sprawie pracy. Pomoc dla uchodźców polskich udzielona przez Konsulat Honorowy RP, 1939–1940.

PIETROPAWŁOWSK

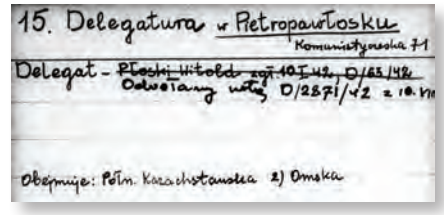
15. Delegatura w Pietropawłosku
Komunistyczeska 71
Delegat - Płoski Witold zgł. 10 I 42, D/65/42
Odwołany notą D/2871/42 z 10.VII
Obejmuje: Półn. Kazachstańska 2) Omska

Państwo: ZSRR, Kazachska SRR (obecnie Kazachstan)

Ranga: -02.–20.07.1942: delegatura

Kompetencja terytorialna: obwód północnokazachstański (pietropawłowski) i Omski

Adres: ul. Komunistyczeska 71

Kierownik:

- 7.12.1941–17.07.1942 – Witold Płoski, *attaché* (15.01.1942), delegat[634]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kujbyszewie

[634] Zgłoszony do LKSZ notą z 10.01.1942 r., odwołany notą z 10.07.1942 r. Z-cą delegata był Wacław Matusewicz (Matusiewicz), następnie od maja 1942 r. Julian Maliniak. Delegat koordynował pracę

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 19, [800/35/0/-/19], Materiał informacyjny dotyczący cenzury, księgowania i rozliczeń Delegatur Ambasady w ZSRR za 1942 r., Delegatura w Pietropawłowsku, 31.12.1942 r., skan 900; ibidem, sygn. 32, [800/35/0/-/32], Omska obłast, skan 519–671; ibidem, sygn. 39, [800/35/0/-/39], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1944, Karta Delegatura w Pietropawłosku, b.d., skan 18; ibidem, sygn. 44, [800/35/0/-/44], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1943, Sprawozdanie ogólne (Działu Opieki Społecznej) za okres od dnia 27 stycznia (1942 r.) do dnia 30 marca 1942 r., 8.04.1942 r., skan 37; ibidem, Stan sieci opiekuńczej Ambasady w terenie na dzień 22 lipca 1942 r., k. 69–71; ibidem, Sprawozdanie o stanie sieci terenowej Ambasady na dzień 14 VI 1942 r., 1942 r., skan 78;
- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 4: Delegatury Ambasady RP w ZSRR, 16 VI 1942 r., k. 51–53.

PIŁA (Schneidemühl)

Państwo: Niemcy (obecnie Polska)

Ranga: 1.10.1922–9.04.1929-: wicekonsulat[635]; 18.07.1930[636]–1.09.1939: konsulat[637]

Kompetencja terytorialna: 1922–1927: Marchia Graniczna Poznańsko-Zachodniopruska (Grenzmark Posen-Westpreußen); 1.04.1928: z okręgu konsulatu w Berlinie przyłączono powiaty Strzelce Krajeńskie (Landkreis Friedeberg Neumark) oraz Gorzów Wielkopolski (Landkreis Landsberg); 1931–1932: prowincja pruska Marchia Graniczna Poznańsko-Zachodniopruska oraz powiaty Strzelce Krajeńskie, Gorzów Wielkopolski, Choszczno (Landkreis Arnswalde) i Myślibórz (Landkreis Soldin) z prowincji pruskiej Brandenburgia (Provinz Brandenburg); 1938: wyłączono spod jego kompetencji powiat Wschowa (Landkreis Fraustadt), włączono natomiast powiaty Drawsko (Landkreis Dramburg) i Szczecinek (Landkreis Neustettin) z rejencji Koszalin (Regierungsbezirk Köslin) prowincji Pomorze (Provinz Pommern) oraz 5 powiatów prowincji Brandenburgia – z rejencji frankfurckiej powiaty Sulechów-Świebodzin (Landkreis Züllichau-Schwiebus), Myślibórz (Landkreis

14–37 mężów zaufania. Po aresztowaniu i likwidacji Delegatury 17.07.1942 r. Witold Płoski szybko został zwolniony i zameldował się w ambasadzie w Kujbyszewie 30.07.1942 r.

635 W 1925 r. placówkę tworzyli: konsul, sekretarz konsularny, 8 p.k.

636 Nota Poselstwa RP do Urzędu dla Spraw Zagranicznych w Berlinie informująca o zmianie z wicekonsulatu na konsulat z 25.07.1930 r.

637 1.01.1932 r. personel placówki tworzyli: konsul, *attaché* konsularny, 7 urzędników konsularnych, 2 woźnych.

Soldin), Gorzów Wielkopolski (Landkreis Landsberg), Skwierzyna (Landkreis Schwerin an der Warthe), Międzyrzecz (Landkreis Meseritz); 1939: prowincja pruska Pogranicze (Grenzmark Posen Westpreussen tu w granicach dawnej rejencji pilskiej) oraz powiaty Choszczno, Drawsko i Szczecinek, Strzelce Krajeńskie, Gorzów Wielkopolski i Myślibórz z prowincji pruskiej Brandenburgia

Adres: 1924–1.08.1928: Königsstrasse (Kaiserstrasse) 37; 1.08.1928–1.03.1934-: Moltkestrasse 11; -1934–1935: Brauerstrasse 4; -24.08.1935–1939: Brauerstrasse 7

Kierownik:

- 1.09.1922–1.04.1928 – Stanisław Ptaszycki, tyt. wicekonsul, konsul[638]
- 1.04.1928–1.05.1932 – dr Kazimierz Szwarcenberg-Czerny, wicekonsul, konsul (19.07. 1928)[639]
- 1.05.1932–28.02.1934 – Jerzy Śmigielski, konsul[640]
- 1.03.1934–1.09.1939 – dr Tadeusz Drobniak, konsul[641]

Podległość: wicekonsulat – MSZ za pośrednictwem przedstawicielstwa dyplomatycznego w Berlinie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 483, Konsulat RP w Pile, [2/483/0] (8 j.a., 1923–1938)[642]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 4821, [2/322/0/-/4821], Raporty prasowe konsulatów polskich w Olsztynie, Opolu, Pile, Szczecinie i Wrocławiu, 1935–1936; ibidem, sygn. 7523, [2/322/0/-/7523], Raporty prasowe Konsulatu RP w Pile, 1935; ibidem, sygn. 11777, [2/322/0/-/11777], Interwencje konsulatów u władz miejscowych. Raporty Wicekonsulatów RP w Pile i Konsulatu RP w Morawskiej Ostrawie, wykaz interwencji Konsulatu RP w Bukareszcie, 1930, 1938; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4;
- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.12 sygn. 2873, [2/474/0/8.12/2873], Organizacja konsulatów RP w Hamburgu i Wrocławiu. Korespondencja, schemat organizacyjny, 1920–1921, 1929–1932; ibidem, sygn. 2875, [2/474/0/8.12/2875], Organizacja konsulatów RP w Kolonii, Frankfurcie i Essen. Raporty konsulatów, korespondencja, noty, 1921, 1928–1931; ibidem, sygn. 2876, [2/474/0/8.12/2876], Organizacja konsulatów RP w Pile i Szczecinie. Korespondencja, noty, dziennik urzędowy, 1921–1930; ibidem, seria 8.13, sygn. 2883, [2/474/0/8.13/2883], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery A–D, 1921–1937; ibidem, sygn. 2884, [2/474/0/8.13/2884], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*,

638 Dekret nominacyjny min. spraw zagranicznych z 10.07.1922 r.

639 Wicekonsul: dekret nominacyjny z 20.02.1928 r., listy komisyjne z 26.03.1928 r.; konsul: dekret nominacyjny z 19.07.1928 r., listy komisyjne z 9.09.1928 r.

640 Dekret nominacyjny z 17.03.1932 r., listy komisyjne z 26.08.1932 r.

641 Listy komisyjne zostały podpisane 19.12.1933 r.

642 *Inwentarze akt konsulatów polskich…*, s. 95; H. Chałupczak, op.cit., s. 19.

exequatur, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery G–Ł, 1920–1937; ibidem, sygn. 2885, [2/474/0/8.13/2885], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery N–P, 1922–1938; ibidem, sygn. 2886, [2/474/0/8.13/2886], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery R–S, 1920–1938; ibidem, sygn. 2887, [2/474/0/8.13/2887], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery W–Z, 1924–1938; ibidem, sygn. 2888, [2/474/0/8.13/2888], Konsulowie polscy w Niemczech – sprawy *exequatur* i listów komisyjnych. Interpretacja art. 279 traktatu wersalskiego, dotyczącego mianowania konsulów państw obcych w Niemczech, korespondencja, noty, 1920–1931; ibidem, seria 8.14, sygn. 2895, [2/474/0/8.14/2895], Skład konsulatów RP w Niemczech, korespondencja, spisy, noty, 1922–1932; ibidem, sygn. 2896, [2/474/0/8.14/2896], Skład konsulatów polskich w Niemczech, raporty konsulatów, zestawienia, noty, 1932–1938; ibidem, sygn. 2900, [2/474/0/8.14/2900], Skład poselstw i konsulatów, *agréments*, *lettres de créance, exequatur*, głównie przedstawicieli państw obcych w Polsce, Niemczech i WM Gdańsku. Korespondencja, noty, informacje, 1929–1938; ibidem, seria 8.15, sygn. 2904, [2/474/0/8.15/2904], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech, raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1925–1926; ibidem, sygn. 2905, [2/474/0/8.15/2905], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech, raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1926–1931; ibidem, sygn. 2906, [2/474/0/8.15/2906], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech w związku ze zmianami administracyjnymi oraz przyłączeniem Zagłębia Saary i Sudetów do Rzeszy, raporty placówek polskich w Niemczech i Konsulatu RP w Strasburgu, noty, korespondencja, 1934–1938; ibidem, seria 8.18, sygn. 2956, [2/474/0/8.18/2956], Protokoły zdawczo-odbiorcze kierowników konsulatów polskich w Niemczech, 1929–1932, k. 131–137; ibidem, seria 8.36, sygn. 3232, [2/474/0/8.36/3232], Konsulat Generalny RP w Berlinie, raporty Konsulatu, korespondencja, zestawienia, 1920–1925; ibidem, sygn. 3244, [2/474/0/8.36/3244], Konsulat RP w Pile, raporty Konsulatu, korespondencja, zestawienia, 1926–1933; ibidem, seria 9.3, sygn. [2/474/0/9.3/3260], Zjazdy konsulów polskich w Niemczech, protokoły, korespondencja, 1920–1923; ibidem, sygn. 3269, [2/474/0/9.3/3269], Zjazd konsulów polskich w Niemczech w 1932 r., teksty referatów, t. 1, 1932; ibidem, sygn. 3274, [2/474/0/9.3/3274], Zjazd konsularny konsulatów polskich w Niemczech w 1936 r. Referat Konsulatu RP w Pile. Sprawozdanie z pracy polskiej na Pograniczu za czas od marca 1935 r. do października 1936 r., k. 135–140; ibidem, sygn. 3278, [2/474/0/9.3/3278], Konferencje konsulów polskich w Niemczech w 1938 r. Sprawozdania, protokoły, referat, notatka, korespondencja, 1937–1938; ibidem, seria 9.4, sygn. 3282, [2/474/0/9.4/3282], Wizytacje i kontrole konsulatów polskich w Niemczech. Raporty, korespondencja, wycinki prasowe. Protokół kontroli Konsulatu RP w Pile w dniach 19–22.12.1931 r., k. 29–34;

- AAN, zesp. 475, Konsulat Generalny RP w Berlinie, seria 9, sygn. 228, [2/475/0/9/228], Wystawianie i przedłużanie paszportów zwykłych dla obywateli polskich (akta personalne petentów, nazwiska na litery A–F), 1921–1929, k. 320;

- Archiwum Państwowe w Poznaniu, zesp. 474, Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Pile, seria 18.21, sygn. 11536, [53/474/0/18.21/11536], 1927–1935;
- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 20, s. 253; 1923, nr 3, s. 45, nr 6, s. 113; 1924, nr 8, s. 131, nr 12, s. 210; 1925, nr 12, s. 196; 1926, nr 12, s. 178; 1927, nr 12, s. 181; 1928, nr 1, s. 12, nr 4, s. 78, nr 14, s. 269; 1929, nr 8, s. 165, nr 12, s. 264; 1930, nr 4, s. 94, nr 8, s. 226; 1931, nr 12, s. 197; 1932, nr 2 dodatek, s. 14, nr 7, s. 106–107; 1933, nr 20, s. 196; 1938, nr 6, s. 95;
- RSZ: 1932, s. 55, 221–222; 1933, s. 179, 215; 1934, s. 172, 212; 1935, s. 97–98; 1936, s. 97–98; 1937, s. 106–107; 1938, s. 114; 1939, s. 113.

PIREUS

Państwo: Grecja

Ranga: 22.02.1937–22.04.1941: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: miasto i port Pireus

Adres: 1938–1939: odos Homirou 16

Kierownik:

- 25.02.1937–1939- – Cosmas Arvananitidis[643], konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Atenach

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 500, Konsulat Generalny RP w Stambule, sygn. 28, [2/500/0/-/28], Tworzenie konsulatów honorowych polskich za granicą, m.in. w Pireusie, 1934;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Pireusie, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1937, nr 2, s. 40, nr 3, s. 62;
- RSZ: 1937, s. 71; 1938, s. 79; 1939, s. 78.

[643] Kandydaturę Arvananitidisa (Arvanitidi) na stanowisko konsula honorowego proponowano już w lipcu 1936 r.

PITTSBURG

Państwo: Stany Zjednoczone AP

Ranga: 15.03.1920–1945: konsulat

Kompetencja terytorialna: 1921: stany Pensylwania, Wirginia Zachodnia; 1923–1926-: stany Pensylwania (zachodnia część), Wirginia Zachodnia, Kentucky i Tennessee; 23.10.1936: hrabstwa Dauphin, Northumberland i Montour w Pensylwanii przeszły z okręgu Konsulatu Generalnego RP w Nowym Jorku pod jurysdykcję Pittsburga; 1939: stany Kentucky, Michigan, Ohio, Tennessee, Wirginia Zachodnia i ze stanu Pensylwania hrabstwa Adams, Allegheny, Armstrong, Beaver, Bedford, Blair, Butler, Cambria, Cameron, Centre, Clarion, Clearfield, Clinton, Crawford, Cumberland, Dauphin, Elk, Erie, Fayette, Forest, Franklin, Fulton, Greene, Huntingdon, Indiana, Jefferson, Juniata, Lawrence, Lycoming, McKean, Mercer, Mifflin, Montour, Northumberland, Perry, Potter, Snyder, Somerset, Tioga, Union, Venango, Warren, Washington, Westmoreland, York; 2.01.1944–1945: stany Ohio, Wirginia Zachodnia, Kentucky, Tennessee i zachodnia połowa stanu Pensylwania, obejmująca hrabstwa Adams, Allegheny, Armstrong, Beaver, Bedford, Blair, Butler, Cambria, Cameron, Centre, Clarion, Clearfield, Clinton, Crawford, Cumberland, Dauphin, Elk, Erie, Fayette, Forest, Franklin, Fulton, Greene, Huntingdon, Indiana, Jefferson, Juniata, Lawrence, Lycoming, McKean, Mercer, Mifflin, Montour, Northumberland, Perry, Potter, Snyder, Somerset, Tioga, Union, Venango, Warren, Washington, Westmoreland, York

Adres: -17.12.1920–1923: 217, North Craig Street; -2.05.1923–1945: 249, North Craig Street

Kierownik:

- 15.03.1920–30.04.1926 – dr Kazimierz Zdzisław Kurnikowski, konsul[644], konsul generalny
- 1.05.1926–1.02.1932 – dr Artur Ocetkiewicz, konsul[645]
- 1.03.1932–31.05.1933 – Jan Lech Byszewski, konsul
- 1.07.1933–31.01.1935 – Jerzy Matusiński, konsul

---

[644] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 25.05.1920 r. Przynajmniej 17.08.1923 r. był jeszcze konsulem. Podczas urlopów (np. 16.07.–17.10.1921; 1.10.–24.12.1923) na stanowisku kierownika zastępował go Artur Ocetkiewicz, od 3.06.1923 r. konsul.

[645] Urzędowanie rozpoczął 12.05.1926 r., listy komisyjne Prezydent RP podpisał 27.08.1926 r., *exequatur* udzielone z dniem 22.09.1926 r. Podczas dłuższych nieobecności zastępował go sekretarz Józef Kubisz.

- 1.02.1935–31.10.1938 – dr Karol Ripa, konsul generalny[646]
- 1.11.1938–5.07.1945 – Heliodor Sztark, konsul generalny[647]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Waszyngtonie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 494, Konsulat RP w Pittsburgu, [2/494/0] (10 j.a., 1936–1945)[648]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Zdzisław Kurnikowski, skan 100;
- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część VIII, Karty kwalifikacyjne pracowników urzędów centralnych, 1918–1939, teczka 247: MSZ, litera K, k. 105–106;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 171, [2/322/0/-/171], Polonia amerykańska wobec zgonu Józefa Piłsudskiego. Notatki, rezolucje, artykuły i wycinki prasowe, 1935 r., k. 15; ibidem, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 218; ibidem, sygn. 7540, [2/322/0/-/7540], Raporty prasowe Konsulatu RP w Pittsburgu, 1935–1936; ibidem, sygn. 10904, [2/322/0/-/10904], USA. Polskie związki śpiewacze – zaopatrzenie w materiały pomocnicze. Raport Konsulatu RP w Pittsburghu, 1934; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 187-193, [2/490/0/-/187-193], Raporty ekonomiczne Konsulatu RP w Pittsburgu, 1920–1929; ibidem, sygn. 551, [2/490/0/-/551], Zestawienia obrotów przekazowych konsulatów RP w USA – Pittsburg, 1920–1921; ibidem, sygn. 1916, [2/490/0/-/1916], Nominacje konsularne [litery] A–H, korespondencja, 1919–1922; ibidem, sygn. 1924, [2/490/0/-/1924], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, korespondencja, 1923–1925; ibidem, sygn. 1925, [2/490/0/-/1925], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, 1924–1926; ibidem, sygn. 1926, [2/490/0/-/1926], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, korespondecja, 1926–1928; ibidem, sygn. 1927, [2/490/0/-/1927], Urzędnicy konsularni, nominacje, *exequatur*, korespondecja, 1926–1930; ibidem, sygn. 1929, [2/490/0/-/1929], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, podróże służbowe, 1920–1931; ibidem, sygn. 1931, [2/490/0/-/1931], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, *exequatur*, 1931–1939; ibidem, sygn. 2090,

---

[646] Dekret nominacyjny z 20.12.1934 r., listy komisyjne podpisano 18.01.1935 r., kierownictwo objął 4.03.1935 r.

[647] Protokół przejęcia urzędu od Karola Ripy nosi datę 28.07.1938 r. 1.09.1939 r. placówkę tworzyli konsul generalny oraz 11 p.k.; stan na 1.07.1944 r. 7 etatów (konsul generalny, 5 p.k. – Henryk Pijanowski miał prawo używać tytułu wicekonsula – 1 funkcjonariusz niższy) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu RP w Pittsburghu.

[648] *Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce…*, na s. 176 znajduje się informacja, że w IJP-NY korespondencja z Klasztorem Sióstr Nazaretanek w Pittsburghu w sprawie akt Konsulatu po jego likwidacji (1946, 1961–1963), pod sygn. 8 – Korespondencja w sprawie zniszczenia akt byłego Konsulatu RP w Pittsburghu 1961–1963.

[2/490/0/-/2090], Sprawa zakupu budynku na lokal Konsulatu RP w Pittsburghu, raporty Konsulatu, plany budynku, teksty umów, korespondencja, 1922–1928; ibidem, sygn. 2964, [2/490/0/--/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 28;

- AAN, zesp. 491, Konsulat RP w Buffalo, seria 8, sygn. 152, [2/491/0/8/152], Ogólne raporty konsularne Konsulatu RP w Pittsburgu, miesięczne raporty Wydziału Ekonomiczno-Handlowego za sierpień i wrzesień 1920, 1920;
- AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 185, [2/493/0/-/185], Raporty prasowe Konsulatu RP w Pittsburgu w sprawach polskich i międzynarodowych, 1937–1938; ibidem, sygn. 331, [2/493/0/-/331], Konsulat RP w Pittsburgu – sprawy organizacyjne. Projekt zmiany siedziby. Opinie konsulów Gruszki i Maca w sprawie polskiej sieci konsularnej w USA, korespondencja, 1938–1939;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 339;
- AAN, zesp. 591, Amerykańsko-Polska Izba Handlowa i Przemysłowa w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej w Nowym Jorku, sygn. 13, [2/591/0/-/13], Konsulat RP w Pittsburgu – współpraca z Izbą, głównie w sprawach handlowych, koresponadencja, 1935–1939;
- AAN, zesp. 2210, Ambasada RP w Buenos Aires, seria 15, sygn. 136, [2/2210/0/15/136], Raporty prasowe, m.in. Konsulatu RP w Pittsburgu, korespondencja, telegramy, wycinki prasowe, ulotki, 1942–1944;
- Archiwum Państwowe w Poznaniu, zesp. 474, Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Pittsburgu, seria 18.21, sygn. 11525, [53/474/0/18.21/11525], 1926–1935;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 250, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat RP – Pittsburgh, 1945; ibidem, sygn. 443, Sprawy wewnętrzne placówek konsularnych – Pittsburgh, Stany Zjednoczone, 1945; ibidem, sygn. 583, Pismo Konsulatu RP w Pittsburghu do MSZ w sprawie preliminarza budżetowego na rok 1945 [wraz z 7 złącznikami], 9.06.1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu RP w Pittsburghu na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 1–6 dokumentu; ibidem, sygn. 1057, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Pittsburgh, 04.1945–05.1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 25 s. 324; 1923, s. 47, nr 6, s. 115; 1924, nr 12, s. 212; 1925, nr 12, s. 199; 1926, nr 4, s. 43, nr 12, s. 181; 1927, nr 12, s. 184; 1928, nr 14, s. 272; 1929, nr 12, s. 268; 1930, nr 8, s. 231; 1931, nr 22, s. 307, 310; 1933, nr 9, s. 86; 1934, nr 9, s. 123; 1935, nr 1, s. 23; 1938, nr 6, s. 102–103;
- RSZ: 1932, s. 16, 238; 1933, s. 186, 232; 1934, s. 181, 232; 1935, s. 113; 1936, s. 114; 1937, s. 123; 1938, s. 132; 1939, s. 136.

POŁTAWA

Państwo: Ukraina

Ranga: 14.09.1919-: wicekonsulat[649]

Kompetencja terytorialna: miasto Połtawa

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 14.09.–20.11.1919 – Stefan Makowiecki, „adiutant" wicekonsulatu
- -05.1922- – Michał Kondracki[650], agent konsularny

Podległość: brak informacji

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 339, Związek Legionistów Polskich Komenda Naczelna w Warszawie, seria 2.3.4, sygn. 319, [2/339/0/2.3.4/319], Dokumenty osób starających się o „Krzyż Legionowy", 1914–1933, k. 247.

PONTA DELGADA

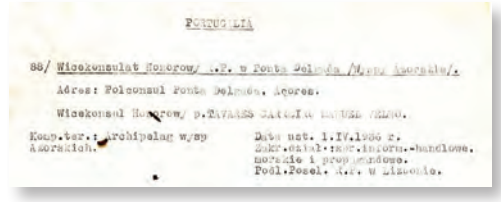
PORTUGALIA

88/ Wicekonsulat Honorowy R.P. w Ponta Delgada /Wyspy Azorskie/.

Adres: Polconsul Ponta Delgada. Açores.

Wicekonsul Honorowy p.TAVARES CARREIRO MANUEL VELHO.

Kom.ter.: Archipelag wysp Azorskich.

Data ust. 1.IV.1936 r.
Zakr.działl.:ekon.konsul.-handlowe, morskie i propagandowe.
Podl.Posel. R.P. w Lizbonie.

Państwo: Portugalia

Ranga: 1.04.1936–1.02.1944-: wicekonsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: archipelag Azorów

Adres: Ponta Delgada

Kierownik:

- 1.04.1936–1.02.1944- – Manuel Velho Tavares Carreiro, wicekonsul honorowy[651]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Lizbonie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Wicekonsulat Honorowy RP w Ponta Delgada, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1936, nr 5, s. 100, 116;
- RSZ: 1937, s. 115; 1938, s. 124; 1939, s. 126.

---

649 Jest to najwcześniejsza data pojawiająca się w dokumentach.

650 Zob.: AAN, zesp. 322, MSZ, sygn. 12594, [2/322/0/-/12594], Przesyłanie korespondencji obcej. Korespondencja, b.d., k. 25, 26.

651 Z powodu okupacji Wysp Azorskich przez wojska sprzymierzone, wszystkie placówki konsularne zostały zamknięte – informacja z 18.10.1943 r.

PORT-AU-PRINCE

Państwo: Haiti

Ranga: 4.02.1935[652]–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Republika Haiti

Adres: Port-au-Prince

Kierownik:

- 4.02.1935–1945- – Georges de Lespinasse, konsul honorowy[653]

Podległość: podlegał *chargé d'affaires* w Republice Haiti z siedzibą w Meksyku (przedstawicielstwo dyplomatyczne); -1944–1945: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Hawanie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 3290, [2/322/0/-/3290], Sprawozdanie roczne [1.04.1935–30.03.1936] Konsulatu RP w Port-au-Prince, 25.04.1936, k. 99–101;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 18;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 329;
- AAN, zesp. 593, Poselstwo RP w Meksyku, seria 11, sygn. 156, [2/593/0/11/156], Sprawy finansowe konsulatów, m.in. w Port-au-Prince, 1933–1940, 1944; ibidem, seria 12, sygn. 158, [2/593/0/12/158], Działalność konsulów polskich w Meksyku i Ameryce Środkowej, raporty, upoważnienia, instrukcje MSZ, korespondencja, 1928, 1929, 1932–1939, 1942, 1944; ibidem, sygn. 159, [2/593/0/12/159], Działalność konsulów polskich w: Kolumbii, Haiti, Meksyku, Panamie, Republice Dominikany, Salwadorze i Gwatemali, instrukcje Poselstwa RP w Meksyku, okólniki i zarządzenia MSZ w sprawach raportów konsularnych, 1926, 1932–1933, 1939–1940;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Port-au-Prince, b.p.;
- IPMS, zesp. A.62, Poselstwo RP w Hawanie, sygn. 48, Kontakty Poselstwa z konsulem polskim na Haiti i rządem Haiti, 1943–1948;
- Dz. Urz. MSZ: 1935, nr 2, s. 30, 42;
- RSZ: 1935, s. 63; 1936, s. 63; 1937, s. 72; 1938, s. 80; 1939, s. 79.

---

[652] Inicjatywa utworzenia honorowego konsulatu na Haiti pojawiła się już w 1921 r. Zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1234, [2/503/0/8/1234], Kandydaci na konsulów honorowych. [Dania, Haiti, Irlandia]. Korespondencja, wycinki prasowe, projekty, 1920–1928, k. 12.

[653] *Exequatur* z 26.04.1935 r.

PORT LOUIS

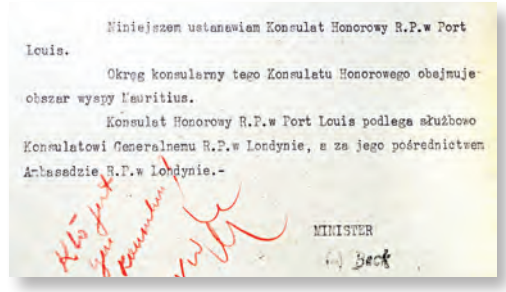
Niniejszem ustanawiam Konsulat Honorowy R.P.w Port Louis.

Okręg konsularny tego Konsulatu Honorowego obejmuje obszar wyspy Mauritius.

Konsulat Honorowy R.P.w Port Louis podlega służbowo Konsulatowi Generalnemu R.P.w Londynie, a za jego pośrednictwem Ambasadzie R.P.w Londynie.-

MINISTER

(-) Beck

Państwo: Mauritius, kolonia brytyjska (obecnie Mauritius)

Ranga: 25.02.1937–1939-, 1945: konsulat honorowy[654]

Kompetencja terytorialna: wyspa Mauritius

Adres: 25.02.1937–1939, 1945: care of Messrs Rogers & Ltd., Sir William Newton street

Kierownik:

- 25.02.1937–1945- – Edmund C. Rogers, konsul honorowy

Podległość: konsulat generalny w Londynie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 144; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 345; ibidem, seria 8.5, sygn. 1231, [2/503/0/8.5/1231], Kandydaci na konsulów honorowych: Gdynia, Gibraltar, Hongkong, Indie, Jamajka, Kanada, Mauritius, Nowa Zelandia, Palestyna, Płn. Afryka, Rodezja, Trynidad, raporty, noty, korespondencja, listy komisyjne, 1923–1938, k. 93–94, 108, 110–114, 121–123, 125–128, 131, 133, 137, 145;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Port Louis, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1937, nr 2, s. 40, nr 3, s. 62;
- RSZ: 1938, s. 151; 1939, s. 156.

654 D. Grajczak, op.cit., s. 182–184 (podrozdział Konsulat Honorowy RP w Port Louis).

PORTO

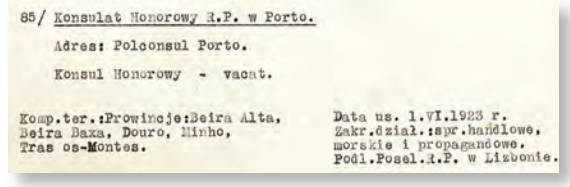
85/ Konsulat Honorowy R.P. w Porto.

Adres: Polconsul Porto.

Konsul Honorowy - vacat.

Komp.ter.:Prowincje:Beira Alta, Beira Baxa, Douro, Minho, Tras os-Montes.

Data us. 1.VI.1923 r. Zakr.dział.:spr.handlowe, morskie i propagandowe. Podl.Posel.R.P. w Lizbonie.

Państwo: Portugalia

Ranga: 22.09.1923[655]–1939-: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1923–1926: prowincje Beira Alta, Beira Baixa, Douro, Minho, Trás-os-Montes

Adres: 1923–1928: Avenida dos Aliados 41, II; 1929–1934: 10, Praça Guilherme G. Fernandes; 1936: Lavadores-Vila Nova de Gaya; 1937–1938: Almeida Carret 25

Kierownik:

- 1924–1939- – Francisco José Ferreira de Lima, konsul generalny honorowy
- 1939–1.02.1944- – vacat

Podległość: 1932: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Madrycie; 1939–1945: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Lizbonie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 13 s. 254; 1924, nr 12, s. 210; 1925, nr 12, s.197; 1926, nr 2, s. 22, nr 12, s. 179; 1927, nr 12, s. 181; 1928, nr 14, s. 270; 1929, nr 1, s. 9, nr 8, s. 154, nr 12, s. 265; 1930, nr 8, s. 228; 1932, nr 2 dodatek, s. 15;
- RSZ: 1932, s. 192, 230; 1933, s. 126; 1934, s. 177, 214; 1939, s. 126.

PORTO ALEGRE

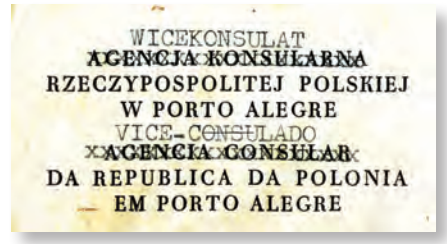
WICEKONSULAT
~~AGENCJA KONSULARNA~~
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W PORTO ALEGRE
VICE-CONSULADO
~~AGENCIA CONSULAR~~
DA REPUBLICA DA POLONIA
EM PORTO ALEGRE

Państwo: Brazylia

Ranga: 11.11.1938–15.02.1939-: agencja konsularna; -1.09.1939–31.12.1943: wicekonsulat; 1.01.1944–1945: konsulat

Kompetencja terytorialna: stan Rio Grande do Sul

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 15.02.1939–10.1945 – Jan Wróblewski, p.k., tyt. wicekonsul, wicekonsul (1940)[656]

---

[655] Inna data ustanowienia: 1.06.1923 r. – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 974, Karta Konsulat Honorowy RP w Porto, b.p.

[656] Stan na 1.09.1939 r. 2 etaty (wicekonsul, p.k. – w grudniu 1939 zwolniony ze względów oszczędnościowych); 1.07.1944 r. 1 etat (wicekonsul) – ibidem, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu RP w Porto Alegre; 1.01.1945 r. 2 etaty (wicekonsul, p.k.) – ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p.

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Rio de Janeiro; 1942: konsulat generalny w Kurytybie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 11;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 322;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/W, k. 119–120;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 292, Wróblewski; ibidem, sygn. 476, Sprawy wewnętrzne Konsulatu RP – Porto Alegre, 1945; ibidem, sygn. 551, Budżet placówek na 1942 r., b.p.; ibidem, sygn. 582, Pismo Konsulatu RP w Porto Alegre do MSZ w sprawie preliminarza budżetowego na rok 1945, 25.05.1944 r.;
- RSZ: 1939, s. 49.

PORT-OF-SPAIN

Państwo: Trynidad, kolonia brytyjska (obecnie Trynidad)

Ranga: 1935–1942: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Trynidad

Adres: brak informacji

Kierownik: brak informacji

Podległość: brak informacji

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, zesp. A.42, Konsulat Generalny RP w Londynie, sygn. 132, Konsulat Honorowy RP w Trynidadzie, 1935–1942.

POSADAS

Państwo: Argentyna

Ranga: 1932–1939: agencja konsularna; 15.02.1939–15.02.1940: wicekonsulat honorowy; 07.1940–04.1943-: wicekonsulat

Kompetencja terytorialna: prowincja Misiones

Adres: 1935–15.07.1938: calle Tucumán 272; 16.07.1938-: calle Córdoba 144

Kierownik:

- 1.11.1932–30.11.1935 – Roman (Bohdan) Szmejko, agent konsularny
- 1.02.1936–10.01.1939 – Tadeusz Roman, agent konsularny, konsul honorowy (1.02.1938)[657]
- 10.01.1939–29.02.1940 – Tadeusz Roman, wicekonsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Buenos Aires

Archiwum placówki: po likwidacji placówki 29.02.1940 cztery skrzynie, zawierające m.in. archiwum, zostały przesłane do Poselstwa RP w Buenos Aires

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 10375, [2/322/0/-/10375], Polacy w Argentynie, Chile, Peru i Paragwaju. Życie społeczno-organizacyjne, praca kulturalno-oświatowa. Akcja antypolska w Apostoles. Utworzenie agencji konsularnej w Posadas. Raporty, protokół, tablice statystyczne, korespondencja, wycinki prasowe, 1928–1929, 1938;
- AAN, zesp. 2210, Poselstwo RP w Buenos Aires, seria 17.4, sygn. 196, [2/2210/0/17.4/196], Protokoły zdawczo-odbiorcze Konsulatu RP w La Paz, Wicekonsulatu RP w Posadas i Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Buenos Aires. Protokoły, spisy, 1937–1942; ibidem, seria 17.5, sygn. 208, [2/2210/0/17.5/208], Tadeusz Roman, pracownik kontraktowy Poselstwa RP w Buenos Aires, wicekonsul honorowy w Agencji Konsularnej RP w Posadas, nominacje, umowa o pracę, informacje, notatki, korespondencja, wycinek prasowy, 1927–1945;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/R, k. 54–55, 206–207;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 582, Wykaz etatów Poselstwa RP w Buenos Aires według stanu na 1 IX 1939 roku, b.p.;
- Dz. Urz. MS, 1939, nr 4, s. 69;
- RSZ: 1934, s. 144; 1935, s. 29; 1936, s. 29; 1937, s. 38, 144; 1938, s. 44; 1939, s. 44.

[657] Tadeusz Roman, jako pracownik kontraktowy Poselstwa RP w Buenos Aires, od 3.10.1936 r. został upoważniony do stwierdzania zgodności przekładów z jęz. hiszpańskiego na jęz. polski i odwrotnie.

PRAGA

Państwo: Czechosłowacja (obecnie Czechy)

Ranga: 1919–1939: konsulat; 20.03.–1.09.1939: konsulat generalny

Kompetencja terytorialna: 1921–1926-: Czechosłowacja z wyjątkiem okręgu konsulatu w Morawskiej Ostrawie; 1923: kraj czeski (Czechy) z wyjątkiem żup Morawska Ostrawa i Koszyce; od 1.05.1927 wyłączono z okręgu konsularnego żupy berneńską i ihlawską, które zostały przyłączone do okręgu Konsulatu RP w Morawskiej Ostrawie; 20.09.1927: konsulat przejął od b. konsulatu w Mariańskich Łaźniach miasta – Mariańskie Łaźnie (Mariánské Lázně), Franciszkowe Łaźnie (Františkovy Lázně) i Karlowe Wary (Karlovy Vary); 1927: Czechosłowacja z wyjątkiem okręgów konsulatów w Bratysławie, Koszycach i Morawskiej Ostrawie; 1929: dodatkowo Użhorod

Adres: -1.01.1920–1921-: pałac Portheima; 1923–1927: dzielnica Smichów, ul. Stefanikowa 46; 1928–1932: ul. Přikopě 15; 1934–1939: ul. Jungmannova 7/II; 1939: ul. Szwedzka (Swedská) 40

Kierownik:

- 24.06.1919–31.03.1927 – Aleksander Dunajecki, konsul, konsul generalny (1.07.1924)[658]
- 1.04.1927–11.05.1931 – dr Tadeusz Lubaczewski, konsul
- 11.05.1931–31.08.1933 – Marian Kossow, konsul
- 1.09.1933–31.05.1934 – Tadeusz Marynowski, konsul
- 1.06.1934–20.03.1939 – Jan Lech Byszewski, konsul, konsul generalny
- 20.03.–1.09.1939 – Zygmunt Hładky (Hładki), konsul generalny

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Pradze

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 602, Konsulat RP w Pradze, [2/602/0] (5 j.a., 1922–1939)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 214; ibidem, sygn. 5589-5590, [2/322/0/-/5589-5590], Raporty prasowe placówek polskich w Czechosłowacji, 1938–1939; ibidem, sygn. 11412, [2/322/0/-/11412], Zjazdy konsulów polskich w Berlinie, Paryżu, Pradze i w Jugosławii. Referat na zjazd w Berlinie w 1932 r., notatki, korespondencja, 1929, 1932, 1935, 1938; ibidem, sygn. 11423, [2/322/0/-/11423], Działalność konsulatów RP w Pra-

[658] Placówka miała 2 etaty, w 1920 r. byli to konsul i wicekonsul, w 1925 r. konsul i sekretarz konsularny.

dze i w Morawskiej Ostrawie. Raporty, korespondencja, 1924–1929; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4; ibidem, sygn. 12603, [2/322/0/-/12603], Sprawy organizacyjne, budżetowo-rachunkowe i personalne Konsulatu RP w Pradze, 1921–1923;

- AAN, zesp. 456, Poselstwo RP w Pradze, seria 6, sygn. 114, [2/456/0/6/114], Przegląd Konsulatu RP w Pradze z niemieckiej prasy emigracyjnej w Czechosłowacji dotyczący oceny wewnętrznej i zagranicznej polityki hitlerowskich Niemiec, 1936; ibidem, seria 9.1, sygn. 126, [2/456/0/9.1/126], Interwencje dyplomatyczne w sprawie osób prywatnych: geologa dra Zdzisława Opolskiego, aresztowanego pod zarzutem szpiegostwa, Piotra Maka i Jakuba Kowalczyka zatrzymanych na granicy (raporty Poselstwa RP w Pradze i Konsulatu RP w Użhorodzie, odpowiedź czeskiego MSZ na notę Poselstwa, korespondencja, wycinek prasowy), 1930–1931, 1937;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 39; 1923, nr 3, s. 39–40, nr 6, s. 108; 1924, nr 8, s. 132, nr 12, s. 204; 1925, nr 12, s. 189; 1926, nr 12, s. 170–171; 1927, nr 2, s. 21, nr 3, s. 39, nr 11, s. 147, nr 12, s. 173; 1928, nr 13, s. 227, nr 14, s. 259; 1929, nr 12, s. 254; 1930, nr 8, s. 215; 1931, nr 6, s. 80; 1932, nr 2 dodatek, s. 5; 1933, nr 13, s. 133; 1934, nr 5, s. 63, 65; 1937, nr 4, s. 74;
- RSZ: 1932, s. 30, 168; 1933, s. 156, 206; 1934, s. 150, 202; 1935, s. 40–41; 1936, s. 40; 1937, s. 49; 1938, s. 53; 1939, s. 53.

PRETORIA

KONSUL GENERALNY
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W PRETORII
Nr. P. 155/44.

Państwo: Związek Południowej Afryki, dominium Wielkiej Brytanii (obecnie Republika Południowej Afryki)

Ranga: 10.1940[659]–1945: konsulat generalny

Kompetencja terytorialna: brak informacji

Adres: Waterkloof, 21 Victoria Street; 1945: 185, Lunnon Road, Brooclyn, Pretoria

Kierownik:

- 30.11.1940[660]–1945- – Stanisław Łepkowski, konsul generalny tyt. minister pełnomocny

[659] IH, zesp. 42, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 293, [800/42/0/-/293], Office clerks, 1942 r., Notatka w sprawie budżetów konsulatów południowo-afrykańskich, 24.11.1942 r., skan 43–44.

[660] Stanisław Łepkowski został mianowany z dniem 3.10.1940 r. konsulem generalnym i kierownikiem konsulatu. 1.07.1944 r. 1 etat (konsul generalny oraz 1 pracownik przydzielony) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Generalnego RP w Pretorii. 1.01.1945 r. 2 etaty (konsul generalny, p.k.) – ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p. W praktyce pozycja budżetowa „pracownik kontraktowy" pozostawała niewykorzystana, jako rezerwa wydatków rzeczowo-administracyjnych, dzięki bezpłatnemu wykonywaniu prac przez żonę Stanisława Łepkowskiego – ibidem, sygn. 584, Pismo Konsulatu Generalnego RP w Nairobi do MSZ w sprawie preliminarza budżetowego na rok 1945, 6.06.1944 r., b.p.

Podległość: brak informacji

Archiwum placówki:

- IH, Konsulat Generalny RP w Pretorii (Związek Południowej Afryki) 3 pudła[661]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1739, [2/503/0/8/1739], Skład Ambasady RP w Londynie oraz placówek polskich w posiadłościach brytyjskich, głównie mianowania, odwoływanie personelu, noty, korespondencja, notatki, 1942, k. 20–22, 25–28; ibidem, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 144; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 345; ibidem, sygn. 1743, [2/503/0/8/1743], Projekt utworzenia i obsady nowych placówek polskich, głównie konsulów honorowych. Raporty polskich placówek, korespondencja, notatki, 1940–1945, k. 21;
- IH, zesp. 33, Ambasada Polski w Wielkiej Brytanii, sygn. 70, [800/33/0/-/70], Nominacja Stanisława Łepkowskiego na konsula generalnego i powierzenie kierownictwa KG w Capetown, 3.10.1940 r., skan 241;
- IH, zesp. 42, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 37, [800/42/0/-/37], Instructions of Ministry, Political relations with Poland in general, Pismo konsula generalnego RP w Pretorii do MSZ, 19.06.1944 r., skan 46; ibidem, sygn. 293, [800/42/0/-/293], Office clerks, 1942 r., Notatka w sprawie budżetów konsulatów południowoafrykańskich, 24.11.1942 r., skan 43–44;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 468, 470, Sprawy wewnętrzne Konsulatu Generalnego RP – Pretoria, 1945; ibidem, sygn. 1011, Konsulaty – Capetown, Johannesburg, Pretoria, Lusaka, Santiago de Chile – Personalne, 1944–1945; ibidem, sygn. 1058, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Pretoria, 01.1945–03.1945; ibidem, sygn. 1253, Wykaz urzędów zagranicznych RP na rok 1945, k. 25.

QUEBEC

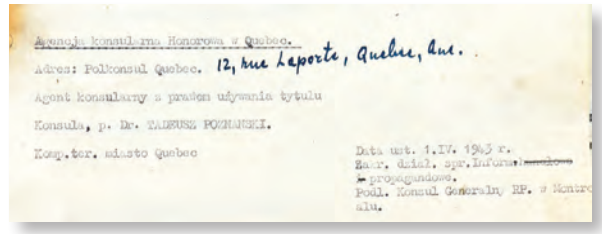
Agencja konsularna Honorowa w Quebec.
Adres: Polkonsul Quebec. 12, rue Laporte, Quebec, Que.
Agent konsularny z prawem używania tytułu
Konsula, p. Dr. TADEUSZ POZNAŃSKI.
Komp.ter. miasto Quebec
Data ust. 1.IV. 1943 r.
Zakr. działl. spr. Informacyjno-propagandowe.
Podl. Konsul Generalny RP. w Montrealu.

Państwo: Kanada, dominium Wielkiej Brytanii (obecnie Kanada)

Ranga: 1.04.1943–1945: agencja konsularna honorowa[662]

Kompetencja terytorialna: miasto Quebec

[661] Zob.: W. Stępniak, op.cit, s. 162–163 (znajduje się tam opis zawartości pudeł).

[662] Tylko sprawy informacyjno-propagandowe.

Adres: 12, rue Laporte

Kierownik:

- 21.09.1943–1945- – Tadeusz Poznański, agent konsularny, tyt. konsul, konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Ottawie; konsulat generalny w Montrealu

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 144; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 348;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 292, Poznański; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Agencja Konsularna Honorowa RP, w Quebec, b.p.; ibidem, sygn. 1253, Wykaz urzędów zagranicznych RP na rok 1945, s. 28; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu Generalnego RP w Montrealu na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 7 dokumentu.

QUITO

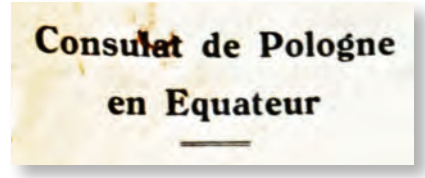
Consulat de Pologne
en Equateur

Państwo: Ekwador

Ranga: 31.10.1934–1945: konsulat honorowy[663]

Kompetencja terytorialna: Republika Ekwadoru

Adres: -4.11.1935–1945: 14, plaza del Teatro, Casilla 29

Kierownik:

- 31.10.1934–1945- – Emil Krawski, konsul honorowy

Zastępca kierownika:

- 1.11.1938–1.03.1940- – Kazimierz Frycz, p.k., tyt. konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Buenos Aires; -2.01.1944–1945: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Bogocie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 13;

[663] Załatwiał sprawy handlowe, osadnicze i propagandowe.

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 103;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 324;
- AAN, zesp. 2210, Poselstwo RP w Buenos Aires, seria 17.7, sygn. 231, [2/2210/0/17.7/231], Kandydaci na konsulów honorowych na terenie Boliwii w La Paz, Argentyny w La Plata (wicekonsulat), Ekwadoru w Quito i Guayaquil, Paragwaju w Asunción i Urugwaju w Montevideo. Informacje, życiorysy, korespondencja, telegramy, wycinki prasowe, 4 zdjęcia legitymacyjne, 1 zdjęcie portretowe, 1925–1926, 1933–1939;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Quito, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1934, nr 9, s. 108, 124; 1936, nr 3, s. 72;
- RSZ: 1935, s. 48; 1936, s. 48; 1937, s. 57; 1938, s. 62; 1939, s. 60.

RANGOON
(Rangun)

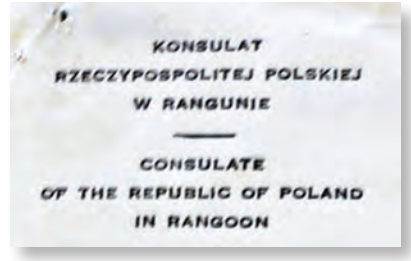
KONSULAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W RANGUNIE

CONSULATE
OF THE REPUBLIC OF POLAND
IN RANGOON

Państwo: Birma, kolonia brytyjska (obecnie Myanmar)

Ranga: 13.01.1937–01.1941: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: obszar Birmy w Indiach Brytyjskich

Adres: 1938–1939: Imperial Bank Buildings I Sule Pagoda Road

Kierownik:

- 13.01.1937[664]–1939- – Butler Horace Sommerset, konsul honorowy[665]
- 1.11.1941- – Witold Okoński, konsul (placówki nie objął)
- 13.11.1941- – Gordon Mc Intosh Whyte[666]

Podległość: konsulat w Bombaju

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 109;

[664] Data nominacji. Zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1227, [2/503/0/8.5/1227], Projekty utworzenia nowych placówek: Indie, Birma, Holandia, raporty, noty, korespondencja, 1934–1939, k. 56.

[665] Załatwiał sprawy handlowe, po 1.07.1939 r. Jan Jakimowicz p.k.

[666] Data prowizorycznego uznania przez rząd birmański.

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1739, [2/503/0/8/1739], Skład Ambasady RP w Londynie oraz placówek polskich w posiadłościach brytyjskich, głównie mianowania, odwoływanie personelu, noty, korespondencja, notatki, 1942, k. 158; ibidem, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 144; ibidem, sygn. 1741, [2/503/0/8/1741], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1939–1940, k. 32, 69–70; ibidem, seria 8.5, sygn. 1227, [2/503/0/8.5/1227], Projekty utworzenia nowych placówek (Indie, Birma, Holandia), obce konsulaty w Gdyni, raporty, noty, korespondencja, 1934–1939, k. 25–72;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 399, Utworzenie nowych placówek (Rangoon), 1945; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Rangoon, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1937, nr 4, s. 68, 77;
- RSZ: 1938, s. 153; 1939, s. 158.

REGINA

Konsulat Honorowy RP. w Regina.
Adres: Poloconsul Regina. 718 Broder Bldg. Regina, Sask.
Konsul Honorowy p. FREDERICK BERTRAM B'AGSHAW. K.C.
Komp.ter. praw. Saskatchewan
Data ust. 5.V. 1945.
Zakr. dział. spr. handl.-morskie, i propagandowe.
podl. Konsul. RP. w Winnipeg.

Państwo: Kanada, dominium Wielkiej Brytanii (obecnie Kanada)

Ranga: 1.06.1934–1.06.1943: agencja konsularna; 5.05.1943–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: prowincja Saskatchewan

Adres: 1937–1939: 1855, Scarth street; 1943–1945: 718, Broder Bldg

Kierownik:

- 1.06.1934–1.06.1943 – James McAra, agent konsularny
- 1.06.1943–1945- – Frederick Bertram Bagshaw, konsul honorowy

Podległość: konsulat w Winnipeg

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 144; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 349; ibidem, seria 8.5, sygn. 1226, [2/503/0/8.5/1226], Projekty utworzenia nowych placówek (Kanada, Australia, Afryka Pd., Singapur, Gold Coast, Nika-

ragua, Afganistan), raporty, listy komisyjne, umowy, korespondencja, sprawozdanie *Société Commercial de l'Ouest Africain*, 1933–1939, k. 2–3;

- AAN, zesp. 599, Konsulat RP w Winnipeg, sygn. 5, [2/599/0/-/5], Konsulaty RP w Winnipeg i w Regina: kompetencje, obsada, organizacja i działalność – raporty, instrukcje i zarządzenia Poselstwa RP w Ottawie i MSZ, 1942–1945;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu RP w Winnipeg na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 8 dokumentu; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Regina, b.p.;
- RSZ: 1937, s. 89; 1938, s. 97; 1939, s. 160.

RENNES

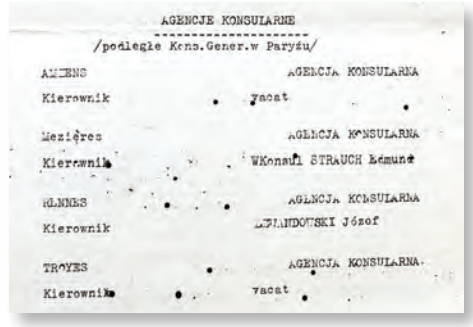
AGENCJE KONSULARNE
/podległe Konn.Gener.w Paryżu/

AMIENS AGENCJA KONSULARNA
Kierownik vacat

Mezières AGENCJA KONSULARNA
Kierownik WKonsul STRAUCH Edmund

RENNES AGENCJA KONSULARNA
Kierownik LEWANDOWSKI Józef

TROYES AGENCJA KONSULARNA
Kierownik vacat

Państwo: Francja

Ranga: -20.09.1944–1945: agencja konsularna

Kompetencja terytorialna: brak informacji

Adres: Rennes

Kierownik:

- 20.09.1944- – Stefan Mrożkiewicz, prowizoryczny kierownik, agent konsularny, tyt. wicekonsul
- -10.02.1945- – Józef Lewandowski, agent konsularny, tyt. wicekonsul

Podległość: 1945: konsulat generalny w Paryżu

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 13;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 325;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/M, k. 116–117;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 292, Lewandowski, Mrożkiewicz; ibidem, sygn. 1253, Wykaz urzędów zagranicznych RP na rok 1945, s. 5.

REWEL zob. TALLINN

REYKJAVIK

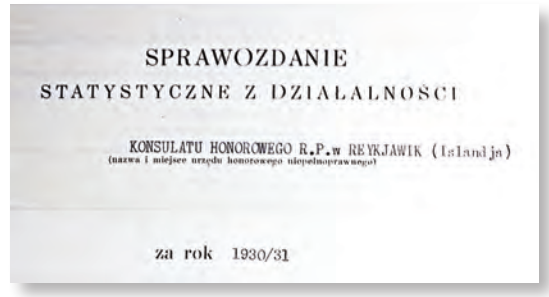
SPRAWOZDANIE
STATYSTYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI
KONSULATU HONOROWEGO R.P. w REYKJAWIK (Islandja)
(nazwa i miejsce urzędu honorowego niepełnoprawnego)
za rok 1930/31

Państwo: Islandia, 1940–1944 posiadłość Wielkiej Brytanii (obecnie Islandia)

Ranga: 31.05.1930–1945: konsulat, konsulat honorowy[667]

Kompetencja terytorialna: Islandia

Adres: Hafnarstraeti 9

Kierownik:

- 31.05.1930–1945- – Hjalti Jönsson, konsul honorowy[668]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kopenhadze; 21.12.1940–1945: konsulat generalny w Londynie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 5746, [2/322/0/-/5746], Sprawozdanie statystyczne z działalności Konsulatu Honorowego RP w Reykjaviku za rok 1930/1931, 30.07.1931 r., k. 34-37;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1732, [2/503/0/8/1732], Ordery i odznaczenia polskie: odznaczenie konsula honorowego RP w Reykjaviku Hjalti Jönssona, korespondencja, 1944–1945; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 331;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 584, Lista etatów KG RP w Londynie na styczeń 1943 r., 9.08.1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Reykjaviku, b.p.;
- IPMS, zesp. A.42, Konsulat Generalny RP w Londynie, sygn. 428, Konsulat Honorowy RP w Reykjaviku, 1940–1941;
- Dz. Urz. MSZ: 1930, nr 4, s. 73, 86, nr 8, s. 217; 1932, nr 2 dodatek, s. 11;
- RSZ: 1932, s. 173, 196; 1933, s. 158, 212; 1934, s. 152, 208; 1935, s. 73; 1936, s. 73; 1937, s. 82; 1938, s. 90; 1939, s. 89.

---

667 D. Grajczak, op.cit., s. 189–190 (podrozdział Konsulat Honorowy RP w Reykjaviku).

668 Umowa z konsulem została podpisana 23.06.1930 r. W styczniu 1941 r. wicekonsulem został Finnbogi Kjartansson, siostrzeniec Jönssona, który praktycznie prowadził konsulat honorowy. W 1945 r. zarezerowano 360 funtów subwencji dla tej placówki – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 922, Konsulat Generalny RP w Londynie, Budżet N 1 na rok 1945, Zestawienie wydatków rzeczowo-administracyjnych w stosunku rocznym, b.p.

RIO DE JANEIRO

Państwo: Brazylia

Ranga: 27.05.1920–16.09.1945[669]: wydział konsularny

Kompetencja terytorialna: 1921: stany Rio de Janeiro, Sao Paulo, Minas Gerais, Espirito Santo, Bahia, Alagoas, Pernambuco, Paraiba, Rio Grande do Norte, Ceara, Maranhâo, Para, Amazonas oraz republiki Boliwia, Peru (do 1925), Ekwador, Kolumbia i Wenezuela; 1929: stany Rio de Janeiro, Espirito Santo, Bahia, Alagoas, Pernambuco, Parahyba, Rio Grande do Norte, Ceara, Maranhâo, Para, Amazonas oraz republiki Boliwia, Ekwador, Kolumbia, Wenezuela; 1945: stany Acre, Alagoas, Amazonas, Bahia, Ceara, Espirito Santo, Goiaz, Maranhâo, Minas Gerais, Para, Paraiba, Pernambuco, Piaui, Rio Grande do Norte, Sergipe i Rio de Janeiro

Adres: 1923–1929: Marques de Olinda 12 (Botafogo): Senador Vergueiro 197; 1930–1938: Praia de Botafogo 246; 1938–1939: rua Cosme Velho 95; 1941–1945: rua Margues de Olinda 12

Kierownik:

- 1919–1.03.1923 – Kazimierz Rejchman, wicekonsul
- 6.07.1923–15.10.1926 – Jerzy Warchałowski, sekretarz
- 16.10.1926–15.02.1930 – Stanisław Głuski, sekretarz poselstwa
- 1.04.1930–31.03.1933 – Michał Bojarski (Czarnota-Bojarski), sekretarz poselstwa[670]
- 1.01.1933–31.03.1936 – dr Jan Wagner, *attaché* poselstwa tyt. sekretarz poselstwa, II sekretarz (1.05.1934)
- 1.02.1936–12.09.1945 – Kazimierz Zaniewski, *attaché*, II sekretarz (1.04.1939), I sekretarz (16.09.1943), sekretarz (1944)

Podległość: działał w ramach przedstawicielstwa dyplomatycznego w Rio de Janeiro

Archiwum placówki: archiwum poselstwa w Rio de Janeiro przechowywane jest w archiwum Polskiego Instytutu Naukowego w Ameryce w Nowym Jorku, nieduża część dokumentów Wydziału Prasowego znajduje sie w Instytucie Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku; niewielka cząstka, przede wszystkim akt z Wydziału Konsularnego, znajduje się w Archiwum Akt Nowych w Warszawie

---

[669] Według Wojciecha Skóry wydział konsularny działał tylko w l. 1920–1934, czemu przeczą akta Poselstwa RP w Rio de Janeiro przechowywane w Polskim Instytucie Naukowym w Ameryce w Nowym Jorku.

[670] 31.03.1930 r. przydzielony czasowo do Wydziału Administracyjno-Konsularnego (K.III.) w Departamencie Konsularnym w celu odbycia praktyki przed objęciem stanowiska w Rio de Janeiro.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 13; ibidem, sygn. 11737, [2/322/0/-/11737], Raport administracyjny Poselstwa RP w Rio de Janeiro za rok 1928, broszura „Polacy w Rio de Janeiro", 1929;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 322;
- Archiwum Państwowe w Poznaniu, zesp. 474, Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Rio de Janerio i Rua Luiz Coetis, seria 18.21, sygn. 11539, [53/474/0/18.21/11539], 1928–1933;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 421, Karta Poselstwo RP i Wydział Konsularny w Rio de Janeiro; ibidem, sygn. 582, Wykaz etatów Poselstwa RP w Rio de Janeiro według stanu na dzień 1 września 1939 r., b.p.; ibidem, Wykaz etatów Poselstwa RP w Rio de Janeiro, 12 czerwca 1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 1021, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Rio de Janeiro, 01.1945–02.1945;
- Dz. Urz. MS, 1935, nr 5, s. 103; 1938, nr 2, s. 43; 1939, nr 4, s. 67, 69;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 39, nr 6, s. 107–108; 1924, nr 12, s. 203–204; 1925, nr 12, s. 188; 1926, nr 7, s. 86, nr 12, s. 169; 1927, nr 12, s. 172; 1928, nr 14, s. 259; 1929, nr 12, s. 253; 1930, nr 8, s. 214;
- RSZ: 1932, s. 163; 1937, s. 44; 1938, s. 48; 1939, s. 48.

ROTTERDAM

Państwo: Holandia (obecnie Niderlandy)

Ranga: 12.03.1920–1.07.1932[671]: konsulat; 1.04.1932[672]–1940: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1920: miasto Rotterdam oraz całe terytorium Królestwa Holandii; 1923: Holandia oraz jej zamorskie posiadłości, później Holandia Południowa z wyłączeniem miasta Dordrecht; 1925–1927: Holandia z wyjątkiem okręgów konsulatów w Amsterdamie i Dordrechcie, Heerlen (od 1927) oraz jej posiadłości zamorskie; 1932: Holandia Południowa z wyłączeniem miasta Dordrecht oraz Izby Przemysłowo-Handlowej w Dordrechcie

Adres: 1921: Stationsweg 71a; 1925: Schiekade 190a; 1926–1932: Diergaardelaan 44a; 1932: konsulat został przeniesiony do Amsterdamu; 1932–1939: Maaskade 124

[671] 1.07.1932 r. przeniesiono siedzibę konsulatu etatowego z Rotterdamu do Amsterdamu.

[672] 1.04.1932 r. został ustanowiony nowy konsulat honorowy. Według IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 974, s. 25, konsulat ustanowiono 1.07.1932 r.

Kierownik:

- 12.03.1920–30.06.1932 – Jan Paweł Kaczkowski[673], konsul, konsul generalny (08.1928)
- 1.07.1932–1939- – Hendrikus Johannes Adrianus Hoogeweegen, konsul honorowy[674]
- -1940- – Bolesław Tabak, konsul honorowy

Podległość: konsulat w Amsterdamie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 2, Archiwum Ignacego Jana Paderewskiego, seria 5.9, sygn. 1833, [2/100/0/5.9/1833], Konsulat RP w Rotterdamie, 1930;
- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Jan Paweł Kaczkowski, skan 102;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 215; ibidem, sygn. 3290, [2/322/0/-/3290], Roczne [1.04.1935–30.03.1936] sprawozdanie z działalności Konsulatu Honorowego RP w Rotterdamie, 22.10.1936, k. 108–116; ibidem, sygn. 7446, [2/322/0/-/7446], Konsulat RP w Rotterdamie. Tryb załatwiania spraw konsularnych, akcja prasowa w sprawach budżetowych, 1930; ibidem, sygn. 11745, [2/322/0/-/11745], Raport administracyjny Konsulatu RP w Rotterdamie, 1929;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 104;
- AAN, zesp. 504, Konsulat Generalny RP w Londynie, seria 8, sygn. 86, [2/504/0/8/86], Sprawy Konsulatu RP w Rotterdamie, zakup i przesyłka książek dla Konsulatu, korespondencja, 1923–1925;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Rotterdamie, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 42, nr 6, s. 110; 1925, nr 12, s. 192; 1926, nr 5, s. 60, nr 12, s. 174; 1927, nr 12, s. 177; 1928, nr 14, s. 264; 1929, nr 12, s. 258; 1930, nr 8, s. 220; 1932, nr 2 dodatek, s. 10, nr 5, s. 86, nr 7, s. 106, nr 11, s. 154, nr 14, s. 210;
- RSZ: 1932, s. 193–194; 1933, s. 169, 211; 1934, s. 163, 207; 1935, s. 70; 1936, s. 70; 1937, s. 79; 1938, s. 87; 1939, s. 86.

---

[673] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 25.05.1920 r. Jan Paweł Kaczkowski przeszedł na stanowisko kierownika placówki do Amsterdamu.

[674] Za pracę konsulatu odpowiadał urzędnik Bolesław Tabak, konsul honorowy bardzo rzadko występował osobiście, z uwagi na długie okresy swojej choroby. Załatwiał tylko sprawy handlowe i morskie.

RYGA

Państwo: Łotwa

Ranga: 2.09.1919: wydział konsularny; 1919–1.01.1920-: agencja konsularna; 1920–1939: konsulat

Kompetencja terytorialna: 1920: całe terytorium Łotwy; 1923–1927: Łotwa z wyjątkiem okręgów konsulatów w Lipawie i Dyneburgu

Adres: 1921: Elizabetes iela 23 m. 2; 1923–1928: Rainis bul. 6; 1929–1932: Elizabetes iela 41/43; 1933–1939: Mednieku iela 6b dz. 3

Kierownik:

- -1.01.1920- – Julian Salcewicz, agent konsularny
- -26.04.1920–1.10.1923 – Aleksander (Wilhelm Otto) Lutze-Birk, konsul[675]
- 1.10.1923–15.11.1924 – Franciszek Charwat, konsul generalny
- 16.11.1924–31.01.1925 – vacat
- 1.02.1925–1.03.1929 – Walerian Łopatto, konsul
- 1.03.1929[676]–1.09.1932 – Witold Kolankowski, wicekonsul tyt. konsul, konsul (1.07.1930)
- 1.03.1933–31.05.1936 – dr Stefan Rosicki, konsul
- 1.06.1935–30.11.1938 – Stefan Jan Ryniewicz, konsul
- 1.12.1938–31.10.1939 – Romuald Putryński, konsul

Podległość: wydział działał w ramach przedstawicielstwa dyplomatycznego w Rydze, któremu podlegała następnie agencja konsularna oraz konsulat

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Aleksander Lutze-Birk, skan 176;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 216; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 3; ibidem, sygn. 11771, [2/322/0/-/11771], Raport administracyjny Konsulatu RP w Rydze za rok 1928, 1929; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 1, 4;

---

675 Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 26.04.1920 r.

676 Termin objęcia urzędu był wyznaczony na 1.08.1928 r. – Dz. Urz. MSZ, 1928, nr 8, s. 159, następnie przesunięto datę na 1.03.1929 r. – ibidem, 1929, nr 1, s. 11.

- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.13, sygn. 2885, [2/474/0/8.13/2885], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery N–P, 1922–1938;
- AAN, zesp. 496, Konsulat Honorowy RP w Zurychu, seria 8, sygn. 88, [2/496/0/8/88], Łotwa. Ryga – Konsulat. Realizacja nadesłanych czeków w bankach szwajcarskich, zakup obcych walut, korespondencja, 1936–1938;
- IH, zesp. 33, Ambasada Polski w Wielkiej Brytanii, sygn. 87, [800/33/0/-/87], Polish Consulate in Riga, 1933, skan 26–36;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 43, nr 6, s. 111, nr 13, s. 267; 1924, nr 12, s. 208; 1925, nr 12, s. 194; 1927, nr 12, s. 178; 1928, nr 8, s. 159, 161, nr 14, s. 266; 1929, nr 1, s. 11, nr 8, s. 164, nr 12, s. 261; 1930, nr 8, s. 224; 1932, nr 2 dodatek, s. 12, nr 16, s. 224; 1933, nr 3, s. 22, nr 14, s. 144; 1935, nr 5, s. 124;
- RSZ: 1932, s. 29, 205–206; 1933, s. 173, 213; 1934, s. 167, 210; 1936, s. 84; 1937, s. 93; 1938, s. 102; 1939, s. 99.

RZYM

Państwo: Włochy

Ranga: 24.05.–07.1919: oddział/wydział konsularny; 07.1919–9.03.1921: konsulat generalny (przy poselstwie); 9.03.1921–11.04.1930: wydział konsularny; 11.04.–18.07.1930: konsulat; 18.07.1930–10.06.1940, -1.08.1944–1.01.1945-: konsulat generalny

Kompetencja terytorialna: 1921: prowincje Rzym, Teramo, L'Aquila, Chieti, Campobasso, Ascoli Piceno, Sassari, Cagliari oraz posiadłości zamorskie; 29.01.1926 przejął kompetencje terytorialną Konsulatu Honorowego RP w Neapolu; 1926: prowincje Rzym, Teramo, L'Aquila, Chieti, Campobasso, Ascoli Piceno, Sassari, Cagliari, Neapol, Caserta, Foggia, Avellino, Benewent, Salerno, Bari, Lecce, Potenza, Cosenza, Reggio di Calabria, Catanzaro oraz posiadłości zamorskie; 1937: do kompetencji włączono Abisynię[677]; 1939: obszar Królestwa Włoch i Włoskiej Afryki Wsch. z wyłączeniem okręgów konsulatu generalnego w Mediolanie i konsulatu w Trieście

Adres: -1.01.1920–1921: Piazza d'Aracoeli 23 (Via d'Aracoeli nr 33); 1923–1924: Piazza di Spagna 3; 1925–1927: via Sicilia 66; 1928–1929: Piazza Campitelli 3; 1930–1932: via Solferino 11; 20.12.1932–1939: via Gerolamo Fracastoro 2; 1944–1945: 303, corso Umberto

[677] Ibidem, 1937, nr 2, s. 42.

Kierownik:

- 07.1919–23.05.1923 – Bronisław Janiszewski, konsul z funkcją konsula generalnego, odwołany jako honorowy konsul generalny i honorowy *attaché* poselstwa w Rzymie
- 9.03.–10.11.1921 – dr Kazimierz Szwarcenberg-Czerny, wicekonsul
- 10.11.1921–14.11.1922 – Jan Skarzyński, *attaché*, wicekonsul
- 6.11.1922–1.12.1926 – dr Jan Brodzki (Łodzia-Brodzki), wicekonsul, konsul
- 1.12.1926–30.09.1930 – Jerzy Tomaszewski, radca poselstwa/ambasady
- 1.11.1930–31.06.1932 – dr Karol Rościszewski, konsul generalny[678]
- 1.09.1932–10.06.1940 – Roman Mazurkiewicz, konsul generalny
- 1.08.1944- – Tadeusz Wierusz-Kowalski, konsul generalny[679]

Podległość: wydział działał w ramach przedstawicielstwa dyplomatycznego w Rzymie; konsulatowi generalnemu podlegały konsulaty honorowe w Bari, Katanii i Neapolu

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 505, Ambasada RP w Rzymie, [2/505/0] (85 j.a., 1923–1939)
- IPMS, Konsulat Generalny RP w Rzymie, sygn. A.61 (1928–1940)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część VIII, Karty kwalifikacyjne pracowników urzędów centralnych, 1918–1939, teczka 238: MSZ, litera B, k. 47–48;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 220; ibidem, sygn. 1494, [2/322/0/-/1494], Sprawy organizacyjne i personalne MSZ, korespondencja, okólniki, k. 84; ibidem, sygn. 4384, [2/322/0/-/4384], Sprawozdanie statystyczne z działalności i gospodarki Konsulatu Generalnego RP w Rzymie za rok budżetowy 1930/1931, 15.07.1931 r., k. 29–45; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 5; ibidem, sygn. 11767, [2/322/0/-/11767], Raport administracyjny Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Rzymie za rok 1928, 1929; ibidem, sygn. 12608, [2/322/0/-/12608], Sprawy organizacyjne, budżetowo-rachunkowe i personalne Ambasady i Konsulatu Generalnego RP w Rzymie, 1919, 1922–1923; ibidem, sygn. 12619, [2/322/0/-/12619], Raport administracyjny Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Rzymie, 1922;
- AAN, zesp. 487, Ambasada RP w Bukareszcie, seria 9, sygn. 530, [2/487/0/9/530], Zjazdy konsulów RP w Bukareszcie i Rzymie. Protokoły, korespondencja, 1923, 1925;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1756, [2/503/0/8/1756], Urzędnicy MSZ zatrudnieni w Ambasadzie RP w Londynie oraz w innych placówkach zagranicznych, korespondencja, umowy, spisy, notatki, 1939–1945, k. 93;

---

[678] Stan na 15.07.1931 r. 8 etatów (konsul generalny, *attaché* konsularny, radca ambasady, 3 p.k. oraz 2 funkcjonariuszy niższych – woźnych).

[679] Przybył do Rzymu 27.08.1944 r. Według stanu na 1.01.1945 r. konsulat miał 8 etatów (konsul generalny, wicekonsul, 6 p.k.) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p.

- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/M, k. 55–56;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 292, Wierusz-Kowalski; ibidem, sygn. 418, Sprawy wewnętrzne Konsulatu Generalnego RP – Rzym, 1944–1945; ibidem, sygn. 954, Finanse – Konsulat Generalny – Rzym, 1945–1946;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 42; 1923, nr 3, s. 49, nr 9, s. 189, nr 6, s. 117; 1924, nr 12, s. 214; 1925, nr 12, s. 201; 1926, nr 2, s. 18, nr 12, s. 183; 1927, nr 12, s. 186; 1928, nr 8, s. 154, nr 14, s. 274; 1929, nr 8, s. 165, nr 12, s. 270; 1930, nr 3, s. 67, nr 4, s. 86, nr 5, s. 94, nr 8, s. 232; 1932, nr 2, s. 20, nr 8, s. 129; 1933, nr 1, s. 3; 1937, nr 2, s. 42;
- RSZ: 1932, s. 48; 1933, s. 194, 219; 1934, s, 189, 218; 1935, s. 131; 1936, s. 132; 1937, s. 141; 1938, s. 155; 1939, s. 163.

SAJGON

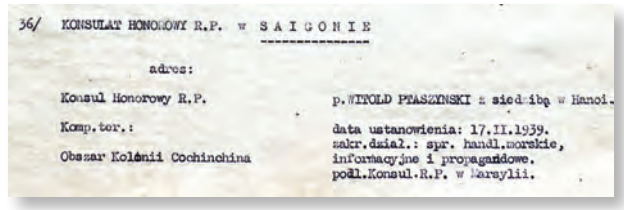
36/ KONSULAT HONOROWY R.P. w SAIGONIE

adres:

Konsul Honorowy R.P. — p. WITOLD PTASZYNSKI z siedzibą w Hanoi.

Komp.ter.: — data ustanowienia: 17.II.1939.

Obszar Kolonii Cochinchina — zakr.dział.: spr. handl.morskie, informacyjne i propagandowe. podl.Konsul.R.P. w Marsylii.

Państwo: Wietnam, protektorat i kolonia Francji (obecnie Wietnam)

Ranga: 17.02.1939–1941-: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Kolonia Kochinchina

Adres: konsul urzędował w Hanoi

Kierownik:

- 17.02.1939[680]–1941- – Witold Ptaszyński, konsul honorowy[681]

Podległość: konsulat generalny w Marsylii

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 762, [2/464/0/8/762], Sprawy finansowe, organizacyjne i personalne Konsulatu Honorowego RP w Sajgonie, poszukiwanie kandydata na konsula honorowego, ustanowienie konsulatu w 1939 r., okólnik MSZ i Ambasady RP w Paryżu, raporty Konsulatu RP w Marsylii, instrukcja, 1935–1939; ibidem, sygn. 744, [2/464/0/8/744], Sprawy organizacyjne Konsulatu Honorowego RP w Hanoi, 1939–1940;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 110;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Sajgonie, b.p.;
- RSZ: 1939, s. 19, 77.

---

680 Według AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów […], objął placówkę po 1.07.1939 r.

681 Załatwiał sprawy handlowe, morskie i propagandowe.

SAINT JOHN'S

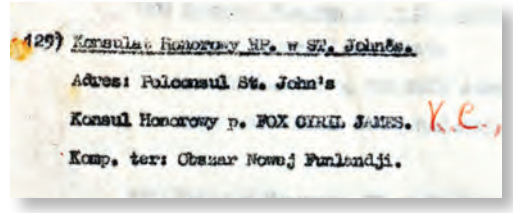
(129) Konsulat Honorowy RP. w St. Johnes.
Adres: Polconsul St. John's
Konsul Honorowy p. FOX CYRIL JAMES.
Komp. ter: Obszar Nowej Funlandji.

Państwo: Kanada, dominium Wielkiej Brytanii (obecnie Kanada)

Ranga: 17.08.1938-: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Nowa Funlandia

Adres: Polconsul St. John's

Kierownik:

- 17.08.1938–1939- – Cyril James Fox, konsul honorowy

Podległość: konsulat generalny w Ottawie; przedstawicielstwo dyplomatyczne w Ottawie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w St. John's, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1938, nr 6, s. 95, 103;
- RSZ: 1939, s. 160.

SAINT LOUIS

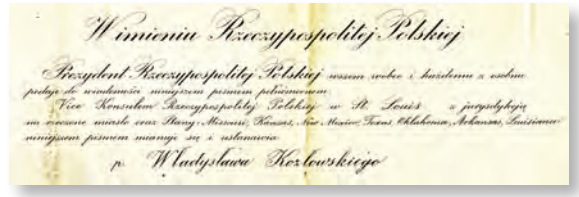
W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej niniejszem wobec i każdemu z osobna podaje do wiadomości niniejszem pismem poświadczam
Vice Konsulem Rzeczypospolitej Polskiej w St. Louis w przynależnym mu rzeczonemu mieście oraz Stany Missouri, Kansas, Nowy Meksyk, Teksas, Oklahoma, Arkansas, Louisiana niniejszem pismem mianuje się z uskutecznia
p. Władysława Kozłowskiego

Państwo: Stany Zjednoczone AP

Ranga: 1.09.1922–1.01.1924[682]: wicekonsulat

Kompetencja terytorialna: 1922: stany Missouri, Kansas, Nowy Meksyk, Teksas, Oklahoma, Arkansas i Luizjana

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 1.03.1923–1.03.1924 – Władysław Kozłowski, wicekonsul

Podległość: w okresie organizacyjnym, do 1.01.1923, podlegał konsulatowi generalnemu w Chicago, a następnie jako „samoistna jednostka konsularna" przedstawicielstwu dyplomatycznemu w Waszyngtonie

Archiwum placówki: brak informacji

[682] Wicekonsulat uległ likwidacji 1.03.1924 r. ze względów oszczędnościowych. Władysław Kozłowski w kwietniu 1924 r. przedstawiał na papierze firmowym wicekonsulatu w St. Louis sprawozdanie o likwidacji placówki, ale już datowanego z konsulatu w Chicago, który przejął jego dawne kompetencje.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 195, [2/490/0/-/195], Raporty Wicekonsulatu RP w Saint Louis o produkcji obuwia, 1923; ibidem, sygn. 1823, [2/490/0/--/1823], Sieć oraz kompetencje terytorialne polskich urzędów dyplomatycznych i konsularnych w Stanach Zjednoczonych AP (korespondencja), 1919–1921; ibidem, sygn. 1924, [2/490/0/-/1924], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, korespondencja, 1923–1925; ibidem, sygn. 2091, [2/490/0/-/2091], Sprawy organizacyjne Wicekonsulatu RP w Saint Louis, likwidacja placówki, korespondencja, 1923–1924;
- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 19, s. 245; 1923, nr 3, s. 47, nr 5, s. 87, nr 6, s. 115; 1924, nr 3, s. 30, nr 4, s. 30.

SALISBURY

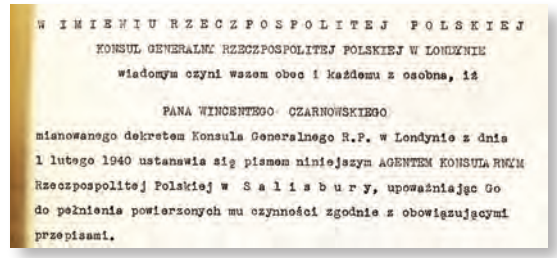
W IMIENIU RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ
KONSUL GENERALNY RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ W LONDYNIE
wiadomym czyni wszem obec i każdemu z osobna, iż
PANA WINCENTEGO CZARNOWSKIEGO
mianowanego dekretem Konsula Generalnego R.P. w Londynie z dnia 1 lutego 1940 ustanawia się pismem niniejszym AGENTEM KONSULARNYM Rzeczpospolitej Polskiej w S a l i s b u r y, upoważniając Go do pełnienia powierzonych mu czynności zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Państwo: Rodezja, kolonia brytyjska (obecnie Zimbabwe)

Ranga: 29.04.1939-: konsulat honorowy; 02.1943–1945: konsulat generalny

Kompetencja terytorialna: obszar Rodezji Południowej i Rodezji Północnej; 1944–1945: Rodezja Południowa i Protektorat Nyassa

Adres: Frankel House, 2nd Street

Kierownik:

- 1.07.–09.1939 – Stanisław Lisiecki, wicekonsul honorowy[683]
- 1.02.1940- – Wincenty Czarnowski, agent konsularny
- 1.01.1943–31.01.1944 – Aleksander Zawisza, konsul generalny
- 1.02.1944–1945- – Ignacy Ziętkiewicz, konsul generalny[684]

Podległość: konsulat generalny w Londynie za pośrednictwem konsulatu honorowego w Capetown, następnie placówka dyplomatyczna w Londynie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 110;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1738, [2/503/0/8/1738], Skład Ambasady RP w Londynie oraz placówek polskich w posiadłościach brytyjskich, głów-

683 Nie objął stanowiska, zgłosił się do wojska i wyjechał do Francji.

684 Stan na 1.09.1939 r. 2 etaty (konsul honorowy, wicekonsul); 1.07.1944 r. 3 etaty (konsul generalny, wicekonsul, 1 p.k.) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Generalnego RP w Salisbury. Tyle samo etatów 1.01.1945 r.

nie mianowania, odwoływanie personelu, noty, korespondencja, notatki, 1938–1940, 1945, k. 184–186, 196, 216–217, 224; ibidem, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 113, 141, 144; ibidem, sygn. 1741, [2/503/0/8/1741], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1939–1940, k. 142, 144;

- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/Z, k. 45–46, 63–64;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 269, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat Generalny RP – Salisbury, 1945; ibidem, sygn. 475, Sprawy wewnętrzne Konsulatu Generalnego RP – Salisbury, 1945; ibidem, sygn. 685, Odpis listu komisyjnego Ignacego Ziętkiewicza, b.p.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu Generalnego RP w Salisbury na dzień 2 stycznia 1944 r., 15.02.1944 r., b.p., s. 1–6 dokumentu; ibidem, sygn. 962, Sprawy personalne placówek – Dar-es-Salaam, Durban, Casablanca, Tunis, Kampala, Dakar, Salisbury, 1944–1945; ibidem, sygn. 1014, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Salisbury, 01.1945–05.1945; ibidem, sygn. 1253, Wykaz urzędów zagranicznych RP na rok 1945, s. 26;
- RSZ: 1939, s. 157.

SALONIKI

KONSULAT R. P.
w SALONIKACH
Nr 1189
Weszło dn. 23 / 5 1937 r.
Załączników
Gotówki
Przedm. wa

Państwo: Grecja

Ranga: 20.05.1927[685]–22.04.1941: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1927–1939: Macedonia

Adres: 1927–1939: 6, rue Hermou

Kierownik:

- 1.05.1927–1939- – Albert Nehama, konsul honorowy[686]

Podległość: placówka dyplomatyczna w Atenach

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 467, Konsulat Honorowy RP w Salonikach, [2/467/0] (120 j.a., 1927–1941)

---

[685] Uruchomiony 21.07.1927 r. Zob.: Dz. Urz. MSZ, 1927, nr 6, s. 102.

[686] Dekret nominacyjny min. spraw zagranicznych z 27.05.1927 r., umowa na pełnienie funkcji konsula honorowego została podpisana 4.06.1927 r., prowizoryczne *exequatur* z 7.07.1927 r., listy komisyjne Prezydent RP podpisał 14.07.1927 r. Obowiązki urzędnika konsularnego pełniła Flora Chmielewska.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 2;
- AAN, zesp. 466, Poselstwo RP w Atanach, sygn. 368, [2/466/0/-/368], Sieć konsularna polska w Grecji, ustanowienie Wydziału Konsularnego przy Poselstwie RP w Atenach, projekty i ich realizacja, utworzenie konsulatów honorowych w Salonikach i Pireusie, korespondencja, 1926–1929; ibidem, sygn. 369, [2/466/0/-/369], Konsulaty polskie w Grecji, działalność Konsulatu RP w Salonikach, projekty utworzenia konsulatu w Pireusie, kandydat na konsula, korespondencja, 1930–1931; ibidem, sygn. 452, [2/466/0/--/452], Upoważnienia konsula RP w Salonikach A. Nehamy do czynności notarialnych oraz pracowników kontraktowych do sporządzania i uwierzytelniania przekładów, korespondencja, okólnik, 1934–1935; ibidem, sygn. 455, [2/466/0/-/455], Ewidencja pracy konsulów, sprawa źle po polsku redagowanych dokumentów Konsulatu Honorowego RP w Salonikach, korespondencja, 1927–1928;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Salonikach, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1927, nr 4, s. 54, 71, nr 6, s. 102, nr 12, s. 176; 1928, nr 14, s. 263; 1929, nr 8, s. 154; 1930, nr 8, s. 220; 1932, nr 2 dodatek, s. 9;
- RSZ: 1932, s. 190; 1933, s. 167, 210; 1934, s. 161, 206; 1935, s. 62; 1936, s. 62; 1937, s. 62; 1938, s. 79; 1939, s. 78.

SAMARKANDA

Państwo: ZSRR, Uzbecka SRR (obecnie Uzbekistan)

Ranga: 8.03.–22.07.1942: delegatura (przejęła kompetencje delegatury w Taszkiencie)

Kompetencja terytorialna: Uzbecka SRR, Tadżycka SRR, Karakałpacka Autonomiczna SRR

Adres: ul. Pawłowskaja; ul. Wosrożdenia 9; ul. Oktiabrska Wtoraja Tupik 12

Kierownik:

- 18.03.–22.07.1942 – prof. Marian Heitzman[687], *attaché*, delegat[688]

---

[687] 30.09.1941 r. ambasador Stanisław Kot podpisał zaświadczenie: „Upoważniam Delegata Polskiej Ambasady Mariana Heitzmana do zamówienia i używania okrągłej pieczęci według załączonego wzoru [Ambasada Polska w Moskwie], a także zamówienia i używania blankietów lub stempla według załączonego wzoru, do korespondencji urzędowej" – IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 3, [800/35/0/-/3], Zaświadczenie dla Mariana Heitzmana, 30.09.1941 r., skan 663.

[688] Od 1.10.1941 r. działał jako delegat objazdowy (razem z Romualdem Szumskim stanowili skład Delegatury nr 1), odwiedził Polaków w obwodzie nowosybirskim, Kraju Ałtajskim, wschodnim

- 22.07.–26.09.1942 – Piotr Nowacki, likwidator Delegatury (12.09.1942 zatwierdzony na okręgowego męża zaufania)

Podległość: placówka dyplomatyczna w Kujbyszewie

Archiwum placówki:

- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 16a: Delegatura na obłast Tadżykistańską i Uzbekistańską, ogólne, 1942, k. 1–18; teczka 16b: Delegatura w Samarkandzie Uzbecka SRR, X 1941–X 1942, k. 1–482; teczka 16c: XI 1941–IV 1942, k. 1–40; teczka 25: Depesze z terenu do Delegatury w Samarkandzie, 1942, k. 1–22; teczka 29: Delegatura w Samarkandzie, księga kasowa z rejestracją osób, którym wypłacono zapomogi, k. 1–24

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 19, [800/35/0/-/19], Materiał informacyjny dotyczący cenzury, księgowania i rozliczeń Delegatur Ambasady w ZSRR za 1942 r., Delegatura w Samarkandzie, 31.12.1942 r., skan 904–905; ibidem, sygn. 31, [800/35/0/-/31], Delegatura Samarkanda, 1942 r., skan 513–638; ibidem, sygn. 39, [800/35/0/-/39], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1944, Karta Delegatura w Samarkandzie, b.d., skan 18; ibidem, sygn. 44, [800/35/0/-/44], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1943, Sprawozdanie ogólne (Działu Opieki Społecznej) za okres od dnia 27 stycznia (1942 r.) do dnia 30 marca 1942 r., 8.04.1942 r., skan 39; ibidem, Stan sieci opiekuńczej Ambasady w terenie na dzień 22 lipca 1942 r., skan 69–71; ibidem, Sprawozdanie o stanie sieci terenowej Ambasady na dzień 14 VI 1942 r., 1942 r., skan 78;
- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 1: Wykaz delegatów, mężów zaufania i placówek wojskowych, k. 83; teczka 3: Placówki polskie w Samarkandzie i Bucharze (1942).

---

i południowym Kazachstanie oraz w Uzbekistanie. Jako delegat został zgłoszony notą z 18.03.1942 r. (LKSZ przyjął do wiadomości 20.05.1942), koordynował pracę 52 mężów zaufania. Z-cą delegata w okresie 8.03.–16.07.1942 r. był Kazimierz Kazimierczak (Kaźmierczak). „W dniu 17 lipca 1942 r. Ambasada otrzymała wiadomość o przeprowadzeniu przez władze miejscowe rewizji w Delegaturze Ambasady w Samarkandzie i aresztowaniu [16.07.1942], korzystającego z uprawnień przywilejów dyplomatycznych Ambasady M. Heitzmana oraz współpracowników Delegatury: K. Kazimierczaka, F. Kowola, K. Jaroszewskiego i F. Mantela" – Nota Ambasady RP w Kujbyszewie do A.J. Wyszyńskiego, z-cy Przewodniczącego Rady Komisarzy Ludowych ZSRR, pierwszego z-cy Komisarza Ludowego Spraw Zagranicznych w sprawie likwidowania delegatur Ambasady, 19.07.1942 r. – IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 24, [800/35/0/-/24], k. 275–276. Heitzman został wkrótce uwolniony i 30.07.1942 r. zameldował się w ambasadzie w Kujbyszewie.

SAN FRANCISCO

Państwo: Stany Zjednoczone AP

Ranga: -20.03.–28.12.1920: konsulat[689]; 1939: agencja konsularna; 1.03.1942–1945: konsulat

Kompetencja terytorialna: 1920: stany Kalifornia, Waszyngton, Oregon, Nevada, Arizona, Nowy Meksyk, Kolorado, Wyoming, Montana, Utah, Idaho, Alaska; 1942–1945: stany Kalifornia, Waszyngton, Oregon, Nevada, Arizona, Nowy Meksyk, Kolorado, Wyoming, Montana, Utah, Idaho, Alaska, Wyspy Hawajskie i Filipiny

Adres: -17.12.1920–31.01.1921: Hotel Plaza; -4.01.1938–13.09.1939-: 2111, Hyde Street; 1944: 2660, Green Street; 1945: 821, Market Street, Pacific Building

Kierownik:

- -20.03.1920–31.01.1921 – Karol Pindor, konsul[690]
- -4.01.1938–13.09.1939- – Roman Kwiecień, agent konsularny[691]
- 1.03.1942–1945- – dr Władysław Sokołowski, konsul generalny[692]

Podległość: 1920: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Waszyngtonie; 1944: konsulatowi podlegał konsulat honorowy w Los Angeles[693]

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 760, Konsulatu RP w San Francisco, [2/760/0] (1 j.a., 1942–1945)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Karol Pindor, skan 189;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 194, [2/490/0/-/194], Raporty ekonomiczne Konsulatu RP w San Francisco, 1920–1921; ibidem, sygn. 1916, [2/490/0/-

---

[689] Placówka w San Francisco utworzona, jako konsulat czasowy, ze względu na reemigrację z Syberii; 8.11.1920 r. obsadę tworzyli: konsul (Karol Pindor), naczelnik kancelarii (Antoni Brzęk), urzędniczka kontraktowa (Zofia Grochowska). Konsulat zniesiony z dniem 28.12.1920 r., archiwum placówki przekazane do Konsulatu Generalnego RP w Chicago.

[690] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 2.03.1920 r. Karol Pindor został przydzielony do placówki w Szanghaju, 5.03.1921 r. wyjechał z San Francisco.

[691] Z dekretu dyrektora Biura Personalnego dla Romana Kwietnia: „Za zgodą Pana Ministra Spraw Zagranicznych upoważniam Pana do używania tytułu *Trade Commissioner* na czas pełnienia obowiązków pracownika kontraktowego Konsulatu Generalnego RP w Chicago z siedzibą w San Francisco".

[692] Stan na 1.08.1942 r. 3 etaty (konsul generalny, 2 p.k.); 1.07.1944 r. 4 etaty (konsul generalny, 2 p.k., 1 funkcjonariusz niższy).

[693] W styczniu 1944 r. powstawała Agencja Konsularna RP w Seattle, której kierownikiem miał zostać Stefan Kluck, tyt. agent konsularny. MSZ wydało zgodę na ustanowienie placówki 9.05.1943 r.

-/1916], Nominacje konsularne [litery] A–H, korespondencja, 1919–1922; ibidem, sygn. 1931, [2/490/0/-/1931], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, *exequatur*, 1931–1939; ibidem, sygn. 2092, [2/490/0/-/2092], Sprawy organizacyjne i budżetowo-rachunkowe Konsulatu RP w San Francisco, likwidacja placówki, raporty Konsulatu, korespondencja, 1920–1921; ibidem, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 28; ibidem, sygn. 3002, [2/490/0/-/3002], Konsulowie i *attache's* konsularni polscy w Stanach Zjednoczonych, korespondencja, akty nominacyjne, noty. Litery S–Z, 1924–1925, 1931–1945; ibidem, sygn. 3203, [2/490/0/-/3203], Konsulat RP w San Francisco – działalność informacyjno-propagandowa, korespondencja, 1942;

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 339;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/S, k. 108–109;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 340, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat RP – San Francisco, 1945; ibidem, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu RP w San Francisco, 1.07.1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 583, Wykaz etatów Konsulatu Generalnego RP w New Yorku na dzień 1 IX 1939 r., 14.06.1944 r., b.p.; ibidem, Pismo Konsulatu RP w San Francisco do MSZ w sprawie preliminarza budżetowego na rok 1945 [oraz 4 załączniki], 26.05.1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 640, Sprawy finansowe placówek – San Francisco, 1945; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu RP w San Francisco na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 1–8 dokumentu; ibidem, sygn. 963, Sprawy personalne placówek – San Francisco, Lima, Asmara, Tananariva, 1944–1945; ibidem, sygn. 1040, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – San Francisco, 01.1945–05.1945.

SAN JOSÉ

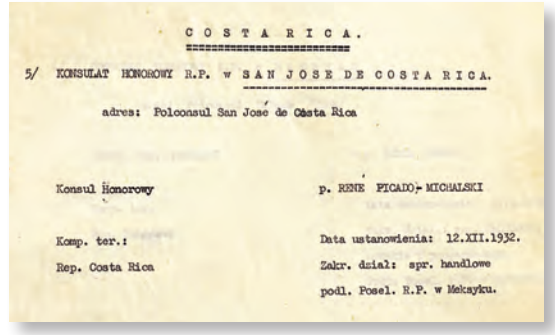
C O S T A R I C A.

5/ KONSULAT HONOROWY R.P. w SAN JOSE DE COSTA RICA.

adres: Poloconsul San José de Costa Rica

Konsul Honorowy — p. RENE PICADO - MICHALSKI

Komp. ter.: Rep. Costa Rica

Data ustanowienia: 12.XII.1932.
Zakr. dział: spr. handlowe
podl. Posel. R.P. w Meksyku.

Państwo: Kostaryka

Ranga: 12.12.1932–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Republika Kostaryki (Costa Rica)

Adres: San José de Costa Rica

Kierownik:

- 1935–1937 – vacat
- 23.01.–21.04.1939 – Fernando Soto Harrison, wicekonsul honorowy

- 1.11.1940–05.1945- – René Picado-Michalski, konsul honorowy[694]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Meksyku

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 12;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 323;
- AAN, zesp. 593, Poselstwo RP w Meksyku, seria 10, sygn. 125, [2/593/0/10/125], Konsulat Honorowy RP w San José – utworzenie, nominacja wicekonsula F. Soto Harrisona i agenta konsularnego René Picado-Michalskiego. Nominacje, teksty ślubowania, umowy, korespondencja, 1939–1944; ibidem, sygn. 134, [2/593/0/10/134], m.in. nominacja René Picado-Michalskiego na konsula honorowego RP w Kostaryce, 1940;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Meksyku na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 14 dokumentu; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w San José, b.p.; ibidem, sygn. 1253, Wykaz urzędów zagranicznych RP na rok 1945, s. 3;
- Dz. Urz. MSZ: 1932, nr 25, s. 223;
- RSZ: 1935, s. 39; 1937, s. 48; 1939, s. 52.

SAN MARINO zob. TRIEST

SAN SALVADOR

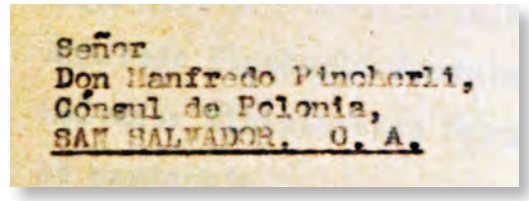
Señor
Don Manfredo Pincherli,
Cónsul de Polonia,
SAN SALVADOR, C. A.

Państwo: Salwador

Ranga: 1933–7.03.1936: konsulat honorowy; 8.03.1936–7.03.1939: konsulat był nieczynny; 7.03.1939–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Republika Salwador

Adres: 1939: 6, Avenida Norte 8

[694] Zakres działania: sprawy handlowe i propagandowe. W maju 1945 r. konsul honorowy Picado-Michalski objął stanowisko ministra obrony narodowej (jego brat Teodoro Picado został prezydentem republiki Kostaryki). Mimo nowych obowiązków zachował godność konsula honorowego RP.

Kierownik:

- 25.07.1933–7.04.1934 – dr Adolfo Pérez Menéndez, konsul honorowy
- 21.11.1934–7.03.1936 – Manfredo Pincherli, konsul honorowy
- 8.03.1936–7.03.1939 – konsulat nieczynny, vacat
- 7.03.1939–1944 – Manfredo Pincherli, konsul honorowy[695]
- -2.01.1944 – vacat
- 20.07.1944–1945- – Emilio Detruit, konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Meksyku; przedstawicielstwo dyplomatyczne w San Salvador

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 3290, [2/322/0/-/3290], Sprawozdanie roczne [1.04.1935–30.03.1936] Konsulatu Honorowego RP w San Salvador, 21.04.1936, k. 94–96;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 26–27;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 338;
- AAN, zesp. 593, Poselstwo RP w Meksyku, seria 10, sygn. 119, [2/593/0/10/119], Konsulat Honorowy RP w El Salvador – utworzenie, nominacja dla konsula honorowego Manfredo Pincherli, tekst ślubowania, umowa, korespondencja, 1939–1940; ibidem, seria 12, sygn. 158, [2/593/0/12/158], Działalność konsulów polskich w Meksyku i Ameryce Środkowej, raporty, upoważnienia, instrukcje MSZ, korespondencja, 1928, 1929, 1932–1939, 1942, 1944; ibidem, sygn. 159, [2/593/0/12/159], Działalność konsulów polskich w Kolumbii, Haiti, Meksyku, Panamie, Republice Dominikany, Salwadorze i Gwatemali, instrukcje Poselstwa RP w Meksyku, okólniki i zarządzenia MSZ w sprawach raportów konsularnych, 1926, 1932–1933, 1939–1940;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 685, Odpis listu komisyjnego Emilio Detruit; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w San Salvador, b.p.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Meksyku na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 13 dokumentu;
- Dz. Urz. MSZ: 1933, nr 15, s. 153; 1934, nr 8, s. 102; 1935, nr 1, s. 25; 1936, nr 4, s. 97;
- RSZ: 1934, s. 168, 235; 1935, s. 109; 1936, s. 110; 1937, s. 119; 1938, s. 128; 1939, s. 130.

[695] 19.07.1939 r. otrzymał upoważnienie MSZ do wizowania świadectw pochodzenia towarów oraz wizowania świadectw zdrowotności przesyłki towarowej.

SANTA FE

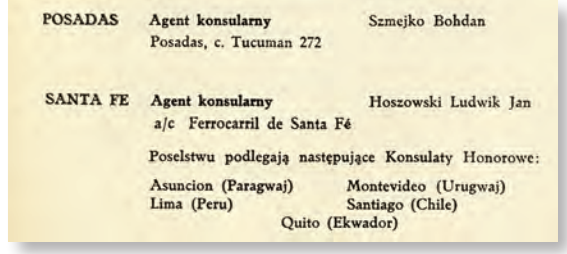
POSADAS Agent konsularny Szmejko Bohdan
Posadas, c. Tucuman 272

SANTA FE Agent konsularny Hoszowski Ludwik Jan
a/c Ferrocarril de Santa Fé

Poselstwu podlegają następujące Konsulaty Honorowe:

Asuncion (Paragwaj) Montevideo (Urugwaj)
Lima (Peru) Santiago (Chile)
Quito (Ekwador)

Państwo: Argentyna

Ranga: 1935-: agencja konsularna

Kompetencja terytorialna: prowincja Santa Fe

Adres: 1935: Ferrocarril de Santa Fé

Kierownik:

- -1935- – Ludwik Jan Hoszowski, agent konsularny

Podległość: podlegała przedstawicielstwu dyplomatycznemu w Buenos Aires

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- RSZ: 1935, s. 29.

SANTIAGO DE CHILE

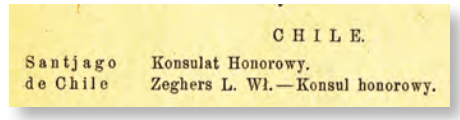
CHILE.

Santjago de Chile Konsulat Honorowy.
Zeghers L. Wł. — Konsul honorowy.

Państwo: Chile

Ranga: -1.09.1921-[696]–1940: konsulat honorowy; 1940–1945: wydział konsularny

Kompetencja terytorialna: Republika Chile

Adres: 1923: calle Moneda 1938; 25.06.1926–1930-: calle Nueva York 54 – Bajos oficina 2; 1932–1938: calle Augustinas 1111, oficina 610; 1938–1939: calle Compagnia 1288, 4 piso; 1945: Edificio Carrera, calle Teatinos esq. Augustinas nr. Dep. 618

Kierownik:

- -1.09.1921–09.1923 – Ludwik Władysław Zeghers, konsul honorowy
- 25.02.1926–28.08.1938 – Ignacy Domeyko, konsul honorowy
- 29.08.1938–1.03.1940 – vacat[697]
- 1940–1945[698]

---

[696] Akt ustanowienia konsulatu honorowego w Santiago de Chile z datą 31.05.1926 r. został zamieszczony w: Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 5, s. 45. Być może oznacza to, że był on likwidowany i przywracany.

[697] Po śmierci Ignacego Domeyki konsulatem zajmował się Emil (Kazimierz?) Świerczewski (p.k.), załatwiał sprawy handlowe.

[698] W 1945 r. w poselstwie pracowały tylko trzy osoby: poseł Władysław Mazurkiewicz oraz 2 p.k.: Edward Wieche i Jadwiga Paszkiewicz. Być może do czynności konsularnych upoważnione było któreś z nich.

Podległość: do 1940 przedstawicielstwo dyplomatyczne w Buenos Aires, następnie przedstawicielstwo dyplomatyczne w Santiago de Chile[699]

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 4, t. 17, Ruch służbowy w miesiącu wrześniu 1923 r. w centrali i na placówkach MSZ, 6.10.1923 r., k. 108; ibidem, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 2;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 220;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 11;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 322;
- AAN, zesp. 2210, Poselstwo RP w Buenos Aires, seria 13, sygn. 82, [2/2210/0/13/82], Osadnictwo polskie w Paragwaju, Boliwii, Chile i Peru. Pertraktacje w sprawie konwencji emigracyjnej polsko-paragwajskiej i polsko-chilijskiej. Organizacja emigracji białoruskiej z Polski do Paragwaju. Organizacja emigracji ukraińskiej do Peru. Noty, projekty umów, sprawozdania i raporty Poselstwa RP w Buenos Aires, konsulatów RP w Asunción i Santiago de Chile, plan, korespondencja, telegramy, wycinki prasowe, 1935–1938;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 992, Poselstwo RP w Santiago de Chile, Budżet N 1 na rok 1945, b.p.; ibidem, sygn. 1011, Konsulaty – Capetown, Johannesburg, Pretoria, Lusaka, Santiago de Chile – Personalne, 1944–1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 39, nr 6, s. 108, nr 8, s. 175; 1926, nr 5, s. 45, nr 6, s. 43, nr 7, s. 81, 85, nr 12, s. 170; 1927, nr 12, s. 172; 1928, nr 14, s. 259; 1929, nr 8, s. 153, nr 12, s. 253; 1930, nr 8, s. 215; 1932, nr 21, s. 177; 1938, nr 5, s. 80;
- RSZ: 1932, s. 154; 1933, s. 149, 234; 1934, s, 144, 234; 1935, s. 38; 1936, s. 38; 1937, s. 47; 1938, s. 51; 1939, s. 51.

[699] Zob.: IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 974, s. 2, przynajmniej po 1940 r., gdyż wtedy zostało powołane do życia Poselstwo RP w Santiago de Chile, ale możliwe jest, że został przekształcony w wydział konsularny poselstwa.

SANTO DOMINGO
(od 1936 Ciudad Trujillo, obecnie Santo Domingo)

Państwo: Dominikana

Ranga: 04.1931–1945[700]: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Republika Dominikańska

Adres: 1931–1938: calle Salomé Urena 5; 1938–1939: calle Duarte 6; -2.01.1944–1945: Obisqo Nouell 32

Kierownik:

- 30.10.1931–1945- – Jean François Gilbert Marion-Landais, konsul honorowy[701]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Meksyku, następnie przedstawicielstwo dyplomatyczne w Hawanie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 3290, [2/322/0/-/3290], Sprawozdanie roczne [1.04.1935–30.03.1936] Konsulatu Honorowego w Ciudad Trujillo, 25.05.1936, k. 103–105;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 1831, [2/490/0/-/1831], Aplikacje na konsulów honorowych, projekty utworzenia przez Polskę konsulatów honorowych w Ameryce Środkowej, korespondencja, foto, b.d., k. 92–95 (kopia aktu ustanowienia konsulatu honorowego w Santo Domingo); ibidem, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 13;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 324;
- AAN, zesp. 539, Poselstwo RP w Meksyku, seria 11, sygn. 156, [2/593/0/11/156], Sprawy finansowe konsulatów, m.in. w Ciudad Trujillo, 1933–1940, 1944; ibidem, seria 12, sygn. 158, [2/593/0/12/158], Działalność konsulów polskich w Meksyku i Ameryce Środkowej, raporty, upoważnienia, instrukcje MSZ, korespondencja, 1928, 1929, 1932–1939, 1942, 1944; ibidem, sygn. 159, [2/593/0/12/159], Działalność konsulów polskich w: Kolumbii, Haiti, Meksyku, Panamie, Republice Dominikany, Salwadorze i Gwatemali, instrukcje Poselstwa RP w Meksyku, okólniki i zarządzenia MSZ w sprawach raportów konsular-

[700] Według Wojciecha Skóry konsulat honorowy w Ciudad Trujillo miał funkcjonować w l. 1931–1939, ale wg zachowanych w AAN akt poselstwa w Meksyku funkcjonował on znacznie dłużej.
[701] *Exequatur* otrzymał 16.06.1932 r.

nych, 1926, 1932–1933, 1939–1940; ibidem, seria 5, sygn. 206, [2/593/0/5/206], Santo Domingo – możliwości polskiego osadnictwa rolnego i imigracji żydowskiej, raport Konsulatu RP w Santo Domingo, informacje Ambasady RP w Waszyngtonie, Poselstwa RP w Meksyku, korespondencja, umowy, wycinek prasowy, 1932, 1937–1938, 1940–1941;

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Ciudad Trujillo, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1931, nr 22, s. 307, nr 24, s. 327;
- RSZ: 1932, s. 174, 208; 1933, s. 174, 234; 1934, s. 168, 234; 1935, s. 47; 1936, s. 47; 1937, s. 56; 1938, s. 61; 1939, s. 59.

SAO PAULO

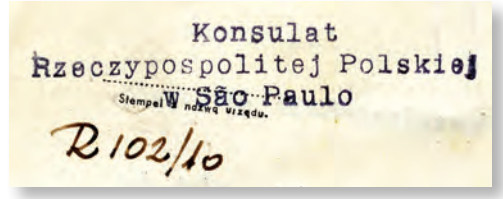

Państwo: Brazylia

Ranga: 1928–1.04.1932: konsulat; 1935–1939: agencja konsularna; 15.02.1939–16.07.1941-: wicekonsulat; -1.05.1942–1.01.1944: agencja konsularna; 1.01.1944–1945: konsulat; -12.06.1944-: wicekosulat

Kompetencja terytorialna: 1928–1929: stan Sao Paulo i Minas-Geraes, po zniesieniu jego okręg konsularny przyłączono do kompetencji konsulatu w Kurytybie; 1945: stan Sao Paulo

Adres: 1928–1929: rua Luiz Coelho 6; 1930–1938: rua Barão de Itapetininga 18, Sala 512; 1938: rua Barão de Itapetininga 120; 1938–1939: rua Barão de Itapetininga 18; 1939: rua Barão de Itapetininga 120; 1939–1945: rua Barão de Itapetininga 18

Kierownik:

- 1.06.1928–1.04.1932 – Michał Świrski, konsul
- 1935 – Aleksander Matuszewski, agent konsularny
- 1936–1937- – Edward Chołoniewski, agent konsularny
- 15.02.1939–31.12.1943 – Mieczysław Rogatko, p.k., tyt. wicekonsul
- 1.01.–1.07.1944 – Mieczysław Rogatko, wicekonsul, kierownictwo[702]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Rio de Janeiro

Archiwum placówki: brak informacji

[702] 1.09.1939 r. placówkę tworzyli: wicekonsul i 1 p.k., 1.07.1944 r. 2 etaty (wicekonsul, pracownik niższy – 1.12.1939 r. zwolniony ze względów oszczędnościowych) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu RP w Sao Paulo, Agencja Konsularna RP w Sao Paulo. Stan na 1.01.1945 r. 3 etaty (wicekonsul, 2 p.k.) – ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 3;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 7393, [2/322/0/-/7393], Raporty prasowe Konsulatu RP w São Paulo, 1929; ibidem, sygn. 11216, [2/322/0/-/11216], Raporty prasowe Konsulatu RP w São Paulo dotyczące stosunków wewnętrznych w Polsce i polityki zagranicznej Polski i Brazylii, 1929, 1938; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 11;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 322;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 292, Rogatko; ibidem, sygn. 524, Sprawy wewnętrzne Konsulatu RP w Sao Paulo, 1945; ibidem, sygn. 582, Wykaz etatów Wicekonsulatu RP w Sao Paulo według stanu na 1 IX 1939 r., 22.05.1944 r., b.p.; ibidem, Wykaz etatów Wicekonsulatu RP w Sao Paulo według stanu na 1 I roku 1940, 1941, 1942 oraz 1943, b.p.; ibidem, Wykaz etatów Konsulatu RP w Sao Paulo według stanu na 1 I 1944 r. z projektem zmian na 1 I 1945 r., 22.05.1944 r., b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1928, nr 8, s. 158, nr 11, s. 203; 1929, nr 12, s. 253; 1930, nr 4, s. 83, nr 8, s. 214–215; 1931, nr 24, s. 327; 1932, nr 2, s. 35;
- RSZ: 1935, s. 35; 1936, s. 36; 1937, s. 44; 1938, s. 49; 1939, s. 49.

SARAJEWO

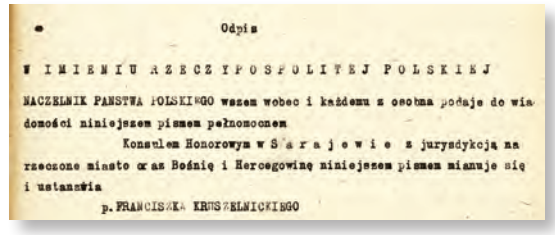
Odpis

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

NACZELNIK PAŃSTWA POLSKIEGO wszem wobec i każdemu z osobna podaje do wiadomości niniejszem pismem pełnomocnem

Konsulem Honorowym w Sarajewie z jurysdykcją na rzeczone miasto oraz Bośnię i Hercegowinę niniejszem pismem mianuje się i ustanawia

p. FRANCISZKA KRUSZELNICKIEGO

Państwo: Królestwo Serbów, Chorwatów i Słoweńców, od 1929 Jugosławia (obecnie Bośnia i Hercegowina)

Ranga: 1919–1921: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1919: miasto Sarajewo oraz teren Bośni i Hercegowiny; obszar jego kompetencji przejął KG RP w Zagrzebiu

Adres: brak informacji

Kierownik:

- -13.11.1919–1.01.1920 – Franciszek Kruszelnicki, konsul honorowy[703]

[703] 13.11.1919 r. Naczelnik Państwa podpisał listy komisyjne.

Podległość: brak informacji

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Franciszek Kruszelnicki, skan 92;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 4;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 41.

SARATÓW

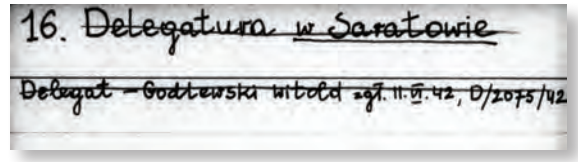
16. Delegatura w Saratowie

Delegat – Godlewski Witold zgł. 11.V.42, O/2075/42

Państwo: ZSRR (obecnie Rosja)

Ranga: -8.07.1942: delegatura[704]

Kompetencja terytorialna: obwód saratowski

Adres: brak informacji

Kierownik:

- -9.01.1942- – vacat
- -11.06.–3.07.1942 – Witold Godlewski, delegat[705]

Podległość: placówka dyplomatyczna w Kujbyszewie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IH, zesp. 35, Ambasada Polska w Związku Radzieckim, sygn. 39, [800/35/0/-/39], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1944, Karta Delegatura w Saratowie, b.d., skan 18; ibidem, sygn. 44, [800/35/0/-/44], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1943, Sprawozdanie ogólne (Działu Opieki Społecznej) za okres od dnia 27 stycznia (1942 r.) do dnia 30 marca 1942 r., 8.04.1942 r., skan 39; ibidem, Stan sieci opiekuńczej Ambasady w terenie na dzień 22 lipca 1942 r., skan 69–71; ibidem, Sprawozdanie o stanie sieci terenowej Ambasady na dzień 14 VI 1942 r., 1942 r., skan 78;
- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 4: Delegatury Ambasady RP w ZSRR, 16 VI 1942 r., k. 51–53.

[704] Jeszcze 30.03.1942 r. Delegatura w Saratowie nie została obsadzona. Zlikwidowana przed 30.06.1942 r. decyzją władz sowieckich. Według dokumentu „Stan sieci opiekuńczej Ambasady RP w terenie na dzień 22 lipca 1942 r." (IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 3, [800/35/0/-/3], skan 254) Delegatura w Saratowie nie została uruchomiona.

[705] Zgłoszony do LKSZ notą z 11.06.1942 r.

SEMERANG
(Semarang)

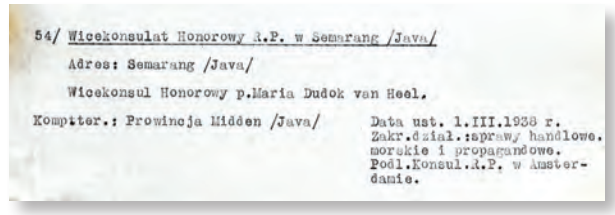
54/ Wicekonsulat Honorowy R.P. w Semarang /Java/
Adres: Semarang /Java/
Wicekonsul Honorowy p.Maria Dudok van Heel.
Kompter.: Prowincja Midden /Java/
Data ust. 1.III.1938 r.
Zakr.dział.:sprawy handlowe, morskie i propagandowe.
Podl.Konsul.R.P. w Amsterdamie.

Państwo: Indie Holenderskie, holenderskie posiadłości kolonialne (obecnie Indonezja)

Ranga: 1.03.1938–1940-: wicekonsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: prowincja Midden, Jawa

Adres: Semerang, Java

Kierownik:

- 1.03.1938–28.02.1939 – Hendrik J. Boelen, wicekonsul honorowy
- 1.03.1939- – Maria Dudok van Heel, wicekonsul honorowy

Podległość: konsulat generalny w Amsterdamie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Wicekonsulat Honorowy RP w Semerangu, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1938, nr 3, s. 38, 41;
- RSZ: 1938, s. 88; 1939, s. 87.

SEMIPAŁATYŃSK
(obecnie Semej)

AMBASADA POLSKA w ZSRR
Delegat na Semipałatyński okręg
ПОЛЬСКОЕ ПОСОЛЬСТВО в СССР
Делегат по Семипалатинской обл.

Państwo: ZSRR, Kazachska SRR (obecnie Kazachstan)

Ranga: -22.10.1941–20.07.1942: delegatura

Kompetencja terytorialna: obwód semipałatyński, obwód wschodniokazachstański (od 15.02.1942)

Adres: ul. Gorkiego 19

Kierownik:

- -21.10.1941 – Zofia Sołtysikowa, delegat
- 21.10.1941–20.07.1942 – Adolf Saraniecki, delegat[706]

[706] Zgłoszony dwukrotnie: 27.10.1941 r. (obwód semipałatyński) i 10.01.1942 r. (obwód wschodniokazachstański). Delegat koordynował pracę 8–14 mężów zaufania. Od 2.04.1942 r. z-cą delegata był

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kujbyszewie

Archiwum placówki:

- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 17a: Delegatura w Semipałatyńsku, XI 1941–VII 1942, k. 1–113, teczka 17b: Delegatura w Semipałatyńsku, depesze, VII 1941–VII 1942, k. 1–250

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 19, [800/35/0/-/19], Materiał informacyjny dotyczący cenzury, księgowania i rozliczeń Delegatur Ambasady w ZSRR za 1942 r., Delegatura w Semipałatyńsku, 31.12.1942 r., skan 902; ibidem, sygn. 32, [800/35/0/-/32], Wschodnio-Kazachstańska obłast, skan 834–842; Semipałatyńska obłast, skan 1106–1152; ibidem, sygn. 39, [800/35/0/-/39], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1944, Karta Delegatura w Semipałatinsku [sic], b.d., skan 19; ibidem, sygn. 44, [800/35/0/-/44], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1943, Sprawozdanie ogólne (Działu Opieki Społecznej) za okres od dnia 27 stycznia (1942 r.) do dnia 30 marca 1942 r., 8.04.1942 r., skan 38; ibidem, Stan sieci opiekuńczej Ambasady w terenie na dzień 22 lipca 1942 r., skan 69–71; ibidem, Sprawozdanie o stanie sieci terenowej Ambasady na dzień 14 VI 1942 r., 1942 r., skan 78;
- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 4: Delegatury Ambasady RP w ZSRR, 16 VI 1942 r., k. 51–53.

SEWASTOPOL

Konsulat.
Sewastopol. Konsul I-ej kl.

Państwo: Rosja (obecnie Ukraina)

Ranga: -1.01.1920-: konsulat

Kompetencja terytorialna: brak informacji

Adres: brak informacji

Kierownik:

- -1.01.1920- – Bronisław Komierowski, konsul

Podległość: brak informacji

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 4.

Zdzisław Kuciński, aresztowany 20.07.1942 r., w więzieniu przebywał jeszcze 25.04.1943 r.

SINGAPUR

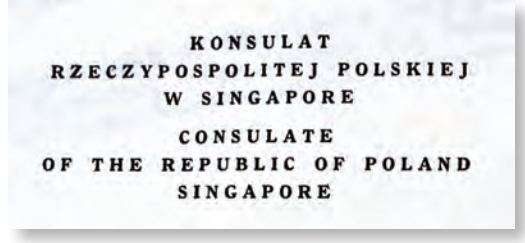
KONSULAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W SINGAPORE
CONSULATE
OF THE REPUBLIC OF POLAND
SINGAPORE

Państwo: Singapur, kolonia brytyjska (obecnie Singapur)

Ranga: 28.11.1935[707]–1939: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1939: obszar Malajów

Adres: 1936–1937: Ocean Building Collyer Quay; 1937–1939: Gilstead Road 6

Kierownik:

- 28.11.1935[708]–1.11.1936[709] – Edward Charles Wurtzburg, konsul honorowy
- 15.04.1936[710]–1.01.1939- – Witold Nowolecki, wicekonsul honorowy, konsul honorowy, p.o. kierownika (nominacja 16.06.1937)
- -30.06.1939 – Józef Nowakowski, konsul honorowy
- 1.07.1939-[711] – Stanisław Punicki, konsul honorowy

Podległość: konsulat w Bombaju

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 5926, [2/322/0/-/5926], Indie, podróż konsula honorowego RP w Singapurze do Polski, korespondencja, 1936; ibidem, sygn. 1459f, [2/322/0/-/1459f], Różne sprawy personalne pracowników MSZ, korespondencja, notatki, zaświadczenia, nazwiska [litery] P–R, b.d., k. 67, 68;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 109;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 144; ibidem, seria 8.5, sygn. 1226, [2/503/0/8.5/1226], Projekty utworzenia nowych placówek: Kanada, Australia, Afryka Pd., Singapur, Gold Coast, Nikaragua, Afganistan, raporty, listy komisyjne, umowy, korespondencja, sprawozdanie *Société Commercial de l'Ouest Africain*, 1933–1939, k. 53–66, 68–288;

---

[707] Informacja o utworzeniu konsulatu honorowego w Singapurze ukazała się w formie aktu prawnego (b.d.) w: Dz. Urz. MSZ, 1936, nr 1, s. 3.

[708] Data nominacji. Zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1226, [2/503/0/8.5/1226], Projekty utworzenia nowych placówek […], k. 131.

[709] Ibidem, k. 191.

[710] Data nominacji. Zob.: ibidem, k. 169.

[711] Według AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP […], był konsulem honorowym po 30.06.1939 r.

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Singapurze, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1936, nr 1, s. 3, 18; 1937, nr 4, s. 77;
- RSZ: 1935, s. 129; 1936, s. 257; 1937, s. 138; 1938, s. 152; 1939, s. 19, 158.

SMYRNA

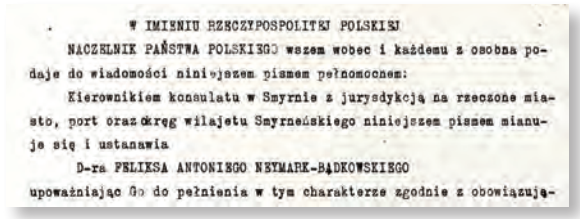
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

NACZELNIK PAŃSTWA POLSKIEGO wszem wobec i każdemu z osobna podaje do wiadomości niniejszem pismem pełnomocnem:

Kierownikiem konsulatu w Smyrnie z jurysdykcją na rzeczone miasto, port oraz okręg wilajetu Smyrneńskiego niniejszem pismem mianuje się i ustanawia

D-ra FELIKSA ANTONIEGO NEYMARK-BĄDKOWSKIEGO

upoważniając Go do pełnienia w tym charakterze zgodnie z obowiązują-

Państwo: Turcja

Ranga: 1919: konsulat honorowy[712]

Kompetencja terytorialna: miasto i port Smyrna oraz okręg wilajetu smyrneńskiego

Adres: brak informacji

Kierownik:

- -23.09.1919- – Feliks Antoni Neymark-Bądkowski, konsul[713]

Podległość: brak informacji

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Feliks Antoni Neymark--Bądkowski, skan 165;
- AAN, zesp. 500, Konsulat Generalny RP w Stambule, sygn. 28, [2/500/0/-/28], Tworzenie konsulatów honorowych polskich za granicą, m.in. w Smyrnie, 1934.

SOCZI zob. NOWOROSYJSK

712 W 1934 r. władze polskie starały się o utworzenie tego konsulatu.

713 Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 23.09.1919 r.

SOFIA

Państwo: Bułgaria

Ranga: -1.01.1920-: oddział konsularny przy poselstwie; 1923–02.1941: wydział konsularny

Kompetencja terytorialna: Bułgaria z wyjątkiem Warny (1928, 1929)

Adres: -1.01.1920-: ul. Słowiańska 3; 1920–1923: zbieg ulic Paryż 10 i Wrabcza 9; 1925–1927: Patriarch Eftimi 35[714]; 1928–1930-: Graf Ignatieff 51; 1.10.1932–1935-: 4 rue San Stefano; 1939: Krakra 1

Kierownik:

- -20.09.1919–1.09.1921 – Zdzisław Zembrzuski, wicekonsul, kierownik oddziału
- 1921–15.12.1924 – Jerzy Stanowski, sekretarz konsularny
- 15.12.1924–1.10.1926 – Michał Łubieński, sekretarz poselstwa[715]
- 1.07.1928–1.11.1931 – Leon Klimecki, radca poselstwa
- 1.11.1931–31.05.1935[716] – Adam Rzewuski, radca poselstwa
- 1.06.1935–30.11.1940 – Witold Ryszard Korsak, radca poselstwa

Podległość: działał w ramach przedstawicielstwa dyplomatycznego w Sofii

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 938, Poselstwo RP w Sofii, [2/938/0] (1 j.a., 1927)
- IPMS, Poseltwo RP w Sofii, sygn. A.29 (21 j.a., 1919–1940)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 13; ibidem, sygn. 11685, [2/322/0/-/11685], Włamanie do lokalu Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Sofii. Raporty, 1930; ibidem, sygn. 11738, [2/322/0/-/11738], Raport administracyjny Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Sofii za rok 1928, 1929; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 2;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 39, nr 6, s. 108; 1924, nr 11, s. 184, nr 12, s. 204; 1925, nr 12, s. 188; 1926, nr 12, s. 170; 1927, nr 12, s. 172; 1928, nr 3, s. 59, nr 8, s. 155, nr 14, s. 258; 1929, nr 12, s. 253; 1930, nr 8, s. 215; 1931, nr 16, s. 241, nr 20, s. 292; 1932, nr 20, s. 168; 1935, nr 2, s. 43, nr 3, s. 55, nr 5, s. 123;
- RSZ: 1933, s. 206; 1934, s. 202.

---

[714] Zob.: Dz. Urz. MSZ, 1925, nr 8, s. 121; 1926, nr 12, s. 170.
[715] Wydział Konsularny miał przyznany tylko 1 etat (wicekonsul).
[716] Pierwotnie odwołany 30.04.1935 r., potem przesunięto termin jego odwołania na 31.05.1935 r. – Dz. Urz. MSZ, 1935, nr 3, s. 55.

SOUTHAMPTON

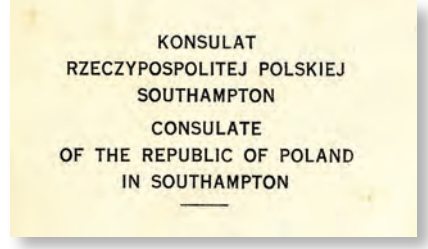
KONSULAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
SOUTHAMPTON
CONSULATE
OF THE REPUBLIC OF POLAND
IN SOUTHAMPTON

Państwo: Wielka Brytania

Ranga: 1.06.1934[717]–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: hrabstwa: Monmouth, Gloucester, Berks, Hants, Wilts, Somerset, Dorset, Devon, Cornwall

Adres: 1934–11.11.1935: Atlantic House, Canute Road; 12.11.1935–1939: 1, Southcliff Road; 1939–1942: 6, Southcliff Road; 1942–1945: 44, Winn Road

Kierownik:

- 20.12.1933[718]–1945- – Kazimierz Komierowski, konsul honorowy[719]

Podległość: konsulat generalny w Londynie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 601, Konsulat Honorowy RP w Southamton, [2/601/0] (15 j.a., 1934–1945)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 3290, [2/322/0/-/3290], Sprawozdanie roczne z działalności Konsulatu Honorowego RP w Southampton od dnia 1 kwietnia 1935 r. do dnia 31 marca 1936 r., 1.05.1936 r., k. 77–84; ibidem, sygn. 9315, [2/322/0/-/9315], Sprawozdanie z działalności Konsulatu Honorowego RP w Southampton za 1934–1935 r., 1936;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 108;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 135; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 344; ibidem, sygn. 1781, [2/503/0/8/1781], Konsulaty polskie w posiadłościach brytyjskich, sprawy personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodar-

[717] Ustanowiony rozporządzeniem min. spraw zagranicznych z 30.12.1933 r.

[718] Data nominacji. Zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1225, [2/503/0/8.5/1225], Projekty utworzenia nowych placówek […], k. 185, 209–211. Listy komisyjne zostały wystawione 17.01.1934 r. Zob.: ibidem, sygn. 1226, [2/503/0/8.5/1226], Projekty utworzenia nowych placówek (Kanada, Australia, Afryka Pd., Singapur, Gold Coast, Nikaragua, Afganistan). Raporty, listy komisyjne, umowy, korespondencja, sprawozdanie *Société Commercial de l'Ouest Africain*, 1933–1939, k. 67.

[719] W 1945 r. zarezerowano 480 funtów subwencji dla tej placówki – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 922, Konsulat Generalny RP w Londynie, Budżet N 1 na rok 1945, Zestawienie wydatków rzeczowo-administracyjnych w stosunku rocznym, b.p.

cze, korespondencja, 1938–1941, b.p.; ibidem, seria 8.5, sygn. 1311, [2/503/0/8.5/1311], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze konsulatów honorowych RP w Wielkiej Brytanii i Irlandii, konsulaty w Dublinie, Glasgow, Manchesterze, Cardiff, Southampton, sprawy dotyczące wszystkich konsulatów honorowych w Wielkiej Brytanii, okólnik, korespondencja, instrukcje, raporty, katalog wystawy, program koncertu, noty, budżety, wycinki prasowe, 1921, 1931–1937; ibidem, sygn. 1229, [2/503/0/8.5/1229], Kandydaci na konsulów honorowych w Wielkiej Brytanii, korespondencja, 1926–1935; ibidem, sygn. 1225, [2/503/0/8.5/1225], Projekty utworzenia nowych placówek (Egipt, Syria, Palestyna, Kanada, Peru, Ekwador, Irlandia, Wielka Brytania). Teksty umów, listy komisyjne, raporty, instrukcje, 1920–1934, k. 102–108, 146, 174–178;

- IH, zesp. 33, Ambasada Polski w Wielkiej Brytanii, sygn. 70, [800/33/0/-/70], Budżet Konsulatów Honorowych RP w Wielkiej Brytanii według stanu na 1 maja 1940 r., skan 118;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 584, Wykaz etatów KG RP w Londynie na dzień 1 I 1942 r., 9.08.1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Southampton, b.p.;
- IPMS, zesp. A.42, Konsulat Generalny RP w Londynie, sygn. 129, Konsulat Honorowy RP w Southampton, 1934–1945;
- RSZ: 1934, s. 188, 217; 1935, s. 126; 1936, s. 127; 1937, s. 136; 1938, s. 150; 1939, s. 155.

SPLIT

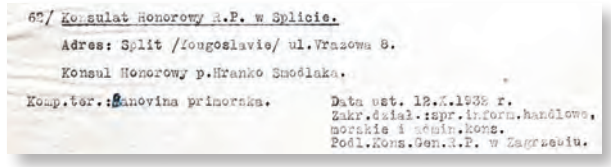
62/ Konsulat Honorowy R.P. w Splicie.
Adres: Split /Jougoslavie/ ul.Vrazowa 8.
Konsul Honorowy p.Hranko Smodlaka.
Komp.ter.:Banovina primorska.
Data ust. 12.X.1938 r.
Zakr.działł.:spr.inform.handlowe, morskie i admin.konz.
Podl.Kons.Gen.R.P. w Zagrzebiu.

Państwo: Królestwo Serbów, Chorwatów i Słoweńców, od 1929 Jugosławia (obecnie Chorwacja)

Ranga: 12.10.1932–14.04.1941: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Banovina Primorska

Adres: 12.10.1932–1939: Vrazowa 8

Kierownik:

- 18.11.1932–1939- – Hranko Smodlaka, konsul honorowy[720]

Podległość: konsulat generalny w Zagrzebiu

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 106;

[720] Załatwiał sprawy propagandowe i handlowe. Zatrudniał Eustachego Jaździka, p.k.

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Splicie, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1932, nr 20, s. 167–168, nr 21, s. 197;
- RSZ: 1933, s. 171, 212; 1934, s. 165; 1935, s. 77; 1936, s. 77; 1937, s. 87; 1938, s. 95; 1939, s. 94.

STAMBUŁ
(Konstantynopol)

Państwo: Turcja

Ranga: 1919: konsulat; 1919–1929: wydział konsularny; 18.04.1929–1945: konsulat generalny[721]

Kompetencja terytorialna: 1928: Turcja z wyjątkiem okręgu wicekonsulatu w Trebizondzie

Adres: 1920–1921: Pera rue Misque; 1921: rue Sira Selvi 24; 1923: Constantinopla, rue Kabristan (Taksim) 40; 1924–1927: Nichantache 53, Téchvikié Djadéssi Said Pacha Hau (Konak); 1928–1930: rue Sira Selvi 139; 1931: rue Sira Selvi 151; 1934–1939: Istambul, place Taxim (Taksim), Ay Yildiz Palace 5; -1944–1945: 26, Ayas Passa

Kierownik:

- -20.10.1919–1.01.1920 – Antoni Świerzbiński, konsul[722]
- -1920- – Zdzisław Maciejowski, sekretarz
- -1.09.1921- – Zygmunt Klingsland, II sekretarz konsularny, I sekretarz poselstwa
- 15.02.1922–15.06.1926 – Juliusz Dzieduszycki, konsul tyt. sekretarz legacyjny
- 1.07.1926–1.01.1928 – Roman Łazarski, radca poselstwa
- 1.01.1928–15.01.1929 – Kazimierz Papèe, radca poselstwa, kierownik wydziału
- 18.04.1929–28.08.1932 – Walerian Łopatto, konsul, konsul generalny
- 1.09.1932–28.02.1937 – Roman Wegnerowicz[723], konsul, konsul generalny (12.12.1932)
- 1.03.–31.06.1937 – Zdzisław Szczerbiński, radca ambasady
- 1.07.1937–1.04.1941 – Wojciech Rychlewicz, *attaché* konsularny, wicekonsul (1.01.1938), konsul (1.04.1939)
- 1.04.–1.11.1941 – Karol Bader, konsul generalny

---

721 *Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Ankarze – historia*, Ankara 2009.

722 Nominacja 11.03.1919 r. na konsula w Smyrnie, do chwili jej powołania miał kierować placówką Konsulatem RP w Konstantynopolu.

723 17.06.1932 r. mianowany przez min. spraw zagranicznych, ale listy komisyjne podpisał Prezydent RP dopiero 13.08.1932 r.

- 1.11.1941–1.11.1942 – Alfred Poniński, konsul generalny
- 15.12.1942–31.08.1944 – Zdzisław Szczerbiński, konsul generalny[724]
- 1.09.1944–25.08.1945 – Witold Ryszard Korsak, konsul generalny, czasowe kierownictwo

Podległość: działał w ramach przedstawicielstwa dyplomatycznego w Ankarze

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 500, Konsulat Generalny RP w Stambule, [2/500/0] (59 j.a., 1929–1945)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 39, Komitet Narodowy Polski w Paryżu, seria 2, sygn. 170, [2/39/0/2/170], Kraj. Organizacja placówek dyplomatycznych i konsularnych Państwa Polskiego, t. 1, 1919, Pismo Ministerstwa Spraw Zewnętrznych do Komitetu Narodowego [Polskiego] w Paryżu w sprawie Bliskiego Wschodu Azjatyckiego, 4.03.1919 r., skan 72; ibidem, sygn. 255, [2/39/0/2/255], Polski Urząd Spraw Cywilnych, tworzenie placówek konsularnych, 1919 r., pismo Ministerstwa Spraw Zagranicznych do KNP w Paryżu, 15.03.1919 r., skan 33;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 219; ibidem, sygn. 11692, [2/322/0/-/11692], Przemianowanie Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Stambule na konsulat generalny. Korespondencja, 1929–1930; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4;
- AAN, zesp. 463, Ambasada RP w Paryżu, sygn. 276 [2/463/0/-/276], Organizacja placówek polskich we Francji: obsada personalna, przesyłki, sprawy gospodarcze i budżetowo-rachunkowe, korespondencja, 1919–1920;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2096, [2/490/0/-/2096], Projekty „Ordynacji konsularnej", „Instrukcji konsularnej", „Instrukcji w sprawie czynności administracyjnych" oraz korespondencja Ambasady RP w Waszyngtonie z MSZ w sprawie opracowania instrukcji konsularnej, b.d., k. 31;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 342;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 292, Korsak; ibidem, sygn. 248, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat Generalny RP – Stambuł, 1945; ibidem, sygn. 448, Sprawy wewnętrzne placówek w Turcji – Konsulat Generalny RP – Stambuł, 1945; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu Generalnego RP w Stambule za okres 1938–1943, 8.06.1944 r., b.p., s. 1–4 dokumentu; ibidem, sygn. 981, Sprawy personalne placówek – m.in. Stambuł, 1944–1945;

[724] 1.09.1939 r. placówkę tworzyli: konsul i 3 p.k., 1.07.1944 r. przyznano 13 etatów (konsul generalny, konsul, wicekonsul, 7 p.k., 3 funkcjonariuszy niższych – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Generalnego RP w Stambule. Stan na 1.01.1945 r. 16 etatów (konsul generalny, konsul Karol Staniszewski, 2 wicekonsulów Józef Wołodkiewicz, Zygmunt Zydorowicz, 12 p.k.) – ibidem, sygn. 922, Konsulat Generalny RP w Stambule, Budżet N 1 na rok 1945, b.p.; ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p. 1.04.1945 r. dodano jeden etat p.k.

- IPMS, Konsulat Generalny RP w Tel-Avivie, sygn. A.49/120, Sprawy budżetowe Konsulatu w Stambule, 1942;
- IPMS, Prezydium Rady Ministrów, sygn. K-27/59, Ambasador Sokolnicki z Ankary prosi o nie przysyłanie urzędników do Konsulatu Generalnego RP w Stambule, ponieważ jest ich już nadmiar i to jest powodem zadrażnień z władzami tureckimi, 8.10.1943;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 48, nr 6, s. 115; 1924, nr 8, s. 131, nr 12, s. 213; 1925, nr 12, s. 200; 1926, nr 12, s. 182; 1927, nr 12, s. 185; 1928, nr 14, s. 274; 1929, nr 1, s. 9, nr 4, s. 88, nr 12, s. 269; 1930, nr 3, s. 67, nr 8, s. 232; 1932, nr 2, s. 24, nr 13, s. 181–182, nr 21, s. 197; 1933, nr 1, s. 3; 1936, nr 12, s. 345; 1937, nr 1, s. 36, nr 4, s. 77–78; 1938, nr 1, s. 10;
- RSZ: 1932, s. 36, 242–243; 1933, s. 189, 223; 1934, s. 184, 222; 1935, s. 119; 1936, s. 120; 1937, s. 129; 1938, s. 141; 1939, s. 145;
- *Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Centrala i placówki w 1921 r.*, Warszawa 1921, s. 47.

STAVANGER

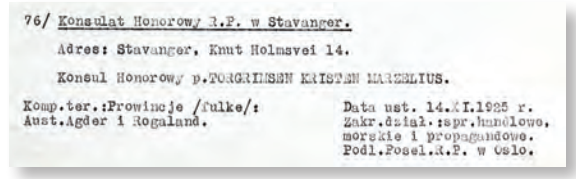
76/ Konsulat Honorowy R.P. w Stavanger.
Adres: Stavanger, Knut Holmsvei 14.
Konsul Honorowy p.TORGRIMSEN KRISTEN MARZELIUS.
Komp.ter.:Prowincje /fulke/: Aust.Agder i Rogaland.
Data ust. 14.XI.1925 r. Zakr.dział.:spr.handlowe, morskie i propagandowe. Podl.Posel.R.P. w Oslo.

Państwo: Norwegia

Ranga: 23.02.1929–1940[725]: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: okręgi (fylke): Aust-Agder, Vest-Agder i Rogaland

Adres: 5.06.1929–1939: Knut Holms gate 14

Kierownik:

- 6.03.1929–1940 – Kristen Marzelius Torgrimsen, konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Oslo

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- Dz. Urz. MSZ: 1929, nr 1, s. 1, nr 4, s. 90, nr 6, s. 130, nr 8, s. 154, nr 12, s. 265; 1930, nr 8, s. 227; 1932, nr 2 dodatek, s. 15;
- RSZ: 1932, s. 224; 1933, s. 180, 215; 1934, s. 174; 1935, s. 101; 1936, s. 101; 1937, s. 110; 1938, s. 118; 1939, s. 120.

[725] Konsulat został uruchomiony 5.06.1929 r. – Dz. Urz. MSZ, 1929, nr 6, s. 180. W innyn miejscu data 14.11.1925 r. – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 974, Karta Konsulat Honorowy RP w Stavanger, b.p.

STRASBURG

Państwo: Francja

Ranga: 1.01.1920[726]–31.12.1939[727], 16.09.1944–1945: konsulat

Kompetencja terytorialna: 1920: Strasburg oraz Alzacja i Lotaryngia; 1921: okręgi Alzacja, Lotaryngia, departamenty Meurthe-et-Moselle, Meuse, Vosges, Territoire de Belfort oraz zagłębie Saary (do 1.03.1935); 1925: dodano Bas-Rhin, Moselle, Haut-Rhin (17.07.1925 został włączony w kompetencję terytorialną konsulatu departament Doubs i Haute-Saône); 1936: departamenty Bas-Rhin, Doubs, Haute-Saône, Haut-Rhin, Meurthe-et-Moselle, Meuse, Moselle, Vosges i Territoire de Belfort; 1939: departamenty Bas-Rhin, Doubs, Haute-Saône, Haut-Rhin, Meurthe-et-Moselle, Meuse, Vosges, Territoire de Belfort; 1945: departamenty Doubs, Haute-Saône, Haut-Rhin, Meurthe-et-Moselle, Meuse, Vosges, Territoire de Belfort

Adres: -18.10.1921-: 21, Avenue de la Liberté; 7.10.1922–1.07.1928: 49, Boulevárd Clémenceau; 1.07.1928–1939: 10, rue du Général de Castelnau; 1944–1945: 118bis, Boulevárd de la Rochelle; 7.06.1945: 10, rue du Général de Castelnau

Kierownik:

- 1.01.1920–15.10.1926 – Jan Dereziński, wicekonsul, tyt. konsul, konsul[728]
- 15.10.1926–15.04.1929 – dr Tadeusz Nieduszyński, konsul
- 15.04.1929[729]–31.05.1931 – Bohdan Samborski, konsul
- 1.06.1931–31.12.1936 – Jerzy Lechowski, konsul, konsul generalny (1.01.1936)
- 1.01.[730]–30.11.1937 – Wacław Czosnowski, konsul
- 1.12.1937–31.12.1939 – Tadeusz Nagórny, konsul
- 1940- – Maksymilian Gajdziński, konsul generalny

---

[726] Od 11.03.1919 r. działał na tym terenie Delegat na Alzację i Lotaryngię „Urzędu Polskiego Spraw Cywilnych we Francji", był nim Mieczysław Widelicki – AAN, zesp. 39, Komitet Narodowy Polski w Paryżu, seria 7, sygn. 456, [2/39/0/7/456], Korespondencja urzędowa z instytucjami francuskimi i polskimi, 1918–1919, Pismo Urzędu Polskiego Spraw Cywilnych do KNP w Paryżu w sprawie nominacji Mieczysława Widelickiego, 11.03.1919 r., skan 146; ibidem, sygn. 459, [2/39/0/7/459], Korespondencja urzędowa z instytucjami francuskimi i polskimi, Delegat Urzędu Polskiego Spraw Cywilnych w Strasburgu, 1918–1919, skan 1–120.

[727] 30.08.1939 r. konsulat został ewakuowany do Nancy (budynek uniwersytetu), gdzie działał od 3. do 5.09.1939 r. Następnie został przeniesiony do Bar-le-Duc.

[728] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 30.03.1920 r., kolejne – z jurysdykcją na terytorium „Zagłębia Saary w granicach § 48 Traktatu Wersalskiego" – 14.10.1920 r.

[729] Urząd przejął 26.06.1929 r.

[730] Nominację na konsula podpisał min. spraw zagranicznych 29.10.1936 r., a Prezydent RP podpisał listy komisyjne 23.11.1936 r.

- 13.09.–30.11.1944- – Tadeusz Nagórny, konsul, tymczasowy kierownik[731]
- 10.02.–28.06.1945 – Tadeusz Nagórny, konsul

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Paryżu; 1945: konsulatowi podlegał wicekonsulat honorowy w Metz[732]

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 820, Konsulat RP w Strasburgu, [2/820/0] (2 j.a., 1929–1932)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Jan Dereziński, skan 38, 41, 45;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 215; ibidem, sygn. 2233, [2/322/0/-/2233], Sprawozdania prasowe Konsulatu RP w Strasburgu, 1930, 1935–1936; ibidem, sygn. 3923, [2/322/0/-/3923], Francja. Stosunki Konsulatu RP w Strasburgu z agencjami i prasą. Raport, 1931; ibidem, sygn. 3925-3926, [2/322/0/-/3925-3926], Raporty prasowe Ambasady RP w Paryżu i Konsulatu RP w Strasburgu, tom I i II, 1931; ibidem, sygn. 7429, [2/322/0/-/7429], Raporty prasowe Konsulatu RP w Strasburgu, 1935–1936; ibidem, sygn. 11214, [2/322/0/-/11214], Raporty prasowe Konsulatu RP w Strasburgu dotyczące stosunków politycznych w Polsce oraz Alzacji i Lotaryngii, 1932; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4; ibidem, sygn. 12620, [2/322/0/-/12620], Raporty administracyjne – przesyłane do MSZ. Fragment raportu Konsulatu RP w Strasburgu, korespondencja, 1922–1925;
- AAN, zesp. 463, Ambasada RP w Paryżu, sygn. 242, [2/463/0/-/242], Raporty prasowe Konsulatu RP w Strasburgu. Biuletyn poświęcony sprawom niemieckim, 1934–1935;
- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 620, [2/464/0/8/620], Terytorialne kompetencje urzędów polskich we Francji, 1920–1939; ibidem, sygn. 657, [2/464/0/8/657], Urzędnicy etatowi, m.in. Tadeusz Nagórny, radca (były konsul generalny RP w Strasburgu), 1940–1942; ibidem, sygn. 727, [2/464/0/8/727], Sprawy administracyjne i personalne konsulatów RP w Strasburgu i Tuluzie. Przeniesienie Konsulatu RP w Strasburgu do Nancy, Bar-le-Duc, a następnie zawieszenie działalności. Ponowne objęcie kierownictwa Konsulatu RP w Tuluzie przez konsula, 1939–1940; ibidem, seria 9, sygn. 768, [2/464/0/9/768], Zjazdy konsularne (konsulów etatowych we Francji oraz w Bukareszcie, instrukcje MSZ i Ambasady RP w Paryżu, raporty konsulatów RP w Marsylii i Lyonie, referaty, program, protokoły, memoriał Konsulatu RP w Strasburgu,

[731] Stan na 30.11.1944 r. 14 etatów – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu RP w Strasburgu (Bar-le-Duc); 1.01.1945 r. 22 etaty (konsul, wicekonsul, *attaché*, 18 p.k. oraz 1 agent konsularny) – ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p. 1.03.1945 r. 7 etatów.

[732] W 1945 r. miały działać ekspozytury Konsulatu RP w Strasburgu w Miluzie (kierownik Tadeusz Parczewski) oraz w Nancy (kierownik, 01.–05.1945, Krzysztof Turnau, starszy referent tyt. *attaché* konsularny).

korespondencja), 1921–1932; ibidem, sygn. 847, [2/464/0/9/847], Sprawy wojskowe, ewidencja wojskowa obywateli polskich we Francji. Okólniki i instrukcje MSZ, raporty konsulatów RP w Marsylii i Strasburgu, komunikaty konsulatów RP w Marsylii i Paryżu, spisy i statystyka poborowych, korespondencja, wycinki prasowe, 1924–1928;

- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.15, sygn. 2906, [2/474/0/8.15/2906], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech w związku ze zmianami administracyjnymi oraz przyłączeniem Zagłębia Saary i Sudetów do Rzeszy. Raporty placówek polskich w Niemczech i Konsulatu RP w Strasburgu, noty, korespondencja, 1934–1938;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 15;
- AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 274, [2/493/0/-/274], Organizacja urzędów dyplomatycznych i konsularnych polskich. Ustanowienie nowych placówek, ocena roli konsulatów, odpisy aktów ustanawiających, wycinek prasowy, 1923, 1930, k. 8;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 326; ibidem, sygn. 618, [2/464/0/8/618], Sieć konsularna, polska i obca, głównie we Francji, sprawy utworzenia agencji konsularnych w Maroku, Tunisie, Bordeux, Tuluzie, konsulatu honorowego w Algierze […], 1919–1931, k. 129;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 292, Lachowiecki-Czechowicz, Nagórny; ibidem, sygn. 485, Sprawy wewnętrzne Konsulatu RP – Bar-le-Duc, 1945; ibidem, sygn. 554, Sprawy wewnętrzne Konsulatu RP w Strasburgu, 1945; ibidem, sygn. 685, Odpis listu komisyjnego Tadeusza Nagórnego, b.p.; ibidem, sygn. 1026, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Strasburg, 01.1945–04.1945;
- IPMS, zesp. A.46, Ambasada RP w Paryżu, sygn. 44, Konsulaty RP w Lille, Strasburgu, Bar-le-Duc – Arkusze ewidencyjne personelu, b.d.;
- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 24, s. 314, 335; 1923, nr 3, s. 41, nr 6, s. 109–110; 1924, nr 12, s. 207; 1925, nr 8, s. 117, nr 12, s. 192; 1926, nr 8, s. 101, nr 12, s. 174; 1927, nr 12, s. 176; 1928, nr 14, s. 263; 1929, nr 12, s. 257; 1930, nr 8, s. 219; 1931, nr 5, s. 73, nr 10, s. 176; 1932, nr 2 dodatek, s. 8; 1936, nr 1, s. 16, nr 11, s. 297; 1937, nr 6, s. 132;
- RSZ: 1932, s. 34, 188–189; 1933, s. 165, 209; 1934, s. 159, 206; 1935, s. 58; 1936, s. 58; 1937, s. 67; 1938, s. 74; 1939, s. 72;
- *Annuaire Diplomatique et Consulaire de la République Française* (Paris), *pour*: 1921, s. 393; 1922, s. 398; 1924 et 1925, s. 415.

SUSZAK

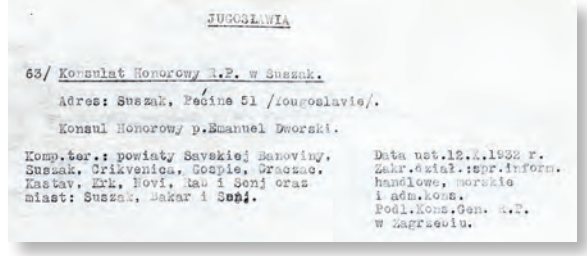
JUGOSŁAWIA

63/ Konsulat Honorowy R.P. w Suszak.

Adres: Suszak, Pećine 51 /Jougoslavie/.

Konsul Honorowy p.Emanuel Dworski.

Komp.ter.: powiaty Savskiej Banoviny, Suszak, Crikvenica, Gospic, Graczac, Kastav, Krk, Novi, Rab i Senj oraz miast: Suszak, Bakar i Senj.

Data ust.12.X.1932 r.
Zakr.działr.:spr.inform. handlowe, morskie i adm.konsu.
Podl.Kons.Gen. R.P. w Zagrzebiu.

Państwo: Królestwo Serbów, Chorwatów i Słoweńców, od 1929 Jugosławia (obecnie Chorwacja)

Ranga: 12.10.1932–14.04.1941: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: powiaty Savskiej Banoviny: Suszak, Crikvenica, Gospic, Graczac, Kastav, Krk, Novi, Rab i Senj oraz miasta Suszak, Bakar i Senj

Adres: 1934–1939: Pećine 51

Kierownik:

- 18.11.1932[733]–1939- – Emanuel Dworski, konsul honorowy[734]

Podległość: konsulat generalny w Zagrzebiu

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 106;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Suszaku, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1932, nr 20, s. 168, nr 23, s. 197;
- RSZ: 1933, s. 171, 212; 1934, s. 165, 209; 1935, s. 78; 1936, s. 78; 1937, s. 87; 1938, s. 95; 1939, s. 94.

SWANSEA

Państwo: Wielka Brytania

Ranga: 1.12.1944–5.07.1945: konsulat honorowy[735]

Kompetencja terytorialna: miasto i port Swansea

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 21.11.1944–5.07.1945 – E. Morton Peel, konsul honorowy

[733] Inną datę podaje Dz. Urz. MSZ, 1935, nr 1, s. 24, wg którego został mianowany na stanowisko 31.10.1935 r. Pozostaje to w sprzeczności z danymi w : ibidem, 1932, nr 23, s. 197. Tam figuruje data mianowania 18.11.1932 r.

[734] Załatwiał sprawy handlowe, morskie i konsularne.

[735] D. Grajczak, op.cit., s. 186 (podrozdział Konsulat Honorowy RP w Swansea).

Podległość: konsulat generalny w Londynie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1738, [2/503/0/8/1738], Skład Ambasady RP w Londynie oraz placówek polskich w posiadłościach brytyjskich, głównie mianowania, odwoływanie personelu, noty, korespondencja, notatki, 1938–1940, 1945, k. 224; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 344; ibidem, seria 8.5, sygn. 1740, [2/503/0/8.5/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 135;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 154, k. 34; ibidem, sygn. 685, Odpis listu komisyjnego E. Morton Peela, b.p.; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Swansea, b.p.;
- IPMS, zesp. A.42, Konsulat Generalny RP w Londynie, sygn. 130, Konsulat Honorowy RP w Swansea, 1943–1945.

SYDNEY

Państwo: Australia, dominium Wielkiej Brytanii (obecnie Australia)

Ranga: 1.12.1941–1.01.1945-: konsulat generalny

Kompetencja terytorialna: Australia

Adres: -22.03.1943–1945: Beresford Chambers, 76-78, Pitt Street

Kierownik:

- 1.10.1941–1.01.1945 – Sylwester Gruszka, konsul generalny, tyt. minister pełnomocny[736]

Podległość: konsulat generalny w Londynie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1229, [2/503/0/8/1229], Kandydaci na konsulów honorowych w Wielkiej Brytaniii, korespondencja, 1926–1935, k. 35–38, 39, 43; ibidem, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na

[736] W okresie 1.01.1942–1.01.1943 r. 2 etaty (konsul generalny, p.k.); 1.07.1944 r. 3 etaty; 1.01.1945 r. 3 etaty (konsul generalny, konsul, p.k.).

emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 144; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 340; ibidem, sygn. 1743, [2/503/0/8/1743], Projekt utworzenia i obsady nowych placówek polskich, głównie konsultów honorowych. Raporty polskich placówek, korespondencja, notatki, 1940–1945, k. 57; ibidem, seria 8.5, sygn. 1225, [2/503/0/8.5/1225], Projekty utworzenia nowych placówek (Egipt, Syria, Palestyna, Kanada, Peru, Ekwador, Irlandia, Wielka Brytania). Teksty umów, listy komisyjne, raporty, instrukcje, 1920–1934, k. 102–108 i kolejne; ibidem, sygn. 1312, [2/503/0/8.5/1312], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe konsulatów honorowych RP w Liberii i Vancouver. Trudności konsulatu w Liberii, mianowanie konsula w Vancouver, plan rozszerzenia sieci konsularnej na terenie Imperium Brytyjskiego. Korespondencja, memoriał, noty, listy komisyjne, raporty, 1935–1937, 1939, (teczka „Konsulat w Sydney", k. 3–99), 114–129;

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 292, Przybyłkiewicz; ibidem, sygn. 334, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat Generalny RP – Sydney, 1945; ibidem, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Generalnego RP w Sydney, 1.07.1944 r.; ibidem, sygn. 551, Budżet placówek na 1942 r.; ibidem, sygn. 584, Pismo Konsulatu Generalnego RP w Sydney do MSZ w sprawie preliminarza budżetowego na rok 1945 [wraz z 2 załącznikami], 16.06.1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 634, Sprawy finansowe placówek – Sydney, 1943–1945; ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p.; ibidem, sygn. 982, Sprawy personalne placówek – Tanger, Brazzaville, Algier, Dublin, Sydney, Glasgow, Bagdad, Bogota, Hawana, Montevideo, 1944–1945;
- IPMS, zesp. A.42, Konsulat Generalny RP w Londynie, sygn. 131, Konsulat RP w Sydney, 1938–1944;
- IPMS, zesp. Prezydium Rady Ministrów, sygn. 127, Raport Konsulatu Generalnego RP w Sydney w sprawie propagandy komunistycznej w Australii, 22.09.1943 r., skan 9–11.

SYDNEY

Państwo: Australia, dominium Wielkiej Brytanii (obecnie Australia)

Ranga: 1919–1934: konsulat generalny honorowy; 1935–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1919: Sydney i stan New South Wales; 1920–1929: cała Australia i Nowa Zelandia; 1934–1935: Związek Australijski (z wyłączeniem stanu Victoria) i dominium Nowej Zelandii

Adres: 1923: 8, Spring Street; 1924–1925: 46-52, Carrington Street; 56, Hunter Street; 1925–1932: 46-52, Carrington Street; 1933–1945: Beresford Chambers, 76-78, Pitt Street

Kierownik:

- 1.11.1919–1932- – Jerzy (George) Earp, konsul generalny honorowy[737]
- 2.08.1933–1945- – Władysław Noskowski, konsul generalny honorowy[738]

Podległość: konsulat generalny w Londynie, następnie konsulat generalny w Sydney

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, George Earp, skan 46–56, 101;
- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 3;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 219; ibidem, sygn. 11765, [2/322/0/-/11765], Raport administracyjny Konsulatu Generalnego Honorowego RP w Sydney za rok 1928, 1929;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 109;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 349; ibidem, sygn. 1794, [2/503/0/8/1794], Konsulaty polskie w posiadłościach brytyjskich, sprawy personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze, korespondencja, 1938–1941, (kilka stron b.p.); ibidem, seria 8.5, sygn. 1220, [2/503/0/8.5/1220], Skład Konsulatu RP w Australii: George F. Earp i protesty Polonii przeciw mianowaniu go konsulem w Sydney, Władysław Noskowski. Konsulat Honorowy RP w Melbourne (korespondencja, noty, wycinki prasowe), 1919–1935; ibidem, sygn. 1225, [2/503/0/8.5/1225], Projekty utworzenia nowych placówek: Egipt, Syria, Palestyna, Kanada, Peru, Ekwador, Irlandia, Wielka Brytania, teksty umów, listy komisyjne, raporty, instrukcje, 1920–1934, k. 111–112; ibidem, sygn. 1311, [2/503/0/8.5/1311], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze Konsulatu Generalnego RP w Sydney, konsulowie: George F. Earp, Władysław Noskowski, spory i reorganizacja konsulatu, korespondencja, umowa, raporty, nota, 1921–1937; ibidem, seria 9.1, sygn. 1318, [2/503/0/9.1/1318], Raporty Konsulatu RP w Sydney, korespondencja, 1919–1920;
- IH, zesp. 33, Ambasada Polski w Wielkiej Brytanii, sygn. 52, [800/33/0/-/52], Konsulat Generalny Honorowy RP w Sydney, 1938, skan 559–562; ibidem, sygn. 70, [800/33/0/-/70], Budżet Konsulatów Honorowych RP w Wielkiej Brytanii według stanu na 1 maja 1940 r., skan 118; ibidem, sygn. 85, [800/33/0/-/85], Polish Consulate General in Sydney, Correspondence, Reports, 1922–1923, skan 1011–1050;

---

[737] Wniosek nominacyjny min. spraw zagranicznych z 30.05.1919 r., Naczelnik Państwa podpisał 6.06.1919 r. Listy komisyjne na obszar kompetencyjny, obejmujący Sydney i stan New South Wales, Naczelnik Państwa podpisał 7.11.1919 r., kolejne zaś 25.05.1920 r.

[738] Sprawy handlowe, morskie i czynności prawno-administracyjne. Upoważnienie do używania tytułu honorowego konsula generalnego RP wystawił min. Józef Beck 28.06.1935 r.

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 551, Budżet placówek na 1942 r.; ibidem, sygn. 584, Wykaz etatów KG RP w Londynie na dzień 1 I 1942 r., 9.08.1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 1253, Wykaz urzędów zagranicznych RP na rok 1945, s. 30;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 39; 1923, nr 3, s. 38, nr 6, s. 107; 1924, nr 8, s. 131, nr 11, s. 181, nr 12, s. 203; 1925, nr 12, s. 187; 1926, nr 12, s. 169; 1928, nr 14, s. 257; 1929, nr 8, s. 153, nr 12, s. 259; 1930, nr 8, s. 222; 1932, nr 2, s. 39;
- RSZ: 1932, s. 155, 250; 1933, s. 193, 237; 1934, s. 188, 238; 1935, s. 129; 1936, s. 130; 1937, s. 139; 1938, s. 153; 1939, s. 161.

SYKTYWKAR

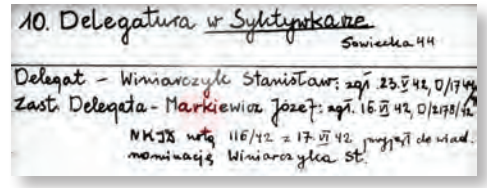
10. Delegatura w Syktywkarze
Sowiecka 44
Delegat – Winiarczyk Stanisław: zgł. 23.V.42, D/1744
Zast. Delegata – Markiewicz Józef: zgł. 16.VI.42, D/2178/42
NKJZ notą 116/42 z 17.VI.42 przyjął do wiad. nominację Winiarczyka St.

Państwo: ZSRR, Komi ASRR (obecnie Rosja)

Ranga: 23.09.1941–20.07.1942: delegatura[739]

Kompetencja terytorialna: Komi ASRR

Adres: 14.12.1941-: ul. Sowralska 44, róg ul. Puszkina; ul. Kuratowa 4; ul. Sowiecka 44

Kierownik:

- 25.09.1941–5.01.1942- – Tadeusz Grygier, mąż zaufania
- -9.01.–1.04.1942 – Tadeusz Grygier, delegat[740]
- 11.04.–29.10.1942 – Stanisław Winiarczyk, delegat[741]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kujbyszewie

Archiwum placówki:

- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 18: Delegatura w Syktywkarze, Komi ASRR, XI 1941–VI 1942, k. 1–128; teczka 18a: Delegatura w Syktywkarze, Komi ASRR, XI 1941, k. 1–22

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 19, [800/35/0/-/19], Materiał informacyjny dotyczący cenzury, księgowania i rozliczeń Delegatur Ambasady w ZSRR za 1942 r., Delegatura w Syktywkarze, 31.12.1942 r., skan 903; ibidem, sygn. 31, [800/35/0/-/31], Komi ASRR, 1942 r., skan 719–752; ibidem, sygn. 39, [800/35/0/-/39],

---

739 Obszar działania Delegatury został podzielony na 6 rejonów z mężami zaufania na czele oraz 5 podrejonów z z-cami mężów zaufania.

740 Delegat koordynował pracę 9 mężów zaufania. Zob. też: A. Witos [mąż zaufania w Komi ASRR], *Wszystko, co miało życie. Wspomnienia*, Wojnicz 1998.

741 Zgłoszony do LKSZ notą z 23.05.1942 r. (przyjęty do wiadomości notą LKSZ z 17.06.1942). Z-cą delegata był Eugeniusz Romer, nastepnie Józef Markiewicz (zgłoszenie 16.06.1942). Stanisław Winiarczyk i pracownica Delegatury Eleonora Winczewska zostali aresztowani 19.07.1942 r.

Office file of the Social Welfare Department, 1941–1944, Karta Delegatura w Syktywkarze, b.d., skan 19; ibidem, sygn. 44, [800/35/0/-/44], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1943, Sprawozdanie ogólne (Działu Opieki Społecznej) za okres od dnia 27 stycznia (1942 r.) do dnia 30 marca 1942 r., 8.04.1942 r., skan 35–36; ibidem, Stan sieci opiekuńczej Ambasady w terenie na dzień 22 lipca 1942 r., skan 69–71; ibidem, Sprawozdanie o stanie sieci terenowej Ambasady na dzień 14 VI 1942 r., 1942 r., skan 78;

- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 4: Delegatury Ambasady RP w ZSRR, 16 VI 1942 r., k. 51–53.

SZANGHAJ

Państwo: Chiny, Mandżuria (obecnie Chińska Republika Ludowa)

Ranga: 1919–1920: konsulat generalny; 1920[742]–1921: konsulat; -1921-[743]: konsulat generalny honorowy; 1.03.1929–1.08.1931: delegacja RP; 1.08.1931–30.09.1942: wydział konsularny

Kompetencja terytorialna: 1919: miasto Szanghaj oraz całe terytorium Chin; 1921: Chiny, Tybet oraz Syjam; 1929: Chiny z wyjątkiem Delegatury w Harbinie

Adres: 1921, 1929: 96 Szechuen Road, Jessfield Road 111; 1930, 1931: 1066 Avenue Joffre; 1933–1934: 21, Route Pottier oraz 1044 Avenue Joffre; 1936: 83, Route Pichon; 1939: 26, Route Delastre

Kierownik:

- -1.01.1920–31.01.1921 – Otton Hubicki, konsul[744]
- 1921–1.03.1922 – Karol Pindor, konsul
- 1.04.1929–31.10.1938 – dr Jan Krysiński, radca poselstwa, p.o. konsul RP w Chinach
- 1.10.1938–1940- – Andrzej Bohomolec, I sekretarz poselstwa, konsul
- 30.10.1941–30.09.1942 – Karol Staniszewski, I sekretarz

Podległość: brak informacji

Archiwum placówki: brak informacji

---

742 W AAN, zesp. 322, MSZ, sygn. 12573, [2/322/0/-/12573], Obchód rocznicy 3 Maja w Konsulacie RP w Szanghaju. Raport, 1920 r., zachował się dokument z 6.05.1920 r., na papierze firmowym „Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Szanghaju".

743 Przynajmniej 1.09.1921 r. W 1928 r. były podobno czynione przygotowania do stworzenia tam konsulatu. Zob.: AAN, zesp. 8, PRM, część IV, Rektyfikaty […].

744 1.01.1920 r. placówkę tworzyli: konsul generalny honorowy (Władysław Jezierski), konsul (kierownik Otton Hubicki), sekretarz konsularny tyt. wicekonsul (Stanisław Zwolski 14.10.1919–1.03.1921).

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Władysław Jezierski, skan 82–83;
- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 3;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 214; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 2; ibidem, sygn. 11511, [2/322/0/-/11511], Raporty polityczne Konsulatu RP w Szanghaju o sytuacji politycznej w Chinach i stosunku władz chińskich do konsulatu i Polaków, 1920; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 2;
- AAN, zesp. 463, Ambasada RP w Paryżu, sygn. 276, [2/463/0/-/276], Organizacja placówek polskich we Francji: obsada personalna, przesyłki, sprawy gospodarcze i budżetowo-rachunkowe, korespondencja, 1919–1920;
- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 690, [2/464/0/8/690], Przesyłanie korespondencji obcej, sprawy przesyłania korespondencji Misji Polskiej na Syberii Konsulatowi RP w Szanghaju, raport Konsulatu RP w Szanghaju, korespondencja, list polecający, 1920–1921;
- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 13, s. 186; 1929, nr 12, s. 253–254; 1931, nr 3, s. 26; 1938, nr 6, s. 102–103;
- RSZ: 1936, s. 38; 1937, s. 47; 1938, s. 51; 1939, s. 51.

SZCZANIEC
(Stentsch)

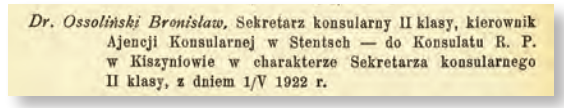
Dr. Ossoliński Bronisław, Sekretarz konsularny II klasy, kierownik Ajencji Konsularnej w Stentsch — do Konsulatu R. P. w Kiszyniowie w charakterze Sekretarza konsularnego II klasy, z dniem 1/V 1922 r.

Państwo: Niemcy (obecnie Polska)

Ranga: -15.01.–1.05.1922 – agencja konsularna

Kompetencja terytorialna: brak informacji

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 15.01.–1.05.1922- – dr Bronisław Ossoliński, sekretarz konsularny

Podległość: brak informacji

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 4, t. 17, Ruch służbowy za styczeń 1922 r. w centrali i na placówkach w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, k. 74.
- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 8, s. 97, nr 17, s. 229.

SZCZECIN
(Stettin)

Państwo: Niemcy (obecnie Polska)

Ranga: 16.02.1925[745]–5.02.1927: agencja konsularna[746]; 5.02.1927[747]–1.04.1928: wicekonsulat; 1.04.1928–1.09.1939: konsulat[748]

Kompetencja terytorialna: prowincja pruska Pomorze (Provinz Pommern)

Adres: -5.02.–1.11.1925-: Breitestrasse 46/1[749]; -1.02.1926–20.04.1928-: Augustastrasse 15; 27.07.1928–1935: Friedrich-Karlstrasse 9; -22.08.1935–7.06.1937-: Arndtstrasse 30; 1937: Karlavägen 35; -10.09.1938–1939: Arndtstrasse 30

Kierownik:

- 12.03.1923–31.12.1926 – Witold Kolankowski, sekretarz konsularny, wicekonsul
- 1.01.1927–31.05.1931 – Jerzy Lechowski, wicekonsul, konsul (1.07.1928)[750]

---

[745] Pierwsze decyzje organizacyjne w sprawie tej placówki MSZ podjęło już w 1921 r., w dokumencie czytamy: „Ministerstwo Spraw Zagranicznych komunikuje Panu Posłowi [w Berlinie], że z dniem 1 stycznia 1922 r. zostaje uruchomiona Ajencja Konsularna w Szczecinie, której kierownictwo Ministerstwa powierza panu dr. Bronisławowi Ossolińskiemu, sekretarzowi konsularnemu II klasy, dotychczas przydzielonemu do Konsulatu w Galacu" – AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.12, sygn. 2876, [2/474/0/8.12/2876], Pismo z dnia 7.12.1921 r., k. 69–70. 24.07.1922 r. zapadła decyzja o utworzeniu z dniem 1.10.1920 r. agencji konsularnej w Szczecinie – zob.: AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.12, sygn. 2873, [2/474/0/8.12/2873], Organizacja konsulatów RP w Hamburgu i Wrocławiu. Korespondencja, schemat organizacyjny, 1920–1921, 1929–1932, k. 16. Prace nad organizacją biura i personelu trwały bardzo długo. Dopiero 30.08.1924 r. przesłano notę słowną Poselstwa RP do Urzędu dla Spraw Zagranicznych w sprawie otwarcia Agencji Konsularnej RP w Szczecinie. Realnie placówka została uruchomiona 16.02.1925 r. – zob.: komunikat Dz. Urz. MSZ, 1925, nr 3, s. 26; AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.12, sygn. 2875, [2/474/0/8.12/2875], Organizacja konsulatów RP […], k. 57–58.

[746] W 1925 r. placówkę tworzyli: wicekonsul, sekretarz konsularny, 7 u.k.

[747] 5.02.1927 r. Rada Ministrów podjęła decyzję o podniesieniu rangi placówki, a komunikat w tej sprawie min. spraw zagranicznych wydał 18.02.1927 r.

[748] 1.01.1932 r. personel placówki tworzyli: konsul, wicekonsul, 2 sekretarzy konsularnych. W. Skóra, *Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Szczecinie w latach 1925–1939: powstanie i działalność,* Słupsk 2001; idem, *Likwidacja konsulatu polskiego…*, s. 81–94.

[749] W dokumentach jest informacja o czasowym adresie urzędu w 1924 r. – Dürerweg 24, gdzie znajdowało się mieszkanie wicekonsula.

[750] Jest podany jako wicekonsul i kierownik Agencji Konsularnej RP w Szczecinie już w grudniu 1926 r. Zob.: Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 12, s. 178. Listy komisyjne dla wicekonsula wystawiono 16.03.1927 r., drugie – dla konsula – 30.09.1928 r.

- 1.06.1931–28.02.1938 – Heliodor Sztark[751], konsul, konsul generalny (1.01.1936)
- 1.03.1938–19.06.1939 – Wacław Russocki-Brzezie, konsul[752]
- 20.06.–31.08.1939 – Romuald Nowicki, konsul
- 29.08.–1.09.1939 – Roman Wodzicki, wicekonsul

Podległość: 1922–1927: wicekonsulat w Pile; 1927–1939: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Berlinie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 484, Konsulat RP w Szczecinie, [2/484/0] (275 j.a., 1921–1939)[753]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 2;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 4821, [2/322/0/-/4821], Raporty prasowe konsulatów polskich w Olsztynie, Opolu, Pile, Szczecinie i Wrocławiu, 1935–1936; ibidem, sygn. 4875, [2/322/0/-/4875], k. 1–11, Pismo Poselstwa RP w Berlinie do MSZ w sprawie unormowania sprawy podziału rzeczowego w raportach konsulatów RP w Niemczech, 26.02.1931 r.; k. 115–132, Sprawozdanie statystyczne z działalności i gospodarki Konsulatu RP w Szczecinie za rok budżetowy 1930/1931, 10.07.1931 r.; ibidem, sygn. 7524, [2/322/0/-/7524], Raporty prasowe Konsulatu RP w Szczecinie, 1935; ibidem, sygn. 11231, [2/322/0/-/11231], Raporty prasowe Konsulatu RP w Szczecinie, dotyczące głównie stosunków polsko-niemieckich, stosunków wewnętrznych w Polsce i w Niemczech, niemieckiej propagandy rewizjonistycznej, 1932, 1934; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4;
- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.12, sygn. 2875, [2/474/0/8.12/2875], Organizacja konsulatów RP w Kolonii, Frankfurcie i Essen. Raporty konsulatów, korespondencja, noty, 1921, 1928–1931; ibidem, sygn. 2876 [2/474/0/8.12/2875], Organizacja konsulatów RP w Pile i Szczecinie. Korespondencja, noty, dziennik urzędowy, 1921–1930; ibidem, seria 8.13, sygn. 2883, [2/474/0/8.13/2883], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery A–D, 1921–1937; ibidem, sygn. 2884, [2/474/0/8.13/2884], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery G–Ł, 1920–1937; ibidem, sygn. 2885, [2/474/0/8.13/2885], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery N–P, 1922–1938; ibidem, sygn. 2886, [2/474/0/8.13/2886], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska

[751] Dekret nominacyjny z 30.04.1931 r., listy komisyjne z 7.08.1931 r., listy komisyjne jako konsula generalnego – 11.02.1936 r.

[752] Odwołanie z dniem 1.08.1939 r. do centrali z nominacją na radcę – AAN, zesp. 322, MSZ, sygn. 1457b, [2/322/0/-/1457b], Nominacje, 1939, k. 118.

[753] *Inwentarze akt konsulatów polskich…*, s. 96–112.

na litery R–S, 1920–1938; ibidem, sygn. 2887, [2/474/0/8.13/2887], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery W–Z, 1924–1938; ibidem, sygn. 2888, [2/474/0/8.13/2888], Konsulowie polscy w Niemczech – sprawy *exequatur* i listów komisyjnych. Interpretacja art. 279 traktatu wersalskiego, dotyczącego mianowania konsulów państw obcych w Niemczech, korespondencja, noty, 1920–1931; ibidem, seria 8.14, sygn. 2895, [2/474/0/8.14/2895], Skład konsulatów RP w Niemczech, korespondencja, spisy, noty, 1922–1932; ibidem, sygn. 2896, [2/474/0/8.14/2896], Skład konsulatów polskich w Niemczech, raporty konsulatów, zestawienia, noty, 1932–1938; ibidem, seria 8.15, sygn. 2901, [2/474/0/8.15/2901], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska oraz obca, w Niemczech, korespondencja, noty, spisy, 1920–1932; ibidem, sygn. 2904, [2/474/0/8.15/2904], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech. Raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1925–1926; ibidem, sygn. 2905, [2/474/0/8.15/2905], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech. Raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1926–1931; ibidem, sygn. 2911, [2/474/0/8.15/2911], Projekty utworzenia nowych placówek polskich w Niemczech, korespondencja, 1920–1922, 1928–1930; ibidem, seria 8.36, sygn. 3245, [2/474/0/8.36/3245], Konsulat RP w Szczecinie, raporty Konsulatu, korespondencja, zestawienia, 1929–1933; ibidem, seria 9.3, sygn. 3262, [2/474/0/9.3/3262], Zjazd konsulów polskich w Niemczech w 1928 r. Przygotowania i programy. Raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, notatki, 1927–1928; ibidem, sygn. 3274, [2/474/0/9.3/3274], Zjazd konsularny konsulatów polskich w Niemczech w 1936 r. Referat Konsula Generalnego RP w Szczecinie Heliodora Sztarka […], Rozwój stosunków polsko-niemieckich na terenie Pomorza Pruskiego w czasie od marca 1934 r. do października 1936 r., k. 86–99; ibidem, sygn. 3277, [2/474/0/9.3/3277], Zjazd w Gdyni przedstawicieli dyplomatycznych i konsularnych RP z krajów bałtyckich. Referaty konsulów polskich w Szczecinie i Królewcu, 1937;

- Archiwum Państwowe w Poznaniu, zesp. 474, Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Szczecinie, seria 18.11, sygn. 11521, [53/474/0/18.11/11521], 1926–1934;
- Dz. Urz. MSZ: 1922, nr 20, s. 254; 1923, nr 3, s. 45; 1924, nr 12, s. 210; 1925, nr 2, s. 24, nr 3, s. 26, nr 12, s. 196; 1926, nr 11, s. 147, nr 12, s. 178; 1927, nr 12, s. 181; 1928, nr 1, s. 1, nr 10, s. 196, nr 14, s. 269; 1929, nr 12, s. 264; 1930, nr 8, s. 227; 1931, nr 10, s. 176; 1932, nr 2 dodatek, s. 14; 1936, nr 1, s. 19; 1938, nr 1, s. 14;
- RSZ: 1932, s. 54, 222; 1933, s. 179, 215; 1934, s. 173, 212; 1935, s. 98; 1936, s. 98; 1937, s. 107; 1938, s. 114; 1939, s. 113.

SZTOKHOLM

Państwo: Szwecja

Ranga: 01.1919: agencja konsularna; 22.07.1919–1920, 1924–1945: oddział/wydział konsularny

Kompetencja terytorialna: Szwecja; 1925–1928: Szwecja z wyjątkiem okręgu konsulatu honorowego w Malmö i Göteborgu (1927); 1945: Szwecja

Adres: 1920: Birgeljalsgatan 85; (1919–1920, 1924–1939) Artillerigatan 7/IV[754]; 1926–1929: Narvavägen 32/IV; 1930: Floragatan 2; 1939: Karlavägen 71 V; 1939: Karlavägen 35

Kierownik:

- 01.1919 – Wacław Dzierżanowski (Dzierżawski), agent konsularny[755]
- -1.01.1920–15.09.1921 – Alfons Karol Pomian-Hajdukiewicz, konsul
- 1925–1926- – Przemysław Kowalewski, wicekonsul, sekretarz poselstwa
- 1927–1.09.1928 – Henryk Korybut-Woroniecki, konsul
- 1.09.1928–30.09.1930 – Aleksander Zawisza, II sekretarz, sekretarz poselstwa (1.07.1930)
- 1.10.1930–30.06.1931 – Józef Wejtko, tyt. II sekretarz poselstwa
- -1.04.1932- – Bronisław Bohdan Wyszyński, sekretarz poselstwa
- 1.05.1932–30.11.1937 – Stefan Siemiątkowski, *attaché,* II sekretarz poselstwa (1.11.1934)
- 1.11.1937–1.04.1940 – Janusz Kruszyński, I sekretarz poselstwa
- 1940–1942- – Michał Unrug, sekretarz poselstwa, I sekretarz poselstwa (1941)
- -2.01.1944–1945- – Wiesław Patek, I sekretarz poselstwa[756]

Podległość: działał w ramach przedstawicielstwa dyplomatycznego w Sztokholmie. Podlegały mu konsulaty honorowe w Sztokholmie, Göteborgu, Gävle, Boras, Luleå, Malmö, Norrköping, Halmstad i Kalmar

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 497, Poselstwo RP w Sztokholmie, [2/497/0] (108 j.a., 1919–1945)

---

[754] Według Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 5, s. 61, biura poselstwa i wydział konsularny mieściły się przy Narvavägen 32.

[755] W grudniu 1918 r. Dzierżanowski został mianowany delegatem do spraw reemigracji ze Szwecji podlegające KNP w Paryżu. A jeszcze wcześniej, w grudniu 1917 r., funkcjonowało Polskie Biuro pomocy dla jeńców, pod adresem Wästmanngatan 16, Sztokholm (zob.: AAN, zesp. 497, Poselstwo RP w Sztokholmie, sygn. 98, [2/497/0/-/98], Sprawy paszportowe osób udających się do Polski, korespondencja, tom I, 1918–1919, k. 78–79).

[756] 2.01.1944 r. wydział konsularny tworzyli 2 urzędnicy etatowi i 1 funkcjonariusz niższy (woźny).

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 30;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 108;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 5; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 2;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 585, Pismo Poselstwa RP w Sztokholmie do MSZ w sprawie preliminarza budżetowego na rok 1945, 26.06.1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Stockholmie na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 1–8 dokumentu;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 40; 1922, nr 20, s. 253; 1924, nr 12, s. 213; 1925, nr 12, s. 200; 1926, nr 5, s. 61, nr 12 s. 182; 1927, nr 12, s. 185; 1928, nr 14, s. 273; 1929, nr 12, s. 268–269; 1930, nr 8, s. 231; 1938, nr 1, s. 13;
- RSZ: 1937, s.126; 1939, s. 140;
- *Sveriges statskalender* (Stockholm), *för året*: 1921, s. 199; 1925, s. 212.

SZTOKHOLM

Państwo: Szwecja

Ranga: 1920, 1928: konsulat honorowy; 1921–21.03.1923: konsulat generalny honorowy[757]; 17.03.1926–1944-: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: w 1921: miasto Sztokholm, okręgi – Göteborg, Bohus, Älvsborg, Skaraborg, Jönköping, Kalmar, Gotland, Östergötland, Sztokholm, Uppsala, Södermanland, Västmanland, Örebro, Värmland, Kopparberg, Gävleborg, Jämtland, Västernorrland, Västerbotten, Norrbotten; 1926–1928: miasto Sztokholm oraz okręgi – Sztokholm, Södermanland, Örebro, Värmland, Östergötland, Uppsala, Västmanland, Kopparberg, Gävleborg, Jämtland, Västernorrland, Västerbotten i Norrbotten; 1939: miasto Sztokholm oraz prowincje Gotland, Jönköping, Norrbotten, Örebro, Södermanland, Sztokholm, Uppsala, Värmland, Västerbotten, Västmanland

Adres: 1919: Birger Jarlsgatan 37; 1921: Birger Jarlsgatan 85; 1923: Hovslagargatan 5; 1923: Dyvihallsgatan 3-a; 25.06.1926, 1928, 1932: Strandvägen 1

[757] Dz. Urz. MSZ, 1923, nr 7, s. 128. Po likwidacji konsulatu generalnego honorowego, wszystkie sprawy zostały przekazane do Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Sztokholmie.

Kierownik:

- 1.01.1920- – Alfons Karol Pomian-Hajdukiewicz, konsul honorowy
- 1920–16.03.1923 – Carl Percy Sebastian Tham, konsul generalny honorowy[758]
- 1924–3.06.1926 – vacat
- 4.06.1926–12.10.1932 – Torsten Kreuger, konsul generalny honorowy[759]
- 1939–2.01.1944- – vacat

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Sztokholmie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 219;
- AAN, zesp. 497, Poselstwo RP w Sztokholmie, sygn. 87, [2/497/0/-/87], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe Poselstwa RP w Sztokholmie, korespondencja, 1918–1919, k. 8; ibidem, sygn. 89, [2/497/0/-/89], Sprawy paszportowe osób udających się do Polski, korespondencja, tom II, 1918–1919, k. 41;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Sztokholmie, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 40; 1923, nr 3, s. 48, nr 7, s. 128, 134, nr 6, s. 115; 1926, nr 5, s. 45, nr 9, s. 116, nr 12, s. 182; 1928, nr 14, s. 273; 1929, nr 8, s. 154; 1932, nr 2, s. 16, nr 20, s. 171;
- RSZ: 1932, s. 240; 1933, s. 218; 1934, s. 216; 1935, s. 115–116; 1936, s. 116; 1937, s. 126; 1938, s. 136; 1939, s. 140.

TABRYZ
(obecnie Tebriz)

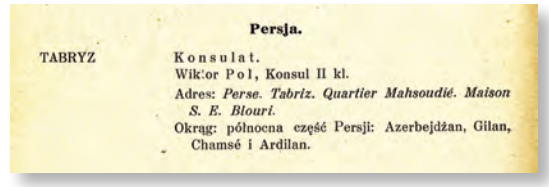
Persja.

TABRYZ — Konsulat.
Wiktor Pol, Konsul II kl.
Adres: *Perse. Tabriz. Quartier Mahsoudié. Maison S. E. Blouri.*
Okrąg: północna część Persji: Azerbejdżan, Gilan, Chamsé i Ardilan.

Państwo: Persja (obecnie Iran)

Ranga: 1928[760]–1.09.1931: konsulat

Kompetencja terytorialna: 1929: prowincja Gilan, wyłączona z kompetencji Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Teheranie[761]; 03.1929: włączono do kompetencji konsulatu prowincję Gilan, a w maju z powrotem włączono ją do kompetencji Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Teheranie[762]; 1929: północna część Persji: Azerbejdżan, Chamse i Ardilan

[758] Został zwolniony ze swej funkcji na własną prośbę.

[759] Sprawy handlowe i morskie, inne sprawy załatwiało Poselstwo RP w Sztokholmie.

[760] 1.03.1929 r. Walerian Łopatto został mianowany kierownikiem Konsulatu RP w Tabryzie, ale już w czerwcu 1929 r. Konsulat Generalny RP w Stambule informował, że nie został uruchomiony, zob.: Dz. Urz. MSZ, 1929, nr 1, s. 11, oraz AAN, zesp. 500, Konsulat Generalny RP w Stambule, sygn. 28, [2/500/0/-/28], Tworzenie konsulatów honorowych polskich za granicą, 1934, k. 67–77.

[761] Zob.: Dz. Urz. MSZ, 1929, nr 3, s. 51.

[762] Zob.: Komunikat z 14.03.1929 r. oraz komunikat z 11.05.1929 r. – ibidem, nr 1, s. 51; nr 4, s. 82.

Adres: 1928–1930: Perse, Tabryz, quartier Mahsoudié, maison de S.E. Blouri

Kierownik:

- 1.07.1928–1.09.1931 – Wiktor Szczepan Pol, wicekonsul, konsul (1.01.1929)
- 1.11.1928- – Walerian Łopatto
- 1.03.–06.1929 – Walerian Łopatto

Podległość: po likwidacji jego kompetencje przejęło przedstawicielstwo dyplomatyczne w Teheranie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 3;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 6339, [2/322/0/-/6339], Plan podróży służbowych po okręgu Konsulatu RP w Tabryzie. Pismo, 1930; ibidem, sygn. 6358, [2/322/0/-/6358], Persja. Otwarcie nowego konsulatu RP. Notatka, 1939;
- AAN, zesp. 592, Poselstwo RP w Teheranie, seria 7, sygn. 78, [2/592/0/7/78], Projekty utworzenia nowych placówek polskich – Konsulatu RP w Iranie w porcie Pahlevi, a następnie w Tabryzie. Instrukcja MSZ, raporty Poselstwa, 1939 r.;
- Dz. Urz. MSZ: 1928, nr 8, s. 155, 161, nr 9, s. 171, nr 14, s. 270; 1929, nr 1, s. 51, nr 4, s. 82, nr 12, s. 265; 1930, nr 8, s. 228, nr 13, s. 205.

TAGANROG

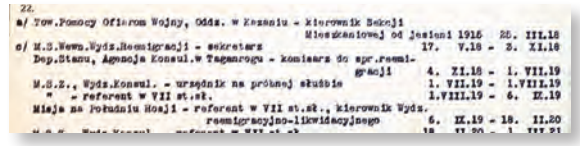
22.
a/ Tow.Pomocy Oficerom Wojny, Oddz. w Kazaniu - kierownik Sekcji Mieszkaniowej od jesieni 1915 25. III.16
c/ M.S.Wewn.Wydz.Reemigracji - sekretarz 17. V.18 - 3. XI.18
Dep.Stanu, Agencja Konsul.w Taganrogu - komisarz do spr.reemigracji 4. XI.18 - 1. VII.19
M.S.Z., Wydz.Konsul. - urzędnik na próbnej służbie 1. VII.19 - 1.VIII.19
" - referent w VII st.sł. 1.VIII.19 - 6. IX.19
Misja na Południu Rosji - referent w VII st.sł., kierownik Wydz. reemigracyjno-likwidacyjnego 6. IX.19 - 18. II.20

Państwo: Rosja

Ranga: 1918–1919[763]: agencja konsularna

Kompetencja terytorialna: brak informacji

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 4.11.1918–1.07.1919- – Wacław Gawroński[764]

Podległość: Rada Regencyjna w Warszawie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część VIII, Karty kwalifikacyjne pracowników urzędów centralnych, 1918–1939, teczka 243: MSZ, litera G, k. 7–8.

---

[763] Agencja Konsularna Departamentu Stanu Tymczasowej Rady Stanu Królestwa Polskiego.

[764] Wacław Gawroński używał tytułu komisarza do spraw reemigracji w Agencji Konsularnej Departamentu Stanu w Taganrogu.

TALLINN
(Tallin, Rewel)

Państwo: Estonia

Ranga: 2.09.1919- : agentura konsularna; 1920–30.09.1939: wydział konsularny

Kompetencja terytorialna: obszar Estonii

Adres: -24.05.1923: Kohtu Tänaw 10/2; 25.05.1923: Luisentaali Tänaw 7; 4.01.1924–1929: Kadriorg Poska 8, Kohtu Tänaw 10; 1930–1934: Kentmanni 20; 1935–1939: Kohtu Tänaw 10 m. 2

Kierownik:

- -1.01.1920–15.12.1921 – Wacław Matusewicz, agent konsularny, wicekonsul[765]
- 16.12.1921–31.12.1923 – Antoni Świerzbiński, konsul
- 1.01.–25.05.1924 – Tadeusz Zażuliński, tyt. *attaché*
- 26.05.1924–15.02.1925 – Tadeusz Zażuliński, tyt. sekretarz[766]
- 1.03.1925–1.07.1927 – Mieczysław Maliński, *attaché* konsularny
- 8.04.1929–31.07.1932 – Józef Wołodkowicz, II sekretarz, sekretarz (1.07.1929)
- 1.08.1932–15.05.1933 – Wacław Białokur, *attaché*, sekretarz (1.08.1934)
- 16.05.1933–21.01.1936 – Zbigniew Łasiński, *attaché*
- 1.02.1936–30.09.1939 – Józef Tyszka, *attaché*, II sekretarz (1.04.1939)

Podległość: działał w ramach przedstawicielstwa dyplomatycznego w Tallinie. Podlegały mu wicekonsulaty i konsulaty honorowe w Narwie, Kuressare, Tallinie i Tartu

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 214; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 2; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 2;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 40, nr 6, s. 109, nr 10, s. 194; 1924, nr 12, s. 205; 1925, nr 12, s. 190; 1926, nr 12, s. 172; 1927, nr 12, s. 174; 1928, nr 14, s. 261; 1929, nr 6, s. 132, nr 12, s. 255; 1930, nr 8, s. 217; 1931, nr 3, s. 25; 1932, nr 11, s. 155; 1933, nr 7, s. 54;
- RSZ: 1933, s. 160, 207; 1934, s. 154, 204; 1935, s. 49; 1936, s. 49; 1937, s. 58; 1938, s. 63; 1939, s. 61.

---

[765] Przynajmniej 1.09.1921 r. był wicekonsulem i kierownikiem wydziału konsularnego. Odszedł ze służby na własną prośbę. Zob.: Dz. Urz. MSZ, 1922, nr 2, s. 27.

[766] Wydział konsularny miał 1 etat (*attaché* konsularny) – AAN, zesp. 8, PRM, sygn. 3, t. 15, Wykaz stanowisk w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, ustalony na konferencji w Prezydium Rady Ministrów w styczniu 1925 r. Konsulaty i wydziały konsularne, k. 248.

TALLINN
(Tallin, Rewel)

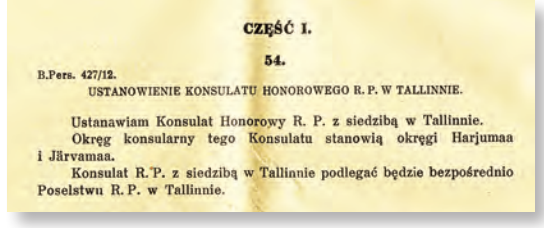
CZĘŚĆ I.

54.

B.Pers. 427/12.

USTANOWIENIE KONSULATU HONOROWEGO R. P. W TALLINNIE.

Ustanawiam Konsulat Honorowy R. P. z siedzibą w Tallinnie.
Okręg konsularny tego Konsulatu stanowią okręgi Harjumaa i Järvamaa.
Konsulat R. P. z siedzibą w Tallinnie podlegać będzie bezpośrednio Poselstwu R. P. w Tallinnie.

Państwo: Estonia

Ranga: 26.10.1934–5.10.1939: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: miasto Tallinn, prowincje Harju (Harju maakond) i Järva (Järva maakond)

Adres: 1935–1936: Paldiski 19; 1937–1939: Pärnu

Kierownik:

- 3.09.1934–5.10.1939 – August Merits, konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Tallinie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Tallinie, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 10, s. 194, nr 11, s. 214; 1926, nr 2, s. 24; 1934, nr 8, s. 92, 100;
- RSZ: 1933, s. 160, 207; 1934, s. 154, 204; 1935, s. 49; 1936, s. 49; 1937, s. 58; 1938, s. 63; 1939, s. 61.

TAMPERE

F I N L A N D J A

23/ KONSULAT HONOROWY R.P. w T A M P E R E

adres: Tampere /Finlande/O.Y. Lokomo A.B.

Konsul Honorowy — p. ARMAS NIKANDER

Komp. ter.: — data ustanowienia: 8.XIII.1932.

Departament HÄME — zakr. dział.: spr. handl. i propag.

podl. Posel. R.P. w Helsingforsie.

Państwo: Finlandia

Ranga: 8.08.1932–18.01.1942: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: prowincja Häme

Adres: 8.08.1932–1939: O.Y. Lokomo A.B.

Kierownik:

- 17.09.1932[767]–1939- – Armas Nikander, konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Helsinkach

Archiwum placówki: brak informacji

[767] Dekret nominacyjny min. spraw zagranicznych, z datą 17.09.1932 r., został doręczony 21.10.1932 r., listy komisyjne Prezydent RP podpisał 29.10.1932 r., *exequatur* dostarczone do Poselstwa RP w Helsinkach notą z 17.12.1932 r., konsulat honorowy w Tampere rozpoczął działalność w styczniu 1933 r.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 462, Poselstwo RP w Helsinkach, sygn. 35, [2/462/0/-/35], Konsulaty honorowe RP w Finlandii, organizacja i obsada, 1929–1935;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Tampere, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1932, nr 16, s. 224, nr 19, s. 257; 1933, nr 2, s. 13;
- RSZ: 1933, s. 161, 208; 1934, s. 155, 204; 1935, s. 51; 1936, s. 51; 1937, s. 60; 1938, s. 65; 1939, s. 63.

TAMPICO

AGENCIA CONSULAR DE POLONIA
EN TAMPICO, TAMPS.

POSELSTWO R. P.

Tampi

Państwo: Meksyk

Ranga: 1.05.1940–1945: agencja konsularna honorowa

Kompetencja terytorialna: stan Tamaulipas

Adres: -10.06.1940–1945: calle Muelle 115

Kierownik:

- 1.03.1940–1945- – Eduardo Assémat, agent konsularny honorowy[768]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Meksyku

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 24;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 335.
- AAN, zesp. 593, Poselstwo RP w Meksyku, seria 10, sygn. 126, [2/593/0/10/126], Konsulat Honorowy RP w Tampico – utworzenie, nominacja agenta konsularnego E. Assémat, nominacja, tekst ślubowania, umowa, korespondencja, wycinki prasowe, 1940, 1942–1944; ibidem, sygn. 133, [2/593/0/10/133], Ameryka Środkowa, Kuba, Meksyk, Ekwador, Wenezuela, opieka konsularna nad obywatelami polskimi na Kubie, utworzenie polskich konsulatów honorowych w Meksyku, powołanie konsulatów honorowych RP w Ameryce Środkowej, w Ekwadorze i w Wenezueli, kandydaci na konsulów

[768] Kontrakt agent konsularny honorowy podpisał 3.04.1940 r. Zakres działania: sprawy handlowe i propagandowe, nie wykonywał czynności konsularnych. Do 1946 r. działał jako wicekonsul honorowy.

honorowych, raporty Poselstwa RP w Meksyku, informacje, korespondencja, instrukcje, telegramy, wycinki prasowe, 1929–1940;

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Tampico, b.p.; ibidem, sygn. 1253, Wykaz urzędów zagranicznych RP na rok 1945, s. 15; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Meksyku na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 12–13 dokumentu.

TANANARYWA
(obecnie Antananarywa)

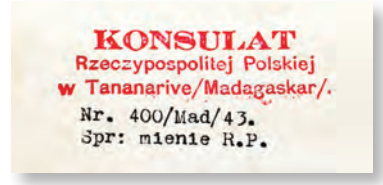
KONSULAT
Rzeczypospolitej Polskiej
w Tananarive/Madagaskar/.
Nr. 400/Mad/43.
Spr: mienie R.P.

Państwo: Francja (obecnie Madagaskar)

Ranga: 25.04.1933–24.09.1940: konsulat honorowy; 1940–1941: Biuro Polskie (*Office Polonais*), 1941–1943: Biuro Administracji Polaków (*Bureau d'Administration des Polonais*); 30.06.1943–1.07.1945: konsulat

Kompetencja terytorialna: 1933: francuski Madagaskar; 1945: Madagaskar i przyległe wyspy

Adres: 1934–01.1941-, 1945: rue de Liége

Kierownik:

- 25.04.1933–15.12.1941 – Robert Ducrocq, konsul honorowy, dyrektor
- 15.12.1941- – Robert Ducrocq, urzędnik *Bureau d'Administration des Polonais*[769]
- 1.07.1943–30.06.1945 – Tadeusz Drobniak, konsul, tyt. konsul generalny[770]

Podległość: konsulat generalny w Marsylii; placówka dyplomatyczna w Londynie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 731, Konsulat Honorowy RP w Tananarivie, [2/731/0] (28 j.a., 1933–1945)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 732, [2/464/0/8/732], Sprawy finansowe i inne konsulatów honorowych RP, 1935–1940; ibidem, sygn. 763, [2/464/0/8/763], Sprawy finansowe, organizacyjne i personalne Konsulatu Honorowego RP w Tananarivie, okólniki MSZ, instrukcje MSZ i Konsulatu RP w Marsylii, raporty

[769] Pomagał mu Polak – Zbigniew Michałowski (na etacie urzędnika od 12.1940). Załatwiał tylko sprawy handlowe i morskie.

[770] *Exequatur* Charles de Gaulle podpisał dopiero 3.04.1944 r. 1.09.1939 r. placówkę tworzyli: konsul honorowy oraz 1 etatowy p.k. (Zbigniew Michałowski); stan na 1.07.1944 r. 3 etaty (konsul, 2 p.k.) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu RP w Tananarivie; 1.01.1945 r. 2 etaty (konsul, 1 p.k.) – ibidem, sygn. 922, Konsulat RP w Tananarivie, Budżet N 1 na rok 1945, ważny od 1 I do 30 IV 1945 r., b.p.

Konsulatu Honorowego RP w Tananarivie i Konsulatu RP w Marsylii, umowa, korespondencja, biuletyny, 1931–1939; ibidem, sygn. 765, [2/464/0/8/765], Różne sprawy finansowe, organizacyjne i personalne dotyczące delegatur Biura Polskiego w Marsylii – biur polskich, m.in. w Tananarivie. Przekształcanie konsulatów w biura polskie, 1940–1941;

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 17;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 104;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 232; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 327;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/2/129, Teczka personalna Tadeusza Drobniaka;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 342, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat RP – Tananariva, 1945; ibidem, sygn. 551, Budżet placówek na 1942 r.; ibidem, sygn. 642, Sprawy finansowe placówek – Tananariva, 1945; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie Konsulatu RP w Tananarivie, 3.01.1944 r., b.p.; ibidem, sygn. 963, Sprawy personalne placówek – San Francisco, Lima, Asmara, Tananariva, 1944–1945; ibidem, sygn. 1027, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Tananariva, 01.1945–04.1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1933, nr 11, s. 110; 1934, nr 3, s. 40;
- RSZ: 1934, s. 159, 228; 1935, s. 60; 1936, s. 61; 1937, s. 70; 1938, s. 78; 1939, s. 76.

TANGER

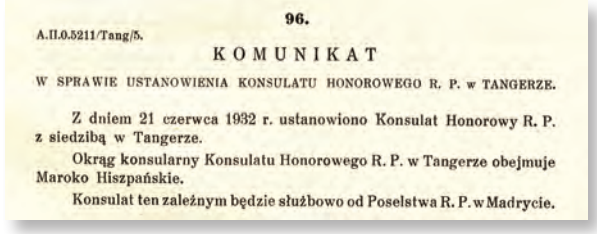
96.

A.II.0.5211/Tang/5.

KOMUNIKAT

W SPRAWIE USTANOWIENIA KONSULATU HONOROWEGO R. P. w TANGERZE.

Z dniem 21 czerwca 1932 r. ustanowiono Konsulat Honorowy R. P. z siedzibą w Tangerze.

Okrąg konsularny Konsulatu Honorowego R. P. w Tangerze obejmuje Maroko Hiszpańskie.

Konsulat ten zależnym będzie służbowo od Poselstwa R. P. w Madrycie.

Państwo: strefa neutralna administrowana przez Francję, od 1940 hiszpańska posiadłość w Afryce (obecnie Maroko)

Ranga: 21.06.1932–1933: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: hiszpańskie Maroko

Adres: brak informacji

Kierownik: vacat

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Madrycie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 982, Sprawy personalne placówek – Tanger, Brazzaville, Algier, Dublin, Sydney, Glasgow, Bagdad, Bogota, Hawana, Montevideo, 1944–1945;
- IPMS, Poselstwo RP w Madrycie, sygn. A.45, podzesp. 422, teczka 1, Organizacja urzędów dyplomatycznych i konsularnych – Tanger, 1941;
- Dz. Urz. MSZ: 1932, nr 12, s. 179;
- RSZ: 1933, s. 168, 228; 1934, s. 162, 229.

TARTU

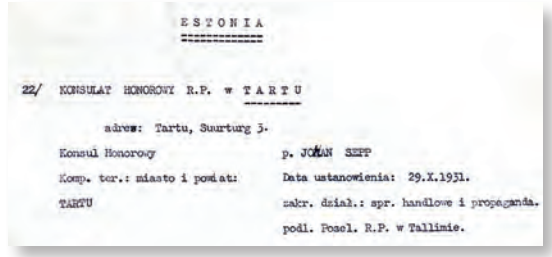
ESTONIA

22/ KONSULAT HONOROWY R.P. w TARTU

adres: Tartu, Suurturg 3.

Konsul Honorowy — p. JOHAN SEPP

Komp. ter.: miasto i powiat: — Data ustanowienia: 29.X.1931.

TARTU — zakr. działa.: spr. handlowe i propaganda.

podl. Posel. R.P. w Tallinie.

Państwo: Estonia

Ranga: 29.10.1931–5.10.1939: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: miasto i prowincja Tartu (Tartu maakond)

Adres: 1934: Pick; 1936–1939: Suurturg 3

Kierownik:

- 20.07.1931–1.08.1932 – Richard Grünthal, konsul honorowy
- 27.09.1932–5.10.1939 – Johan Sepp, konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Tallinie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 4, t. 17, Zmiany personalne w centrali Ministerstwa Spraw Zagranicznych i w urzędach podległych za granicą, 1931, k. 223;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Tartu, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1931, nr 14, s. 217, nr 16, s. 238; 1932, nr 16, s. 225–226, nr 20, s. 169;
- RSZ: 1932, s. 176; 1933, s. 160, 207; 1934, s. 154, 204; 1935, s. 50; 1936, s. 50; 1937, s. 59; 1938, s. 64; 1939, s. 62.

TASZKIENT
(Taszkent)

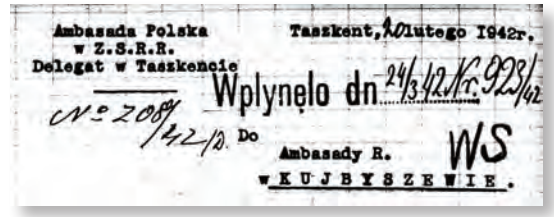
Ambasada Polska
w Z.S.R.R.
Delegat w Taszkencie
Taszkent, 10 lutego 1942 r.
Wpłynęło dn. 24/3/42 Nr. 923/42
Nº 208/42/D.
Do
Ambasady R.
w KUJBYSZEWIE.
WS

Państwo: Rosja, ZSRR (obecnie Uzbekistan)

Ranga: 1919[771]: agencja konsularna; 23.10.1941–7.03.1942: delegatura (przeniesiona do Samarkandy)

Kompetencja terytorialna: Uzbecka SRR

Adres: 1941: Hotel „National"

Kierownik:

- -20.10.1919–1923[772]- – Adrjan Jachimowicz
- -18.11.1941–7.03.1942 – Kazimierz Kazimierczak, z-ca delegata
- 23.10.1941–7.03.1942 – Jan Kwapiński, delegat[773]

Podległość: 1941: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Kujbyszewie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 39, Komitet Narodowy Polski w Paryżu, seria 2, sygn. 170, [2/39/0/2/170], Kraj. Organizacja placówek dyplomatycznych i konsularnych Państwa Polskiego, t. 1, 1919, Pismo Ministerstwa Spraw Zewnętrznych do Komitetu Narodowego [Polskiego] w Paryżu w sprawie Bliskiego Wschodu Azjatyckiego, 4.03.1919 r., skan 72;

---

[771] Sprawa jest niejasna, bo Adrjan Jachimowicz został zwolniony w 1923 r. ze służby „z powodu niedojścia do skutku utworzenia konsulatu", co nie oznacza, że nie funkcjonowała agencja konsularna.

[772] Formalnie odwołany w 1923 r. z powodu niedojścia do utworzenia konsulatu. Zob.: Dz. Urz. MSZ, 1923, nr 7, s. 133.

[773] Do 24.11.1941 r. Jan Kwapiński nie był uznawany przez miejscowe władze i Delegatura nie mogła oficjalnie działać. 7.03.1942 r. cały personel Delegatury wyjechał do Samarkandy, w Taszkiencie pozostał mąż zaufania Władysław Bugajski (notyfikowany 19.03.1942, 25.05.1942 aresztowany). Kwapiński wyjechał do Londynu. Zob. też: F. Mantel [pracownik Delegatury], *Wachlarz wspomnień*, Paryż 1980.

- AAN, zesp. 491, Konsulat RP w Buffalo, seria 7, sygn. 117, [2/491/0/7/117], Okólnik nr 170: Skład Poselstw i Konsulatów Rzeczypospolitej z dnia 20.10.1919 r., 24.10.1919 r., k. 5;
- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 44, [800/35/0/-/44], Sprawozdanie Działu Opieki Społecznej Ambasady RP w ZSRR za czas od 1.09. do 15.12.1941 r., skan 23;
- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 13b: Delegatura na Krasnojarski Kraj i obłast Irkucką, k. 83;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 7, s. 133.

TEGUCIGALPA

Państwo: Honduras

Ranga: lata 40. XX w.: konsulat honorowy[774]

Kompetencja terytorialna: obszar republiki Hondurasu

Adres: brak informacji

Kierownik:

- lata 40. XX w. – Jorge Fidel Durón, konsul honorowy[775]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Meksyku

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwa i publikacje urzędowe: brak informacji.

TEHERAN

Państwo: Persja (obecnie Iran)

Ranga: 11.10.1928–1945: wydział konsularny[776]

Kompetencja terytorialna: 1919: miasto Teheran oraz całe terytorium Persji; 1928: Iran, Irak, Afganistan; w marcu 1929: wyłączono z kompetencji konsulatu prowincję Gilan, która przeszła do kompetencji konsu-

[774] Więcej informacji może przynieść lektura pracy Marthy Luz Mejia – eadem, *Jorge Fidel Durón*, Tegucigalpa 1999.

[775] J. Drohojowski, *Jana Drohojowskiego wspomnienia dyplomatyczne*, Kraków 1972, wyd. 3., s. 282.

[776] Polskie władze podejmowały starania o utworzenie konsulatu generalnego honorowego w Teheranie. 5.09.1919 r. Naczelnik Państwa podpisał nominację na stanowisko konsula generalnego honorowego w Teheranie dla inż. Stanisława Podgórskiego (ur. 1850). Nie otrzymał on *exequatur* i ostatecznie w 1922 r. jego nominacja została cofnięta.

latu w Tabryzie, a już w maju tego samego roku z powrotem włączono ją do kompetencji wydziału konsularnego w Teheranie[777]; 1929: Persja z wyjątkiem okręgu konsulatu w Tabryzie; -1944–1945: Iran

Adres: 1926: hors de la Porte Davlète[778]; 1928–1939: Parc Amin-od-Dowleh Khiaban Darvazeh Shemiron

Kierownik:

- 5.09.1919–7.06.1922 – Stanisław Podgórski, konsul generalny honorowy[779]
- 1929 – vacat
- 16.10.1930–31.03.1934 – Michał Domaszewicz, *attaché*
- 1.10.1935–31.01.1937 – Adam Głogowski, *attaché* konsularny
- 1.05.1937–1942 – Zbigniew Ubysz, *attaché* poselstwa, sekretarz poselstwa[780]
- 1.05.1942–1.05.1945 – Witold Okoński, radca poselstwa, konsul[781]

Podległość: działał w ramach przedstawicielstwa dyplomatycznego w Teheranie; 1944: Minister-Delegat Rządu do Spraw Polskich na Wschodzie w Kairze

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 592, Poselstwo RP w Teheranie, [2/592/0] (137 j.a., 1934–1945)
- IPMS, zesp. A.36, Poselstwo RP w Teheranie (1 j.a., 1945)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Stanisław Podgórski, skan 195–200;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 2;
- AAN, zesp. 463, Ambasada RP w Paryżu, sygn. 276 [2/463/0/-/276], Organizacja placówek polskich we Francji: obsada personalna, przesyłki, sprawy gospodarcze i budżetowo-rachunkowe, korespondencja, 1919–1920;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 21;

---

[777] Dz. Urz. MSZ, 1929, nr 1, s. 51; nr 4, s. 82.

[778] Ibidem, 1926, nr 5, s. 60.

[779] Wniosek nominacyjny min. spraw zagranicznych oraz listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 5.09.1919 r. Stanisław Podgórski nie otrzymał *agrément* i nigdy nie objął stanowiska. 7.06.1922 r. Rada Ministrów uchwaliła jego odwołanie, dekret odwołujący Naczelnik Państwa podpisał 19.06.1922 r.

[780] Zbigniew Ubysz pracował w poselstwie w Teheranie od 1938 r., ale II sekretarzem był od 1.04.1939 r., a ponadto w 1942 r. miał służyć w Polskich Siłach Zbrojnych w Egipcie.

[781] 2.01.1944 r. wydział konsularny tworzyli: 1 urzędnik etatowy oraz 2 dietariuszy.

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 332;
- AAN, zesp. 592, Poselstwo RP w Teheranie, seria 7, sygn. 82, [2/592/0/7/82], Protokoły zdawczo-odbiorcze sporządzone przy przejmowaniu placówki przez posła Karola Badera i *chargé d'affaires* Witolda Okońskiego oraz protokoły przejęcia kluczy, pieczęci i archiwum tajnego, raport Poselstwa, 1937–1945; ibidem, sygn. 89, [2/592/0/7/89], Poselstwo RP w Teheranie – organizacja, personel, budżet, rachunki, sprawy poufne. Kontrola NIK w Wydziale Transportowym, likwidacja, przekazanie towarów. Opinie posła. Zatargi z Komisją Badawczą i Delegaturą MSW. Transport akt do Kairu. Opieka nad Polakami, pobór do wojska. Raporty, 1941–1945;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Teheranie na dzień 2 stycznia 1944 r., 18.01.1944 r., b.p., s. 1–5 dokumentu; ibidem, sygn. 965, Sprawy personalne placówek – Jerozolima, Tel-Aviv, Teheran, Lisbona, 1944–1945; ibidem, sygn. 1050, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Teheran, 01.1945–05.1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1929, nr 12, s. 265; 1935, nr 6, s. 148; 1937, nr 3, s. 62;
- RSZ: 1939, s. 88[782].

TEL-AVIV

Państwo: Palestyna, terytorium mandatowe Wielkiej Brytanii (obecnie Izrael)

Ranga: 4.06.1932[783]–1.02.1940: konsulat; 1.02.1940–5.07.1945: konsulat generalny (w wykazie placówek 1942 jako konsulat RP)

Kompetencja terytorialna: Syria oraz dystrykt Jaffa, wyłączony z okręgu konsulatu generalnego w Jerozolimie; 1945: Lydda-Jaffa

Adres: 1934–1944-: Montefiore street 43; 1945: 18, Dizengoff Rond

[782] Obok Poselstwa RP w Teheranie w okresie wojny działało także Biuro Pomocy, którym kierowali: 1.04.–30.11.1942 r. – Wacław Łaciński, radca MSZ; 29.12.1943–31.10.1944 r. – Zbigniew Jakubski, I sekretarz; -07.1945 r. – Franciszek Latosiński, II sekretarz; 1.05.1943–1.04.1945 r. – Stanisław Rosmański, konsul.

[783] Pozostaje problemem data uruchomienia konsulatu, gdyż np. Bernard Hausner pisał do Ambasady RP w Londynie, iż „uruchomienie" Konsulatu RP w Tel-Avivie nastąpi 9.08.1932 r. Zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1222, [2/503/0/8.5/1222], Skład konsulatów w Palestynie […], k. 90. W 1939 r. 6 etatów: wicekonsul oraz 5 p.k.

Kierownik:

- 1.11.1927–31.12.1933 – dr Bernard Hausner, konsul generalny[784]
- 1.01.1934–25.10.1936 – Stanisław Łukaszewicz, konsul
- 1.02.1937–1.02.1940 – Tadeusz Piszczkowski, *attaché* konsularny, wicekonsul (1939)[785]
- 1.02.1940[786]–22.01.1945 – Henryk Rosmarin, konsul generalny[787]

Podległość: konsulat generalny w Jerozolimie

Archiwum placówki:

- IPMS, Konsulat Generalny RP w Tel-Avivie, sygn. A.49 (183 j.a., 1927–1945)[788]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 6293, [2/322/0/-/6293], Raporty ekonomiczne Konsulatu RP w Tel-Avivie z prasy palestyńskiej, 1934–1936; ibidem, sygn. 6294, [2/322/0/-/6294], Raporty i przeglądy prasy gospodarczej Konsulatu RP w Tel-Avivie, 1936; ibidem, sygn. 6310, [2/322/0/-/6310], Działalność Konsulatu RP w Tel-Avivie, notatka, 1936; ibidem, sygn. 11640, [2/322/0/-/11640], Tworzenie Konsulatu Honorowego RP w Hawanie. Sprawa Konsulatu Honorowego w Tel-Avivie. Ra-

---

[784] Nominację na konsula generalnego w Tel-Avivie podpisał min. spraw zagranicznych 6.06.1932 r., zaś listy komisyjne Prezydent RP podpisał 13.08.1932 r.

[785] W dokumentach pojawia się dla okresu 1939–1940 r. jako konsul honorowy w Tel-Avivie dr Henryk Szoszkies – zob.: IJP-NY, zesp. 10, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 19, Akta osobowe pracowników KG RP w Nowym Jorku, 1930–1945, Litera S, część II, s. 96–103. Stan na 1.09.1939 r. 7 etatów (kierownik urzędu wicekonsul, referent handlowy p.k., referent prasowy p.k., kancelistka p.k., referent paszportowy, wizowy, wojskowy, prawny p.k., referent obywatelski p.k., woźny niższy funkcjonariusz państwowy) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 584, Lista etatów urzędu [Konsulatu RP w Tel-Avivie] na 1 IX 1939 r., 1944 r., b.p.; 1.01.1940 r. 3 etaty (wicekonsul, 1 p.k., niższy funkcjonariusz państwowy) – ibidem, Lista etatów urzędu [Konsulatu RP w Tel-Avivie] według stanu na 1 stycznia 1940 r., 1944 r., b.p.

[786] Według informacji zawartych w „The London Gazette" (nr 35138, z 18.04.1941) król Wielkiej Brytanii zaakceptował go na funkcji konsula generalnego – informacja z Foreign Office z 7.03.1941 r.

[787] W okresie 1.01.1941–1.01.1942 r. 4 etaty (konsul generalny, 2 p.k., 1 funkcjonariusz niższy) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 584, Lista etatów urzędu [Konsulatu RP w Tel-Avivie] według stanu na 1 I 1941 r., Wykaz etatów urzędu według stanu na 1 stycznia 1942 r., 1944 r., b.p.; stan na 1.07.1944 r. 6 etatów (konsul generalny, wicekonsul, 3 p.k., 1 funkcjonariusz niższy) – ibidem, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Generalnego RP w Tel-Avivie. Dodatkowo przydzielono 3 pracowników z innych placówek. Tyle samo etatów 1.01.1945 r., wicekonsula odwołano z dniem 30.04.1945 r. Na działalność placówki w 1945 r. przewidziano 464 funty miesięcznie (274 funty, 10 szylingów pensje, 37 funtów, 10 szylingów dodatki rodzinne, 25 funtów dodatek reprezentacyjny konsula generalnego, 127 funtów wydatki rzeczowe) – ibidem, sygn. 922, Konsulat Generalny RP w Tel-Avivie, Budżet N1 na rok 1945, b.p.; ibidem, Zestawienie wydatków rzeczowo-administracyjnych w stosunku rocznym, b.p. Na wydatki rzeczowo-administracyjne składały się: komorne, opał, światło, umundurowanie służby, remont pomieszczenia, świadczenia administracyjne, utrzymanie porządku, porto, telegramy, telefony, druki, książki i mapy, pisma, materiały pisarskie, remont i zakup drobnego inwentarza, podróże służbowe, ryczałt samochodowy, drobny remont, garaż i ubezpieczenie samochodu, zapomogi, wydatki propagandowo-prasowe.

[788] Zob. również: W. Milewski, A. Suchcitz, A. Gorczycki, op.cit., s. 54–55.

porty, notatki, korespondencja, 1927–1930, 1935, 1939; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4;

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 1.3.12, sygn. 291-292, [2/503/0/1.3.12/291-292], Palestyna. Raporty Konsulatu RP w Tel-Avivie – przeglądy prasy gospodarczej, t. I, II, 1933, 1936; ibidem, seria 8, sygn. 1739, [2/503/0/8/1739], Skład ambasady RP w Londynie oraz placówek polskich w posiadłościach brytyjskich, głównie mianowania, odwoływanie personelu, noty, korespondencja, notatki, 1942, k. 3, 42; ibidem, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 144; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 347; ibidem, seria 8.5, sygn. 1222, [2/503/0/8.5/1222], Skład konsulatów w Palestynie. *Agréments* etc. J. Adamkiewicz, O. Sas-Hubicki, T. Zbyszewski. Protest Zbyszewskiego przeciw mianowaniu B. Hausnera konsulem w Hajfie. Z. Kurnikowski. Noty, korespondencja, 1922–1931; ibidem, sygn. 1287, [2/503/0/8.5/1287], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe, gospodarcze Konsulatu RP w Tel-Avivie. Konsul Stanisław Łukaszewicz (korespondencja, raporty, wycinki prasowe i tłumaczenia artykułów, list komisyjny), 1933–1936;
- IH, zesp. 33, Ambasada Polski w Wielkiej Brytanii, sygn. 70, [800/33/0/-/70], Budżet Konsulatu Generalnego RP w Tel-Avivie według stanu na 1 maja 1940 r., skan 123, 130; ibidem, sygn. 87, [800/33/0/-/87], Polish Consulate in Tel-Aviv, General, Economic reports, 1930–1939, skan 37–1500;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagrnicznych, sygn. 474/1/R, k. 60–61;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 404, Sprawy wewnętrzne Konsulatu Generalnego RP – Tel-Aviv, 1944; IPMS, 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu Generalnego RP w Tel-Avivie na dzień 2 stycznia 1944 r., 29.03.1944 r., b.p., s. 1–4 dokumentu; ibidem, sygn. 910, Sprawy finansowe Konsulatu Generalnego RP w Tel-Avivie, 1945; ibidem, sygn. 965, Sprawy personalne placówek – Jerozolima, Tel-Aviv, Teheran, Lisbona, 1944–1945; ibidem, sygn. 1042, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Tel-Aviv, 01.1945–04.1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1929, nr 1, s. 51, nr 4, s. 82; 1932, nr 12, s. 160; 1933, nr 19, s. 185; 1937, nr 12, s. 344;
- RSZ: 1932, s. 226, 250–251; 1933, s. 181, 223; 1934, s. 175, 223; 1935, s. 102; 1936, s. 102; 1937, s. 111; 1938, s. 120; 1939, s. 122.

TOKIO

Państwo: Japonia

Ranga: 1919–4.10.1941: wydział konsularny[789]

Kompetencja terytorialna: 1921: Japonia wraz z Koreą oraz posiadłościami zamorskimi; 1926–1928: Japonia wraz z Koreą oraz posiadłości zamorskie, z wyjątkiem okręgu Konsulatu w Osace

Adres: 1921–1930-: 55 Zaimkucho, Azabu-ku (Azabo, Zeimakubo 55); 1933–1937: 3 Hiroocho Azabu-ku; 1938–1939: 9 Mita Tsuna-machi Schiba-ku

Kierownik:

- 15.08.1921–1.11.1923 – dr Otto (Otton Sas-) Hubicki, konsul
- 1.06.1928–31.05.1931 – dr Eugeniusz Banasiński, prowizoryczny *attaché* konsularny
- 1.07.1931–31.05.1933 – dr Wacław Zbyszewski, *attaché* konsularny
- 1.06.1934–1939 – Jacek Trawiński, II sekretarz poselstwa
- 1.04.1939–4.10.1941 – Karol Staniszewski, II sekretarz ambasady[790]

Podległość: działał w ramach przedstawicielstwa dyplomatycznego w Tokio; podlegały mu konsulaty honorowe w Osace i Jokohamie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 469, Poselstwo RP w Tokio, [2/468/0] (2 j.a., 1921, 1925–1928, brak dokumentów wydziału konsularnego)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Otton Sas-Hubicki, skan 213–215;
- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 4, t. 17, Ruch służbowy w miesiącu październiku 1923 r. w centrali i na placówkach Ministerstwa Spraw Zagranicznych, 5.11.1923 r., k. 111;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 209, 215; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/--/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 2;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 551, Budżet placówek na 1942 r.;

789 Tadeusz Romer wraz z personelem ambasady opuścił Japonię 26.10.1941 r.
790 Wydział konsularny tworzyli sekretarz ambasady oraz pracownik kontraktowy.

- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 42, nr 6, s. 110; 1924, nr 12, s. 207; 1925, nr 12, s. 193; 1926, nr 12, s. 175; 1928, nr 14, s. 264; 1929, nr 12, s. 260; 1930, nr 8, s. 223; 1933, nr 6, s. 49;
- RSZ: 1932, s. 200; 1933, s. 170, 222; 1934, s. 164, 221; 1935, s. 74; 1936, s. 74; 1937, s. 83; 1938, s. 91; 1939, s. 90.

TOLUCA

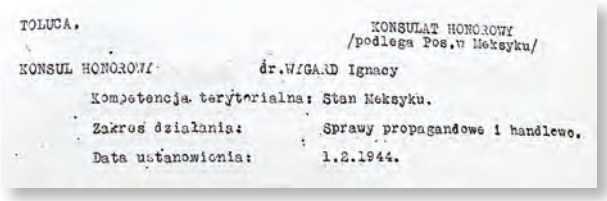
TOLUCA.

KONSULAT HONOROWY
/podlega Pos.w Meksyku/

KONSUL HONOROWY dr.WIGARD Ignacy

Kompetencja terytorialna: Stan Meksyku.

Zakres działania: Sprawy propagandowe i handlowe.

Data ustanowienia: 1.2.1944.

Państwo: Meksyk

Ranga: 1.02.1944–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1945: stan Meksyk

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 1.02.1944–1945- – dr Ignacy Wygard, konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Meksyku

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 24;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 335;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 1253, Wykaz urzędów zagranicznych RP na rok 1945, s. 15.

TØNSBERG

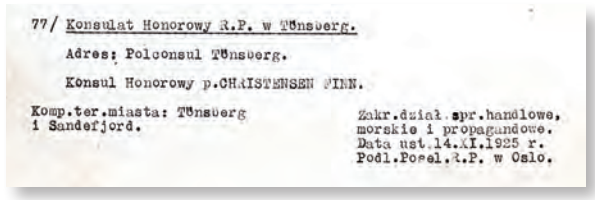
77/ Konsulat Honorowy R.P. w Tönsberg.

Adres: Poleonsul Tönsberg.

Konsul Honorowy p.CHRISTENSEN FINN.

Komp.ter.miasta: Tönsberg i Sandefjord.

Zakr.dział.spr.handlowe, morskie i propagandowe.
Data ust.14.XI.1925 r.
Podl.Posel.R.P. w Oslo.

Państwo: Norwegia

Ranga: 14.11.1925–1940: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1925–1928: miasta Tønsberg i Sandefjord, po utworzeniu konsulatów honorowych w Bergen i Stavanger (1929) miasta Tønsberg i Sandefjord oraz okręgi Vestfold i Telemark

Adres: Tønsberg

Kierownik:

- -1925–1940- – Finn Christensen, konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Oslo

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Tønsberg, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1925, nr 10, s. 146, nr 12, s. 196; 1926, nr 1, s. 11, nr 2, s. 22, nr 12, s. 178; 1927, nr 12, s. 181; 1929, nr 1, s. 1–2, nr 8, s. 154, nr 12, s. 264; 1930, nr 8, s. 227; 1932, nr 2 dodatek, s. 15;
- RSZ: 1932, s. 225; 1933, s. 180, 215; 1934, s. 174, 213; 1935, s. 101; 1936, s. 101; 1937, s. 110; 1938, s. 118; 1939, s. 120.

TORONTO

Państwo: Kanada

Ranga: 1.01.1944–1.01.1945-: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: brak informacji

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 1.01.1944–1.01.1945- – Karol Herse, konsul honorowy (etat wicekonsula z puli Poselstwa RP w Ottawie)

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Ottawie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1743, [2/503/0/8/1743], Projekt utworzenia i obsady nowych placówek polskich, głównie konsulatów honorowych. Raporty polskich placówek, korespondencja, notatki, 1940–1945, k. 1, 22–23;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p.

TREBIZONDA
(obecnie Trabzon)

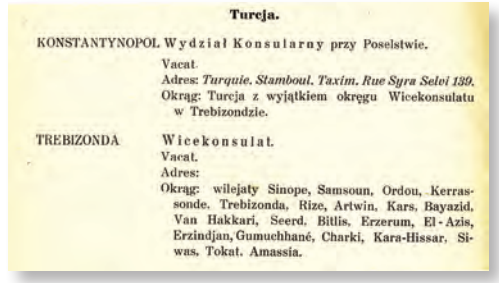
Turcja.

KONSTANTYNOPOL Wydział Konsularny przy Poselstwie.
Vacat.
Adres: *Turquie. Stamboul. Taxim. Rue Syra Selvi 139.*
Okrąg: Turcja z wyjątkiem okręgu Wicekonsulatu w Trebizondzie.

TREBIZONDA Wicekonsulat.
Vacat.
Adres:
Okrąg: wilejaty Sinope, Samsoun, Ordou, Kerrasonde, Trebizonda, Rize, Artwin, Kars, Bayazid, Van Hakkari, Seerd, Bitlis, Erzerum, El-Azis, Erzindjan, Gumuchhané, Charki, Kara-Hissar, Siwas, Tokat, Amassia.

Państwo: Turcja

Ranga: 1928: wicekonsulat

Kompetencja terytorialna: wilejaty Sinope, Samsoun, Ordou, Kerrasonde, Trebizonda, Rize, Artwin, Kars, Bayazid, Van Hakkari, Seerd, Bitlis, Erzerum, El-Azis, Erzindjan, Gumuchhané, Charki, Kara-Hissar, Siwas, Tokat, Amassia

Adres: brak informacji

Kierownik:

- -1928- – vacat
- -1.03.1929- – Walerian Łopatto[791]

Podległość: podlegał wydziałowi konsularnemu przedstawicielstwa dyplomatycznego w Konstantynopolu

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- Dz. Urz. MSZ: 1928, nr 14, s. 274; 1929, nr 1, s. 11.

TRIEST

Państwo: Włochy

Ranga: 1.07.1919–10.06.1940: konsulat

Kompetencja terytorialna: 1923–1926-: prowincje Triest, Istria, Venezia Giulia, Venezia Veneta, Udine, Belluno, Treviso, Vicenza, Werona, Padwa, Rovigo, Reggio Emilia, Modena, Bolonia, Ferrara, Rawenna, Forli, Pesaro, Urbino, Ankona, Macerata i Republika San Marino. W 1930 prowincje: Belluno, Bolzano, Ferrara, Fiume, Forli, Gorycja, Padwa, Pola, Rawenna, Rovigo, Trydent, Treviso, Triest, Udine, Wenecja, Werona, Vicenza, Zara; 1933: po utworzeniu konsulatu honorowego w Bolonii bez Ferrary, Forli i Rawenny; 1939: prefektury Bolzano, Trydent, Belluno, Padwa, Rovigo, Treviso, Udine, Wenecja, Werona, Vicenza, Fiume, Gorycja, Pola, Triest, Zara oraz Republika San Marino

Adres: 1921–1932: Piazza della Borsa 4; 1933–1938: via Luigi Cadorna 3; 1938–1939: via S. Michele 39

[791] Dz. Urz. MSZ, 1929, nr 1, s. 11. Z dniem 1.04.1929 r. został mianowany kierownikiem Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Turcji, co świadczyć może, że nie rozpoczął misji w Trebizondzie.

Kierownik:

- 1.07.–2.12.1919 – Józef Adamek, wicekonsul
- 3.12.1919–5.02.1920 – Stanisław Witkowski, konsul[792]
- 6.02.1920–27.01.1921 – Józef Adamek, wicekonsul
- 28.01.1921–30.06.1922 – Zbigniew August Miszke, wicekonsul[793], konsul
- 15.06.–7.10.1922 – Sylwester Gruszka, konsul[794]
- 8.10.–20.11.1922 – vacat
- 21.11.1922–30.09.1930 – Włodzimierz Kwiatkowski, konsul, konsul generalny
- 1.10.–1.11.1930 – vacat
- 1.11.1930–1.01.1933 – Eugeniusz Jordan-Rozwadowski, konsul generalny[795]
- 1.01.1933–28.02.1937 – Stanisław Dygat, konsul (nominowany jednocześnie konsulem RP w San Marino)
- 1.03.1937–13.06.1940 – Roman Wegnerowicz, konsul generalny
- -1945- – Zygmunt Wierski, agent konsularny, tyt. konsul

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Rzymie. Konsulatowi podlegał konsulat honorowy w Wenecji

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Sylwester Gruszka, skan 74–75, Stanisław Witkowski, skan 109, Zbigniew August Miszke, skan 147–148, 223;
- AAN, zesp. 39, Komitet Narodowy Polski w Paryżu, seria 2, sygn. 172, [2/39/0/2/172], Kraj. Organizacja placówek dyplomatycznych i konsularnych Państwa Polskiego, t. 3, 1919, Pismo Ministerjum Spraw Zagraniczych do Komitetu Narodowego Polskiego w Paryżu w sprawie nominacji Stanisława Witkowskiego, 28.06.1919 r., skan 146;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 220; ibidem, sygn. 4384, [2/322/0/-/4384], Sprawozdanie statystyczne z działalności i gospodarki Konsulatu RP w Trieście za rok budżetowy 1930/1931, 15.07.1931 r., k. 62–77; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276],

---

[792] Nominacja na stanowisko z datą 28.06.1919 r., listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 24.07.1919 r.

[793] Jako kierownik placówki w Trieście był także kierownikiem Konsulatu RP w San Marino – listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 23.05.1921 r. (Triest) oraz 5.09.1921 r. (San Marino).

[794] Listy komisyjne z 1.08.1922 r. określiły go jako „konsula Rzeczypospolitej Polskiej w San Marino z jurysdykcją na rzeczone miasto oraz obwód miasta San Marino i całe terytorium Republiki San Marino z rezydencją w Trieście". W RSZ, 1933, s. 30, podano następujące daty urzędowania: 15.06.–30.09.1922 r.

[795] List komisyjny datowany 5.06.1930 r. został podpisany 9.08.1930 r. Stan na 15.07.1931 r. 7 etatów (konsul generalny, wicekonsul, 4 p.k., 1 funkcjonariusz niższy – woźny).

Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 5; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4;

- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagraniczych, sygn. 474/1/W, k. 35–36;
- IPMS, zesp. A.60, Ambasada RP w Rzymie, sygn. 85, Konsulat RP w Trieście. Raport morski za 1932 rok, 1932;
- IPMS, zesp. A.61, Konsulat Generalny RP w Rzymie, sygn. 16, Konsulat RP w Trieście, 1935;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 49, nr 6, s. 117; 1924, nr 12, s. 215; 1925, nr 12, s. 201–202; 1926, nr 12, s. 184; 1927, nr 12, s. 187; 1928, nr 14, s. 275; 1929, nr 12, s. 270; 1930, nr 5, s. 110, nr 8, s. 233; 1932, nr 2, s. 21, nr 19, s. 260, nr 23, s. 196; 1933, nr 1, s. 4, nr 3, s. 20, nr 14, s. 144; 1936, nr 12, s. 345, 348; 1938, nr 5, s. 80;
- RSZ: 1932, s. 48, 199; 1933, s. 195, 220; 1934, s. 190, 219; 1935, s. 133; 1936, s. 134; 1937, s. 143; 1938, s. 157; 1939, s. 130, 165.

TROYES

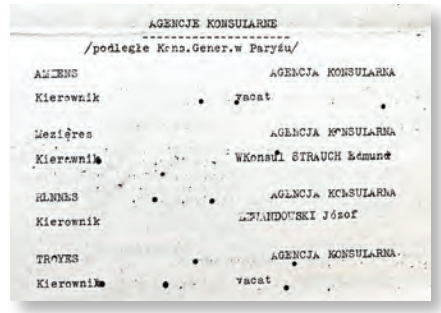
AGENCJE KONSULARNE
/podległe Kons.Gener.w Paryżu/
AMIENS AGENCJA KONSULARNA
Kierownik vacat
Mezières AGENCJA KONSULARNA
Kierownik WKonsul STRAUCH Edmund
ROUBAIX AGENCJA KONSULARNA
Kierownik ROMANOWSKI Józef
TROYES AGENCJA KONSULARNA
Kierownik vacat

Państwo: Francja

Ranga: 1945: agencja konsularna

Kompetencja terytorialna: brak informacji

Adres: brak informacji

Kierownik: 1945- – vacat[796]

Podległość: 1945: konsulat generalny w Paryżu

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 14;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 325;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 1253, Wykaz urzędów zagranicznych RP na rok 1945, s. 5.

[796] Mieczysław Skolimowski w kwietniu 1945 r. był przewidziany na agenta konsularnego w Troyes – IPMS, zesp. A.11, MSZ, sygn. 474/1/S, k. 68–69.

TULUZA

Toulouse, le 07 mars 1941

OFFICE POLONAIS TOULOUSE BIURO POLSKIE

p. Le Directeur de l'Office,

Stanisław Woźniak
Chef de Service

Państwo: Francja

Ranga: 1.09.1930–18.06.1940: konsulat[797]; 13.06.1940–1.12.1941: Biuro Polskie (*Office Polonais*); 1.12.1941–20.08.1944: Biuro Administracji Polaków (*Bureau d'Administration des Polonais*); 20.08.1944–1945: konsulat

Kompetencja terytorialna: departamenty Haute-Garonne, Tarn-et-Garonne, Lot, Lot-et-Garonne, Dordogne, Aveyron, Aude, Pyrénées-Orientales, Ariège, Gers, Hautes-Pyrénées, Heute-Vienne, Indre, Charente-Inférieure, Basses-Pyrénées, Gironde-et-Landes, Corrèze, Creuse, Deux Sèvres, Landes, Vendée; 1930: przejął okręg konsularny Dordogne od konsulatu w Bordeaux, a departamenty Aveyron, Hérault, Lot-et-Garonne, Lot, Tarn, Tarn-et-Garonne, Gers, Hautes-Pyrénées, Aude, Haute-Garonne, Ariège i Pyrénées-Orientales od konsulatu w Marsylii; 1945: departamenty Haute-Garonne, Tarn-et-Garonne, Lot, Lot-et-Garonne, Tarn, Dordogne, Aveyron, Aude, Pyrénées-Orientales, Ariège, Gers, Hautes-Pyrénées, Heute-Vienne, Vienne, Indre, Charente, Charente-Inférieure, Basses-Pyrénées, Gironde-et-Landes, Corrèze, Creuse, Deux Sèvres, Landes, Vendée

Adres: 1930–1934: 18, rue des Pyrénées; 1935–1937: 14, rue des Pyrénées, 10, rue Ninau; 1938–1939: 72, Bld. de Strasbourg; 1939: 18, rue des Pyrénées; -4.11.1940–24.02.1941-: 72, Bld. de Strasbourg; -22.04.–22.05.1943-: 3, rue Maletache; 1945: 11, rue Darquié

Kierownik:

- 1.09.1930–17.02.1931 – Filip Zawada, konsul
- 18.02.–30.06.1931 – vacat
- 1.07.1931–31.03.1933 – dr Adam Mikucki, konsul
- 1.05.1933–31.11.1937 – Antoni Chamiec, prowizoryczny konsul, konsul (1.03.1936)
- 1.12.1937[798]–31.12.1939 – Feliks Kopczyński, konsul
- 1.01.1940- – Stanisław Dygat, konsul

---

[797] W l. 1918–1919 działał na tym terenie Delegat „Urzędu Polskiego Spraw Cywilnych we Francji" w Tuluzie – AAN, zesp. 39, Komitet Narodowy Polski w Paryżu, seria 2, sygn. 170, [2/39/0/2/170], Raport Sekretariatu Jeneralnego do Prezydium Komitetu Narodowego Polskiego w przedmiocie reprezentacji zagranicznej Państwa Polskiego, 10.02.1919 r., skan 46. Był nim Franciszek Kozłowski, adres biura: 51, rue Rempart St. Etienne – ibidem, sygn. 171, [2/39/0/2/171], Kraj. Organizacja placówek dyplomatycznych i konsularnych Państwa Polskiego, t. 2, 1919, Spis Delegatur Polskich, marzec 1919 r., skan 55; ibidem, seria 7, sygn. 456, [2/39/0/7/456], Korespondencja urzędowa z instytucjami francuskimi i polskimi, 1918–1919, Pismo Urzędu Polskiego Spraw Cywilnych we Francji do francuskiego MSZ w sprawie notyfikowania przedstawiciela w Tuluzie, 8.10.1918 r., skan 61–62.

[798] Datę mianowania przesunięto z 1.11. na 1.12.1937 r., podobnie jak datę odwołania jego poprzednika konsula Antoniego Chamca – Dz. Urz. MSZ, 1937, nr 6, s. 132.

- 06.1940 – Czesław Bitner, tymczasowy kierownik[799]
- 24.09.1940–1.12.1941 – Bernard Fuksiewicz, dyrektor biura[800]
- 1.12.1941–1.12.1943- – Maurice-Louis Boucoiran (*Consul Général en retraite*, Francuz), dyrektor[801]
- 20.08.1944–10.02.1945 – dr Roman Wodzicki, tymczasowy kierownik[802]
- 10.02.–5.07.1945 – dr Roman Wodzicki, konsul

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Paryżu. Konsulatowi podlegał konsulat honorowy w Bordeaux oraz agenci konsularni w Agen, Limoges i Perigeux

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 465, Konsulat RP w Tuluzie, [2/465/0] (1487 j.a., 1930–1945)
- Biblioteka Polska w Paryżu, Archiwum Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej w Tuluzie, nr zesp. 2.18. (5 j.a., 1939–1941)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część VIII, Karty kwalifikacyjne pracowników urzędów centralnych, 1918–1939, teczka 250: MSZ, litera M, k. 54–56;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4;
- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 618, [2/464/0/8/618], Sieć konsularna, polska i obca, głównie we Francji. Sprawy utworzenia polskich agencji konsularnych w Maroku, Tunisie, Bordeaux, Tuluzie i Konsulatu Honorowego RP w Algierze, 1919–1931, k. 97; ibidem, sygn. 629, [2/464/0/8/629], Sprawy sądowe, policyjne, samochodowe. Zwolnienia samochodów konsularnych od cła, podatków. Sprawy kart cyrkulacyjnych. Okólnik MSZ, instrukcje Ambasady RP w Paryżu, raporty konsulatów RP w Marsylii, Monaco i Tuluzie, korespondencja, 1929–1939; ibidem, sygn. 728, [2/464/0/8/728], Konsulat RP w Tuluzie, otwarcie Konsulatu, przekazywanie akt petentów z Konsulatu RP w Marsylii, dotacje budżetowe, korespondencja, spisy akt, 1930;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich

---

[799] Brak potwierdzenia tej informacji o tymczasowym kierowaniem konsulatem w Tuluzie. Zob. też: T. Wyrwa, *Wychodźstwo polskie we Francji po kapitulacji z 1940 roku a rząd polski w Londynie,* „Zeszyty Historyczne" 1993, z. 104, s. 115.

[800] Biuro Polskie w Tuluzie miało 18 etatów (dyrektor, 14 p.k., 3 funcjonariuszy niższych).

[801] Maurice-Louis Boucoiran (1880–1953) był do 1940 r. konsulem generalnym Francji w Gandawie. W kwietniu 1943 r. w Biurze pracowali: Jerzy Morozewicz, Stanisław Woźniak, Andrzej Kuśniewicz, Tomasz Torchalski, Bolesław Wawrzynkiewicz.

[802] Stan na 30.11.1944 r. 10 etatów – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu RP w Tuluzie; 1.01.1945 r. 17 etatów (konsul, 2 *attaché*, 11 p.k. oraz 3 agentów konsularnych) – ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p.

placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 15;

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 326;
- AAN, zesp. 508, Konsulat Honorowy RP w Nicei, sygn. 91, [2/508/0/-/91], Sieć konsularna polska. Zawiadomienia o rozpoczęciu urzędowania Agencji Konsularnej RP w Algierze, Konsulatu w Tuluzie i zmianie jego adresu, informacja o istnieniu Konsulatu Honorowego RP w Monaco w 1942 r., korespondencja, 1923, 1930, 1942, 1944;
- AAN, zesp. 756, Centralne Biuro do Spraw Polaków w Vichy, sygn. 6, [2/756/0/-/6], *Bureau d'Administration des Polonais de Toulouse*, 1943;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/W, k. 93–94;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 292, Wodzicki; ibidem, sygn. 484, Sprawy wewnętrzne Konsulatu RP – Tuluza, 1945; ibidem, sygn. 551, Budżet placówek na 1942 r.; ibidem, sygn. 553, Sprawy wewnętrzne Konsulatu RP w Tuluzie, 1945; ibidem, sygn. 685, Odpis listu komisyjnego Romana Wodzickiego, b.p.; ibidem, sygn. 989, Sprawy personalne placówek – Tuluza, Ateny, 1944–1945; ibidem, sygn. 1052, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Tuluza, 01.1945–05.1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1930, nr 4, s. 73–74, nr 7, s. 180, nr 8, s. 219; 1932, nr 2 dodatek, s. 8; 1937, nr 4, s. 75, 78, nr 6, s. 132;
- RSZ: 1932, s. 39, 189; 1933, s. 166, 209; 1934, s. 160, 206; 1935, s. 59; 1936, s. 59; 1937, s. 68; 1938, s. 75; 1939, s. 73;
- *Annuaire Diplomatique et Consulaire de la République Française* (Paris), *pour*: 1931, s. 530.

TUNIS

Państwo: Francja, francuskie posiadłości w Afryce (obecnie Tunezja)

Ranga: 4.11.1932–30.09.1940: konsulat honorowy; 1.10.1940–29.02.1942: Biuro Polskie (*Office Polonais*); 1.03.1942–4.05.1943: Biuro Administracji Polaków (*Bureau d'Administration des Polonais*); 8.05.1943–1945: konsulat

Kompetencja terytorialna: protektorat Tunis[803]

Adres: 4.11.1932–30.09.1940: 11, rue de Bretagne; 1.10.1940–1945: 6, Avenue Carnot

[803] Zakres prac: sprawy handlowe i morskie, od 18.06.1936 r. orzymał prawo legalizowania dokumentów wystawionych lub uwierzytelnionych przez władze lokalne. W czerwcu 1940 r. konsulaty honorowe w Afryce Północnej zostały upoważnione do czynności wcześniej zarezorowanych dla Konsulatu Generalnego RP w Marsylii. Po uwolnieniu Tunisu w maju 1943 r. konsulat, jako placówka etatowa, otrzymał książeczki paszportowe i upoważnienie do ich wystawiania.

Kierownik:

- 20.05.1932[804]–24.09.1940 – Jean Orliac, konsul honorowy
- 1.10.1940–18.03.1941 – Jean Orliac, dyrektor Biura Polskiego[805]
- 18.03.1941–29.02.1942[806] – Tadeusz Dąbrowski, p.o. dyrektor Biura Polskiego
- 27.03.1942–10.05.1943 – Marc Pofilet, wicekonsul, dyrektor Biura Administracji Polaków[807]
- 10.05.1943–27.07.1944- – Tadeusz Dąbrowski, p.o. kierownik, wicekonsul[808]
- 27.10.1944- – Romuald Putryński, konsul
- -1945- – vacat

Podległość: konsulat generalny w Marsylii; 1944–1945: konsulat generalny w Algierze

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 554, Konsulat Honorowy RP w Tunisie, [2/554/0] (30 j.a., 1932–1945)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 3290, [2/322/0/-/3290], *Raport sur les fonctions du Consulat Honoraire de la Republique de Pologne a Tunis pendant la periode du 1-er Avril 1935 au 31 Mars 1936*, 24.04.1936 r., k. 44–57;
- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 618, [2/464/0/8/618], Sieć konsularna, polska i obca, głównie we Francji. Sprawy utworzenia polskich agencji konsularnych

---

[804] Biuro konsulatu zostało otworzone 4.11.1932 r. po przybyciu do Tunisu Tadeusza Dąbrowskiego (p.k.). Plany jego utworzenia były czynione już w 1926 r. Zob.: AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 618, [2/503/0/8/618], Sieć konsularna, polska i obca, głównie we Francji […], k. 115.

[805] Załatwiał tylko sprawy handlowe i morskie. Jean Orliac zmarł w listopadzie 1941 r., wcześniej przekazał na własność Polakom całe zakupione przez siebie wyposażenie placówki. Jedynym opłacanym pracownikiem Biura Polskiego był Tadeusz Dąbrowski, w jego mieszkaniu prywatnym mieściło się Biuro Polskie w Tunisie.

[806] Francuscy prefekci dowiedzieli się o reorganizacji „Biur Polskich" (także belgijskich, luksemburskich, holenderskich i norweskich) okólnikiem nr 85 sekretarza stanu ds. wewnętrznych (Jean Rivalland) z 6.01.1942 r. Decyzje o zmianie wydawało francuskie MSZ. W Tunisie nastąpiło to pismem z 24.01.1942 r. Abela Verdiera, konsula generalnego i szefa Kontroli Obcokrajowców we francuskim MSZ w Vichy, do Tadeusza Dąbrowskiego, który do drugiej połowy marca 1942 r. kierował urzędem jako p.o. dyrektor.

[807] Tadeusz Dąbrowski pełnił funkcję sekretarza Biura i praktycznie prowadził sprawy Biura. 8.11.1942 r. Niemcy zajęli Tunis, nie przeszkadzali w funkcjonowaniu „Biura Administracji Polaków". W tym samym budynku stacjonowały nawet oddziały SS, tak że tabliczka tej formacji wisiała obok plakietki Biura w jęz. polskim i francuskim. 7.05.1943 r. wojska alianckie wkroczyły do Tunisu, 10.05.1943 r. otwarty został konsulat honorowy.

[808] 1.09.1939 r. placówkę prowadzili konsul honorowy (Francuz) i wicekonsul honorowy (Polak); 1.07.1944 r. 3 etaty (wicekonsul, 1 p.k. i funkcjonariusz niższy) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Honorowego RP w Tunisie. 1.01.1945 r. 1 etat (wicekonsul) – ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p. Zakres działalności: sprawy handlowe i morskie, od 18.06.1936 r. legalizacja dokumentów, od maja 1943 r. także upoważnienie do wystawiania paszportów.

w Maroku, Tunisie, Bordeaux, Tuluzie i Konsulatu Honorowego RP w Algierze, […], 1919–1931; ibidem, sygn. 652, [2/464/0/8/652], Urlopy urzędnicze, raporty konsulatów RP w Algierze, Marsylii, Oranie i Tunisie, listy urlopowe, korespondencja, 1936–1939; ibidem, sygn. 676, [2/464/0/8/676], Biblioteka Konsulatu RP w Marsylii. Okólniki MSZ, raporty konsulatów RP w Marsylii i Tunisie, 1932–1935; ibidem, 731, [2/464/0/8/731], Sprawy finansowe i inne konsulatów honorowych RP. Instrukcje dla konsulatów honorowych. Zjazdy konsulów honorowych. Wnioski w sprawie sieci konsularnej w północnej Afryce, 1926–1935; ibidem, sygn. 732, [2/464/0/8/732], Sprawy finansowe i inne konsulatów honorowych RP, 1935–1940; ibidem, sygn. 764, [2/464/0/8/764], Sprawy finansowe, organizacyjne i personalne Konsulatu Honorowego RP w Tunisie. Sprawa zasiłków dla bezrobotnych Polaków w Tunisie. Instrukcje Konsulatu RP w Marsylii. Raporty Konsulatu Honorowego RP w Tunisie oraz Konsulatu RP w Marsylii, umowa, 1931–1940; ibidem, sygn. 765, [2/464/0/8/765], Różne sprawy finansowe, organizacyjne i personalne dotyczące delegatur Biura Polskiego w Marsylii – biur polskich, m.in. w Tunisie. Przekształcanie konsulatów w biura polskie, 1940–1941;

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 17;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 104;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 328;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 551, Budżet placówek na 1942 r.; ibidem, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Tunisie, b.p.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu RP w Tunisie na dzień 2 I 1944 r., 11.08.1944 r., b.p., s. 1–2 dokumentu; ibidem, sygn. 962, Sprawy personalne placówek – Dar-es-Salaam, Durban, Casablanca, Tunis, Kampala, Dakar, Salisbury, 1944–1945; ibidem, sygn. 1047, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Tunis, 01.1945–04.1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1932, nr 10, s. 148, nr 11, s. 154, nr 14, s. 210;
- RSZ: 1933, s. 165, 228; 1934, s. 159, 228; 1935, s. 61; 1936, s. 61; 1937, s. 70; 1938, s. 78; 1939, s. 76.

TURKU (Åbo)

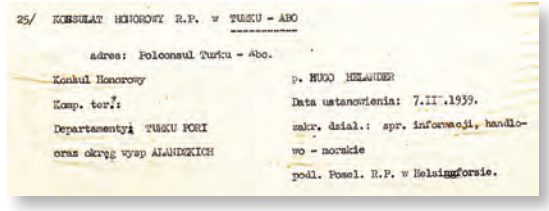
25/ KONSULAT HONOROWY R.P. w TURKU - ABO

adres: Poloconsul Turku - Abo.

Konsul Honorowy — p. HUGO HELANDER

Komp. ter.: — Data ustanowienia: 7.II.1939.

Departamenty: TURKU PORI — zakr. dział.: spr. informacji, handlowo - nowskie

oraz okręg wysp ALANDZKICH — podl. Posel. R.P. w Helsingforsie.

Państwo: Finlandia

Ranga: 7.03.1939–18.01.1942: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: prowincja Turku Pori oraz Wyspy Alandzkie (Ahvenanmaa)

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 7.03.1939–1940- – Hugo Alexander Helander, konsul honorowy[809]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Helsinkach

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 462, Poselstwo RP w Helsinkach, sygn. 35 [2/462/0/-/35], Konsulaty honorowe RP w Finlandii, organizacja i obsada, 1929–1935;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Turku-Abo, b.p.;
- RSZ: 1939, s. 64.

TURYN

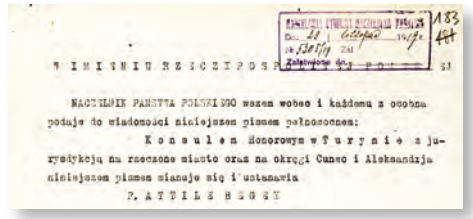
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ

NACZELNIK PAŃSTWA POLSKIEGO wszem wobec i każdemu z osobna podaje do wiadomości niniejszem pismem pełnozocnem:

Konsulem Honorowym w Turynie z jurysdykcją na rzeczone miasto oraz na okręgi Cuneo i Aleksandrja niniejszem pismem mianuje się i ustanawia

P. ATTILE BEGEY

Państwo: Włochy

Ranga: 1919–1.12.1928, 9.04.1939–10.06.1940: konsulat honorowy[810]

Kompetencja terytorialna: 1919–1939: miasto Turyn oraz prowincje Turyn, Aosta (Alessandria), Cuneo

Adres: 1921–1.12.1928: via Milano 20

Kierownik:

- -2.12.1919–1927- – Attile (Atilla) Begey, konsul honorowy[811]
- 29.04.1939–10.06.1940 – prof. Arturo Bersano, konsul honorowy

Podległość: konsulat generalny w Mediolanie; konsulat honorowy w Mediolanie

Archiwum placówki: brak informacji

---

809 Hugo Alexander Helander (1873–1963) był dyrektorem generalnym firmy produkującej obuwie.
810 Zakres działania: sprawy handlowe i propagandowe.
811 Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 2.12.1919 r.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Atilla Begey, skan 188;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 220; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 6;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Turynie, b.p.;
- IPMS, zesp. A.60, Ambasada RP w Rzymie, sygn. 87, Sprawa powierzenia Emilio Sciolli konsula honorowego RP w Turynie, 1934;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, s. 41, nr 6, s. 116; 1923, nr 3, s. 50; 1924, nr 12, s. 215; 1925, nr 12, s. 202; 1926, nr 12, s. 184; 1927, nr 12, s. 187, 192;
- RSZ: 1939, s. 166.

TYFLIS
(od 1936 Tbilisi)

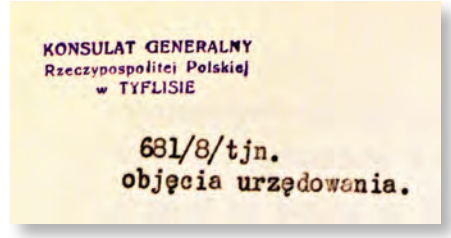
KONSULAT GENERALNY
Rzeczypospolitej Polskiej
w TYFLISIE

681/8/tjn.
objęcia urzędowania.

Państwo: Gruzja, ZSRR (obecnie Gruzja)

Ranga: 1919: agencja konsularna; 1920: konsulat; 18.10.1926–1937[812]: konsulat generalny

Kompetencja terytorialna: obszar Gruzji; 18.10.1926: Zakaukaska SFRR

Adres: 1926–1927: rue Kecchoweli 1; 1927–1937: ul. Korganowska 24

Kierownik:

- 1919- – Wacław Ostrowski[813]
- 17.08.1926–31.08.1931 – Zygmunt Mostowski, konsul, konsul generalny (1.07.1930)
- 1.09.–1.11.1931 – Wiktor Szczepan Pol, konsul
- 1.09.1931–30.04.1932 – Stanisław Oraczewski, konsul
- 1.05.1932–31.10.1933 – Adam Stebłowski, konsul generalny
- 1.11.1933–31.08.1936 – Tadeusz Jerzy Kłopotowski, konsul
- 1.09.1936[814]–1.01.1938 – Ksawery Józef Zalewski, tyt. konsul

Podległość: 18.10.1926: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Moskwie

Archiwum placówki: brak informacji

---

[812] Według Wojciecha Skóry konsulat generalny istniał od 30.06.1925 r.

[813] Wacław Ostrowski występował w 1918 r. jako przedstawiciel Rady Regencyjnej na Azerbejdżan, Gruzję i Armenię.

[814] Urzędowanie rozpoczął 13.10.1936 r.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 2;
- AAN, zesp. 39, Komitet Narodowy Polski w Paryżu, seria 2, sygn. 170, [2/39/0/2/170], Kraj. Organizacja placówek dyplomatycznych i konsularnych Państwa Polskiego, t. 1, 1919, Pismo Ministerstwa Spraw Zewnętrznych do Komitetu Narodowego [Polskiego] w Paryżu w sprawie Bliskiego Wschodu Azjatyckiego, 4.03.1919 r., skan 72;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 6819, [2/322/0/-/6819], Pismo konsula generalnego RP w Tyflisie do ambasadora RP w Moskwie w sprawie objęcia urzędowania, 19.10.1936 r., k. 21–22; ibidem, sygn. 6825, [2/322/0/-/6825], Utworzenie Konsulatu Generalnego RP w Tyflisie. Raport, 1923; ibidem, sygn. 6843, [2/322/0/-/6843], Pożegnanie konsula RP w Tyflisie. Raport, 1936; ibidem, sygn. 11238, [2/322/0/-/11238], Raporty prasowe Konsulatu Generalnego RP w Tyflisie, dotyczące sytuacji wewnętrznej i polityki zagranicznej ZSRR, 1930; ibidem, sygn. 11422, [2/322/0/-/11422], Dług b. konsula włoskiego w Tyflisie. Raport, noty, korespondencja, 1924, 1927–1930;
- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 9.3, sygn. 3267, [2/474/0/9.3/3267], Zjazd konsulów polskich w ZSRR w 1927 r., protokół, 1928;
- AAN, zesp. 510, Ambasada RP w Moskwie, seria 1, sygn. 36, [2/510/0/1/36], Sytuacja wewnętrzna ZSRR. Charakterystyki tajne przywódców radzieckich. Informacje, m.in. Konsulatu Generalnego RP w Tyflisie, 1927; ibidem, seria 7, sygn. 200, [2/510/0/7/200], Konsulat Generalny RP w Tyflisie. Raport administracyjny za rok 1927, warunki lokalowe, kontakty personelu z władzami i miejscową ludnością, projekt preliminarza budżetowego na 1928/1929, zwroty kosztów, dofinansowanie, placówki państw obcych w Tyflisie. Raporty, korespondencja, 1927;
- Dz. Urz. MSZ: 1926, nr 8, s. 98, 101, nr 12, s. 185; 1927, nr 3, s. 47, nr 8, s. 128, nr 12, s. 188, nr 14, s. 276; 1929, nr 12, s. 271; 1930, nr 8, s. 234; 1931, nr 12, s. 204, nr 22, s. 309; 1932, nr 2, s. 22, nr 8, s. 127–128; 1933, nr 15, s. 152; 1938, nr 1, s. 13;
- RSZ: 1932, s. 255; 1933, s. 197, 221; 1934, s. 192, 220; 1935, s. 138; 1936, s. 139; 1937, s. 148.

UŻHOROD
(Ungvár)

WICEKONSULAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
UŻHOROD.
L. Prez 126/29 192

Państwo: Czechosłowacja, po 1938 Węgry, ZSRR (obecnie Ukraina)

Ranga: 1.07.1928–1.08.1933: wicekonsulat; 1.08.1933–8.08.1940: konsulat[815]

[815] K. Mozgawa, *Organizacja i obsada personalna placówki konsularnej Rzeczypospolitej Polskiej w Użhorodzie w latach 1928–1938*, „Scripta Historica" 2017, nr 23, s. 181–214.

Kompetencja terytorialna: 1928: Ruś Podkarpacka (Przykarpacka 1929) oraz wschodnie okręgi Słowacji – Koszyce miasto i okrąg (Košice), Gelnica, Sabinov, Preszów (Prešov), Stropkov, Medzilaborce, Snina, Humenné, Vranov nad Topľou, Giraltovce, Michalovce, Trebišov, Kráľovský Chlumec, Sobrance, Moldava nad Bodvou i Veľké Kapušany; 1939: komitaty Abaúj-Torna, Ung, Ugocsa, Bereg i Marmarosz (Maramureş)

Adres: 1.07.1928: Luckajeva (Luckaja) 3; 17.12.1928–1932: plac Žatkowicza 6; 1934–1939: Lva Tolstého (Tolstoi) 13

Kierownik:

- 1.07.1928–1.10.1930 – dr Zygmunt Zawadowski, *attaché* konsularny, tyt. wicekonsul
- 16.07.1930–31.01.1934 – Michał Świerzbiński, konsul[816]
- 1.02.1934–15.03.1939 – Mieczysław Chałupczyński, konsul
- 16.03.–1.07.1939 – Jerzy Szczeniowski, konsul
- 1.09.1939–8.08.1940 – Michał Czudowski, konsul

Podległość: przedstawcielstwo dyplomatyczne w Budapeszcie

Archiwum placówki:

- AAN, Konsulat RP w Użhorodzie, sygn. 2/460/0 (151 j.a., 1928–1938)
- IPMS, Konsulat RP w Użhorodzie, A.30 (1 j.a., 1939–1940)[817]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 1470, [2/322/0/-/1470], Czechosłowacja. Użhorod, Konsulat RP – umowy z pracownikami, teksty, korespondencja, b.d.; ibidem, sygn. 1494, [2/322/0/-/1494], Sprawy organizacyjne i personalne MSZ, korespondencja, okólniki, k. 98; ibidem, sygn. 5587, [2/322/0/-/5587], Raporty prasowe konsulatów RP w Bratysławie, Koszycach i Użhorodzie, 1930–1931; ibidem, sygn. 5589-5590, [2/322/0/-/5589-5590], Raporty prasowe placówek polskich w Czechosłowacji, 1938–1939; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4;
- AAN, zesp. 456, Poselstwo RP w Pradze, seria 6, sygn. 111, [2/456/0/6/111], Raporty prasowe Wicekonsulatu RP w Użhorodzie. Charakterystyka polityczna prasy Rusi Podkarpackiej i Wschodniej Słowacji, zagadnienia lokalne, sprawy polskie, 1930–1932; ibidem, seria 9.1, sygn. 126, [2/456/0/9.1/126], Interwencje dyplomatyczne w sprawie osób prywatnych: geologa dra Zdzisława Opolskiego, aresztowanego pod zarzutem szpiegostwa, Piotra Maka i Jakuba Kowalczyka zatrzymanych na granicy (raporty Poselstwa RP w Pradze i Konsulatu RP w Użhorodzie, odpowiedź czeskiego MSZ na notę Poselstwa, korespondencja, wycinek prasowy), 1930–1931, 1937; ibidem, seria 1.1.2, sygn. 136, [2/456/0/1.1.2/136], Autonomia Rusi Podkarpackiej. Raporty Poselstwa RP w Użhorodzie, projekty ustaw, korespondencja, wycinki prasowe, 1936–1937;

[816] Objął funkcję 1.10.1930 r.

[817] Zob. również: W. Milewski, A. Suchcitz, A. Gorczycki, op.cit., s. 52–53.

- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Marsylii, seria 8, sygn. 696, [2/464/0/8/696], Konsulat RP w Użhorodzie. Zmiana nazwy urzędu w związku z przywróceniem dawnej nazwy miasta – Ungvár. Okólnik MSZ, 1938;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/C, k. 73–74; ibidem, sygn. 474/1/S, k. 190–191;
- Dz. Urz. MSZ: 1928, nr 8, s. 154, nr 13, s. 227, nr 14, s. 260; 1929, nr 12, s. 254; 1930, nr 8, s. 216; 1932, nr 2 dodatek, s. 5; 1933, nr 14, s. 140, nr 20, s. 195, 197;
- RSZ: 1932, s. 56, 171; 1933, s. 157, 206; 1934, s. 151, 202; 1935, s. 43; 1936, s. 43; 1937, s. 52; 1938, s. 56; 1939, s. 43, 150.

VANCOUVER

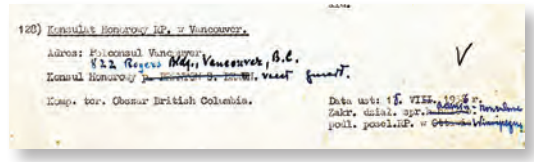
120) Konsulat Honorowy RP. w Vancouver.
Adres: Faconsul Vancouver
822 Rogers Bldg., Vancouver, B.C.
Konsul Honorowy
Komp. ter. Obszar British Columbia.
Data ust: 15. VIII. 19
Zakr. dział. spr.
poll. poselsk.

Państwo: Kanada, dominium Wielkiej Brytanii (obecnie Kanada)

Ranga: 15.06.1936–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: British Columbia

Adres: 822, Rogers Building

Kierownik:

- 15.06.1936–1939- – Brenton S. Brown, konsul honorowy[818]
- 1.04.1945- – Douglas M. Brown, wicekonsul honorowy

Podległość: konsulat w Winnipeg

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 1823, [2/490/0/-/1823], Sieć oraz kompetencje terytorialne polskich urzędów dyplomatycznych i konsularnych w Stanach Zjednoczonych AP (korespondencja), 1919–1921;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 144; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 349; ibidem, seria 8.5, sygn. 1226, [2/503/0/8.5/1226], Projekty utworzenia nowych placówek (Kanada, Australia, Afryka Pd., Singapur, Gold Coast, Nikaragua, Afganistan). Raporty, listy komisyjne, umowy, korespondencja, sprawozdanie *Société Commercial de l'Ouest Africain*, 1933–1939, k. 2–3; ibidem, sygn. 1312, [2/503/0/8.5/1312], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe konsulatów honorowych RP

[818] Zakres działania: sprawy administracyjno-konsularne, handlowe.

w Liberii i Vancouver. Trudności Konsulatu Honorowego RP w Liberii. Mianowanie konsula w Vancouver. Plan rozszerzenia sieci konsularnej na terenie Imperium Brytyjskiego. Korespondencja, memoriał, noty, listy komisyjne, raporty, 1935–1937, 1939;

- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Vancouver, b.p.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu RP w Winnipeg na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 8 dokumentu;
- Dz. Urz. MSZ: 1936, nr 7, s. 172;
- RSZ: 1938, s. 97; 1939, s. 160.

VERACRUZ
(Vera Cruz)

Państwo: Meksyk

Ranga: 30.05.1932[819]–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: stany Veracruz, Oaxaca, Chiapas i Tabasco

Adres: 1936–1945: Gran Hotel Diligencias Esquina Independencia y calle Miguel Lerdo 6 (bajos)

Kierownik:

- 5.10.1932–14.01.1937 – Jean Barraquet, konsul honorowy[820]
- 12.01.1938–1945- – Rolando Reyes Senties, wicekonsul honorowy[821]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Meksyku

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 3290, [2/322/0/-/3290], Sprawozdanie roczne [1.04.1935–30.03.1936] Konsulatu Honorowego w Veracruz, 21.04.1936 r., k. 89–90;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich

[819] Według AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], […] wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., k. 24, data powołania konsulatu honorowego w Veracruz to 2.03.1932 r.

[820] *Exequatur* z 2.03.1933 r. Na dokumentach stawiał pieczątkę „Konsulat Polski w Veracruz".

[821] Zakres działania: sprawy handlowe i morskie, w czasie wojny także propagandowe. 2.09.1938 r. otrzymał upoważnienie MSZ do wizowania świadectw pochodzenia towarów, wizowania świadectw zdrowotności przesyłki towarowej oraz legalizowania dokumentów publicznych.

placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 24;

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 335;
- AAN, zesp. 593, Poselstwo RP w Meksyku, seria 10, sygn. 117, [2/593/0/10/117], Konsulat Honorowy RP w Veracruz – utworzenie, nominacja dla wicekonsula honorowego Rolanda Reyes Sentiesa, nominacja, umowa, korespondencja, wycinki prasowe, fotografia, 1938, 1941; ibidem, sygn. 134, [2/593/0/10/134], Ameryka Łacińska, m.in. kandydaci na konsulów honorowych w Meksyku w Merida i Veracruz, projekty utworzenia nowych placówek konsularnych polskich w Ameryce Łacińskiej oraz kandydaci na konsula honorowego Meksyku w Gdyni i w Warszawie, raporty, informacje, korespondencja, życiorysy kandydatów, zdjęcia, wycinki prasowe, 1933–1944; ibidem, seria 12, sygn. 158, [2/593/0/12/158], Działalność konsulów polskich w Meksyku i Ameryce Środkowej, raporty, upoważnienia, instrukcje MSZ, korespondencja, 1928, 1929, 1932–1939, 1942, 1944;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Veracruz, b.p.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Meksyku na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 13 dokumentu;
- Dz. Urz. MSZ: 1932, nr 12, s. 161, nr 20, s. 169; 1937, nr 1, s. 38; 1938, nr 2, s. 32, nr 5, s. 80;
- RSZ: 1933, s. 174, 231; 1934, s. 168, 231; 1935, s. 87; 1936, s. 87; 1937, s. 96; 1938, s. 104; 1939, s. 102.

VICHY

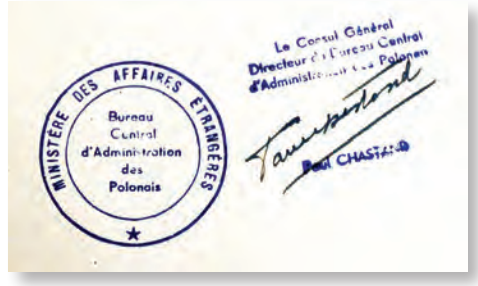

Państwo: Francja

Ranga: -8.01.1941-: *Directeur Général des Offices Polonaise en France*; 15.12.1941–31.12.1943-: *Bureau Central d'Administration des Polonais*

Kompetencja terytorialna: Francja i posiadłości francuskie

Adres: 1942–28.02.1943-: 33, Place de l'Hôtel des Postes

Kierownik:

- 21.09.1940–12.1942 – Stanisław Zabiełło, dyrektor generalny Biur Polskich[822]

[822] Generalna Dyrekcja Biur Polskich miała 10 etatów (dyrektor generalny, 7 p.k., 2 funkcjonariuszy niższych).

- 15.12.1941–31.12.1943- – Paul Chastand (*consul général en retraite*, Francuz), dyrektor Biura Centralnego Administracji Polaków[823]

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 756, Centralne Biuro do Spraw Polaków w Vichy, [2/756/0] (15 j.a., 1942–1944)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 464, Konsulat RP w Masylii, seria 8, sygn. 667, [2/464/0/8/667], Różne sprawy personalne [placówek polskich we Francji]. Urzędnicy MSZ przebywający w okręgach konsulatów RP w Marsylii, Nicei i Tuluzie pozbawieni pracy z powodu wojny. Instrukcje Ambasady RP w Vichy, raporty konsulatów RP w Marsylii i Nicei, spisy, 1940; ibidem, seria 9, sygn. 835, [2/464/0/9/835], Uchodźcy wojenni z Polski w okręgu Konsulatu RP w Marsylii: pomoc udzielana przez Konsulat (Biuro Polskie) i podległe placówki oraz Polski Czerwony Krzyż. Stosunek francuskich władz do uchodźców. Instrukcje Ambasady RP w Vichy i Dyrektora, 1940–1941;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 551, Budżet placówek na 1942 r.

VICTORIA

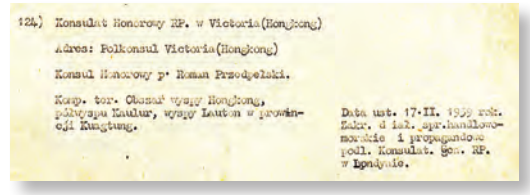
124) Konsulat Honorowy RP. w Victoria(Hongkong)

Adres: Polkonsul Victoria(Hongkong)

Konsul Honorowy p. Roman Przedpełski.

Komp. ter. Obszar wyspy Hongkong, półwyspu Kaulur, wyspy Lauton w prowincji Kungtung.

Data ust. 17.II. 1939 rok. Zakr. d ład. spr.handlowo-morskie i propagandowe podl. Konsulat. gen. RP. w Londynie.

Państwo: Hongkong, kolonia brytyjska (obecnie prowincja Chińskiej Republiki Ludowej)

Ranga: 17.02.1939–1940-: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: obszar wyspy Hongkong, półwyspu Kaulur, wyspy Lanton w prowincji Kuantung

Adres: Polconsul Victoria

Kierownik:

- 1.07.1939- – Roman Przedpełski, konsul honorowy

Podległość: konsulat generalny w Londynie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 109;

[823] Wiesław Dąbrowski został „radcą technicznym" (*conseiller technique*) *Bureau Central d'Administration des Polonais*, w praktyce prowadził Biuro Centralne. Chastanda zastępował konsul Tomasini (28.08.–3.09.1942-).

- IH, zesp. 33, Ambasada Polski w Wielkiej Brytanii, sygn. 87, [800/33/0/-/87], Polish Consulate in Hong Kong, 1939, skan 1–25;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Victorii, b.p.;
- RSZ: 1939, s. 19, 158.

VIGO

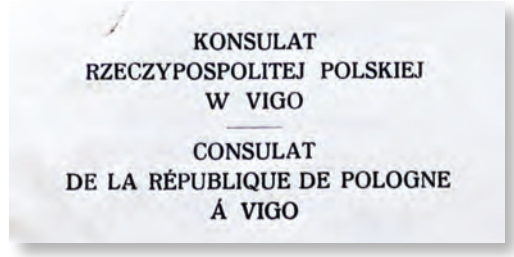
KONSULAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W VIGO

CONSULAT
DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE
Á VIGO

Państwo: Hiszpania

Ranga: 19.01.1933–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: prowincje Pontevendra, La Coruna, Lugo i Orense

Adres: 1934[824]–1938: 3, Avenida de la Libertad; 1938–1945: 3, Avenida Cánovas del Castillo

Kierownik:

- 1935–1945- – Isaac Iglesias Roura, konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Madrycie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 20;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 331;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Vigo, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1933, nr 3, s. 20;
- RSZ: 1933, s 168, 210; 1934, s. 162, 207; 1935, s. 66; 1936, s. 66; 1937, s. 75; 1938, s. 83; 1939, s. 82.

[824] O zmianie adresu w 1943 r. poinformowano w: Dz. Urz. MSZ, 1934, nr 2, s. 20.

VIIPURI
(Wyborg)

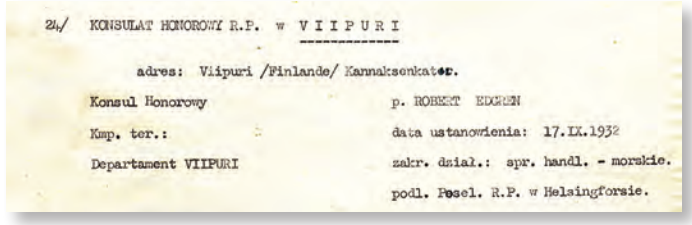
24/ KONSULAT HONOROWY R.P. w VIIPURI

adres: Viipuri /Finlande/ Kannaksenkatu 1.

Konsul Honorowy — p. ROBERT EDGREN

Kmp. ter.: — data ustanowienia: 17.IX.1932

Departament VIIPURI — zakr. dział.: spr. handl. - morskie.

podl. Pośel. R.P. w Helsingforsie.

Państwo: Finlandia

Ranga: 17.09.1932[825] (8.08.1932[826])–18.01.1942: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: prowincja Viipuri

Adres: 1932: Torkelinkatu 12; 1933–1939: Kannalsenkatu 1

Kierownik:

- 24.11.1932[827]–12.02.1944- – Robert Edgren, konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Helsinkach

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 462, Poselstwo RP w Helsinkach, sygn. 35, [2/462/0/-/35], Konsulaty honorowe RP w Finlandii, organizacja i obsada, 1929–1935;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Viipuri, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1932, nr 16, s. 224; 1933, nr 2, s. 20, nr 4, s. 29;
- RSZ: 1933, s. 161, 208; 1934, s. 155, 204; 1935, s. 52; 1936, s. 52; 1937, s. 61; 1938, s. 66; 1939, s. 64.

WALENCJA

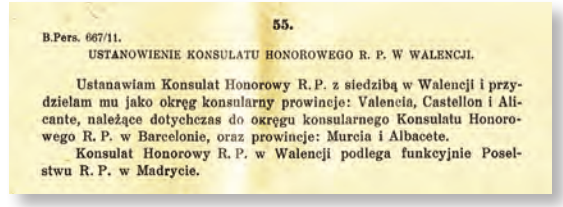
B.Pers. 667/11. 55.

USTANOWIENIE KONSULATU HONOROWEGO R. P. W WALENCJI.

Ustanawiam Konsulat Honorowy R. P. z siedzibą w Walencji i przydzielam mu jako okręg konsularny prowincje: Valencia, Castellon i Alicante, należące dotychczas do okręgu konsularnego Konsulatu Honorowego R. P. w Barcelonie, oraz prowincje: Murcia i Albacete.

Konsulat Honorowy R. P. w Walencji podlega funkcyjnie Poselstwu R. P. w Madrycie.

Państwo: Hiszpania

Ranga: 22.08.1934–1939: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: prowincje: Valencia, Castellón de la Plana, Alicante, Albacete, Murcia

Adres: 1935: Valencia, Plaza Ausiàs March 8

Kierownik:

---

825 IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 974, s. 13.

826 Dz. Urz. MSZ, 1932, nr 16, s. 224.

827 Dekret nominacyjny z datą 17.09.1932 r., został doręczony 15.10.1932 r., listy komisyjne Prezydent RP podpisał 29.10.1932 r., *exequatur* dostarczone do Poselstwa RP w Helsinkach notą z datą 17.12.1932 r., konsulat honorowy w Viipuri rozpoczął działalność w styczniu 1933 r.

- 22.08.1934–1.08.1936 – Vicente Noguera Bonora, konsul honorowy
- -1939- – vacat

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Madrycie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IPMS, zesp. A.45, Poselstwo RP w Madrycie, podzesp. 675, teczka 1: Sprawy Konsulatu RP – Walencja (eksport-import), 1935–1936; ibidem, teczka 3, Konsulaty honorowe RP: Walencja, Las Palmas, Madryt;
- Dz. Urz. MSZ: 1934, nr 9, s. 92, 100;
- RSZ: 1935, s. 65; 1936, s. 66; 1937, s. 75; 1938, s. 83; 1939, s. 82.

WARNA

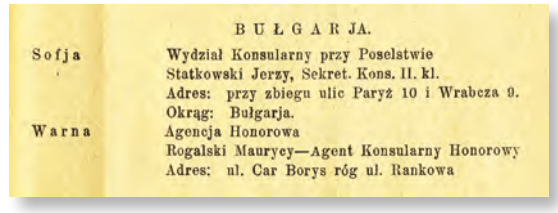
BUŁGARJA.

Sofja — Wydział Konsularny przy Poselstwie
Statkowski Jerzy, Sekret. Kons. II. kl.
Adres: przy zbiegu ulic Paryż 10 i Wrabcza 9.
Okrąg: Bułgarja.

Warna — Agencja Honorowa
Rogalski Maurycy—Agent Konsularny Honorowy
Adres: ul. Car Borys róg ul. Rankowa

Państwo: Bułgaria

Ranga: 1920: wicekonsulat; 1921–1926: agencja konsularna honorowa; 1.02.1926[828]–1939: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: miasto Warna

Adres: 1923–1928: przy zbiegu ulic Car Borys i Rankowa (Angle des rues Tsar Boris et Rankow); 1930–1932: ul. Malka Preslavska 21; 1932: ul. Olewanska b.11; 1935: ul. Plewenska 11

Kierownik:

- 20.04.–1.09.1920 – dr Adam Lisiewicz, wicekonsul
- 1.01.1921–27.09.1931 – Maurycy Rogalski, agent konsularny honorowy (1923, 1924), wicekonsul honorowy (1925), konsul honorowy (1927, 1930)[829]
- 28.09.–20.10.1931 – vacat
- 21.10.1931–1.03.1936 – Antoni Franghia
- 1.03.1937–1939- – vacat

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Sofii

Archiwum placówki: brak informacji

[828] Akt ustanowienia, a właściwie przekształcenia z honorowej agencji konsularnej w konsulat honorowy, zob.: Dz. Urz. MSZ, 1926, nr 1, s. 7.
[829] Ibidem, nr 3, s. 35.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 39; 1924, nr 12, s. 204; 1925, nr 12, s. 188; 1926, nr 1, s. 7, nr 12, s. 170; 1927, nr 12, s. 172; 1928, nr 14, s. 259; 1929, nr 8, s. 153; 1930, nr 8, s. 215; 1931, nr 19, s. 278, nr 21, s. 300; 1932, nr 2 dodatek, s. 4, nr 3, s. 63; 1936, nr 3, s. 69;
- RSZ: 1932, s. 165; 1933, s. 154, 206; 1934, s. 148, 202; 1935, s. 37; 1936, s. 37; 1937, s. 46; 1938, s. 50; 1939, s. 50.

WASZYNGTON

Państwo: Stany Zjednoczone AP

Ranga: 1.09.1919–1923: departament konsularny; 1927–1930: wydział konsularny

Kompetencja terytorialna: Stany Zjednoczone AP

Adres: brak informacji

Kierownik: brak informacji

Podległość: brak informacji

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2095-2563, 3069-3186, [2/490/0/-/2095-2563, 3069-3186], Sprawy konsularne: działalność konsulatów polskich w USA i Kanadzie, pomoc dla uchodźców wojennych z Polski, organizowanie zakupów i pożyczek dla kraju, 1919–1945
- IH, zesp. 36, Ambasada Polski w Stanach Zjednoczonych, sygn. 1-111, [800/36/0/-/1-111], 1918–1945
- Polski Instytut Naukowy w Ameryce w Nowym Jorku[830], zesp. 12, Polish Embassy in the USA, 1919–1945

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 487, Ambasada RP w Bukareszcie, seria 9, sygn. 531, [2/487/0/9/531], Zjazdy konsulów RP w Waszyngtonie. Protokoły, referaty, 1926.

[830] E. Kołodziej, *Ambasada RP w Waszyngtonie i pozostałe po niej akta i mikrofilmy z lat 1918–1945, przechowywane w Archiwum Akt Nowych*, „Teki Archiwalne" 2003, t. 7 (29), s. 5–19; idem, *Inwentarz akt i mikrofilmów Ambasady RP w Waszyngtonie z lat (1918) 1919–1945 oraz mikrofilmów z akt Jana Ciechanowskiego, ambasadora RP w Waszyngtonie, a nastęnie działacza i publicysty w USA z lat 1945–1956*, Warszawa 2012.

WELLINGTON

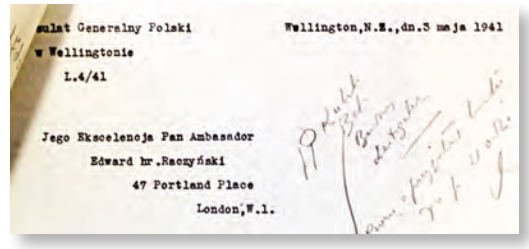
sulat Generalny Polski
w Wellingtonie
L.4/41

Wellington,N.Z.,dn.3 maja 1941

Jego Ekscelencja Pan Ambasador
Edward hr.Raczyński
47 Portland Place
London,W.1.

Państwo: Nowa Zelandia, dominium Wielkiej Brytanii (obecnie Nowa Zelandia)[831]

Ranga: 1938-: konsulat honorowy; -11.1940–1.01.1945-: konsulat generalny; -1.07.1945-: konsulat

Kompetencja terytorialna: dominium Nowa Zelandia

Adres: National Balk Chambers

Kierownik:

- 14.06.1938- – John Moody Albert Ilott
- 1.12.1940–1945 – Kazimierz Antoni Wodzicki, konsul generalny, tyt. minister pełnomocny[832]

Podległość: konsulat generalny w Londynie; 1945: placówka w Sydney

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 3200, [2/490/0/-/3200], Konsulat RP w Wellingtonie w Nowej Zelandii – zakup maszyn do pisania, korespondencja, b.d.;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1738, [2/503/0/8/1738], Skład Ambasady RP w Londynie oraz placówek polskich w posiadłościach brytyjskich, głównie mianowania, odwoływanie personelu, noty, korespondencja, notatki, 1938–1940, 1945, k. 208–209, 211; ibidem, sygn. 1739, [2/503/0/8/1739], Skład Ambasady RP w Londynie oraz placówek polskich w posiadłościach brytyjskich, głównie mianowania, odwoływanie personelu, noty, korespondencja, notatki, 1942, k. 4–10, 15, 33; ibidem, sygn. 1740, [2/503/0/8/1740], Skład Ambasady RP w Londynie, placówek polskich w posiadłościach brytyjskich oraz przedstawicielstw Rządu RP na emigracji przy rządach alianckich, głównie mianowanie i odwoływanie, noty, korespondencja, notatki, 1944–1945, k. 144; ibidem, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 349; ibidem, sygn. 1743, [2/503/0/8/1743], Projekt utworzenia i obsady nowych placówek polskich, głównie konsultów honorowych. Raporty polskich

---

[831] Już w 1921 r. rozważano możliwość utworzenia honorowej agencji konsularnej w Aucland, obejmującej swoimi kompetencjami obszar Nowej Zelandii. Taką propozycję przedstawił ówczesny konsul generalny w Sydney. Zob.: AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1231, [2/503/0/8.5/1231], Kandydaci na konsulów honorowych: Gdynia, Gibraltar, Honkong, Indie, Jamajka, Kanada, Mauritius, Nowa Zelandia, Palestyna, Płn. Afryka, Rodezja, Trynidad. Raporty, noty, korespondencja, listy komisyjne, 1923–1938, k. 152, 157, 160, 164–165.

[832] Stan na 1.05.1942 r. 2 etaty (konsul generalny, p.k.); 1.07.1944 r. 3 etaty – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu Generalnego RP w Wellingtonie; 1.01.1945 r. 4 etaty (konsul generalny, *attaché*, 2 p.k.) – ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p.

placówek, korespondencja, notatki, 1940–1945, k. 28–29, 37, 39, 42; ibidem, sygn. 1781, [2/503/0/8/1781], Konsulaty polskie w posiadłościach brytyjskich, sprawy personalne, budżetowo-rachunkowe i gospodarcze, korespondencja, 1938–1941, b.p.;

- IH, zesp. 33, Ambasada Polski w Wielkiej Brytanii, sygn. 52, [800/33/0/-/52], Honorary Consul for Poland in New Zealand, 1937–1939, skan 402–495;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/S, k. 170–171;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 262, Sprawy wewnętrzne placówki – Konsulat Generalny RP – Wellington, 1944–1945; ibidem, sygn. 292, Michałowski; ibidem, sygn. 366, Wewnętrzne sprawy placówki – Wellington, 1945; ibidem, sygn. 551, Budżet placówek na 1942 r.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu Generalnego RP w Wellingtonie na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 1–5 dokumentu; ibidem, sygn. 1001, Sprawy personalne placówek – Wellington, Nowa Zelandia, 1944–1945; ibidem, sygn. 1060, Sprawozdania rachunkowo-kasowe – Wellington, 09.1945–10.1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1938, nr 4, s. 47, 70.

WENECJA

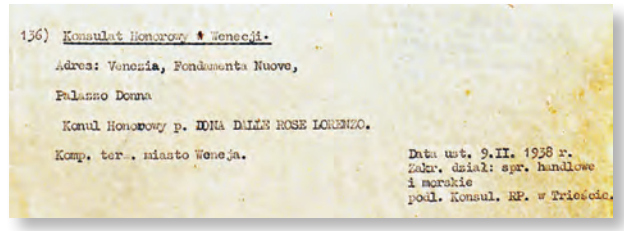
136) Konsulat Honorowy w Wenecji.
Adres: Venezia, Fondamenta Nuove,
Palazzo Donna
Konul Honorowy p. DONA DALLE ROSE LORENZO.
Komp. ter.. miasto Wenecja.
Data ust. 9.II. 1938 r.
Zakr. dział: spr. handlowe i morskie
podl. Konsul. RP. w Trieście.

Państwo: Włochy

Ranga: 1.03.1925–1.10.1927, 9.02.1938–10.06.1940: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: miasto Wenecja

Adres: 12.1925–1926-: S. Marcuola 1459; 1939: Fondamenta Nuove, Palazzo Donna

Kierownik:

- 03.1925–31.08.1927 – Ferrucio de Lupis, konsul honorowy
- 9.02.1938- – Lorenzo Donà dalle Rose, konsul honorowy

Podległość: podlegał konsulatowi w Trieście, a za jego pośrednictwem przedstawicielstwu dyplomatycznemu w Rzymie przy Kwirynale

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 2;
- Dz. Urz. MSZ: 1925, nr 3, s. 26, nr 4, s. 49, nr 10, s. 155, nr 12, s. 201; 1926, nr 12, s. 184; 1927, nr 7, s. 106, 124; 1938, nr 2, s. 24; 1939, nr 2, s. 32;
- RSZ: 1938, s. 157; 1939, s. 165.

WIEDEŃ

Państwo: Austria, od 1938 Niemcy (obecnie Austria)

Ranga: 1918[833]–30.04.1928: oddział/wydział konsularny; 1.05.1928–31.03.1938: konsulat; 1.04.1938–1.09.1939: konsulat generalny[834]

Kompetencja terytorialna: państwo związkowe Austria, a po Anschlussie dodatkowo terytoria czechosłowackie wcielone do okręgów Ober-Donau i Nieder-Donau; 1929: Austria i Albania

Adres: 1920–1939: III. Rennweg 1

Kierownik:

- 16.02.1920- – Bohdan Chełmicki, konsul generalny ad personam
- -1.09.1921–31.12.1922 – dr Konrad Krokowski (Krókowski), konsul
- 1.01.1923–1.03.1927 – dr Edward Rittner, wicekonsul, konsul (1.05.1923)[835]
- 1.03.1927–30.04.1928 – Jan Karczewski, konsul
- 1.05.1928–1.05.1929 – Jan Karczewski, konsul
- 1.05.1929–1.09.1932 – Tomasz Konstanty Morawski, konsul generalny
- 1.09.1932–13.03.1934 – Aleksander Dunajecki, konsul generalny[836]
- 14.03.–31.05.1934 – vacat
- 1.06.1934–30.11.1935 – Stefan Lalicki, radca handlowy, tyt. konsul
- 1.12.1935–28.02.1939 – Mieczysław Grabiński, konsul generalny
- 20.03.–1.06.1938[837] – Helidor Sztark, konsul generalny
- 1.03.1939–1.01.1940 – Józef Zarański, konsul generalny

Podległość: do 1938 placówka podlegała przedstawicielstwu dyplomatycznemu w Wiedniu, a następnie przedstawicielstwu dyplomatycznemu w Berlinie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 453, Poselstwo RP w Wiedniu, [2/453/0] (533 j.a., 1918–1938)
- AAN, zesp. 454, Konsulat Generalny RP w Wiedniu, [2/454/0] (93 j.a., 1928–1939)

---

833 We wrześniu 1921 r. funkcjonował Wydział Konsularny przy Przedstawicielstwie RP w Wiedniu. W dokumentach z 1919 r. zachowała się pieczątka: „Polski Konsulat Generalny w Wiedniu".

834 1.11.1938 r. personel placówki tworzyli: konsul generalny, konsul, *attaché* konsularny, 16 p.k. oraz 3 funkcjonariuszy niższych.

835 Mianowany w marcu 1923 r., zob.: Dz. Urz. MSZ, 1923, nr 7, s. 131, nr 10, s. 195; 1926, nr 12, s. 169. W styczniu 1925 r. wydział konsularny miał 4 etaty (konsul, wicekonsul, sekretarz konsularny, księgowy).

836 Według RSZ, 1937, s. 40, pełnił swą funkcję do 31.03.1934 r.

837 W nocie do Auswärtiges Amt data odwołania to 15.06.1938 r.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Bohdan Chełmicki, skan 26–27;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 213; ibidem, sygn. 11734, [2/322/0/-/11734], Austria. Raport administracyjny Konsulatu RP w Wiedniu za rok 1928, 1929; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4; ibidem, sygn. 12614, [2/322/0/-/12614], Raporty administracyjne Wydziału Konsularnego Poselstwa RP w Wiedniu, 1923–1926;
- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.13, sygn. 2886, [2/474/0/8.13/2886], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery R–S, 1920–1938; ibidem, seria 8.14, sygn. 2896, [2/474/0/8.14/2896], Skład konsulatów polskich w Niemczech, raporty konsulatów, zestawienia, noty, 1932–1938; ibidem, seria 8.15, sygn. 2906, [2/474/0/8.15/2906], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech w związku ze zmianami administracyjnymi oraz przyłączeniem Zagłębia Saary i Sudetów do Rzeszy. Raporty placówek polskich w Niemczech i Konsulatu RP w Strasburgu, noty, korespondencja, 1934–1938;
- Archiwum Państwowe w Poznaniu, zesp. 474, Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Wiedniu, seria 18.21, sygn. 11535, [53/474/0/18.21/11535], 1927–1935;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/S, k. 212–213;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 38, nr 4, s. 59, nr 6, s. 107, nr 10, s. 195; 1925, nr 12, s. 187; 1926, nr 12, s. 169; 1927, nr 2, s. 21; 1928, nr 13, s. 223, nr 14, s. 257; 1929, nr 1, s. 9, nr 6, s. 131, nr 12, s. 252; 1930, nr 8, s. 213; 1932, nr 2 dodatek, s. 4; 1934, nr 6, s. 76; 1935, nr 5, s. 148; 1938, nr 3, s. 38;
- RSZ: 1932, s. 156–158; 1933, s. 150, 205; 1934, s. 145, 201; 1935, s. 31; 1936, s. 31; 1937, s. 40; 1938, s. 115; 1939, s. 117.

WILLEMSTAD

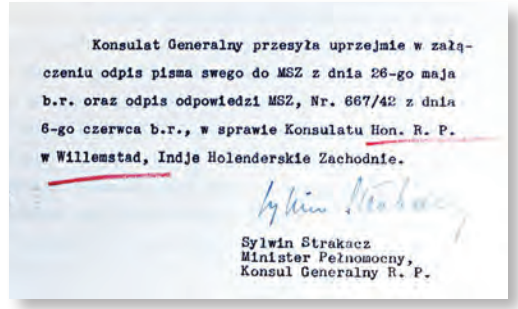
Konsulat Generalny przesyła uprzejmie w załączeniu odpis pisma swego do MSZ z dnia 26-go maja b.r. oraz odpis odpowiedzi MSZ, Nr. 667/42 z dnia 6-go czerwca b.r., w sprawie Konsulatu Hon. R. P. w Willemstad, Indje Holenderskie Zachodnie.

Sylwin Strakacz
Minister Pełnomocny,
Konsul Generalny R. P.

Państwo: Holandia, wyspa Curaçao, holenderskie posiadłości w Ameryce Południowej (obecnie Curaçao)

Ranga: 12.12.1934–1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: Indie Holenderskie Zachodnie (Antyle Holenderskie – wyspy Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius i Sint Maarten); 1945: Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius, Sint Maarten, Surinam

Adres: 1935–1945: Breedestraat, Punda 20

Kierownik:

- 12.12.1935–1945- – Frederic (Frederigo) G. Mensing, konsul honorowy

Podległość: do 1940: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Amsterdamie; 1.02.1942-: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Meksyku; -2.01.1944–1945: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Bogocie

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945, k. 20;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 331;
- AAN, zesp. 593, Poselstwo RP w Meksyku, seria 10, sygn. 127, [2/593/0/10/127], Antyle Holenderskie, Konsulat Honorowy RP w Willemstad (Curacâo) – przekazanie Konsulatu do obszaru kompetencji Poselstwa RP w Bogocie, korespondencja, 1942–1943; ibidem, sygn. 132, [2/593/0/10/132], Ameryka Centralna Antyle Holenderskie, nawiązanie przez Polskę stosunków z krajami Ameryki Centralnej, podległość poszczególnych placówek konsularnych RP, raporty Poselstwa RP w Meksyku, informacje, korespondencja, 1930, 1933, 1937–1938, 1942;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Willemstad, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1935, nr 1, s. 2, 24; 1936, nr 3, s. 72;
- RSZ: 1935, s. 71; 1936, s. 71; 1937, s. 80; 1938, s. 88; 1939, s. 87.

WINNIPEG

Państwo: Kanada, dominum Wielkiej Brytanii (obecnie Kanada)

Ranga: 1919–1920: konsulat; 1921–1.01.1924[838]: wicekonsulat; 27.08.1928–1.01.1937: wicekonsulat; 1.01.1937–30.04.1945-: konsulat

Kompetencja terytorialna: 1920: nazwa placówki „Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej na Zachodnią Kanadę"; 1921: prowincje Manitoba,

[838] Zob. komunikat o zniesieniu wicekonsulatu w: Dz. Urz. MSZ, 1924, nr 3, s. 30. Jego kompetencje przejął Konsulat Generalny RP w Montrealu.

Saskatchewan, Alberta, Britisch Columbia, Yukon, North West Territories oraz z prowincji Ontario dystrykt Kenora, Rainy River i Thunder Bay; 1929: prowincje Manitoba, British Columbia, Alberta, Saskatchewan oraz Yukon i North West Territories; po reaktywowaniu konsulatu w 1928 przejął on od Konsulatu Generalnego RP w Montrealu okręgi: Kenora, Rainy River i Thunder Bay; 1944–1945: Manitoba, Saskatchewan, Alberta, British Columbia, Yukon, North West Territories, bez dystryktów Kenora, Rainy River i Thunder Bay w prowincji Ontario

Adres: -17.04.1920–1921: 52, Balmoral Place; -22.07.1922–1923-: 92, Edmonton Street; 15.08.1928–1931-: 173, Portage Avenue; 1933–1944: 139, Roslyn Road; 06.1944–1945: 238, Roslyn Road

Kierownik:

- 11.1919[839]–01.1921 – Walerian Bukowiecki-Olszewski, wicekonsul tyt. konsul
- 1.02.1921–1.03.1923 – dr Ignacy Skarbek, wicekonsul tyt. konsul[840]
- 1.03.1923–1.02.1924 – dr Stanisław Zwolski, wicekonsul
- 1.02.1924–1.06.1928 – konsulat był zamknięty
- 1.06.1928–31.03.1933 – dr Stanisław Zwolski, konsul[841]
- 1.05.1933[842]–29.02.1936 – Jan Pawlica, konsul
- 1.03.–31.12.1936 – Michał Bieliński, wicekonsul i p.o. kierownik
- 1.01.–30.11.1937 – Michał Bieliński, konsul
- 1.12.1937–1.12.1944 – dr Juliusz Szygowski, konsul, konsul generalny (21.04.1943)[843]
- 1.12.1944–1945- – Adam Synowiecki, konsul tyt. konsul generalny[844]
- -30.04.1945- – Mikołaj Kłębicki, tyt. wicekonsul

Podległość: 1932: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Londynie; 1.04.1933: konsulat generalny w Ottawie; podlegały mu placówki w Vancouver i Reginie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 599, Konsulat RP w Winnipeg, [2/599/0] (6 j.a., 1934–1945)

---

[839] Listopad 1919 r. to data mianowania Bukowieckiego-Olszewskiego na stanowisko kierownika konsulatu z tytułem konsula.

[840] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 23.05.1921 r. MSZ informowało go o odwołaniu z Winnipeg do Detroit już 26.06.1922 r.

[841] 22.07.1931 r. konsulat funkcjonował, mając 9 etatów (konsul, sekretarz konsularny, 5 p.k. oraz 2 funkcjonariuszy niższych – woźnych).

[842] Pierwotna data mianowania to 1.04.1933 r. – Dz. Urz. MSZ, 1933, nr 7, s. 54.

[843] 1.09.1939 r. konsulat funkcjonował, mając 5 etatów (konsul, 4 p.k.); 1.07.1944 r. 3 etaty (konsul, 1 p.k., funkcjonariusz niższy oraz 1 pracownik przydzielony z innej placówki) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421, Wykaz pracowników Konsulatu RP w Winnipeg. Te same etaty 1.01.1945 r.

[844] Objął stanowisko dopiero 3.01.1945 r., do jego przyjazdu (30.11.1944–3.01.1945) p.o. kierownikiem był Gustaw Zakrzewski, wicekonsul z placówki w Montrealu.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Walerian Bukowiecki-Olszewski, skan 18–20, Ignacy Skarbek, skan 221;
- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część IV, Rektyfikaty, sygn. 26, t. 2, Sprawozdanie z działalności Departamentu Konsularnego MSZ po dzień 24 lutego 1928 r., k. 3;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 219; ibidem, sygn. 4447, [2/322/0/-/4447], Sprawozdanie statystyczne z działalności i gospodarki Konsulatu RP w Winnipeg za rok budżetowy 1930/1931, 22.07.1931 r., k. 1–16; ibidem, sygn. 7469, [2/322/0/-/7469], Raport prasowy Konsulatu RP w Winnipeg w sprawach ukraińskich, 1939; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 2; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4; ibidem, sygn. 12611, [2/322/0/-/12611], Sprawy organizacyjne, budżetowo-rachunkowe i personalne konsulatów RP w Winnipeg i Montrealu, 1921–1922;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 141-142-143, [2/490/0/-/141-142-143], Raporty ekonomiczne Konsulatu RP w Winnipeg w sprawie sytuacji gospodarczej oraz handlu zagranicznego Kanady, 1920–1923; ibidem, sygn. 1916, [2/490/0/-/1916], Nominacje konsularne [litery] A–H, korespondencja, 1919–1922; ibidem, sygn. 1924, [2/490/0/-/1924], Urzędnicy konsularni, nominacje, urlopy, korespondencja, 1923–1925; ibidem, sygn. 1927, [2/490/0/-/1927], Urzędnicy konsularni, nominacje, *exequatur*, korespondecja, 1926–1930; ibidem, sygn. 3052, [2/490/0/-/3052], Sprawy organizacyjne Konsulatu RP w Winnipeg – zmiana siedziby Konsulatu. Pismo Konsulatu, 1940;
- AAN, zesp. 493, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku, sygn. 28-29, [2/493/0/-/28-29], Raporty ekonomiczne Konsulatu RP w Winnipeg w Kanadzie dotyczące handlu zagranicznego drzewem, m.in. targu drzewnego w Vancouver oraz cen na produkty naftowe, 1921;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 348; ibidem, sygn. 1775, [2/503/0/8/1775], Konsulat RP w Winnipeg – uposażenia personelu, raport Konsulatu, 1940; ibidem, seria 8.5, sygn. 1220, [2/503/0/8.5/1220], Skład Konsulatu RP w Australii: George F. Earp i protesty Polonii przeciw mianowaniu go konsulem w Sydney, Władysław Noskowski. Konsulat Honorowy RP w Melbourne (korespondencja, noty, wycinki prasowe), 1919–1935; ibidem, sygn. 1221, [2/503/0/8.5/1221], Skład konsulatów w Kanadzie – w Montrealu, Ottawie, Winnipeg, *agrément*, noty, korespondencja, 1919–1935; ibidem, sygn. 1224, [2/503/0/8.5/1224], Sieć dyplomatyczna i konsularna polska w Anglii i dominiach. Kompetencje terytorialnie i rzeczowe. Konsulaty czeskie i niemieckie. Instrukcje, raporty, memoriały, korespondencja, 1919–1936, k. 16–30; ibidem, sygn.1225, [2/503/0/8.5/1225], Projekty utworzenia nowych placówek (Egipt, Syria, Palestyna, Kanada, Peru, Ekwador, Irlandia, Wielka Brytania). Teksty umów, listy komisyjne, raporty, instrukcje, 1920–1934, k. 63–84; ibidem, sygn. 1263,

[2/503/0/8.5/1263], Urzędnicy (Ambasada i konsulaty). Przyjęcia do pracy, przeniesienia, wyjazdy, urlopy, zwolnienia, choroby, płace. Korespondencja, instrukcje, życiorysy, wykazy, statystyki, 1933–1939, k. 70–71; ibidem, sygn. 1284, [2/503/0/8.5/1284], Konsulat RP w Winnipeg (korespondencja, noty, listy komisyjne, protokoły zdawczo-odbiorcze), 1920–1938; ibidem, sygn. 1285, [2/503/0/8.5/1285], Sprawy organizacyjne, personalne, budżetowo-rachunkowe, gospodarcze Konsulatu RP w Winnipeg. Redukcja budżetu, wyciąg z cennika artykułów spożywczych (korespondencja, protokół zdawczo-odbiorczy, wycinki prasowe, noty), 1920–1937; ibidem, seria 9.1, sygn. 1317, [2/503/0/9.1/1317], Raporty Konsulatu RP w Winnipeg – administracyjne i emigracyjne (korespondencja), 1920–1931;

- IH, zesp. 33, Ambasada Polski w Wielkiej Brytanii, sygn. 1, [800/33/0/-/1], Pismo do MSZ w sprawie stosunku Konsulatu RP w Winnipeg do Generalnego Konsulatu RP w Montrealu, 4.03.1921 r., skan 499–506; ibidem, sygn. 70, [800/33/0/-/70], Budżet Konsulatu RP w Winnipeg według stanu na 1 maja 1940 r., skan 120, 127; ibidem, sygn. 88, [800/33/0/-/88], Polish Consulates in Canada (Winnipeg and Montreal), 1920, skan 1–68;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/S, k. 187–188; ibidem, sygn. 474/1/Z, k. 11–12;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 292, Zakrzewski; ibidem, sygn. 415, Sprawy wewnętrzne Konsulatu RP – Winnipeg, 1944–1945; ibidem, sygn. 685, Odpis listu komisyjnego Adama Synowieckiego, b.p.; ibidem, sygn. 705, Sprawozdanie statystyczne Konsulatu RP w Winnipeg na dzień 2 I 1944 r., b.p., s. 1–8 dokumentu; ibidem, sygn. 96, Sprawy personalne placówek – Winnipeg, Meksyk, Niemcy, 1944–1945;
- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 43, nr 5, s. 87, nr 6, s. 110; 1924, nr 2, s. 22; 1928, nr 8, s. 155, 196, nr 10, s. 196, nr 14, s. 265; 1929, nr 12, s. 260; 1930, nr 3, s. 38, nr 8, s. 222; 1932, nr 25, s. 223, 227; 1933, nr 19, s. 185; 1936, nr 3, s. 69, nr 12, s. 342; 1937, nr 4, s. 77–78;
- RSZ: 1932, s. 251; 1933, s. 172, 230; 1934, s. 166; 1935, s. 80; 1936, s. 80; 1937, s. 89; 1938, s. 97; 1939, s. 160.

WŁADYWOSTOK

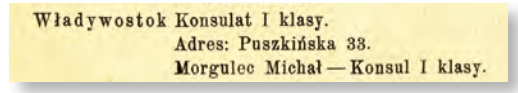
Władywostok Konsulat I klasy.
Adres: Puszkińska 33.
Morgulec Michał — Konsul I klasy.

Państwo: Rosja, ZSRR (obecnie Rosja)

Ranga: 1920–1923: konsulat[845]; 3.02.–3.07.1942: delegatura[846]

Kompetencja terytorialna: 1923: gubernia Przymorska, Amurska, Sachalin, Kamczatka i kraje na północ od tych prowincji aż do oceanu; 1941: obwód władywostocki i Buchta-Nachodka

Adres: 1921: ul. Puszkińska 6; 1921–1923: ul. Puszkińska 33; 1941: Gostinica Czeluskin

[845] W. Skóra, *Organizacja i pierwszy okres działalności polskich konsulatów…*, s. 75–100; idem, *Organizacja i działalność służby konsularnej Drugiej Rzeczypospolitej…*, s. 259–283.

[846] Delegatura ta miała specjalne zadania polegające na organizowaniu spraw transportowych oraz opieki nad obywatelami polskimi przebywającymi w obozach.

Kierownik:

- -1.07.1919–1920- – Stanisław Pawłowski, konsul
- -1.09.1920–27.04.1921 – Karol Karczewski, konsul
- -1.09.1921–1.03.1922 – dr Stanisław Walicki, p.o. sekretarz konsularny, prowizoryczny kierownik konsulatu
- 1.03.1922–31.01.1924 – Michał Morgulec, konsul
- 1.11.1941–1.08.1942 – Maciej Załęski, I sekretarz, delegat[847]

Podległość: 1941: przedstawicielsto dyplomatyczne w Kujbyszewie

Archiwum placówki: archiwum po zamknięciu konsulatu zostało spakowane i zaplombowane. Miało być przeniesione do nowo powstającego w 1924 Konsulatu RP w Chabarowsku[848]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 39, Komitet Narodowy Polski w Paryżu, seria 2, sygn. 172, [2/39/0/2/172], Kraj. Organizacja placówek dyplomatycznych i konsularnych Państwa Polskiego, t. 3, 1919, Pismo Ministerjum Spraw Zagraniczych do Komitetu Narodowego Polskiego w Paryżu w sprawie nominacji Stanisława Pawłowskiego, 1.07.1919 r., skan 145;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 219; ibidem, sygn. 6877, [2/322/0/-/6877], Opracowanie dr. St. Walickiego, konsula RP we Władywostoku, pt. „Rzeczpospolita Dalekiego Wschodu", dotyczące planów ekspansji Japonii, 1922;
- AAN, zesp. 491, Konsulat RP w Buffalo, seria 7, sygn. 118, [2/491/0/7/118], Sieć dyplomatyczna i konsularna polska. Zamknięcie Konsulatu RP we Władywostoku, adresy Delegacji RP na Węgry i Poselstwa RP w Oslo. Okólniki i komunikaty MSZ, 1921–1925;
- IH, zesp. 35, Ambasada Polski w Związku Radzieckim, sygn. 19, [800/35/0/-/19], Materiał informacyjny dotyczący cenzury, księgowania i rozliczeń Delegatur Ambasady w ZSRR za 1942 r., Delegatura we Władywostoku, 31.12.1942 r., skan 906; ibidem, sygn. 39, [800/35/0/-/39], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1944, Karta Delegatura we Władywostoku, b.d., skan 19; ibidem, sygn. 44, [800/35/0/-/44], Office file of the Social Welfare Department, 1941–1943, Stan sieci opiekuńczej Ambasady w terenie na dzień 22 lipca 1942 r., skan 69–71; ibidem, Sprawozdanie o stanie sieci terenowej Ambasady na dzień 14 VI 1942 r., 1942 r., skan 78;
- IPMS, zesp. A.7, Akta Ambasady RP w ZSRR (1941–1943), podzesp. 307, teczka 4: Delegatury Ambasady RP w ZSRR, 16 VI 1942 r., k. 51–53;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 41; 1922, nr 13, s. 186–187; 1923, nr 3, s. 48, nr 6, s. 115; 1924, nr 2, s. 21.

---

[847] Maciej Załęski, zgłoszony Rosjanom 10.01.1942 r. jako delegat, miał objąć Delegaturę 27.02.1942 r. Aresztowany 30.06.1942 r., zwolniony 11.07.1942 r., Ambasada wystąpiła dla niego o wizę wyjazdową z ZSRR notą z 28.07.1942 r. Współpracował z jednym mężem zaufania.

[848] Okólnik nr 132 w sprawie b. Konsulatu RP we Władywostoku, Departamentu Konsularnego MSZ z 31.08.1924 r., AAN, zesp. 491, Konsulat RP w Buffalo, seria 7, sygn. 118, [2/491/0/7/118], Sieć dyplomatyczna i konsularna polska […], s. 3.

WROCŁAW
(Breslau)

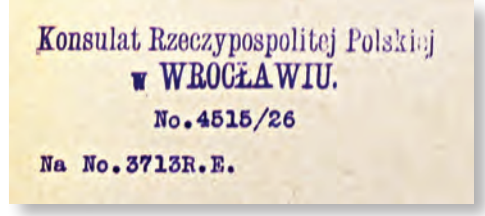
Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej
w WROCŁAWIU.
No.4515/26
Na No.3713R.E.

Państwo: Niemcy (obecnie Polska)

Ranga: 1919–17.05.1920-: biuro paszportowe[849]; 1920–7.06.1937-: konsulat[850]; 1937–1.09.1939: konsulat generalny[851]

Kompetencja terytorialna: 1920: okręgi rejencyjne Wrocław i Legnica oraz powiaty Nysa i Niemodlin, Grotków i „niezajętej części powiatu prudnickiego na Górnym Śląsku, wreszcie z powiatu wschowskiego w Poznańskiem pozostały przy Niemczech"; 1921: Śląsk z wyjątkiem terenów plebiscytowych; 1925: prowincje Dolny Śląsk (Provinz Niederschlesien) i Górny Śląsk (Provinz Oberschlesien); 1926–1929: prowincja pruska Dolny Śląsk oraz 4 powiaty prowincji pruskiej Górny Śląsk – Prudnik (Landkreis Neustadt O.S.), Nysa (Landkreis Neisse), Niemodlin (Landkreis Falkenberg O.S.), Brzeg (Landkreis Grottkau); 1931–1932: prowincja pruska Dolny Śląsk; 1938: dołączono powiat Wschowa (Landkreis Fraustadt), który wyłączono z kompetencji konsulatu w Pile; 1939: rejencje wrocławska (Regierungsbezirk Breslau) i legnicka (Regierungsbezirk Liegnitz) prowincji Śląsk (Provinz Schlesien) oraz powiaty rejencji opawskiej (Regierungsbezirk Troppau) Okręgu Rzeszy Kraj Sudetów (Reichsgau Sudetenland) i powiat Wschowa

Adres: -21.04.1920-: Neue Gasse 18; 1921–1923: Ohlauerufer 2; 1923: Kaiserstrasse 28; 1924–1927: Freiburgerstrasse 7; 1927–1934: Freiburgerstrasse 29; 1936–1939: Charlottenstrasse 24

Kierownik:

- 1919–1920- – Józef Gluza, agent konsularny
- 4.12.1918–1.02.1919 – Franciszek Charwat, konsul[852]
- -17.05.–1.08.1920 – Eustachy Lorenowicz, konsul
- 15.08.–31.12.1920 – Jan (Jean) Kowalczyk, wicekonsul
- 1.01.–30.06.1921 – Józef Gluza, I sekretarz konsularny
- 1.07.1921–30.09.1927 – Franciszek Brzeziński, konsul

---

[849] Biuro pszportowe zatrudniało razem 6 urzędników.

[850] W dokumentach informacja o zawieszeniu działalności konsulatu: w okresie -17.10.–7.12.1920- r. W 1925 r. personel placówki tworzyli: konsul, 2 sekretarzy konsularnych, 12 u.k., 3 funkcjonariuszy niższych; 21.04.1937 r.: konsul, *attaché*, 6 u.k., 4 funkcjonariuszy niższych.

[851] R. Gelles, *Dom z białym orłem: Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej we Wrocławiu, maj 1920–wrzesień 1939*, Wrocław 1992.

[852] Z okresu pracy Franciszka Charwata (4.12.1918–1.02.1919) nie ma żadnej noty informującej Auswärtiges Amt o jego funkcji. Być może stanowiska nie objął. Źródła podają, że pod koniec 1919 r. powstało najpierw biuro paszportowe, którym kierował agent konsularny Józef Gluza, dopiero w maju 1920 r. zostało ono przekształcone w konsulat i na jego czele stał Eustachy Lorenowicz, zob. też: H. Chałupczak, op.cit., s. 18.

- 1.10.1927–31.03.1929 – dr Bronisław Radowski, konsul[853]
- 1.04.–30.04.1929 – Stefan Odrowąż-Wysocki, wicekonsul
- 1.05.1929–31.07.1932 – Aleksy Wdziękoński, wicekonsul tyt. konsul[854]
- 1.08.1932–31.01.1936 – Stefan Bratkowski, konsul[855]
- 1.02.–31.07.1936 – Aleksander Dunajecki, konsul generalny[856]
- 1.08.1936–31.10.1937 – Michał Czudowski, konsul[857]
- 1.11.1937–1.09.1939 – Leon Koppens, konsul generalny

Podległość: Ambasada RP w Berlinie

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 485, Konsulat Generalny RP we Wrocławiu, [2/485/0] (20 j.a., 1921–1939, zawiera jedynie część akt personalnych pracowników)[858]

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część VIII, Karty kwalifikacyjne pracowników urzędów centralnych, 1918–1939, teczka 239: MSZ, litera C, k. 6–6v, 29–30;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce; ibidem, sygn. 4821, [2/322/0/-/4821], Raporty prasowe konsulatów polskich w Olsztynie, Opolu, Pile, Szczecinie i Wrocławiu, 1935–1936; ibidem, sygn. 4875, [2/322/0/-/4875], Sprawozdanie statystyczne z działalności i gospodarki Konsulatu RP we Wrocławiu za rok budżetowy 1930/1931, 8.07.1931 r., k. 13–30; ibidem, sygn. 7518, [2/322/0/-/7518], Raporty prasowe Konsulatu Generalnego RP w Opolu, 1935–1936; ibidem, sygn. 7525, [2/322/0/-/7525], Raporty prasowe Konsulatu RP we Wrocławiu, 1935–1936; ibidem, sygn. 11228, [2/322/0/-/11228], Raporty prasowe i polityczne konsulatów RP w Opolu i we Wrocławiu, dotyczące głównie działalności organizacji i związków politycznych w Niemczech na terenie Śląska Dolnego i Opolskiego, 1931–1932; ibidem, sygn. 11232, [2/322/0/-/11232], Raporty prasowe Konsulatu RP we Wrocławiu dotyczące głównie stosunków polsko-niemieckich i polsko-czeskich, 1938; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939;

---

853 O udzieleniu *exequatur* Auswärtiges Amt poinformowało notą z 23.12.1927 r.

854 Dekret nominacyjny min. spraw zagranicznych podpisał 9.04.1929 r. Poselstwo RP w Berlinie notą z 22.05.1929 r. prosiło Urząd dla Spraw Zagranicznych o tymczasowe dopuszczenie konsula Aleksego Wdziękońskiego do pełnienia funkcji kierownika placówki we Wrocławiu. Listy komisyjne zostały wystawione dopiero 7.06.1929 r.

855 Dekret nominacyjny z 18.05.1932 r., listy komisyjne konsula Stefana Bratkowskiego zostały wystawione 22.06.1932 r. Alfons Bruno Wajdemajer napisał, że 1.07.1934 r. został z-cą kierownika placówki i kierował nią przez 11 miesięcy – IPMS, zesp. A.11, MSZ, sygn. 474/1/W, k. 9–10. O nieobecnościach kierownika wiadomo tylko, że od 1.01.1936 r. Bratkowski tymczasowo zastępował kierownika placówki w Monachium.

856 Listy komisyjne zostały podpisane 21.01.1936 r.

857 Listy komisyjne zostały podpisane 4.11.1936 r.

858 *Inwentarze akt konsulatów polskich…*, s. 72–73.

- AAN, zesp. 474, Ambasada RP w Berlinie, seria 8.12, sygn. 2873, [2/474/0/8.12/2873], Organizacja konsulatów RP w Hamburgu i Wrocławiu. Korespondencja, schemat organizacyjny, 1920–1921, 1929–1932; ibidem, seria 8.13, sygn. 2883, [2/474/0/8.13/2883], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery A–D, 1921–1937; ibidem, sygn. 2884, [2/474/0/8.13/2884], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery G–Ł, 1920–1937; ibidem, sygn. 2885, [2/474/0/8.13/2885], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery N–P, 1922–1938; ibidem, sygn. 2886, [2/474/0/8.13/2886], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery R–S, 1920–1938; ibidem, sygn. 2887, [2/474/0/8.13/2887], Konsulowie polscy w Niemczech, *agréments*, *exequatur*, listy komisyjne. Korespondencja, noty. Nazwiska na litery W–Z, 1924–1938; ibidem, sygn. 2888, [2/474/0/8.13/2888], Konsulowie polscy w Niemczech – sprawy *exequatur* i listów komisyjnych. Interpretacja art. 279 traktatu wersalskiego, dotyczącego mianowania konsulów państw obcych w Niemczech, korespondencja, noty, 1920–1931; ibidem, seria 8.14, sygn. 2895, [2/474/0/8.14/2895], Skład konsulatów RP w Niemczech, korespondencja, spisy, noty, 1922–1932; ibidem, sygn. 2896, [2/474/0/8.14/2896], Skład konsulatów polskich w Niemczech, raporty konsulatów, zestawienia, noty, 1932–1938; ibidem, sygn. 2900, [2/474/0/8.14/2900], Skład poselstw i konsulatów, *agréments*, *lettres de créance*, *exequatur*, głównie przedstawicieli państw obcych w Polsce, Niemczech i WM Gdańsku. Korespondencja, noty, informacje, 1929–1938; ibidem, seria 8.15, sygn. 2901, [2/474/0/8.15/2901], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska oraz obca, w Niemczech. Korespondencja, noty, spisy, 1920–1932; ibidem, sygn. 2903, [2/474/0/8.15/2903], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech. Raporty, korespondencja, noty, 1920–1921; ibidem, sygn. 2904, [2/474/0/8.15/2904], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech. Raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1925–1926; ibidem, sygn. 2905, [2/474/0/8.15/2905], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech. Raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, noty […], 1926–1931; ibidem, sygn. 2906, [2/474/0/8.15/2906], Terytorialne kompetencje konsulatów polskich w Niemczech w związku ze zmianami administracyjnymi oraz przyłączeniem Zagłębia Saary i Sudetów do Rzeszy. Raporty placówek polskich w Niemczech i Konsulatu RP w Strasburgu, noty, korespondencja, 1934–1938; ibidem, sygn. 2911, [2/474/0/8.15/2911], Projekty utworzenia nowych placówek polskich w Niemczech, korespondencja, 1920–1922, 1928–1930; ibidem, seria 8.18, sygn. 2956, [2/474/0/8.18/2956], Protokoły zdawczo-odbiorcze kierowników konsulatów polskich w Niemczech, 1929–1932; ibidem, seria 8.36, sygn. 3246, [2/474/0/8.36/3246], Konsulat RP we Wrocławiu. Raporty, korespondencja, zestawienia, 1929–1932; ibidem, seria 9.3, sygn. 3260, [2/474/0/9.3/3260], Zjazdy konsulów polskich w Niemczech. Protokoły, korespondencja, 1920–1923; ibidem, sygn. 3262, [2/474/0/9.3/3262], Zjazd konsulów polskich w Niemczech w 1928 r. Przygotowania i programy. Raporty placówek polskich w Niemczech, korespondencja, notatki, 1927–1928;

- Dz. Urz. MSZ: 1923, nr 3, s. 45, nr 6, s. 113; 1924, nr 12, s. 210; 1925, nr 12, s. 196; 1926, nr 12, s. 178; 1927, nr 7, s. 122, nr 9, s. 138, nr 10, s. 138, nr 12, s. 191; 1928, nr 14, s. 269; 1929, nr 6, s. 132, nr 12, s. 264; 1930, nr 8, s. 227; 1931, nr 21, s. 299–300; 1932, nr 2 dodatek, s. 14, nr 11, s. 154; 1936, nr 1, s. 16, nr 10, s. 292; 1937, nr 4, s. 75, 78; 1938, nr 6, s. 95;
- RSZ: 1932, s. 57, 223; 1933, s. 179, 215; 1934, s. 173, 212; 1935, s. 98–99; 1936, s. 98–99; 1937, s. 107–108; 1938, s. 116; 1939, s. 118.

YOKOHAMA

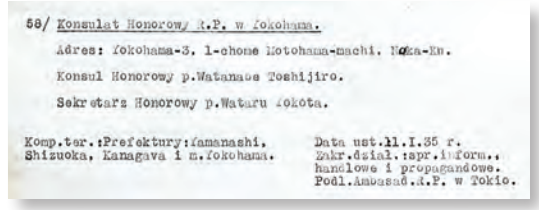
58/ Konsulat Honorowy R.P. w Yokohama.

Adres: Yokohama-3. 1-chome Motohama-machi. Naka-Ku.

Konsul Honorowy p.Watanabe Toshijiro.

Sekretarz Honorowy p.Wataru Yokota.

Komp.ter.:Prefektury:Yamanashi, Shizuoka, Kanagawa i m.Yokohama.

Data ust.11.I.35 r. Zakr.dział.:spr.i:foru.. handlowe i propagandowe. Podl.Ambasad.R.P. w Tokio.

Państwo: Japonia

Ranga: 11.01.1935–1941-: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: prefektury Yamanashi, Shizuoka, Kanagawa i miasto Yokohama

Adres: 1936: Yokohama, 32-chome Motohama-cho Nakaku; 1937–1939: Yokohama-3, 1-chome Motohama-machi, Naka-Ku

Kierownik:

- 11.01.1935–1941- – Toshijiro Watanabe, konsul honorowy

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Tokio

Archiwum placówki: brak informacji

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- IH, War Department Pamphlet No. 31-361: Civil Afffairs Handbook Japan Prefectural Studies IBARAKI KEN, 21 September 1945, s. 250;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Yokohamie, b.p.;
- Dz. Urz. MSZ: 1935, nr 1, s. 2, 25;
- RSZ: 1935; s. 75; 1936, s. 75; 1937, s. 84; 1938, s. 92; 1939, s. 91.

ZAGRZEB

à moins de renouvellement.

KONSULAT GENERALNY POLSKI W ZAGREBIE

Pieczęć
Sceau

Data
Date

Podpis
Signature

MIECZYSŁAW GRABIŃSKI
KONSUL GENERALNY R. P.

Zagreb 22.X.1940.

Państwo: Królestwo Serbów, Chorwatów i Słoweńców, od 1929 Jugosławia (obecnie Chorwacja)

Ranga: 1.07.1919–14.04.1941: konsulat generalny

Kompetencja terytorialna: 1920: miasto Zagrzeb, terytorium Chorwacji oraz terytorium Slawonii na zachód od Osieka; 1921–1928: Chorwacja, Slawonia, Kraina, Dalmacja, Bośnia i Hercegowina; 1929: banowiny – saska, dravska, vrbska, primorska i drinska

Adres: 1921: ul. Boškovićeva 2; 1924–1926: ul. Ivana Kukuljevića 16, III; 1927: ul. Dalmatińska 2; 1.12.1927–1932-: ul. Haulikova 8, II; 1936–5.11.1940: ul. Haulikova 6/II; 5.11.1940-: ul. Boškovićeva 31/I

Kierownik:

- 1.07.1919–7.04.1920 – Adam Karchesy (Karchezy), konsul generalny *ad personam*[859]
- 7.04.–20.05.1920 – dr Wiktor Ungar, konsul
- 25.05.1920[860]–15.07.1922 – dr Aleksander Szczepański, konsul generalny
- 25.07.–2.12.1922 – vacat
- 28.09.1922–1.03.1923 – dr Sylwester Gruszka, konsul
- 20.03.1923–31.12.1926 – Mikołaj Samson Himmelstjerna, konsul
- 21.01.–15.05.1927 – vacat[861]
- 16.05.1927–23.02.1929 – Jerzy Barthel de Weydenthal, konsul generalny
- 1.03.1929–31.03.1933 – dr Roman Łazarski, konsul generalny
- 1.04.1933–30.11.1936 – Stefan Fiedler-Alberti, konsul generalny
- 1.12.1936–1.09.1939 – Wiktor Szczepan Pol, konsul generalny
- 1.09.–1.11.1939 – Adam Świtkowski, konsul generalny
- 1.11.1939–14.04.1941 – Mieczysław Grabiński, konsul generalny

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Belgradzie; podlegały mu konsulaty honorowe w Banja Luce, Dubrowniku, Lublanie, Splicie i Suszaku

Archiwum placówki:

- IPMS, zesp. A.56, Konsulat Generalny RP w Zagrzebiu (3 j.a., 1939–1940)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Aleksander Szczepański, skan 103, Adam Karchesy, skan 120, Aleksander Szczepański, skan 248–251;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce, k. 216; ibidem, sygn. 1457b, [2/322/0/-/1457b], Nominacje, 1939, k. 117; ibidem, sygn. 7467, [2/322/0/-/7467], Raporty prasowe Konsulatu Generalnego RP w Zagrzebiu, 1935; ibidem, sygn. 8107, [2/322/0/-/8107], Biule-

[859] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 31.05.1919 r.

[860] Wniosek nominacyjny min. spraw zagranicznych Naczelnik Państwa podpisał 15.05.1920 r., listy komisyjne 25.05.1920 r.

[861] Być może placówką w Zagrzebiu kierował Mieczysław Grabiński – wicekonsul, konsul (1.08.1927).

tyny zagraniczne poselstw RP w Rydze i Tallinie, Ambasady RP w Rzymie, Konsulatu Generalnego RP w Zagrzebiu. Wydawanie i kolportaż, 1932, 1933, 1935, 1936; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 4; ibidem, sygn. 11747, [2/322/0/-/11747], Raport administracyjny Konsulatu Generalnego RP w Zagrzebiu za rok 1928, 1929; ibidem, sygn. 12473, [2/322/0/-/12473], Adresy ambasad, poselstw i konsulatów polskich. Wykaz, 1939, k. 4; ibidem, sygn. 12610, [2/322/0/-/12610], Sprawy organizacyjne, budżetowo-rachunkowe i personalne Konsulatu Generalnego RP w Zagrzebiu, 1923;

- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 215, [2/490/0/-/215], Jugosławia. Stosunki polityczne z Polską. Raporty Konsulatu RP w Zagrzebiu i Poselstwa RP w Belgradzie, 1920;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, b.d., k. 77;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 1.1.2, sygn. 68, [2/503/0/1.1.2/68], Raporty Konsulatu RP w Zagrzebiu: Sytuacja wewnętrzna. Stosunki z innymi krajami, m.in. z Polską. Emigracja rosyjska. Sprawa pomocy wojskowej Polsce, 1919–1921;
- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 39; 1922, nr 22, s. 290, nr 24, s. 314; 1923, nr 3, s. 4, nr 5, s. 87, nr 6, s. 110, nr 12, s. 193; 1924, nr 6, s. 104, nr 12, s. 212; 1925, nr 12, s. 193; 1926, nr 11, s. 147, nr 12, s. 175; 1927, nr 3, s. 47, nr 9, s. 138, nr 12, s. 178; 1929, nr 4, s. 83, nr 12, s. 261; 1930, nr 8, s. 223; 1932, nr 2 dodatek, s. 11; 1933, nr 3, s. 23, nr 6, s. 49; 1936, nr 9, s. 233–234;
- RSZ: 1932, s. 203; 1933, s, 171, 212; 1934, s. 173, 209; 1935, s. 77; 1936, s. 77; 1937, s. 86; 1938, s. 94; 1939, s. 93.

ZOMBA

Państwo: Niasa, kolonia brytyjska (obecnie Malawi)

Ranga: 15.11.1942–28.04.1943: konsulat[862]

Kompetencja terytorialna: brak informacji

Adres: brak informacji

Kierownik:

- 15.11.1942–28.04.1943 – Ignacy Ziętkiewicz, konsul generalny

Podległość: placówka przeniesiona do Blantyre

Archiwum placówki: brak informacji

[862] Placówce przyznano 2 etaty: konsula i 1 p.k. – IPMS, zesp. A5, Rada Narodowa, sygn. 36, Kredyty dodatkowe do budżetu na rok 1942, b.p.

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8.5, sygn. 1741, [2/503/0/8.5/1741], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1939–1940, k. 142, 144; ibidem, sygn. 1739, [2/503/0/8.5/1739], Skład Ambasady RP w Londynie oraz placówek polskich w posiadłościach brytyjskich, głównie mianowania, odwoływanie personelu, noty, korespondencja, notatki, 1942, k. 251;
- IPMS, zesp. A.11, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 474/1/Z, k. 63–64.

ZURYCH

Państwo: Szwajcaria

Ranga: 20.09.1919–1.02.1932: konsulat; 20.02.1933–07.1945: konsulat honorowy

Kompetencja terytorialna: 1919: miasto Zurych i okręg zuryski (Bazylea, Argowia, Szafuza, Turgowia, Appenzell, Sankt Gallen, Zug, Schwyz, Glarus, Gryzonia); 1921: kantony Zurych, Schwyz, Glarus, Zug, Bazylea, Szafuza, Appenzell, Sankt Gallen, Gryzonia, Argowia i Turgowia; 1923: kantony Zurych, Schwyz, Glarus, Zug, Bazylea, Szafuza, Appenzell, Sankt Gallen, Gryzonia, Argowia i Turgowia; 1925: ponadto Księstwo Luksemburga; 1926–1928: kantony Zurych, Schwyz, Glarus, Zug, Bazylea, Szafuza, Appenzell, Sankt Gallen, Gryzonia, Argowia, Turgowia oraz Księstwo Lichtenstein; po likwidacji konsulatu (1932) jego okręg został przejęty przez Wydział Konsularny Poselstwa RP w Bernie; 1939: kantony Appenzell, Glarus, Gryzonia, Szafuza, Sankt Gallen, Turgowia, Zug, Zurych

Adres: -1.01.1920–7.02.1929-: Fraumünsterstrasse 13; 1930: Alfred Escher-Strasse 61; 1933–1938: Talacker 35; 1.04.1939–1945: Gartenstrasse 19

Kierownik:

- 20.09.1919–16.08.1930 – Jan Czaplicki, konsul[863]
- 26.08.1930–31.01.1932 – Józef Adamek, konsul[864]
- 1.02.1932–19.02.1933 – vacat
- 20.02.1933–28.02.1939 – Edward von Orelli, konsul honorowy
- 28.02.1939–1.02.1945 – Hans Näf, konsul honorowy[865]

Podległość: przedstawicielstwo dyplomatyczne w Bernie

---

[863] Listy komisyjne Naczelnik Państwa podpisał 24.07.1919 r.

[864] Według karty służby Józefa Adamka, był on konsulem honorowym i kierownikiem Konsulatu Honorowego RP w Zurychu, a nominacja na to stanowisko została podpisana 1.07.1930 r.

[865] Załatwiał sprawy propagandowe i handlowe. 1.09.1939 r. placówkę tworzyli: konsul honorowy (Szwajcar), wicekonsul honorowy (Kazimierz Kamiński), 1 p.k. (Bruno Delof); 1.07.1944 r. jeden etat (wicekonsul honorowy – Kazimierz Kamiński) – IPMS, zesp. A.11.E, MSZ, sygn. 421,

Archiwum placówki:

- AAN, zesp. 496, Konsulat Honorowy RP w Zurychu, [2/496/0] (155 j.a., 1919–1945)

Archiwalia i publikacje urzędowe:

- AAN, zesp. 3, Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa, seria 8.3, sygn. 73, [2/3/0/8.3/73], Nominacje i dymisje w konsulatach polskich, 1919–1922, Jan Czaplicki, skan 32;
- AAN, zesp. 8, Prezydium Rady Ministrów, część VIII, Karty kwalifikacyjne pracowników urzędów centralnych, 1918–1939, teczka 237: MSZ, litera A, k. 1–2;
- AAN, zesp. 322, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 274, [2/322/0/-/274], Korpus dyplomatyczny i konsularny w Polsce; ibidem, sygn. 9276, [2/322/0/-/9276], Wykaz Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej. Stan dnia 1 stycznia 1920 r., k. 5; ibidem, sygn. 11762, [2/322/0/-/11762], Raport administracyjny Konsulatu RP w Zurychu za rok 1928, 1929; ibidem, sygn. 11780, [2/322/0/-/11780], Zażalenia na urzędy w kraju. Raport Poselstwa RP w Brazylii i Konsulatu RP w Zurychu, korespondencja, 1926–1927, 1930;
- AAN, zesp. 490, Ambasada RP w Waszyngtonie, sygn. 2964, [2/490/0/-/2964], Polska sieć dyplomatyczna i konsularna, informacje dotyczące losów urzędników polskich placówek zagranicznych po 1939 r., wykaz urzędów zagranicznych RP z 10 II 1945 r., korespondencja, zestawienie, 1941–1943, 1945;
- AAN, zesp. 495, Poselstwo RP w Bernie, sygn. 275, [2/495/0/-/275], Skład, organizacja i działalność konsulatów honorowych RP w Bazylei, Zurychu i Delegacji RP przy Lidze Narodów; ibidem, sygn. 276, [2/495/0/-/276], Sieć dyplomatyczna i konsularna polska, głównie organizacja Biur Administracji Polaków we Francji. Wykaz urzędów honorowych RP z językiem urzędowym polskim, noty, raporty placówek polskich, korespondencja; ibidem, sygn. 336, [2/495/0/-/336], Lokale biurowe i reprezentacyjne Konsulatu RP w Zurychu i Poselstwa RP w Bernie: najem lokali, remonty, korespondencja, kontrakt najmu, kosztorysy, rachunki, plany techniczne, 1939–1942; ibidem, sygn. 362, [2/495/0/-/362], Sprawy finansowane i organizacyjne konsulatów honorowych RP w Szwajcarii, cofnięcie uprawnień wizowo-paszportowych konsulom honorowym, sprawozdania z działalności konsulatów honorowych, raporty, korespondencja, rozliczenia finansowe, 1938–1945;
- AAN, zesp. 503, Ambasada RP w Londynie, seria 8, sygn. 1742, [2/503/0/8/1742], Sieć dyplomatyczna i konsularna, polska i obca, noty, korespondencja, 1941–1945, k. 340;
- Archiwum Państwowe w Poznaniu, zesp. 474, Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Zurychu, seria 18.11, sygn. 11230, [53/474/0/18.11/11230], 1926–1930;
- IPMS, zesp. A.11.E, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sygn. 974, Lista konsulatów honorowych: Karta Konsulat Honorowy RP w Zurychu, b.p.;

Wykaz pracowników Konsulatu Honorowego RP w Zürichu. 1.01.1945 r. 1 etat p.k. – ibidem, sygn. 699, Wykaz stanowisk i uposażeń dla Urzędów Zagranicznych RP, na rok 1945, b.p.

- Dz. Urz. MSZ: 1920, nr 1, s. 40; 1923, nr 3, s. 47, nr 6, s. 115; 1924, nr 12, s. 213; 1925, nr 12, s. 199; 1926, nr 12, s. 182; 1927, nr 12, s. 185; 1929, nr 12, s. 268; 1930, nr 4, s. 83, nr 7, s. 180, nr 8, s. 231; 1931, nr 22, s. 307, 309; 1933, nr 7, s. 54, nr 10, s. 103;
- RSZ: 1933, s. 187, 217; 1934, s. 182, 215; 1935, s. 114; 1936, s. 116; 1937, s. 125; 1938, s. 134; 1939, s. 138.

Źródło: Dz. Urz. MSZ, 1922, nr 26, poz 221. Zarządzenie w sprawie ujednostajnienia znaków i pieczęci przez Placówki RP.

Lista urzędów konsularnych według miejscowości*

Zastosowane skróty:
AK – agencja konsularna
AKH – agencja konsularna honorowa
BAK – biuro agenta konsularnego
BAP – Biuro Administracji Polaków
BP – Biuro Polskie
D – Delegatura w ZSRR
K – konsulat
KG – konsulat generalny
KGH – konsulat generalny honorowy
KH – konsulat honorowy
VK – wicekonsulat
VKH – wicekonsulat honorowy
WK – oddział lub wydział konsularny przy poselstwie lub ambasadzie

Aalborg (VKH, KH)
Århus (VKH)
Addis Abeba (VKH)
Agen (AK)
Akmolińsk (D)
Aleksandria (KH)
Alés (AK)
Algier (AKH, KH, BP, BAP, KH)
Algier (Delegatura Generalnej Dyrekcji Biur Polskich na Afrykę, KG)
Ałdan (D)
Ałma-Ata (D)
Amiens (AK)
Amritsar (AK)
Amsterdam (K, KG)
Amsterdam (KH)
Angora (WK)
Antwerpia (K, KH, K)
Archangielsk (D)
Arnhem (KH)
Asunción (KH)
Aszchabad (D)
Ateny (WK, KH, WK)

Bagdad (KG)
Baku (AH)
Baltimore (KH)
Bangkok (KH)
Banja Luka (KH)
Barcelona (KH)
Bari (KH)
Barnauł (D)
Batawia (AKH, KH)
Batumi (KH)
Bazylea (K, KH, VKH, KH)
Bejrut (AK, VK, K, KG, WK)
Belgrad (WK)
Benguela (KH)
Berdiańsk (AK)
Bergen (KH)
Berlin (KG)
Berno (WK)

*Kategorie urzędu podane zgodnie z procesem ich przekształcania w danej miejscowości.

Bilbao (KH)
Blantyre (K)
Bogota (KH)
Bogumin (AK)
Bolonia (KH)
Bombaj (K, KG)
Boras (VKH)
Bordeaux (KH, AK)
Boston (AK)
Boulogne-sur-Mer (KH)
Bradford (KH)
Braiła (KH)
Bratysława (K, KG, WK)
Brazzaville (K)
Bruksela (WK)
Bruksela (KH, KGH, KH)
Budapeszt (WK, K)
Buenos Aires (KGH, K, WK)
Buffalo (K)
Bukareszt (WK, KG, K)
Buzułuk (D)
Bytom (KG)

Cali (KH)
Caracas (KH)
Cardiff (KH)
Casablanca (KH, BP, BAP, KH)
Chabarowsk (D)
Charbin zob. **Harbin**
Charków (KH, AK, K, WK, KG, K)
Chicago (KG)
Christiania zob. **Oslo**
Chust (K)
Ciudad Trujillo zob. **Santo Domingo**
Cluj zob. **Kluż**
Colombo zob. **Kolombo**
Colón (KH)
Curitiba zob. **Kurytyba**
Czelabińsk (D)
Czerniowce (KH, K)
Czimkent (D)
Czkałow (D)
Czungking (WK)

Dakar (KH, BP, BAP, KH)
Dar-es-Salaam (K)
Detroit (K, AK, K)
Dordrecht (KH)
Drezno (KH)
Dublin (KG, KH, KG)
Dubrownik (KH)
Dundee (KH)
Dunkierka (KH)
Durban (AK, K)
Düsseldorf (K)
Dyneburg (AK, K)
Dżambuł (D)

Edynburg (AK, KH)
Elbląg (AK, VK)
Ełk (AK, VK)
Essen (AK, VK, K)

Filadelfia (AK)
Florencja (KH)
Frankfurt nad Menem (KG)
Funchal (KH)

Gagra zob. **Noworosyjsk**
Gałacz (K, AKH, KH)
Gävle (VKH)
Gdańsk (Komisariat Generalny)
Genewa (K, KH, KG)
Genua (VK)
Glasgow (KH)
Glasgow (K)
Göteborg (KH, VK, KH)
Grenoble (AK)
Grozny (AK)
Gwatemala (KH)

Haderslev (KH)
Haga (WK)
Hajfa (K, WKH)

Halifax (KH)
Halmstad (VKH)
Hamburg (Biuro Informacyjne, K)
Hamilton (KH)
Harbin (Delegacja, KG, Delegacja, K, KG)
Hasle (VKH)
Hawana (KH)
Hawr (KH)
Heerlen (VKH, KH)
Helsinki (WK, K)
Hongkong zob. **Victoria**
Horsens (VKH)
Hull (KH)
Huston (KH)

Jerozolima (K, KG)
Johannesburg (AK, K)

Kabul (K)
Kair (WK)
Kalkuta (KH)
Kalmar (VKH)
Kampala (K)
Kapsztad (KG, KH, AK, K, KH)
Katania (KH)
Kijów (K, KG)
Kirow (D)
Kiszyniów (KH, K)
Kluż (AK)
Kłajpeda (WK, K)
Kolding (AKH)
Kolombo (VKH, KH)
Kolonia (K, AK)
Konakry (KH)
Konstanca (KH)
Kopenhaga (WK)
Kopenhaga (VKH)
Koszyce (K, VK, AK, VK)
Kowno (WK)
Krasnojarsk (D)
Kristiania zob. **Oslo**
Królewiec (K, KG)
Kujbyszew zob. **Moskwa**
Kuressare (VKH)
Kurytyba (K, KG)
Kustanaj (D)
Kwidzyn (KG, VK, K)

La Paz (KH)
La Valetta (KH)
Las Palmas (KH)
Leningrad (K)
Leopoldville (K)
Liége (KH)
Lille (VK, K, KG)
Lima (KG)
Limassol (KH)
Limoges (AK)
Lipawa (K, AK, K, VK, K)
Lipsk (K)
Lizbona (WK)
Lizbona (KH)
Londyn (KG)
Los Angeles (KH)
Lourenço Marques (KH)
Lozanna (KH)
Lublana (AK, KH)
Luksemburg (KH)
Luleå (VKH)
Lusaka (K)
Lyon (K, BP, BAP, K)

Madryt (WK)
Madryt (KH)
Malaga (KH)
Malmö (KH, VK, KH)
Managua (KH)
Manchester (KH)
Manila (KH)
Mariańskie Łaźnie (VKH, KH)
Marsylia (KG, K, KH, K, KG, BP, BAP, KG)
Mediolan (KH, VK, K, KG)

Meksyk (KG, WK)
Meksyk (KH)
Meksyk (AKH)
Melbourne (KH)
Mérida (VKH, KH)
Metz (VKH, AK)
Mézières (AK)
Mińsk (KG)
Miszkolc (VK)
Monachium (KG)
Monako (KH, BP, BAP)
Monrowia (KH)
Mons (VKH)
Montevideo (KH)
Montreal (KG, KH, K, KH, K, KG)
Morawska Ostrawa (K)
Moskwa (WK)

Næstved (KH)
Nairobi (KG, KH, KG)
Nakskov (KH)
Nantes (KH)
Narwa (KH)
Neapol (KH)
Nicea (D, KH, K, BP BAP, KH, VK, KH)
Nikozja (K)
Norrköping (KH)
Noworosyjsk (AK, K)
Nowy Jork (KG)
Nowy Orlean (KH)

Odense (VKH, KH)
Odessa (KH, K)
Olsztyn (KG, AK, VK, K)
Opole (KG, K)
Oran (KH, BP, BAP, KH)
Osaka (KH)
Oslo (WK)
Oslo (KH)
Ottawa (KG)

Palermo (KH)
Panama (KH)
Paryż (KG)
Pawłodar (D)
Périgueux (AK)
Perpignan (K)
Pietropawłowsk (D)
Piła (VK, K)
Pireus (KH)
Pittsburg (K)
Połtawa (VK)
Ponta Delgada (VKH)
Port-au-Prince (KH)
Port Louis (KH)
Porto (KH)
Porto Alegre (AK, VK, K)
Port-of-Spain (KH)
Posadas (AK, VKH, VK)
Praga (K, KG)
Pretoria (KG)

Quebec (AKH)
Quito (KH)

Rangoon (KH)
Regina (AK, KH)
Rennes (AK)
Rewel zob. **Tallinn**
Reykjavik (K, KH)
Rio de Janeiro (WK)
Rotterdam (K, KH)
Ryga (WK, AK, K)
Rzym (WK, KG, WK, K, KG)

Sajgon (KH)
Saint John's (KH)
Saint Louis (VK)
Salisbury (KH, KG)
Saloniki (KH)
Samarkanda (D)
San Francisco (K, AK, K)
San José (KH)

San Marino zob. **Triest**
San Salvador (KH)
Santa Fe (AK)
Santiago de Chile (KH, WK)
Santo Domingo (KH)
Sao Paulo (K, AK, VK, AK, K, VK)
Sarajewo (KH)
Saratów (D)
Semerang (VKH)
Semipałatyńsk (D)
Sewastopol (K)
Singapur (KH)
Smyrna (KH)
Soczi zob. **Noworosyjsk**
Sofia (WK)
Southampton (KH)
Split (KH)
Stambuł (K, WK, KG)
Stavanger (KH)
Strasburg (K)
Suszak (KH)
Swansea (KH)
Sydney (KG)
Sydney (KGH, KH)
Syktywkar (D)
Szanghaj (KG, K, KGH, Delegacja, WK)
Szczaniec (AK)
Szczecin (AK, VK, K)
Sztokholm (AK, WK)
Sztokholm (KH, KGH, KH)

Tabryz (K)
Taganrog (AK)
Tallinn (AK, WK)
Tallinn (KH)
Tampere (KH)
Tampico (AKHG)
Tananarywa (KH, BP, BAP, K)
Tanger (KH)
Tartu (KH)
Taszkient (AK, D)
Tegucigalpa (KH)
Teheran (WK)
Tel-Aviv (K, KG)
Tokio (WK)
Toluca (KH)
Tønsberg (KH)
Toronto (KH)
Trebizond (VK)
Triest (K)
Troyes (AK)
Tuluza (K, BP, BAP, K)
Tunis (KH, BP, BAP, K)
Turku (KH)
Turyn (KH)
Tyflis (AK, K, KG)

Użhorod (VK, K)

Vancouver (KH)
Veracruz (KH)
Vichy (BP)
Victoria (KH)
Vigo (KH)
Viipuri (KH)

Walencja (KH)
Warna (VK, AKH, KH)
Waszyngton (WK)
Wellington (KH, KG, K)
Wenecja (KH)
Wiedeń (WK, K, KG)
Willemstad (KH)
Winnipeg (K, VK, K)
Władywostok (K, D)
Wrocław (K, KG)

Yokohama (KH)

Zagrzeb (KG)
Zomba (K)
Zurych (K, KH)

Lista urzędów konsularnych według państw

Abisynia Włoska Afryka Wschodnia (obecnie Etiopia)
Addis Abeba

Afganistan
Kabul

Angola
Benguela

Argentyna
Buenos Aires
Posadas
Santa Fe

Australia zob. **Wielka Brytania**

Austria
Wiedeń

Belgia
Antwerpia
Bruksela
Leopoldville (obecna nazwa Kinszasa, obecnie Demokratyczna Republika Konga)
Liége
Mons

Boliwia
La Paz

Bośnia i Hercegowina zob. **Jugosławia**

Brazylia
Kurytyba
Porto Alegre
Rio de Janeiro
Sao Paulo

Bułgaria
Sofia
Warna

Chile
Santiago de Chile

Chiny
Czungking
Szanghaj

Chorwacja zob. **Jugosławia**
Cypr zob. **Wielka Brytania**

Czechosłowacja
Bogumin (obecnie Czechy)
Bratysława (obecnie Słowacja)
Chust (obecnie Ukraina)
Koszyce (obecnie Słowacja)
Mariańskie Łaźnie (obecnie Czechy)
Morawska Ostrawa (obecnie Czechy)
Praga (obecnie Czechy)
Użhorod (obecnie Ukraina)

Dania
Aalborg
Århus
Haderslev
Hasle
Horsens
Kolding
Kopenhaga
Næstved
Nakskov
Odense

Dominikana
Ciudad Trujillo – Santo Domingo

Egipt
Aleksandria
Kair

Ekwador
Quito

Estonia
Kuressare
Narwa
Tallinn
Tartu

Filipiny zob. **Stany Zjednoczone AP**

Finlandia
Helsinki
Tampere
Turku
Viipuri (Wyborg)

Francja i posiadłości francuskie
Agen
Alès
Algier
Amiens
Bordeaux
Boulogne-sur-Mer
Brazzaville (obecnie Kongo)
Casablanca (obecnie Maroko)
Dakar (obecnie Senegal)
Dunkierka
Grenoble
Hawr
Konakry (obecnie Gwinea)
Lille
Limoges
Lyon
Marsylia
Metz
Mézières
Monako
Nantes
Nicea
Oran (obecnie Algieria)
Paryż
Perpignan
Périgueux
Rennes
Sajgon (obecnie Wietnam)
Strasburg
Tananarywa (obecnie Madagaskar)
Troyes
Tuluza
Tunis (obecnie Tunezja)
Vichy

Gdańsk zob. **Liga Narodów**

Grecja
Ateny
Pireus
Saloniki

Gruzja
Batumi
Grozny

Gwatemala
Gwatemala

Haiti
Port-au-Prince

Hiszpania
Barcelona
Bilbao
Las Palmas
Madryt
Malaga
Tanger (obecnie Maroko)
Vigo
Walencja

Holandia (Niderlandy) i posiadłości holenderskie
Amsterdam
Arnhem
Batawia (obecna nazwa Dżakarta, obecnie Indonezja)

Dordrecht
Haga
Heerlen
Rotterdam
Semerang (obecnie Indonezja)
Willemstad

Honduras
Tegucigalpa

Indonezja zob. **Holandia**

Irak
Bagdad

Iran
Tabryz
Teheran

Japonia
Osaka
Tokio
Yokohama

Jugosławia
Banja Luka (obecnie Bośnia i Hercegowina)
Belgrad (obecnie Serbia)
Dubrownik (obecnie Chorwacja)
Lublana (obecnie Słowenia)
Sarajewo (obecnie Bośnia i Hercegowina)
Split (obecnie Chorwacja)
Suszak (obecnie Chorwacja)
Zagrzeb (obecnie Chorwacja)

Kanada zob. **Wielka Brytania**
Kazachstan zob. **ZSRR**
Kłajpeda zob. **Liga Narodów**

Kolumbia
Bogota
Cali

Kongo zob. **Francja**

Kostaryka
San José

Królestwo Serbów, Chorwatów i Słoweńców zob. **Jugosławia**

Kuba
Hawana

Liban
Bejrut

Liberia
Monrowia

Liga Narodów
Gdańsk
Kłajpeda

Litwa
Kowno

Luksemburg
Luksemburg

Łotwa
Dyneburg
Lipawa
Ryga

Malawi zob. **Wielka Brytania**
Maroko zob. **Francja**
Maroko zob. **Hiszpania**

Meksyk
Meksyk
Mérida
Tampico
Toluca
Veracruz

Mołdawia zob. **Rumunia**
Monako zob. **Francja**

Niemcy
Berlin
Bytom (obecnie Polska)
Drezno
Düsseldorf
Elbląg (obecnie Polska)
Ełk (obecnie Polska)
Essen
Frankfurt nad Menem
Hamburg
Kolonia
Królewiec (obecnie Rosja)
Kwidzyn (obecnie Polska)
Lipsk
Monachium
Olsztyn (obecnie Polska)
Opole (obecnie Polska)
Piła (obecnie Polska)
Szczaniec (obecnie Polska)
Szczecin (obecnie Polska)
Wrocław (obecnie Polska)

Nikaragua
Managua

Norwegia
Bergen
Oslo (Kristiania)
Stavanger
Tønsberg

Panama
Colón
Panama

Paragwaj
Asunción

Persja zob. **Iran**

Peru
Lima

Portugalia i posiadłości portugalskie
Funchal
Lizbona
Lourenço Marques (obecnie Mozambik)
Ponta Delgada
Porto

Republika Południowej Afryki zob. **Wielka Brytania**

Rumunia
Braiła
Bukareszt
Czerniowce
Gałacz
Kiszyniów (obecnie Mołdawia)
Kluż (Cluj)
Konstanca

Salwador
San Salvador

Senegal zob. **Francja**
Serbia zob. **Jugosławia**

Sjam (obecnie Tajlandia)
Bangkok

Słowacja zob. **Czechosłowacja**
Słowenia zob. **Jugosławia**

Stany Zjednoczone AP
Baltimore
Boston
Buffalo
Chicago
Detroit
Filadelfia
Huston
Los Angeles
Manila (obecnie Filipiny)
Nowy Jork
Nowy Orlean

Pittsburg
Saint Louis
San Francisco
Waszyngton

Szwajcaria
Bazylea
Berno
Genewa
Lozanna
Zurych

Szwecja
Boras
Gävle
Göteborg
Halmstad
Kalmar
Luleå
Malmö
Norrköping
Sztokholm

Tanzania zob. **Wielka Brytania**
Tunezja zob. **Francja**

Turcja
Ankara/Angora
Smyrna
Stambuł
Trebizonda

Uganda zob. **Wielka Brytania**
Ukraina zob. **Czechosłowacja**
Ukraina zob. **ZSRR**

Urugwaj
Montevideo

Wenezuela
Caracas

Węgry
Budapeszt
Miszkolc

Włochy
Bari
Bolonia
Florencja
Genua
Katania
Mediolan
Neapol
Palermo
Rzym
San Marino
Triest
Turyn
Wenecja

Wielka Brytania i posiadłości brytyjskie
Amritsar (obecnie Indie)
Blantyre (obecnie Malawi)
Bombaj (obecnie Indie)
Bradford
Cardiff
Dar-es-Salaam (obecnie Tanzania)
Dublin (obecnie Irlandia)
Dundee
Durban (obecnie RPA)
Edynburg
Glasgow
Hajfa (obecnie Izrael)
Halifax (obecnie Kanada)
Hamilton
Hongkong zob. Victoria
Hull
Jerozolima (obecnie Izrael)
Johannesburg (obecnie RPA)
Kalkuta (obecnie Indie)
Kampala (obecnie Uganda)
Kapsztad (obecnie RPA)
Kolombo (Cejlon, obecnie Sri Lanka)
La Valetta (obecnie Malta)
Limassol (obecnie Cypr)
Londyn
Lusaka (obecnie Zimbabwe)
Manchester
Melbourne (obecnie Australia)
Montreal (obecnie Kanada)

Nairobi (obecnie Kenia)
Nikozja (obecnie Cypr)
Ottawa (obecnie Kanada)
Port Louis (obecnie Mauritius)
Port of Spain (obecnie Trynidad)
Pretoria (obecnie RPA)
Quebec (obecnie Kanada)
Rangoon (obecnie Myanmar)
Regina (obecnie Kanada)
Reykjavik (obecnie Islandia)
Saint John's (obecnie Kanada)
Salisbury (obecnie Zimbabwe)
Southampton
Singapur
Swansea
Sydney (obecnie Australia)
Tel-Aviv (obecnie Izrael)
Toronto (obecnie Kanada)
Vancouver (obecnie Kanada)
Victoria (obecnie Chiny)
Wellington (obecnie Nowa Zelandia)
Winnipeg (obecnie Kanada)
Zomba (obecnie Malawi)

Zimbabwe zob. **Wielka Brytania**

ZSRR (Rosja)
Akmolińsk (Astana, obecna nazwa Nur-Sułtan)
Ałdan
Ałma-Ata
Archangielsk
Aszchabad
Baku (obecnie Azerbejdżan)
Barnauł
Berdiańsk (obecnie Ukraina)
Buzułuk
Chabarowsk
Charków (obecnie Ukraina)
Czelabińsk
Czimkent (Szymkent, obecnie Kazachstan)
Czkałow (Orenburg)
Dżambuł (Taraz, obecnie Kazachstan)
Harbin (obecnie Chiny)
Kijów (obecnie Ukraina)
Kirow
Krasnojarsk
Kustanaj (obecnie Kazachstan)
Leningrad (Petersburg)
Mińsk (obecnie Białoruś)
Moskwa
Noworosyjsk
Odessa (obecnie Ukraina)
Pawłodar (obecnie Kazachstan)
Pietropawłowsk (obecnie Kazachstan)
Połtawa (obecnie Ukraina)
Samarkanda (obecnie Uzbekistan)
Saratów
Semipałatyńsk (obecnie Kazachstan)
Sewastopol (obecnie Ukraina)
Syktywkar
Taganrog
Taszkient (obecnie Uzbekistan)
Tyflis (obecnie Gruzja)
Władywostok

Indeks osobowy

Acosta Antonio 209
Adamek Józef 82, 399, 433
Adamkiewicz Jerzy 151, 167–168, 219, 266, 268, 302, 394
Alleman George 27
Ambrochowicz-Gajownik Anna 244
Andersen Johannes (Jan) 149
Andersen Lauritz 291
Andrycz Czesław 293–294, 308
Angerman Stanisław 117
Armin Kazimierz 170, 177
Arnaudtizon Ludovic 161
Aronstein Frederic Carel 53
Arrigunaga y Peón Manuel de 253
Arvanitidi (Arvananitidis) Cosmas 316
Assémat Eduardo 385
Atanase Typaldo Bassia 45

Babiński Mieczysław 126, 180
Babiński Wacław 302, 304
Bader Karol 57, 363, 392
Bagshaw Frederick Bertram 331
Baliński Stanisław 191
Banasiński Eugeniusz 72, 395
Barciszewski Leon 132
Bardecki Adam 111
Barraquet Jean 411
Barroso Mendes Manuel de 60
Barthel de Weydenthal Jerzy 102, 117, 287, 431
Barys Dorota 201
Baumzweiger-Faguet Benjamin 306
Baumzweiger-Faguet Ignacy (Faguet Baumzweiger) 306
Bąk Mieczysław 230, 238
Beck Józef 370
Begey Attile (Atilla) 406–407
Belina-Prażmowski Zbigniew 210
Beltrami Martino (Marcin) 305
Benis Adam 172
Bernsen Theodorus Hendrikus 42
Bersano Arturo 406
Białokur Wacław 300, 383
Bidault Georges 14
Bieliński Michał 423
Biliński Tadeusz 39, 191–192
Billecocq Charles 233
Birk Ado 210
Bitner Czesław 212, 214, 402
Błaszkiewicz Tadeusz 273
Błażyński Zbigniew 5
Błeszczyński Henryk 54
Bobiński Mieczysław 201
Bocheński Karol 266
Bociański Jan 270
Boćkowski Daniel 273
Boelen Hendrik J. 356
Bohdanowicz Leon 29, 98
Bohomolec Andrzej 374
Bojarska Helena 26
Bojarski Michał zob. Czarnota-Bojarski Michał
Bolanos Miguel Antonio 159
Bonanno Vincenzo 179
Borkowski Tadeusz 66, 130
Borowski Edward 31
Borselli Augusto 279
Borselli Edgardo 279
Boscoff Michał 78, 111, 140
Boucoiran Maurice-Louis 402
Bowden Gordon Grantley 96
Bratkowski Stefan 258, 270, 428
Brochwicz-Lewiński Zbigniew 280
Brodzki Jan zob. Łodzia-Brodzki Jan
Brown Brenton S. 410
Brown Douglas M. 410
Bruchwalski Edmund 28
Brzeziński Franciszek 427
Brzeziński Tadeusz 101, 212–213, 219, 267–269
Brzęk Antoni 346
Brzozowski Zenon 292
Bückmann (Buckman) Leenderet 37
Bugajski Władysław 389

Bukowiecki-Olszewski (Olszewski-Bukowiecki) Walerian 423–424
Burda Artur 50
Burke Thomas Michael 252
Buszczyński Konstanty 287–288
Buynowski Tadeusz 88, 110, 126
Buzek Jan 184
Byszewski Jan Lech 117, 172, 224–225, 287, 317, 326

Caro Ciril (Cyryl) 176
Chałupczak Henryk 10, 187, 296, 314, 427
Chałupczyński Mieczysław 409
Chamiec Antoni 401
Charwat Franciszek 101, 153, 194, 337, 427
Chastand Paul 413
Chełmicki Bohdan zob. Nałęcz-Chełmicki Bohdan
Chełmicki Zdzisław 85, 117
Chenau-Roux Paul 278
Chevillotte 281
Chęciński Tadeusz 130
Chiczewski Feliks 82, 90, 139, 219
Chmielewska Flora 343
Chmieliński Jan 175, 276
Chobot Emanuel 271
Chojnowski Piotr 180
Chołoniewski Edward 353
Chreptowicz-Butieniewa Olga 112
Christensen Finn 397
Ciechanowiecki Platon 235
Cisek Janusz 5
Constantinidés Antoine G. 27
Corniglion-Molinier Edward 280
Cybulkin Leon 310
Cygler Lucjan 108
Cywiński Włodzimierz 182
Czaplicki Jan 433
Czapski zob. Hutten-Czapski Emeryk
Czarnota-Bojarski (Bojarski) Michał 334
Czarnowski Wincenty 170, 342
Czeczott-Danilewicz Zygmunt 218
Czerwiński Paweł 46, 59
Czosnowski Leon 57
Czosnowski Wacław 82, 233, 366
Czudec Zbigniew 29
Czudowski Michał 219, 409, 428
Czyżewski Edward 204

Dalbor Tadeusz 136, 266
Darling William sir 128
Dass Baldew 35
Dąbrowski Andrzej 111
Dąbrowski Jan Adolf 60
Dąbrowski Tadeusz 404
Dąbrowski Wiesław 413
Delof Bruno 433
Delor Jean René Marie 75
Dereziński Jan 366–367
Detruit Emilio 349
Dobroński Adam 223
Dobrowolski Tadeusz 39
Dobrowolski Zygmunt 233
Dobrzyńska-Cantwell Krystyna 120
Dobrzyński Wacław Tadeusz 10, 17, 120
Domański Stefan 233, 235
Domaszewicz Michał 171, 391
Domeyko Ignacy 350
Donà dalle Rose Lorenzo 419
Dorosz Wanda 203
Dostal Wacław 43, 86
Douglas James 157
Downarowicz Kazimierz 39, 201
Drobniak Tadeusz 116, 175, 314, 386–387
Drohojowski Jan 390
Dubrowski Feliks 181
Duckert Gustaw 142
Ducrocq Robert 386
Dudok van Heel Maria 356
Dumarquez Louis 280–281
Dunajecki Aleksander 326, 420, 429
Dunin 55
Durné Albert 281
Durón Jorge Fidel 390
Duvivier Paul 232–233
Dworski Emanuel 369
Dygat Stanisław 39, 399, 401
Dziarczykowski Sławomir 98
Dzieduszycki Juljusz 38, 363
Dzierżanowski (Dzierżawski) Wacław 379

Dziewicki Feliks 127
Dziurzyński Jan 229

Earp Jerzy (George F.) 10, 250, 372, 424
Edgren Anton Emanuel 174
Edgren Folke 174
Edgren Robert 415
England Harold Parnis 207–208
Englisch Aleksander 201
Englisch Zygfryd 46
Ernst Wilhelm 203
Es-Gips Gerhard van 119
Eska Stanisław 255, 273

Feniger Samuel 62
Ferdynand, król 183
Ferreira de Lima Francisco José 323
Ferrigno Francesco 305
Fiedler-Alberti Stefan 230, 284, 431
Figenschou Aage 61
Flügler Adolf 119
Fogh S. Weiss 24
Fox Cyril James 341
Franghia Antoni 416
Friedrich Juliusz 29, 31, 191
Frycz Kazimierz 329
Fryling Jan 58, 113
Fudakowski Zygmunt 177
Fuksiewicz Bernard 194, 402
Funfsztyk (Fünfstück) Czesław 241–242
Furier Andrzej 157

Gadomski Jerzy Zygmunt 147
Gajdziński Maksymilian 39, 137, 153, 366
Garszyński Tadeusz 39, 223
Garwood Wilmer St. John 166
Gaulle Charles de 386
Gawroński Wacław 30, 62, 103, 213, 382
Gawroński Zygmunt Rawita 82–83
Gbiorczyk Mariusz 103
Gelles Romuald 427
Gieburowski Józef 129, 201, 204, 293
Giżycki Jerzy 25, 276
Gluza Józef 427
Głębocki Jan 238
Głogowski Adam 44–45, 391
Głuchowski Kazimierz 201–202
Głuski Stanisław 197, 334
Gmitruk Janusz 157
Goblot Henri 68
Godlewski Witold 355
Godymirski Czesław 27
Goldstand Leon 224–225
Goławski Michał 310
Gomez Joaquin 240
Gondek Antoni 203
Gonzalez Fierro Ordonez Ildefonso 236
Gorczycki Andrzej 82, 90, 110, 120, 168, 183, 224, 393, 409
Goruneanu Octavian 190
Gorzechowski Józef 248
Gostomski Zygmunt 161
Górny Katarzyna 223
Górszczyk Jerzy 41
Grabiński Mieczysław 59, 78, 110, 140, 258, 420, 431
Graczykowski Stanisław 221
Grahn (Grann) Georg 230
Grajczak Dagmara 77, 96, 128, 156, 207, 223, 240, 322, 333, 369
Grajnert Stefan 25
Grandclement Gaston 245
Grochocka Janina 310
Grochowska Zofia 346
Groer Witold 56, 80, 211
Grotowski Stefan Ludwik 287–288
Gruja Józef 41
Grünthal Richard 388
Gruszka Sylwester 19, 117–118, 136, 187–188, 287–288, 319, 370, 399, 431
Grygier Tadeusz 373
Gutkowski Jerzy 179
Gzik Edward 245

Haanshus (Hanhus) Ole Andreas 301
Haffen Gérard 114
Hannan T. 252
Happach Hartmann Wilhelm Georg 238
Hasle Henning 24
Hausner Bernard 150–151, 168, 393–394

Hausner Roman 91
Heinze Romana 238
Heitzman Marian 344–345
Helander Hugo Alexander 406
Hellmann Carl Frederik 284
Hempel Stanisław 110
Henican Józef P. jr. 290
Henriquez Heraan J. 107
Herse Karol 397
Himmelstjerna Mikołaj Samson 154, 163–164, 225, 273, 431
Hirsz Włodzimierz 203
Hładki (Hładky) Zygmunt 270, 326
Holm Fredrik Gunnar Carl 238
Hoogeweegen Hendrikus Johannes Adrianus 336
Hornung Gustaw 55
Hoszard Jerzy 150
Hoszowski Ludwik Jan 350
Hubicki Otton (Otto) (Sas-Hubicki Otto) 151, 167, 248, 374, 394–395
Hulanicki Witold 47, 167, 169, 224, 242
Hutten-Czapski Emeryk 31–32
Huzarski Roman 163

Iglesias Roura Isaac 414
Ilott John Moody Albert 418
Inabata Katsutaro 299
Iwańska Jadwiga 139
Iwaszkiewicz Jarosław 191

Jachimowicz Adrjan 389
Jachimowicz Aleksander 287
Jakimowicz Jan 330
Jakubski Zbigniew 392
Jałowiecki Bohdan 256, 293
Janiszewski Bronisław 339
Janiszewski Władysław 310
Jankowski Henryk 180, 255
Jankowski Tadeusz 308
Jarczyński Jan 70
Jarnaczek H. 33
Jarocki Tadeusz 42
Jaroszewski K. 345
Jasiński Gustaw 86
Jastrzębski Oktawian 128
Jaździk Eustachy 362
Jeleński Konstanty 197, 235, 258
Jenicz Andrzej 91, 181
Jezierski Władysław 374–375
Jimenez-Lopera y Guerrero Juan 237
Johannesen Niels Christian 301
Jones William Llewellyn 241
Jönsson Hjalti 333
Jordan-Rozwadowski Eugeniusz 196–197, 287, 396
Józefowicz Stanisław 260
Junosza-Stempowski Jeremi Czesław zob. Stempowski Jeremi Czesław

Kaczkowski Jan Paweł 36, 336
Kaczmarek Ryszard 12, 187
Kaleński Edmund 88, 103
Kaliński Józef 33
Kamiński dr 106
Kamiński Kazimierz 433
Kaniewska Agnieszka 52
Kański Władysław 80–81
Kara Stanisław 62, 212, 308
Karchesy (Karchezy) Adam 431
Karczewski Jan 233, 255, 420
Karczewski Karol 426
Karecki Franciszek 233
Karszo-Siedlewski Jan 57, 101, 180
Karyłowicz Maria 108
Kawalec Tadeusz 177
Kawałkowski Aleksander 212
Kazimierczak (Kaźmierczak) Kazimierz 345, 389
Kermenić Oswald 39
Kersabiec Dunstan de 75
Kęszycki Daniel 296
Kicki Władysław 86, 267–268
Kipa Emil 154
Kirzis George 216
Kjartansson Finnbogi 333
Klimecki Leon 360
Klingsland Zygmunt 363
Kliszczyński Mieczysław 139, 190
Klotz Aleksander Alfons 270–271

Kluck Stefan 346
Kluczyński Piotr 66, 232
Kłębicki Mikołaj 423
Kłopotowski Tadeusz Jerzy 407
Knaflewski Janusz 285, 292
Kobyłecki Eugeniusz 235
Kocuper Eugeniusz 41, 112
Kolankowski Witold 36, 145, 247, 255, 337, 376
Kołczak Aleksander W. 157
Kołodziej Edward 5, 6, 10, 15, 63, 417
Komierowski Bronisław 357
Komierowski Kazimierz 128, 224–225, 361
Komierowski Ludomir 246, 260
Kondracki Michał 320
Kopczyński Feliks 401
Koppens Leon 233, 281, 428
Korczyński Kazimierz 56
Korman Ignacy 127
Korsak Witold Adam 125, 133
Korsak Witold Ryszard 57, 167, 360, 364
Korybut-Woroniecki Henryk 110, 293, 379
Korzeniowski Andrzej 282
Kosina Stanisław 204
Kossow Marian 59, 163, 326
Kościałkowski Bogdan 111
Kośko Stefan 228
Kot Stanisław 344
Kowalczyk Jakub 327, 409
Kowalczyk Jan 427
Kowalewski Przemysław 379
Kowalska Ewa 14
Kowalska Jadwiga 223
Kowalska Kamila 247
Kowalski Stanisław 39
Kowalski Tadeusz 47
Kowerski Bronisław 292
Kowol Franciszek 194, 345
Koziebrodzki Leopold 235
Kozłowski Eugeniusz 25, 217
Kozłowski Franciszek 401
Kozłowski Władysław 117, 341
Kraczkiewicz Franciszek 57
Kraczkiewicz Karol 86
Kragelund Kaj 23
Krasicki Kazimierz 287
Krawski Emil 329
Kretschmar van Veen Hugo L. A. van 54
Kreuger Torsten 381
Krokowski (Krókowski) Konrad 219, 420
Kroon Franciszek Gerard van der 162
Krotoszyński Ludwik 42
Kruczkiewicz Adam 62, 65, 225
Kruszelnicki Franciszek 354–355
Kruszyński Janusz 379
Kruszyński Marcin 273
Kryj Leon 46
Krysiński Jan 374
Krzyżanowski Wojciech 79
Kubisz Józef 317
Kuciński Zdzisław 357
Kuczyński Władysław 40
Kugelund Michał 23
Kujawa Joachim 55
Kula Alfons 172
Kuleń-Sławeński Antoni 75
Kuleń-Sławeński Jan 75
Kulikowska Iwona 257
Kulikowski Czesław 201
Kunicki Tadeusz 130
Kurnikowski Kazimierz Zdzisław 103, 151, 167–168, 287, 317–318, 394
Kuśniewicz Andrzej 402
Kutyba Józef 181
Kwapiński Jan 389
Kwapiszewski Michał 176
Kwiatkowski Aleksander 157
Kwiatkowski Stanisław 110
Kwiatkowski Włodzimierz 101, 273, 399
Kwiecień Roman 346

Lachowiecki-Czechowicz Kazimierz 368
Ladouce Raúl Daumas 42
Lalicki Stefan 420
Landau John 75
Langer Bronisław 86
Langer Olgierd 117, 135
Lasocki Jerzy 308
Lasry Joseph (Józef) 298

Latosiński Franciszek 184, 392
Lauro Luigi di 279
Le Febuse Roger 159
Lechowski Jerzy 70, 134, 193, 270, 366, 376
Leitgeber Bolesław 191
Leopold III, król 39
Lespinasse Georges de 321
Lewandowski Józef 245, 332
Lewandowski Zenon Eugeniusz 293–294
Lewicki Stanisław 292
Lickindorf Stanisław 310
Liczbiński Zygmunt 130
Linde Marian 90
Lipaczyński Czesław 273
Lisiecki Stanisław 170, 177, 342
Lisiecki Tadeusz 173
Lisiewicz Adam 82, 132, 191, 245–246, 258, 358, 416
Lisocki Stanisław 69
Litewski Jerzy Bogumił 72–73, 157
Loesch Fernand 229
Lorenowicz Eustachy 110, 427
Lorens Marian 146
Lubaczewski Tadeusz 59, 212, 326
Lunde Henryk 301
Lupis Ferrucio de 419
Lutze-Birk Aleksander Wilhelm 337

Łaciński Wacław 79, 276, 392
Ładoś Aleksander Wacław 258
Łasiński Zbigniew 383
Łaszewski Władysław 293
Łazarski Roman 90, 363, 431
Łączyński Stanisław 310
Łepkowski Stanisław 177, 327–328
Łęcki Wacław 103
Łęczyński Kazimierz 127
Łodzia-Brodzki (Brodzki) Jan 132, 163, 339
Łojko-Redziejewski Aleksander 232
Łopatto Walerian 38, 218, 231, 273, 337, 363, 382–383, 398
Łossowski Piotr 5
Łubieński Michał 360
Łubieński Stefan 36, 311
Łukaszewicz Stanisław 124, 393–394
Łuksiewicz Edward 264

Mac Gregor Whitelaw Robert 144
Mach 132
Maciejewski J. 147
Maciejowski Zdzisław 90, 139, 363
Madejewski Stanisław 214
Mahler Kazimierz 85, 184
Majewski Jan 177
Majewski Kazimierz 98
Mak Piotr 327, 409
Makar J.I. 109
Makowiecki Stefan 320
Makowski Józef 264
Malczewski Leszek 257
Malhomme Henryk Adam 92, 191
Malhomme Leon 92, 270–271, 296
Maliniak Juliusz (Julian) 52, 312
Maliński Mieczysław 172, 383
Małęczyński Jan 245, 296
Manduk Stanisław 88
Mantel Feliks 345, 389
Mańkowski Józef 114–115, 262
Marchlewski Mieczysław 197, 287, 306
Marion-Landais Jean Gilbert 352
Markiewicz Józef 373
Markowski Władysław 95
Marlewski Józef 266, 268
Marski Zdzisław 79, 248
Marynowski Tadeusz 88, 248, 326
Masnyk Marek 12, 187
Matłoka Stanisław 233
Matsuoka Junkichi 299
Mattoszko Włodzimierz 52
Matusewicz (Matusiewicz) Wacław 312, 383
Matusiński Jerzy 180, 212, 287, 317
Matuszczak Jan 175
Matuszewski Aleksander 353
Mazur Mariusz 10
Mazurkiewicz Roman 86, 212, 266, 339
Mazurkiewicz Władysław 350
Mc Intosh Whyte Gordon 330
McAra James 331
Mejer Franciszek 238

Mejia Martha Luz 390
Meléndez Emilio 239–240
Menéndez Adolfo Pérez 349
Mensing Frederic (Frederigo) G. 422
Merdinger Zygmunt 79, 196, 249
Merits August 384
Michalski Andrzej 68
Michałowski Zbigniew 386, 419
Michorecka 116
Michowicz Waldemar 5
Mierzyński Władysław 204
Mieszkowski Józef 91, 195
Mikos Stanisław 141
Mikucki Adam 90, 233, 244, 401
Milewski Wacław 82, 90, 110, 120, 168, 183, 224, 393, 409
Mintz (Minc) Alfred 108
Mistat Mieczysław 228
Miszke Zbigniew August 143, 201–202, 258, 399
Moc Aleksander 103
Moczulski Roman 48
Morawski Kajetan 14
Morawski Tomasz Konstanty 197, 420
Morbitzer Wanda 51
Morgulec Michał 157, 426
Morozewicz Jerzy 402
Moskała Zdzisław 233
Mostowski Zygmunt 407
Mościcki Józef 66
Motas Mieczysław 6
Mozgawa Konrad 408
Mrożkiewicz Stefan 332
Munch Peter 185
Musiewicz Kazimierz 34
Mutermilch Roman 127

Näf Hans 433
Nagle Alfred Jones 152
Nagórny Tadeusz 82, 366–368
Nałęcz-Chełmicki Bohdan 273, 308, 420–421
Nałęcz-Korzeniowski Stanisław 137
Namysłowski Władysław 58–59, 85, 154, 228–229
Narzymski Tadeusz 163
Nawra Konrad 49
Nehama Albert 343–344
Neymark-Bądkowski Feliks Antoni 359
Nieduszyński Bronisław 162
Nieduszyński Tadeusz 235, 244–245, 280, 366
Nielsen Niels Axel 291
Niemojewski Lech 226
Niezbrzycki R. (Jerzy) 180
Nikander Armas 384
Nikerk Jan 53
Nilsson Hjalmar 146
Noguera Bonora Vicente 416
Nordlöf Carl Gustaw 152
Noskowski Władysław 252, 372, 424
Nowacki Piotr 345
Nowakowski Józef 358
Nowicki Józef 112
Nowicki Romuald 377
Nowicki Władysław 310
Nowicki Zygmunt 102, 104
Nowolecki Witold 358
Nowosad Marian 111

Obellianne (Obelliance) Maurice 77, 123
Obrębski Witold 245–247, 308
Ocetkiewicz Artur 317
Odrowąż-Wysocki Stefan 428
Ogniewski Kacper 46
Okołowicz Józef 266–268
Okoński Witold 256, 330, 391–392
Olechowski Gustaw 266
Olhson (Ohlsson) Edvin Harry 238
Olszewski-Bukowiecki Walerian zob. Bukowiecki-Olszewski Walerian
Opolski Zdzisław 327, 409
Oraczewski Stanisław 407
Orelli Edward von 433
Orliac Jean 404
Osóbka-Morawski Edward 14
Ossoliński Bronisław 375–376
Ostrowski Andrzej 217, 311
Ostrowski Jerzy 172
Ostrowski Wacław 407

Osuchowska Eugenia 245
Oxner Mieczysław 260–261

Pachulski Adam 195
Paciorkowski Edward 42, 206
Paderewski Ignacy Jan 7, 308
Pająk Antoni 33
Pałasiewicz Artur 43
Pałyga Edward 5
Papèe Kazimierz 197, 363
Paprzycki Stefan 262
Parczewski Tadeusz 367
Parczyńska Maria 245
Paruch Waldemar 13
Paszkiewicz Jadwiga 350
Paszkiewicz Marian 221
Paszkowski Karol 135–136
Patek Wiesław 379
Paullier Washington 264
Pawlica Jan 302, 423
Pawłowski Stanisław 426
Peel E. Morton 369–370
Pehr Otto (Otton) 181
Perkowski Tadeusz 255
Peter-Hoblyn Henry 165
Petersen-Dietschy Ferdynand 55
Picado Michalski Teodoro 348
Picado-Michalski René 348
Pieniężny Jarosław 149
Pietrzyk Paweł 5
Pijanowski Henryk 318
Piłatowicz Jerzy 75–76
Piłsudski Józef 39, 318
Pincherli Manfredo 349
Pindor Karol 157, 346, 374
Pinson Georges 251
Piotrowicz Jan 39
Piotrowski Jan 55–56, 83
Pirożyński Jan 112
Piszczkowski Tadeusz 9, 242, 393
Plesner Max 158
Płoski Witold 312–313
Pniewski Jan 285
Podgórski Stanisław 390–391
Podoski Wiktor 302, 304
Pofilet Marc 404
Pogorzelski Jan 287
Pokładzki Stanisław 203
Pol Wiktor Szczepan 59, 85, 382, 407, 431
Połoński Witold 163
Pomian-Hajdukiewicz Alfons (Alf) Karol 154, 218, 379, 381
Pompei Tomasso 71
Poncet de Sandon Aleksander 183
Poniński Alfred 364
Popa Apostol P. 139
Popiel-Schmidt Ignacy 42–43
Popielski Wacław 233, 254
Porras Belisario jr. 306
Powilewicz Leon 160
Poznański Karol 117, 224–225, 308
Poznański Tadeusz 329
Prada Luis Fernando 107, 306
Praschil-Kozłowski Tadeusz 46
Próchnicki Stanisław 219
Prus-Piołunowski Karol 263
Pryliński Kazimierz 217
Przedpełski Roman 413
Przesmycki Edward 82–83
Przeździecki Stefan 308
Przybyłkiewicz Zygmunt 53–54, 370
Pstrokoński Kazimierz 285
Ptaszycki Stanisław 314
Ptaszyński Witold 340
Punicki Stanisław 358
Putryński Romuald 32, 86, 130, 337, 404
Pytlak Maria 40

Racic Stefan 122
Raczyński Edward 241
Radowski Bronisław 428
Radzik Tadeusz 10
Radzikowski Romuald 191
Radziwanowski Władysław 98
Rainville Hormisdas Joseph 266–268
Rapf Jan Jerzy 130
Rathaus Rudolf 262
Rawska-Mrożkiewicz Maria 233, 310
Rediger Bolesław 191
Regini Wiktor 310

Rejchman Kazimierz 86, 264, 334
Rembiszewski Leon 66, 212
Reyes Senties Rolando 411–412
Rialp Pons Juan Claudo de 51
Rigollet (Rigolet) Léon 29–30
Ripa Karol 103, 105, 270, 293, 318
Rittner Edward 420
Rivalland Jean 404
Rivas Luis Nardin 206–207
Rodowicz Maria 212
Rodón y Blasa Anna 51
Rodón y Blasa Eduardo 51
Rogalski Maurycy 416
Rogalski Mieczysław 130, 204
Rogatko Mieczysław 353
Rogers Edmund C. 322
Rogoyski Konrad 97
Rola-Janicki Kazimierz 26
Roman Tadeusz 325
Romański Mieczysław 203
Romer Eugeniusz 373
Romer Michał 42
Romer Tadeusz 395
Ronflard Arsène 245
Rose Karol J. 62
Rosicki Stefan 17, 88, 337
Rosmański Stanisław 273, 392
Rosmarin Henryk 393
Rosolia Filippo 179
Rosset Stanisław de 46, 124, 231
Rościszewski Karol 11, 339
Roucher Maurycy 98
Roux H. 114
Rozee (Rozèe, Rosèe) Antoine Arsen 28
Rozwadowski Jan 245
Rozwadowski-Russanowski Karol 170
Różycki Leon 209
Rudzki Kazimierz 256
Rusiecki Bartłomiej 132, 187, 191
Rusko Marek 122
Russocki-Brzezie Wacław 377
Rybicka Irena Maria 147
Rychlewicz Wojciech 363
Ryl Feliks 260
Ryniewicz Stefan Jan 66, 337
Ryszanek Władysław 154
Rzepecki Przemysław 298
Rzewuski Adam 360
Rzewuski Jan 90, 110, 232–233

Sachs Karol 159–160
Sadowska Helena 310
Sadowski Stanisław 243
Sajewska Ninka 310
Salcewicz Julian 337
Salkowski Janusz 189
Samborski Bohdan 201, 296, 298, 308, 310, 366
Sanden Cristofor James Józef van 186
Saraniecki Adolf 356
Sas-Hubicki Otto zob. Hubicki Otton
Saussine Ernest 281
Sawicki Jerzy 148, 267
Schillinger August 197
Schmidt Adam 117
Schmith Johan Peter 24
Sciolli Emilio 407
Sears Zuill William Eduard 156
Seidemman Ludwik 287
Seidner Paul Adolphe 148
Semiczek Marian 126
Sepp Johan 388
Seroczyński Grzegorz 180
Servais Emanuel 229
Siadek Władysław 108
Sidorowicz Władysław 59, 270
Siemiątkowski Stefan 379
Sierakowski Stanisław 204–205
Sikora Stanisław 34
Simek Rudolf 245
Singhi Bejendrasing Rejendrasing (Rajendra Singh Singhi) 173
Skarbek Ignacy 266, 423–424
Skarzyński Jan 339
Skolimowski Mieczysław 35, 235, 400
Skowrońska Krystyna 177
Skowroński Edward 129, 157
Skowroński Tadeusz 36
Skóra Wojciech 5, 109, 157, 180, 192, 197, 277, 334, 352, 376, 407, 425

Sławiński Jan 82
Słowikowski Henryk 108
Słucki Teodor 181
Smodlaka Hranko 360
Smolana Krzysztof 5, 16, 201
Smoleński Adam 280
Smulski Jan 288
Smyczek Karol 272
Sokolnicki Michał 365
Sokołowski Władysław 346
Sołtysikowa Zofia 356
Sommerset Butler Horace 330
Sośnicki Stanisław 101, 180
Soto Harrison Fernando 347–348
Souza Pereira Cabrae Francisco de 227
Spiridion-Kliszczewski Klemens 96
Sroczyński Stanisław 119
Sroka Emil 248
Srokowski Stanisław 11, 79, 154, 196, 292
Stachiewicz Leon 280
Stamirowski Tadeusz 256–257
Stanich Mauricio 68–69
Staniewicz Józef 103
Staniewicz Roman 62, 79, 193, 196, 201
Staniszewski Karol 364, 374, 395
Stanowski Jerzy 360
Stapiński Tadeusz 184
Starzyński Andrzej 233
Stebelski Henryk 249
Stebłowski Adam 101, 407
Stefański Zygmunt 257
Stelé Franciszek 228
Stempowski (Junosza-Stempowski, Stępowski) Jeremi Czesław 86
Stempowski Alfred 161
Stępniak Władysław 103, 176–177, 287, 328
Stiller Bronisław S. 77
Strach Józef 181
Stradyń Janina 310
Strakacz Sylwin 287
Strakosz Paweł Aleksander 85
Stranc Zygmunt 245
Strand Christian 301
Straszewski Michał 266–268
Strauch Edmund 255
Stroński Henryk 180
Strzembosz Jan 210
Suchcitz Andrzej 82, 90, 110, 120, 168, 183, 223–224, 240, 393, 409
Sudlow Ernest 241
Suszyło Stanisław 245
Sworakowski Witold 103
Symonolewicz Konstanty 157, 256
Synowiecki Adam 423, 425
Syrewicz Stanisław 126
Szczeniowski Jerzy 172, 409
Szczepanik Krzysztof 11
Szczepański Aleksander 88, 92, 103–104, 431
Szczerbiński Zdzisław 363–364
Szemendera Wojciech 233
Szewczyk Artur 108
Szmejko Roman (Bohdan) 325
Szoszkies Henryk 393
Szpakowska Felicja 233
Szrodt Katarzyna 265
Sztark Heliodor 187, 209, 318, 377–378, 420
Szubert Zbigniew 280
Szubtarska Beata 273
Szulc Władysław 86–87
Szuler Emil 197
Szumski Romuald 181, 344
Szwarcenberg-Czerny Kazimierz 314, 339
Szydłowski Stanisław 46, 300
Szygowski Juliusz 103, 105, 423
Szymanowski Konrad 241
Szymański Jan 301
Szyszłło Witold 214

Śmigielski Jerzy 314
Świerczewski Emil 350
Świerzbiński Antoni 78, 110, 139–140, 183, 363, 383
Świerzbiński Michał 126, 409
Świętochowski Stanisław 133
Świrski Michał 101, 218, 353
Świtkowski Adam 431

Tabak Bolesław 336
Tabor Wojciech 163
Tambeur Edward 42
Tarka Krzysztof 14
Tarnawiecki Karol Marian 215
Tarnowski Jerzy 235
Tavares Carreiro Manuel Velho 320
Tchórznicki Konstanty 196
Telatycki Bronisław 171
Teterycz-Puzio Agnieszka 157
Tham Carl Percy Sebastian 381
Theodoridi Antoni 78
Thwaites John A. 107
Tomasini 413
Tomaszewski Erazm 26
Tomaszewski Jan 63, 85
Tomaszewski Jerzy 339
Tomaszewski Jerzy 63
Topór-Ossoliński Bronisław 183
Torchalski Tomasz 402
Torgrimsen Kristen Marzelius 365
Torre Paul Etienne 97
Touzet Fernand 222
Touzet René 222
Trawiński Jacek 395
Trębicki Kazimierz 142
Triggiani Nicola 52
Trochimowski Ludwik 70
Tuisk Oskar 278
Turek Wiktor 111
Turkowska Halina 310
Turnau Krzysztof 367
Tycho Andreas Meding 275
Tyszka Józef 235, 383

Ubysz Zbigniew 391
Ullmann Tadeusz 31–32
Umiastowski Jan Kazimierz 194
Ungar Wiktor 431
Unrug Michał 379
Ustupski Jan 254
Uzdowski Marian Witosław 110, 183

Vaxelaire Georges 84
Verdier Abel 404
Vetulani Zygmunt 47, 90, 270
Vieira de Castro Louis 138

Wagner Jan 334
Wajdemajer Alfons Bruno 428
Walicki Ksawery 280–281
Walicki Stanisław 426
Walther Christian 164
Warchałowski Jerzy 59, 197, 334
Warest Peter 200
Wasilewski Aleksander 9, 13, 180, 209, 255
Watanabe Toshijro 430
Wawrzynkiewicz Bolesław 402
Wąsowicz Stanisław 48
Wdziękoński Aleksy 132, 428
Weber Jan 167
Weese Eugeniusz 210
Wegnerowicz Roman 30, 244, 363, 399
Wejtko Józef 379
Wengelin Ragnar Victor 146–147
Wennerlund Karol Harry 74
Wesołowski Józef 42
Westin Tora 146
Weyers Józef 185
Węckowski Roland 197
Widelicki Mieczysław 366
Wieche Edward 350
Wielowiejski Henryk 193
Wierciński Juliusz 116
Wierski Zygmunt 46, 399
Wierusz-Kowalski Michał 276
Wierusz-Kowalski Tadeusz 339–340
Wierzyński Bronisław 142
Wiesiołowski Aleksander 69, 249
Więcek Kazimierz 34
Wiingaard Georg 277
Wilczewski Leon 159
Willaume Małgorzata 11
Wimille Leon 123
Winczewska Eleonora 373
Winiarczyk Stanisław 373
Winiarz Roman 123, 161
Winter Leon 192
Wintermark Franklin 238
Wińcz Oskar 310

Wisiński Adam 181
Witkowska Anna 40
Witkowski Stanisław 399
Witkowski Zygmunt 45
Witos Andrzej 373
Włodarkiewicz Wojciech 157
Włodek Jan 150
Włodek Józef 86, 201, 232–233
Włodek Ludwik 257, 307
Wodzicki Kazimierz Antoni 418
Wodzicki Roman 377, 402–403
Wojewódzki Bohdan 175
Wolski Jan 34
Wołodkiewicz Józef 364
Wołodkowicz Józef Jakub 383
Wołowski Wojciech 185
Woyczyński Jan 241
Woźniak Stanisław 402
Wójcicka 276
Wójcikówna Zdzisława 40
Wroński Włodzimierz 215
Wrotnowski Franciszek 82
Wróbel Janusz 175
Wróblewski Jan 323–324
Wurtzburg Edward Charles 358
Wyderka Julian 151
Wydżga Bohdan 308
Wygard Ignacy 251, 396
Wyrwa Tadeusz 402
Wysocki Alfred 7, 11
Wyszogrodzki Tadeusz 161
Wyszyński Andriej J. 345
Wyszyński Bronisław Bohdan 379

Zabiełło Stanisław 13, 59, 256, 412
Zachariasiewicz Władysław 34, 108
Zajączkowska Anna 245
Zakrzewski Gustaw 249, 423, 425
Zaleski August 103, 150
Zaleski Stefan 254
Zaleski Szczęsny 46, 68, 137, 170, 231
Zalewski Antoni Andrzej 293, 295
Zalewski Ksawery Józef 225, 407
Zalewski Paweł 273
Załęski Maciej 82–83, 163, 194, 426
Zaniewski Kazimierz 334
Zarański Józef 85, 420
Zaremba-Skrzyński Konstanty 101
Zavala y Eizaguirra Casto de 67
Zawada Filip 130, 132, 293, 401
Zawadowski Zygmunt 57, 133, 193, 409
Zawadzki Janusz 151
Zawadzky Ernesto (Zawadzki Ernest) 94
Zawisza Aleksander 231, 276, 342, 379
Zażuliński Tadeusz 383
Zbyszewski Tytus 103, 151, 167–168, 219, 394
Zbyszewski Wacław 395
Zdziarski Kazimierz 221
Zedrén Oskar 140
Zeghers Ludwik Władysław 350
Zembrzuski Stefan 360
Zieleziński Adam 273
Zieliński Stanisław 62
Zieliński Włodzimierz 245, 308
Ziemięcki Andrzej 90
Ziętkiewicz Ignacy 68, 342–343, 432
Zmyślony Feliks 233
Zuellig Fryderyk Edward 242
Zwolski Stanisław 374, 423
Zydorowicz Zygmunt 364

Żakowski Stanisław 117
Żarski Mieczysław 117
Żerebecki Zdzisław 91, 112
Żłobnicki Jerzy 245
Żmigrodzki Antoni Aleksander 44, 248
Żukowski Borys 146
Żwanko Lubow 101

Spis treści

Wstęp..... 5

Wykaz skrótów..... 21

Urzędy konsularne..... 23

Lista urzędów według miejscowości..... 436

Lista urzędów według państw..... 441

Indeks osobowy..... 447